

2018

100lat GUS

Warszawa Warszawa 2018

Mały Rocznik Statystyczny Polski

Concise Statistical Yearbook of Poland

**Mały Rocznik
Statystyczny Polski**

Concise Statistical Yearbook
of Poland

2018

**Ministerstwo Edukacji Narodowej
zakwalifikowało niniejszą publikację do bibliotek
szkół ogólnokształcących i zawodowych**

This publication was approved by
the Ministry of National Education
for school libraries

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
When publishing Statistics Poland data please indicate source

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on the website
www.stat.gov.pl

ISSN 1640-3630

2018

100lat GUS

Mały Rocznik Statystyczny Polski

Concise Statistical Yearbook of Poland

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2018

Komitet Redakcyjny Głównego Urzędu Statystycznego

Editorial Board of Statistics Poland

Przewodniczący, Redaktor Główny

President, Editor-in-Chief

Dominik Rozkrut

Członkowie

Members

Ewa Adach-Stankiewicz, Renata Bielak, Monika Bieniek, Mirosław Błażej, Maria Jeznach,
Ewa Kamińska-Gawryluk, Liliana Kursa, Magdalena Mojsiewicz, Dominika Rogalińska, Joanna Stańczak,
Wojciech Szuchta, Grażyna Szydłowska, Wanda Tkaczyk, Katarzyna Walkowska,
Małgorzata Węglowska (sekretarz sekretary), Halina Woźniak, Agnieszka Zgierska, Małgorzata Żyra

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

CONTENT-RELATED WORKS

Główny Urząd Statystyczny, Departament Opracowań Statystycznych

Statistics Poland, Statistical Products Department

Zespół autorski

Editorial team

Grażyna Czermak, Krystyna Głowacka-Smolis, Anna Kozera, Paulina Kucharska-Singh, Elżbieta Lipowska,
Marcin Marikin, Teresa Nowak, Krystyna Pilaszek, Eliza Rybak-Nguyen, Grażyna Szydłowska, Agata Wojtko

pod kierunkiem

supervised by

Renaty Bielak

PRACE WYDAWNICZE

EDITORIAL WORKS

Zakład Wydawnictw Statystycznych

Statistical Publishing Establishment

Opracowanie redakcyjne i korekta

Editorial works and proof-reading

pod kierunkiem

supervised by

Bożeny Górczycy

Opracowanie graficzne

Graphics

pod kierunkiem

supervised by

Lidii Motrenko-Makuch

Skład

Typesetting

pod kierunkiem

supervised by

Jolanty Mossakowskiej

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover

Zamek na Wawelu — Kraków (Pixabay)

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. 156/2018/nakł. 2200

Przedmowa

W roku jubileuszu 100-lecia działalności Głównego Urzędu Statystycznego przekazuję Państwu sześćdziesiąte pierwsze wydanie Małego Rocznika Statystycznego Polski. Publikacja prezentuje informacje statystyczne charakteryzujące poziom życia ludności i stan gospodarki kraju, uzupełnione zestawami danych z zakresu porównań międzynarodowych.

W bieżącej edycji Rocznika, w dziale „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne” po raz pierwszy zaprezentowano informacje o podmiotach aktywnych badawczo, pracujących oraz nakładach na działalność badawczą i rozwojową w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

Ponadto wprowadzono uzupełnienia dotyczące m.in.:

- nowego systemu edukacji, obowiązującego od roku szkolnego 2017/18,
- zmian w klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), ustanowionej w celu opracowywania porównywalnych danych dla statystyk regionalnych na obszarze Unii Europejskiej, obowiązujących od 1 I 2018 r.

Oddając do rąk Państwa Mały Rocznik Statystyczny Polski 2018, pragnę podziękować respondentom oraz gestorom źródeł administracyjnych za przekazywanie danych, które stanowią podstawę opracowania informacji statystycznych. Serdeczne podziękowania kieruję również do wszystkich osób i instytucji zgłaszających uwagi i wnioski, które przyczyniają się do kształtowania treści Rocznika.

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Preface

In the year of the centenary of Statistics Poland, I am presenting you the sixty-first edition of the Concise Statistical Yearbook of Poland. The publication presents statistical information characterising the living standards of the population and the condition of the Polish economy, supplemented with data sets in the field of international comparisons.

In the current edition of the Yearbook, in the chapter "Science and technology. Information society" data on the research active entities, internal personnel and gross domestic expenditures on research and development according to the Polish Classification of Activities — PKD 2007 (NACE Rev. 2) have been presented for the first time.

Among others, the following scope of information has been included:

- the new education system introduced from the 2017/18 school year,
- changes in the classification of Territorial Units for Statistics (NUTS), established for compilation of harmonised regional statistics in the European Union, effective since 1 January 2018.

With the Concise Statistical Yearbook of Poland 2018, I would like to express my gratitude to the respondents and keepers of administrative sources for the provision of data, which constitute the basis for compiling statistical information. I would also like to thank all the persons and institutions for their suggestions and recommendations advancing the content of the Yearbook.

President
Statistics Poland

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Rozkrut', with a long, sweeping underline that extends to the left and then curves back under the name.

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Spis treści

Przedmowa	
Uwagi ogólne	

Działy

1. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
2. Organizacja państwa	
3. Wymiar sprawiedliwości	
4. Ludność. Wyznania religijne	
5. Rynek pracy	
6. Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych	
7. Handel i gastronomia. Ceny	
8. Infrastruktura komunalna i mieszkania	
9. Edukacja i wychowanie	
10. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
11. Kultura. Turystyka. Sport	
12. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
13. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo	
14. Przemysł i budownictwo	
15. Transport. Poczta i telekomunikacja	
16. Handel zagraniczny	
17. Finanse	
18. Inwestycje. Środki trwałe	
19. Rachunki narodowe	
20. Podmioty gospodarki narodowej	
21. Przegląd międzynarodowy	

Tablice przeglądowe

I. Ważniejsze dane o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju	
II. Ważniejsze dane o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w przeliczeniu na mieszkańca	
III. Ważniejsze dane o województwach w 2017 r.	
Źródła danych	
Spis tablic i wykresów	
Skorowidz alfabetyczny	

Contents

	Str. Page
Preface	5, 6
General notes	11, 14

Chapters

1. Environment and environmental protection	17
2. Organisation of the State	49
3. Justice	76
4. Population. Religious denominations	95
5. Labour market	117
6. Household income and consumption expenditure	138
7. Trade and catering. Prices	175
8. Municipal infrastructure and dwellings	187
9. Education	197
10. Health care and social welfare	218
11. Culture. Tourism. Sport	231
12. Science and technology. Information society	245
13. Agriculture, hunting and forestry. Fishing	259
14. Industry and construction	293
15. Transport. Post and telecommunications	313
16. Foreign trade	325
17. Finance	336
18. Investments. Fixed assets	378
19. National accounts	389
20. Entities of the national economy	405
21. International review	411

Review tables

I. Major data regarding the socio-economic situation of the country	452
II. Major data regarding the socio-economic situation of the country calculated per capita	470
III. Major data by voivodship in 2017	480
Sources of data	492
List of tables and charts	498
Index	518, 529

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

- Kreska (—) — zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) — zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
- (0,0) — zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) — zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x — wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak ♦ — oznacza, że dane dla Polski (porównania międzynarodowe) mogą się różnić zakresem od danych krajowych.
indicates that data for Poland (international comparisons) may differ in scope from domestic data.
- Znak Δ — oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 13.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 16.
- Znak # — oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics.
- „W tym” — oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
“Of which” — indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) — used in figures represents the decimal point.

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

tys.	= tysiąc	W	= wat	
thous.	= thousand		watt	
mln	= milion	kW	= kilowat	
	million		kilowatt	
mlrd	= miliard	kWh	= kilowatogodzina	
bn	= billion		kilowatt-hour	
zł	= złoty	GWh	= gigawatogodzina	
zł	= złoty		gigawatt-hour	
USD	= dolar amerykański	TWh	= terawatogodzina	
	United States dollar		terawatt-hour	
kpl.	= komplet	KJ	= kilodżul	
szt.	= sztuka		kilojoule	
pcs	= pieces	GJ	= gigadżul	
wol.	= wolumin		gigajoule	
vol.	= volume	PJ	= petadżul	
g	= gram		petajoule	
	gram	mSv	= milisiwert	
kg	= kilogram		millisievert	
	kilogram	°C	= stopień Celsjusza	
dt	= decytona		centigrade	
	deciton	mmHg	= milimetr słupa rtęci	
t	= tona		millimetre of mercury	
	tonne	s	= sekunda	
mm	= milimetr		second	
	millimetre	min	= minuta	
cm	= centymetr		minute	
	centimetre	h	= godzina	
m	= metr		hour	
	metre	d	= doba	
km	= kilometr	r.	= rok	
	kilometre	t-km	= tonokilometr	
cm ²	= centymetr kwadratowy		tkm	= tonne-kilometre
	square centimetre	pas	= pasażer	
m ²	= metr kwadratowy		= passenger	
	square metre	pas·km	= pasażerokilometr	
ha	= hektar		pass·km	= passenger-kilometre
	hectare	DWT	= tona nośności całkowitej ładunku	
km ²	= kilometr kwadratowy		i zapasów statku	
	square kilometre		dead weight tonne	
l	= litr	GT	= pojemność brutto statku	
	litre		gross tonnage	
hl	= hektolitr	NT	= pojemność netto statku	
	hectolitre		net tonnage	
cm ³	= centymetr sześcienny	p u	= powierzchnia użytkowa	
	cubic centimetre	ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów	
m ³	= metr sześcienny		ściennych	
	cubic metre	brick	= standard brick unit expressing the	
dam ³	= dekametr sześcienny		quantity of wall building materials	
	cubic decametre	art.	= artykuł	
hm ³	= hektometr sześcienny		Art.	= article
	cubic hectometre	cd.	= ciąg dalszy	
km ³	= kilometr sześcienny		cont.	= continued
	cubic kilometre			

dl. = długość
dok. = dokończenie
cont. = continued
k. = koło (w pobliżu)
kl. = klasa
kk = Kodeks karny
kpk = Kodeks postępowania karnego
kw = Kodeks wykroczeń
M. = morze
m. = miasto
m.st. = miasto stołeczne
nr (Nr) = numer
No. = number
O. = ocean
ok. = okolo
p.proc. = punkt procentowy
pp = percentage point
pkt = punkt
poj. = pojemność
pow. = powiat
poz. = pozycja
szer. = szerokość
tabl. = tablica
ust. = ustęp
woj. = województwo

0°1'1" $\left\{ \begin{array}{l} E = \text{Wschód} \\ \text{East} \\ N = \text{Północ} \\ \text{North} \\ S = \text{Południe} \\ \text{South} \\ w = \text{Zachód} \\ \text{West} \end{array} \right.$

Rep. = Republika
Dz. U. = Dziennik Ustaw
MP = Monitor Polski
Min. = Ministerstwo

PKP = Polskie Koleje Państwowe
PZH = Państwowy Zakład Higieny
PESEL = Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności
Common Electronic System of Population
ISIC = Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Rodzajów Działalności
International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
PKB = produkt krajowy brutto
GDP = gross domestic product
SITC = Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu
Standard International Trade Classification
EFTA = Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu
European Free Trade Association
Eurostat = Urząd Statystyczny Unii Europejskiej
Statistical Office of the European Union
FAO = Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa
Food and Agriculture Organization of the United Nations
MOP = Międzynarodowa Organizacja Pracy
ILO = International Labour Organization
OECD = Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
Organisation for Economic Co-operation and Development
ONZ = Organizacja Narodów Zjednoczonych
UN = United Nations
UE = Unia Europejska
EU = European Union
MFW = Międzynarodowy Fundusz Walutowy
IMF = International Monetary Fund

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków narodowych.

3. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

— do 9 osób,

— od 10 do 49 osób,

— 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007, według sektorów instytucjonalnych oraz w podziale administracyjnym opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wytworów i Usług — PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 IX 2015 r. (Dz. U. poz. 1676) w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 XII 2015 r.;
- 3) **Międzynarodową Standardową Klasyfikację Handlu (SITC)**, na podstawie której dokonuje się grupowania towarów w handlu zagranicznym;
- 4) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 5) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;

6) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

8. Informacje w podziale według **województw, powiatów i gmin** oraz w podziale na **miasta i wieś** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez **miasta** rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez **wieś** — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane prezentowane według **makroregionów, regionów i podregionów** odpowiadają poszczególnym poziomom obowiązującej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), wprowadzonej Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. z późniejszymi zmianami. Od 1 I 2018 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 XI 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, notach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto przyjęto od 1995 r. kategorię **ceny bazowej**, zastępując nią cenę producenta.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewoźców osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **cenę stałą** w latach 1995—2017 przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej, sprzedaży detalicznej, importu i eksportu, nakładów inwestycyjnych — od 1996 r., środków trwałych, produkcji globalnej, zużycia pośredniego i produktu krajowego brutto — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu i produkcji budowlano-montażowej:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006—2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011—2015,
  - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy **przeliczeniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.

Przyjęta do przeliczeń liczbę ludności opracowano:

- za lata 1989—2009 (w przypadku wskaźników dynamiki — za lata 1990—2010) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 1999 (stan w dniu 31 XII), 2000 i 2001 — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.,
- od 2010 r. (w przypadku wskaźników dynamiki — od 2011 r.) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Źródłodawców informacji statystycznych pochodzących spoza Głównego Urzędu Statystycznego podano w części „Źródła danych” na str. 492, zgodnie z zasadą, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
	sekcje
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*
*   *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych Czytelnik znajdzie w Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej, a bardziej szczegółowe uwagi — dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki — w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

General notes

1. Data presented in the Yearbook — unless otherwise indicated — concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities — PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item "**Industry**" was introduced as an additional grouping, including sections "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities";

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of national accounts.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and — unless otherwise indicated — include entities employing:

— up to 9 persons,

— from 10 to 49 persons,

— 50 persons and more.

4. Data — unless otherwise indicated — are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions, by institutional sectors as well as according to administrative division, are compiled — unless otherwise indicated — using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units as well as paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08) was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) with later amendments, replacing the classification valid until 31 XII 2014;

2) the **Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 IX 2015 (Journal of Laws item 1676) replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31 XII 2015;

3) the **Standard International Trade Classification (SITC)**, on the basis of which goods in foreign trade are grouped;

4) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) of the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

5) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;

6) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).

8. Information by **voivodship, powiat** and **gmina** as well as by **urban** and **rural area** — unless otherwise indicated — is presented according to administrative division in a given period. The term **urban area** is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while a **rural area** is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

9. Data presented by **macroregions, regions** and **subregions** correspond to separate levels of obligatory in the European Union countries, the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), introduced by the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council, dated 26 V 2003 with later amendments. Since 1 I 2018, the amendments introduced by the Commission Regulation (EU) 2016/2066, dated 21 XI 2016, are valid.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables, notes and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added, the **basic price** category has been adopted since 1995, replacing the producer's category.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** in 1995—2017 were adopted as follows:

- 1) agricultural output, retail sales, imports and exports, investment outlays — since 1996, fixed assets as well as output, intermediate consumption and gross domestic product — current prices from the year preceding the surveyed year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry, construction and assembly production:
  - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006—2010,
  - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011—2015,
  - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods — are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number — unless otherwise indicated — the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing data per capita (1000 population, etc.)** as at the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon during a year (e.g., vital statistics, production, consumption) — as of 30 VI.

The population number adopted for calculations was compiled:

- for the years 1989—2009 (in case of indices — for the years 1990—2010) on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, but for 1999 (as of 31 XII), 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 XII 2002,
- since 2010 (in case of indices — since 2011) on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, and for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

14. Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of Statistics Poland.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

16. The providers of statistical information originating from sources other than Statistics Poland are presented in the part "Sources of data" on page 492, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.

17. The names of some classification levels of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2 used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviation	full name
	sections
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
	divisions
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of pharmaceutical products	Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
	*
	* *

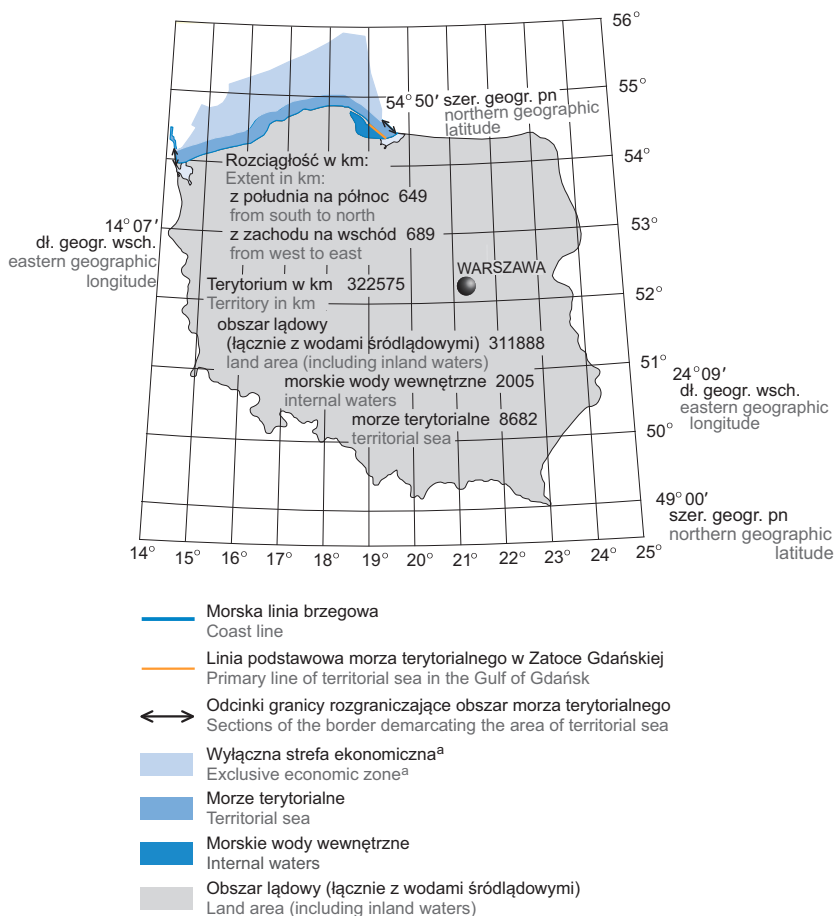
Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the Statistical Yearbook of the Republic of Poland, while more detailed notes, concerning particular fields of statistics, can be found in subject matter publications as well as in the series "Statistical Research Methodology".

Warunki naturalne

Environment

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POLSKI

GEOGRAPHIC LOCATION OF POLAND

^a 22634 km²; granica wyłącznych stref ekonomicznych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Królestwa Danii nie została uregulowana dwustronną umową międzynarodową.

^a 22634 km²; border of exclusive economic zones of the Republic of Poland and the Kingdom of Denmark has not been regulated by an international bilateral agreement.

Według stanu w dniu 1 I 2018 r. **powierzchnia ogólna kraju** przyjęta według podziału administracyjnego wynosi 312679 km² i obejmuje obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) — 311888 km² oraz część morskich wód wewnętrznych — 791 km², tj.: część Zalewu Wiślanego wraz z wodami portów, część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim wraz z wodami portów, Odrę pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin oraz wody portów Zatoki Gdańskiej i portów graniczących z wodami morza terytorialnego.

As of 1 I 2018, **the total area of the country** according to the administrative division amounts to 312679 km² and includes a land area (including inland waters) of 311888 km² as well as a part of internal waters — 791 km², i.e.: a part of the Wisła Bay including waters of ports, a part of Lake Nowowarpieńskie and a part of Szczecin Bay including Świna and Dziwna as well as Kamieński Bay including waters of ports, Odra between the Szczecin Bay and waters of Szczecin port as well as waters of the Gulf of Gdańsk and ports bordering on territorial sea waters.

TABL. 1. **GRANICE POLSKI**
BORDERS OF POLAND

Wyszczególnienie	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	Specification
Długość granicy państwowej w km	3511	Length of the national border in km
Lądowej	3071	Land border
w tym na wodach granicznych	1295	of which boundary of territorial waters
z Rosją	210	with Russia
z Litwą	104	with Lithuania
z Białorusią	418	with Belarus
z Ukrainą	535	with Ukraine
ze Słowacją	541	with Slovakia
z Czechami	796	with Czech Republic
z Niemcami	467	with Germany
Morskiej	440	Sea border
na morzu ^a	395	at sea ^a
odcinki rozgraniczające obszar morza terytorialnego:		sections demarcating the area of territorial sea:
z Rosją	22	with Russia
z Niemcami	22	with Germany
Długość linii brzegowej w km	770^b	Length of coast in km

a Przebiega wzdłuż linii, której każdy punkt jest oddalony o 12 mil morskich od morskiej linii brzegowej, a w Zatoce Gdańskiej — od linii podstawowej morza terytorialnego. b W tym Mierzeja Helska — 74 km; łącznie z Zalewem Szczecińskim i Zalewem Wiślanym.

a Running along a line 12 nautical miles from the coast line, and 12 nautical miles from the primary line of territorial sea in the Gulf of Gdańsk. b Of which the Hel Peninsula — 74 km; including Szczecin Bay and Wisła Bay.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

Układ pionowy powierzchni Polski

Elevations

Udział w powierzchni ogólnej kraju — powierzchni o wzniesieniu nad poziom morza:

Share in total area of the country — elevations:

poniżej 0 m	— 0,2%,	300— 500 m	— 5,6%,
below		500—1000	— 2,9%,
0—100	— 25,2%,	powyżej 1000 m	— 0,2%,
100—200	— 49,7%,	above	
200—300 m	— 16,2%,		

Wzniesienie nad poziom morza w m:

Elevation above the sea level in m:

		województwo voivodship
średnie	173	x
average		
najwyżej położony punkt — Rysy	2499	małopolskie
highest point — Rysy		
najwyżej położona miejscowość — Zakopane	1125	małopolskie
highest locality — Zakopane		
najniższy położony punkt — na terenie wsi Raczki Elbląskie	–1,8	warmińsko-mazurskie
lowest point — in the village of Raczki Elbląskie		
najniższa położona miejscowość — Żółwiniec	–1,3	warmińsko-mazurskie
lowest locality — Żółwiniec		

WYŻSZE SZCZYTY W PASMACH GÓRSKICH

HIGHER MOUNTAIN PEAKS IN MOUNTAIN RANGES

Szczyty górskie Mountain peaks		Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m
Karpaty Carpathian Mountains		
Rysy	2499	Tatry
Mięguszowiecki Szczyt	2438	
Świnica	2301	
Wołowiec	2064	
Kasprowy Wierch	1987	
Giewont	1894	Beskid Żywiecki Bieszczady Gorce Beskid Sądecki Beskid Śląski Beskid Wyspowy Beskid Makowski Pieniny
Babia Góra	1723	
Tarnica	1346	
Turbacz	1314	
Radziejowa	1267	
Skrzyczne	1257	
Barania Góra	1215	
Mogielnica (Mogielnica)	1170	
Mędralowa (Beskidek)	1169	
Wysokie Skałki	1050	
Trzy Korony	982	

WYŻSZE SZCZYTY W PASMACH GÓRSKICH (dok.)
 HIGHER MOUNTAIN PEAKS IN MOUNTAIN RANGES (cont.)

Szczyty górskie Mountain peaks	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m	
Sudety Sudeten Mountains		
Śnieżka	1603	} Karkonosze
Wielki Szyszak	1509	
Śnieżnik	1425	Masyw Śnieżnika
Wysoka Kopa	1126	} Góry Izerskie
Kamienica	973	
Wielka Sowa	1015	Góry Sowie
Szczeliniec Wielki	919	Góry Stołowe
Góry Świętokrzyskie Świętokrzyskie Mountains		
Łysica	612	} Łysogóry
Łysa Góra	594	
Szczytniak	554	Pasma Jeleniowskie

TABL. 2. **NAJDŁUŻSZE JASKINIE**
 THE LONGEST CAVES

Regiony Regions	Długość w m Length in m	Deni- welacja ^a w m Deni- velation ^a in m	Regiony Regions	Długość w m Length in m	Deni- welacja ^a w m Deni- velation ^a in m
REGION WEWNĄTRZKARPACKI			REGION SUDECKI		
Tatry Zachodnie			Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie	4081	118
System Wielka Śnieżna — Wielka Litworowa	23723	824	System z Filarami — Prosta	727	.
Jaskinia Śnieżna Studnia	12700	763	Jaskinia Gwiaździsta	562	65
System Wysoka — Za Siedmiu Progami	11660	435	REGION GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH		
Jaskinia Miętusia	10780	305	— System Chelosiowa Jama — Jaskinia Jaworznicka	3670	61
Jaskinia Bańdzioch Kominiarski	9750	562	REGION WYŻYNY KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ		
Jaskinia Czarna	7247	303	Jaskinia Wierna	1027	30
System Ptasia Studnia — Lodowa Litworowa	6283	352	Jaskinia Wierzchowska Górna	975	25
Jaskinia Zimna	5335	176	Jaskinia Szachownica I	690	13
Jaskinia Mała w Mułowej	3863	555	Jaskinia Brzozowa	645	18
Jaskinia Kozia	3470	389	Jaskinia Niedźwiedzia Górna	635	25
Pieniny — Jaskinia w Ociemnem	196	47	Jaskinia Sztolnia Galmanowa	564	18
REGION ZEWNĄTRZKARPACKI			Jaskinia Twardowskiego	500	17
Jaskinia Wiślańska	2275	41	Jaskinia pod Skipirzepą	450	9
Jaskinia Miecharska	1838	56	REGION NIECKI NIDZIANSKIEJ		
Jaskinia w Trzech Kopcach	1244	33	— Jaskinia Skorocicka	352	5

^a Różnica wysokości pomiędzy najwyższej i najniższej położonym punktem.

U w a g a. Podziału na regiony występowania jaskiń dokonano ze względu na ich genezę.

^a Difference between the highest and the lowest point.

N o t e. Caves are divided into regions based on their origin.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 3. POWIERZCHNIE ZLEWISK I DORZECZY
DRAINAGE AREAS AND DRAINAGE BASINS

Zlewiska i dorzecza Drainage areas and drainage basins	Ogółem Total	W tym w Polsce Of which in Poland		
	w tys. km ² in thous. km ²	w % powierzchni ogólnej in % of total area		
		zlewiska lub dorzecza of drainage area or drainage basin	Polski ^a of Poland ^a	
Zlewisko Morza Bałtyckiego ..... Baltic Sea drainage area	1380,9	311,9	22,6	99,7
Dorzecze Odry ..... Odra drainage basin	119,1	106,0	89,0	33,9
Zlewisko Zalewu Szczecińskiego ^b ..... Szczecin Bay drainage area ^b	12,1	2,5	20,7	0,8
Bezpośrednie zlewisko Bałtyku ^c ..... Direct drainage area of Baltic Sea ^c	x	17,3	x	5,5
Dorzecze Wisły ^d ..... Wisła drainage basin ^d	194,0	168,9	87,1	54,0
Zlewisko Zalewu Wiślanego ^e ..... Wisła Bay drainage area ^e	24,2	14,8	61,2	4,7
Dorzecze Niemna ..... Niemen drainage basin	98,1	2,5	2,5	0,8
Zlewisko Morza Północnego ..... North Sea drainage area	519,9	0,2	0,04	0,1
Dorzecze Łaby ..... Łaba drainage basin	146,5	0,2	0,1	0,1
Zlewisko Morza Czarnego ..... Black Sea drainage area	1838,5	0,6	0,03	0,2
Dorzecze Dunaju ..... Dunaj drainage basin	817,0	0,4	0,05	0,1
Dorzecze Dniestru ..... Dniestr drainage basin	72,0	0,2	0,3	0,1

a Patrz nota na str. 18. b Bez Odry. c Łącznie z Martwą Wisłą. d Bez delty. e Łącznie z prawostronną częścią delty.

a See note on page 18. b Excluding the Odra. c Including the Martwa Wisła. d Excluding the delta. e Including the right side of the delta.

TABL. 4. NAJDŁUŻSZE RZEKI
THE LONGEST RIVERS

Rzeki Rivers	Recypient ^a Recipient ^a	Długość w km Length in km		Powierzchnia dorzecza w km ² Drainage basin area in km ²	
		ogółem total	w tym w Polsce of which in Poland	ogółem total	w tym w Polsce of which in Poland
Wisła	Morze Bałtyckie Baltic Sea	1022	1022	193960 ^b	168868 ^b
Odra		840	726	119074	106043
Warta	Odra	795	795	54520	54520
Bug	Narew	774	590	38712	19239 ^c
Narew	Wisła	499	443	74527	53846
San	Wisła	458	457	16877	14426
Noteć	Warta	391	391	17302	17302
Wieprz	Wisła	349	349	10497	10497
Pilica	Wisła	333	333	9258	9258
Bóbr	Odra	279	276	5874	5830
Łyna i jej dopływy	Pregola	264	207	7126	5298 ^d
Wkra	Narew	255	255	5348	5348
Dunajec	Wisła	249 ^e	249	6796	4838
Nysa Łużycka	Odra	246	197	4403	2201
Brda	Wisła	245	245	4665	4665
Drwęca	Wisła	231	231	5697	5697
Prosna	Warta	227	227	4917	4917
Wisłok	San	220	220	3538	3538
Wda (Czarna Woda)	Wisła	198	198	2324	2324
Drawa	Noteć	192	192	3291	3291
Nysa Kłodzka	Odra	189	189	4570	3742
Rega	Morze Bałtyckie Baltic Sea	188	188	2767	2767
Pasłęka	Zalew Wiślany Wisła Bay	187	187	2321	2319
Bzura	Wisła	173	173	7764	7764
Wisłoka	Wisła	173	173	4100	4100
Obra ^f	Warta	171	171	2760	2760
Poprad	Dunajec	169	63	2083	482
Biebrza	Narew	164	164	7092	7067
Nida	Wisła	154	154	3844	3844

a Rzeką lub zbiornikiem wodnym, do którego uchodzi dopływ. b Bez delty. c Po ujściu do Jeziora Zegrzyńskiego. d W profilu granicznym zamykającym zlewnię. e Łącznie z Czarnym Dunajcem. f Za początek Obry przyjęto początek Obrzańskiego Kanału Północnego.

a River or reservoir into which the water flows. b Excluding the delta. c Up to Lake Zegrzyńskie. d At the border enclosing the drainage area. e Including the Czarny Dunajec. f The beginning of the Northern Canal of the Obra was adopted as the beginning of the Obra.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA LARGER AND DEEPER LAKES

Większe jeziora — powierzchnia ^a w km ² Larger lakes — area ^a in km ²	Głębsze jeziora — maksymalna głębokość w m Deeper lakes — maximum depth in m
Śniardwy (woj. warmińsko-mazurskie) 113,4	Hańcza (woj. podlaskie) 108,5
Mamry ^b (woj. warmińsko-mazurskie) 102,8	Drawsko (woj. zachodniopomorskie) 79,7
Łebsko (woj. pomorskie) 71,4	Wielki Staw ^a (woj. małopolskie) 79,3
Dąbie (woj. zachodniopomorskie) 56,0	Czarny Staw ^b (woj. małopolskie) 76,4
Miedwie (woj. zachodniopomorskie) 35,3	Wigry (woj. podlaskie) 73,0
Jeziorak (woj. warmińsko-mazurskie) 32,2	Wdzydze ^c (woj. pomorskie) 68,7
Niegocin (woj. warmińsko-mazurskie) 26,0	Wuksniki (woj. warmińsko-mazurskie) 68,0
Gardno (woj. pomorskie) 24,7	Babięty Wlk. (woj. warmińsko-mazurskie) 65,0
Jamno (woj. zachodniopomorskie) 22,4	Morzyczo (woj. zachodniopomorskie) 60,0
Gopło (woj. kujawsko-pomorskie) 21,5	Ciecz (Trzeźniowskie; woj. lubuskie) 58,8
Wigry (woj. podlaskie) 21,2	Piłakno (woj. warmińsko-mazurskie) 56,6
Roś (woj. warmińsko-mazurskie) 18,9	Elckie (woj. warmińsko-mazurskie) 55,8
Tały (z Jeziorem Ryńskim; woj. warmińsko-mazurskie) 18,3	Tały (z Jeziorem Ryńskim; woj. warmińsko-mazurskie) 50,8
Nidzkie (woj. warmińsko-mazurskie) 18,2	Ożewo (Użewo; woj. podlaskie) 49,6
Drawsko (woj. zachodniopomorskie) 17,8	
Bukowo (woj. zachodniopomorskie) 17,5	
Wielimie (woj. zachodniopomorskie) 17,5	

a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze. b System wodny jeziora Mamry: Mamry, Święcajty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.
a Water and island lake level. b Water system of Lake Mamry: Mamry, Święcajty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.

a W Dolinie Pięciu Stawów Polskich w Tatrach. b Nad Morskim Okiem w Tatrach. c System wodny jeziora Wdzydze: Wdzydze Południowe, Radolne, Jelenie, Gotuń.
a In the Valley of the Pięć Stawów Polskich in the Tatra Mountains. b Above Lake Morskie Oko in the Tatra Mountains. c Water system of Lake Wdzydze: Wdzydze Południowe, Radolne, Jelenie, Gotuń.

TABL. 5. WAŻNIEJSZE KANAŁY
MAJOR CANALS

Kanały ^a Canals ^a	Połączenia Linking	Rok uruchomienia Year opened	Długość w km Length in km
Wieprz—Krzna	Wieprz—Krzna Południowa	1961	140,0
Augustowski	Czarna Hańcza—Biebrza	1840	80,0 ^b
Elbląski	Jeziorno Drwęckie—jeziorno Drużno (Drużno)	1850	62,5
Gliwicki	Kłodnica—Odra ^c	1941	41,2
Ślesiański	Warta—jeziorno Gopło	1950	32,0
Notecki	Noteć—Kanał Bydgoski	1892	25,0
Bydgoski	Brda—Noteć	1914	24,5
Żerański	Wisła—Narew	1963	17,6
Łączański	Wisła—Wisła	1961	17,2

a Uszeregowane malejąco według długości. b Długość kanału w granicach Polski wraz z jeziorami i odcinkami cieków naturalnych, łączącymi na trasie kanału. c Łącznie z portem Gliwice.

a Listed according to decreasing length. b Canal's length within the borders of Poland including lakes and sections of water along the canal's course. c Including the Port of Gliwice.

TABL. 6. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

Zbiorniki wodne ^a Reservoirs ^a	Rzeka River	Rok urucho- mienia Year opened	Pojemność całkowita (przy maksy- malnym piętrzeniu) w hm ³ Total capacity (at maximum accumulation) in hm ³	Powierzchnia przy maksy- malnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Solina	San	1968	472,4	22,0	60,0
Wrocławek ^b	Wisła	1970	453,6	75,0	12,7
Czorsztyn-Niedzica	Dunajec	1997	231,9	12,3	54,5
Jeziorsko	Warta	1986	202,0	42,3	11,5
Goczałkowice	Mała Wisła	1956	161,3	32,0	13,0
Rożnów	Dunajec	1942	159,3	16,0	31,5
Dobczyce	Raba	1986	141,7	10,7	27,9
Otmuchów	Nysa Kłodzka	1933	130,5	20,6	18,4
Nysa	Nysa Kłodzka	1971	124,7	20,7	13,3
Turawa	Mała Panew	1948 ^c	106,2	20,8	13,6
Tresna	Soła	1967	96,1	9,6	23,8
Dębe ^b	Narew	1963	96,0	33,0	7,0
Dzierżno Duże ^d	Kłodnica	1964	94,0	6,2	11,2
Sulejów	Pilica	1973	84,3	23,8	11,3
Koronowo	Brda	1960	80,6	15,6	22,0
Siemianówka	Narew	1991	79,5	32,5	9,2
Mietków	Bystrzyca	1986	71,9	9,1	15,3
Dzieńkowice ^d	woda z Soły	1976	52,5	7,1	14,5
Pilchowice	Bóbr	1912	50,0	2,4	46,7
Kuźnica Wareżyńska ^d	Przemsza	2005	46,3	4,8	2,3
Pakość	Noteć Zachodnia	1974	42,6	13,0	4,8
Klimkówka	Ropa	1994	42,6	3,1	33,3
Stup	Nysa Szalona	1978	38,7	4,9	19,1
Wióry	Świślina	2007	35,0	4,1	23,4
Pławniowice ^d	Potok Toszecki	1975	29,2	2,4	2,2
Nielisz	Wieprz	2008 ^c	28,5	9,9	8,6
Porąbka	Soła	1936	27,2	3,3	21,2
Topola	Nysa Kłodzka	2003	26,5	3,4	7,8
Chańcza	Czarna Staszowska	1985	24,2	4,7	12,8
Rybnik	Ruda	1972	23,5	4,6	11,8
Poraj	Warta	1978	20,8	5,1	12,0
Przeczyce	Przemsza	1963	20,4	4,7	12,5

a Uszeregowane malejąco według pojemności całkowitej (przy maksymalnym piętrzeniu). b Stopień wodny. c Rok uruchomienia zbiornika po przebudowie. d Zbiornik w wyrobisku.

U w a g a. Najstarszy zbiornik został uruchomiony w 1848 r. na rzece Brda — zapora Mylof, a najnowszy w 2013 r. — Smardzew na rzece Myja.

a Listed according to decreasing total capacity (at maximum accumulation). b Fall. c Opened after reconstruction. d Excavation reservoir.

N o t e. The oldest reservoir, the Mylof Dam on the Brda river, was opened in 1848, and the newest — Smardzew on the Myja river was opened in 2013.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

W 2017 r. (według stanu w dniu 31 XII) pomiary temperatury i opadów prowadziło 268 stacji synoptycznych i klimatologicznych, a wyłącznie pomiary opadów — 626 stacji opadowych.

In 2017 (as of 31 XII) temperature and precipitation measurements were recorded by 268 synoptic and climatological stations, while 626 precipitation stations recorded only precipitation measurements.

TABL. 7. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

Stacje meteorologiczne Meteorological stations	Średnie temperatury powietrza w °C Average air temperature in °C				Roczne sumy opadów atmosferycznych w mm Total annual atmospheric precipitation in mm			Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	
	1971— —2000	1991— —2000	2001— —2010	2017 ^a	1971— —2000	1991— —2000	2001— —2010			2017 ^a
	roczne annual		średnie average							
Hel	8,1	8,4	8,7	9,0	578	590	623	826	1903	4,5
Łeba	7,7	8,0	8,3	8,8	632	638	703	833	1904	5,5
Koszalin	8,0	8,4	8,7	9,1	717	740	778	888	1751	3,5
Suwałki	6,3	6,8	7,1	7,5	591	575	619	856	1398	3,4
Olsztyn ^b	7,3	7,6	7,9	8,3	625	623	646	973	.	3,0
Chojnice	7,3	7,6	7,9	8,2	547	574	670	819	1658	3,7
Szczecin	8,8	9,1	9,4	9,7	530	572	588	840	1596	3,5
Białystok	6,9	7,2	7,5	7,9	577	573	613	935	1557	2,4
Toruń	8,1	8,5	8,7	9,2	528	526	583	751	1588	2,3
Mława	7,3	7,7	8,0	8,4	543	573	556	860	1363	3,3
Gorzów Wielkopolski	8,6	9,0	9,3	9,6	531	541	572	872	1578	2,7
Poznań	8,5	8,8	9,2	9,7	507	555	535	668	1739	4,0
Warszawa	8,1	8,3	8,8	9,4	519	532	571	705	1351	3,5
Terespol	7,5	7,9	8,2	8,7	512	527	549	617	1738	2,7
Zielona Góra	8,5	8,8	9,2	9,5	572	598	591	807	1805	3,0
Kalisz ^c	8,4	8,8	9,1	9,5	507	505	511	585	1578	.
Łódź	8,0	8,3	8,6	8,8	571	565	601	832	1684	3,4
Włodawa	7,5	7,8	8,2	8,7	515	518	566	618	1745	4,0
Lublin	7,4	7,7	8,1	8,4	572	590	614	612	1783	3,0
Wrocław	8,7	9,1	9,4	10,4	569	522	560	586	1886	3,2
Jelenia Góra	7,4	7,7	7,8	8,3	678	686	743	802	1936	2,6
Kielce	7,4	7,7	8,1	8,4	600	626	659	712	1720	2,7
Częstochowa	8,0	8,2	8,7	9,0	617	660	673	670	1746	2,4
Śnieżka	0,6	1,0	1,3	1,4	1150	1101	1141	1258	1456	11,9
Opole ^d	8,8	9,1	9,3	9,8	622	599	606	665	.	2,6
Kłodzko	7,4	7,6	7,9	8,4	576	596	629	571	1747	3,0
Katowice	8,2	8,6	8,8	9,2	729	728	770	717	1713	2,6
Rzeszów ^b	7,9	8,2	8,7	9,3	629	666	725	478	.	4,2
Kraków ^b	8,1	8,5	8,7	9,1	662	669	719	702	.	2,6
Bielsko-Biała ^d	8,1	8,4	8,8	9,2	942	879	1039	1115	.	3,1
Nowy Sącz ^c	8,2	8,5	8,9	9,2	696	703	806	673	1832	.
Zakopane	5,4	5,8	6,0	6,5	1107	992	1229	1224	1714	1,6

a Dane nieostateczne. b Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia. c, d Brak pełnego ciągu pomiarowego: c — prędkości wiatru, d — usłonecznienia.

a Preliminary data. b Station does not record insolation measurements. c, d Lack of a full measurement sequence of: c — wind velocity, d — insolation.

Absolutne maksimum temperatury w 2017 r. zostało zanotowane w sierpniu na stacji meteorologicznej w Silniczce i wyniosło 37,3°C.

Absolutne maksimum temperatury w okresie 1951—2017 zostało zanotowane w lipcu 1994 r. na stacji meteorologicznej w Słubicach i wyniosło 39,5°C.

Absolutne minimum temperatury w 2017 r. zostało zanotowane w styczniu na stacji meteorologicznej w Jablonce k. Nowego Targu i wyniosło –37,3°C i było to również absolutne minimum temperatury w okresie 1951—2017.

Największa amplituda skrajnych wartości temperatury w 2017 r. w Polsce wyniosła 74,6°C.

Maksymalny dobowy opad atmosferyczny w 2017 r. zanotowano w sierpniu na stacji meteorologicznej w Sobolicach i wyniósł 134,5 mm.

Maksymalny dobowy opad atmosferyczny w okresie 1951—2017 zanotowano w czerwcu 1973 r. na stacji meteorologicznej na Hali Gąsienicowej i wyniósł 300 mm.

The absolute maximum temperature in 2017 was recorded in August at the meteorological station in Silniczka and was 37,3°C.

The absolute maximum temperature in the period 1951—2017 was recorded in July 1994 at the meteorological station in Słubice and was 39,5°C.

The absolute minimum temperature in 2017 was recorded in January at the meteorological station in Jablonka near Nowy Targ and was –37,3°C and it also was the absolute minimum temperature in the period 1951—2017.

The largest amplitude of extreme temperature values in 2017 in Poland was 74,6°C.

The maximum one-day atmospheric precipitation in 2017 was recorded in August at the meteorological station in Sobolice and was 134,5 mm.

The maximum one-day atmospheric precipitation in the period 1951—2017 was recorded in June 1973 at the Hala Gąsienicowa meteorological station and was 300 mm.

Polska Akademia Nauk prowadzi badania w 2 czynnych stacjach naukowo-badawczych działających poza granicami kraju:

Polska Stacja Polarna
„Hornsund” 77°00'04"N
założona w 1957 r. 15°33'37"E
— położona w Fiordzie Hornsund na Spitsbergenie; prowadzi ciągłe obserwacje geofizyczne i środowiskowe, a latem — badania w zakresie nauk o Ziemi i biologii.

Polska Stacja Antarktyczna
im. H. Arctowskiego 62°09'51"S
założona w 1977 r. 50°27'45"W
— położona w Zatoce Admirałcji na Wyspie Króla Jerzego w Archipelagu Szetlandów Południowych; prowadzi badania głównie biologiczne i ciągle monitoring środowiskowy.

The Polish Academy of Sciences conducts research in 2 operating scientific research stations located outside the country:

The Polish Polar Station
"Hornsund" 77°00'04"N
established in 1957 15°33'37"E
— located in Hornsund Fjord on Spitsbergen; conducts on-going geophysical and environmental observations, and geological and biological research during the summer.

The H. Arctowski
Polish Antarctic Station 62°09'51"S
established in 1977 50°27'45"W
— located in the Bay of Admirals on King George Island in the South Shetlands Archipelago; primarily conducts biological research and on-going monitoring of the environment.

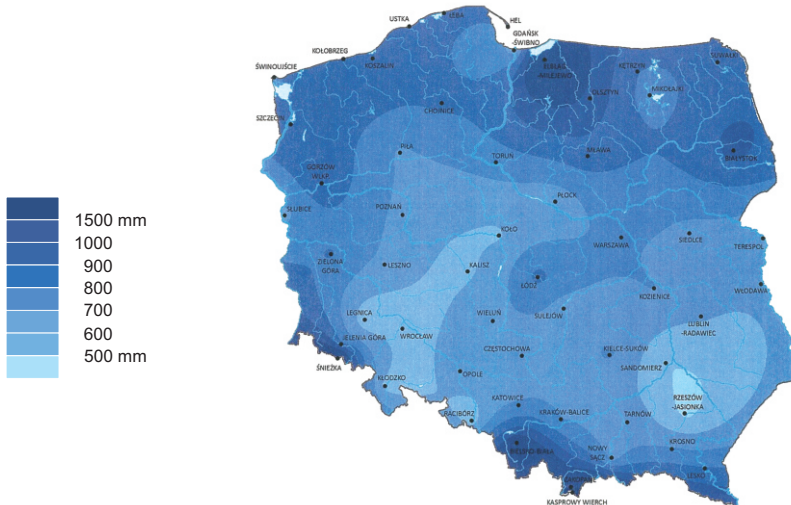
Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

ROZKŁAD ŚREDNICH TEMPERATUR POWIETRZA W 2017 R.
DISTRIBUTION OF AVERAGE AIR TEMPERATURE IN 2017

ROZKŁAD SUM OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH W 2017 R.
DISTRIBUTION OF SUM OF PRECIPITATION IN 2017

TABL. 8. STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI KRAJU^a

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS AND DIRECTIONS OF LAND USE^a

As of 1 I

Wyszczególnienie	2010	2015	2017		Specification
	w tys. ha in thous. ha			na 1 miesz- kańca ^b w ha per capita ^b in ha	
Powierzchnia ogólna^c	31268	31268	31268	0,81	Total area^c
w tym:					of which:
Użytki rolne	18931	18683	18810 ^d	0,49	Agricultural land
w tym:					of which:
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwale	18193	17873	17812	0,46	arable land, orchards, permanent meadows and pastures
grunty rolne zabudowane	530	598	548	0,01	agricultural built-up areas
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	9531	9674	9513	0,25	Forest land as well as woody and bushy land
Grunty pod wodami	640	645	651	0,02	Lands under waters
w tym powierzchniowymi	561	566	571	0,01	of which surface waters
płynącymi	495	509	514	0,01	flowing
stojącymi	66	57	57	0,00	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowa- ne	1550	1652	1701	0,04	Built-up and urbanised areas
w tym: tereny mieszkaniowe	278	323	340	0,01	of which: residential areas
tereny przemysłowe	112	117	124	0,00	industrial areas
tereny rekreacji i wypo- czynku	65	65	66	0,00	recreational areas
tereny komunikacyjne	891	917	925	0,02	transport areas
użytki kopalne	29	28	28	0,00	mining grounds
Użytki ekologiczne	34	37	43	0,00	Ecological areas
Nieużytki	482	472	466	0,01	Wasteland

^a Według ewidencji gruntów. ^b Stan ludności w dniu 31 XII 2016 r. ^c Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych; patrz nota na str. 18. ^d Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”.

^a According to register of land. ^b Population as of 31 XII 2016. ^c Land area (including inland waters) as well as a part of internal waters; see note on page 18. ^d Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the item “forest land as well as woody and bushy land”.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

W latach 2010—2017, w trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wyłączano na cele nierolnicze i nieleśne średniorocznie ok. 3,6 tys. ha gruntów. W 2017 r. wyłączono 5,1 tys. ha gruntów, z tego 78,6% (4,0 tys. ha) stanowiły grunty rolne oraz 21,4% (1,1 tys. ha) — grunty leśne. Spośród gruntów rolnych 74,9% (3,0 tys. ha) przypadało na użytki rolne, z tego 60,2% stanowiły gleby najwarstościowsze I—III klasy bonitacyjnej, 35,7% — gleby klasy IV, 4,1% — gleby klas najniższych. 43,6% wyłączonych gruntów rolnych i leśnych przeznaczonych było pod tereny osiedlowe, 29,6% — pod tereny przemysłowe, 2,7% — pod drogi i szlaki komunikacyjne, 8,7% — pod użytki kopalne i 15,4% — na inne cele.

In 2010—2017, based on existing legal regulations concerning the protection of agricultural and forest land, an annual average of approximately 3,6 thous. ha of land was designated for non-agricultural and non-forest purposes. In 2017, 5,1 thous. ha of land was designated for these purposes, from this 78,6% (4,0 thous. ha) accounted for agricultural land and 21,4% (1,1 thous. ha) — for forest land. Among the agricultural land 74,9% (3,0 thous. ha) represented arable land, from this 60,2% accounted for I—III class quality soil, 35,7% — IV class quality soil and 4,1% — the lowest quality soil. 43,6% of this agricultural and forest land was designated for residential areas, 29,6% — for industrial areas, 2,7% — for roads and communications trails, 8,7% — for mining grounds and 15,4% — for other purposes.

Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania to grunty, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w końcu 2017 r. wyniosła 61,7 tys. ha (0,2% powierzchni ogólnej kraju). Stopień procesów degradacji i dewastacji gleb nie wykazuje dużego zróżnicowania według województw (od 0,1% ogólnej powierzchni w woj. lubelskim, lubuskim, małopolskim, mazowieckim, podkarpackim, podlaskim, pomorskim i zachodniopomorskim do 0,4% w woj. śląskim), stanowi jednak poważny problem w rejonach o dużym uprzemysłowieniu.

W 2017 r. zreakultywano tylko 1298 ha, a zagospodarowano 519 ha gruntów, głównie na cele leśne i rolnicze.

Devastated and degraded land requiring reclamation and management is land which has completely lost its utility value (devastated land) as well as land the utility value of which has declined due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

The area of devastated and degraded land requiring reclamation and management at the end of 2017 totalled 61,7 thous. ha (0,2% of the country's total area). The degree of soil degradation and devastation processes do not show considerable differentiation by voivodship (from 0,1% of the total area in the lubelskie, lubuskie, małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie and zachodniopomorskie voivodships to 0,4% in the śląskie voivodship), but do account for an important problem in highly industrialised regions.

In 2017, only 1298 ha of land were reclaimed and 519 ha of land were managed, primarily for forest and agricultural purposes.

TABL. 9. ZASOBY WAŻNIEJSZYCH KOPALIN W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

MAJOR MINERAL RESOURCES IN 2016

As of 31 XII

Kopaliny	Liczba złóż udokumentowanych geologicznie Number of geologically documented deposits		Zasoby bilansowe złóż udokumentowane geologicznie w mln t Geologically documented balance deposit resources in mln t			Minerals
	ogółem total	w tym zagospodarowane of which exploited	ogółem total	w tym zagospodarowane of which exploited	przyrost (+) lub ubytek (-) w stosunku do 2015 r. increase (+) or decrease (-) in relation to 2015	

SUROWCE ENERGETYCZNE FUELS

Ropa naftowa	86	64	22	21	-0,8	Crude petroleum
Gaz ziemny	293	208	120 ^a	98 ^a	-3,1 ^a	Natural gas
Metan pokładów węgla	63	30	96 ^a	41 ^a	+5,2 ^a	Coal bed methane
Węgiel kamienny	157	50	58578	22222	+2358	Hard coal
Węgiel brunatny	91	9	23451	1354	-65,1	Lignite

SUROWCE METALICZNE METALLIC RAW MATERIALS

Rudy cynku i ołowiu	20	3	85	15	+1,2	Zinc and lead ores
Rudy miedzi i srebra	12	6	1949	1706	-27,5	Copper and silver ores

SUROWCE CHEMICZNE CHEMICAL RAW MATERIALS

Siarka	19	5	505	19	-0,8	Sulphur
Sól kamienna	19	6	85347	15081	-31,7	Rock-salt

SUROWCE SKALNE MINERAL RESOURCES

Dolomity	12	5	529	235	-2,7	Dolomites
Gliny ceramiczne	23	4	135	7	-0,2	Ceramic clay
Gliny ogniotrwałe	16	2	54	3	-0,1	Fire-resistant clay
Kamienie łamane i blocz- ne	731	330	10920	5647	+119	Crushed and block stones
Piaski i żwir	9933	3935	19016	5899	+377	Sand and gravel
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	1171	210	4065	546	-9,2	Argillaceous raw materi- als for construction ceramics
Wapień i margle dla przemysłu cemento- wego i wapiennicze- go	180	36	18333	6085	-65,0	Limestone and marls for the cement and lime industry

a W mld m³.a In bn m³.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 10. ZASOBY WODNE I POBÓR WODY
WATER RESOURCES AND WITHDRAWAL

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Opady^a w: mm	802,9	501,2	701,2	789,2	Precipitation^a in: mm
km³	251,1	156,7	219,3	246,8	km³
Odpływ^b w km³	86,9	40,8	41,4	61,0	Outflow^b in km³
na 1 km ^{2c} w dam ³	277,9	130,5	132,4	195,1	per 1 km ^{2c} in dam ³
na 1 mieszkańca w dam ³	2,3	1,1	1,1	1,6	per capita in dam ³
W tym z obszaru kraju w km ³	73,6	36,0	36,4	54,3	Of which from the area of the country in km ³
na 1 km ² w dam ³	235,4	115,2	116,4	173,5	per 1 km ² in dam ³
na 1 mieszkańca w dam ³	1,9	0,9	0,9	1,4	per capita in dam ³
Pobór wody w hm³	10866	10503	10581	10080	Water withdrawal in hm³
ze źródeł:					from sources:
wód powierzchniowych	9173	8770	8841	8357	surface waters
wód podziemnych	1625	1677	1688	1673	underground waters
wód z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użytych do produkcji)	69	55	53	50	drainage water from mines and building constructions (used for production)
na cele:					for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) — z ujęć własnych	7651	7463	7493	7035	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing) — from own intakes
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	1153	992	1043	1018	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^d	2062	2048	2046	2028	Exploitation of water supply network ^d

a Łącznie z obszarami zlewni poza granicami kraju; dane obliczono metodą regionów. b Łącznie z dopływami z zagranicy. c Powierzchni ogólnej kraju. d Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Including catchment basins outside the borders of the country; data were compiled using the regional method. b Including foreign tributaries. c Total area of the country. d Water withdrawal by intakes before entering the network.

Polska zaliczana jest do krajów o ubogich zasobach wodnych. Średni roczny odpływ wód powierzchniowych, łącznie z dopływami z zagranicy, w latach 1985–2017 wyniósł 58,5 km³, a z obszaru kraju — 51,0 km³. W przeliczeniu na 1 mieszkańca daje to roczny zasób wód ok. 1,6 dam³, podczas gdy w krajach europejskich zasoby te są szacowane na 4,6 dam³/rok.

Zasoby wodne Polski cechuje duża zmienność sezonowa i nierównomierność rozmieszczenia terytorialnego. Zbiorniki retencyjne w Polsce posiadają małą pojemność. Mogą one zatrzymać tylko 6% rocznego odpływu wód w kraju, co nie zapewnia dostatecznej ochrony przed okresowymi nadmiarami lub deficytami wody.

Poland is a country with a deficit of water resources. Average annual outflow of surface waters, including foreign tributaries, in 1985–2017 amounted to 58,5 km³, from the area of the country — 51,0 km³. This equals per capita annual resources of surface waters 1,6 dam³, while these water resources in European countries are estimated at 4,6 dam³/year.

Poland's water resources are characterised by significant seasonal variability and an uneven territorial distribution. The capacity of storage reservoirs in Poland is small, able to hold only 6% of the annual outflow of water, which does not provide adequate protection against periodic surpluses or deficits of water.

TABL. 11. ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH
 Stan w dniu 31 XII
 EXPLOITABLE UNDERGROUND WATER RESOURCES
 As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w hm ³		in hm ³		
O G Ó Ł E M	17177	17697	17885	18021	TOTAL
z utworów geologicznych:					from geological formations of the:
Czwartorzędowych	11380	11678	11790	11864	Quaternary period
Trzeciorzędowych	1785	1857	1886	1910	Tertiary period
Kredowych	2343	2438	2466	2494	Cretaceous period
Starszych	1669	1724	1743	1753	Older

Uwaga do tablic 12 i 13

Prezentowane dane podano zgodnie z rozporządzeniami Ministra Środowiska: z dnia 21 XII 2015 r. (Dz. U. 2016 poz. 85), z dnia 19 VII 2016 r. (Dz. U. poz. 1178) oraz z dnia 21 VII 2016 r. (Dz. U. poz. 1187).

Note to tables 12 and 13

Presented data are given according to the decrees of the Minister of the Environment: dated 21 XII 2015 (Journal of Laws 2016 item 85), dated 19 VII 2016 (Journal of Laws item 1178) and dated 21 VII 2016 (Journal of Laws item 1187).

TABL. 12. WYNIKI MONITORINGU JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH W SIECI KRAJOWEJ^a
 RESULTS OF MONITORING OF UNDERGROUND WATERS QUALITY IN DOMESTIC NETWORK^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
Punkty pomiarowe	884	356	1286	Measurement points
W % punktów pomiarowych — wody o klasie jakości:				In % of measurement points — waters by quality class:
dobrej: I	0,4	0,6	3,0	good: I
II	15,7	28,1	41,5	II
III	55,8	36,5	33,7	III
stabej: IV	17,2	25,0	15,2	poor: IV
V	10,9	9,8	6,6	V

^a Dane dotyczą monitoringu diagnostycznego (jego celem jest ocena wpływu oddziaływań naturalnych i antropogenicznych oraz wynikających z nich znaczących i utrzymujących się trendów), a w 2015 r. — operacyjnego (jego celem jest ustalenie stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych uznanych za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych oraz ustalenie obecności znaczących i utrzymujących się trendów wzrostu zanieczyszczeń).

^a Data concern surveillance monitoring (its purpose is to evaluate the impact of natural and anthropogenic interactions and resulting from them significant and persistent trends) and, in 2015 — operational monitoring (its purpose is to determine the chemical status of underground water bodies to be at risk of failing to meet their environmental objectives and to determine the presence of significant and persistent trends in pollution).

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 13. STAN JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH OBJĘTYCH MONITORINGIEM W LATACH 2011—2016
STATUS OF UNIFORM BODIES OF SURFACE WATER SUBJECT TO MONITORING IN 2011—2016

Wyszczególnienie Specification	Liczba jednolitych części wód poddanych ocenie Number of uniform water bodies subjected to the assessment					
	ogólnej ^a general ^a			stanu ekologicznego ^b of the ecological status ^b	potencjału ekologicznego ^c of the ecological potential ^c	stanu chemicznego ^{bc} of the chemical status ^{bc}
	ogółem total	o stanie of the status				
		dobrym good	złym bad			
RZEKI^d RIVERS^d						
OGÓŁEM ..... TOTAL	1739	121	1618	1167	763	1024
dorzecze: drainage basin:						
Wisły	1002	69	933	739	348	612
Odry	684	42	642	380	402	369
Dniestru	1	—	1	1	—	1
Dunaju	4	—	4	6	1	2
Jarft	1	—	1	1	—	1
Łaby	3	1	2	3	—	2
Niemna	15	3	12	14	1	15
Pregoły	28	6	22	22	11	21
Świeżej	1	—	1	1	—	1
JEZIORA LAKES						
OGÓŁEM ..... TOTAL	859	135	724	963	72	414
dorzecze: drainage basin:						
Wisły	391	64	327	452	30	193
Odry	366	51	315	385	32	173
Niemna	22	8	14	33	2	13
Pregoły	79	12	67	92	8	35
Świeżej	1	—	1	1	—	—

a Wynika z porównania oceny stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, uzupełnionego o wyniki ekstrapolacji lub oceny eksperckiej i jest wypadkową tych ocen. b, c Dotyczy jednolitych części wód: b — naturalnych, c — sztucznych i silnie zmienionych. d Łącznie ze zbiornikami zaporowymi (niebędącymi jednolitymi częściami wód rzek).

a Results from a comparison of the ecological status/potential and chemical status assessment, supplemented by results of extrapolation or expert assessment and is the result of those assessments. b, c Concerns uniform water bodies: b — natural, c — artificial and heavily modified. d Including dam reservoirs (that are not uniform river water bodies).

TABL. 14. JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2017 R.
 QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION
 IN 2017

Wyszczególnienie	Wodociągi ^a o wydajności w m ³ /d Waterworks ^a with a capacity of m ³ /24 h					Specification
	poniżej below 100	100— —1000	1001— —10000	10001— —100000	powyżej over 100000	
Urządzenia w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	3484	4242	650	58	3	Facilities registered (as of 31 XII) of which controlled
w tym skontrolowane	3423	4194	647	58	3	
W % skontrolowanych — urządzenia dostarczające wodę:						In % of controlled — facilities supplying water:
odpowiadającą wymaganiom ^b	98,2	99,2	99,5	100,0	100,0	meeting requirements ^b
nieodpowiadającą wymaganiom ^b	1,8	0,9	0,5	—	—	not meeting requirements ^b
Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom w % ludności korzystającej z urządzeń ^c	98,9	99,3	99,7	100,0	100,0	Population supplied with water meeting requirements in % of population using facilities ^c

a Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę. b Określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 1989). c Na podstawie szacunków.

a Providing collective water supply of the population. b Specified in the decree of the Minister of Health dated 13 XI 2015 (Journal of Laws item 1989). c Estimated data.

TABL. 15. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
 INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w hm ³		in hm ³		
O G Ó Ł E M	9217	8828	8895	8455	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	7919	7570	7605	7139	discharged directly by plants of which cooling water
w tym wody chłodnicze	6907	6706	6729	6258	
odprowadzone siecią kanalizacyjną	1298	1258	1290	1317	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	2309	2122	2166	2198	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	2134	2015	2061	2091	
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	1242	1254	1289	1316	of which discharged by sewage network
mechanicznie	616	510	514	497	mechanically
chemicznie ^a	122	87	87	95	chemically ^a
biologicznie	362	328	342	361	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	1034	1090	1117	1138	with increased biogene removal
nieoczyszczane	176	107	105	107	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	120	103	104	106	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	55	4	1	1	discharged by sewage network

a Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

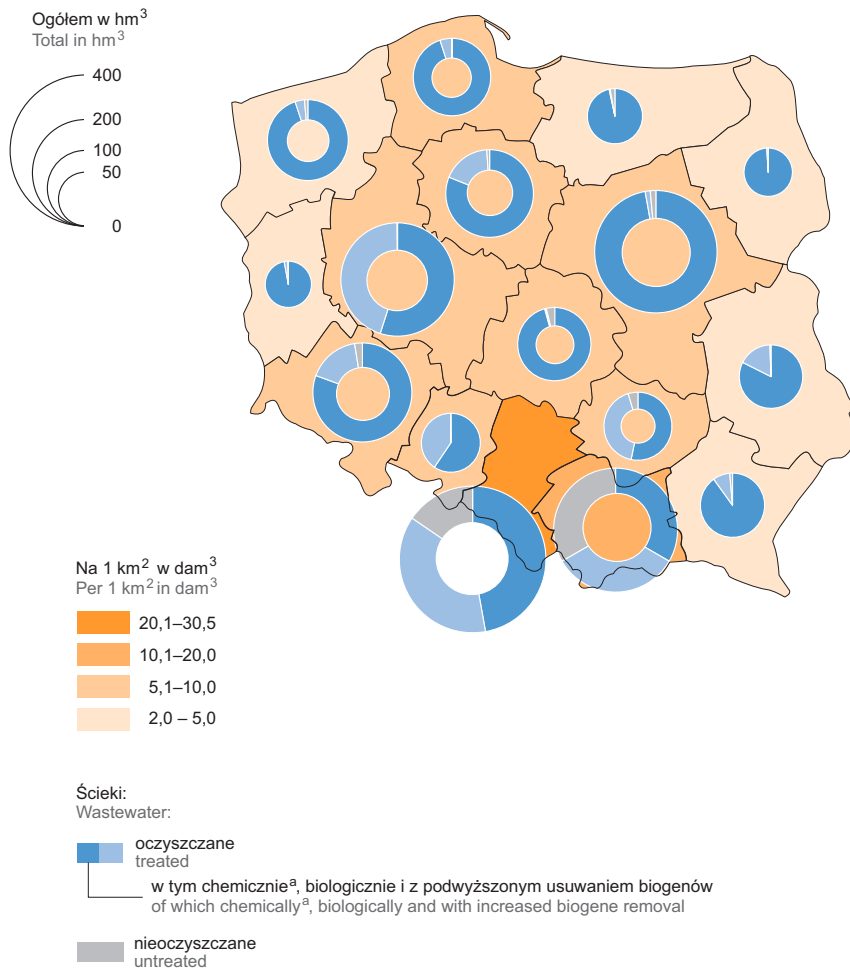
a Concerns only industrial wastewater.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT BY VOIVODSHIP IN 2017

a Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

a Concerns only industrial wastewater.

TABL. 16. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2017

As of 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	Specification
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba	927	222	103	557	45	Number
Przepustowość w dam ³ /d	5458	3542	946	825	145	Capacity in dam ³ /24 h
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba	3258	11	—	2439	808	Number
Przepustowość w dam ³ /d	8752	0,4	—	1359	7392	Capacity in dam ³ /24 h
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem^b	73,6	0,0	—	14,0	59,5	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^b

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej; patrz dział „Infrastruktura komunalna i mieszkania”, tabl. 1 na str. 187. b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów.

a On sewage network; see the chapter "Municipal infrastructure and dwellings", table 1 on page 187. b Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances.

W 2017 r. (stan w dniu 31 XII) oczyszczalnie ścieków obsługiwały 73,6% ludności kraju (w miastach 94,5%, na wsi, gdzie mieszka 39,9% ludności kraju, jedynie 42,0%).

W 2017 r. (stan w dniu 31 XII) tylko 2 miasta nie były obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków. 14,4% zakładów odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi nie posiadało oczyszczalni ścieków.

529 (57,3%) miast oraz 700 (32,2%) gmin wiejskich i miejsko-wiejskich (bez miast) było obsługiwanych przez nowoczesne oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. W obiektach tych oczyszczono 1108 hm³ ścieków, co stanowi 84,2% ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną z miast i wsi.

In 2017 (as of 31 XII), wastewater treatment plants serviced 73,6% of the population (94,5% in urban areas and only 42,0% in rural areas, where 39,9% of the population lives).

In 2017 (as of 31 XII), only 2 towns were not served by wastewater treatment plants. 14,4% of plants discharging wastewater directly into water or into the ground did not possess wastewater treatment plants.

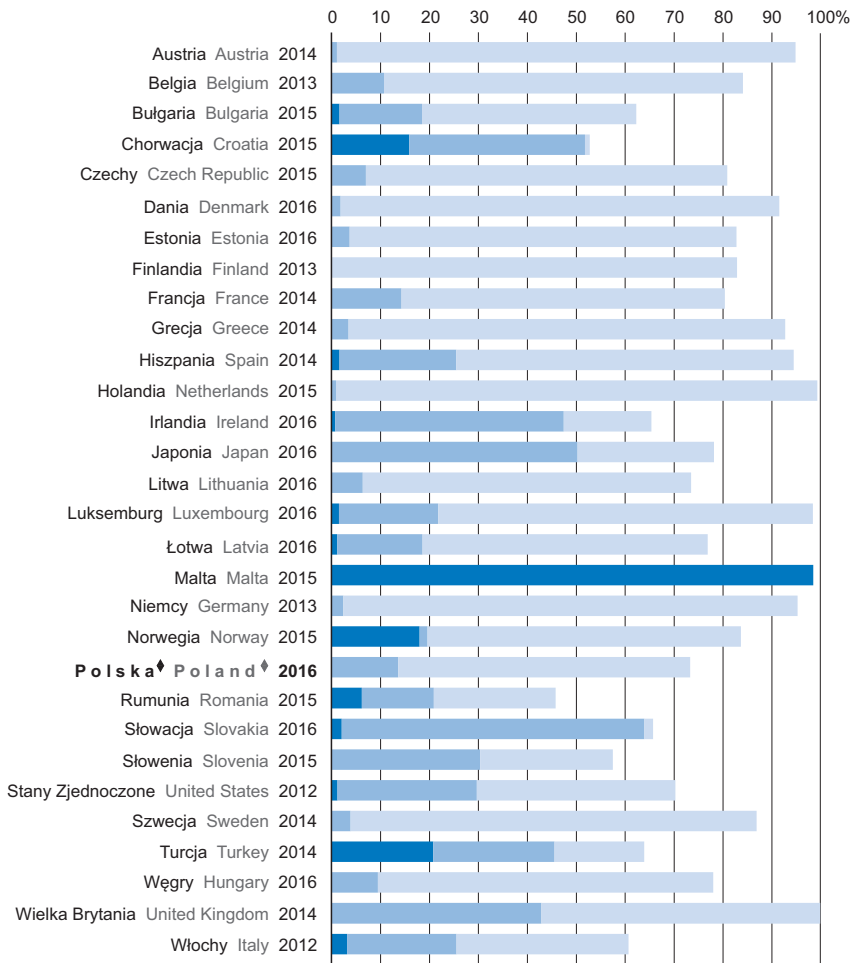
529 (57,3%) towns as well as 700 (32,2%) rural and urban-rural gminas (without towns) were served by modern wastewater treatment plants with increased biogene removal. In these plants, 1108 hm³ of wastewater as treated, which accounts for 84,2% of the wastewater discharged through urban and rural sewage networks.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W % OGÓŁU LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH

POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN % OF TOTAL POPULATION
IN SELECTED COUNTRIES

Oczyszczalnie ścieków:
Wastewater treatment
plants:

mechaniczne
mechanical

biologiczne
biological

z podwyższonym usuwaniem
biogenów
with increased biogene removal

Źródło – Source: „Eurostat's Database”, „OECD. Stat Extracts – database”.

TABL. 17. CAŁKOWITA EMISJA GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA^a
TOTAL EMISSION OF MAIN AIR POLLUTANTS^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w tys. t in thous. t			
Dwutlenek siarki	866	702	582	Sulphur dioxide
Tlenki azotu ^b	858	705	726	Nitrogen oxides ^b
Dwutlenek węgla	331710	310526	321182	Carbon dioxide
Tlenek węgla	3069	2370	2506	Carbon oxide
Niemetanowe lotne związki organiczne	920	872	890	Volatile non-methane organic compounds
źródła antropogeniczne	636	591	609	anthropogenic sources
przyroda	284	282	282	nature
Amoniak	285	267	267	Ammonia
Pyły	424	342	352	Particulates

a Dane szacunkowe; dane za lata 2010 i 2015 zmieniono (zrekalkulowano) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Wyrażone w dwutlenku azotu.

a Estimated data; data for 2010 and 2015 have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Expressed in nitrogen dioxide.

TABL. 18. CAŁKOWITA EMISJA DWUTLENKU SIARKI, TLENKÓW AZOTU I PYŁÓW^a
WEDŁUG ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ^a
TOTAL EMISSION OF SULPHUR DIOXIDE, NITROGEN OXIDES AND PARTICULATES^a
BY SOURCES OF POLLUTION

Wyszczególnienie Specification	Dwutlenek siarki Sulphur dioxide			Tlenki azotu ^b Nitrogen oxides ^b			Pyły Particulates		
	2010	2016		2010	2016		2010	2016	
	w tys. t in thous. t	w odsetkach in percent		w tys. t in thous. t	w odsetkach in percent		w tys. t in thous. t	w odsetkach in percent	
OGÓŁEM TOTAL	866	582	100,0	858	726	100,0	424	352	100,0
Źródła stacjonarne: Stationary sources:									
energetyka zawodowa	365	164	28,1	233	151	20,8	20	11	3,1
heat and power generating plants									
energetyka przemysłowa	167	142	24,5	81	75	10,3	31	28	8,0
industrial power plants									
technologie przemysłowe	16	15	2,6	24	25	3,4	32	31	8,8
industrial technologies									
gospodarstwa domowe	154	134	23,1	78	71	9,7	162	124	35,2
households									
inne źródła ^c	163	126	21,7	107	98	13,5	154	134	38,1
other sources ^c									
Źródła mobilne	0,3	0,3	0,0	335	307	42,3	25	24	6,8
Mobile sources									

a Dane szacunkowe. b Wyrażone w dwutlenku azotu. c Kotłownie lokalne, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo i inne.

a Estimated data. b Expressed in nitrogen dioxide. c Local boiler plants, trade workshops, agriculture and others.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

Poziom (w wartościach bezwzględnych) **całkowitej emisji gazów cieplarnianych** w Polsce, w tym dwutlenku węgla, należy do jednego z wyższych wśród krajów Unii Europejskiej. W przeliczeniu na 1 mieszkańca roczna emisja gazów cieplarnianych (w ekwiwalencie dwutlenku węgla) w 2016 r. wyniosła 10,5 t dla Polski i 8,7 t dla Unii Europejskiej.

The **total emission** (in absolute values) of **greenhouse gases** in Poland, including carbon dioxide, is one of the highest among the European Union countries. Per capita, annual greenhouse gases emission (as carbon dioxide equivalent) amounted in 2016 to 10,5 t for Poland and 8,7 t for the European Union.

TABLE 19. **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII) ... w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:	1796	1816	1859	1880	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII) of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych	1209	1204	1187	1177	particulates
gazowych	260	246	252	261	gases
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thous. t:
pyłowych	63	44	39	36	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1704	1605	1429	1379	gases (excluding carbon dioxide)
w tym dwutlenek siarki	519	392	260	244	of which sulphur dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń: w tysiącach ton:					Pollutants retained in pollutant reduction systems: in thousand tonnes:
pyłowe	19192	19396	19405	19309	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	2299	2275	2415	2438	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,7	99,8	99,8	99,8	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	57,4	58,6	62,8	63,9	gases (excluding carbon dioxide)

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

Informacje o **całkowitej zawartości ozonu w atmosferze** są wynikiem systematycznych pomiarów ozonu atmosferycznego za pomocą spektrofotometru Dobsona, a od 1992 r. również spektrofotometru Brewera.

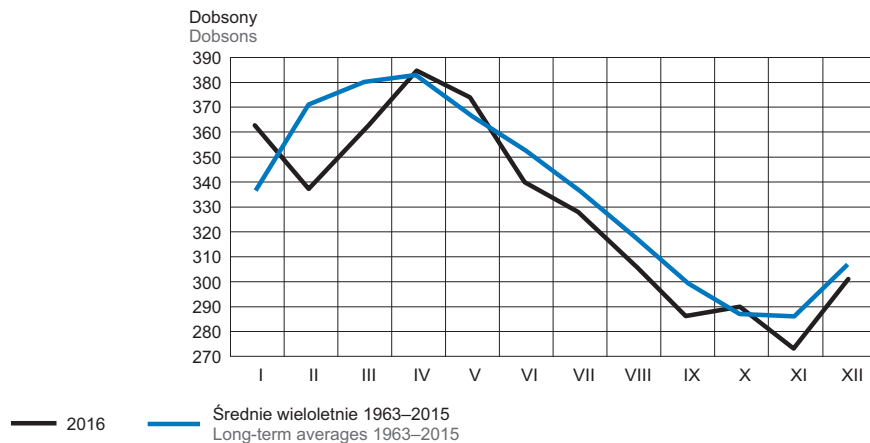
Jednostką całkowitej zawartości ozonu w atmosferze jest dobson (D), zwany również miliatmocentymetrem (m atm-cm). Całkowita zawartość ozonu w atmosferze wynosi 1 D, jeśli grubość warstwy ozonu zawartego w pionowym słupie powietrza o podstawie 1 cm² i sprowadzonego do warunków normalnych (ciśnienie 760 mmHg i temperatura 0°C) wynosi 0,001 cm.

Information regarding the **total ozone content in the atmosphere** is the result of systematic measurements of atmospheric ozone using the Dobson spectrophotometer and since 1992 also Brewer spectrophotometer.

The dobson (D), also called the milliatmocentimetre (m atm-cm) is the unit of total ozone content in the atmosphere. The total ozone content in the atmosphere equals 1 D when the thickness of the ozone layer contained in an upright pillar of air with a 1 cm² base and reduced to normal conditions (pressure at 760 mmHg and temperature at 0°C) equals 0,001 cm.

ŚREDNIE MIESIĘCZNE CAŁKOWITEJ ZAWARTOŚCI OZONU W ATMOSFERZE

MONTHLY AVERAGE TOTAL OZONE CONTENT IN THE ATMOSPHERE

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
-----------------------------------	------	------	------	------

OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE

AREAS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION

O G Ó Ł E M w tys. ha TOTAL in thous. ha	10140,7	10176,0	10167,0	10175,3
W % powierzchni ogólnej kraju In % of total area of the country	32,4	32,5	32,5	32,5

Parki narodowe^a National parks^a

Liczba parków Number of parks	23	23	23	23
Powierzchnia w ha Area in ha	314475	314700	315075	315087
Biebrzański (woj. podlaskie)	59223	59223	59223	59223
Kampinoski (woj. mazowieckie, łódzkie)	38545	38544	38544	38544
Bieszczadzki (woj. podkarpackie)	29195	29202	29202	29202
Słowiński ^b (woj. pomorskie)	21573	21573	21573	21573
Tatrzański (woj. małopolskie)	21197	21197	21197	21197
Magurski (woj. podkarpackie, małopolskie)	19438	19438	19438	19437
Wigierski (woj. podlaskie)	14981	15090	15090	15090

a Uszeregowane malejąco według powierzchni w 2017 r. b Bez wód przybrzeżnych M. Bałtyckiego.

a Listed according to decreasing area in 2017. b Excluding coastal water of the Baltic Sea.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 20. **WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
-----------------------------------	------	------	------	------

OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE (cd.)

AREAS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION (cont.)

Parki narodowe^a (dok.)   National parks^a (cont.)

Drawieński (woj. zachodniopomorskie, lubuskie, wielkopolskie)	11342	11342	11342	11342
Białowiecki (woj. podlaskie)	10517	10517	10517	10517
Poleski (woj. lubelskie)	9764	9760	9760	9760
Roztoczański (woj. lubelskie)	8483	8483	8483	8483
Woliński ^b (woj. zachodniopomorskie)	8135	8199	8199	8199
Ujście Warty (woj. lubuskie)	8074	8074	8074	8074
Świętokrzyski (woj. świętokrzyskie)	7626	7626	7626	7626
Wielkopolski (woj. wielkopolskie)	7584	7597	7597	7597
Narwiański (woj. podlaskie)	7350	7350	7350	7350
Gorczański (woj. małopolskie)	7031	7029	7029	7039
Gór Stołowych (woj. dolnośląskie)	6340	6348	6349	6352
Karkonoski (woj. dolnośląskie)	5581	5580	5951	5951
Bory Tucholskie (woj. pomorskie)	4613	4613	4613	4613
Babiogórski (woj. małopolskie)	3391	3395	3399	3399
Pieniński (woj. małopolskie)	2346	2372	2372	2372
Ojcowski (woj. małopolskie)	2146	2146	2146	2146

Rezerwaty przyrody   Nature reserves

Liczba rezerwatów	1463	1490	1493	1498
Number of reserves				
Powierzchnia w ha	164202	166919	168336	169195
Area in ha				
w tym pod ochroną ścisłą	3768	5792	9184	18139
of which strictly protected				
Faunistyczne	43785	43037	45869	45025
Fauna				
Krajobrazowe	24896	25296	24345	24802
Landscape				
Leśne	64592	66773	67224	67819
Forest				
Torfowiskowe	18075	19517	18473	18417
Peat-bog				
Florystyczne	5672	4722	4739	4849
Flora				
Wodne	4485	5046	5142	6075
Water				
Przyrody nieożywionej	2132	1955	1977	1660
Inanimate nature				
Stepowe	514	543	536	517
Steppe				
Stonoroślowe	51	30	30	30
Halophyte				

a Uszeregowane malejąco według powierzchni w 2017 r. b Bez wód przybrzeżnych M. Bałtyckiego.

a Listed according to decreasing area in 2017. b Excluding coastal water of the Baltic Sea.

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY (cd.)

Stan w dniu 31 XII

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE (cd.)				
AREAS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION (cont.)				
Parki krajobrazowe ^a Landscape parks ^a				
Liczba parków	121	122	122	122
Number of parks				
Powierzchnia^b w ha	2607478	2606092	2604679	2604726
Area^b in ha				
w tym: of which:				
Dolina Baryczy (woj. dolnośląskie, wielkopolskie)	87040	87040	87040	87040
Nadbużański (woj. mazowieckie)	74137	74137	74137	74137
Krajeński (woj. kujawsko-pomorskie)	73850	73850	73850	73850
Puszczy Knyszyńskiej (woj. podlaskie)	74447	74447	72860	72860
Orlich Gniazd (woj. śląskie, małopolskie)	60807	60807	60807	60807
Pogórze Przemyskiego (woj. podkarpackie)	61862	60561	60561	60561
Gór Stonnych (woj. podkarpackie)	55976	56188	56188	56188
Mazurski (woj. warmińsko-mazurskie)	53655	53655	53655	53655
Popradzki (woj. małopolskie)	54393	54393	54393	53419
Stobrawski (woj. opolskie)	52637	52637	52637	52637
Ciśniański-Wetliński (woj. podkarpackie)	50972	51461	51461	51461
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (woj. śląskie)	49387	49387	49387	49387
Lasy Janowskie (woj. lubelskie, podkarpackie)	39150	44532	44532	44532
Obszary chronionego krajobrazu Protected landscape areas				
Liczba obiektów	386	383	385	386
Number of sites				
Powierzchnia ^b w tys. ha	7072	7094	7086	7090
Area ^b in thous. ha				
Stanowiska dokumentacyjne Documentation sites				
Liczba obiektów	155	166	167	191
Number of sites				
Powierzchnia w ha	885	908	956	963
Area in ha				
Użytki ekologiczne Ecological areas				
Liczba obiektów	6877	7130	7205	7587
Number of areas				
Powierzchnia w ha	51030	52340	53048	53142
Area in ha				

a Uszeregowane malejąco według powierzchni w 2017 r. b Łącznie z rezerwatami przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na ich terenie.

a Listed according to decreasing area in 2017. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY (cd.)

Stan w dniu 31 XII

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE (dok.)				
AREAS OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION (cont.)				
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe Landscape-nature complexes				
Liczba obiektów ..... Number of complexes	318	339	343	349
Powierzchnia w ha ..... Area in ha	93464	112393	113835	118511
POMNIKI PRZYRODY MONUMENTS OF NATURE				
OGÓŁEM ..... TOTAL	36293	36510	36560	36294
Pojedyncze drzewa ..... Individual trees	30059	29982	30063	29413
Grupy drzew ..... Tree clusters	3658	3780	3734	4002
Głazy narzutowe ..... Erratic boulders	1034	1091	1096	1131
Skalki i jaskinie ..... Stones and caves	303	303	305	328
Aleje ..... Alleys	699	762	770	791
Pozostałe ..... Others	540	592	592	629 ^a
LASY OCHRONNE^b w tys. ha PROTECTIVE FORESTS^b in thous. ha				
OGÓŁEM ..... TOTAL	3356	3709	3776	3811
Glebochronne ..... Soil-protecting	325	321	323	322
Wodochronne ..... Water-protecting	1486	1541	1542	1544
Uzdrowskowe ..... Health-resort	56	55	55	53
Uszkodzone przez przemysł ..... Damaged by industry	468	466	463	463
Nasienne ..... Seedling	13	12	12	12
Podmiejskie ..... Suburban	641	628	633	617

a W tym 162 źródła, wodospady i wywierzyska, 126 krzewów i 16 jarów. b W lasach w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe; stan w dniu 1 I.

a Of which 162 sources, waterfalls and exsurgents, 126 bushes and 16 ravines. b In forests managed by the State Forests National Forest Holding; as of 1 I.

TABL. 20. WAŻNIEJSZE DANE O OCHRONIE PRZYRODY (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PRINCIPAL DATA ON NATURE PROTECTION (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
LASY OCHRONNE ^a w tys. ha (dok.) PROTECTIVE FORESTS ^a in thous. ha (cont.)				
Obronne	132	125	119	119
Defensive forests				
Ostoje zwierząt	74	68	66	64
Animal sanctuaries				
Cenne pod względem przyrodniczym	114	445	517	572
Environmentally valuable				
Pozostałe	47	47	46	45
Others				
WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA CHRONIONE ^b IMPORTANT PROTECTED ANIMALS ^b				
Żubry	1224	1553	1712	1873
European bisons				
Kozice	172	275	384	310
Chamois				
Niedźwiedzie brunatne	147	224	262	304
Brown bears				
Bobry europejskie	68993	101336	121624	124622
Beavers				
Rysie	285	390	434	432
Lynxes				
Wilki	770	1484	2139	2390
Grey wolves				
Głuszce	509	447	442	441
Wood grouses				
Cietrzewie	770	340	382	315
Black grouses				

a W lasach w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe; stan w dniu 1 I. b Dane szacunkowe; z wyjątkiem żubrów, podawanych na podstawie „Księgi Rodowodowej Żubrów”, prowadzonej od 1947 r.

a In forests managed by the State Forests National Forest Holding; as of 1 I. b Estimated data; except European bison, presented on the basis of the "European Bison Pedigree Book", conducted since 1947.

Sieć **Natura 2000**, utworzona zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, według stanu w dniu 31 XII 2017 r. obejmowała 145 obszarów specjalnej ochrony ptaków o łącznej powierzchni 5560 tys. ha (w tym 649 tys. ha na M. Bałtyckim) oraz 849 specjalnych obszarów ochrony siedlisk o łącznej powierzchni 3851 tys. ha (w tym 360 tys. ha na M. Bałtyckim). Powierzchnie obu typów obszarów Natura 2000 mogą się częściowo lub w całości pokrywać ze sobą oraz z innymi formami ochrony przyrody.

As of 31 XII 2017, the **Natura 2000** network, established in compliance with European Union regulations, included 145 Special Protection Areas, covering a total of 5560 thous. ha (of which 649 thous. ha on the Baltic Sea), and 849 Special Areas of Conservation, covering a total of 3851 thous. ha (of which 360 thous. ha on the Baltic Sea). Both types of areas protected under Natura 2000 can overlap with each other and with other forms of nature protection, either in part or in whole.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

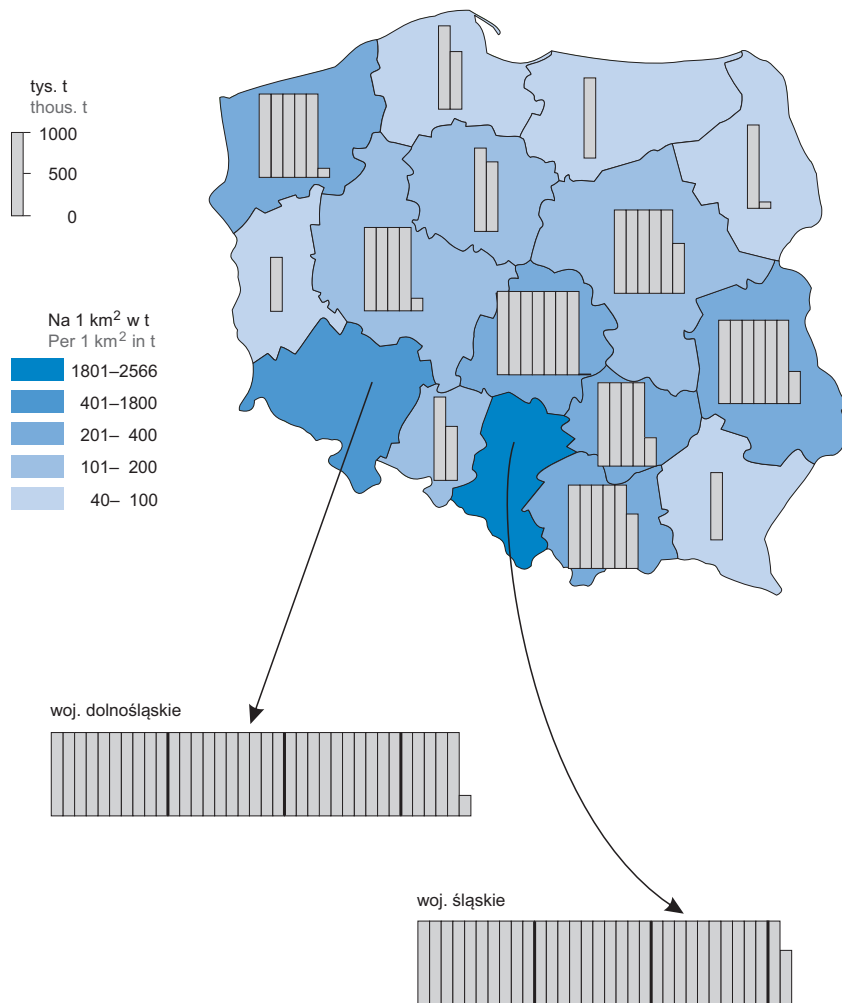
TABL. 21. ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW
WASTE^a BY TYPE

Wyszczególnienie Specification	ogółem w mln t grand total in mln t	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year					Odpady dotychczas składowane (nagroma- dzone ^b ; stan w końcu roku) w mln t Waste landfilled up to now (accumu- lated ^b ; end of the year) in mln t	
		poddane odzy- skowj ^c recov- ered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		prze- ka- zane innym odbi- or- com trans- ferred to other recipi- ents	maga- zyno- wane czasowo tempor- arily stored		
			razem total	w tym sklado- wane ^d of which land- filled ^d				
		w % ogółem		in % of grand total				
OGÓŁEM	2015	131,0	21,9	20,2	16,8	56,5	1,4	1681,4
TOTAL	2016	128,3	19,7	20,6	17,2	57,9	1,8	1710,6
	2017	113,8	18,9	18,5	14,9	61,5	1,1	1736,5
w tym: of which:								
Odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych		31,5	5,6	0,1	0,1	94,3	—	646,2
Waste from floatation dressing of non- ferrous metal ores								
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczeniu kopalini		28,2	35,5	20,2	20,2	43,4	0,9	443,5
Waste from washing and cleaning of minerals								
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych		8,2	0,1	79,1	79,1	19,8	1,0	309,6
Dust-slag compounds from wet treat- ment of furnace waste								
Żużle z procesów wytapiania (wielko- piecowe, stalownicze)		3,7	55,3	—	—	43,4	1,4	2,3
Melting slag (blast-furnace, steelmak- ing)								
Odpady z wydobywania kopalini innych niż rudy metali		3,6	25,1	65,7	55,3	9,0	0,2	86,3
Waste from mineral non-metalliferous excavation								
Popioły lotne z węgla		3,4	0,9	2,7	0,0	94,8	1,5	25,3
Coal fly ash								

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych (patrz nota w dziale „Infrastruktura komunalna i mieszkania” na str. 189); badaniem objęto zakłady wytwarzające w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub posiadające 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych. b, d Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywanych (w tym hałdach i stawach osadowych): b — własnych, d — własnych i innych. c We własnym zakresie przez wytwórcę.

a Excluding municipal waste (see note in the chapter "Municipal infrastructure and dwellings" on page 189); plants generating over 1 thous. t of waste during the year or possessing at least 1 mln t of accumulated waste were included in the survey. b, d On landfills and in facilities servicing the extractive industries (of which heaps and settling ponds): b — own, d — own and other. c By waste producer on its own.

ODPADY^a WYTWORZONE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R. WASTE^a GENERATED BY VOIVODSHIP IN 2017

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
^a Excluding municipal waste.

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

Promieniowanie jonizujące pochodzenia:

- **naturalnego**, to promieniowanie kosmiczne i promieniowanie radionuklidów naturalnych obecnych w środowisku,
  - **sztucznego**, to promieniowanie spowodowane stosowaniem źródeł promieniotwórczych, urządzeń techniki radiacyjnej oraz próbnymi wybuchami jądrowymi i awariami obiektów techniki jądrowej.
- Wielkość dawki, jaką ludzie w ciągu roku otrzymują z różnych źródeł promieniowania, określa całkowita **roczna dawka skuteczna (efektywna)**. W 2017 r. średnia jej wartość dla mieszkańca Polski wyniosła 2,45 mSv.

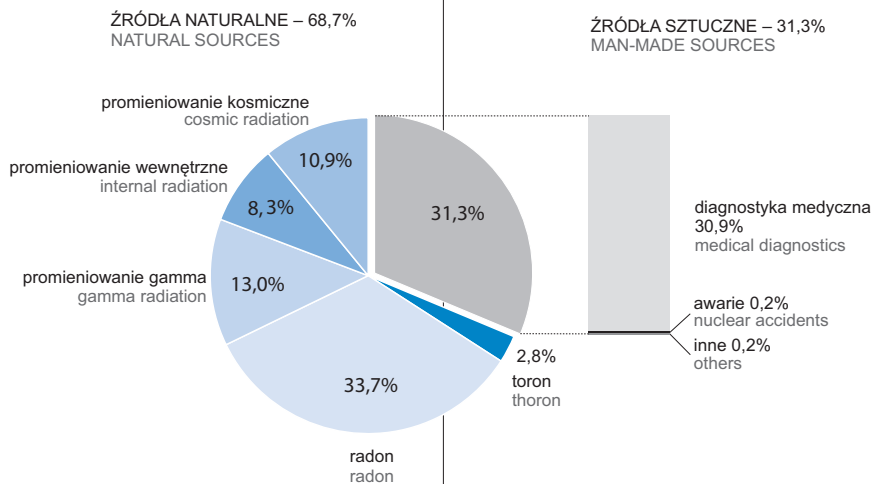
Ionizing radiation of:

- **natural origin** consists of cosmic radiation and radiation of natural radionuclides present in the environment,
- **man-made** is caused by using of radioactive sources, radiation technique installations, nuclear test explosions and accidents in nuclear facilities.

The value of annual dose to the public from various sources of radiation is expressed as the total **annual effective dose**. In 2017 the average value for an inhabitant of Poland (per capita) was 2,45 mSv.

ROZNA DAWKA SKUTECZNA (efektywna) PROMIENIOWANIA JONIZUJĄCEGO WEDŁUG ŹRÓDEŁ W 2017 R.

ANNUAL EFFECTIVE DOSE OF IONIZING RADIATION BY SOURCES IN 2017

W 2016 r. nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) służące ochronie środowiska wyniosły 6,5 mld zł, a służące gospodarce wodnej — 1,7 mld zł; ich udział w nakładach inwestycyjnych w gospodarce narodowej wyniósł odpowiednio: 2,7% i 0,7% (w 2010 r. — 5,0% i 1,6%, w 2015 r. — 5,6% i 1,2%), a w relacji do produktu krajowego brutto — 0,35% i 0,09% (w 2010 r. — 0,76% i 0,25%, w 2015 r. — 0,84% i 0,18%).

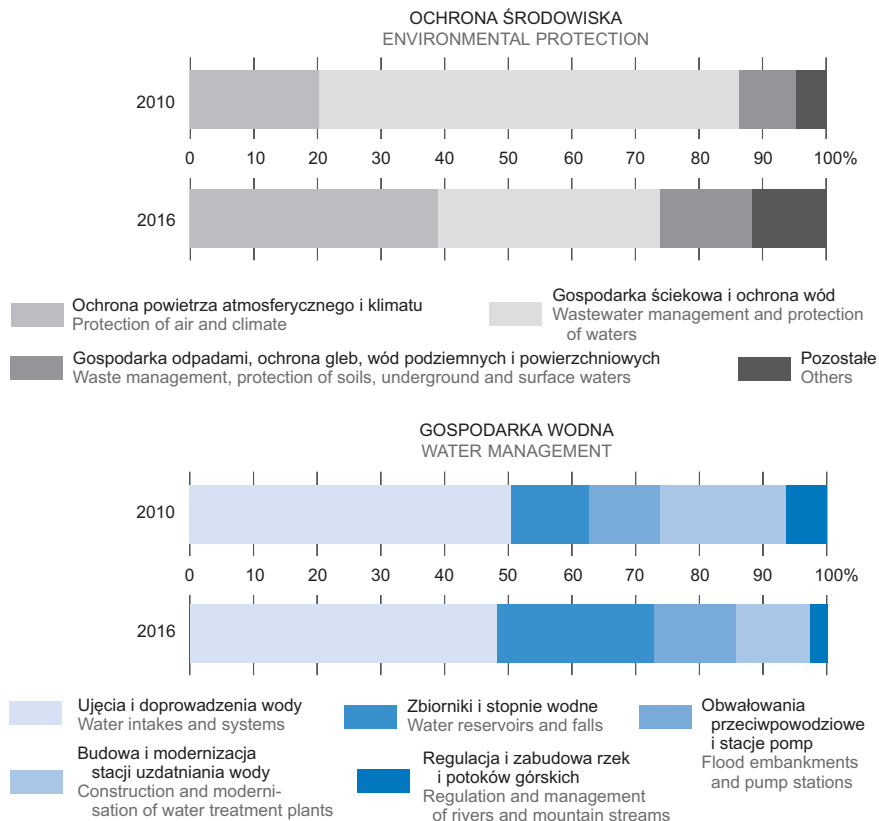
W 2016 r. istotny udział w nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska (14%) i służące gospodarce wodnej (14%) miały fundusze ekologiczne, tj. **fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej** (Narodowy i wojewódzkie).

In 2016 outlays on fixed assets (current prices) for environmental protection totalled 6,5 bn zł, and 1,7 bn zł for water management. Their share in investment outlays in the national economy amounted to: 2,7% and 0,7% (in 2010 — 5,0% and 1,6%, in 2015 — 5,6% and 1,2%) and in relation to gross domestic product, respectively: 0,35% and 0,09% (in 2010 — 0,76% and 0,25%, in 2015 — 0,84% and 0,18%).

The ecological funds, i.e., **environmental protection and water management funds** (National and voivodship), had in 2016 an important share in the outlays on fixed assets for environmental protection (14%) and for water management (14%).

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)

STRUCTURE OF OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

Organy przedstawicielskie

Representative organs

Kadencje Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej podaje się zgodnie z każdorazowym stanem prawnym, obowiązującym w poszczególnych kadencjach, głównie z: ustawą z dnia 28 VI 1991 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 59, poz. 252; I kadencja Sejmu i II kadencja Senatu), Ustawą Konstytucyjną z dnia 17 X 1992 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 426; II kadencja Sejmu i III kadencja Senatu) oraz Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 IV 1997 r., art. 98 (od III kadencji Sejmu i od IV kadencji Senatu).

Kadencje: I Sejmu i II Senatu — od 25 XI 1991 r. do 31 V 1993 r.,
II Sejmu i III Senatu — od 19 IX 1993 r. do 20 X 1997 r.,
III Sejmu i IV Senatu — od 20 X 1997 r. do 18 X 2001 r.,
IV Sejmu i V Senatu — od 19 X 2001 r. do 18 X 2005 r.,
V Sejmu i VI Senatu — od 19 X 2005 r. do 4 XI 2007 r.,
VI Sejmu i VII Senatu — od 5 XI 2007 r. do 7 XI 2011 r.,
VII Sejmu i VIII Senatu — od 8 XI 2011 r. do 11 XI 2015 r.,
VIII Sejmu i IX Senatu — od 12 XI 2015 r.

U w a g a. I kadencja Senatu trwała od 18 VI 1989 r. do 25 XI 1991 r., z tym że do 30 XII 1989 r. był to Senat Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, a od 31 XII 1989 r. — Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

Terms of office of the Sejm and Senate of the Republic of Poland are each time presented according to the law binding during particular terms, mainly with: the Law on Elections to the Sejm of the Republic of Poland, dated 28 VI 1991 (Journal of Laws No. 59, item 252; I term of the Sejm and II term of the Senate), the Constitutional Act, dated 17 X 1992 (Journal of Laws No. 84, item 426; II term of the Sejm and III term of the Senate) as well as the Constitution of the Republic of Poland, dated 2 IV 1997, Art. 98 (since III term of the Sejm and IV term of the Senate).

Terms of office: I of the Sejm and II of the Senate — from 25 XI 1991 to 31 V 1993,
II of the Sejm and III of the Senate — from 19 IX 1993 to 20 X 1997,
III of the Sejm and IV of the Senate — from 20 X 1997 to 18 X 2001,
IV of the Sejm and V of the Senate — from 19 X 2001 to 18 X 2005,
V of the Sejm and VI of the Senate — from 19 X 2005 to 4 XI 2007,
VI of the Sejm and VII of the Senate — from 5 XI 2007 to 7 XI 2011,
VII of the Sejm and VIII of the Senate — from 8 XI 2011 to 11 XI 2015,
VIII of the Sejm and IX of the Senate — since 12 XI 2015.

N o t e. I term of the Senate lasted from 18 VI 1989 to 25 XI 1991, however till 30 XII 1989 it was the Senate of the Polish People's Republic and since 31 XII 1989 — the Senate of the Republic of Poland.

Kadencja Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wybieranego w wyborach powszechnych trwa 5 lat.

Lech Wałęsa — od 23 XII 1990 r. do 23 XII 1995 r.
Aleksander Kwaśniewski — od 23 XII 1995 r. do 23 XII 2000 r.,
— od 23 XII 2000 r. do 23 XII 2005 r.
Lech Aleksander Kaczyński — od 23 XII 2005 r. do 10 IV 2010 r.^a
Bronisław Maria Komorowski — od 6 VIII 2010 r. do 6 VIII 2015 r.
Andrzej Sebastian Duda — od 6 VIII 2015 r.

a Kadencja przerwana na skutek tragicznej śmierci Prezydenta w katastrofie lotniczej w Smoleńsku; zgodnie z art. 131, ust. 2 Konstytucji, do czasu wyboru nowego Prezydenta, Marszałek Sejmu tymczasowo wykonywał obowiązki Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

The term of office of the President of the Republic of Poland, elected in a general election, lasts 5 years.

Lech Wałęsa	— from 23 XII 1990 to 23 XII 1995.
Aleksander Kwaśniewski	— from 23 XII 1995 to 23 XII 2000, — from 23 XII 2000 to 23 XII 2005.
Lech Aleksander Kaczyński	— from 23 XII 2005 to 10 IV 2010 ^a .
Bronisław Maria Komorowski	— from 6 VIII 2010 to 6 VIII 2015.
Andrzej Sebastian Duda	— since 6 VIII 2015.

^a The term of office interrupted due to the tragic death of the President in a plane crash in Smolensk; according to Art. 131, par. 2 of the Constitution, until the election of a new President, the Marshal of the Sejm temporarily discharged the duties of the President of the Republic of Poland.

Uwaga do tablic 1, 2 i 6 oraz noty na str. 51.

Stosunek liczby oddanych głosów (ważnych kart do głosowania) do ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania (wyrażony w %) określa się jako frekwencję wyborczą.

Note to tables 1, 2 and 6 and note on page 51.

The rate of the number of votes cast (valid voting cards) to the total number of persons entitled to vote (expressed in %) is defined as the voting turnout.

TABLE 1 (22). **WYBORY PREZYDENTA RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ W 2015 R.**
ELECTION OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND IN 2015

Wyszczególnienie	I tura wyborów — 10 V I election round — 10 V		II tura wyborów — 24 V II election round — 24 V		Specification
	w tys. in thous.	w % upraw- nionych in % of entitled voters	w tys. in thous.	w % upraw- nionych in % of entitled voters	
Uprawnieni do głosowania	30688,6	x	30709,3	x	Persons entitled to vote
Oddane głosy	15023,9	48,96	16993,2	55,34	Votes cast
w tym głosy ważne	14898,9	48,55	16742,9	54,52	of which valid votes

U w a g a. W I turze wyborów brało udział 11 kandydatów, spośród których do II tury przeszło 2 — Andrzej Sebastian Duda i Bronisław Maria Komorowski, którzy otrzymali odpowiednio: w I turze — 34,76% i 33,77% ogółu głosów ważnych, a w II turze — 51,55% i 48,45%.

N o t e. 11 candidates participated in the I election round, among whom 2 candidates entered the II election round — Andrzej Sebastian Duda and Bronisław Maria Komorowski, who received respectively: in the I round — 34,76% and 33,77% of all valid votes, and in the II round — 51,55% and 48,45%.

TABLE 2 (23). **WYBORY DO SEJMU I SENATU RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ**
ELECTIONS TO THE SEJM AND SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND

Wyszczególnienie	Sejm	Senat	Sejm	Senat	Specification
	Sejm	Senate	Sejm	Senate	
	9 X 2011		25 X 2015		
Uprawnieni do głosowania w tys.	30762,9		30629,2		Persons entitled to vote in thous.
Oddane głosy: w tysiącach	15050,0	15048,3	15595,3	15593,0	Votes cast: in thousands
w % uprawnionych ...	48,92	48,92	50,92	50,91	in % of entitled voters
w tym głosy ważne:					of which valid votes:
w tysiącach	14369,5	14531,5	15200,7	14988,1	in thousands
w % uprawnionych	46,71	47,24	49,63	48,93	in % of entitled voters

Wybory do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej odbyły się:

- w dniu 7 VI 2009 r. — wybrano 50 posłów (w tym 11 kobiet) spośród 1293 kandydatów zarejestrowanych na 132 okręgowych listach kandydatów przez 12 komitetów wyborczych; łącznie oddano 7364,8 tys. głosów ważnych, co stanowi 98,23% ogólnej liczby oddanych głosów; frekwencja wyborcza wyniosła 24,53%.
- w dniu 25 V 2014 r. — wybrano 51 posłów (w tym 12 kobiet) spośród 1277 kandydatów zarejestrowanych na 130 listach kandydatów przez 12 komitetów wyborczych; łącznie oddano 7069,5 tys. głosów ważnych, co stanowi 96,88% ogólnej liczby oddanych głosów; frekwencja wyborcza wyniosła 23,82%.

Elections to the European Parliament in the Republic of Poland were held:

- on 7 VI 2009 — 50 Members of Parliament were elected (of which 11 women) among the number of 1293 candidates registered on 132 regional lists of candidates by 12 election committees; in total 7364,8 thous. valid votes were cast which is 98,23% of the total number of votes cast; voting turnout amounted to 24,53%.
- on 25 V 2014 — 51 Members of Parliament were elected (of which 12 women) among the number of 1277 candidates registered on 130 lists of candidates by 12 election committees; in total 7069,5 thous. valid votes were cast which is 96,88% of the total number of votes cast; voting turnout amounted to 23,82%.

TABL. 3 (24). POSŁOWIE I SENATOROWIE

Stan na początku kadencji

DEPUTIES AND SENATORS

As of the beginning of the term of office

Wyszczególnienie Specification	Sejm Sejm		Senat Senate		Rzeczypospolitej Polskiej — kadencje of the Republic of Poland — terms of office		Rzeczypospolitej Polskiej — kadencje of the Republic of Poland — terms of office	
	VII		VIII		IX		IX	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
	OGÓŁEM TOTAL	460	110	460	126	100	13	100
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
21—29 lat	10	1	17	4	x	x	x	x
30—39	84	12	80	20	4	1	6	—
40—49	132	33	113	26	19	2	18	2
50—59	164	40	153	47	45	5	39	4
60 lat i więcej and more	70	24	97	29	32	5	37	7

TABL. 3 (24). **POSŁOWIE I SENATOROWIE (dok.)**

Stan na początku kadencji

DEPUTIES AND SENATORS (cont.)

As of the beginning of the term of office

Wyszczególnienie Specification	Sejm Sejm				Senat Senate			
	Rzeczypospolitej Polskiej — kadencje of the Republic of Poland — terms of office							
	VII		VIII		IX			
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	422	106	420	118	94	13	96	13
Tertiary								
Policealne i średnie	37	4	38	8	6	—	3	—
Post-secondary and secondary								
Zasadnicze zawodowe	1	—	2	—	—	—	1	—
Basic vocational								

TABL. 4 (25). **KLUBY I KOŁA POSELSKIE VIII KADENCJI SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W 2017 R.**

Stan w dniu 31 XII

DEPUTY CLUBS AND GROUPS OF THE VIII TERM OF THE SEJIM
OF THE REPUBLIC OF POLAND IN 2017

As of 31 XII

Wyszczególnienie	Członkowie Members	Specification
Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość ...	237	Parliamentary Club Law and Justice
Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska ...	136	Parliamentary Club Civic Platform
Klub Poselski Kukiz'15	30	Deputies' Club Kukiz'15
Klub Poselski Nowoczesna	26	Deputies' Club Nowoczesna
Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego	15	Parliamentary Club of the Polish People's Party
Koło Poselskie Unii Europejskich Demokratów	6	Deputies' Group of the Union of European Democrats
Koło Poselskie Wolni i Solidarni	4	Deputies' Group Free and Solidary
Posłowie niezrzeszeni	6	Independent deputies

W okresie od 12 XI 2015 r. do 31 XII 2017 r. Sejm VIII kadencji odbył 54 posiedzenia (obrady trwały 150 dni). Do Sejmu wpłynęły 733 projekty ustaw, którym nadano numer druku. Posłowie uchwalili 459 ustaw, podjęli 247 uchwał oraz zgłosili 18294 interpelacje, 6425 zapytań poselskich i 529 pytań w sprawach bieżących.

W okresie tym działało 29 stałych komisji sejmowych, 2 komisje nadzwyczajne i 1 komisja śledcza, które odbyły łącznie 3119 posiedzeń oraz uchwały 834 opinie i 128 dezyderatów, w tym komisje stałe odpowiednio: 3012, 833 i 128.

In the period from 12 XI 2015 to 31 XII 2017, the Sejm of the VIII term held 54 sessions (lasting 150 days in total). 733 draft bills with assigned form number were submitted to the Sejm. Deputies passed 459 laws, 247 resolutions and submitted 18294 interpellations as well as 6425 inquiries also 529 questions in current affairs.

During this period there were 29 standing Sejm committees, 2 special committees and 1 investigative committee, which held 3119 sessions in total and passed 834 opinions as well as 128 desiderations, of which standing committees, respectively: 3012, 833 and 128.

TABL. 5 (26). KLUBY SENACKIE IX KADENCJI SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

SENATE CLUBS OF THE IX TERM OF THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND IN 2017

As of 31 XII

Wyszczególnienie	Członkowie Members	Specification
Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość	66	Parliamentary Club Law and Justice
Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska ...	31	Parliamentary Club Civic Platform
Senatorowie niezrzeszeni	3	Independent senators

W okresie od 12 XI 2015 r. do 31 XII 2017 r. Senat IX kadencji odbył 53 posiedzenia (obrady trwały 128 dni), podczas których rozpatrzono 458 ustaw. Poprawki wniesiono do 119 ustaw i podjęto 605 uchwał.

W okresie tym działało 16 stałych komisji senackich, które odbyły 1702 posiedzenia.

In the period from 12 XI 2015 to 31 XII 2017, the Senate of the IX term held 53 sessions (lasting 128 days in total). The senators considered 458 laws. Amendments were submitted to 119 laws and there were 605 resolutions passed.

During this period there were 16 standing Senate committees, which held 1702 sessions.

TABL. 6 (27). WYBORY DO ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R.

ELECTIONS TO ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2014

A. WYBORY RADNYCH W DNIU 16 XI

ELECTIONS OF COUNCILLORS ON 16 XI

Wyszczególnienie	Rady gmin ^a Gmina councils ^a	Rady miast na prawach powiatu City with powiat status councils	Rady powiatów Powiat councils	Sejmiki województw Voivod- ship regional councils	Rady dzielnic m.st. Warsza- wy ^b District councils of the Capital City Warsza- wa ^b	Specification
Liczba mandatów	37842	1694	6276	555	423	Number of mandates
Liczba zarejestrowanych kandydatów na radnych:						Number of registered candidates for councillors:
w tysiącach	131,8	22,8	64,9	8,9	4,7	in thousands
na 1 mandat	3,5	13,5	10,3	16,0	11,2	per mandate
Uprawnieni do głosowania w tys.	20047,6	9837,2	20628,5	30613,7	1335,7	Persons entitled to vote in thous.
Oddane głosy:						Votes cast:
w tysiącach	10117,7	4056,0	10358,1	14453,9	632,6	in thousands
w % uprawnionych	50,5	41,2	50,2	47,2	47,4	in % of entitled voters
w tym głosy ważne:						of which valid votes:
w tysiącach	9680,4	3751,9	8631,8	11928,7	599,5	in thousands
w % uprawnionych	48,3	38,1	41,8	39,0	44,9	in % of entitled voters

a Bez rad miast na prawach powiatu; dane dotyczące uprawnionych do głosowania i oddanych głosów nie obejmują tych okręgów wyborczych, w których nie przeprowadzono głosowania z uwagi na fakt, że liczba kandydatów była równa liczbie mandatów. b Zgodnie z ustawą z dnia 15 III 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1438) Warszawa jest gminą mającą status miasta na prawach powiatu, w skład której wchodzi 18 dzielnic.

a Excluding city with powiat status councils; data concerning persons entitled to vote and votes cast do not include those constituencies where voting was not conducted because the number of candidates was equal to the number of mandates. b In compliance with the law on the System of the Capital City Warszawa, dated 15 III 2002 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1438) Warszawa is a gmina which is also a city with powiat status, encompassing 18 city districts.

TABL. 6 (27). WYBORY DO ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2014 R. (dok.)
ELECTIONS TO ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2014 (cont.)

B. WYBORY BEZPOŚREDNIE WÓJTÓW, BURMISTRZÓW I PREZYDENTÓW MIAST
DIRECT ELECTIONS OF VILLAGE MAYORS, MAYORS AND PRESIDENTS OF CITIES

Wyszczególnienie	Wójtowie Village mayors	Burmi- strzowie Mayors	Prezydenci miast Presidents of cities	Specification
------------------	-------------------------------	------------------------------	--	---------------

I TURA WYBORÓW — GŁOSOWANIE W DNIU 16 XI
I ELECTION ROUND — VOTING ON 16 XI

Liczba mandatów	1565	806	106	Number of mandates
Liczba zarejestrowanych kandydatów:				Number of registered candidates:
ogółem	4450	2960	619	total
na 1 mandat	2,8	3,7	5,8	per mandate
Uprawnieni do głosowania w tys.	8713,3	10059,5	11666,5	Persons entitled to vote in thous.
Oddane głosy:				Votes cast:
w tysiącach	4666,2	4911,9	4832,2	in thousands
w % uprawnionych	53,6	48,8	41,4	in % of entitled voters
w tym głosy ważne:				of which valid votes:
w tysiącach	4560,2	4795,4	4749,5	in thousands
w % uprawnionych	52,3	47,7	40,7	in % of entitled voters
Liczba obsadzonych mandatów	1119	431	36	Number of filled mandates

II TURA WYBORÓW — GŁOSOWANIE W DNIU 30 XI
II ELECTION ROUND — VOTING ON 30 XI

Liczba mandatów	445	375	70	Number of mandates
Liczba kandydatów	884	749	140	Number of candidates
Uprawnieni do głosowania w tys.	2573,7	5231,1	8255,8	Persons entitled to vote in thous.
Oddane głosy:				Votes cast:
w tysiącach	1255,4	2160,4	3003,2	in thousands
w % uprawnionych	48,8	41,3	36,4	in % of entitled voters
w tym głosy ważne:				of which valid votes:
w tysiącach	1241,7	2136,5	2961,2	in thousands
w % uprawnionych	48,2	40,8	35,9	in % of entitled voters
Liczba obsadzonych mandatów	444	375	70	Number of filled mandates

U w a g a.

1. W liczbie obsadzonych mandatów nie uwzględniono wyboru 2 wójtów, którzy jako jedyni kandydaci nie otrzymali więcej niż połowy ważnie oddanych głosów (wyboru wójtów dokonały rady gmin w grudniu 2014 r.).
2. Dane nie obejmują gminy wiejskiej Zielona Góra oraz miasta na prawach powiatu Zielona Góra, ponieważ wybory do tych jednostek nie odbyły się z uwagi na ich połączenie z dniem 1 I 2015 r., zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 VII 2014 r. — Dz. U. poz. 1023 (wybory odbyły się w marcu 2015 r.).

Note.

1. In the number of filled mandates data do not include election of 2 village mayors who, as the only candidates, did not receive more than a half of valid votes cast (elections of village mayors were made by gmina councils in December 2014).
2. Data do not include rural gmina Zielona Góra and the city with powiat status Zielona Góra, because elections to these units were not held due to their combination since 1 I 2015, according to the decree of the Council of Ministers, dated 29 VII 2014 — Journal of Laws item 1023 (elections took place in March 2015).

TABLE 7 (28). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

Wyszczególnienie Specification	Radni Councillors of							
	rad gmin ^a gmina councils ^a		rad miast na prawach powiatu ^b city with powiat status councils ^b		rad powiatów powiat councils		sejmików województw voivodship regional councils	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

STAN W DNIU WYBORÓW — 16 XI 2014 R. AS OF ELECTION DAY — 16 XI 2014

OGÓŁEM TOTAL	37842	10357	2117	585	6276	1204	555	128
w wieku: aged:								
18—29 lat	2057	403	176	44	134	21	11	4
30—39	7147	2115	513	114	874	154	78	22
40—49	9939	3102	449	122	1370	259	123	33
50—59	11994	3171	535	161	2516	529	221	43
60 lat i więcej and more	6705	1566	444	144	1382	241	122	26

STAN W DNIU 31 XII 2017 R. AS OF 31 XII 2017

OGÓŁEM TOTAL	37732	10435	2150	642	6270	1357	555	142
-------------------------------	--------------	--------------	-------------	------------	-------------	-------------	------------	------------

Według wieku By age

18—29 lat	928	165	89	22	62	14	5	2
30—39	5563	1518	434	95	572	112	48	14
40—49	9345	3036	487	132	1226	258	118	33
50—59	11737	3241	482	170	2221	506	197	47
60 lat i więcej and more	10159	2475	658	223	2189	467	187	46

Według poziomu wykształcenia By educational level

Wyższe	13662	4457	1769	536	4786	1113	510	133
Tertiary								
Policealne i średnie	15028	4618	326	99	1273	228	42	9
Post-secondary and secondary								
Zasadnicze zawodowe	7958	1180	46	4	194	13	3	—
Basic vocational								
Gimnazjalne i podstawowe	1084	180	9	3	17	3	—	—
Lower secondary and primary								

a Bez radnych rad miast na prawach powiatu. b Łącznie z radnymi rad dzielnic m.st. Warszawy. c W podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city with powiat status councils. b Including councillors of the Capital City Warszawa district councils. c In the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by occupation performed before taking retirement or other pension.

TABL. 7 (28). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (dok.)
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Radni Councillors of							
	rad gmin ^a gmina councils ^a		rad miast na prawach powiatu ^b city with powiat status councils ^b		rad powiatów powiat councils		sejmików województw voivodship regional councils	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women

STAN W DNIU 31 XII 2017 R. (dok.) AS OF 31 XII 2017 (cont.)

Według grup zawodów^c By occupational groups^c

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2411	589	463	116	2651	551	337	79
Managers								
Specjaliści	8001	2934	1110	370	1868	526	167	48
Professionals								
Technicy i inny średni personel	4864	1204	181	44	363	48	20	11
Technicians and associate professionals								
Pracownicy biurowi	2907	1445	167	61	417	119	5	1
Clerical support workers								
Pracownicy usług i sprzedawcy	4395	1317	108	22	269	42	6	1
Service and sales workers								
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	9085	1923	15	4	480	43	18	1
Skilled agricultural, forestry and fishery workers								
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2333	177	30	2	63	2	—	—
Craft and related trades workers								
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1591	47	15	—	38	—	—	—
Plant and machine operators, and assemblers								
Pracownicy wykonujący prace proste	732	214	3	1	18	3	—	—
Elementary occupations								
Sily zbrojne	340	5	12	—	23	—	—	—
Armed forces occupations								

a—c Notki patrz na str. 56.

a—c See footnotes on page 56.

Samorząd terytorialny

Organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego w dniu 31 XII 2017 r. to:

- wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast:
  - w gminach (bez miast na prawach powiatu) — 2409 osób (kobiety stanowiły 10,9%),
  - w miastach na prawach powiatu — 66 osób (kobiety stanowiły 10,6%),
  - w dzielnicach m.st. Warszawy — 18 osób (kobiety stanowiły 16,7%);
- zarządy powiatów, liczące 1491 członków (kobiety stanowiły 16,2%), w tym 1401 to radni, spośród których 288 pełniło funkcję starostów (przewodniczących zarządów powiatów), a 269 wicestarostów;
- zarządy województw, liczące 80 członków (kobiety stanowiły 21,3%), w tym 66 to radni, spośród których 15 pełniło funkcję marszałków województw (przewodniczących zarządów województw), a 27 wicemarszałków.

Local government

Executive bodies of local government units on 31 XII 2017 were:

- 1) village mayors, mayors and presidents of cities:
  - in gminas (excluding cities with powiat status) — 2409 persons (10,9% women),
  - in cities with powiat status — 66 persons (10,6% women),
  - in districts of the Capital City Warszawa — 18 persons (16,7% women);
- 2) powiat boards — 1491 members (16,2% women), of which 1401 were councillors, among which 288 served as starosts (chairmen of powiat boards) and 269 as deputy starosts;
- 3) voivodship boards — 80 members (21,3% women), of which 66 were councillors, among which 15 served as marshals of voivodships (chairmen of voivodship boards) and 27 as deputy marshals.

Trybunał Konstytucyjny działa na mocy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 IV 1997 r. oraz ustaw z dnia 30 XI 2016 r.: o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072), o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2073) z późniejszymi zmianami i przepisów wprowadzających ww. ustawy (Dz. U. 2016 poz. 2074). W latach 2010—2016 obowiązywały ustawy o Trybunale Konstytucyjnym: z dnia 1 VIII 1997 r. (Dz. U. Nr 102, poz. 643) z późniejszymi zmianami, z dnia 25 VI 2015 r. (Dz. U. poz. 1064) z późniejszymi zmianami i z dnia 22 VII 2016 r. (Dz. U. poz. 1157). Zgodnie z Konstytucją Trybunał Konstytucyjny składa się z 15 sędziów wybieranych indywidualnie przez Sejm na 9 lat.

The legal base of the activity of the **Constitutional Tribunal** is the Constitution of the Republic of Poland, dated 2 IV 1997 as well as the Laws dated 30 XI 2016: on the Organisation and Procedure before the Constitutional Tribunal (Journal of Laws item 2072), on the Status of Judges of the Constitutional Tribunal (Journal of Laws item 2073) with later amendments and regulations introducing those laws (Journal of Laws 2016 item 2074). In 2010—2016 the following Laws on the Constitutional Tribunal had legal force: dated 1 VIII 1997 (Journal of Laws No. 102, item 643) with later amendments, dated 25 VI 2015 (Journal of Laws item 1064) with later amendments and dated 22 VII 2016 (Journal of Laws item 1157). According to the Constitution the Constitutional Tribunal is composed of 15 judges chosen individually by the Sejm for 9 years.

TABL. 8 (29). **WYROKI I POSTANOWIENIA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO**
VERDICTS AND DECISIONS OF THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Zgodność ustaw lub ratyfikowanych umów międzynarodowych z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz zgodność ustaw z umowami międzynarodowymi, których ratyfikacja wymagała uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie	35	44	36	30 ^a	The conformity of laws or ratified international agreements to the Constitution of the Republic of Poland and the conformity of laws to international agreements, the ratification of which required prior consent granted by a law
Zgodność przepisów prawa (wydawanych przez centralne organy państwowe) z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami	3	6	7	6	The conformity of law regulations (issued by central state organs) to the Constitution of the Republic of Poland, ratified international agreements and laws
Pytania prawne	46	78	23	25	Questions of law
Skargi konstytucyjne	30	45	30	27	Constitutional complaints

a Łącznie z 2 wyrokami dotyczącymi zgodności z Konstytucją zarówno ustaw, jak i przepisów prawa wydawanych przez centralne organy państwowe.

z Including 2 verdicts regarding the conformity to the Constitution of both laws and law regulations issued by central state organs.

Urząd **Rzecznika Praw Obywatelskich** utworzono na mocy ustawy z dnia 15 VII 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 958). Rzecznik Praw Obywatelskich powoływany jest przez Sejm, za zgodą Senatu, na wniosek Marszałka Sejmu albo grupy 35 posłów. Jego kadencja trwa 5 lat.

Działalność Rzecznika Praw Obywatelskich polega m.in. na rozpatrywaniu spraw (skarg) zgłoszonych w formie listów, notatek z przyjęć interesantów i z kontroli terenowych.

W 2017 r. do Urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło 52836 spraw, w tym 22800 nowych spraw rozumianych jako pierwsze pismo zarejestrowane w danej sprawie (w latach poprzednich odpowiednio: 56641 i 26575 w 2010 r., 57627 i 27376 w 2015 r. oraz 52551 i 24360 w 2016 r.).

Institution of the **Human Rights Defender (Ombudsman)** was established upon the act on the Human Rights Defender, dated 15 VII 1987 (uniform text Journal of Laws 2017 item 958). The Ombudsman is appointed by the Sejm, with the consent of the Senate, on a motion of the Marshal of the Sejm or a group of 35 deputies. The term runs for 5 years.

Activities of the Human Rights Defender consist, among others, in examining cases (complaints) received in the form of letters, records from contacts with visitors, and local surveys.

Total of 52836 cases were recorded in the Institution of the Human Rights Defender in 2017, of which 22800 cases were recorded as new, i.e., as the first letter or contact on a given case (respectively, in previous years: 2010 — 56641 and 26575, 2015 — 57627 and 27376 as well as 2016 — 52551 and 24360).

TABL. 9 (30). NOWE SPRAWY ROZPATRZONE PRZEZ RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
NEW CASES CONSIDERED BY THE HUMAN RIGHTS DEFENDER (Ombudsman)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem ^a Total ^a	Podjęto do pro- wadzenia Accepted for consid- eration	Przekazano według właściwości Directed to compet- ent body	Udzielono wyjaśnień i informacji Clarification and information granted	Nie podjęto Not accepted for consid- eration	
O G Ó Ł E M	2010	34248	12360	545	20360	983
TOTAL	2015	29923	10052	672	17357	1842
	2016	25642	9847	671	13740	1384
	2017	25711	9458	803	14070	1380
Prawo konstytucyjne, międzynarodowe i europejskie	1448	826	26	526	70	
Constitutional, international and European law						
Prawo karne	5784	2764	38	2758	224	
Criminal law						
Prawo pracy i zabezpieczenie społeczne	2898	1046	280	1426	146	
Labour law and social security						
Prawo cywilne	4795	1622	38	2809	326	
Civil law						
Prawo administracyjne i gospodarcze	3813	1218	76	2153	366	
Administrative and economic law						
Prawo karne wykonawcze	4527	1441	332	2704	50	
Executive criminal law						
Krajowy Mechanizm Prewencji	85	76	1	8	—	
National Preventive Mechanism						

a Łącznie z pozostałymi z lat poprzednich.

a Including cases remaining from previous years.

TABL. 9 (30). **NOWE SPRAWY ROZPATRZONE PRZEZ RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH (dok.)**
NEW CASES CONSIDERED BY THE HUMAN RIGHTS DEFENDER (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem ^a Total ^a	Podjęto do pro- wadzenia Accepted for consid- eration	Przekazano według właściwości Directed to compet- ent body	Udzielono wyjaśnień i informacji Clarification and information granted	Nie podjęto Not accepted for consid- eration
Równe traktowanie	662	377	5	211	69
Equal treatment					
Prawa żołnierzy i funkcjonariuszy służb publicz- nych	1468	69	1	1306	92
Rights of soldiers and functionaries of public services					
Inne	231	19	6	169	37
Others					

a Łącznie z pozostałymi z lat poprzednich.

a Including cases remaining from previous years.

TABL. 10 (31). **WYSTĄPIENIA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
PRONOUNCEMENTS OF THE HUMAN RIGHTS DEFENDER (Ombudsman)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
O G Ó Ł E M	404	435	650	466	T O T A L
Wystąpienia o charakterze ogólnym	293	286	441	273	Pronouncements of a general character
w tym wnioski o podjęcie inicjatywy przewodawczej	95	144	196	115	of which motions for undertaking a legislative initiative
Wnioski do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności przepi- sów z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej	10	21	24	6	Motions to the Constitutional Tribunal for ascertaining the incompatibility of regu- lations with the Constitution of the Re- public of Poland
Przystąpienie do skargi konstytucyjnej	10	12	12	10	Joining a constitutional complaint
Przystąpienie do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie wniosków i w sprawie pytań praw- nych	x	9	19	10	Joining proceedings before the Constitu- tional Tribunal in case of the motions and on juridical questions
Pytania prawne do Sądu Najwyższego ...	6	4	1	3	Questions of law to the Supreme Court
Kasacje	61	60	66	55	Cassations
Skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego w sprawach pracy i cywilnych	3	2	6	6	Cassational complaints to the Supreme Court on labour and civil issues
Skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego	1	6	17	10	Cassational complaints to the Supreme Administrative Court
Wnioski do Naczelnego Sądu Administra- cyjnego o wykładnię przepisów	3	1	3	1	Motions to the Supreme Administrative Court for interpretation of legal acts
Skargi do wojewódzkich sądów admini- stracyjnych	9	12	18	24	Complaints to administrative courts of first instance
Przystąpienie do postępowania sądowe- go i administracyjnego	7	22	42	45	Joining court proceedings and administra- tive proceedings
Pozostałe	1	—	1	23	Others

Najwyższa Izba Kontroli działa na mocy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 IV 1997 r. oraz ustawy z dnia 23 XII 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 524).

The legal base of the activity of the **Supreme Audit Office** is the Constitution of the Republic of Poland, dated 2 IV 1997 and the Law on the Supreme Audit Office, dated 23 XII 1994 (uniform text Journal of Laws 2017 item 524).

TABL. 11 (32). WYBRANE DANE O DZIAŁALNOŚCI NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
SELECTED DATA REGARDING THE ACTIVITY OF THE SUPREME AUDIT OFFICE

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Kontrole jednostkowe	2778	2503	2258	2201	Individual entity audits
Ministerstwa i urzędy centralne	192	174	165	196	Ministries and central offices
Urzędy wojewódzkie	97	55	80	32	Voivodship offices
Inne urzędy, instytucje i jednostki państwowe	499	555	479	407	Other state offices, institutions and entities
Urzędy gmin	789	538	456	490	Gmina offices
Starostwa powiatowe	198	145	73	74	Powiat starost offices
Urzędy marszałkowskie	94	89	78	74	Marshals' offices
Samorządowe kolegia odwoławcze	39	10	7	7	Local government appeal councils
Inne urzędy i jednostki samorządowe	318	311	238	201	Other local government offices and entities
Instytucje finansowe i ubezpieczeniowe	8	3	13	17	Financial institutions and insurance companies
Spółki ^a	176	123	153	168	Companies ^a
Szkoły podstawowe, gimnazjalne, średnie i wyższe oraz przedszkola ^b	219	132	271	184	Primary, lower secondary, secondary and tertiary schools as well as nursery schools ^b
Zakłady opieki zdrowotnej	64	197	133	265	Health care facilities
Oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia	16	21	6	17	Voivodship branches of the National Health Fund
Pozostałe jednostki	69	150	106	69	Other entities

a Bez spółek instytucji finansowych i ubezpieczeniowych. b Łącznie z kuratoriami oświaty.

a Excluding companies of financial institutions and insurance companies. b Including school superintendent's offices.

TABL. 11 (32). WYBRANE DANE O DZIAŁALNOŚCI NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI (dok.)
SELECTED DATA REGARDING THE ACTIVITY OF THE SUPREME AUDIT OFFICE (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Wystąpienia pokontrolne	2995	2501	2263	2196	Post-audit statements
przekazane:					transferred to:
Ministrom i kierownikom urzędów centralnych	156	173	175	193	Ministers and directors of central offices
Wojewodom	131	54	76	30	Voivods
Kierownikom innych urzędów, instytucji i jednostek państwowych	651	552	474	412	Directors of other state offices, institutions and entities
Wójtom, burmistrzom i prezydentom miast	821	537	458	492	Village mayors, mayors and presidents of cities
Starostom	194	142	73	75	Starosts
Marszałkom województw	119	84	81	72	Marshals of voivodships
Prezesom samorządowych kolegiów odwoławczych	40	10	7	7	Directors of local government appeal councils
Kierownikom innych urzędów i jednostek samorządowych	329	323	237	198	Directors of other local government offices and entities
Kierownikom instytucji finansowych i ubezpieczeniowych	8	3	13	17	Directors of financial institutions and insurance companies
Osobom zarządzającym spółkami ^a	160	121	152	169	Persons managing companies ^a
Kierownikom szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich i wyższych oraz przedszkoli ^b	245	136	272	183	Directors of primary, lower secondary, secondary and tertiary schools as well as nursery schools ^b
Kierownikom zakładów opieki zdrowotnej	59	195	132	265	Directors of health care facilities
Kierownikom oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia	19	23	6	16	Directors of the voivodship branches of the National Health Fund
Kierownikom pozostałych jednostek	63	148	107	67	Directors of other entities

a Bez spółek instytucji finansowych i ubezpieczeniowych. b Łącznie z kuratoriami oświaty.

a Excluding companies of financial institutions and insurance companies. b Including school superintendent's offices.

W wyniku przeprowadzonych kontroli Najwyższa Izba Kontroli skierowała zawiadomienia do organów powołanych do ścigania przestępstw, wykroczeń i innych czynów: w 2010 r. — 208, w 2015 r. — 125, w 2016 r. — 102 i w 2017 r. — 79, w tym do prokuratury odpowiednio: 104, 52, 43 i 36.

As a result of conducted audits, the Supreme Audit Office notified offices responsible for the prosecution of crimes, offences and other acts: 208 notifications in 2010, 125 in 2015, 102 in 2016 and 79 in 2017, including 104, 52, 43 and 36 respectively to the prosecutor's office.

Administracja

Administration

TABL. 12 (33). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT					
OGÓŁEM	440597	425906	426576	428264	TOTAL
Administracja państwowa	183869	173562	172802	171033	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	255732	251380	252805	256267	Local government administration
Samorządowe kolegia odwoławcze	996	964	969	964	Local government appeal councils
W tym bez zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych	414061	413526	414145	416119	Of which excluding persons employed in intervention and public works
Administracja państwowa	183751	173526	172752	170967	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	229318	239036	240424	244188	Local government administration
Samorządowe kolegia odwoławcze	992	964	969	964	Local government appeal councils
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES in zł					
OGÓŁEM	4014	4653	4871	5098	TOTAL
Administracja państwowa	4596	5091	5430	5691	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3593	4347	4485	4700	Local government administration
Samorządowe kolegia odwoławcze	6085	6580	6922	7106	Local government appeal councils
W tym bez zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych	4184	4737	4958	5184	Of which excluding persons employed in intervention and public works
Administracja państwowa	4598	5092	5431	5692	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3849	4475	4615	4824	Local government administration
Samorządowe kolegia odwoławcze	6105	6580	6922	7106	Local government appeal councils

Struktura terytorialna

W 1950 r. terytorium Polski podzielone było na: 17 województw i 2 miasta wydzielone (Warszawa, Łódź) oraz 330 powiatów, a na szczeblu podstawowym — 704 miasta i 2993 gminy.

Z dniem 1 I 1955 r. zniesione zostały gminy, a na ich miejsce utworzono 8790 gromad.

W latach 1956—1972 stopniowo zmniejszano liczbę gromad, a jednocześnie tworzone nowe powiaty. W rezultacie w końcu 1972 r. było w Polsce 390 powiatów (w tym 75 miast mających status prawny powiatów) i 4315 gromad.

1 I 1973 r. w miejsce zniesionych gromad utworzono 2365 gmin.

Z dniem 1 VI 1975 r. zniesiono powiaty, a w miejsce 17 województw i 5 miast wydzielonych (Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Wrocław) utworzono 49 województw. Na szczeblu podstawowym jednostkami podziału administracyjnego były gminy i miasta oraz dzielnice w większych miastach.

Od 27 V 1990 r. termin „gmina” stosuje się do każdej jednostki stopnia podstawowego obejmującej zarówno miasto (gmina miejska) lub teren wiejski (gmina wiejska), jak i miasto wraz z otaczającym je obszarem wiejskim (gmina miejsko-wiejska).

Z dniem 1 I 1999 r. wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są gminy, powiaty i województwa. Utworzono 308 powiatów i 65 miast na prawach powiatu oraz 16 województw. Bez zmian pozostał podział na gminy, których było 2489.

W dniu 31 XII 2017 r. było: 16 województw, 314 powiatów, 66 miast na prawach powiatu oraz 2478 gmin: 302 miejskie (w tym 66 gmin mających również status miasta na prawach powiatu), 1555 wiejskich i 621 miejsko-wiejskich.

Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa. Według stanu w dniu 31 XII 2017 r. było 40725 sołectw.

Territorial structure

In 1950, the territory of Poland was divided into: 17 voivodships and 2 separated cities (Warszawa, Łódź) as well as 330 powiats, and at primary level — 704 towns and 2993 gminas.

On 1 I 1955, the gminas were dissolved and replaced by 8790 gromads.

During 1956—1972 the number of gromads was being reduced gradually with a trend of creating new powiats. As a result, at the end of 1972, there were 390 powiats (of which 75 were cities with powiat status) and 4315 gromads in Poland.

On 1 I 1973, 2365 gminas were created replacing the liquidated gromads.

On 1 VI 1975, powiats were eliminated, and the existing 17 voivodships and 5 separated cities (Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Wrocław) were replaced by 49 voivodships. At primary level the gminas, the towns and the districts in bigger cities were the units of administrative division.

Since 27 V 1990 the notion "gmina" has been related to every unit of basic level of territorial division, i.e.: town (urban gmina) or rural area (rural gmina) as well as town with surrounding it rural area (urban-rural gmina).

On 1 I 1999, a new fundamental three-tier territorial division of the country was introduced, the entities of which are gminas, powiats and voivodships. A total of 308 powiats and 65 cities with powiat status as well as 16 voivodships were created. This change did not affect gminas, of which there were 2489.

On 31 XII 2017 there were: 16 voivodships, 314 powiats, 66 cities with powiat status and 2478 gminas: 302 urban (of which 66 gminas that are also cities with powiat status), 1555 rural and 621 urban-rural.

Among others, village administrator's offices comprise auxiliary entities in gminas. As of 31 XII 2017, there were 40725 such offices.

JEDNOSTKI PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

UNITS OF TERRITORIAL DIVISION OF POLAND IN 2017

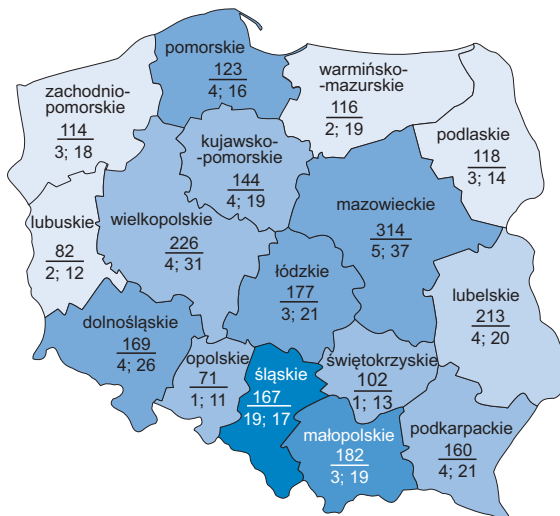
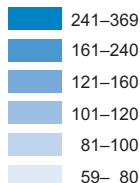
As of 31 XII

Liczba województw 16
 Number of voivodships

Gęstość zaludnienia
 Population density

osób na 1 km²
 persons per 1 km²

Największe pod względem powierzchni (35558 km²) i liczby ludności (5384,6 tys.) jest woj. mazowieckie.

Najmniejsze pod względem powierzchni (9412 km²) i liczby ludności (990,1 tys.) jest woj. opolskie.

The largest voivodship, in terms of area (35558 km²) and population (5384,6 thous.), is mazowieckie.
 The smallest voivodship, in terms of area (9412 km²) and population (990,1 thous.), is opolskie.

GMINY W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2017

As of 31 XII

Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population	Poniżej Below	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	300,0 i więcej and more	Ogółem Total
		5,0									
Poniżej 2500 Below		1	1	6	16	9	7	2	1	1	44
2500 – 4999		3	11	38	225	217	57	24	4	8	587
5000 – 7499		1	9	29	164	219	97	42	18	18	597
7500 – 9999		—	6	20	86	132	64	27	17	13	365
10000 – 14999		1	17	28	95	98	59	28	18	20	364
15000 – 19999		—	22	18	24	39	29	21	10	16	179
20000 – 39999		—	30	45	28	37	30	19	9	17	215
40000 – 99999		—	5	41	23	8	5	4	2	—	88
100000 – 199999		—	—	1	14	6	1	—	1	—	23
200000 – 999999		—	—	—	1	5	3	—	4	2	15
1000000 i więcej and more		—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Ogółem Total		6	101	226	676	770	352	167	84	96	2478 ^a

a W tym 66 gmin mających również status miasta na prawach powiatu, które podano na str. 67.

a Of which 66 gminas that are also cities with powiat status which are given on page 67.

Największą obszarowo gminą jest Pisz (634 km²) w pow. piskim, a najmniejszą — gmina miejska Górowo Iławeckie (3 km²) w pow. bartoszyckim, obie położone w woj. warmińsko-mazurskim.

Największą pod względem liczby ludności gminą jest m.st. Warszawa (1764,6 tys.), będące także miastem na prawach powiatu, w woj. mazowieckim, a najmniejszą — gmina Krynica Morska (1,3 tys.) w pow. nowodworskim, w woj. pomorskim.

In terms of area, the largest gmina is Pisz (634 km²) located in piski powiat and the smallest is the urban gmina of Górowo Iławeckie (3 km²) located in bartoszycki powiat, both of which are located in the warmińsko-mazurskie voivodship.

In terms of population, the largest gmina is the Capital City Warszawa (1764,6 thous.), being also a city with powiat status, located in the mazowieckie voivodship and the smallest is Krynica Morska (1,3 thous.) located in nowodworski powiat in the pomorskie voivodship.

MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2017

As of 31 XII

Powierzchnia w km ² Area in km ²	Poniżej Below 25,0	25,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0 i więcej and more	Ogółem Total
Ludność Population							
Poniżej 50000 Below	1	2	1	1	—	—	5
50000 – 74999	1	9	5	—	—	—	15
75000 – 99999	—	2	3	2	—	—	7
100000 – 149999	—	1	11	4	—	—	16
150000 – 199999	—	—	3	4	—	—	7
200000 – 499999	—	—	1	9	1	—	11
500000 – 999999	—	—	—	3	1	—	4
1000000 i więcej and more	—	—	—	—	—	1	1
Ogółem Total	2	14	24	23	2	1	66

POWIATY W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS IN 2017

As of 31 XII

Powierzchnia w km ² Area in km ²	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	2000,0 i więcej and more	Ogółem Total
Ludność Population							
Poniżej 50000 Below	—	5	50	14	1	—	70
50000 – 74999	1	10	49	27	7	1	95
75000 – 99999	2	4	27	27	6	3	69
100000 – 149999	—	7	21	16	8	3	55
150000 – 199999	2	2	5	6	3	—	18
200000 i więcej and more	—	—	1	3	2	1	7
Ogółem Total	5	28	153	93	27	8	314

Największy pod względem powierzchni jest pow. białostocki (2975 km²) w woj. podlaskim, a najmniejszy — pow. bieruńsko-łęczyński (158 km²) w woj. śląskim.

Największy pod względem liczby ludności jest pow. poznański (381,6 tys.) w woj. wielkopolskim, a najmniejszy — pow. sejneński (20,3 tys.) w woj. podlaskim.

The largest powiat, in terms of area, is białostocki (2975 km²) in the podlaskie voivodship and the smallest is bieruńsko-łęczyński (158 km²) in the śląskie voivodship.

The largest powiat, in terms of population, is poznański (381,6 thous.) in the wielkopolskie voivodship and the smallest is sejneński (20,3 thous.) in the podlaskie voivodship.

Jednostki terytorialne do celów statystycznych

Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych, stanowi hierarchiczny zbiór jednostek powiązanych z podziałem terytorialnym kraju. Zgodnie z ostatnią rewizją NUTS obszar Polski podzielono na 3 poziomy: NUTS 1 — **makroregiony** (grupujące województwa), NUTS 2 — **regiony** (województwa lub ich części) i NUTS 3 — **podregiony** (grupujące powiaty). Według stanu w dniu 1 I 2018 r. było 7 makroregionów, 17 regionów i 73 podregiony.

Territorial units for statistics

Classification (Nomenclature) of Territorial Units for Statistics (NUTS), established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union, constitutes the hierarchical set of the units connected with territorial division of the country. According to the last revision of NUTS the territory of Poland is divided into 3 levels: NUTS 1 — **macroregions** (grouping voivodships), NUTS 2 — **regions** (voivodships or their parts) and NUTS 3 — **subregions** (grouping powiats). As of 1 I 2018 there were 7 macroregions, 17 regions and 73 subregions.

MAKROREGIONY W 2018 R.

Stan w dniu 1 I

MACROREGIONS IN 2018

As of 1 I

Gęstość zaludnienia^a

Population density^a

osób na 1 km²

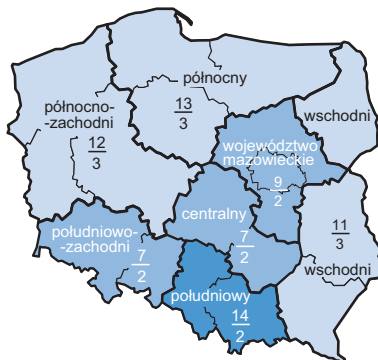
persons per 1 km²

161–289

101–160

86–100

- $\frac{13}{3}$ Liczba podregionów
Number of subregions
- $\frac{13}{3}$ Liczba regionów
Number of regions
- Granice makroregionów
Borders of macroregions
- Granice regionów
Borders of regions

REGIONY W 2018 R.

Stan w dniu 1 I

REGIONS IN 2018

As of 1 I

Gęstość zaludnienia^a

Population density^a

osób na 1 km²

persons per 1 km²

301–497

201–300

121–200

91–120

71– 90

59– 70

- $\frac{13}{2}$ Liczba powiatów
Number of powiats
- $\frac{13}{2}$ Liczba podregionów
Number of subregions

^a Ludność według stanu w dniu 31 XII 2017 r.

^a Population as of 31 XII 2017.

PODREGIONY W 2018 R.

Stan w dniu 1 I

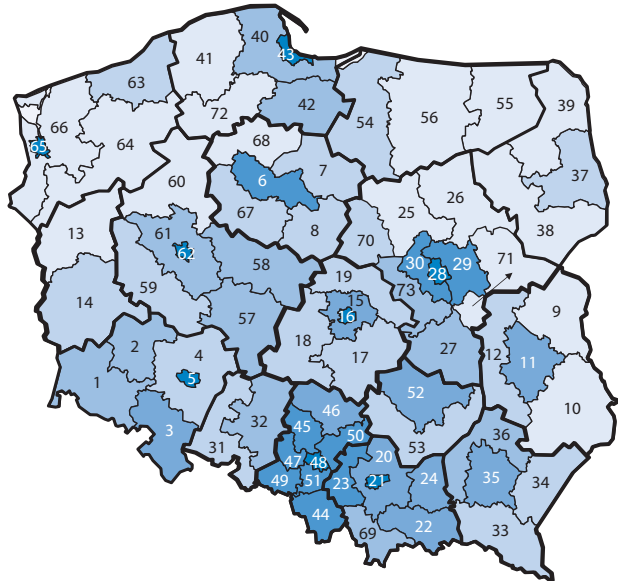
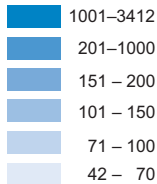
SUBREGIONS IN 2018

As of 1 I

— Granice województw
Borders of voivodships

— Granice podregionów
Borders of subregions

Gęstość zaludnienia^a
Population density^a
osób na 1 km²
persons per 1 km²

Podregion:

Subregion:

1 – jeleniogórski	19 – skierniewicki	37 – białostocki	55 – elcki
2 – legnicko-głogowski	20 – krakowski	38 – łomżyński	56 – olsztyński
3 – wałbrzyski	21 – m. Kraków	39 – suwalski	57 – kaliski
4 – wrocławski	22 – nowosądecki	40 – gdański	58 – koniński
5 – m. Wrocław	23 – oświęcimski	41 – słupski	59 – leszczyński
6 – bydgosko-toruński	24 – tarnowski	42 – starogardzki	60 – piłski
7 – grudziądzki	25 – ciechanowski	43 – trójmiejski	61 – poznański
8 – wrocławski	26 – ostrołęcki	44 – bielski	62 – m. Poznań
9 – biały	27 – radomski	45 – bytomski	63 – koszaliński
10 – chełmsko-zamojski	28 – m.st. Warszawa	46 – częstochowski	64 – szczecinecko-pyrzycki
11 – lubelski	29 – warszawski wschodni	47 – gliwicki	65 – m. Szczecin
12 – puławski	30 – warszawski zachodni	48 – katowicki	66 – szczeciński
13 – gorzowski	31 – nyski	49 – rybnicki	67 – inowrocławski
14 – zielonogórski	32 – opolski	50 – sosnowiecki	68 – świecki
15 – łódzki	33 – krośnieński	51 – tyski	69 – nowotarski
16 – m. Łódź	34 – przemyski	52 – kielecki	70 – płocki
17 – piotrkowski	35 – rzeszowski	53 – sandomiersko-jędrzejowski	71 – siedlecki
18 – sieradzki	36 – tarnobrzeczki	54 – elbląski	72 – chojnicki
			73 – żyrardowski

^a Ludność według stanu w dniu 31 XII 2017 r.

^a Population as of 31 XII 2017.

Działalność w zakresie **obrony narodowej** (tabl. 13—15) regulowana jest ustawą z dnia 21 XI 1967 r. o powszechnym obowiazku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1430, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 11 IX 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 173, z późniejszymi zmianami) i prowadzona jest przez budżetowe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane, określone w obwieszczeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 VIII 2016 r. (MP poz. 903).

Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 5 VIII 2008 r. „Programem profesjonalizacji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2008—2010” w strukturze zasobów osobowych Wojska Polskiego nastąpiły zmiany polegające m.in. na zwolnieniu i przeniesieniu do rezerwy z dniem 30 VIII 2009 r. żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową oraz na uzupełnieniu korpusu szeregowych żołnierzy zawodowych (m.in. spośród byłych żołnierzy zasadniczej i nadterminowej zasadniczej służby wojskowej), a także na utworzeniu w 2010 r. Narodowych Sił Rezerwowych.

W 2016 r. rozpoczęto tworzenie Wojsk Obrony Terytorialnej, stanowiących uzupełnienie potencjału obronnego Polski. Pierwsi żołnierze rozpoczęli pełnienie terytorialnej służby wojskowej w 2017 r.

Działalność w zakresie **bezpieczeństwa publicznego** (tabl. 16—18) prowadzą jednostki budżetowe podległe lub nadzorowane przez:

- Prezesa Rady Ministrów, tj. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencja Wywiadu, utworzone na mocy ustawy z dnia 24 V 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1920, z późniejszymi zmianami), w miejsce zlikwidowanego 29 VI 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne utworzone na mocy ustawy z dnia 9 VI 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1993, z późniejszymi zmianami),
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, tj. głównie: Policja, Straż Graniczna, Biuro Ochrony Rządu, Państwowa Straż Pożarna (w tym obrona cywilna kraju).

Wynagrodzenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy (tabl. 15 i 17) nie zawierają składek na obowiazkowe ubezpieczenia społeczne — emerytalne, rentowe i chorobowe (ustawa z dnia 23 VII 2003 r., Dz. U. Nr 166, poz. 1609, z późniejszymi zmianami); wynagrodzenia pracowników cywilnych podaje się ze składkami na obowiazkowe ubezpieczenia społeczne płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Activity within the scope of **national defence** (tables 13—15) is regulated by the Law on the General Obligation to Defend the Republic of Poland, dated 21 XI 1967 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1430, with later amendments) and the Law on Military Service of Professional Soldiers, dated 11 IX 2003 (uniform text Journal of Laws 2018 item 173, with later amendments) and is conducted by organisational budgetary entities subordinated to the Minister of National Defence or supervised by him, which are defined in the announcement of the Minister of National Defence, dated 24 VIII 2016 (Monitor Polski item 903).

According to the "Programme of Professionalisation of Polish Armed Forces for the years 2008—2010" adopted on 5 VIII 2008 by the Council of Ministers, changes occurred in the human resources structure of the Polish Military. They involved, i.e., discharging and transferring soldiers doing their mandatory military service to the reserve on 30 VIII 2009 and supplementing the corps of professional private soldiers (i.e., with former soldiers of mandatory and extended mandatory military service), as well as creating National Reserve Forces in 2010.

In 2016, the creation of the Territorial Defence Forces began, that are a complement to the defence potential of Poland. The first soldiers began performing territorial military service in 2017.

Activity within the scope of **public safety** (tables 16—18) is conducted by budgetary entities subordinated or supervised by:

- the Prime Minister, i.e., the Internal Security Agency and the Foreign Intelligence Agency, created on the basis of the Law on the Internal Security Agency and the Foreign Intelligence Agency, dated 24 V 2002 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1920, with later amendments), instead of the Office of State Protection, liquidated on 29 VI 2002, and the Central Anti-Corruption Bureau, created on the basis of the Law on the Central Anti-Corruption Bureau, dated 9 VI 2006 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1993, with later amendments),
- the Minister of the Interior and Administration, i.e., primarily: the Police, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service (including civil defence).

Wages and salaries of professional soldiers and functionaries (tables 15 and 17) do not include contributions to compulsory social security — retirement, pension and illness (law dated 23 VII 2003, Journal of Laws No. 166, item 1609, with later amendments); wages and salaries of civilian employees are given including contributions to compulsory social security paid by the insured employee.

TABL. 13 (34). **STAN OSOBOWY WOJSKA POLSKIEGO**

Stan w dniu 31 XII

POLISH MILITARY PERSONNEL

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. in thous.				
Żołnierze zawodowi	95,4 ^a	96,2	98,6	101,6	Professional soldiers
generałowie	0,1	0,1	0,1	0,1	generals
oficerowie starsi	10,3	9,9	9,8	10,1	senior officers
oficerowie młodszy	11,2	9,8	9,6	9,4	junior officers
chorążowie i podoficerowie	39,3	36,9	36,8	37,3	warrant officers/ensigns and non-commissioned officers
szeregowi	34,6	39,5	42,3	44,7	privates

a Ponadto 0,1 tys. żołnierzy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej.

U w a g a. Ponadto według stanu w dniu 31 XII:

- 1) służba kandydacka liczyła: w 2010 r. — 2,3 tys. kandydatów na żołnierzy zawodowych, w 2015 r. — 2,6 tys., w 2016 r. — 3,1 tys. i w 2017 r. — 3,8 tys.;
- 2) Narodowe Siły Rezerwowe liczyły: w 2010 r. — 2,8 tys. żołnierzy rezerwy, w 2015 r. — 12,5 tys., w 2016 r. — 12,9 tys. i w 2017 r. — 9,5 tys.;
- 3) Wojska Obrony Terytorialnej liczyły w 2017 r. — 6,2 tys. żołnierzy terytorialnej służby wojskowej.

a Moreover 0,1 thousand soldiers of extended mandatory military service.

N o t e. Moreover, as of 31 XII:

- 1) candidate service consisted of: 2,3 thousand candidates for professional soldiers in 2010, 2,6 thousand in 2015, 3,1 thousand in 2016 and 3,8 thousand in 2017;
- 2) National Reserve Forces consisted of: 2,8 thousand reserve soldiers in 2010, 12,5 thousand in 2015, 12,9 thousand in 2016 and 9,5 thousand in 2017;
- 3) Territorial Defence Forces consisted of 6,2 thousand soldiers of territorial military service in 2017.

TABL. 14 (35). ZATRUDNIENI W WOJSKU POLSKIM
 Stan w dniu 31 XII
PAID EMPLOYEES IN THE POLISH MILITARY
 As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017				
				ogółem total	z wykształceniem by education			
					wyższym tertiary	policeal- nym i średnim post-sec- ondary and sec- ondary	zasad- niczym zawo- dowym basic voca- tional	gimna- zjalnym i podsta- wowym lower second- ary and primary
w tys. in thous.								
OGÓŁEM ..... TOTAL	143,7^a	141,7	143,9	147,2	53,4	79,7	9,9	4,2
w tym kobiety ..... of which women	22,7	24,2	25,1	26,4	13,9	11,1	0,9	0,5
Żołnierze zawodowi ..... Professional soldiers	95,4	96,2	98,6	101,6 ^b	36,4	58,7	3,5	3,0
Pracownicy cywilni wojska ..... Civilian employees of the military	48,1	45,5	45,3	45,6 ^c	17,0	21,0	6,4	1,3

a Łącznie z żołnierzami nadterminowej zasadniczej służby wojskowej nieuwzględnionymi w podziale na żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych. b, c W tym kobiety: b — 5,8 tys., c — 20,6 tys.

a Including soldiers of extended mandatory military service not included in the division into professional soldiers and civilian employees. b, c Of which women: b — 5,8 thous., c — 20,6 thous.

TABL. 15 (36). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA^a W WOJSKU POLSKIM
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES^a IN THE POLISH MILITARY

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Żołnierze zawodowi Professional soldiers	Pracownicy cywilni wojska Civilian employees of the military
Przeciętne zatrudnienie w tys. .... Average paid employment in thous.	2010	143,4 ^b	94,7	48,0
	2015	138,4	95,3	43,1
	2016	138,5	95,4	43,1
	2017	142,0	98,5	43,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł ..... Average monthly gross wages and salaries in zł	2010	x	4049	2913
	2015	x	4335	3422
	2016	x	4548	3745
	2017	x	4962	4090

a Patrz nota na str. 70. b Łącznie z 0,7 tys. żołnierzy nadterminowej zasadniczej służby wojskowej nieuwzględnionymi w podziale na żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych.

a See note on page 71. b Including 0,7 thous. soldiers of extended mandatory military service not included in the division into professional soldiers and civilian employees.

Z inicjatywy Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych organizacji międzynarodowych prowadzone są działania na rzecz utrzymania pokoju i zapobiegania konfliktom zbrojnym na świecie.

Polska uczestniczy w misjach i operacjach pokojowych od 1953 r.

W latach 1953—2017 polscy żołnierze i pracownicy cywilni wojska wzięli udział w 95 misjach i operacjach pokojowych, w tym w 34 zorganizowanych pod auspicjami Organizacji Narodów Zjednoczonych. Uczestniczyło w nich (łącznie z udziałem w Międzynarodowych Siłach Stabilizacyjnych w Iraku w latach 2003—2008) 121,8 tys. osób (żołnierzy i pracowników cywilnych wojska).

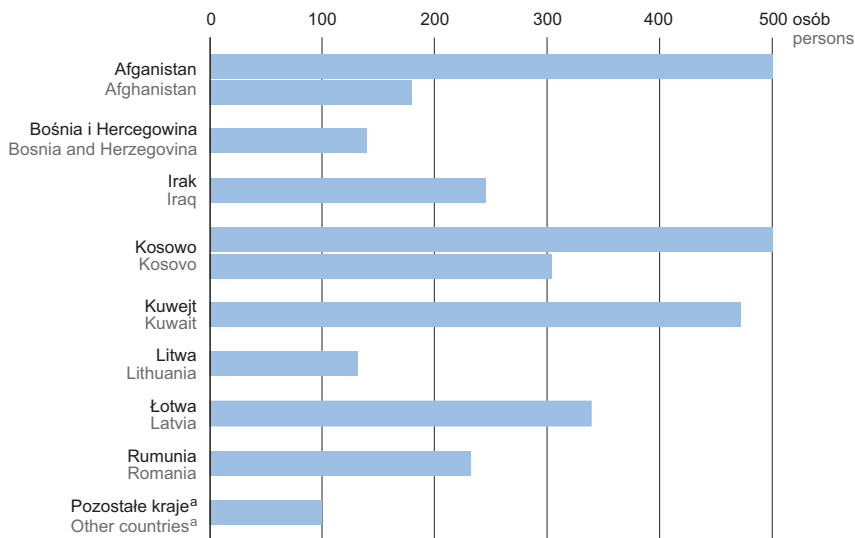
Peacekeeping activities and activities aimed at preventing armed conflict in the world are conducted on the initiative of the United Nations and other international organisations.

Poland has participated in peacekeeping missions and operations since 1953.

In 1953—2017, Polish soldiers and civilian employees of the military participated in 95 peacekeeping missions and operations, of which 34 were organized under the auspices of the United Nations. A total of 121,8 thous. persons (soldiers and civilian employees of the military) took part in these missions and operations (including participation in the International Stabilization Force in Iraq in 2003—2008).

UDZIAŁ WOJSKA POLSKIEGO W MISJACH I OPERACJACH POKOJOWYCH WEDŁUG KRAJÓW W 2017 R.

PARTICIPATION OF THE POLISH MILITARY IN PEACEKEEPING MISSIONS AND OPERATIONS BY COUNTRY IN 2017

^a W tym 78 osób załogi ORP „Kontradmiral X. Czernicki” na M. Śródziemnym i Czarnym.

U w a g a. W 2017 r. Polska uczestniczyła w 17 (kontynuowanych i nowych) misjach i operacjach pokojowych, w których wzięły udział 3144 osoby, z tego 3058 osób to żołnierze zawodowi, a 86 – pracownicy cywilni wojska.

^a Of which 78 persons of ORP "Kontradmiral X. Czernicki" crew in the Mediterranean and Black Sea.

N o t e. In 2017, Poland participated in 17 (continuing and new) peacekeeping missions and operations which were attended by 3144 persons, 3058 of whom were professional soldiers and 86 – civilian employees of the military.

TABL. 16 (37). PEŁNOZATRUDNIENI^a W BEZPIECZEŃSTWIE PUBLICZNYM

Stan w dniu 31 XII

FULL-TIME PAID EMPLOYEES^a IN PUBLIC SAFETY SERVICES

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017				
				ogółem total	z wykształceniem by education			
					wyższym tertiary	police- alnym i średnim post-sec- ondary and sec- ondary	zasadni- czym zawodo- wym basic voca- tional	gimna- zjalnym i podsta- wowym lower second- ary and primary
w tys.				in thous.				
OGÓŁEM	185,0	183,8	185,0	183,0	97,8	80,4	3,9	0,9
TOTAL								
w tym kobiety	41,2	44,7	44,5	45,2	29,7	13,3	1,6	0,6
of which women								
Funkcjonariusze	151,8	151,7	152,7	151,3 ^b	83,6	67,6	0,1	0,0
Functionaries								
w tym w Policji	97,5	98,9	100,0	98,8 ^c	52,5	46,2	0,0	—
of which in the Police								
Pracownicy cywilni	33,2	32,1	32,3	31,7 ^d	14,2	12,8	3,8	0,9
Civilian employees								
w tym w Policji	25,4	24,7	25,0	24,6 ^e	10,6	10,4	2,9	0,7
of which in the Police								

a Łącznie z niepełnozatrudnionymi pracownikami cywilnymi w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. b—e W tym kobiety: b — 23,1 tys., c — 15,8 tys., d — 22,1 tys., e — 17,7 tys.

a Including part-time civilian employees, in terms of full-time employees. b—e Of which women: b — 23,1 thous., c — 15,8 thous., d — 22,1 thous., e — 17,7 thous.

TABL. 17 (38). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA^a W BEZPIECZEŃSTWIE PUBLICZNYMPAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES^a IN PUBLIC SAFETY SERVICES

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Funkcjonariusze Functionaries		Pracownicy cywilni Civilian employees		
		razem total	w tym w Policji of which in the Police	razem total	w tym w Policji of which in the Police	
Przeciętne zatrudnienie w tys.	2010	182,6	151,3	97,0	31,3	23,1
Average paid employment in thous.	2015	180,2	150,1	97,8	30,1	23,4
	2016	181,1	150,6	98,4	30,5	24,0
	2017	179,8	149,8	97,9	30,0	23,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	2010	x	4202	4199	2738	2667
w zł	2015	x	4577	4564	3076	2961
Average monthly gross wages and salaries in zł	2016	x	4789	4748	3283	3129
	2017	x	5101	5077	3590	3437

a Patrz nota na str. 70.

a See note on page 71.

TABL. 18 (39). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Liczba zdarzeń (akcji ratowniczych) w tys.	509,0	489,8	446,8	519,9	Number of events (rescue operations) in thous.
Pożary	135,5	184,8	126,2	125,9	Fires
Miejscowe zagrożenia ^b	355,5	276,2	288,4	354,7	Local threats ^b
Wyjazdy do fałszywych alarmów	18,0	28,8	32,2	39,3	False alarms
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych w tys.					Rescue personnel participating in rescue operations in thous.
Pożary	1052,7	1704,5	1162,2	1196,2	Fires
w tym:					of which:
Państwowa Straż Pożarna	560,5	775,1	605,3	608,6	State Fire Service
ochotnicze straże pożarne	486,9	923,1	552,7	584,1	volunteer fire services
Miejscowe zagrożenia ^b	2096,9	1771,3	1917,2	2395,6	Local threats ^b
w tym:					of which:
Państwowa Straż Pożarna	960,1	992,7	1083,2	1240,0	State Fire Service
ochotnicze straże pożarne	1127,3	773,0	828,2	1149,1	volunteer fire services
Wypadki z ludźmi	58267	58160	66758	72910	Casualties
ofiary śmiertelne	4816	3875	4041	4582	fatalities
w tym ratownicy	3	2	1	4	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	53451	54285	62717	68328	injured and burn victims
w tym ratownicy	507	692	672	662	of which rescue personnel
W tym przy pożarach	4776	5496	5061	4803	Of which during fires
ofiary śmiertelne	525	512	488	475	fatalities
w tym ratownicy	—	1	—	4	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	4251	4984	4573	4328	injured and burn victims
w tym ratownicy	286	425	368	324	of which rescue personnel

a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). b Katastrofy naturalne, awarie techniczne, wypadki w komunikacji i inne zagrożenia życia i mienia.

a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). b Natural disasters, technical failures, transportation accidents and other threats to life and property.

Uwaga do tabl. 1, wykresu na str. 77 i noty na str. 78.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2015 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym (w 2017 r. — 18362 czyny) po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Note to table 1, chart on page 77 and note on page 78.

Data about ascertained crimes since 2015 do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings (in 2017 — 18362 acts) after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

**TABL. 1 (40). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ^a
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE^a
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

Rodzaje przestępstw	2010	2015	2016	2017		Type of crime
				ogółem total	w tym Policja of which Police	
O G Ó Ł E M	1138523	809929	757374	764530	753963	T O T A L
w tym:						of which:
Zabójstwo — art. 148 kk	680	528	490	551	513	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	15695	10430	11161	11599	11402	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	11883	4766	4804	4418	4385	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii ^b	72375	46819	51602	55969	55638	Crimes from the laws on counteracting drug addiction ^b
Prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk	142144	64487	60549	55273	55170	Operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Żgwałcenie — art. 197 kk	1567	1226	1449	1326	1262	Rape — Art. 197 Criminal Code
Obcowanie płciowe z małoletnim poniżej 15 lat — art. 200 § 1 kk	1532	1067	1049	1072	994	Sexual intercourse with juvenile below the age of 15 — Art. 200 § 1 Criminal Code
Korupcja — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk	12487	10847	11796	11807	8347	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

^a Dane o przestępstwach stwierdzonych przez prokuraturę dotyczą śledztw i dochodzeń własnych prokuratora oraz powierzonych przez prokuratora innym niż Policja uprawnionym organom. ^b Dotyczy ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) oraz z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 224).

a Data regarding ascertained crimes by the prosecutor's office concern investigations and proceedings of the prosecutor and entrusted by the prosecutor to other than the Police authorized organs. b Concerns the laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 224).

TABL. 1 (40). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ^a W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE^a IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

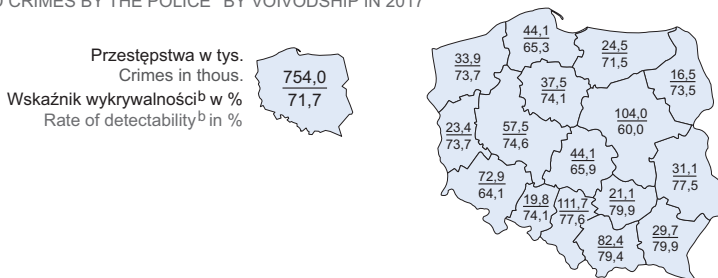
Rodzaje przestępstw	2010	2015	2016	2017		Type of crime
				ogółem total	w tym Policja of which Police	
Kradzież rzeczy — art. 275 § 1, 278 i 279 ^c kk	220455	145666	127866	108325	108248	Property theft — Art. 275 § 1, 278 and 279 ^c Criminal Code
w tym kradzież samochodu	16539	12040	11450	10047	10047	of which automobile theft
Kradzież z włamaniem — art. 279 ^d kk	140085	91418	77215	65546	65514	Burglary — Art. 279 ^d Criminal Code
Rozbój — art. 280 kk	18145	6082	5723	4530	4452	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk	1214	1146	1159	1008	996	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	7859	670	661	614	605	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
Oszustwo — art. 286 i 287 kk	86608	117763	101802	122498	122162	Fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code

a Dane o przestępstwach stwierdzonych przez prokuraturę dotyczą śledztw i dochodzeń własnych prokuratora oraz powierzonych przez prokuratora innym niż Policja uprawnionym organom. c Wyłączenie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. d Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie.

a Data regarding ascertained crimes by the prosecutor's office concern investigations and proceedings of the prosecutor and entrusted by the prosecutor to other than the Police authorized organs. c Exclusively in regard to automobile theft by burglary. d Excluding automobile theft by burglary.

PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a BY VOIVODSHIP IN 2017

a W zakończonych postępowaniach przygotowawczych. b Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

a In completed preparatory proceedings. b The rate of detectability of delinquents in ascertained crimes is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę^a w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według wyniku postępowania

Ascertained crimes by the Police and prosecutor's office^a in completed preparatory proceedings by result of the proceedings

	2010	2015	2016	2017	
				ogółem total	w tym Policja of which Police
	w tys.		in thous.		
OGÓŁEM	1138,5	809,9	757,4	764,5	754,0
w tym przestępstwa, co do których postępowanie zakończono wnioskiem o:					
Sporządzenie aktu oskarżenia	652,7	479,7	453,6	500,6	498,9
Umorzenie wobec niewykrycia sprawcy	382,1	289,1	259,1	219,5	219,1

TOTAL
of which crimes for which the proceedings have been completed with a motion for:
Preparing of bill of indictment
Discontinuance due to undetected offender

a Patrz notka a do tabl. 1 na str. 76.

a See footnote a to the table 1 on page 76.

Uwaga do tablic 2, 4, 7, 8 i noty na str. 84.

Postępowania lub sprawy załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również postępowania (sprawy) niezakończonych w latach poprzednich.

Note to tables 2, 4, 7, 8 and note on page 84.

The completed proceedings or resolved cases in the given year also include the proceedings (cases) unresolved from previous years.

TABL. 2 (41). POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZE W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWA PROWADZONE PRZEZ JEDNOSTKI INNE NIŻ POLICJA I PROKURATURA W 2017 R.

PREPARATORY PROCEEDINGS REGARDING OFFENCES INVESTIGATED BY OTHER ENTITIES THAN POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN 2017

Wyszczególnienie	Postępowania Proceedings				Specification	
	wszczęte initiated	zakończone completed		umorze- niem by discon- tinuance		
		ogółem total	w tym of which			
			aktem oskar- żenia ^b by bill of indictment ^a			
Krajowa Administracja Skarbowa ^b	22882	20283	10146	2830	National Revenue Administration ^b	
Straż Graniczna	7741	7411	3487	1203	Border Guard	
Organy Inspekcji Handlowej	16	13	7	6	Trade Inspection organs	
Straż Leśna Lasów Państwowych	578	509	102	322	Forest Guard of State Forests	
Państwowa Straż Łowiecka	213	210	20	190	State Hunting Guard	

a Lub wnioskiem o sporządzenie aktu oskarżenia. b Dotyczy postępowań w sprawach o przestępstwa skarbowe prowadzonych przez organy Krajowej Administracji Skarbowej.

a Or by motion for preparing of bill of indictment. b Concerning proceedings regarding fiscal offences investigated by organs of National Revenue Administration.

Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury w 2017 r. (stan w dniu 31 XII)

Common organisational units of the prosecutor's office in 2017 (as of 31 XII)

Prokuratura Krajowa	1	National Prosecutor's Office
Prokuratury:		Prosecutor's offices:
regionalne	11	supra-regional
okręgowe	45	regional
rejonowe	358	district

TABL. 3 (42). ZATRUDNIENI I WYNAGRODZENIA W PROKURATURZE

PAID EMPLOYEES AND WAGES AND SALARIES IN THE PROSECUTOR'S OFFICE

Wyszczególnienie	2016	2017	2016	2017	Specification
	zatrudnieni (stan w dniu 31 XII) paid employees (as of 31 XII)		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł		
Prokuratorzy	5834	5789	13130	13703	Prosecutors
w tym kobiety	3066	3031	12822	13423	of which women
Asesorzy	258	330	8379	8843	Assessors
w tym kobiety	149	192	8326	9170	of which women
Urzędnicy	5677	6026	4530	4591	Officials
w tym kobiety	4945	5182	4376	4490	of which women
Inni pracownicy	1584	1616	3220	3350	Other employees
w tym kobiety	987	1002	2921	2985	of which women

^a Wynagrodzenia prokuratorów nie zawierają składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe).

^a Wages and salaries of prosecutors do not include contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

TABL. 4 (43). **DZIAŁALNOŚĆ PROKURATURY W 2017 R.**
ACTIVITIES OF THE PROSECUTOR'S OFFICE IN 2017

Wyszczególnienie	Sprawy do załatwienia Cases pending		Sprawy załatwione Cases resolved	Specification
	ogółem total	w tym wpływ spraw w 2017 r. of which incoming cases in 2017		
		w tys. in thous.		
O G Ó Ł E M^a	1245,2	1129,2	1095,2	TOTAL^a
Prokuratura Krajowa	1,0	0,7	0,6	National Prosecutor's Office
Prokuratury rejonowe	1188,2	1088,0	1057,0	District prosecutor's offices
sprawy: karne (dochodzeniowo-śledcze)	1063,3	978,5	952,9	cases: criminal (investigations)
cywilne	77,4	65,8	61,9	civil
administracyjne	47,5	43,7	42,2	administrative
Prokuratury okręgowe	50,6	37,1	35,0	Regional prosecutor's offices
sprawy: karne (nadzorowane)	4,4	3,0	2,4	cases: criminal (supervised)
karne (dochodzeniowo-śledcze)	17,2	12,1	11,6	criminal (investigations)
cywilne	25,6	19,2	18,5	civil
administracyjne	3,4	2,9	2,4	administrative
Prokuratury regionalne	5,4	3,5	2,6	Supra-regional prosecutor's offices
sprawy: karne (nadzorowane)	0,8	0,4	0,2	cases: criminal (supervised)
karne (dochodzeniowo-śledcze)	1,9	1,0	1,0	criminal (investigations)
cywilne	1,1	0,9	0,7	civil
administracyjne	1,5	1,3	0,7	administrative

^a Ponadto prokuratury rejonowe i okręgowe załatwiają również sprawy cywilne dotyczące nieletnich (w 2017 r. zarejestrowano wpływ 10,8 tys. takich spraw w prokuraturach rejonowych i 0,2 tys. w okręgowych).

^a Moreover, district and regional prosecutor's offices also resolve civil cases concerning juveniles (in 2017, 10,8 thous. and 0,2 thous. incoming cases were registered in district and regional prosecutor's offices respectively).

TABL. 5 (44). JEDNOSTKI SĄDOWNICTWA W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

UNITS OF THE COURTS IN 2017

As of 31 XII

Wyszczególnienie	Liczba jednostek Number of units	Specification
Sąd Najwyższy	1	Supreme Court
Naczelny Sąd Administracyjny	1	Supreme Administrative Court
Wojewódzkie sądy administracyjne	16	Administrative courts of first instance
Sądy powszechne		Common courts
Sądy apelacyjne	11	Appeal courts
wydziały: cywilne	15	departments: civil
karne	11	criminal
pracy i ubezpieczeń społecznych	11	labour and social security
Sądy okręgowe	45	Regional courts
wydziały: cywilne	112	departments: civil
karne	90	criminal
penitencjarne i nadzoru nad wykonywaniem orzeczeń karnych	37	penitentiary and supervision over execution of penal decisions
pracy (sądy pracy) i ubezpieczeń społecznych (sądy ubezpieczeń społecznych)	52	labour (labour courts) and social security (social security courts)
gospodarcze (sądy gospodarcze)	30	commercial (commercial courts)
Sąd Wspólnotowy Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych ^a	1	Community Trademark and Design Court ^a
Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ^a	1	Competition and Consumer Protection Court ^a
Sądy rejonowe	318	District courts
wydziały: cywilne	392	departments: civil
karne	425	criminal
rodzinne i nieletnich (sądy rodzinne)	327	family and juvenile (family courts)
pracy (sądy pracy) i ubezpieczeń społecznych (sądy ubezpieczeń społecznych)	133	labour (labour courts) and social security (social security courts)
ksiąg wieczystych	347	real estate registers
gospodarcze (sądy gospodarcze) ^b ..	116	commercial (commercial courts) ^b
Sądy wojskowe		Military courts
Sądy okręgowe	2	Regional courts
Sądy garnizonowe	7	Garrison courts
Opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów	67	Consultative staff of judicial specialists
Zakłady dla nieletnich	32	Juvenile institutions
Instytuty naukowo-badawcze	2	Research institutes

a Odrębna jednostka organizacyjna. b Tworzone w sądzie mającym siedzibę w mieście będącym siedzibą sądu okręgowego lub w mieście na prawach powiatu.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2017 r. liczba rewirów komorniczych wynosiła 318.

a Separate organisational unit. b Created in the court having a head office in the locality being the head office of the regional court or in a city with powiat status.

N o t e. As of 31 XII 2017 there were 318 court receivers' districts.

TABL. 6 (45). **ZATRUDNIENI I WYNAGRODZENIA W SĄDOWNICTWIE POWSZECHNYM**
PAID EMPLOYEES AND WAGES AND SALARIES IN COMMON COURTS

Wyszczególnienie	2016	2017	2016	2017	Specification
	zatrudnieni ^a (stan w dniu 31 XII) paid employees ^a (as of 31 XII)	przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^b w zł average monthly gross wages and salaries ^b in zł			
Sądy powszechne					Common courts
Sędziowie sądów:					Judges of courts:
apelacyjnych	475	468	17710	18482	appeal
okręgowych	2759	2700	14974	15636	regional
rejonowych	6633	6551	11910	12505	district
Asesorzy	—	70	—	7642	Assessors
Urzędnicy	27452	27362	4368	4594	Officials
Kuratorzy zawodowi	4996	4971	6794	7033	Professional probation officers
Referendarze sądowi	1943	1949	9185	9806	Court division officials
Asystenci sędziów	3615	3553	4194	4483	Judges' assistants
Inni pracownicy	3193	3080	3029	3326	Other employees
Opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów^c — specjaliści	479	473	6086	6275	Consultative staff of judicial specialists^c — specialists
Zakłady dla nieletnich					Juvenile institutions
Pedagodzy	942	893	6874	7043	Pedagogues
Pozostali pracownicy	964	928	3568	3709	Other employees
Instytuty naukowo-badawcze — pracownicy	157	157	6648	6925	Research institutes — employees

a Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. b Wynagrodzenia sędziów nie zawierają składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe). c W skład zespołów wchodzi specjaliści w zakresie m.in.: psychologii, pedagogiki, psychiatrii.

a Full-time and part-time paid employees in terms of full-time paid employees. b Wages and salaries of judges do not include contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness). c The team includes specialists, among others psychology, pedagogy, psychiatry.

TABL. 7 (46). DZIAŁALNOŚĆ SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2017 R.
ACTIVITIES OF THE COMMON COURTS IN 2017

Rodzaje spraw	Sprawy do załatwienia Cases pending		Sprawy załatwione Cases resolved	Type of cases
	ogółem total	w tym wpływ spraw w 2017 r. of which incoming cases in 2017		
	w tys. in thous.			
OGÓŁEM	18800,8	15782,5	15836,0	TOTAL
Sprawy karne i wykroczeniowe	2855,5	2458,0	2465,1	Criminal cases and petty offences cases
w tym w sądach rejonowych	2411,8	2054,5	2064,0	of which in district courts
Sprawy cywilne ^a	11720,3	9757,1	9857,7	Civil cases ^a
w tym w sądach rejonowych	11173,7	9360,8	9473,9	of which in district courts
Sprawy rodzinne w sądach rejonowych	1541,7	1370,0	1348,9	Family cases in district courts
Sprawy z zakresu prawa pracy	106,3	71,9	74,6	Labour law cases
w tym w sądach rejonowych	89,3	59,0	61,5	of which in district courts
Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych	252,9	154,6	165,6	Cases related to social security
w tym w sądach rejonowych	55,8	32,9	35,5	of which in district courts
Sprawy gospodarcze	2324,2	1970,9	1924,0	Commercial cases
w tym w sądach rejonowych	2212,0	1890,4	1840,1	of which in district courts

^a W wydziałach cywilnych sądów okręgowych rozpatrywane są niektóre sprawy rodzinne, np. o rozwód i separację, na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 2062).

^a According to the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (uniform text Journal of Laws 2016 item 2062), selected family cases, e.g. divorce and separation cases, are considered in civil departments of regional courts.

W posiedzeniach sądów powszechnych uczestniczą **ławnicy**. W kadencji na lata 2016—2019 wybrano 13,0 tys. ławników. Ławnik uczestniczy w rozprawach do 12 dni w ciągu roku.

Lay judges participate in sessions of common courts. In the tenures for 2016—2019, 13,0 thous. lay judges were selected. A lay judge participates in hearings for up to 12 days during the year.

TABL. 8 (47). **SPRAWY ZAŁATWIONE PRZEZ KOMORNIKÓW**
CASES RESOLVED BY COURT RECEIVERS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. in thous.				
O G Ó Ł E M	2841,5	6271,2	4667,7	4734,0^a	TOTAL
w tym:					of which:
Egzekucja należności sądowych	353,7	329,1	312,8	300,9	Debt enforcement in courts
Egzekucja świadczeń powtarzających się	60,9	48,4	48,7	46,1	Enforcement of repeated performances
w tym alimentacyjnych	60,8	48,2	48,6	46,0	of which alimonies
Egzekucja świadczeń pieniężnych ...	2384,7	5772,4	4207,1	4347,5	Enforcement of pecuniary performances
O zabezpieczenie roszczeń	20,7	11,7	9,8	9,9	To secure claims
O opróżnienie lokali mieszkalnych ...	7,0	8,7	8,7	8,4	To vacate dwellings
w tym bez zapewnienia lokalu socjalnego	2,4	2,9	2,9	2,8	of which without providing a temporary dwelling
Egzekucja innych świadczeń niepieniężnych	5,9	5,9	4,4	3,6	Enforcement of other non-monetary performances

a Ponadto (według stanu w dniu 31 XII) 5710,9 tys. spraw było w trakcie załatwiania.

a Moreover (as of 31 XII), 5710,9 thous. cases were being resolved.

TABL. 9 (48). **ADOPCJE MAŁOLETNIH ORZECZONE PRZEZ SĄDY RODZINNE**
ADOPTIONS OF JUVENILES ADJUDICATED BY FAMILY COURTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
O G Ó Ł E M	3285	3361	3265	2866^a	TOTAL
małoletni w wieku ^b :					juveniles at the age of ^b :
0— 3 lata	1513	1422	1193	1007	0— 3
w tym do 1 roku	819	656	552	417	of which up to 1
3— 7	860	903	976	798	3— 7
7—13	776	696	768	731	7—13
13—15		110	94	106	13—15
15—17 lat	136	230	234	224	15—17

a W tym 137 małoletnich przysposobionych przez osoby zamieszkałe za granicą. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

a Of which 137 juveniles adopted by persons residing abroad. b Intervals were shifted upward.

W 2017 r. do sądów rejonowych wpłynęło 70478 spraw, w których zachodziło podejrzenie o demoralizację lub popełnienie czynu karalnego przez nieletnich, w tym 40452 dotyczących demoralizacji (odpowiednio: w 2015 r. — 78867 i 42313, w 2016 r. — 69356 i 38881); załatwiono 68315 spraw, w tym 39045 o demoralizację (odpowiednio: w 2015 r. — 79249 i 41817, w 2016 r. — 71581 i 39646).

In 2017 there were 70478 cases delivered to district courts, in which occurred suspicion of demoralization or committing punishable act by juveniles, of which 40452 cases concern demoralization (respectively: in 2015 — 78867 and 42313, in 2016 — 69356 and 38881); 68315 cases were resolved, of which 39045 cases of demoralization (respectively: in 2015 — 79249 and 41817, in 2016 — 71581 and 39646).

Dane o:

- nieletnich w związku z czynami karalnymi dotyczą osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
- dorosłych osądzonych w sprawach karnych, w tym skazanych za przestępstwa, dotyczą osób, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

Data regarding:

- juveniles in relation to punishable acts concern persons who committed such act between the age of 13—16,
- adults judged in criminal cases, of which sentenced for crimes, concern persons who at the time of committing the crime were at least 17 years old.

TABL. 10 (49). **NIELETNI, WOBEC KTÓRYCH PRAWOMOCNIE ORZECZONO ŚRODKI WYCHOWAWCZE, POPRAWCZE LUB KARY W SĄDACH POWSZECHNYCH W ZWIĄZKU Z DEMORALIZACJĄ I CZYNAMI KARALNYMI**
JUVENILES WITH RESPECT TO WHOM EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES OR PENALTIES WERE VALIDLY ADJUDICATED BY COMMON COURTS FOR DEMORALIZATION AND PUNISHABLE ACTS

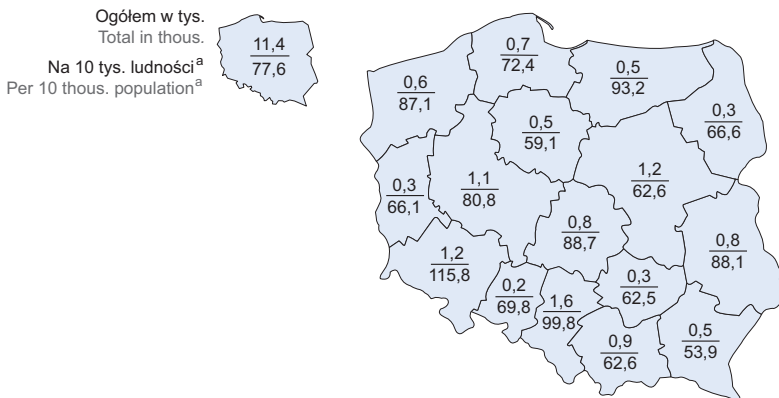
Wyszczególnienie	2010	2015	2016		Specification
			ogółem total	w tym chłopcy of which boys	
Nieletni — w związku z demoralizacją	16118	14599	15189	10177	Juveniles — for demoralization
Nieletni — w związku z czynami karalnymi	22758	12237	11355	8735	Juveniles — for punishable acts
w tym za:					of which:
Zabójstwo — art. 148 kk	7	3	11	9	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	1534	831	831	673	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	2345	845	795	597	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii ^a	1086	1325	1194	981	Crimes from the laws on counter-acting drug addiction ^a
Zgwałcenie — art. 197 kk	56	45	49	40	Rape — Art. 197 Criminal Code
Obcowanie płciowe z małoletnim poniżej 15 lat — art. 200 § 1 kk	138	140	153	149	Sexual intercourse with juvenile below the age of 15 — Art. 200 § 1 Criminal Code
Kradzież rzeczy — art. 278 kk	2792	1024	866	648	Property theft — Art. 278 Criminal Code
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk	1776	744	610	558	Burglary — Art. 279 Criminal Code
Rozbój — art. 280 kk	1116	427	389	339	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk	47	31	28	27	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	520	198	172	149	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code

a Dotyczy ustaw z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) oraz z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 224).

a Concerns the laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 224).

NIELETNI, WOBEC KTÓRYCH PRAWOMOCNIE ORZECZONO ŚRODKI WYCHOWAWCZE, POPRAWCZE LUB KARY W SĄDACH POWSZECHNYCH W ZWIĄZKU Z CZYNAMI KARALNYMI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2016 R.

JUVENILES WITH RESPECT TO WHOM EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES OR PENALTIES WERE VALIDLY ADJUDICATED BY COMMON COURTS FOR PUNISHABLE ACTS BY VOIVODSHIP IN 2016

^a W wieku 13–16 lat.

^a Aged 13–16.

TABL. 11 (50). NIELETNI WEDŁUG WYKONYWANYCH ŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH LUB POPRAWCZYCH

Stan w dniu 31 XII

JUVENILES BY ADJUDICATED EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES

As of 31 XII

Rodzaje środków	2010	2015	2016	2017	Type of measure
Nadzór: kuratora	47020	36966	33347	30903	Supervision by: probation officer
rodziców	12900	6916	5634	4944	parents
Umieszczenie w:					Placement in:
zakładzie poprawczym	1520	985	861	766	correctional centre
młodzieżowym ośrodku wychowawczym	5057	5620	5056	4550	youth education centre
młodzieżowym ośrodku socjoterapii i ośrodku szkolno-wychowawczym	3326	210	121	69	youth social therapy centre and educational centre
Skierowanie do ośrodka kuratorskiego	1423	1525	1407	1424	Directed to probation officer's centre

TABL. 12 (51). ORZECZENIA SĄDÓW POWSZECHNYCH PIERWSZEJ INSTANCJI
W SPRAWACH KARNYCH DOROSŁYCHADJUDICATIONS OF COMMON COURTS OF FIRST INSTANCE
IN CRIMINAL CASES INVOLVING ADULTS

Wyszczególnienie Specification	Osoby osądzone Persons judged					
	ogółem total	skazane sentenced	uniewin- nione acquitted	odstąpiono od wymie- rzenia kary punishment withheld	warunkowo umorzono postępo- wanie conditionally discontinued proceeding	umorzono postępo- wanie proceeding discontinued
OGÓŁEM 2010	471558	420810	10940	643	24913	14252
TOTAL 2015	330087	280028	8975	679	26959	13446
2016	322204	270644	8486	517	29966	12591
2017	300370	252915	7750	571	28617	10517
w sprawach: in cases:						
Z oskarżenia publicz- 2010	462541	419187	9669	416	24255	9014
nego 2015	320888	278402	7337	458	26153	8538
Involving public accus- 2016	312650	268919	6693	307	29085	7646
ation 2017	291671	251217	6029	374	27753	6298
Z oskarżenia prywat- 2010	8110	1485	1055	222	631	4717
nego 2015	7702	1409	1208	215	747	4123
Involving private accus- 2016	7867	1497	1260	206	829	4075
ation 2017	7210	1485	1232	195	805	3493
W trybie art. 55 § 1 kpk 2010	907	138	216	5	27	521
w związku z art. 330 2015	1497	217	430	6	59	785
§ 2 kpk ^a 2016	1687	228	533	4	52	870
In respect to Art. 55 § 1 2017	1489	213	489	2	59	726
Code of Criminal Procedure in connection with Art. 330 § 2 Code of Criminal Procedure ^a						

a Dotyczy powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia lub o umorzeniu postępowania.

a Concerning re-issued decisions of the prosecutor regarding refusals to institute or discontinue of proceedings.

TABL. 13 (52). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARZENIA PUBLICZNEGO^a WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION^a BY TYPE OF CRIME

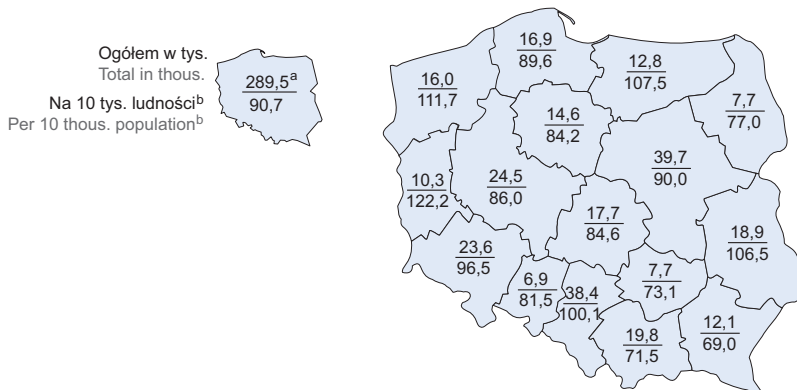
Rodzaje przestępstw	2010	2015	2016		Type of crime
			ogółem total	w tym mężczyźni of which men	
O G Ó Ł E M	432891	260034	289512	259820	TOTAL
w tym:					of which:
Zabójstwo — art. 148 kk	533	362	353	304	Homicide — Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk	6766	6320	6854	6400	Damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk	11531	5879	6349	6059	Participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii ^b	20601	16402	19446	18511	Crimes for the laws on counter-acting drug addiction ^b
Prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk	125359	53783	56926	54047	Operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Zgwałcenie — art. 197 kk	770	643	684	678	Rape — Art. 197 Criminal Code
Obcowanie płciowe z małoletnim poniżej 15 lat — art. 200 § 1 kk	728	610	604	596	Sexual intercourse with juvenile below the age of 15 — Art. 200 § 1 Criminal Code
Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego — art. 209 kk	17910	10746	9744	9436	Avoidance of duty of alimony — Art. 209 Criminal Code
Korupcja — art. 228—231, 250a, 296a i 296b kk	2955	1774	2084	1752	Corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Kradzież rzeczy — art. 278 kk	39356	24783	27538	23485	Property theft — Art. 278 Criminal Code
Kradzież z włamaniem — art. 279 kk	16861	12771	13209	12651	Burglary — Art. 279 Criminal Code
Rozbój — art. 280 kk	7371	4170	4478	4242	Robbery — Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza — art. 281 kk	578	688	899	846	Theft with assault — Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	697	425	515	507	Criminal coercion — Art. 282 Criminal Code

a Łącznie z osobami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą i w miejscu nieustalonym (w 2016 r. 1904 osoby). b Dotyczy ustaw z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) oraz z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 224).

a Including persons sentenced for crimes committed abroad and in unspecified place (in 2016, 1904 persons). b Concerns the laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 224).

DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2016 R.

ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION BY VOIVODSHIP IN 2016

a W tym 1,9 tys. osób skazanych za przestępstwa popełnione za granicą i w miejscu nieustalonym nieuwzględnionych w podziale według województw. b W wieku 17 lat i więcej.

a Of which 1,9 thous. persons sentenced for crimes committed abroad and in unspecified place not included in the division by voivodship. b Aged 17 and more.

TABL. 14 (53). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO^a WEDŁUG RODZAJU I WYMIARU KARY

ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION^a BY TYPE OF PUNISHMENT

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
O G Ó Ł E M	432891	260034	289512	TOTAL
w tym:				of which:
Grzywna	92329	61461	98776	Fine
W tym z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	1660	705	238	Of which with conditional suspension of punishment
Ograniczenie wolności^b	49692	31096	61720	Restriction of freedom^b
W tym z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	1332	648	178	Of which with conditional suspension of punishment

a Łącznie z osobami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą i w miejscu nieustalonym. b W latach 2015 i 2016 w dalszym podziale skazany może być wykazany więcej niż jeden raz, ponieważ sąd może orzec kilka kar jednocześnie.

a Including persons sentenced for crimes committed abroad and in unspecified place. b In 2015 and 2016 in further division sentenced may be indicated more than once, because the court may adjudicate several forms of punishment at the same time.

TABL. 14 (53). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO^a WEDŁUG RODZAJU I WYMIARU KARY (dok.)**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION^a BY TYPE OF PUNISHMENT (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
Pozbawienie wolności	290669	167028	125368	Imprisonment
bezwzględne	39582	33952	43695	absolute
z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	251087	133076	81673	with conditional suspension of punishment
W wymiarze kary:				By type of punishment:
poniżej 3 miesiące	4647	2449	2206	below 3 months
3 miesiące	19773	11382	8642	3 months
4 i 5 miesięcy	31552	18669	13856	4 and 5 months
6 miesięcy	63393	37320	26460	6 months
powyżej 6 miesięcy poniżej 1 roku	60287	35016	24872	over 6 months below 1 year
1 rok	57140	30602	25633	1 year
powyżej 1 roku do 2 lat	47175	26687	18426	over 1 year to 2 years
powyżej 2 poniżej 3 lat	2189	1659	1687	over 2 below 3 years
3 lata	1819	1263	1348	3 years
powyżej 3 do 5 lat	1861	1402	1646	over 3 to 5 years
powyżej 5 do 10 lat	612	452	455	over 5 to 10 years
powyżej 10 do 15 lat	221	127	137	over 10 to 15 years
Kara mieszana^c	x	370	3544	Mixed punishment^c
25 lat pozbawienia wolności	97	64	68	25 years imprisonment
Dożywotnie pozbawienie wolności	27	6	20	Life imprisonment

a Łącznie z osobami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą i w miejscu nieustalonym. c Kara polegająca częściowo na pozbawieniu wolności, a częściowo na ograniczeniu wolności.

a Including persons sentenced for crimes committed abroad and in unspecified place. c Punishment consisting partially of imprisonment and partially of restricting freedom.

W 2016 r. sądy wojskowe skazały prawomocnie za przestępstwa 156 osób (w 2010 r. — 473 osoby, w 2015 r. — 171 osób).

In 2016, there were 156 validly sentenced persons for crimes in military courts (in 2010 — 473 persons, in 2015 — 171 persons).

TABL. 15 (54). **ORZECZENIA SĄDÓW REJONOWYCH PIERWSZEJ INSTANCJI
W SPRAWACH O WYKROCZENIA^a**
ADJUDICATIONS OF DISTRICT COURTS OF FIRST INSTANCE IN PETTY OFFENCES^a

Rodzaje wykroczeń Type of petty offences	2010	2015	2016	2017		
				ogółem total	w tym of which	
					orzeczone kary za- sadnicze adjudi- cated principal punish- ments	uniewin- nienia acquit- tals
OGÓŁEM	493982	567262	479538	410227	392233	10405
TOTAL						
w tym przeciwko: of which against:						
Porządkowi i spokojowi publicznemu .... Public peace and order	32457	28801	28137	25028 ^b	23417	970
Bezpieczeństwu osób i mienia	10239	9026	8567	8278 ^c	7909	248
Safety of people and property						
Bezpieczeństwu i porządkowi w komuni- kacji	278737	340730	271236	226009	217908	5177
Traffic safety and order						
Mieniu	69873	97598	85286	72308	68790	1697
Property						

a W 2010 r. orzeczenia prawomocne. b, c W tym orzeczeń: b — z art. 51 i 58 kw — 21923, c — z art. 70 § 2 kw — 2525.

a In 2010 valid adjudications. b, c Of which adjudications: b — with Art. 51 and 58 Petty Offences Code — 21923, c — with Art. 70 § 2 Petty Offences Code — 2525.

W 2017 r. za wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji sądy rejonowe orzekły, obok kary zasadniczej, dodatkowo środek karny — zakaz prowadzenia pojazdów w 29111 przypadkach (w 2010 r. — w 28264 przypadkach, w 2015 r. — w 46132 przypadkach, w 2016 r. — w 36476 przypadkach).

In 2017, additionally to the principal punishment of petty offences against traffic safety and order, district courts adjudged the punitive measure — revoking the right to operate a vehicles in 29111 cases (in 2010 — in 28264 cases, in 2015 — in 46132 cases, in 2016 — in 36476 cases).

TABL. 16 (55). **ZAKŁADY KARNE I ARESZTY ŚLEDTCZE**

Stan w dniu 31 XII

PRISONS AND REMAND PRISONS

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
OGÓŁEM	157	154	154	153	TOTAL
Zakłady karne	87	87	87	86	Prisons
Areszty śledcze	70	67	67	67	Remand prisons

TABL. 17 (56). **TYMCZASOWO ARESZTOWANI I ODBYWAJĄCY KARY**

Stan w dniu 31 XII

PRETRIAL DETAINEES AND CONVICTS SERVING PUNISHMENT

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
OGÓŁEM	80728	70836	71528	73822^a	TOTAL
w tym zatrudnieni ^b	24218	24182	29974	34285	of which employed ^p
w tym odpłatnie	15956	9850	12472	14251	of which remunerated
w tym skazani	15797	9843	12459	14243	of which convicts
Tymczasowo aresztowani	8389	4162	5396	7239	Pretrial detainees
w tym młodociani ^c	893	315	357	450	of which young prisoners ^c
Skazani	71867	65664	65079	65769	Convicts
w tym młodociani ^c	2270	1163	1069	994	of which young prisoners ^c
w tym wielokrotnie karani	35256	37247	37378	37597 ^d	of which previously punished
Ukarani	472	1010	1053	814	Punished
w tym młodociani ^c	43	60	61	25	of which young prisoners ^c

a W tym kobiety — 2873. b W czasie odbywania kary lub trwania tymczasowego aresztowania. c W wieku 15—21 lat. d Z tego 21296 (57%) po raz drugi i 16301 (43%) po raz trzeci i więcej.

a Of which women — 2873. b During serving punishment or temporary arrest. c Aged 15—21. d Convicted for the second time — 21296 (57%) and for the third time and more — 16301 (43%).

TABL. 18 (57). **PEŁNOZATRUDNIENI W SŁUŻBIE WIĘZIENNEJ**

Stan w dniu 31 XII

FULL-TIME PAID EMPLOYEES OF PENITENTIARY STAFF

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
OGÓŁEM	28844	28325	28613	28725^a	TOTAL
Funkcjonariusze	27562	27185	27433	27521	Prison staff
w tym z wyższym wykształceniem	12514	15797	16309	16610	of which with tertiary education
na stanowiskach:					holding posts:
Oficerskich	8078	8069	8011	8137	Officers
Chorążych	2189	3627	3880	3814	Warrant officers
Podoficerskich	17295	15489	15542	15570	Non-commissioned officers
Pracownicy cywilni	1282	1140	1180	1204	Civilian employees
W tym z wyższym wykształceniem	812	776	804	825	Of which with tertiary education

a W tym kobiety — 5978.

a Of which women — 5978.

TABL. 19 (58). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES OF PENITENTIARY STAFF

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
------------------	------	------	------	------	---------------

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

O G Ó Ł E M	29420	29062	29044	29157	T O T A L
Funkcjonariusze	27469	27233	27222	27305	Prison staff
Pracownicy cywilni	1951	1829	1822	1852	Civilian employees
w tym nauczyciele	199	220	219	214	of which teachers

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł

Funkcjonariusze	4035	4430	4617	4854	Prison staff
Pracownicy cywilni	3703	4060	4336	4622	Civilian employees
w tym nauczyciele	4599	5296	5416	5522	of which teachers

^a Wynagrodzenia funkcjonariuszy nie zawierają składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe).

^a Wages and salaries of prison staff do not include contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

TABL. 20 (59). OCHRONA ZDROWIA W ZAKŁADACH KARNYCH I ARESZTACH ŚLED CZYCH
Stan w dniu 31 XII

HEALTH CARE IN PRISONS AND REMAND PRISONS
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Szpitala	13	11	11	10	Hospitals
Łóżka w szpitalach	1203	883	869	730	Beds in hospitals
Izby chorych	157	152	152	152	Infirmaries
Ambulatoria	157	154	154	153	Ambulatory departments
Gabinety stomatologiczne	153	153	152	151	Stomatological offices
Apteki	28	17	17	16	Pharmacies
Zatrudnieni:					Employees:
lekarze, lekarze dentyści i farmaceutyci	663	609	599	568	doctors, dentists, pharmacists
w tym kobiety	545	522	503	482	of which women
personel średni	1047	1133	1130	1140	mid-level staff
w tym kobiety	979	1076	1069	1068	of which women

TABL. 21 (60). SZKOŁY W ZAKŁADACH KARNYCH I ARESZTACH ŚLED CZYCH^a

Stan w końcu roku szkolnego

SCHOOLS IN PRISONS AND REMAND PRISONS^a

As of the end of the school year

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17		Specification
	uczniowie	students	szkoły	schools	
Szkoły podstawowe	29	9	—	—	Primary schools
Gimnazja	322	246	154	6	Lower secondary schools
Licea ogólnokształcące	60	1407	1287	18	General secondary schools
Szkoły policealne	126	78	63	1	Post-secondary schools
Kursy zawodowe ^b (w ciągu roku)	13291	6597	6352	603 ^c	Vocational courses ^b (during the year)
Kwalifikacyjne kursy zawodowe ^b	x	2399	2809	112 ^c	Qualifying vocational courses ^b

a Ponadto w roku szkolnym 2010/11 funkcjonowały: uzupełniające licea ogólnokształcące (7 szkół z 240 uczniami), zasadnicze szkoły zawodowe (20 szkół z 1936 uczniami) i technika uzupełniająca (8 szkół z 360 uczniami). b W latach kalendarzowych: 2010, 2015 i 2016. c Liczba kursów.

a Moreover, in the school year 2010/11 there were: supplementary general secondary schools (7 schools with 240 students), basic vocational schools (20 schools with 1936 students) and supplementary technical secondary schools (8 schools with 360 students). b In the calendar years: 2010, 2015 and 2016. c Number of courses.

W 2017 r. według stanu w dniu 31 XII w zakładach karnych działało 166 **bibliotek** (łącznie z filiami). Księgozbiór tych bibliotek liczył 1521 tys. wol. (w 2010 r. — 1636 tys. wol., w 2015 r. — 1589 tys. wol., w 2016 r. — 1568 tys. wol.).

In 2017, as of 31 XII, there were 166 **libraries** (including branches) in prisons. The collection of these libraries numbered 1521 thous. vol. (1636 thous. vol. in 2010, 1589 thous. vol. in 2015, 1568 thous. vol. in 2016).

Ludność

Population

TABL. 1 (61). LUDNOŚĆ NA PODSTAWIE SPISÓW
POPULATION BASED ON CENSUS DATA

Data spisu Census date	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem — w % — ludność Of total number — in % — population		Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
	w tys. in thous.			miejska urban areas	wiejska rural areas	
W GRANICACH Z DNIA 31 III 1938 R. (powierzchnia 389 tys. km ²) WITHIN BORDERS AS OF 31 III 1938 (area 389 thous. km ²)						
30 IX 1921	27177	13133	14044	24,6	75,4	70
9 XII 1931	32107	15619	16488	27,4	72,6	83
1938 (stan w dniu 31 XII) (as of 31 XII)	34849	17000	17849	30,0	70,0	90
W GRANICACH OBECNYCH (powierzchnia ogólna 313 tys. km ²) WITHIN PRESENT BORDERS (total area 313 thous. km ²)						
14 II 1946	23930	10954	12976	31,8	68,2	77
3 XII 1950	25008	11928	13080	39,0	61,0	80
6 XII 1960	29776	14404	15372	48,3	51,7	95
8 XII 1970	32642	15854	16788	52,3	47,7	104
7 XII 1978	35061	17079	17982	57,5	42,5	112
7 XII 1988	37879	18465	19414	61,2	38,8	121
20 V 2002	38230	18516	19714	61,8	38,2	122
31 III 2011	38512	18644	19868	60,8	39,2	123

Prezentowane dane dotyczące **ludności** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się według **krajowej definicji zamieszkania** i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące); do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Jako bazę wyjściową bilansów ludności przyjęto:

- dla lat 1989—2009 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 1999 (stan w dniu 31 XII) oraz 2000 i 2001 — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.,
- dla lat 2010—2017 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Presented data concerning **population** — unless otherwise stated — are given according to **national definition of residence** and refer to number of permanent residents of the gmina adjusted by the net of persons registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 — for a period of more than 2 months); immigrants staying in Poland temporarily are not counted in the population of the gmina, but Polish permanent residents temporarily staying abroad are counted (regardless of the period of their temporary presence/absence).

For the years between censuses, estimates of the number and structure of population in gmina assume as a basis data of the last national census of population and then counting data by **balance method** including the number of births, deaths, net internal and international migration and administrative changes for a given gmina, which took place in the balance period.

The basis of population balances assumed:

- for the years 1989—2009 of the results of the Population and Housing Census 2002, for 1999 (as of 31 XII), 2000 and 2001 — by the administrative division valid as of 31 XII 2002,
- for the years 2010—2017 the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 — by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

TABL. 2 (62). **BILANS LUDNOŚCI**
POPULATION BALANCE

Wyszczególnienie	1946— —2017	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. in thous.					
Stan ludności w dniu 1 I	23895	38497	38479	38437	38433	Population as of 1 I
Przyrost rzeczywisty	14935	33	-42	-4	1	Actual increase
przyrost naturalny	17093	35	-26	-6	-1	natural increase
urodzenia żywe	40430	413	369	382	402	live births
zgony	23337	378	395	388	403	deaths
saldo migracji zagranicznych na pobyt stały	-2159	-2	-16 ^a	2	1	net of international migration for permanent residence
imigracja	2113	15	12 ^a	13	13	immigration
emigracja	4273	17	28 ^a	12	12	emigration
Stan ludności^b w dniu 31 XII	38434	38530	38437	38433	38434	Population^b as of 31 XII

a Dane dotyczą 2014 r. b W latach: 1946, 1950, 1960, 1970, 1978, 1988—1999 oraz 2010 poza elementami bilansu ludności (przyrost naturalny i saldo migracji zagranicznych) zostały uwzględnione korekty liczby ludności wynikające z różnic między danymi spisów powszechnych a bieżącymi szacunkami ludności.

a Data refer to 2014. b In: 1946, 1950, 1960, 1970, 1978, 1988—1999, 2010 other than components of the population balance (natural increase and net international migration) corrections in the population resulting from differences between censuses data and current estimates of the population were included.

Ludność. Wyznania religijne

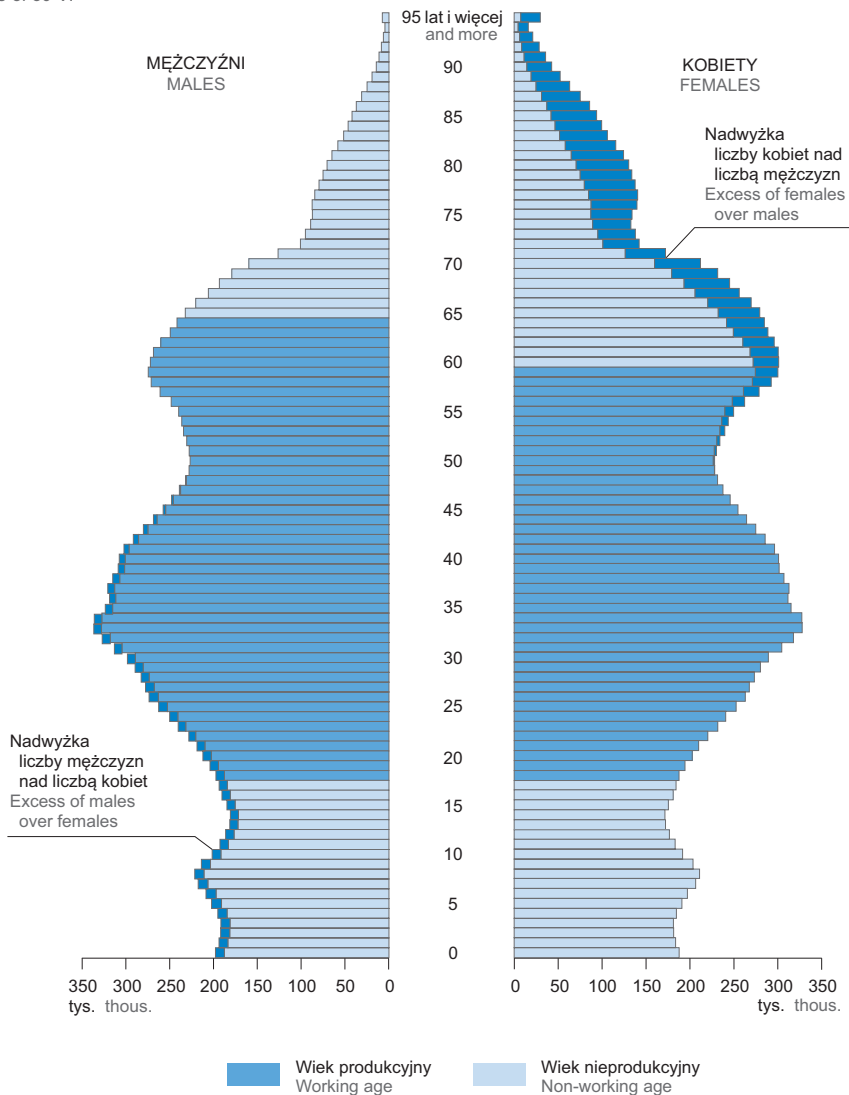
Population. Religious denominations

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2017 R.

Stan w dniu 30 VI

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2017

As of 30 VI

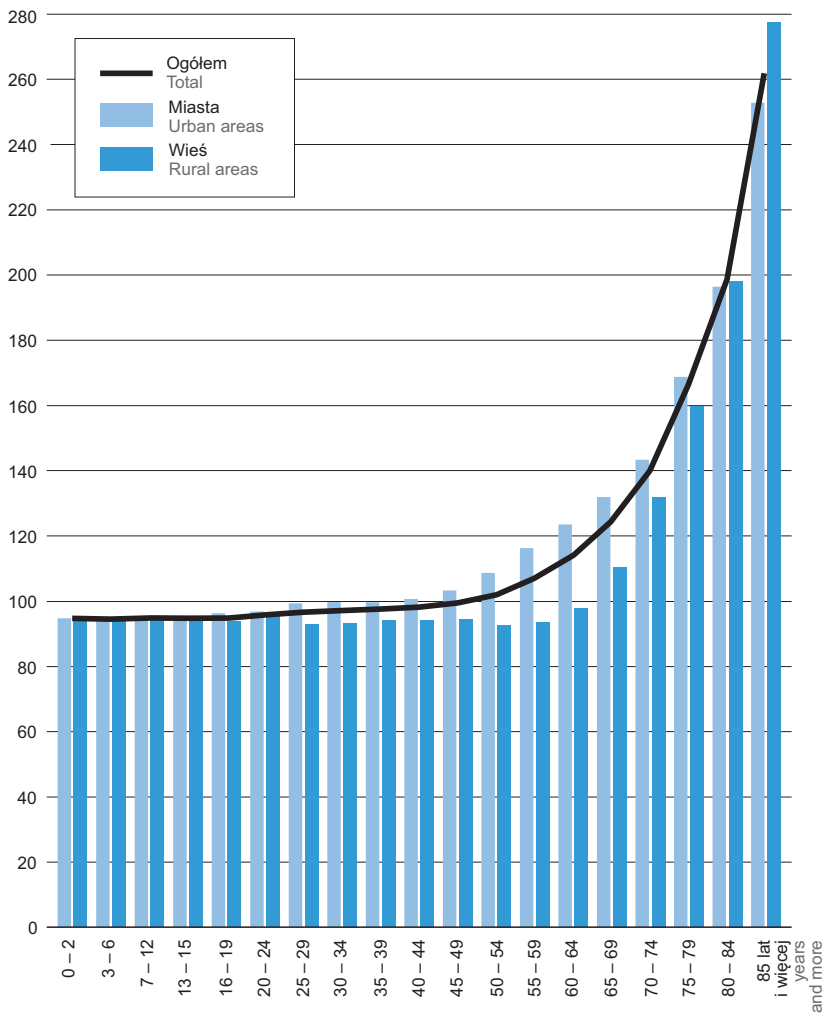
KOBIECY NA 100 MĘŻCZYZN W 2017 R.

Stan w dniu 30 VI

FEMALES PER 100 MALES IN 2017

As of 30 VI

Liczba kobiet
Number of females

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 3 (63). **LUDNOŚĆ NA PODSTAWIE BILANSÓW**
POPULATION BASED ON BALANCES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38455	38427	38422	As of 30 VI in thous.
w tym kobiety	19869	19847	19835	19834	of which females
Miasta	23449	23203	23149	23126	Urban areas
Wieś	15068	15252	15278	15297	Rural areas
Stan w dniu 31 XII					As of 31 XII
w tysiącach	38530	38437	38433	38434	in thousands
na 1 km ²	123	123	123	123	per 1 km ²
w tym kobiety:					of which females:
w tysiącach	19877	19839	19840	19840	in thousands
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	per 100 males
Miasta: w tysiącach	23429	23166	23129	23109	Urban areas: in thousands
w %	60,8	60,3	60,2	60,1	in %
Wieś: w tysiącach	15101	15271	15304	15324	Rural areas: in thousands
w %	39,2	39,7	39,8	39,9	in %

TABL. 4 (64). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 30 VI
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 30 VI

Wiek Age	2010	2015	2016	2017						
				ogółem grand total			miasta urban areas		wieś rural areas	
				ogółem grand total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females

W TYSIĄCACH   IN THOUSANDS

OGÓŁEM TOTAL	38517	38455	38427	38422	18589	19834	23126	12163	15297	7671
-------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------

W ODSETKACH   IN PERCENT

OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0— 2 lata	3,3	2,9	2,9	3,0	3,1	2,8	2,9	2,7	3,1	3,0
3— 6	3,9	4,3	4,2	4,0	4,3	3,8	3,9	3,6	4,3	4,2
7—12	5,9	5,9	6,1	6,2	6,6	5,9	5,8	5,4	6,9	6,7
13—15	3,4	2,9	2,8	2,8	2,9	2,6	2,5	2,3	3,2	3,1
16—19	5,3	4,2	4,1	4,0	4,2	3,8	3,6	3,3	4,6	4,4
20—24	7,5	6,4	6,1	5,9	6,2	5,6	5,2	4,8	6,9	6,7
25—29	8,5	7,5	7,3	7,1	7,5	6,7	6,7	6,4	7,6	7,3
30—34 lata	8,1	8,4	8,4	8,3	8,7	7,9	8,5	8,1	7,9	7,6

TABL. 4 (64). **ŁUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)**

Stan w dniu 30 VI

POPULATION BY SEX AND AGE (cont.)

As of 30 VI

Wiek Age	2010	2015	2016	2017						
				ogółem grand total			miasta urban areas		wieś rural areas	
				ogółem grand total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females

W ODSETKACH (dok.) IN PERCENT (cont.)

35—39 lat	7,1	8,0	8,1	8,1	8,5	7,8	8,4	8,0	7,7	7,5
40—44	6,1	7,0	7,2	7,5	7,8	7,2	7,5	7,2	7,4	7,2
45—49	6,5	6,0	6,1	6,2	6,5	6,0	6,1	5,9	6,5	6,3
50—54	7,8	6,4	6,2	6,1	6,2	5,9	5,9	5,8	6,3	6,1
55—59	7,4	7,5	7,3	7,0	7,0	7,0	7,1	7,3	6,8	6,5
60—64	5,8	7,0	7,1	7,2	6,9	7,4	7,8	8,2	6,3	6,2
65—69	3,6	5,4	5,8	6,0	5,6	6,5	6,7	7,2	5,0	5,3
70—74	3,5	3,2	3,3	3,5	3,1	4,0	3,9	4,4	3,0	3,4
75—79	3,0	3,0	2,9	2,9	2,2	3,5	3,1	3,7	2,5	3,1
80—84	2,1	2,2	2,2	2,2	1,6	2,9	2,4	3,0	2,1	2,7
85 lat i więcej and more	1,3	1,8	1,9	2,0	1,1	2,7	2,0	2,7	1,9	2,7

TABL. 5 (65). **ŁUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM^a I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING^a AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
O G Ó Ł E M w tys.	38530	38437	38433	38434	TOTAL in thous.
ludność w wieku:					population in:
Przedprodukcyjnym	7243	6902	6896	6921	Pre-working age
Produkcyjnym	24831	24002	23768	23518	Working age
mężczyźni	12982	12688	12584	12471	males
kobiety	11849	11314	11183	11047	females
miasta	15302	14358	14143	13934	urban areas
wieś	9529	9644	9625	9584	rural areas
Poprodukcyjnym	6456	7533	7770	7995	Post-working age
Łudność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55	60	62	63	Non-working age population per 100 persons of working age

a Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

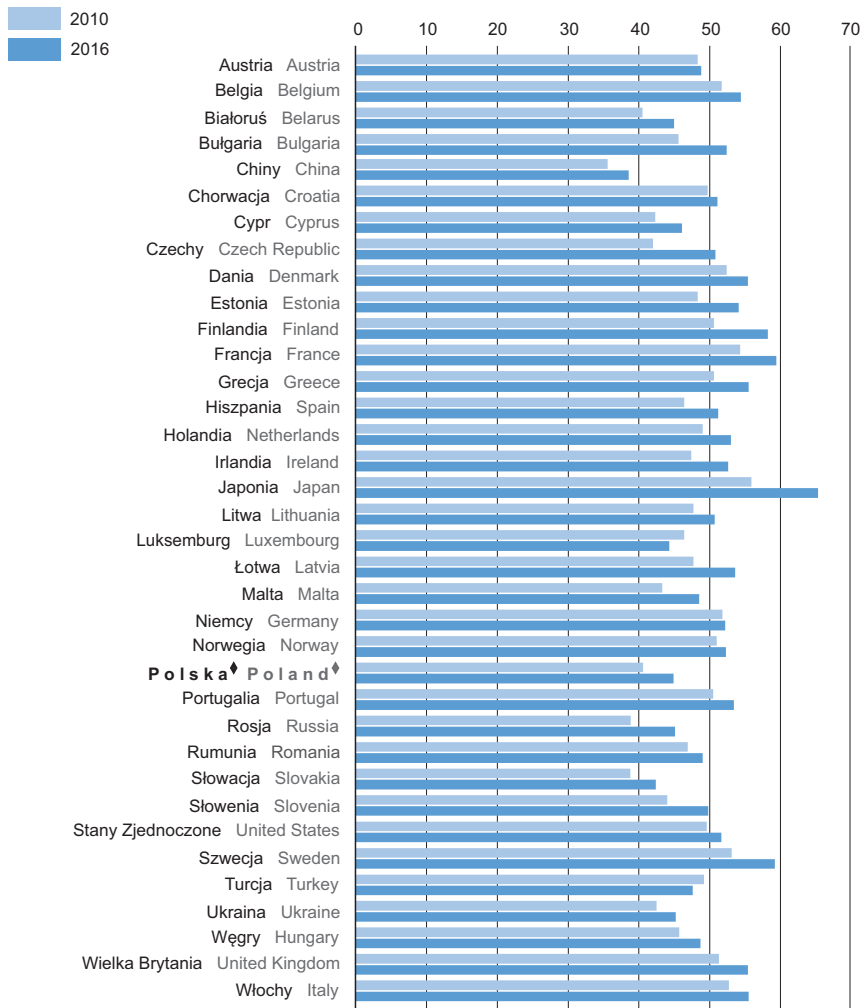
a Age of 18—64 for males and 18—59 for females.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM^a W WYBRANYCH KRAJACH

NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE^a IN SELECTED COUNTRIES

^a Wiek produkcyjny 15–64 lata.

^a Working age 15–64.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „World Development Indicators Database”.

Sieć osiedleńcza kraju w 2017 r. (stan w dniu 31 XII)
Settlement system of the country in 2017 (as of 31 XII)

Miasta Towns		Miejscowości wiejskie Rural localities	
Ogółem Total	— 923	Ogółem Total	— 52512
o liczbie ludności: by number of population:		Wsie Villages	— 43068
Poniżej 5000 Below	— 339	Pozostałe miejscowości (kolonie i osady) Other localities (farmsteads and settlements)	— 9444
5000— 9999	— 179		
10000— 19999	— 187		
20000— 49999	— 134		
50000— 99999	— 45		
100000—199999	— 23		
200000 i więcej and more	— 16		

TABL. 6 (66). **LUДНОŚĆ W MIASTACH^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN POPULATION^a
As of 31 XII

Grupy miast według liczby ludności Groups of towns by number of population	2010	2015	2016	2017	w % ogółu ludności in % of total population
	w tys. in thous.				
O G Ó Ł E M	23429,1	23166,4	23129,5	23109,3	60,1
TOTAL					
Poniżej 5000	967,7	994,1	1007,6	1018,5	2,6
Below					
5000— 9999	1331,5	1258,8	1282,3	1273,8	3,3
10000— 19999	2706,6	2729,4	2700,7	2713,0	7,1
20000— 49999	4250,6	4161,9	4184,3	4258,5	11,1
50000— 99999	3260,5	3199,3	3138,7	3030,5	7,9
100000—199999	3014,3	3176,4	3167,7	3169,7	8,2
200000 i więcej	7897,9	7646,6	7648,3	7645,3	19,9
and more					
M.st. WARSZAWA	1700,1	1744,4	1754,0	1764,6	4,6
Capital City WARSZAWA					

a W 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

a In 2010 according to the administrative division valid as of 31 XII 2011.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 7 (67). **LUDNOŚĆ NA WSI^a**
 Stan w dniu 31 XII
 RURAL POPULATION^a
 As of 31 XII

Grupy gmin według liczby ludności wiejskiej Groups of gminas by number of rural population	2010	2015	2016	2017		
	w tys. in thous.				w % ogółu ludności in % of total population	
OGÓŁEM TOTAL	15100,8	15270,8	15303,5	15324,3	39,9	
Poniżej 2000	45,9	53,1	52,7	57,5	0,1	
Below						
2000—4999	2859,3	2901,7	2917,1	2906,5	7,6	
5000—6999	3396,6	3299,0	3288,9	3287,0	8,6	
7000—9999	3798,9	3664,0	3587,1	3574,4	9,3	
10000 i więcej	5000,0	5353,1	5457,6	5498,9	14,3	
and more						

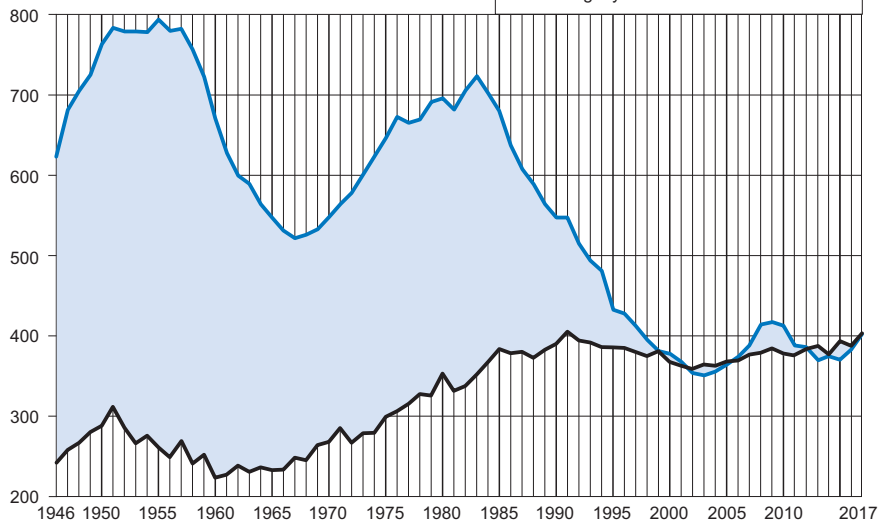
a W 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

a In 2010 according to the administrative division valid as of 31 XII 2011.

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

tys.
thous.

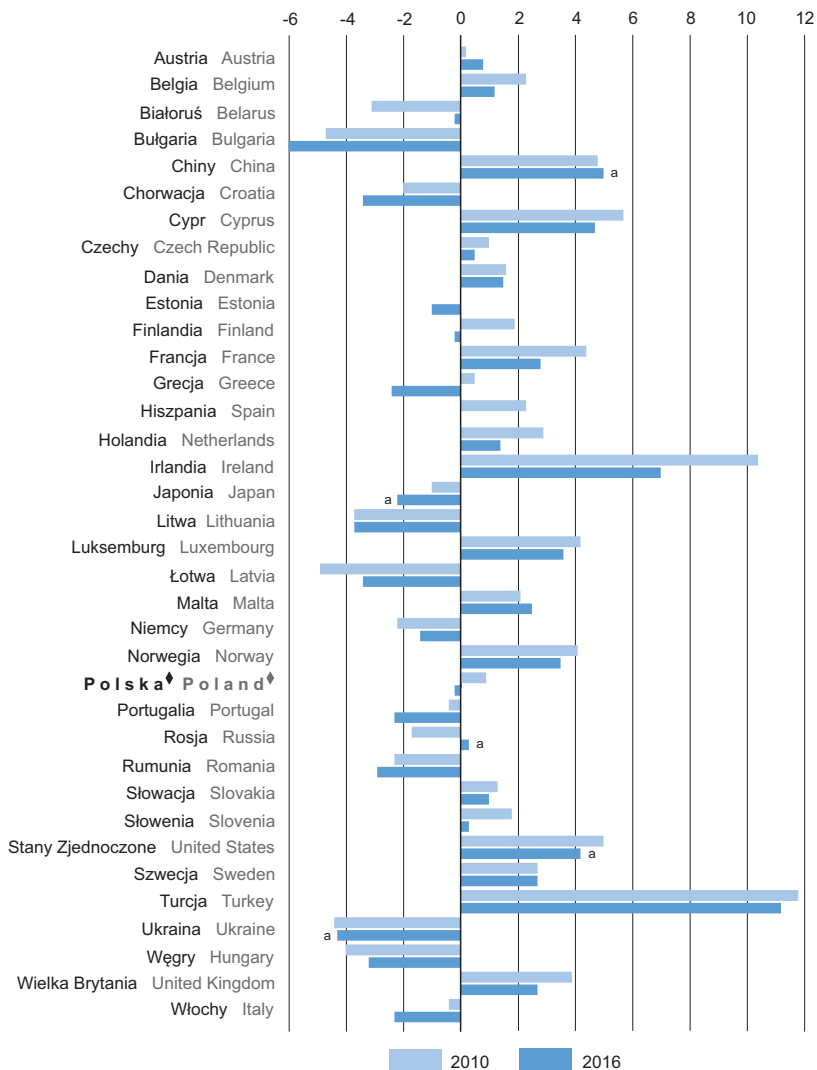
TABL. 8 (68). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS					
Małżeństwa	228,3	188,8	193,5	192,6	Marriages
Separacje	2,8	1,7	1,6	1,6	Separations
Rozwody	61,3	67,3	63,5	65,3	Divorces
Urodzenia żywe	413,3	369,3	382,3	402,0	Live births
Zgony	378,5	394,9	388,0	402,9	Deaths
w tym niemowląt	2,1	1,5	1,5	1,6	of which infants
Przyrost naturalny	34,8	-25,6	-5,8	-0,9	Natural increase
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION					
Ogółem Total					
Małżeństwa	5,9	4,9	5,0	5,0	Marriages
Separacje	0,1	0,0	0,0	0,0	Separations
Rozwody	1,6	1,8	1,7	1,7	Divorces
Urodzenia żywe	10,7	9,6	9,9	10,5	Live births
Zgony	9,8	10,3	10,1	10,5	Deaths
Przyrost naturalny	0,9	-0,7	-0,2	-0,0	Natural increase
Miasta Urban areas					
Małżeństwa	5,9	4,8	5,0	4,9	Marriages
Separacje	0,1	0,1	0,0	0,0	Separations
Rozwody	2,0	2,1	2,0	2,0	Divorces
Urodzenia żywe	10,3	9,4	9,8	10,2	Live births
Zgony	9,7	10,4	10,2	10,7	Deaths
Przyrost naturalny	0,6	-1,1	-0,5	-0,5	Natural increase
Wieś Rural areas					
Małżeństwa	6,0	5,1	5,2	5,1	Marriages
Separacje	0,1	0,0	0,0	0,0	Separations
Rozwody	0,9	1,2	1,1	1,1	Divorces
Urodzenia żywe	11,4	10,0	10,2	10,8	Live births
Zgony	10,0	10,0	9,9	10,2	Deaths
Przyrost naturalny	1,4	-0,1	0,3	0,7	Natural increase
NA 1000 URODZEŃ ŻYWYCH PER 1000 LIVE BIRTHS					
Zgony niemowląt	5,0	4,0	4,0	4,0	Infants deaths
miasta	5,0	4,0	3,9	3,9	urban areas
wieś	5,0	4,1	4,1	4,1	rural areas
NA 1 ZGON PER DEATH					
Urodzenia żywe	1,092	0,935	0,985	0,998	Live births
miasta	1,063	0,898	0,956	0,955	urban areas
wieś	1,135	0,994	1,031	1,066	rural areas

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH
NATURAL INCREASE PER 1000 POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

^a 2015 r.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „World Development Indicators Database”.

TABL. 9 (69). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys.		in thous.		
Małżeństwa zawarte	228,3	188,8	193,5	192,6	Marriages contracted
Małżeństwa rozwiązane	220,7	205,3	213,2	222,7	Marriages dissolved
przez: śmierć	159,4	138,0	149,7	157,4	by: death
rozwód	61,3	67,3	63,5	65,3	divorce
Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a	6,3	-20,4	-20,6	-30,8	Difference between contracted and dissolved marriages ^a
Małżeństwa istniejące (stan w dniu 31 XII)	8984,9	8981,9	8961,3	8930,6	Marriages existing (as of 31 XII)

a Po uwzględnieniu salda migracji zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a After considering net international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 10 (70). **WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI^a**
REPRODUCTION RATES OF POPULATION^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Współczynnik dzietności ^b	1,376	1,289	1,357	1,453	Total fertility rate ^b
miasta	1,292	1,240	1,325	1,418	urban areas
wieś	1,505	1,350	1,393	1,493	rural areas
Współczynnik reprodukcji brutto ^c	0,662	0,627	0,660	0,707	Gross reproduction rate ^c
miasta	0,623	0,605	0,644	0,689	urban areas
wieś	0,722	0,654	0,680	0,727	rural areas
Współczynnik reprodukcji netto ^d	0,656	0,622	0,655	0,701	Net reproduction rate ^d
miasta	0,617	0,599	0,638	0,683	urban areas
wieś	0,715	0,649	0,674	0,721	rural areas

a Wyznacza się dla konkretnych lat przy określonych założeniach dotyczących niezmiennego intensywności urodzeń oraz trwania życia, obserwowanych w danym roku wśród wszystkich rodzących kobiet. b Oznacza liczbę dzieci urodzonych przeciętnie przez kobietę w ciągu jej całego okresu rozrodczego, tj. w wieku 15—49 lat. c Oznacza średnią liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę w ciągu jej całego okresu rozrodczego, tj. w wieku 15—49 lat. d Wyraża stopień zastępowania pokoleń; oznacza średnią liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę w ciągu jej całego okresu rozrodczego, tj. w wieku 15—49 lat — przy założeniu, że córki te dożyją wieku swych matek w momencie urodzenia.

a Calculated for specific years with defined assumptions, concerning the constant density of births and the level of life expectancy — observed in the given year among all women giving birth. b Refers to the number of children who are born on average by woman during her childbearing period, i.e. aged 15—49. c Refers to the number of daughters who are born on average by woman during her childbearing period, i.e. aged 15—49. d Expresses the degree of generation replacement; this rate refers to the number of daughters who are born on average by woman during her childbearing period, i.e. aged 15—49, assuming that the daughters survive to the age of their mothers at the moment of birth.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 11 (71). ZGONY
DEATHS

Przyczyny zgonów ^a Causes of deaths ^a	2010	2015	2016				
			ogółem total			miasta	wieś
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	urban areas	rural areas
		na 100 tys. ludności		per 100 thous. population			
OGÓŁEM	982,6	1027,0	1009,7	1087,3	937,0	1022,7	990,1
TOTAL							
w tym: of which:							
Choroby układu krążenia	451,8	469,0	437,1	415,7	457,2	426,6	453,0
Diseases of the circulatory system							
w tym: of which:							
choroba niedokrwienne serca	119,0	102,4	104,8	113,2	91,2	103,4	99,4
ischaemic heart disease							
choroby tętnic, tętniczek i naczyń włosowatych	87,7	88,4	90,8	70,6	109,8	81,3	105,2
diseases of arteries, arterioles and capillaries							
w tym miażdżycza	81,5	82,0	84,1	62,2	104,7	74,0	99,5
of which atherosclerosis							
choroby naczyń mózgowych	92,3	79,2	75,6	69,2	81,7	75,1	76,5
cerebrovascular diseases							
choroba nadciśnieniowa	16,2	11,5	13,6	11,5	15,6	12,7	15,0
hypertensive disease							
Nowotwory	249,4	274,3	275,7	313,8	240,0	295,1	246,3
Neoplasms							
w tym nowotwory złośliwe	240,4	261,6	260,1	297,2	225,4	278,5	232,3
of which malignant neoplasms							
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jed- nostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfi- kowane	63,6	67,4	77,1	89,6	65,4	74,8	80,5
Symptoms, signs and abnormal clinical and labo- ratory findings, not elsewhere classified							
Choroby układu oddechowego	50,2	63,1	59,9	70,0	50,4	61,7	57,1
Diseases of the respiratory system							
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny ...	61,3	51,4	50,0	77,0	24,6	46,7	55,0
Injuries and poisonings by external cause							
w tym samobójstwa	16,5	14,1	12,2	21,9	3,0	10,0	15,5
of which suicides							
Choroby układu trawiennego	42,2	38,4	41,8	50,4	33,7	45,9	35,5
Diseases of the digestive system							
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	9,2	4,1	4,1	5,0	3,3	4,4	3,6
of which fibrosis and cirrhosis							

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 11 (71). ZGONY (dok.)
DEATHS (cont.)

Przyczyny zgonów ^a Causes of deaths ^a	2010	2015	2016				
			ogółem total			miasta	wieś
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	urban areas	rural areas
		na 100 tys. ludności		per 100 thous. population			
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	17,8	22,5	23,2	21,3	25,0	23,7	22,4
Endocrine, nutritional and metabolic diseases							
w tym cukrzyca	16,9	21,5	21,6	19,7	23,4	21,9	21,1
of which diabetes mellitus							
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	13,3	14,1	15,0	14,0	15,9	16,4	12,8
Diseases of the nervous system and sense organs							
Choroby układu moczowo-płciowego	13,4	7,9	9,3	8,8	9,7	10,2	8,0
Diseases of the genitourinary system							
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania ...	4,6	5,9	8,3	13,4	3,6	8,6	8,0
Mental and behavioural disorders							
Choroby zakaźne i pasożytnicze	7,3	5,0	5,0	5,9	4,2	5,7	4,0
Infectious and parasitic diseases							
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	2,8	2,0	2,2	2,6	1,8	2,1	2,2
Conditions originating in the perinatal period							

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

Przyczyny zgonów

W 2016 r., podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej zgonów w Polsce było następstwem chorób układu krążenia — ponad 43% oraz nowotworów złośliwych — prawie 26%. Z kolei najczęstsze przyczyny zgonów niemowląt to stany chorobowe powstałe w okresie okołoporodowym — ponad 54% oraz wady rozwojowe wrodzone — prawie 35%.

Z ogólnej liczby zmarłych w 2016 r. niemowląt (1,5 tys. dzieci poniżej 1 roku życia) ponad 52% dzieci zmarło w ciągu pierwszego tygodnia życia, a kolejne 20% — przed ukończeniem pierwszego miesiąca.

Causes of deaths

In 2016 as in the previous years, most of deaths in Poland were due to diseases of the circulatory system — more than 43% and malignant neoplasms — almost 26%. The most frequent causes of infant deaths are due to diseases contracted during the perinatal period — more than 54% as well as congenital birth defects — almost 35%.

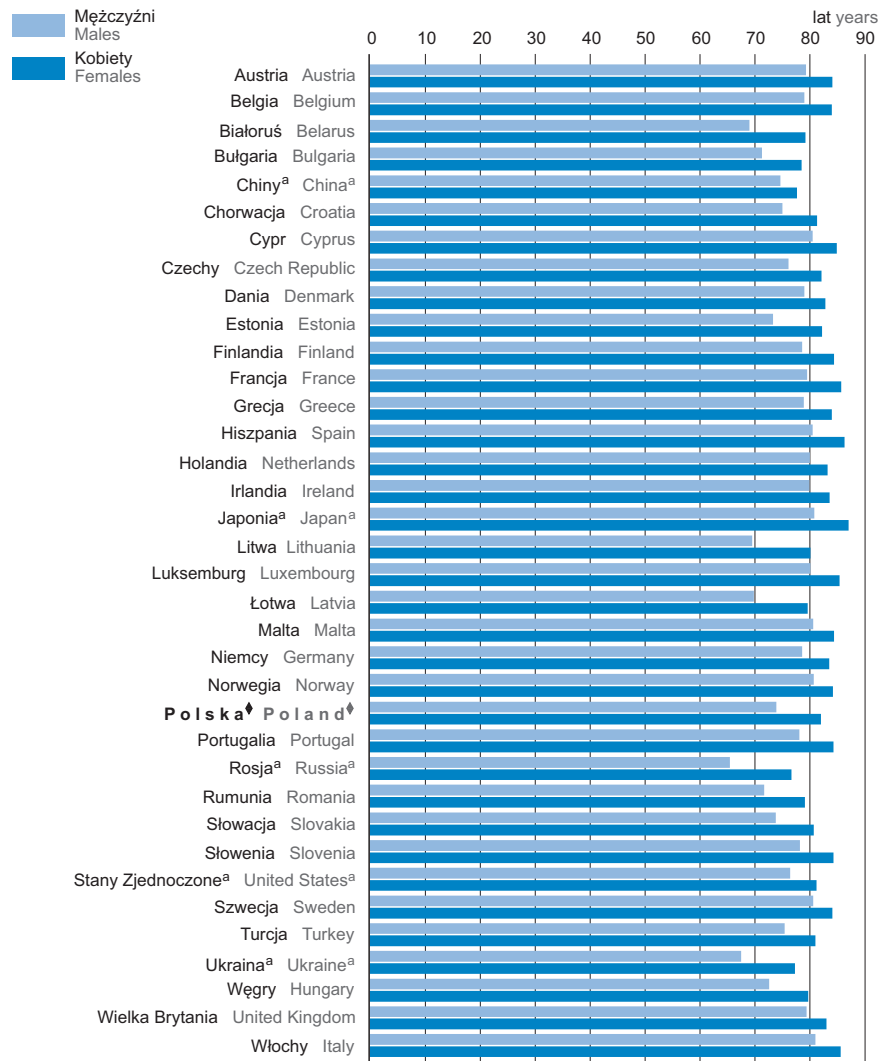
Of the total number of infant deaths in 2016 (1,5 thous. children below the age of 1), more than 52% died during the first week of life and a subsequent 20% — before completing the first month of life.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA W WYBRANYCH KRAJACH W 2016 R.

LIFE EXPECTANCY IN SELECTED COUNTRIES IN 2016

^a 2015 r.

Źródło – Source: „Eurostat's Database”, „World Development Indicators Database”.

TABL. 12 (72). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

Lata Years	Ogółem Total		Wiek samobójców Age of suicidal persons					70 lat i więcej and more
	ogółem total	w tym dokonane of which committed	14 lat i mniej and less	15—19	20—29	30—49	50—69	
2010	5456	4087	42	317	962	1899	1795	406
2015	9973	5688	80	558	1965	3679	2899	692
2016	9861	5405	74	535	1850	3686	2827	785
2017	11139	5276	142	776	2154	4315	2975	768

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

TABL. 13 (73). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

Wyszczególnienie Specification	Mężczyźni Males					Kobiety Females				
	przeciętna liczba lat dalszego trwania życia osób w wieku lat life expectancy at age specified									
	0	15	30	45	60	0	15	30	45	60
2010	72,1	57,6	43,3	29,7	18,3	80,6	66,1	51,3	36,8	23,5
2015	73,6	59,0	44,7	30,8	19,0	81,6	67,0	52,2	37,6	24,1
2016	73,9	59,4	45,0	31,2	19,3	81,9	67,3	52,5	38,0	24,5
2017	74,0	59,4	45,0	31,2	19,2	81,8	67,2	52,4	37,9	24,3
Miasta Urban areas	74,4	59,8	45,4	31,5	19,6	81,8	67,2	52,4	37,9	24,4
Wieś Rural areas	73,3	58,8	44,4	30,6	18,7	81,8	67,2	52,4	37,8	24,2

TABL. 14 (74). PROGNOZA LUDNOŚCI^a

Stan w dniu 31 XII

POPULATION PROJECTION^a

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
O G Ó Ł E M w tys. .... TOTAL in thous.	38138	37741	37185	36477	35668	34817	33951
miasta urban areas	22716	22216	21618	20945	20234	19522	18826
wieś rural areas	15421	15525	15567	15532	15434	15295	15125

a Opracowana w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących przewidywanych tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach zagranicznych.

a Calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 14 (74). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION PROJECTION^a (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Mężczyźni	18461	18272	18002	17663	17294	16926	16564
Males							
miasta	10762	10519	10231	9917	9601	9300	9012
urban areas							
wieś	7699	7753	7770	7746	7693	7627	7552
rural areas							
Kobiety	19677	19469	19183	18814	18374	17891	17387
Females							
miasta	11955	11697	11387	11028	10633	10223	9814
urban areas							
wieś	7723	7772	7797	7786	7741	7668	7573
rural areas							

a Opracowana w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących przewidywanych tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach zagranicznych.

a Calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

TABL. 15 (75). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2016	2017	Specification
	w tys.		in thous.		
Miasta: napływ	1081,1	207,8	200,0	212,6	Urban areas: inflow outflow
odpływ	1247,1	231,9	225,0	238,4	
Wieś: napływ	956,5	179,7	178,2	187,8	Rural areas: inflow outflow
odpływ	790,5	155,6	153,2	161,9	
Saldo migracji w miastach	-166,0	-24,1	-25,0	-25,9	Net migration in urban areas

Migracje zagraniczne ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania. Ze względu na okres przebywania za granicą wyróżnia się **migracje krótkookresowe** — zmiana kraju zamieszkania na okres od 3 do 12 miesięcy oraz **migracje długookresowe** — zmiana kraju zamieszkania na okres 12 miesięcy i więcej, a więc również wyjazdy za granicę (przyjazdy z zagranicy) na pobyt stały. Dane opracowano na podstawie źródeł administracyjnych (rejestr PESEL) i dotyczą wyłącznie migracji zarejestrowanych.

International migration of the population is understood as movements of persons related to the change of country of residence. Considering the period of stay abroad, the following types of migrations are distinguished: **short-term migration** — changing the country of residence for a period of 3—12 months and **long-term migration** — changing the country of residence for a period of 12 months and more, including also departures abroad (arrivals from abroad) for permanent residence. Data are compiled on the basis of the administrative sources (the PESEL register) and only concern registered migration.

TABL. 16 (76). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA OKRES 12 MIESIĘCY I WIĘCEJ (długookresowe) WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**

INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR A PERIOD OF 12 MONTHS AND MORE (long-term migration) BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

A. OGÓŁEM
TOTAL

Wyszczególnienie Specification	2010			2016 ^a			2017		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
Imigranci	54499	35710	18789	61739	35497	26242	29355	16331	13024
Immigrants									
Poniżej 18 lat	8915	4527	4388	14665	7454	7211	9132	4618	4514
Below the age of 18									
18—29	22304	17519	4785	13507	7970	5537	5027	2684	2343
30—59	20727	12323	8404	30423	18347	12076	12991	7762	5229
60 lat i więcej	2553	1341	1212	3144	1726	1418	2205	1267	938
and more									
Emigranci	41216	20773	20443	47126	27024	20102	37763	20946	16817
Emigrants									
Poniżej 18 lat	6676	3486	3190	7355	3901	3454	5593	2863	2730
Below the age of 18									
18—29	11371	5806	5565	11591	6853	4738	8566	5078	3488
30—59	20634	10261	10373	24977	14515	10462	21039	11697	9342
60 lat i więcej	2535	1220	1315	3203	1755	1448	2565	1308	1257
and more									
Saldo migracji	+13283	+14937	-1654	+14613	+8473	+6140	-8408	-4615	-3793
Net migration									

B. Z OGÓŁEM — NA POBYT STAŁY
FROM TOTAL — FOR PERMANENT RESIDENCE

Wyszczególnienie	2010	2016	2017	Specification
Imigranci	15246	13475	13324	Immigrants
mężczyźni	9011	7299	7200	males
kobiety	6235	6176	6124	females
w wieku:				aged:
Poniżej 18 lat	5290	7290	6874	Below the age of 18
18—29	4003	1442	1398	18—29
30—59	4928	3829	4008	30—59
60 lat i więcej	1025	914	1044	60 and more
Emigranci	17360	11970	11888	Emigrants
mężczyźni	7975	6195	5930	males
kobiety	9385	5775	5958	females
w wieku:				aged:
Poniżej 18 lat	2778	2275	2084	Below the age of 18
18—29	4288	2761	2748	18—29
30—59	9148	6156	6222	30—59
60 lat i więcej	1146	778	834	60 and more
Saldo migracji	-2114	+1505	+1436	Net migration

a Dane dotyczące migracji zagranicznych na pobyt czasowy na okres 12 miesięcy i więcej opracowano na podstawie rejestrów prowadzonych przez gminy.

a Data on international migration for temporary stay for a period of 12 months and more are compiled on the basis of registers maintained by gminas.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

Rezydenci (ludność rezydująca) to kategoria zamieszkania ludności opracowana na potrzeby statystyki międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 XI 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

Do rezydentów zalicza się:

- stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy — bez względu na miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

The residents (usual residence population) is the category of the state population developed for international statistics, according to Regulation (EU) No. 1260/2013 of the European Parliament and of the Council of 20 XI 2013 on European demographic statistics.

The residents include:

- permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period of 12 months and more — regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- persons temporarily staying in the gmina with the intention of residence for a period of 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 17 (77). **REZYDENCI**

Stan w dniu 31 XII

RESIDENT POPULATION

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
O G Ó Ł E M w tys.	38063	37967	37973	TOTAL in thous.
mężczyźni w tys.	18430	18377	18378	males in thous.
kobiety: w tysiącach	19633	19590	19595	females: in thousands
na 100 mężczyzn	107	107	107	per 100 males
Miasta: w tysiącach	23140	22890	22864	Urban areas: in thousands
w %	60,8	60,3	60,2	in %
mężczyźni w tys.	10990	10856	10842	males in thous.
kobiety w tys.	12150	12033	12022	females in thous.
Wieś: w tysiącach	14923	15078	15109	Rural areas: in thousands
w %	39,2	39,7	39,8	in %
mężczyźni w tys.	7440	7521	7536	males in thous.
kobiety w tys.	7483	7557	7573	females in thous.

TABL. 18 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W POLSCE W 2017 R.

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN POLAND IN 2017

End of the year

Kościóły i inne związki wyznaniowe ^a Churches and other religious associations ^a	Jednostki kościelne ^b Church units ^b	Duchowni Clergy	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful
Kościół katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki (obrzędok łaciński)	10263	30807 ^c	32910865 ^{cd}
Kościół Greckokatolicki (obrzędok bizantyjsko-ukraiński)	126	84	55000
Kościół Ormiański (obrzędok ormiański)	3	3	670
Kościół Neounicki (obrzędok bizantyjsko-słowiański)	1	1	124
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Starokatolicki Mariawitów w RP ^e	36	27	22849
Kościół Polskokatolicki w RP ^e	73	59	18058
Kościół Katolicki Mariawitów w RP	19	12 ^f	1838
Polski Narodowy Katolicki Kościół w RP	9	15	1218
Kościół Starokatolicki w RP	5	15	254
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^e	248	472	504400
Wschodni Kościół Starobrzędowców w RP ^g	4	6	1006
Staroprawosławna Cerkiew Starobrzędowców	1	1	624
Protestanckie i tradycje protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^e	133	197	61270
Kościół Zielonoświątkowy w RP	244	368	23984
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	145	68	9660
Kościół Chrystusowy w RP	38	360	5869
Nowoapostolski Kościół w Polsce	52	86	5633
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^e	94	64	5243
Kościół Boży w Chrystusie	69	161	4933
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^e	46	30	4465
Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP ^e	10	9	3435
Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	41	101	3098
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP ^h	43	71	2149
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	52	66	1500

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c W tym odpowiednio: 64 księży i 300 tys. wiernych Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego. d Ochrzczeni. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f W tym 7 kobiet. g 2011 r. h 2016 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including among others: parishes, congregations, religious communities, centres. c Including respectively: 64 priests and 300 thous. adherents of the Military Ordinariat of the Polish Army. d Baptised. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Of which 7 women. g 2011. h 2016.

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

TABL. 18 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W POLSCE W 2017 R. (dok.)

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN POLAND IN 2017 (cont.)

End of the year

Kościóły i inne związki wyznaniowe ^a Churches and other religious associations ^a	Jednostki kościelne ^b Church units ^b	Duchowni Clergy	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful
Nurt badaczy Pisma Świętego Bible student movement			
Świadkowie Jehowy w Polsce	1299	—	118774 ^l
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	58	208	1789
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	66	298	1372
Inne			
Others			
Islamskie zgromadzenie Ahl-ul-Bayt	1	1	6023 ^k
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	24	333	2388
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamsang	12	7	2008
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	14	64	1695
Muzułmański Związek Religijny w RP ^l	7	18	773
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	10	65	605

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. i Głosiciele. k Szacowana liczba szytów w Polsce. l 2015 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including among others: parishes, congregations, religious communities, centres. i Proclaimers. k Estimated number of Shiites in Poland. l 2015.

Obrządki Kościoła katolickiego w Polsce

W Kościele katolickim występują cztery obrządki: **łaciński**, **bizantyjsko-ukraiński**, **ormiański** oraz **bizantyjsko-słowiański**. Kościół katolicki o obrządku bizantyjsko-ukraińskim, ze stolicą arcybiskupią w Przemyślu, posiada 10 dekanatów: elbląski, koszaliński, krakowsko-krynicki, olsztyński, przemyski, sanocki, słupski, węgorszowski, wrocławski i zielonogórski; o obrządku ormiańskim — 3 parafie w: Gliwicach, Warszawie i Gdańsku; o obrządku bizantyjsko-słowiańskim — 1 parafię w Kostomłotach k. Terespolu.

Rites of the Catholic Church in Poland

There are four rites in the Catholic Church: **Roman**, **Byzantine-Ukrainian**, **Armenian** and **Byzantine-Slavic**. The Byzantine-Ukrainian Rite, with the Archbishop in Przemyśl, has 10 deanates: Elbląg, Koszalin, Kraków-Krynica, Olsztyn, Przemyśl, Sanok, Słupsk, Węgorzewo, Wrocław and Zielona Góra; the Armenian Rite has 3 parishes in: Gliwice, Warszawa and Gdańsk; the Byzantine-Slavic Rite — 1 parish in Kostomłoty near Terespol.

DIECEZJE I METROPOLIE KOŚCIOŁA RZYMSKOKATOLICKIEGO W 2017 R.

Stan w końcu roku

DIOCESES AND METROPOLISES OF THE ROMAN CATHOLIC CHURCH IN 2017

End of the year

Księża diecezjalni i zakonni 30 807^a Diocesan and monastic priests
 Wierni w diecezjach w tys. 32 911^a Adherents in thous.

^a W tym odpowiednio: 64 księży i 300 tys. wiernych Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego niewzględzonych w podziale według diecezji i metropolii.

^a Including respectively: 64 priests and 300 thous. adherents of the Military Ordinariat of the Polish Army not included in division according to dioceses and metropolises.

Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** obejmują **osoby w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** — tabl. 1, 2 i 5. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności w odniesieniu do osób w wieku 15 lat i więcej przebywających w gospodarstwach domowych.

Podstawowe kryterium podziału na **aktywnych zawodowo** (pracujących i bezrobotnych) oraz **biernych zawodowo** stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego lub wypoczynkowego, z innych powodów), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Za **biernie zawodowo** uznano osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

The data on **economic activity of population** include **persons aged 15 and more**, members of households, and they are presented on the basis of the sample survey **Labour Force Survey (LFS)** — tables 1, 2 and 5. The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in household for 12 months and more. The LSF results have been generalised on the basis of population balances compiled for persons aged 15 and more living in households.

The main criterion for dividing the population into **economically active** (employed and unemployed persons) and **inactive** is work, i.e., performing, holding or looking for work.

Employed persons are persons who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income, i.e. were employed as a paid employees, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture or assisted (without pay) in work on family agricultural farm or conducting family economic activity outside agriculture,
- formally had work but did not perform it (e.g., due to sickness, maternity leave, parental leave or vacation, due to other reasons), if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in case of paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

Unemployed persons are persons aged 15—74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within 4 weeks (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within 2 weeks following the reference week.

The unemployed also include persons who had found work and were waiting to begin it within a 3-month period, as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

TABL. 1 (79). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
ECONOMIC ACTIVITY OF POPULATION AGED 15 AND MORE

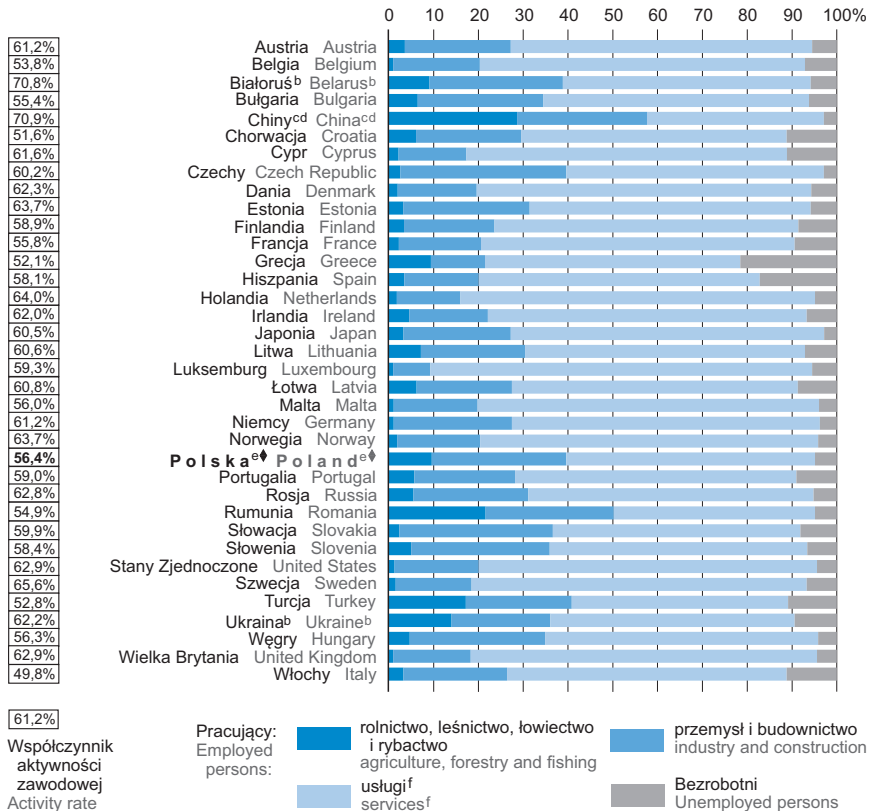
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
	przeciętne w roku annual averages				IV kwartał quarter	
LUDNOŚĆ w tys.	30955	30962	30703	30595	30575	POPULATION in thous.
Mężczyźni	14823	14816	14678	14620	14610	Men
Kobiety	16133	16146	16025	15975	15965	Women
Aktywni zawodowo	17123	17388	17260	17267	17173	Economically active persons
mężczyźni	9446	9569	9514	9530	9506	men
kobiety	7677	7820	7746	7737	7667	women
Pracujący	15473	16084	16197	16423	16404	Employed persons
mężczyźni	8566	8867	8933	9066	9091	men
kobiety	6908	7217	7264	7357	7314	women
Bezrobotni ^a	1650	1304	1063	844	769	Unemployed persons ^a
mężczyźni	881	701	581	464	415	men
kobiety	769	603	482	380	353	women
Bierni zawodowo	13832	13574	13443	13328	13402	Economically inactive persons
Mężczyźni	5376	5248	5164	5090	5104	Men
Kobiety	8456	8326	8279	8238	8298	Women
WSPÓLCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ^b w %	55,3	56,2	56,2	56,4	56,2	ACTIVITY RATE^b in %
Mężczyźni	63,7	64,6	64,8	65,2	65,1	Men
Kobiety	47,6	48,4	48,3	48,4	48,0	Women
Miasta	55,2	56,3	56,2	56,4	56,1	Urban areas
Wieś	55,5	56,0	56,2	56,5	56,3	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA^c w %	50,0	51,9	52,8	53,7	53,7	EMPLOYMENT RATE^c in %
Mężczyźni	57,8	59,8	60,9	62,0	62,2	Men
Kobiety	42,8	44,7	45,3	46,1	45,8	Women
Miasta	49,7	52,2	52,9	53,8	53,8	Urban areas
Wieś	50,4	51,6	52,6	53,5	53,4	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA^d w %	9,6	7,5	6,2	4,9	4,5	UNEMPLOYMENT RATE^d in %
Mężczyźni	9,3	7,3	6,1	4,9	4,4	Men
Kobiety	10,0	7,7	6,2	4,9	4,6	Women
Miasta	9,9	7,2	5,9	4,7	4,0	Urban areas
Wieś	9,2	8,0	6,5	5,2	5,2	Rural areas

a Osoby w wieku 15—74 lata. b—d Obliczono jako udział: b — aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy), c — pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy), d — bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

a Persons aged 15—74. b—d Calculated as the share of: b — economically active persons (total or in a given group) in population aged 15 and more (total or in a given group), c — employed persons (total or in a given group) in population aged 15 and more (total or in a given group), d — unemployed persons (total or in a given group) in economically active population (total or in a given group).

LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO^a W WYBRANYCH KRAJACH W 2017 R.
ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION^a IN SELECTED COUNTRIES IN 2017

a Dane na podstawie badania siły roboczej opracowane według metodologii Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP); dane dotyczą osób w wieku 15 lat i więcej, z wyjątkiem następujących krajów: Białorusi, Chin, Hiszpanii, Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii – 16 lat i więcej, Rosji – 15–72 lata, Ukrainy – 15–70 lat, Danii, Estonii, Finlandii, Łotwy, Norwegii, Szwecji i Węgier – 15–74 lata. b 2016 r. c Szacunki oficjalne; bezrobotni zarejestrowani. d 2014 r. e Przeciętne w roku; bezrobotni w wieku 15–74 lata. f Dotyczy pozostałych sekcji PKD 2007/NACE Rev. 2, w przypadku Rosji – ISIC Rev. 3, w przypadku Białorusi, Japonii, Stanów Zjednoczonych i Ukrainy – ISIC Rev. 4, a w przypadku Chin – zagregowanego sektora usług.

a Data based on the Labour Force Survey (LFS) compiled in accordance with the methodology of International Labour Organization (ILO); data refer to population aged 15 and more excluding the following countries: Belarus, China, Spain, the United States and the United Kingdom – 16 years and more, Russia – 15–72 years, Ukraine – 15–70 years, Denmark, Estonia, Finland, Latvia, Norway, Sweden and Hungary – 15–74 years. b 2016. c Official estimates; registered unemployed persons. d 2014. e Annual averages; unemployed persons aged 15–74. f Concerns remaining NACE Rev. 2 sections, for Russia – ISIC Rev. 3, for Belarus, Japan, the United States and Ukraine – ISIC Rev. 4, and for China – aggregated sector of services.

Źródło – Source: „Eurostat's Database”, „ILOSTAT Database”.

TABL. 2 (80). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU W IV KWARTALE 2017 R.

ECONOMIC ACTIVITY OF POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE IN IV QUARTER 2017

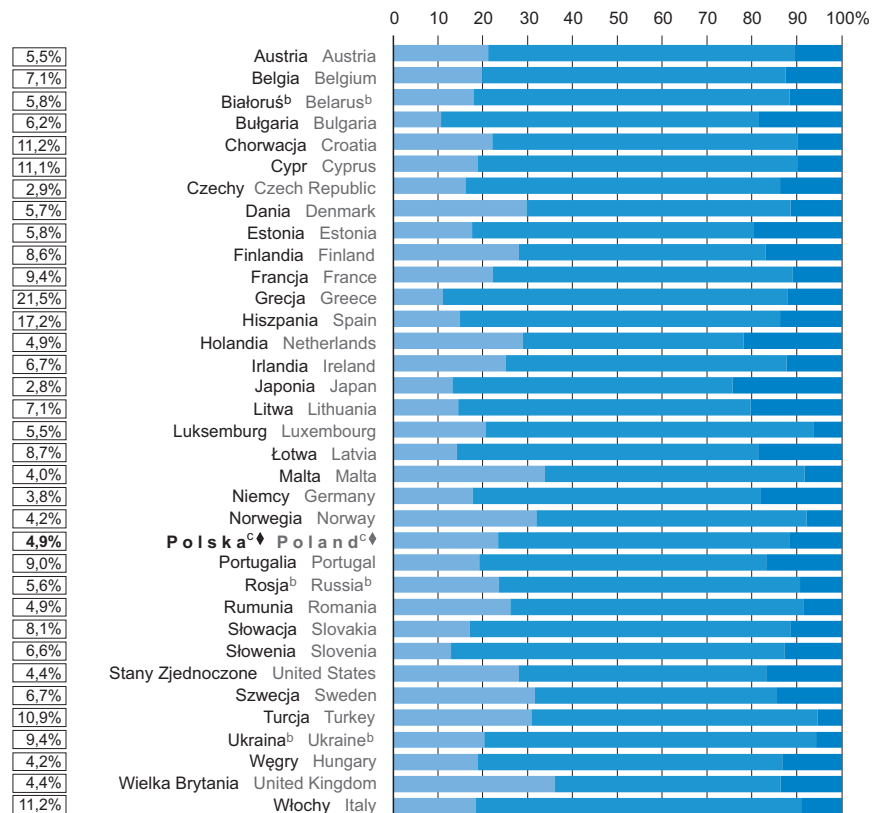
Wyszczególnienie Specification	Ludność Popula- tion	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni za- wodo- woc- Eco- nom- ically inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^a Activity rate ^a	Wskaź- nik zatrud- nienia ^b Employ- ment rate ^b	Stopa bezro- bocia ^c Unem- ploy- ment rate ^c
		ogółem grand total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^d unem- ployed ^d				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM	30575	17173	16404	769	13402	56,2	53,7	4,5
TOTAL								
w tym w wieku produkcyjnym ^e of which of working age ^e	21750	16509	15749	760	5241	75,9	72,4	4,6
15—24 lata	3761	1315	1121	194	2446	35,0	29,8	14,8
25—34	5272	4450	4248	201	822	84,4	80,6	4,5
35—44	5540	4818	4640	178	722	87,0	83,8	3,7
45—54	4445	3646	3537	109	799	82,0	79,6	3,0
55 lat i więcej	11557	2945	2858	86	8612	25,5	24,7	2,9
and more								
Mężczyźni	14610	9506	9091	415	5104	65,1	62,2	4,4
Men								
w tym w wieku produkcyjnym ^e of which of working age ^e	11569	9273	8860	413	2296	80,2	76,6	4,5
15—24 lata	1930	765	656	109	1164	39,6	34,0	14,2
25—34	2698	2516	2401	115	181	93,3	89,0	4,6
35—44	2798	2612	2528	84	187	93,4	90,4	3,2
45—54	2210	1873	1819	54	337	84,8	82,3	2,9
55 lat i więcej	4974	1740	1686	53	3235	35,0	33,9	3,0
and more								
Kobiety	15965	7667	7314	353	8298	48,0	45,8	4,6
Women								
w tym w wieku produkcyjnym ^e of which of working age ^e	10181	7236	6889	347	2945	71,1	67,7	4,8
15—24 lata	1831	549	465	84	1282	30,0	25,4	15,3
25—34	2575	1934	1847	87	641	75,1	71,7	4,5
35—44	2742	2206	2112	94	535	80,5	77,0	4,3
45—54	2235	1773	1718	55	463	79,3	76,9	3,1
55 lat i więcej	6582	1205	1172	33	5377	18,3	17,8	2,7
and more								

a—c Patrz notki b—d do tabl. 1 na str. 118. d Osoby w wieku 15—74 lata. e Mężczyźni w wieku 18—64 lata, kobiety w wieku 18—59 lat.

a—c See footnotes b—d to the table 1 on page 118. d Persons aged 15—74. e Men aged 18—64, women aged 18—59.

BEZROBOCIE^a W WYBRANYCH KRAJACH W 2017 R.

UNEMPLOYMENT^a IN SELECTED COUNTRIES IN 2017

5,5%

Stopa bezrobocia
Unemployment rate

Bezrobotni według grup wieku:

Unemployed persons by age groups:

24 lata i mniej and less   25–54   55 lat i więcej and more

^a Dane na podstawie badania siły roboczej opracowane według metodologii Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP); patrz notka a do wykresu na str. 119. ^b 2016 r. ^c Przeciętne w roku; bezrobotni w wieku 15–74 lata.

^a Data based on the Labour Force Survey (LFS) compiled in accordance with the methodology of International Labour Organization (ILO); see footnote a to the chart on page 119. ^b 2016. ^c Annual averages; unemployed persons aged 15–74.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „ILOSTAT Database”.

Na podstawie BAEL w IV kwartale 2017 r. spośród 13,4 mln osób biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej 52,2% stanowiły osoby, które nie podejmowały pracy z powodu przebywania na emeryturze. Kolejnymi przyczynami były nauka i uzupełnianie kwalifikacji (17,0%), obowiązki rodzinne (13,8%) oraz choroba i niepełnosprawność (12,7%).

W populacji osób w wieku produkcyjnym (18—59/64 lata) głównymi przyczynami bierności zawodowej były obowiązki rodzinne (31,5%), choroba i niepełnosprawność (24,5%) oraz nauka i uzupełnianie kwalifikacji (24,4%).

On the LFS basis in the IV quarter of 2017 from the 13,4 mln of economically inactive persons aged 15 and more 52,2% constituted persons who did not undertake work due to retirement. The successive reasons were education and training (17,0%), family responsibilities (13,8%) as well as illness and disability (12,7%).

In the working age population (18—59/64) the main reasons for economic inactivity were family responsibilities (31,5%), illness and disability (24,5%) and education and training (24,4%).

Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 3—5, nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego; dane dla tych jednostek podano w dziale „Organizacja państwa”.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own account workers, including contributing family workers;
- 3) outworkers;
- 4) agents;
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and other cooperatives engaged in agricultural production as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

Presented data regarding employment, excluding tables 3—5, do not include budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety; data for these units are given in the chapter "Organisation of the State".

Data regarding employed persons on private farms in agriculture were estimated on the basis of the results of the Agricultural Census 2010.

TABL. 3 (81). PRACUJĄCY

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys.		in thous.		
O G Ó Ł E M	14106,9	14829,8	15293,3	15720,0	TOTAL
w tym poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego	13778,2	14504,3	14964,4	15389,9	of which excluding budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety
W tym:					Of which:
zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	10410,2	10854,8	11249,7	11605,9	employees hired on the basis of an employment contract
pracodawcy i pracujący na własny rachunek	3641,8	3922,6	3993,8	4065,7	employers and own-account workers
w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ^a	2216,2	2216,2	2216,2	2216,2	on private farms in agriculture ^a
poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie	1425,6	1706,4	1777,6	1849,5	excluding private farms in agriculture

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Ponadto, według danych szacunkowych, w „szarej gospodarce” liczba pracujących wyniosła: w 2010 r. — 1074 tys. osób, w 2015 r. — 970 tys. osób, w 2016 r. — 817 tys. osób oraz w 2017 r. — 797 tys. osób.

a Estimated data.

Note. Moreover, according to estimated data, the number of employed persons in the "hidden economy" amounted to: 1074 thous. in 2010, 970 thous. in 2015, 817 thous. in 2016 and 797 thous. in 2017.

TABL. 4 (82). PRACUJĄCY WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS BY SECTIONS

As of 31 XII

Sekcje	2010	2015	2016	2017	Sections
	w tys.		in thous.		
O G Ó Ł E M	14106,9	14829,8	15293,3	15720,0	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2376,1	2384,8	2385,5	2382,1	Agriculture, forestry and fishing
w tym rolnictwo ^a	2326,2	2331,2	2328,6	2321,7	of which agriculture ^a
Przemysł	2909,5	3003,8	3094,6	3210,9	Industry
górnictwo i wydobywanie	173,0	148,0	139,8	139,1	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2436,5	2582,1	2679,5	2793,7	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	159,1	125,2	123,2	122,8	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	140,9	148,5	152,1	155,3	water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.

a For private farms estimated data.

TABL. 4 (82). PRACUJĄCY WEDŁUG SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS BY SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

Sekcje	2010	2015	2016	2017	Sections
	w tys.		in thous.		
Budownictwo	865,2	840,0	879,3	915,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A	2189,1	2222,1	2290,5	2382,8	Trade; repair of motor vehicles ^A
Transport i gospodarka magazynowa	701,4	767,3	818,6	869,4	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^A	237,4	252,3	270,6	282,8	Accommodation and catering ^A
Informacja i komunikacja	237,8	318,0	341,6	358,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	337,9	350,5	353,8	354,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^A	196,0	205,5	217,0	220,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	481,3	615,7	654,9	685,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^A	411,7	500,2	547,2	590,1	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	970,1	970,8	977,0	983,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1079,9	1137,8	1152,9	1154,0	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	764,4	842,0	866,1	868,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	148,4	146,1	150,6	153,1	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	200,7	272,9	293,1	307,8	Other service activities

TABL. 5 (83). STRUKTURA PRACUJĄCYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I WIEKU W IV KWARTALE 2017 R. — na podstawie BAEL

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS BY EDUCATIONAL LEVEL AND AGE IN IV QUARTER 2017 — on the LFS basis

Wiek Age	Ogółem Total		Z wykształceniem With education				
			wyższym tertiary	policealnym i średnim zawodowym post-sec- ondary and vocational secondary	średnim ogólnokształ- cącym general secondary	zasadniczym zawodowym basic vocational	gimnazjalnym i podstawowym ^a lower secondary and pri- mary ^a
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	35,0	26,6	8,9	24,6	4,9
15—24 lata	6,8	100,0	12,4	35,7	22,7	20,3	8,9
25—34	25,9	100,0	47,0	24,6	12,0	13,4	3,0
35—44	28,3	100,0	42,5	23,8	6,9	23,0	3,8
45—54	21,6	100,0	26,4	25,9	6,4	36,1	5,2
55—64	15,3	100,0	22,6	31,9	5,2	33,1	7,2
65 lat i więcej and more	2,1	100,0	37,6	26,8	4,4	20,1	11,1

a Łącznie z niepełnym podstawowym.

a Including incomplete primary education.

TABL. 6 (84). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. in thous.				
O G Ó Ł E M	13833,6	14055,8	14437,8	14635,2	T O T A L
w tym:					of which:
Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	9745,8	9823,0	10121,7	10322,9	Employees hired on the basis of an employment contract
w tym w sferze budżetowej ^b	1645,1	1564,1	1573,1	1593,0	of which in the budgetary sphere ^b
Pracodawcy i pracujący na własny rachunek	3990,7	4139,0	4224,3	4222,5	Employers and own-account workers
w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ^c	1981,9	1981,9	1981,9	1981,9	on private farms in agriculture ^c
poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie	2008,8	2157,1	2242,4	2240,6	excluding private farms in agriculture

a Przeciętne w roku. b Dane dotyczą jednostek budżetowych, zakładów budżetowych oraz w 2010 r. gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych. c Dane szacunkowe.

a Annual averages. b Data concern budgetary units, budgetary establishments as well as in 2010 auxiliary units of budgetary units. c Estimated data.

TABL. 7 (85). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

Sekcje	2010	2015	2016	2017	Sections
	w tys. in thous.				
O G Ó Ł E M	9745,8	9823,0	10121,7	10322,9	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	144,9	145,1	147,5	143,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2696,1	2705,6	2777,9	2844,8	Industry
górnictwo i wydobywanie	173,2	148,1	138,3	133,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2229,8	2294,9	2377,8	2449,4	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	159,4	124,3	120,0	118,2	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	133,7	138,3	141,8	144,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	674,4	592,8	612,4	617,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	1598,7	1596,4	1636,1	1675,9	Trade; repair of motor vehicles ^a

TABL. 7 (85). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (dok.)**
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT (cont.)

Sekcje	2010	2015	2016	2017	Sections
	w tys. in thous.				
Transport i gospodarka magazynowa	582,5	609,6	642,2	674,1	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	175,7	172,0	180,7	186,8	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	195,3	229,2	245,0	257,2	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	281,7	268,4	273,6	264,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	142,0	141,8	147,1	149,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	328,4	374,3	394,5	407,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	353,8	401,9	440,9	479,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	642,8	619,4	620,6	620,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1035,9	1046,5	1058,2	1062,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	667,8	669,4	682,2	671,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	130,3	120,9	123,6	124,6	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	95,5	129,7	139,2	142,4	Other service activities

Koszty pracy stanowią sumę wynagrodzeń brutto (łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne — emerytalne, rentowe i chorobowe, płaconymi przez ubezpieczonego pracownika) oraz pozapłacowych wydatków (składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe opłacane przez pracodawcę, składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wydatki na doskonalenie, kształcenie i przekwalifikowanie kadr, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz pozostałe wydatki, obejmujące m.in. delegacje służbowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych).

Labour costs are defined as the sum of gross wages and salaries (including deductions for personal income tax and contributions to compulsory social security — retirement, pension and illness, paid by the insured employee) as well as non-wage related expenditures (contributions to retirement, pension and accident insurance paid by the employer, contributions to the Labour Fund and to the Guaranteed Employment Benefit Fund, expenditures on improving skills, training and retraining personnel, improving safety and health at work as well as other expenditures, including among others business trips, company social benefit fund).

Uwaga do tablic 8—11

Dane według rodzajów działalności opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

Note to tables 8—11

Data according to the kinds of activity are compiled using the local kind-of-activity unit method.

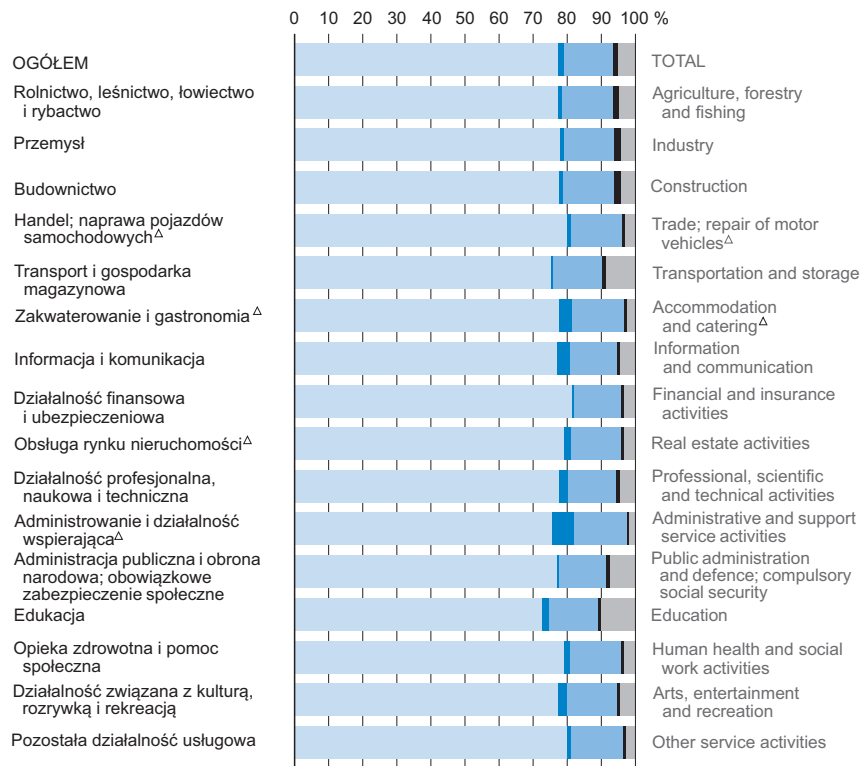
TABL. 8 (86). KOSZTY PRACY^a
LABOUR COSTS^a

Wyszczególnienie	Na 1 zatrudnionego (przeciętne miesięczne)	Na 1 godzinę przepracowaną	Specification
	Per paid employee (monthly averages)	Per hour worked	
	w zł	in zł	
OGÓŁEM	4388	31	TOTAL
2015	5349	38	
2016	5489	39	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo	6639	45	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	5494	38	Industry
górnictwo i wydobywanie	8967	62	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	5079	35	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	8615	61	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5054	35	water supply; sewerage; waste management and remediation activities
Budownictwo	5378	36	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4687	32	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ...	5270	36	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3675	25	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	9357	64	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8416	60	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5561	39	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7444	52	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3850	26	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6116	44	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	5359	50	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...	4722	34	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4724	33	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4838	33	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w latach 2010 i 2015 dane szacunkowe.

^a Data concern entities employing more than 9 persons; in 2010 and 2015 estimated data.

STRUKTURA KOSZTÓW PRACY WEDŁUG SKŁADNIKÓW^a W 2016 R.
STRUCTURE OF LABOUR COSTS BY COMPONENTS^a IN 2016

Wynagrodzenia brutto:
Gross wages and salaries:

wynagrodzenia osobowe
personal wages
and salaries

wynagrodzenia
bezosobowe
i honoraria
impersonal wages
and salaries, fees

Pozapłacowe wydatki:
Non-wage related expenditures:

składki na ubezpieczenie emerytalne,
rentowe i wypadkowe opłacane przez
pracodawcę oraz składki na Fundusz
Pracy^b

contributions to retirement, pension
and accident insurance paid by the
employer and to the Labour Fund^b

wydatki na doskonalenie,
kształcenie i przekwalifikowanie
kadr oraz bezpieczeństwo
i higienę pracy
expenditures on improving skills,
training and retraining personnel
as well as improving safety
and health at work

pozostałe wydatki
other expenditures

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Łącznie ze składkami na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

^a Data concern entities employing more than 9 persons. ^b Including contributions to the Guaranteed Employment Benefit Fund.

TABL. 9 (87). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — powodujących niezdolność do pracy Of total number — accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more

OGÓŁEM TOTAL

OGÓŁEM	2010	94207	446	645	93116	1111	30636	55189
TOTAL	2015	87622	304	502	86816	1507	33052	48828
	2016	87886	243	467	87176	1701	35347	48690
	2017	88330	269	661	87400	1618	30175	45783

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)

OGÓŁEM	2010	8,15	0,04	0,06	8,05	0,10	2,65	4,77
TOTAL	2015	7,19	0,02	0,04	7,13	0,12	2,71	4,01
	2016	7,00	0,02	0,04	6,94	0,14	2,82	3,88
	2017	6,83	0,02	0,05	6,76	0,13	2,33	3,54
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10,95	0,13	0,17	10,65	0,09	3,33	6,81	
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł	10,96	0,02	0,12	10,82	0,16	3,84	6,26	
Industry								
górnictwo i wydobywanie	15,77	0,08	0,07	15,62	0,01	2,31	13,12	
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe	10,63	0,02	0,13	10,48	0,17	3,92	5,85	
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	5,76	0,04	0,07	5,65	0,11	1,37	3,88	
electricity, gas, steam and air conditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odp- dami; rekultywacja ^a	16,48	0,05	0,14	16,29	0,28	5,64	9,27	
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo	6,09	0,07	0,11	5,91	0,10	1,76	3,86	
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	5,04	0,01	0,01	5,02	0,10	2,0	2,32	
Trade; repair of motor vehicles ^a								

^a Zgłoszone w danym roku; łącznie z pracownikami cywilnymi w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a Registered in a given year; including civilian employees in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABL. 9 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

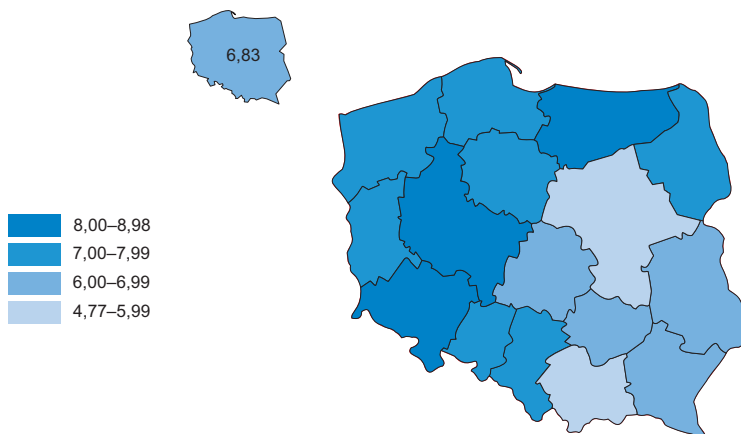
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — powodujących niezdolność do pracy Of total number — accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i więcej days and more
NA 1000 PRACUJĄCYCH (dok.) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (cont.)							
Transport i gospodarka magazynowa	8,29	0,07	0,04	8,18	0,14	2,80	4,42
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	4,80	0,01	0,01	4,78	0,11	2,28	1,95
Accommodation and catering ^a							
Informacja i komunikacja	1,36	—	0,01	1,35	0,10	0,45	0,63
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,03	0,01	0,01	3,01	0,07	0,90	1,22
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^a	4,41	0,01	0,01	4,39	0,07	1,53	2,43
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,81	0,00	0,01	1,80	0,06	0,66	0,80
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	7,12	0,02	0,04	7,06	0,17	2,59	3,56
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	5,62	0,01	0,01	5,60	0,19	1,85	2,69
Public administration and defence; compulsory so- cial security							
Edukacja	4,00	0,01	0,01	3,98	0,11	1,39	1,90
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10,81	0,00	0,01	10,80	0,17	2,77	4,27
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5,83	0,02	0,05	5,76	0,13	1,92	2,62
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	1,50	—	0,01	1,49	0,02	0,53	0,77
Other service activities							

^a Zgłoszone w danym roku; łącznie z pracownikami cywilnymi w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a Registered in a given year; including civilian employees in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY NA 1000 PRACUJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R. (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK PER 1000 EMPLOYED PERSONS BY VOIVODSHIP IN 2017 (excluding private farms in agriculture)

Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, z tytułu których przyznano jednorazowe odszkodowania, wyniosła: w 2010 r. — 16,9 tys. osób, w 2015 r. — 14,4 tys. osób, w 2016 r. — 13,7 tys. osób i w 2017 r. — 13,3 tys. osób; wypadkom śmiertelnym uległo odpowiednio: 89, 63, 83 i 69 osób.

The number of persons injured in accidents at work on private farms in agriculture for which one-off compensations were granted, amounted to: 16,9 thous. in 2010, 14,4 thous. in 2015, 13,7 thous. in 2016 and 13,3 thous. in 2017. Respectively: 89, 63, 83 and 69 persons were involved in fatal accidents.

W 2017 r. główną przyczyną zgłoszonych wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) było nieprawidłowe zachowanie się pracownika. W ogólnej liczbie przyczyn (175,1 tys.) jej udział wyniósł 60,5%. Kolejną przyczyną wypadków był niewłaściwy stan czynnika materialnego (np. maszyn i urządzeń, narzędzi, surowców, materiałów pomocniczych), której udział wyniósł 8,3%.

Głównymi wydarzeniami powodującymi wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie w 2017 r. były: upadek, podczas którego uległo wypadkom 6,7 tys. osób, tj. 50,2% wszystkich poszkodowanych, następnie pochwycenie i uderzenie przez ruchome części maszyn i urządzeń, w wyniku czego uległo wypadkom 1,5 tys. osób, tj. 11,7%.

In 2017, the main cause for accidents registered at work (excluding private farms in agriculture) was incorrect employee action. This reason's share in the total number of reasons (175,1 thous.) amounted to 60,5%. The subsequent cause for accidents was the inappropriate condition of the material object/agent (e.g., machinery and equipment, tools, raw materials, auxiliary materials) the share of which amounted to 8,3%.

The main events for accidents at work on private farms in agriculture in 2017 were falls, during which 6,7 thous. persons were injured, i.e., 50,2% of all persons injured, followed by caught and hit by moving parts of machinery and equipment as a result of which 1,5 thous. persons were injured, i.e. 11,7%.

TABL. 10 (88). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (excluding private farms in agriculture)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification		Ogółem ^p Total ^b	W tym Of which		
			przemysł industry	budow- nictwo construc- tion	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage
		na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed			
OGÓŁEM	2010	97,9	162	108	76,2
	2015	86,5	144	103	61,1
	2016	80,8	136	92,1	58,4
	2017	77,6	134	78,6	52,1
Zagrożeni w związku ze środowiskiem pracy	2010	56,4	101	58,6	16,3
	2015	49,8	89,3	60,0	13,8
	2016	46,7	84,5	54,9	12,5
	2017	44,4	82,2	43,3	11,0
Zagrożeni w związku z uciążliwością pracy	2010	28,4	38,2	35,5	54,1
	2015	23,5	33,5	29,1	40,6
	2016	20,5	29,8	23,7	38,2
	2017	19,4	29,3	22,0	32,7
Zagrożeni czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	2010	13,2	22,3	14,0	5,8
	2015	13,2	20,7	13,5	6,8
	2016	13,5	21,6	13,5	7,6
	2017	13,8	22,1	13,3	8,4

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dotyczy wybranych rodzajów działalności.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons. b Concerns selected kinds of activity.

Liczba osób, u których stwierdzono chorobę zawodową wyniosła: w 2010 r. — 2,9 tys., w 2015 r. — 2,1 tys., w 2016 r. — 2,1 tys., w 2017 r. — 1,9 tys. i w przeliczeniu na 100 tys. zatrudnionych odpowiednio: 28,3; 19,6; 19,5 i 17,3.

Number of persons, who were found to suffer from occupational disease amounted to: 2,9 thous. in 2010, 2,1 thous. in 2015, 2,1 thous. in 2016, 1,9 thous. in 2017 and in calculating per 100 thous. of paid employees respectively: 28,3; 19,6; 19,5 and 17,3.

TABL. 11 (89). **DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY^a**
ACTIVITIES OF THE NATIONAL LABOUR INSPECTORATE^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w tys. in thous.			
Skontrolowane zakłady	70,1	71,4	67,7	Companies inspected
Liczba kontroli	95,3	88,3	82,5	Number of inspections
Wydane decyzje	346,7	310,0	317,0	Decisions issued
dotyczące usunięcia uchybień związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy	337,3	302,7	310,8	concerning correction of offences connected with safety and health at work
w tym:				of which:
wstrzymania prac	9,5	7,6	7,1	suspension of work
skierowania pracowników do innych prac ^b	4,9	4,4	4,0	transfer of employees to other works ^b
wstrzymania eksploatacji maszyn	8,0	9,3	9,6	suspension of machinery exploitation
nakazujące wypłatę świadczeń	9,4	7,3	6,1	ordering payment of benefits

a Dotyczy kontroli w podmiotach gospodarki narodowej z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; od 1 VII 2007 r. Państwowa Inspekcja Pracy działa na mocy ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 13 IV 2007 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 623). b Wydane głównie ze względu na: brak wymaganych kwalifikacji i uprawnień, brak wymaganych badań lekarskich, zatrudnienie kobiet i młodocianych przy pracach im wzbronionych.

a Concerns inspections in entities of the national economy excluding private farms in agriculture; since 1 VII 2007 the legal base of the activity of the National Labour Inspectorate is the Law of the National Labour Inspectorate, dated 13 IV 2007 (uniform text Journal of Laws 2018 item 623). b Issued mainly due to: absence of required qualifications and competence, lack of medical certificates, employment of women and juveniles in positions restricted to men.

TABL. 12 (90). **STRAJKI**
STRIKES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Liczba strajków	79	14	5	1556 ^a	Number of strikes
Strajkujący:					Employees on strike:
w tysiącach	13,9	19,1	0,7	29,7 ^a	in thousands
w % zatrudnionych w jednostkach, w których wystąpiły strajki	42,0	63,7	20,0	34,8	in % of paid employees in entities where strikes occurred
Liczba dni roboczych nieprzepracowanych w związku z uczestnictwem w strajkach:					Number of working days not worked due to participation in strikes:
w tysiącach	14,7	108,2	10,4	35,6	in thousands
na 1 zatrudnionego w jednostkach, w których wystąpiły strajki	0,44	3,61	2,93	0,42	per paid employee in entities where strikes occurred

a W tym odpowiednio 1520 strajków i 28,4 tys. strajkujących w sekcji „Edukacja”.

a On which respectively 1520 strikes and 28,4 thous. of employees on strike in the section "Education".

Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych**, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz.1065, z późniejszymi zmianami), obejmują osoby, które ukończyły 18 lat i nie osiągnęły wieku emerytalnego, niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne — zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Data regarding **registered unemployed persons**, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1065, with later amendments), include persons who are at least 18 years old and have not reached the retirement age, are not employed and not performing any other kind of paid work who are capable of work and ready to take full-time employment (or in case of disabled persons — are able and ready to take employment at least half the full work-time required within a given occupation or service), are not attending any full-time school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam with the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABLE 13 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE
AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Bezrobotni zarejestrowani ogółem w tys.	1954,7	1563,3	1335,2	1081,7	Total registered unemployed persons in thous.
mężczyźni	939,9	747,2	622,9	486,2	men
kobiety	1014,8	816,1	712,2	595,5	women
Z liczby ogółem — w tys. — bezrobotni:					Of total number — in thous. — unemployed persons:
dotychczas niepracujący	405,1	250,1	193,7	150,4	previously not employed
absolwenci ^a	122,6	71,6	52,0	38,4	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	516,1	478,4	409,8	332,6	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	61,2	79,5	63,1	46,8	terminated for company reasons

a Notka patrz na str. 135.

a See footnote on page 135.

TABL. 13 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE

AS WELL AS JOB OFFERS (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Bezrobotni zarejestrowani ogółem w tys. (dok.)					Total registered unemployed persons in thous. (cont.)
Z liczby ogółem — w tys. — bezrobotni (dok.):					Of total number — in thous. — unemployed persons (cont.):
długotrwale bezrobotni ^p	906,3	880,3	747,6	594,8	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	326,6	217,3	186,7	159,6	possessing benefit rights
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej	.	33,3	31,1	27,3	benefiting from social assistance
posiadający co najmniej jedno dziecko ^c	155,8	242,2	231,3	213,9	with at least one child ^c
niepełnosprawni	100,3	95,2	82,2	66,8	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	9,7	8,2	6,6	Registered unemployment rate in %
Oferty pracy w tys.	23,5	51,2	63,0	66,9	Job offers in thous.

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia: szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy. c W wieku: w 2010 r. — do 18 lat, od 2015 r. — do 6 lat lub dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 lat.

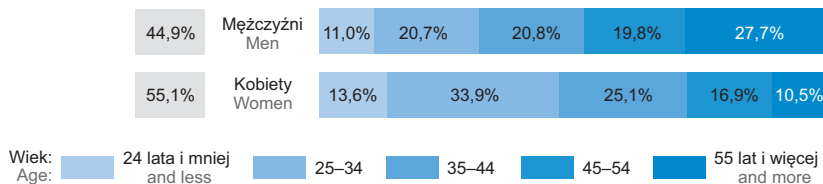
a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months, graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing traineeship and occupational preparation of adults in the work place. c Aged: up to 18 in 2010, up to 6 or disabled child aged up to 18 since 2015.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX AND AGE IN 2017

As of 31 XII

U w a g a. Udział mężczyzn i kobiet w wieku do 30 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych danej płci wynosił odpowiednio: 21,0% i 30,3%, a w wieku powyżej 50 lat wynosił odpowiednio: 38,1% i 19,0%.

N o t e. The share of men and women aged up to 30 years in the total number of unemployed persons of a given sex amounted respectively to: 21,0% and 30,3%, and aged more than 50 years amounted respectively 38,1% and 19,0%.

TABL. 14 (92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017			Specification
				ogółem total	meż- czyźni men	kobiety women	

W TYSIĄCACH IN THOUSANDS

O G Ó Ł E M ..... | 1954,7 | 1563,3 | 1335,2 | 1081,7 | 486,2 | 595,5 | **T O T A L**

W ODSETKACH IN PERCENT

Według poziomu wykształcenia By educational level

Wyższe	10,5	12,8	13,3	13,8	9,5	17,3	Tertiary
Policealne oraz średnie za- wodowe	22,0	21,8	21,7	21,7	18,2	24,5	Post-secondary and voca- tional secondary
Średnie ogólnokształcące	10,9	10,5	10,6	10,8	7,5	13,6	General secondary
Zasadnicze zawodowe	28,4	27,2	26,6	26,1	31,6	21,5	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	28,2	27,7	27,8	27,6	33,2	23,1	Lower secondary, primary and incomplete primary

Według czasu pozostawania bez pracy^{ab} By duration of unemployment^{ab}

3 miesiące i mniej	34,2	29,4	28,8	29,9	35,3	25,5	3 months and less
3— 6	18,3	15,0	14,6	14,8	14,7	14,9	3— 6
6—12	18,4	15,9	15,9	14,8	14,4	15,1	6—12
12—24	17,1	15,4	16,2	15,4	13,5	17,0	12—24
Powyżej 24 miesięcy	12,0	24,3	24,5	25,1	22,1	27,5	More than 24 months

Według stażu pracy^b By work seniority^b

Bez stażu pracy	20,7	16,0	14,5	13,9	11,6	15,8	No work seniority
Ze stażem pracy:							With work seniority:
1 rok i mniej	15,1	17,8	18,7	19,3	16,9	21,3	1 year and less
1— 5	22,3	22,0	22,7	23,5	21,4	25,2	1— 5
5—10	13,3	14,5	15,0	15,3	14,9	15,6	5—10
10—20	14,8	15,2	15,4	15,3	17,0	13,9	10—20
20—30	10,6	10,5	10,0	9,3	12,9	6,5	20—30
powyżej 30 lat	3,2	4,0	3,7	3,4	5,3	1,7	more than 30 years

a Od momentu rejestracji w powiatowym urzędzie pracy, b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

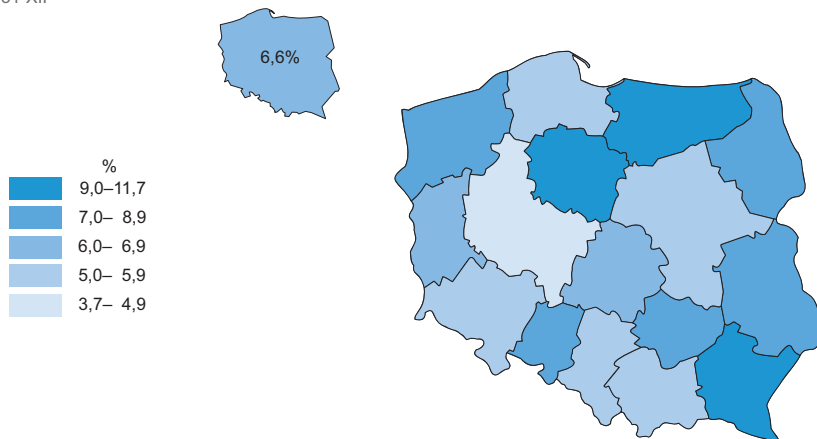
a From the date of registering in the powiat labour office, b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE BY VOIVODSHIP IN 2017

As of 31 XII

W ciągu 2017 r. z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skorzystało: 43,1 tys. osób podejmując zatrudnienie przy pracach interwencyjnych, 36,1 tys. osób podejmując zatrudnienie przy robotach publicznych, 50,4 tys. osób, które rozpoczęły szkolenie oraz 164,4 tys. osób, które rozpoczęły staż u pracodawcy; w powiatowych urzędach pracy zgłoszono 1695,2 tys. ofert pracy.

W końcu grudnia 2017 r. na 1 ofertę pracy przypadało 16 bezrobotnych zarejestrowanych, wobec 83 w 2010 r., 31 w 2015 r. i 21 w 2016 r.

During the year 2017 the following number of persons benefited from the labour market programme: 43,1 thous. taking employment in intervention works, 36,1 thous. taking employment in public works, 50,4 thous. starting training, as well as 164,4 thous. beginning employer sponsored traineeships; a total of 1695,2 thous. job offers were submitted to the powiat labour offices.

At the end of December 2017, there were 16 registered unemployed persons per job offer, against 83 in 2010, 31 in 2015, and 21 in 2016.

Gospodarstwa domowe, stanowiące sektor instytucjonalny w rachunkach narodowych, tworzą osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych wspólnie zamieszkujące i wspólnie utrzymujące się (łącznie dochody, wydatki i majątek) oraz gospodarstwa zbiorowe, np.: mieszkańcy domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, klasztorów, więzień.

Prezentowane dane opracowano zgodnie z „Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)”.

Zgodnie z zaleceniami ESA 2010 jako kryterium kwalifikowania gospodarstw domowych do poszczególnych podsektorów przyjęto wyłączne lub główne (przeważające) źródło dochodów gospodarstwa domowego, wyodrębniając następujących 6 **podsektorów**:

- 1) pracodawców i pracujących na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dochód (nadwyżka operacyjna brutto, łącznie z dochodem mieszanym brutto) z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie — dochód (nadwyżka operacyjna brutto, łącznie z dochodem mieszanym brutto) osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób lub z wykonywania wolnego zawodu;
- 3) osób fizycznych pracujących najemnie — dochód z pracy najemnej;
- 4) osób fizycznych otrzymujących emeryturę i rentę — dochód z emerytury i renty;
- 5) osób fizycznych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura i renta — dochód z tytułu własności lub pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostałych osób fizycznych — dochód z innych niezarobkowych źródeł — dotyczy osób przebywających na stałe w instytucjach zbiorowego zamieszkania, bez względu na rodzaj dochodu.

Households, accounting for an institutional sector in national accounts, comprise natural persons or groups of natural persons living together and jointly maintaining themselves (sharing income, expenditures and property) as well as all collective households, e.g.: residents of social welfare homes, care and education centres, convents, prisons.

Data presented in this chapter were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)".

According to the principles of ESA 2010, as the criterion of qualifying households to the individual sub-sectors the exclusive or main (predominate) source of maintenance was used. The following 6 **subsectors** were differentiated:

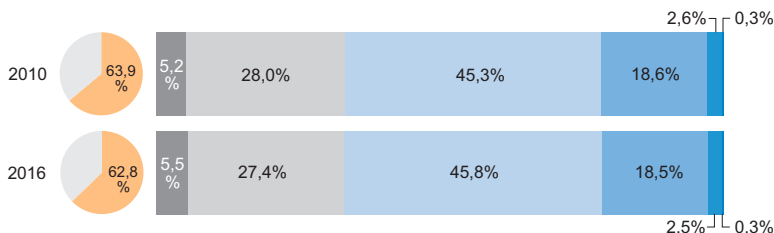
- 1) employers and own-account workers in private farms in agriculture — income (gross operating surplus, including gross mixed income) from the use of private farm in agriculture;
- 2) employers and own-account workers outside private farms in agriculture — income (gross operating surplus, including gross mixed income) of natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons or practicing learned professions;
- 3) natural persons — employees — income from hired work;
- 4) natural persons recipients of retirement and other pensions — income from retirement and other pensions;
- 5) natural persons recipients of non-earned income sources other than retirement or other pensions — property income or income from other social benefits;
- 6) other natural persons — income from other non-earned sources — concerning persons permanently living in collective accommodation institutions, regardless of the kind of income.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

NOMINALNE DOCHODY DO DYSPOZYCJI BRUTTO W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH

GROSS NOMINAL DISPOSABLE INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR

Podsektor pracodawców i pracujących na własny rachunek:
Subsector of employers and own-account workers:

- w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie
in private farms in agriculture
- poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie
outside private farms in agriculture

Podsektor osób fizycznych:
Subsector of natural persons:

- pracujących najemnie
employees
- otrzymujących emeryturę i rentę
recipients of retirement and other pensions
- utrzymujących się z niezarobkowych źródeł dochodów
recipients of non-earned income sources
- pozostałych
others

Udział dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w dochodach do dyspozycji brutto w gospodarce narodowej
Share of gross disposable income of the households sector in gross disposable income in the national economy

Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych uzyskuje się w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto, tj.:

- pomniejszenia o podatki bieżące od dochodów, majątku itp. (w tym podatek dochodowy po odliczeniu składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne) oraz składki netto na ubezpieczenia społeczne płacone w swoim imieniu przez pracodawców i pracujących na własny rachunek oraz płacone (z tytułu pracy najemnej) przez pracodawców i ubezpieczonych pracowników, łącznie ze składką na powszechne ubezpieczenie zdrowotne oraz z naliczoną składką na ubezpieczenie zdrowotne rolników finansowaną z budżetu państwa,
- powiększenia o świadczenia społeczne, tj. świadczenia z ubezpieczeń społecznych (emerytury, renty, zasiłki, świadczenia rehabilitacyjne oraz jednorazowe odszkodowania powypadkowe) i pozostałe świadczenia społeczne, obejmujące m.in.: od 1 V 2004 r. — świadczenia rodzinne, które obejmują zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, tj.: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny oraz od 2013 r. specjalny zasiłek opiekuńczy, od 1 I 2016 r. — świadczenie rodzicielskie (do 30 IV 2004 r. — zasiłki rodzinne, wychowawcze i pielęgnacyjne), od 9 II 2006 r. — jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, od 1 IV 2016 r. — świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, świadczenia z Funduszu Pracy (zasiłki dla bezrobotnych, dodatki szkoleniowe do 2009 r., stypendia za szkolenie, przygotowanie do zawodu lub staż u pracodawcy oraz do 31 VII 2004 r. i od 1 I 2009 r. — zasiłki i świadczenia przedemerytalne, które od 1 VIII 2004 r. do 31 XII 2008 r.

finansowane były z budżetu państwa), od 1 X 2008 r. świadczenie z funduszu alimentacyjnego (do 30 IX 2008 r. — zaliczka alimentacyjna, a do 30 IV 2004 r. — wypłaty z funduszu alimentacyjnego), rentę socjalną (do 30 IX 2003 r. ujmowaną w ustawie o pomocy społecznej),

- skorygowania o pozostałe transfery bieżące (m.in.: emerytury i renty zagraniczne, saldo bieżących przelewów zagranicznych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, opłaty administracyjne, naliczoną składkę na ubezpieczenie zdrowotne rolników finansowaną z budżetu państwa, od 2004 r. renty strukturalne realizowane w ramach planu rozwoju obszarów wiejskich, dopłaty do kredytów preferencyjnych dla rolnictwa, saldo darowizn — otrzymanych i przekazanych — transferowanych między podsektorami, które nie ma wpływu na poziom dochodu do dyspozycji brutto ogółem w sektorze).

Gross disposable income of the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income, i.e.:

- decreased by current taxes on income, wealth, etc. (of which income tax after deduction of contributions to general health security) as well as by net social contributions paid on own behalf by employers and self-employed persons as well as paid (from hired work) by employers and insured employees, including contributions to general health security and calculated contribution for health security of farmers financed from state budget,
  - increased by social benefits, i.e., social security benefits (retirement and other pensions, allowances, rehabilitation benefits as well as one-off accident compensations) and other social benefits, among others: since 1 V 2004 — family benefits which include family allowance and supplements to the family allowance, attendance benefits, i.e., nursing benefit as well as nursing allowance and since 2013 special attendance allowance, since 1 I 2016 — parental benefit (until 30 IV 2004 — family, child-care and nursing benefits), since 9 II 2006 — one-off subsidy due to giving birth to a child, since 1 IV 2016 — child-raising benefit „Family 500+”, benefits from the Labour Fund (unemployment benefits, training allowances until 2009, scholarships for training, job occupational training or employer sponsored traineeships and until 31 VII 2004 and since 1 I 2009 — pre-retirement allowances and benefits which from 1 VIII 2004 to 31 XII 2008 were financed from the state budget), since 1 X 2008 alimony fund benefit (until 30 IX 2008 — alimony advance and until 30 IV 2004 — payments from the alimony fund), social pension (until 30 IX 2003 included in the Law on Social Assistance),
  - corrected by other current transfers (among others: foreign retirement and other pensions, the balance of current foreign transfers connected with conducting economic activity, administrative fees, calculated contribution for health security of farmers financed from state budget, since 2004 structural pensions carried out in a frame of a plan of developing rural areas, payments into preferential credits for agriculture, the balance of gift — received and given — transferred between subsectors which do not affect the level of total gross disposable income in this sector).
-

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 1 (93). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**

NOMINAL INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Podsektor Subsector						pozosta- łych others
		pracodawców i pra- cujących na własny rachunek of employers and own-account workers		osób fizycznych of natural persons				
		w gos- podar- stwach indywi- dualnych w rolnic- twie in private farms in agri- culture	poza gos- podar- stwami indywi- dualnymi w rolnic- twie outside private farms in agri- culture	pracują- cych najmniej employe- es	otrzymu- jących emeryturę i rentę recipients of retire- ment and other pensions	utrzymu- jących się z nie- zarobkowy- ch źródeł do- chodów recipients of non- earned income sources		
w mln zł in mln zł								
1. Nadwyżka operacyjna brutto ^a	2010	341122	27714	239255	47834	22469	3526	324
Gross operating surplus ^a	2015	416182	34179	291820	58020	27429	4329	405
	2016	428755	39231	298717	58310	27719	4373	405
2. Wynagrodzenia i inne do- chody związane z pracą najemną	2010	471294	14907	15411	394881	39597	6064	434
Wages, salaries and other income connected with hired work	2015	560352	16322	18265	474196	44311	6768	490
	2016	591863	16842	19659	502641	45260	6959	502
3. Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców	2010	84740	2680	2771	71001	7120	1090	78
Employers' social contribu- tions	2015	111326	3243	3629	94209	8803	1345	97
	2016	118709	3378	3943	100814	9078	1395	101
4. Dochody z tytułu własności (saldo)	2010	46450	811	22783	17589	4765	493	9
Property income (balance)	2015	43811	671	24186	15257	3341	349	7
	2016	47122	752	25214	17095	3665	388	8
5. Dochody pierwotne brutto (1+2+3+4)	2010	943606	46112	280220	531305	73951	11173	845
Gross primary income	2015	1131671	54415	337900	641682	83884	12791	999
	2016	1186449	60203	347533	678860	85722	13115	1016
6. Podatki bieżące od docho- dów, majątku itp. ^b	2010	64689	2400	18890	29711	11378	1931	379
Current taxes on income, wealth, etc. ^b	2015	85824	3147	24258	41068	14608	2273	470
	2016	91923	3350	25533	44516	15589	2432	503

a Stanowi różnicę pomiędzy wartością dodaną brutto a kosztami związanymi z zatrudnieniem i pozostałymi podatkami związanymi z produkcją. b Obejmują podatek dochodowy od osób fizycznych, podatek rolny oraz inne podatki i opłaty płacone przez gospodarstwa domowe.

a The difference between gross value added and compensation of employees and other taxes on production.
b Include personal income tax, agricultural tax as well as other taxes and dues paid by households.

TABL. 1 (93). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH (dok.)**
 NOMINAL INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR (cont.)

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Podsektor Subsector						
			pracodawców i pracujących na własny rachunek of employers and own-account workers			osób fizycznych of natural persons			
			w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie in private farms in agriculture	poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie outside private farms in agriculture	pracujących najemnie employees	otrzymujących emeryturę i rentę recipients of retirement and other pensions	utrzymujących się z niezarobkowych źródeł dochodów recipients of non-earned income sources	pozostałych others	
w mln zł in mln zł									
7. Składki netto na ubezpieczenia społeczne Net social contributions	2010	207949	8519	16676	152157	26710	3727	160	
	2015	258527	9997	21744	190297	32116	4188	185	
	2016	273575	10415	22707	202268	33605	4387	193	
8. Świadczenia społeczne ... Social benefits	2010	216459	10623	4462	51603	130006	17204	2561	
	2015	262569	12509	5108	60162	160928	20767	3095	
	2016	290213	13397	6100	75811	169601	21938	3366	
z ubezpieczeń społecznych social security benefits	2010	178726	9205	3750	41106	108301	14218	2146	
	2015	219639	10942	4307	48610	135915	17257	2608	
	2016	225314	11176	4449	49525	139846	17705	2613	
pozostałe świadczenia społeczne other social benefits	2010	37733	1418	712	10497	21705	2986	415	
	2015	42930	1567	801	11552	25013	3510	487	
	2016	64899	2221	1651	26286	29755	4233	753	
9. Pozostałe transfery bieżące (saldo) Other current transfers (balance)	2010	10168	1150	2540	5229	977	117	155	
	2015	13938	1413	3177	7268	1735	188	157	
	2016	10309	1148	2186	5398	1290	144	143	
10. Dochody do dyspozycji brutto (5-6-7+8+9) Gross disposable income	2010	897595	46966	251656	406269	166846	22836	3022	
	2015	1063827	55193	300183	477747	199823	27285	3596	
	2016	1121473	60983	307579	513285	207419	28378	3829	

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

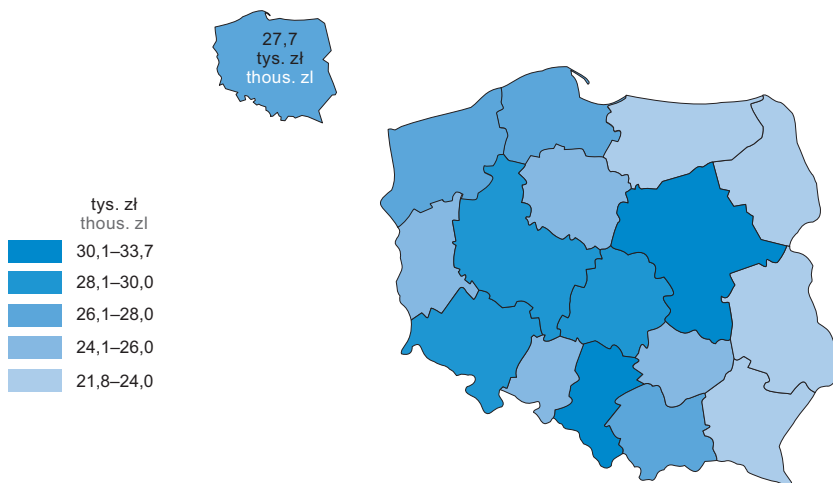
Relacja nominalnych dochodów do dyspozycji brutto do dochodów do dyspozycji brutto powiększonych o podatki bieżące od dochodów, majątku itp. oraz o składki netto na ubezpieczenia społeczne w sektorze gospodarstw domowych wyniosła:

Relation of gross nominal disposable income to gross disposable income of the households sector increased by current taxes on income, wealth, etc. as well as of net social contributions amounted:

	2010	2016	
	w %	in %	
Ogółem	76,7	75,4	Total
Podsektor pracodawców i pracujących na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ...	81,1	81,6	Subsector of employers and own-account workers in private farms in agriculture
Podsektor pracodawców i pracujących na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie ...	87,6	86,4	Subsector of employers and own-account workers outside private farms in agriculture
Podsektor osób fizycznych pracujących najemnie	69,1	67,5	Subsector of natural persons employees
Podsektor osób fizycznych otrzymujących emeryturę i rentę	81,4	80,8	Subsector of natural persons recipients of retirement and other pensions
Podsektor osób fizycznych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł dochodów	80,1	80,6	Subsector of natural persons recipients of non-earned income sources
Podsektor pozostałych osób fizycznych	84,9	84,6	Subsector of other natural persons

NOMINALNE DOCHODY DO DYSPOZYCJI BRUTTO W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2015 R.

GROSS NOMINAL DISPOSABLE INCOME OF THE HOUSEHOLDS SECTOR PER CAPITA BY VOIVODSHIP IN 2015

Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych

Indices of gross real disposable income of the households sector

	Ogółem Total	Na 1 mieszkańca Per capita
	2000=100	
2016	150,4	151,2
	2005=100	
2016	143,7	144,0
	2010=100	
2016	116,3	116,6
	Rok poprzedni=100	Previous year=100
2011	101,4	101,3
2012	100,9	100,9
2013	100,8	100,9
2014	102,8	102,9
2015	103,5	103,6
2016	106,0	106,1

Przeliczenia nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na wartości realne dokonano przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup gospodarstw domowych.

Gross nominal disposable income of the households sector was converted into real values using the consumer price indices of goods and services by household groups.

Wykorzystanie nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych uwzględnia także korektę z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-rentowych. Stanowi ona różnicę między wartością składek na ubezpieczenia społeczne — w odniesieniu do płatności emerytalnych — wpłaconych do prywatnych kapitałowych systemów ubezpieczeń społecznych, powiększoną o uzupełnienia do składek płaconych od dochodów przypisanych posiadaczom polis ubezpieczeniowych, a opłatą za usługi ubezpieczeniowe. Ogółem przychody gospodarstw domowych przeznaczone są na finansowanie spożycia w sektorze gospodarstw domowych oraz na oszczędności brutto.

Oszczędności brutto stanowią część dochodów do dyspozycji brutto przeznaczonych na: akumulację brutto (nakłady brutto na środki trwałe, przyrost rzeczowych środków obrotowych oraz nabycie pomniejszone o rozdysonowanie aktywów o wyjątkowej wartości), transfery kapitałowe, wierzytelności netto lub zadłużenie netto oraz rezerwy w funduszach emerytalnych.

Use of gross nominal disposable income of the households sector includes adjustment for the change in pension entitlements. It is a difference between value of the social contributions — in respect of pensions — payable into private funded pension schemes, increased by value of contribution supplements payable out of income attributed to insurance policy holders, and the value of the associated service charges. Total resources of households are designated for financing of households' final consumption expenditure and gross saving.

Gross saving is a portion of gross disposable income designated for: gross capital formation (gross fixed capital formation, changes in inventories and acquisitions less disposals of valuables), capital transfers, net lending or net borrowing as well as pension funds reserves.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 2 (94). **RACHUNEK WYKORZYSTANIA NOMINALNYCH DOCHODÓW
W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
USE OF NOMINAL INCOME ACCOUNT OF THE HOUSEHOLDS SECTOR

Transakcje Transactions	2010	2015	2016	2010	2016
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent	
1. Dochody do dyspozycji brutto ..... Gross disposable income	897595	1063827	1121473	96,7	99,2
2. Korekta z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-rentowych ..... Adjustment for the change in pension entitlements	30783	8369	9595	3,3	0,8
3. Ogółem przychody (1+2) ..... Total resources	928378	1072196	1131068	100,0	100,0
4. Spożycie w sektorze gospodarstw domowych Households' final consumption expenditure	875207	1038271	1073800	94,3	94,9
5. Oszczędności brutto (3-4) ..... Gross saving	53171	33925	57268	5,7	5,1
6. Ogółem rozchody (4+5) ..... Total uses	928378	1072196	1131068	100,0	100,0

Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy. Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, które podano w dziale „Organizacja państwa”.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płatnymi przez ubezpieczonego pracownika.

Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed. The data presented do not include wages and salaries of employees in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety, which are given in the chapter "Organisation of the State".

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

TABL. 3 (95). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017			Specification	
	w zł		in zł	2005= =100	2010= =100	2016= =100		
O G Ó Ł E M	3224	3908	4052	4272	180,8	132,6	105,4	TOTAL
w tym bez nagród rocznych ^a	3182	3860	4005	4224	181,4	132,6	105,5	of which excluding annual bonuses ^a
w tym w sferze budżetowej ^b	3503	4209	4348	4501	179,7	128,4	103,5	of which in the budget sphere ^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3304	4348	4469	4593	192,4	138,9	102,8	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3258	3983	4111	4357	184,4	133,7	106,0	Industry
górnictwo i wydobywanie	5818	6837	6831	7018	161,4	120,7	102,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2917	3669	3828	4098	195,2	140,5	107,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	5252	6547	6763	7018	194,3	133,6	103,8	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3228	3825	3962	4108	173,0	127,3	103,7	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2723	3217	3349	3525	182,0	129,4	105,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2634	3278	3471	3717	194,4	140,9	107,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2952	3470	3551	3741	160,6	126,7	105,3	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2023	2460	2619	2800	186,0	138,3	106,9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5538	6685	7060	7410	175,6	134,0	105,0	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5390	6511	6659	7075	166,6	131,2	106,2	Financial and insurance activities

a Dotyczy wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej. b Dane dotyczą jednostek budżetowych, zakładów budżetowych oraz w 2010 r. gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych.

a Concerns payments from profit and balance surplus in cooperatives as well as annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities. b Data concern budgetary units, budgetary establishments as well as in 2010 auxiliary units of budgetary units.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABLE 3 (95). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO (dok.)

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017			Specification	
	w zł		in zł	2005= =100	2010= =100	2016= =100		
Obsługa rynku nieruchomości ^a	3383	4075	4223	4449	172,6	131,4	105,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4055	4862	5008	5323	174,4	131,4	106,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	2125	2850	2967	3163	199,9	148,9	106,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4150	4788	5042	5305	173,3	127,8	105,2	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3381	4133	4176	4259	172,5	126,1	102,0	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3137	3566	3752	3998	204,9	127,4	106,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2934	3477	3644	3844	174,9	131,1	105,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2351	3041	3239	3293	150,1	140,0	101,7	Other service activities

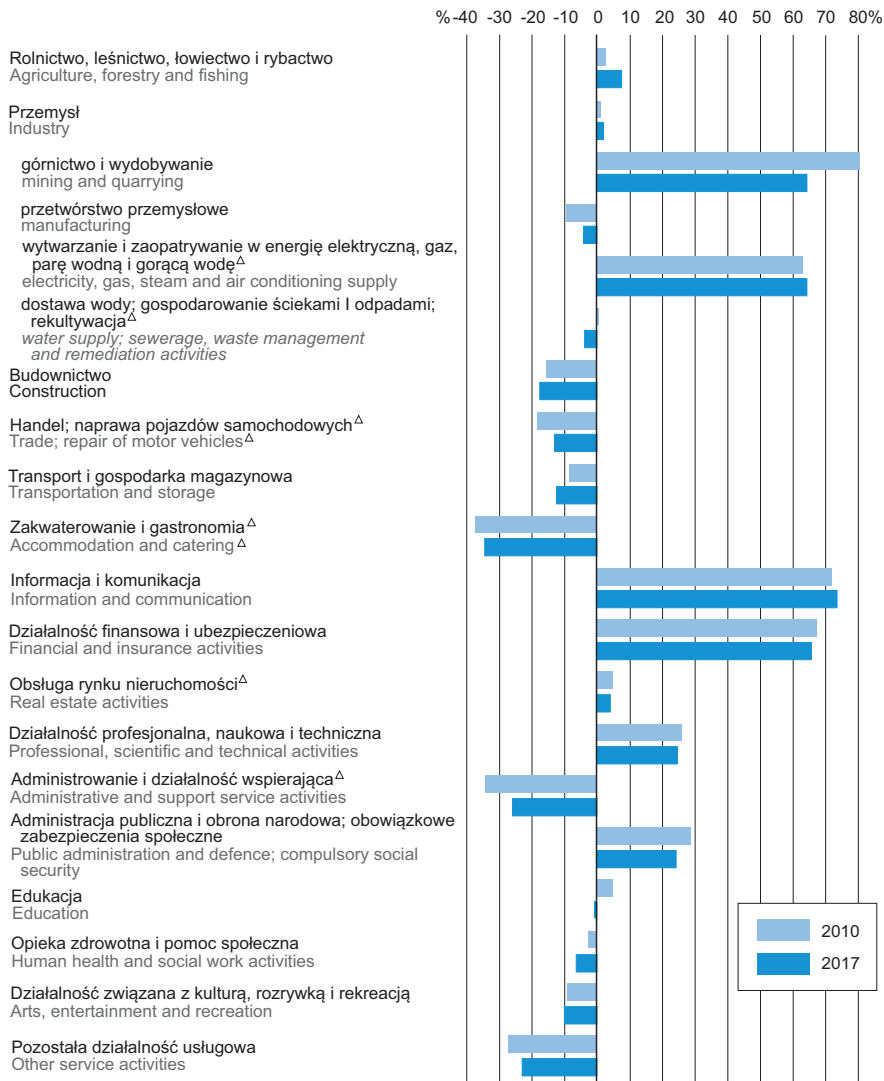
TABLE 4 (96). WSKAŹNIKI WYNAGRODZEŃ NOMINALNYCH, CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH ORAZ WYNAGRODZEŃ REALNYCH

INDICES OF NOMINAL WAGES AND SALARIES, PRICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES AND REAL WAGES AND SALARIES

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100		previous year=100		2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto	105,6	103,7	103,7	103,2	103,5	103,7	105,4	225,6	180,8	132,6	109,3
Average monthly gross nominal wages and salaries											
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych pracowników	104,1	103,6	100,9	100,0	99,0	99,4	101,9	141,5	124,1	109,1	101,3
Prices of consumer goods and services for households of employees											
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto ^a	101,4	100,1	102,8	103,2	104,5	104,3	103,4	159,4	145,8	121,2	107,8
Average monthly gross real wages and salaries ^a											

a Wskaźniki łańcuchowe (rok poprzedni=100) obliczono jako iloraz wskaźnika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia nominalnego brutto oraz wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych pracowników (do 2005 r. łącznie z gospodarstwami pracowników użytkujących gospodarstwo rolne), wskaźniki jednopodstawowe od 2006 r. — metodą nawiązania łańcuchowego.

a Chain indices (previous year=100) are calculated as the ratio of the index of the average monthly gross nominal wages and salaries and the price index of consumer goods and services for households of employees (until 2005 including households of employees — farmers) and single base indices since 2006 — using the chain-base index method.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ**
**RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES FROM THE AVERAGE
WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY**

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 5 (97). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.

PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016

Grupy zawodów Occupational groups	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	4347	4706	3971
TOTAL						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8,3	8,8	7,8	8791	9999	7360
Managers						
Specjaliści	25,5	17,6	33,5	5343	6343	4793
Professionals						
Technicy i inny średni personel	11,6	10,3	13,0	4411	5027	3901
Technicians and associate professionals						
Pracownicy biurów	8,8	7,1	10,7	3526	3591	3480
Clerical support workers						
Pracownicy usług i sprzedawcy	11,4	7,3	15,7	2699	2910	2596
Service and sales workers						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,3	0,1	2960	2987	2873
Skilled agricultural, forestry and fishery workers						
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14,0	23,1	4,5	3427	3573	2647
Craft and related trades workers						
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,7	19,7	5,3	3519	3664	2953
Plant and machine operators, and assemblers						
Pracownicy wykonujący prace proste	7,5	5,8	9,4	2603	2893	2416
Elementary occupations						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (98). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREEES AND PENSIONERS^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys.		in thous.		
OGÓŁEM	9244	8879	8909	8935	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	7869	7676	7715	7760	Covered by the non-agricultural social security system
pobierający:					persons receiving:
emerytury	5256	5310	5403	5516	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	1265	1016	967	907	disability pensions
renty rodzinne	1348	1350	1345	1337	survivors pensions

a Przeciętne w roku.

a Annual averages.

TABL. 6 (98). **EMERYCI I RENCIŚCI⁹ (dok.)**
 RETIREES AND PENSIONERS⁹ (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys.		in thous.		
Rolnicy indywidualni	1375	1203	1194	1175	Farmers
pobierający:					persons receiving:
emerytury	1097	943	934	919	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	235	216	216	212	disability pensions
renty rodzinne	43	44	44	44	survivors pensions
a Przeciętne w roku.					
a Annual averages.					

Dane o emeryturach i rentach oraz zasiłkach i świadczeniach rehabilitacyjnych z tytułu ubezpieczenia społecznego podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Opodatkowaniu nie podlegają zasiłki: chorobowy i macierzyński (wyłącznie w przypadku rolników indywidualnych), pogrzebowy oraz jednorazowe odszkodowania powypadkowe.

Data regarding retirement and other pensions as well as allowances and rehabilitation benefits from social security are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income tax.

Sickness and maternity allowances (exclusively for farmers), funeral allowance as well as one-off accident compensation payments are non-taxable.

Świadczenia emerytalne i rentowe (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa — w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. — w przypadku emerytur — także ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE) oraz ze środków budżetów: Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

Świadczenia emerytalne i rentowe rolników indywidualnych wypłacane są przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

Retirement and other pension benefits (excluding those for farmers) concern benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution (from the sources of the Social Insurance Fund, the state budget — within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures, and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 — in case of retirement pensions — from the sources gathered in the open pension funds — OFE), as well as from the budget sources of: the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice.

Retirement and other pension benefits for farmers are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorised to receive benefits from those systems simultaneously.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABLE 7 (99). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE EMERYTURY I RENTY BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSIONS

Rodzaje świadczeń	2010	2015	2016	2017				Type of benefits	
	w zł		in zł	2000= =100	2005= =100	2010= =100	2016= =100		
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ...	1643	2049	2086	2138	243,6	182,2	130,0	102,5	Retirement and other pensions from non-agricultural social security system
emerytury	1755	2171	2205	2254	225,5	172,7	128,5	102,2	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	1300	1636	1663	1710	239,0	185,0	131,7	102,8	disability pensions
renty rodzinne	1527	1883	1914	1951	227,3	174,7	128,0	102,0	survivors pensions
Emerytury i renty rolników indywidualnych	955	1180	1183	1200	199,4	158,4	125,8	101,5	Retirement and other pensions of farmers
emerytury	996	1210	1210	1222	193,4	154,0	122,4	100,9	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	751	1028	1043	1065	188,0	172,0	141,9	102,1	disability pensions
renty rodzinne	1011	1278	1288	1401	270,0	181,7	138,6	108,8	survivors pensions

W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (z wyłączeniem emerytur i rent wypłaconych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin oraz funkcjonariuszom bezpieczeństwa publicznego i służby więziennej oraz członkom ich rodzin) wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych:

- w 2017 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wyniosła 2072 zł i była wyższa o 2,7% w porównaniu z rokiem poprzednim,
- w marcu 2017 r. przeciętna emerytura wyniosła 2167 zł, renta z tytułu niezdolności do pracy — 1667 zł, renta rodzinna — 1899 zł; 61,4% emerytów, 69,3% rencistów uprawnionych do renty z tytułu niezdolności do pracy i 58,3% rencistów uprawnionych do renty rodzinnej pobierało świadczenie w wysokości poniżej przeciętnego.

As part of non-agricultural social security system (excluding retirement and other pensions paid to former professional soldiers and members of their families as well as to functionaries of the public safety and penitentiary staff as well as members of their families) paid from the Social Insurance Institution:

- in 2017 the average monthly gross retirement and other pension amounted to 2072 zł and was approximately 2,7% higher in comparison with the previous year,
- in March 2017 the average retirement pension amounted to 2167 zł, disability pension — 1667 zł, survivors pension — 1899 zł; 61,4% of retirees, 69,3% of pensioners authorised to receive a disability pension and 58,3% of pensioners authorized to receive a survivors pension received a lower benefit than average.

Notka do tabl. 8 na str. 152.

a Wskaźniki łańcuchowe (rok poprzedni=100) obliczono jako ilorz wskaźnika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty nominalnej brutto oraz wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów, wskaźniki jednopodstawowe od 2006 r. — metodą nawiązania łańcuchowego.

Footnote to the table 8 on page 152.

a Chain indices (previous year=100) are calculated as the ratio of the index of the average monthly gross nominal retirement and other pension and the price index of consumer goods and services for households of retirees and pensioners, and single base indices since 2006 — using the chain-base index method.

RELACJE PRZECIĘTNEJ MIESIĘCZNEJ EMERYTURY BRUTTO Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^a
RELATION OF AVERAGE MONTHLY GROSS RETIREMENT PENSION FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM TO THE AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^a

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej=100
 Average monthly gross wages and salaries in the national economy=100

^a Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

^a For calculating the ratio, the average monthly gross wages and salaries, less contributions to compulsory social security paid by the insured employee, was adopted as the base (denominator).

TABL. 8 (100). WSKAŹNIKI EMERYTUR I RENT NOMINALNYCH, CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH ORAZ EMERYTUR I RENT REALNYCH
INDICES OF NOMINAL RETIREMENT AND OTHER PENSIONS, PRICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES AND REAL RETIREMENT AND OTHER PENSIONS

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Przeciętna miesięczna emerytura i renta nominalna brutto: Average monthly gross nominal retirement and other pension:											
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..... from non-agricultural social security system	105,1	105,4	105,5	103,6	102,9	101,8	102,5	243,6	182,2	130,0	104,3
rolników indywidualnych ..... of farmers	103,3	106,9	106,3	102,1	103,0	100,3	101,5	199,4	158,4	125,8	101,8
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów ..... Prices of consumer goods and services for households of retirees and pensioners	104,8	104,0	101,1	100,0	99,4	99,6	102,3	151,9	130,8	111,6	101,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto ^a : Average monthly gross real retirement and other pension ^a :											
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ..... from non-agricultural social security system	100,3	101,3	104,4	103,6	103,5	102,2	100,2	160,0	139,5	116,4	102,4
rolników indywidualnych ..... of farmers	98,6	102,8	105,1	102,1	103,6	100,7	99,2	131,0	120,6	112,6	99,9

^a Notka patrz na str. 151.

^a See footnote on page 151.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

Zasiłki, świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe z tytułu ubezpieczenia społecznego osób pracujących (poza rolnikami indywidualnymi) wypłacane są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa — w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i nie obejmują żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy bezpieczeństwa publicznego i służby więziennej oraz członków ich rodzin, z wyjątkiem zasiłku pogrzebowego po emerytach, rencistach i członkach ich rodzin.

Zasiłki: chorobowy, macierzyński — do 2015 r. oraz jednorazowe odszkodowanie powypadkowe z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych wypłacane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego finansowane są z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, z wyjątkiem zasiłku pogrzebowego oraz od 2016 r. zasiłku macierzyńskiego finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Allowances, rehabilitation benefits and one-off accident compensations from social security for employed persons (excluding farmers) are paid by the Social Insurance Institution (from the sources of the Social Insurance Fund and the state budget — within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) excluding professional soldiers, functionaries of the public safety and penitentiary staff as well as members of their families, except funeral allowance for retirees, pensioners and members of their families.

Sickness allowance, maternity allowance — until 2015 as well as one-off accident compensation from social security for farmers that are paid by the Agricultural Social Insurance Fund are financed from the Contribution Fund of the Social Insurance of Farmers, excluding funeral allowance as well as maternity allowance — since 2016 financed from the Pension Fund.

TABL. 9 (101). PRZECIĘTNE ZASIŁKI, ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNE I JEDNORAZOWE ODSZKODOWANIA POWYPADKOWE Z TYTUŁU UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

AVERAGE ALLOWANCES, REHABILITATION BENEFITS AND ONE-OFF ACCIDENT COMPENSATIONS FROM SOCIAL SECURITY

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł		in zł		
POZA ROLNIKAMI INDYWIDUALNYMI EXCLUDING FARMERS					
Zasiłek:					Allowance:
chorobowy ^{ab} — dziennie	57	71	73	75	sickness ^{ab} — daily
macierzyński ^{bc} — dziennie	69	75	76	75	maternity ^{bc} — daily
w tym z tytułu urlopu:					of which due to leave:
ojcowskiego	.	122	124	129	father's
rodzicielskiego	x	69	72	71	parental's
opiekuńczy ^b — dziennie	63	77	81	84	care ^b — daily
pogrzebowy — jednorazowo	6398	3994	3994	3995	funeral — one-off
wyrównawczy ^b — dziennie	23	33	31	34	compensatory ^b — daily

a Bez wynagrodzeń za czas niewykonywania pracy z powodu absencji chorobowej, wypłaconych przez zakłady pracy oraz bez wypłat z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. b Brutto. c Rozszerzenie możliwości korzystania z urlopów uprawniających do tego zasiłku wynika ze zmian ustawowych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 159, z późniejszymi zmianami).

a Excluding wages and salaries for health-related absence from work paid by employers as well as excluding the Guaranteed Employee Benefit Fund payments. b Gross. c Extending the possibility of taking leave providing entitlement to this of allowance results from legal changes (uniform text Journal of Laws 2014 item 159, with later amendments).

TABL. 9 (101). PRZECIĘTNE ZASIŁKI, ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNE I JEDNORAZOWE
ODSZKODOWANIA POWYPADKOWE Z TYTUŁU UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO (dok.)
AVERAGE ALLOWANCES, REHABILITATION BENEFITS AND ONE-OFF ACCIDENT
COMPENSATIONS FROM SOCIAL SECURITY (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł		in zł		
POZA ROLNIKAMI INDYWIDUALNYMI (dok.) EXCLUDING FARMERS (cont.)					
Świadczenie rehabilitacyjne ^b — miesięcznie	1271	1465	1535	1588	Rehabilitation benefit ^b — monthly
Jednorazowe odszkodowanie powypadkowe	4102	4592	4693	4894	One-off accident compensation
w tym z tytułu wypadku śmiertelnego	48676	64744	69725	80661	of which for fatal accident
ROLNICY INDYWIDUALNI FARMERS					
Zasiłek:					Allowance:
chorobowy — dziennie	10	10	10	10	sickness — daily
macierzyński — miesięcznie ^d	2766	3467	884	980	maternity — monthly ^d
pogrzebowy — jednorazowo	6439	3999	4000	3999	funeral — one-off
Jednorazowe odszkodowanie powypadkowe	3412	4881	4969	4875	One-off accident compensation
w tym z tytułu wypadku śmiertelnego	50286	62630	67680	59316	of which for fatal accident

b Brutto. d W latach 2010 i 2015 — jednorazowo.

b Gross. d In 2010 and 2015 — one-off.

Świadczenia rodzinne od 1 V 2004 r. przysługują osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 28 XI 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1952, z późniejszymi zmianami) i obejmują: zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka — od 2006 r., świadczenie rodzicielskie — od 2016 r., świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy — od 2013 r. i świadczenie pielęgnacyjne).

Świadczenia finansowane są z budżetu państwa i nie podlegają opodatkowaniu z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Since 1 V 2004 family benefits have been designated to persons authorised on the basis of the Law on Family Benefits, dated 28 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1952, with later amendments) and included: family allowance, supplements to the family allowance, one-off subsidy due to giving birth to a child — since 2006, parental benefit — since 2016, attendance benefits (nursing allowance, special attendance allowance — since 2013 and nursing benefit).

Benefits are financed from the state budget and are not subject to personal income tax.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 10 (102). ŚWIADCZENIA RODZINNE

FAMILY BENEFITS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Przeciętna miesięczna liczba wypłaconych świadczeń w tys.:					Average monthly number of paid benefits in thous.:
zasilek rodzinny	3003,3	2035,4	2206,4	2195,5	family allowance
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:					supplement to the family allowance due to:
urodzenia dziecka	15,2	9,8	13,3	13,1	giving birth to a child
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	111,9	42,2	53,3	59,8	taking care of a child during child-care leave
samotnego wychowywania dziecka	139,4	96,5	100,4	99,3	single parenthood
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	172,9	132,1	137,2	133,6	education and rehabilitation of a disabled child
rozpoczęcia roku szkolnego	178,0	127,1	165,0	188,7	beginning of a school year
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	326,0	204,3	211,1	201,9	undertaking education outside the place of residence by a child
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	504,7	334,5	339,9	334,2	multi-children parenthood
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	34,4	23,3	25,4	25,0	one-off subsidy due to giving birth to a child
świadczenie rodzicielskie	x	x	78,0	94,9	parental benefit
świadczenia opiekuńcze:					attendance benefits:
zasiłek pielęgnacyjny	873,0	920,8	916,8	912,4	nursing allowance
specjalny zasiłek opiekuńczy ...	x	26,8	39,3	43,9	special attendance allowance
świadczenie pielęgnacyjne	108,4	111,7	117,2	123,2	nursing benefit
Przeciętne miesięczne świadczenie w zł:					Average monthly benefit in zł:
zasilek rodzinny	86	101	111	115	family allowance
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:					supplement to the family allowance due to:
urodzenia dziecka	1000	1000	811	806	giving birth to a child
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	385	388	385	368	taking care of a child during child-care leave
samotnego wychowywania dziecka	175	178	188	192	single parenthood
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	77	80	97	105	education and rehabilitation of a disabled child
rozpoczęcia roku szkolnego	100	100	80	66	beginning of a school year
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	53	56	67	71	undertaking education outside the place of residence by a child
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	80	82	90	93	multi-children parenthood
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1000	1000	1000	1000	one-off subsidy due to giving birth to a child
świadczenie rodzicielskie	x	x	922	918	parental benefit
świadczenia opiekuńcze:					attendance benefits:
zasiłek pielęgnacyjny	153	153	153	153	nursing allowance
specjalny zasiłek opiekuńczy ...	x	508	512	514	special attendance allowance
świadczenie pielęgnacyjne	513	1190	1292	1397	nursing benefit

Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” od 1 IV 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 II 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1851, z późniejszymi zmianami); jest finansowane z budżetu państwa i nie podlega opodatkowaniu z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Since 1 IV 2016, the child-raising benefit "Family 500+" has been designated to persons authorised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1851, with later amendments); is financed from the state budget and is not subject for personal income tax.

TABL. 11 (103). **ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”**
CHILD-RAISING BENEFIT "FAMILY 500+"

Wyszczególnienie	2016 ^a	2017	Specification
Przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie w tys.	2522,7	2520,6	Average monthly number of families receiving benefits in thous.
z jednym dzieckiem	632,8	665,5	with one child
z dwojgiem dzieci i więcej	1889,9	1855,1	with two children and more
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	3808,0	3797,1	Average monthly number of children on which families receiving benefit in thous.
Wyплаты świadczenia w mln zł	17080,9	23171,3	Benefit payments in mln zł

a Dane dotyczą okresu — 1 IV—31 XII.

a Data concern the period — 1 IV—31 XII.

Renta socjalna od 1 X 2003 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 27 VI 2003 r. o rencie socjalnej (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 982, z późniejszymi zmianami); finansowana jest z budżetu państwa i podawana **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Since 1 X 2003 social pension has been designated to persons authorised on the basis of the Law on Social Pension dated 27 VI 2003 (uniform text Journal of Laws 2013 item 982, with later amendments); is financed from the state budget and is given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax.

TABL. 12 (104). **RENTA SOCJALNA BRUTTO**
GROSS SOCIAL PENSION

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Przeciętna miesięczna liczba wypłaconych świadczeń w tys.	248,2	272,4	275,9	278,3	Average monthly number of paid benefits in thous.
Przeciętne miesięczne świadczenie w zł	586	730	733	822	Average monthly benefit in zł

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

Zasiłki dla bezrobotnych od 1 VI 2004 r. przysługują osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1065, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. przysługują osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2148). Zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne finansowane są z Funduszu Pracy (w okresie od 1 VIII 2004 r. do 31 XII 2008 r. zasiłki i świadczenia przedemerytalne finansowane były z budżetu państwa).

Zasiłki i świadczenia podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Unemployment benefits since 1 VI 2004 have been designated to persons authorised on the basis of the Law on Promotion of Employment and Labour Market Institutions dated 20 IV 2004 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1065, with later amendments). Pre-retirement allowances and benefits since 1 VIII 2004 have been designated to persons authorised on the basis of the Law on Pre-retirement Benefits dated 30 IV 2004 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2148). Unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits are financed from the Labour Fund (in the period from 1 VIII 2004 to 31 XII 2008 the pre-retirement allowances and benefits were financed from the state budget).

Allowances and benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax.

TABL. 13 (105). **ZASIŁKI DLA BEZROBOTNYCH, ZASIŁKI I ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNE BRUTTO**
GROSS UNEMPLOYMENT BENEFITS, PRE-RETIREMENT ALLOWANCES AND BENEFITS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Przeciętna miesięczna liczba wypłaconych świadczeń w tys.:					Average monthly number of paid benefits in thous.:
zasiłek dla bezrobotnych	345,7	231,6	201,2	175,1	unemployment benefit
zasiłek przedemerytalny	79,1	19,1	12,0	7,0	pre-retirement allowance
świadczenie przedemerytalne	73,0	168,4	171,9	160,7	pre-retirement benefit
Przeciętne miesięczne świadczenie w zł:					Average monthly benefit in zł:
zasiłek dla bezrobotnych	632	745	742	738	unemployment benefit
zasiłek przedemerytalny	820	970	976	987	pre-retirement allowance
świadczenie przedemerytalne	933	1024	1030	1026	pre-retirement benefit

Spożycie w sektorze gospodarstw domowych, opracowane zgodnie z zaleceniami „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)” — patrz nota na str. 389, obejmuje:

- wydatki poniesione przez ludność na zakup produktów (wyrobów i usług) wycenianych w cenach płaconych przez konsumentów (w tym wydatki na zakupy w szarej gospodarce),
- wartość usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio (FISIM),
- wartość oszustw na podatku od towarów i usług (tzw. VAT fraud),
- wartość spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji wycenianego w cenach skupu surowych (nieprzetworzonych) produktów,
- opłaty za usługi związane z systemem ubezpieczeń społecznych,
- wartość usług mieszkaniowych, tj. czynsze umowne w odniesieniu do mieszkań użytkowanych przez właścicieli i najemców (oszacowaną przy wykorzystaniu metody kosztów użytkownika) oraz czynsze najmu dla mieszkań w budynkach czynszowych (towarzystw budownictwa społecznego i wynajętych w celu osiągnięcia zysku) — wycena tych usług dotyczy m.in. kosztów utrzymania i remontów bieżących łącznie z oszacowaną amortyzacją i odpowiednim zyskiem,
- wartość korzyści z wykorzystywania samochodów służbowych do celów prywatnych,
- wartość samochodów używanych importowanych z UE,
- wydatki na wyroby i usługi związane z działalnością nielegalną.

Wartość tego spożycia równa się przychodom ogółem w sektorze gospodarstw domowych pomniejszonym o odrębnie oszacowaną kwotę oszczędności brutto (patrz tabl. 2 na str. 145).

Spożycie w sektorze gospodarstw domowych prezentuje się zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

Households' final consumption expenditure, compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)" — see note on page 389, includes:

- expenditure borne by the population on the purchases of products (goods and services) valued at prices paid by consumers (including expenditure on the purchases of products in hidden economy),
- value of financial intermediation services indirectly measured (FISIM),
- value of VAT fraud,
- value of own consumption of agricultural products originating from own production valued at procurement prices of raw (not processed) products,
- social insurance scheme services charges,
- value of dwelling services, i.e. imputed rents referring to the dwellings occupied by householders (owners and others) estimated by the user cost method as well as actual rents for the dwellings in rental buildings (public building societies and dwellings rent for profit) — valuation of these services concerns among others costs of maintenance and repair including the estimated depreciation and appropriate profit,
- value of benefits from private use of company cars,
- value of used cars imported from the EU,
- expenditure on goods and services related to illegal activities.

The value of households' final consumption expenditure is equal to total resources of the households sector decreased by the separately estimated amount of gross saving (see table 2 on page 145).

Households' final consumption expenditure is presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

Gospodarstwa domowe w 2016 r. przeznaczyły na spożycie 95,7% nominalnych dochodów do dyspozycji brutto, tj. o 1,8 p.proc. mniej niż w 2010 r. i o 1,9 p.proc. mniej niż w 2015 r.

In 2016 households designed 95,7% of gross nominal disposable income for consumption expenditure, i.e., 1,8 pp less than in 2010 and 1,9 pp less than in 2015.

Dynamika spożycia w sektorze gospodarstw domowych (ceny stałe^a)

Indices of households' final consumption expenditure (constant prices^a)

	Ogółem Total	Na 1 mieszkańca Per capita
	2000=100	
2017	172,0	172,4
	2005=100	
2017	150,5	150,6
	2010=100	
2017	120,1	120,2
	2015=100	
2017	108,9	108,9
	Rok poprzedni=100	Previous year=100
2011	103,3	103,2
2012	100,8	100,8
2013	100,3	100,4
2014	102,6	102,6
2015	103,0	103,1
2016	103,9	103,9
2017	104,8	104,8

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 14 (106). **SPOŻYCIE W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
HOUSEHOLDS' FINAL CONSUMPTION EXPENDITURE

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2015	2016		
	ceny bieżące current prices			ceny stałe ^a constant prices ^a			
	w mln zł	in mln zł	w odsetkach in percent	rok poprzedni=100 previous year=100	2000= =100		
OGÓŁEM	875207	1038271	1073800	100,0	103,0	103,9	164,1
TOTAL							
Żywność i napoje bezalkoholowe	167862	175573	183200	17,1	102,2	103,9	114,3
Food and non-alcoholic beverages							
Napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe i narkotyki	69483	60343	62759	5,8	85,0	103,5	101,8
Alcoholic beverages, tobacco and narcotics							
Odzież i obuwie	35489	49094	53315	5,0	110,5	109,1	379,2
Clothing and footwear							
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	199595	222944	227796	21,2	99,8	102,4	140,2
Housing, water, electricity, gas and other fuels							
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego i rutynowa konserwacja	38623	53573	56312	5,2	107,8	105,5	212,3
Furnishings, household equipment and routine household maintenance							
Zdrowie	35490	56991	60445	5,6	115,8	107,5	240,4
Health							
Transport	96015	126009	128464	12,0	106,2	103,6	187,7
Transport							
Łączność	26107	25147	25598	2,4	97,7	102,9	203,6
Communication							
Rekreacja i kultura	66917	81426	84961	7,9	104,3	107,0	169,7
Recreation and culture							
Edukacja	10767	10364	10628	1,0	96,3	101,7	127,1
Education							
Restauracje i hotele	24382	39023	41455	3,9	115,4	105,1	184,2
Restaurants and hotels							
Inne towary i usługi	104477	137784	138867	12,9	104,5	100,5	235,0
Miscellaneous goods and services							
NA 1 MIESZKAŃCĄ^b	22723	27000	27944	x	103,1	103,9	164,5
PER CAPITA^b							

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. b W złotych.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. b In zlotys.

Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą reprezentacyjną, systemem rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym. Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

W 2017 r. badaniem objęto 36655 gospodarstw domowych (tj. ok. 0,3% ogólnej liczby gospodarstw) reprezentujących poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności, a mianowicie **gospodarstwa domowe**:

- **pracowników**, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej,
- **rolników**, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego przez siebie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie,
- **pracujących na własny rachunek**, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy na własny rachunek, tj. z prowadzenia działalności gospodarczej poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu (np. twórcy, artyści, adwokaci),
- **emerytów**, których głównym źródłem utrzymania jest emerytura,
- **rencistów**, których głównym źródłem utrzymania jest renta,
- **utrzymujących się z niezarobkowych źródeł**, innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości — budynków, gruntów — niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody.

Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), uwzględniając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „Pozostałe towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „Łączność”.

W tablicach 15—17 oraz 19—21, jak również na wykresach nie zamieszczono wyników badań dotyczących grupy gospodarstw utrzymujących się z niezarobkowych źródeł.

Dane opracowane na podstawie wyników reprezentacyjnego badania budżetów gospodarstw domowych mogą różnić się od wielkości „makro” prezentowanych w tym dziale w częściach „Dochody” i „Spożycie”.

The household budget survey is based on the representative method with a monthly rotation and a quarterly cycle. Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

In 2017, the survey covered 36655 households (i.e. about 0,3% of the total number of households) representing individual socio-economic groups of the population, in particular **households**:

- **of employees**, the main source of maintenance of which is income from hired work,
- **of farmers**, the main source of maintenance of which is income from the use of a private farm in agriculture,
- **of the self-employed**, the main source of maintenance of which is income from self-employment, i.e., from conducting economic activity, other than farming, from practising a learned profession (e.g., creators, artists, lawyers),
- **of retirees**, the main source of maintenance of which is retirement pension,
- **of pensioners**, the main source of maintenance of which is other pension,
- **maintained from non-earned sources**, other than retirement or other pension, for whom the main source of maintenance are: social security allowances, other social benefits, income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue.

The grouping of household revenues and outgoings was made according to the principles of the system of national accounts. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), adopted in the household budget survey since 2013, including expenditures on life insurance under item "Miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "Communication".

The results of the survey concerning households maintained from non-earned sources are not presented in the tables 15—17 as well as 19—21 and charts.

Data compiled on the basis of results of the sample survey of household budgets can differ from the "macro" data presented in this chapter in the sections "Income" and "Consumption expenditure".

TABL. 15 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe Of which households of					
			pracownik em- ployees	rol- ników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
						razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners
Gospodarstwa domowe objęte badaniem ^a	2016	36886	17877	1689	2500	13323	11009	2314
Households included in the sur- vey ^a	2017	36655	17708	1658	2508	13282	11137	2145
Przeciętna liczba osób w gospo- darstwie domowym	2016	2,69	3,12	3,84	3,19	1,89	1,90	1,84
Average number of persons in household	2017	2,66	3,09	3,77	3,19	1,85	1,88	1,73
pracujących	2016	1,09	1,69	2,08	1,67	0,16	0,16	0,17
employed	2017	1,09	1,69	2,06	1,68	0,15	0,15	0,16
najemnie	2016	0,88	1,61	0,31	0,47	0,12	0,12	0,12
hired	2017	0,87	1,61	0,29	0,47	0,11	0,11	0,11
w gospodarstwie indywidual- nym w rolnictwie	2016	0,12	0,04	1,76	0,04	0,03	0,02	0,04
on private farm in agriculture	2017	0,11	0,05	1,75	0,04	0,03	0,02	0,04
na własny rachunek	2016	0,10	0,04	0,02	1,17	0,01	0,01	0,01
self-employed	2017	0,10	0,03	0,02	1,16	0,01	0,01	0,01
pobierających emeryturę	2016	0,54	0,14	0,4	0,11	1,22	1,45	0,10
recipients of retirement pen- sion	2017	0,55	0,15	0,40	0,12	1,24	1,46	0,10
pobierający rentę	2016	0,15	0,09	0,13	0,06	0,25	0,06	1,16
recipients of other pension	2017	0,14	0,08	0,13	0,05	0,23	0,06	1,14

a Liczba gospodarstw utrzymujących się z niezarobkowych źródeł wynosiła 1497 w 2016 r. i 1499 w 2017 r.

a The number of households maintained from non-earned sources amounted to 1497 in 2016 and 1499 in 2017.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 15 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE (dok.)**
HOUSEHOLDS (cont.)

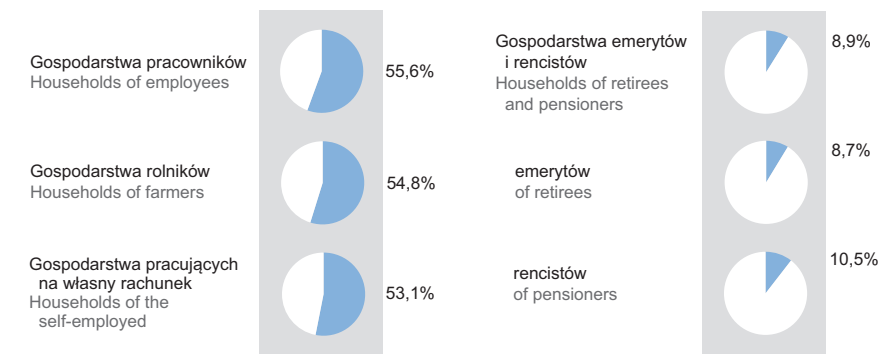
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of			
		pracowników em- ployees	rol- ników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners			
					razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners	
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym (dok.) Average number of persons in household (cont.)								
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł maintained from non-earned sources	2016	0,36	0,42	0,47	0,40	0,08	0,07	0,16
	2017	0,52	0,66	0,79	0,74	0,10	0,09	0,17
w tym z pozostałych świadczeń społecznych of which from other social benefits	2016	0,31	0,37	0,45	0,36	0,07	0,06	0,14
	2017	0,47	0,61	0,78	0,71	0,09	0,08	0,16
pozostających na utrzymaniu ^b dependents ^b	2016	0,55	0,77	0,75	0,95	0,17	0,15	0,25
	2017	0,36	0,51	0,39	0,60	0,12	0,12	0,15

b Bez dzieci otrzymujących świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

b Excluding children receiving the child-raising benefit "Family 500+”.

AKTYWNI ZAWODOWO W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2017 R.

ECONOMICALLY ACTIVE PERSONS IN HOUSEHOLDS IN 2017

Udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie osób w gospodarstwach domowych.
Share of economically active persons in the total number of persons in households.

Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej — oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych — z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in.: kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits — from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to compulsory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 16 (108). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of		
		pracownik em- ployees	rol- ników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
					razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners

W ZŁOTYCH IN ZLOTYS

Dochód rozporządzalny 2016	1475	1495	1151	1792	1499	1569	1164
Available income 2017	1598	1608	1576	1919	1579	1630	1296
Dochód do dyspozycji 2016	1426	1452	1123	1742	1425	1491	1112
Disposable income 2017	1549	1564	1544	1865	1507	1556	1238

W TYM W % DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO W 2017 R.
OF WHICH IN % OF AVAILABLE INCOME IN 2017

Dochód z pracy najemnej ^a ..... Income from hired work ^a	52,1	80,8	10,3	17,4	8,8	8,8	8,7
Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie ..... Income from a private farm in agriculture	4,2	0,2	68,2	0,0	0,3	0,3	0,3
Dochód z pracy na własny rachunek ..... Income from self-employment	8,4	1,6	1,1	69,0	1,0	1,1	0,7
Dochód ze świadczeń społecznych ..... Income from social benefits	31,2	13,9	18,7	10,7	86,4	86,7	84,2
z ubezpieczeń społecznych ..... from social security benefits	23,9	6,9	10,1	5,3	83,4	84,3	77,8
w tym: of which:							
emerytury ..... retirement pensions	19,4	4,4	7,4	3,7	72,1	81,8	4,7
renty z tytułu niezdolności do pracy disability pensions	1,8	1,1	1,7	0,6	4,5	1,5	26,1
z pozostałych świadczeń społecznych from other social benefits	7,4	7,0	8,6	5,5	3,0	2,5	6,4
Pozostały dochód ..... Other income	3,7	3,3	1,6	2,4	3,2	2,8	5,9
w tym dary od osób prywatnych ..... of which gifts from individuals	3,5	3,0	1,3	2,3	3,1	2,7	5,7

a Łącznie z wypłatami niezaliczonymi do wynagrodzeń, np.: dodatkiem za rozłąkę, ekwiwalentem za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwotami uzyskanymi z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

^a Including payments not included in wages and salaries, e.g.: severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund.

TABL. 17 (109). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of			
		pracownik em- ployees	rol- ników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners			
					razem total	emery- tów retirees	ren- cistów pen- sioners	
W ZŁOTYCH IN ZLOTYS								
OGÓŁEM	2016	1132	1123	815	1315	1227	1266	1040
TOTAL	2017	1176	1168	868	1368	1271	1296	1132
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	2016	1083	1080	786	1264	1153	1188	987
Of which consumer goods and services ^a	2017	1127	1125	837	1314	1199	1222	1075
W % OGÓŁEM W 2017 R. IN % OF TOTAL IN 2017								
Towary i usługi konsumpcyjne^a		95,8	96,3	96,4	96,0	94,4	94,3	94,9
Consumer goods and services ^a								
Żywność i napoje bezalkoholowe		24,3	23,2	31,0	20,9	26,9	26,7	28,0
Food and non-alcoholic beverages								
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe		2,4	2,4	2,2	2,2	2,4	2,4	2,6
Alcoholic beverages, tobacco								
Odzież i obuwie		5,3	5,9	6,1	6,7	3,2	3,3	3,1
Clothing and footwear								
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii		19,5	18,4	16,9	17,0	23,1	22,8	25,2
Housing, water, electricity, gas and other fuels								
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego		5,2	5,4	5,6	5,2	4,9	4,9	4,5
Furnishings, household equipment and routine household maintenance								
Zdrowie		5,5	4,5	4,6	4,6	8,5	8,7	7,8
Health								
Transport		8,7	9,9	9,9	9,1	5,8	6,0	4,1
Transport								
Łączność		4,7	4,8	5,0	4,5	4,3	4,2	4,5
Communication								
Rekreacja i kultura		6,9	7,3	4,4	10,2	5,2	5,4	4,4
Recreation and culture								
Edukacja		1,0	1,3	0,5	1,5	0,1	0,1	0,1
Education								
Restauracje i hotele		4,6	4,9	2,6	6,5	3,0	2,9	3,7
Restaurants and hotels								
Pozostałe towary i usługi		6,1	6,3	5,2	6,2	5,9	5,9	5,6
Miscellaneous goods and services								
Pozostałe wydatki		4,2	3,7	3,6	4,0	5,6	5,7	5,1
Other expenditures								

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

a Including pocket money not considered in terms of expenditures.

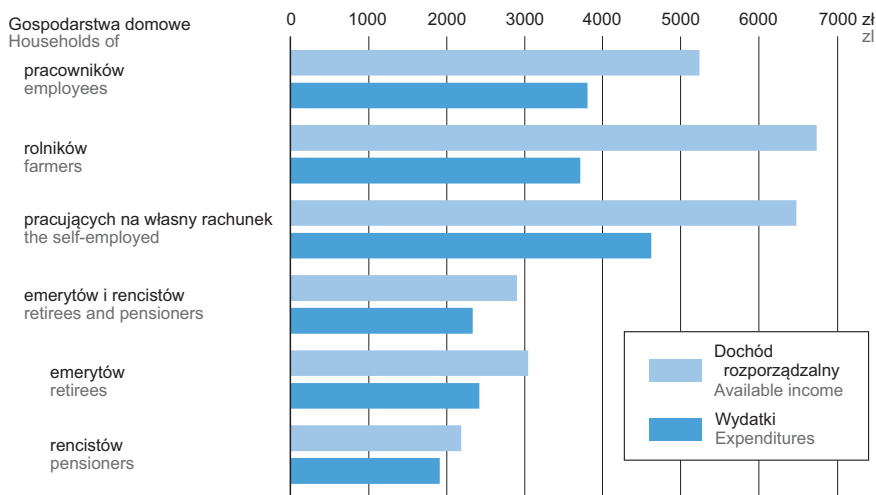

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 GOSPODARSTWO DOMOWE W 2017 R.

AVERAGE MONTHLY INCOME AND EXPENDITURES PER HOUSEHOLD IN 2017

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup gospodarstw domowych obrazują dynamikę cen towarów i usług konsumpcyjnych nabywanych przez poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności.

Podstawę do opracowania wskaźników cen dla grup gospodarstw domowych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych (ok. 1400—1800 w różnych latach).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych; patrz nota na str. 164.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP).

Price indices by household groups illustrate changes in prices of consumer goods and services purchased by particular socio-economic groups of the population.

The basis for compiling the price indices for groups of households is price observation of representatives of consumer goods and services (about 1400—1800 in various years).

The consumer price indices have been calculated applying the weight system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey; see note on page 164.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (ECOICOP, until 2013 — COICOP/HICP).

TABL. 18 (110). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH WEDŁUG GRUP GOSPODARSTW DOMOWYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES BY HOUSEHOLD GROUPS

Wyszczególnienie	2015	2016	2017			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Gospodarstwa:							
pracowników	99,0	99,4	101,9	124,1	109,1	101,3	Households: of employees
rolników	98,4	99,1	102,1	122,2	108,2	101,2	of farmers
pracujących na własny ra- chunek	99,1	99,4	101,9	122,1	108,7	101,3	of the self-employed
emerytów i rencistów	99,4	99,6	102,3	130,8	111,6	101,9	of retirees and pensioners
emerytów	99,4	99,5	102,3	130,5	111,4	101,8	of retirees
rencistów	99,5	99,9	102,2	132,6	112,3	102,1	of pensioners
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł	99,4	99,5	101,9	127,9	110,5	101,4	maintained from non-earned sources

Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub karty kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 19 (111). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOSCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2017 R.**

AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS IN 2017

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of		
		pracownik em- ployees	rolników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
					razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners
w kg in kg							
Ryż	0,15	0,14	0,12	0,15	0,19	0,19	0,20
Rice							
Pieczynko ^a	3,31	3,03	4,18	2,61	4,07	4,03	4,30
Bread ^a							
Makaron i produkty makaronowe Pasta and pasta products	0,38	0,36	0,35	0,32	0,46	0,45	0,47

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego.

a Excluding crisp bread, toasted bread and confectionery.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

TABL. 19 (111). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2017 R. (dok.)

AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS IN 2017 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe			Of which households of		
		pracownik em- ployees	rolników farm- ers	pracują- cych na własny rachunek the self-em- ployed	emerytów i rencistów retirees and pensioners		
					razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners
w kg in kg							
Mąka ^b	0,63	0,54	0,98	0,51	0,88	0,88	0,85
Flour ^b							
Kasze i ziarna zbóż	0,12	0,11	0,13	0,10	0,19	0,19	0,16
Groats and cereal grains							
Mięso	5,28	4,77	6,25	4,35	6,86	6,87	6,81
Meat							
Ryby i owoce morza ^c	0,29	0,25	0,29	0,27	0,43	0,44	0,35
Fish and seafood ^c							
Mleko ^d	2,99	2,74	3,85	2,60	3,58	3,58	3,59
Milk ^d							
Jogurt	0,52	0,53	0,40	0,53	0,55	0,56	0,49
Yoghurt							
Sery i twarogi ^e	0,86	0,82	0,71	0,87	1,01	1,03	0,92
Cheese and curd ^e							
Jaja ^f	11,42	10,14	13,99	9,87	14,93	15,02	14,43
Eggs ^f							
Oleje i tłuszcze	1,11	0,99	1,25	0,88	1,51	1,51	1,51
Oils and fats							
w tym masło	0,26	0,23	0,24	0,29	0,37	0,38	0,31
of which butter							
Owoce	3,64	3,36	2,92	3,67	4,76	4,85	4,28
Fruit							
Warzywa	8,24	7,31	10,15	6,93	10,90	10,92	10,79
Vegetables							
w tym ziemniaki	3,16	2,72	4,89	2,30	4,21	4,16	4,50
of which potatoes							
Cukier	0,93	0,80	1,50	0,66	1,29	1,29	1,26
Sugar							

b, c, e Bez: b — mąki ziemniaczanej, c — marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, konserw rybnych oraz wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, e — serków słodkich. d W litrach; bez zagęszczonego i w proszku. f W sztukach.

b, c, e Excluding: b — potato flour, c — pickles, processed sea and fresh-water food and fish, canned fish and ready-to-serve foods including coated food products, e — sweet cottage cheese. d In litres; excluding condensed and powdered milk. f In units.

Zasięg ubóstwa — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. W celu wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę**

ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1769, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Punktem wyjścia przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego jest poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

Poverty rates — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2017 item 1769, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household.

TABL. 20 (112). **WSKAŹNIKI ZASIĘGU UBÓSTWA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS

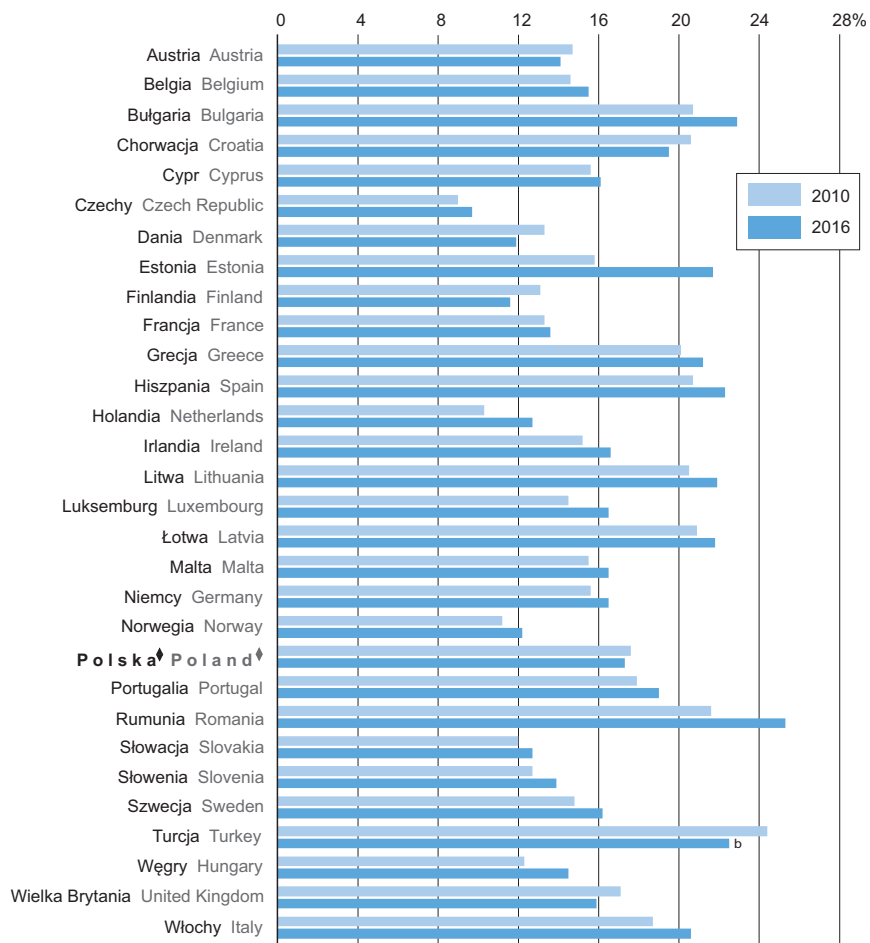
Wyszczególnienie	2016	2017	2016	2017	2016	2017	Specification
	osoby — w % ogółu osób w gospodarstwach danego typu — o wydatkach poniżej persons — in % of total persons in a given type of households — with expenditures below						
	relatywnej granicy ubóstwa relative poverty threshold		„ustawowej” granicy ubóstwa “legal” poverty threshold		minimum egzystencji subsistence minimum		
OGÓŁEM	13,9	13,4	12,7	10,7	4,9	4,3	TOTAL
w tym gospodarstwa:							of which households of:
Pracowników	12,5	11,9	11,9	9,7	3,9	3,3	Employees
Rolników	26,5	25,8	25,8	21,6	11,0	9,7	Farmers
Pracujących na własny rachunek	8,3	8,5	8,1	6,8	2,2	2,6	The self-employed
Emerytów	10,9	11,9	8,0	7,3	3,9	4,4	Retirees
Rencistów	21,8	20,0	16,9	14,0	8,5	7,3	Pensioners

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

WSKAŹNIK ZAGROŻENIA UBÓSTWEM^a W WYBRANYCH KRAJACH

AT-RISK-OF-POVERTY RATE^a IN SELECTED COUNTRIES

^a Na podstawie wyników Europejskiego Badania Dochodów i Warunków Życia (EU-SILC), obliczony jako udział osób, których roczny ekwiwalentny dochód do dyspozycji jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju w ogólnej liczbie ludności; po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. ^b 2015 r.

^a Data based on the results of the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC), calculated as a percentage of persons with an equivalised disposable income below the at-risk-of-poverty threshold, set at 60% of the median of equivalised disposable income in a given country, of total population; after social transfers. ^b 2015.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”.

TABL. 21 (113). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa domowe				Of which households of		
			pracownik employees	rolników farmers	pracujących na własny rachunek the self-employed	emerytów i rencistów retirees and pensioners			
						razem total	emerytów retirees	rencistów pensioners	
w % danej grupy gospodarstw in % of given group of households									
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka .... Refrigerator, fridge-freezer	2010	98,5	98,8	99,3	98,7	98,5	98,7	97,6	
	2017	98,7	98,9	99,3	99,0	98,6	98,8	98,0	
Automat pralniczy ..... Automatic washing machine	2010	89,9	94,7	87,2	97,4	83,8	84,7	80,1	
	2017	96,3	98,2	96,9	98,8	93,8	94,3	91,5	
Zmywarka do naczyń ..... Dishwasher	2010	15,5	19,3	13,5	39,7	6,8	7,3	4,7	
	2017	31,8	38,8	37,2	61,9	16,6	17,7	11,2	
Kuchenka mikrofalowa ..... Microwave oven	2010	52,4	62,6	58,9	72,4	35,1	35,5	33,3	
	2017	58,7	66,9	69,3	71,6	43,8	44,4	41,1	
Samochód osobowy ..... Passenger car	2010	59,5	73,2	91,0	91,5	35,2	37,8	24,9	
	2017	65,0	78,2	94,7	92,9	40,7	43,7	26,0	
Motocykl, skuter, motorower ..... Motorcycle, scooter, motorbike	2010	6,2	7,3	19,3	10,4	2,7	2,6	3,1	
	2017	5,9	6,8	20,0	9,2	2,5	2,5	2,6	
Rower (bez dziecięcego) ..... Bicycle (excluding children's)	2010	63,9	71,2	92,4	73,6	50,5	51,2	47,8	
	2017	60,7	68,2	87,6	71,5	46,0	46,0	45,9	
Telefon komórkowy ..... Mobile phone	2010	88,9	98,9	94,9	98,9	72,3	72,0	73,4	
	2017	96,2	99,6	98,8	99,3	90,2	90,4	89,2	
w tym smartfon ..... of which smartphone	2015	45,4	62,2	43,4	69,2	16,3	16,1	16,9	
	2017	60,6	78,7	67,0	82,8	28,7	28,8	26,2	
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b	2015	75,2	73,2	82,5	75,5	78,8	79,6	75,3	
	2017	69,0	66,1	77,6	68,5	74,0	74,5	71,1	

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych, radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player, radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

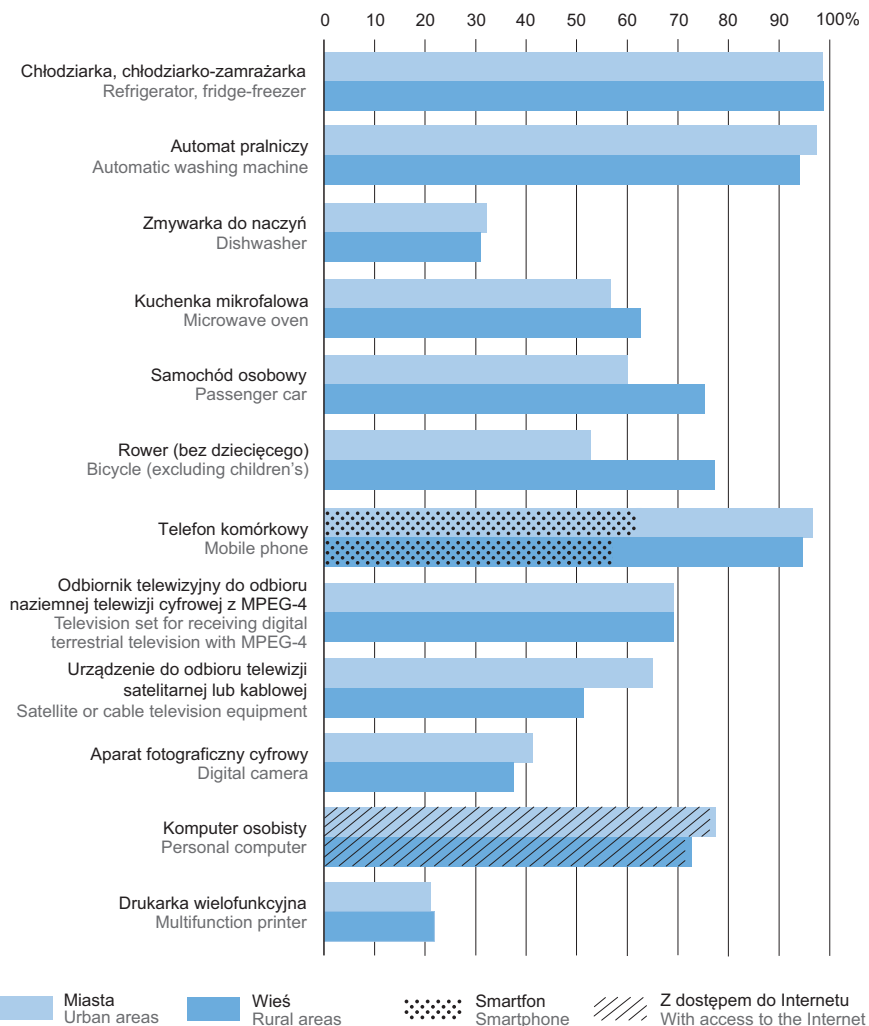
TABL. 21 (113). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**

HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification		W tym gospodarstwa domowe					Of which households of		
		Ogółem Grand total	pracownik em- ployees	rolników farm- ers	pracują- cych na własny rachu- nek the self-em- ployed	emerytów i rencistów			
						razem total	eme- rytów retirees	ren- cistów pen- sioners	
w % danej grupy gospodarstw in % of given group of households									
Odbiornik telewizyjny	2010	98,5	98,5	99,8	98,4	99,0	99,1	98,8	
Television set	2017	95,2	94,6	97,9	92,9	97,4	97,5	96,9	
w tym do odbioru naziemnej telewizji cyfrowej z MPEG-4	2015	60,1	65,0	61,8	68,9	53,5	54,8	48,2	
of which for receiving digital terrestrial television with MPEG-4	2017	69,3	72,4	71,4	75,4	64,8	65,9	58,8	
Zestaw kina domowego	2010	16,9	23,3	13,6	35,6	5,9	6,0	5,4	
Home theatre system	2017	10,8	14,7	7,4	23,0	3,7	3,9	3,1	
Urządzenie do odbioru telewizji satelitar- nej lub kablowej	2010	64,6	72,8	49,1	80,9	54,3	55,6	48,9	
Satellite or cable television equipment	2017	60,6	65,7	48,4	67,8	55,1	56,2	49,6	
Urządzenie do odbioru naziemnej tele- wizji cyfrowej z MPEG-4	2015	17,8	13,9	31,2	10,1	22,9	22,2	25,9	
Device for receiving digital terrestrial tele- vision with MPEG-4	2017	15,8	12,0	27,6	9,5	20,5	19,7	24,1	
Kamera wideo	2010	10,2	13,3	6,1	28,5	3,6	3,9	2,1	
Video camera	2017	7,0	8,8	5,6	16,9	3,1	3,2	2,1	
Aparat fotograficzny cyfrowy	2010	49,2	65,9	49,9	80,5	21,5	22,6	17,2	
Digital camera	2017	40,1	50,7	46,7	63,9	20,8	22,1	14,1	
Komputer osobisty	2010	64,6	85,0	74,7	92,3	30,1	30,1	29,9	
Personal computer	2017	75,9	92,5	86,6	96,6	46,7	47,7	42,0	
w tym laptop, tablet	2015	60,3	76,8	60,9	87,3	30,9	31,6	28,1	
of which laptop, tablet	2017	65,4	81,4	69,7	90,3	37,1	37,9	33,0	
w tym z dostępem do Internetu	2010	59,2	78,7	62,2	89,0	26,8	27,1	25,9	
of which with access to the Internet	2017	74,8	91,5	85,6	96,2	45,4	46,4	40,2	
w tym z dostępem szerokopasmow- ym	2010	43,0	57,7	41,5	66,4	18,6	18,7	18,1	
of which broadband access	2017	53,8	66,5	64,6	69,9	31,1	31,7	27,8	
Drukarka wielofunkcyjna	2015	23,1	29,3	34,6	46,5	8,9	9,2	7,5	
Multifunction printer	2017	21,4	26,9	32,4	43,5	8,2	8,6	6,3	

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

GOSPODARSTWA DOMOWE W MIASTACH I NA WSI WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a W 2017 R.URBAN AND RURAL HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a IN 2017

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

Handel i gastronomia

Trade and catering

Informacje charakteryzujące handel i gastronomię dotyczą:

- sprzedaży detalicznej towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w punktach sprzedaży detalicznej, tj. w: sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży, punktach aptecznych) oraz w sieci hurtowej i u producenta w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców, a także sprzedaży w placówkach gastronomicznych,
- sprzedaży hurtowej towarów w przedsiębiorstwach handlowych,
- przychodów z działalności gastronomicznej,
- sieci handlowej,
- sieci placówek gastronomicznych.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności — PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

Information characterizing trade and catering concerns:

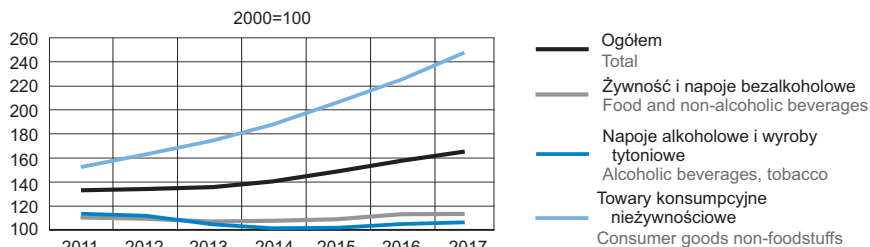
- retail sales of consumer and non-consumer goods in retail sales outlets, i.e. in: shops (including generally available pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail sales outlets (stalls and portable sales outlets, pharmaceutical outlets) and wholesale networks and at producers in quantities indicating purchases for private needs as well as sold in catering establishments,
- wholesale of goods in trade enterprises,
- revenues from catering activity,
- the trade network,
- the network of catering establishments.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification, "non-foodstuff goods" are presented separately.

DYNAMIKA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ (ceny stałe)^a
INDICES OF RETAIL SALES (constant prices)^a

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; z wyjątkiem „ogółem” – bez sprzedaży w placówkach gastronomicznych.

^a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15; with the exception of "total" – excluding sales in catering establishments.

TABL. 1 (114). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA (ceny bieżące)
RETAIL AND WHOLESALE (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent	

	SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					TOTAL
O G Ó Ł E M	592958	721999	754964	805743	100,0	TOTAL
W punktach sprzedaży detalicznej ^a	571893	691057	719821	766454	95,1	In retail sales outlets ^a
towary konsumpcyjne	464389	581218	612710	662557	82,3	consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	156013	165161	172263	180187	22,4	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	53763	54782	57495	58749	7,3	alcoholic beverages, tobacco
towary nieżywnościowe	254612	361276	382952	423622	52,6	non-foodstuffs
towary niekonsumpcyjne	107504	109839	107111	103897	12,8	non-consumer goods
W placówkach gastronomicznych	21065	30942	35144	39288	4,9	In catering establishments
NA 1 MIESZKAŃCA^b	15395	18775	19647	20971	x	PER CAPITA^b

SPRZEDAŻ HURTOWA W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES

	SPRZEDAŻ HURTOWA W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES					TOTAL
O G Ó Ł E M	846490	1068831	1136355	1256566	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	108418	146637	162698	172347	13,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	25287	29440	30928	35505	2,8	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^c	712785	892754	942729	1048714	83,5	Non-foodstuff goods ^c

^a Łącznie ze sprzedażą detaliczną dokonywaną w hurtowniach i u producentów. ^b W złotych. ^c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Including retail sales conducted at wholesale stores and producers. ^b In zlotys. ^c Consumer and non-consumer goods.

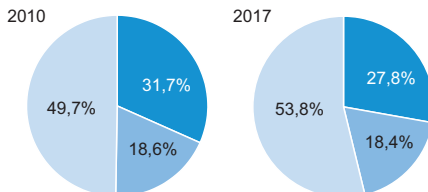
STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ WEDŁUG WIELKOŚCI PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH (ceny bieżące)

STRUCTURE OF RETAIL SALES BY SIZE OF ECONOMIC ENTITIES (current prices)

Podmioty gospodarcze o liczbie pracujących:

Economic entities employing:

- do 9 osób
up to 9 persons
- 10–49
- 50 osób i więcej
50 persons and more

TABL. 2 (115). SKLEPY I STACJE PALIW

Stan w dniu 31 XII

SHOPS AND PETROL STATIONS

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
Sklepy	346058	360750	367011	Shops
o powierzchni sprzedażowej:				with sales floor:
99 m ² i mniej	313729	323051	328379	99 m ² and less
100— 399	22403	24701	25244	100— 399
400— 999	6950	9278	9599	400— 999
1000—1999	1875	2441	2494	1000—1999
2000—2499	244	273	286	2000—2499
2500 m ² i więcej	857	1006	1009	2500 m ² and more
Stacje paliw	9603	8991	9099	Petrol stations
Liczba ludności na 1 sklep	111	107	105	Population per 1 shop

TABL. 3 (116). GASTRONOMIA

CATERING

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w mln zł	21683	31387	35666	39912	Revenues from catering activity (current prices) in mln zł
Ze sprzedaży towarów handlowych w tym ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	6043	5788	6387	6817	From sales of trade commodities
Z produkcji gastronomicznej	4200	4157	4577	5063	of which from the sale of alcoholic beverages, tobacco
Z pozostałej działalności	15022	25154	28756	32471	From catering production
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	70483	68342	69414	71056	Number of catering establishments (as of 31 XII)
Restauracje	14937	18789	19648	20086	Restaurants
Bary	27145	22290	20926	20172	Bars
Stołówki	4509	4183	4356	4383	Canteens
Punkty gastronomiczne	23892	23080	24484	26415	Food stands

TABL. 4 (117). DOSTAWY^a WYBRANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH
DELIVERIES^a OF SELECTED CONSUMER GOODS

Towary	2010	2015	2016	Commodities
ŻYWNOŚĆ w tys. t FOOD in thous. t				
Mięso drobiowe	1213	1575	1853	Poultry meat
Konserwy, wędliny, wyroby wędliniar- skie drobiowe	187	176	176	Variety meat products from poultry
Przetwory mięsne i podrobowe ze zwierząt rzeźnych ^b	878	897	953	Meat and variety meat products from animals for slaughter ^b
w tym wędliny ^c	668	677	739	of which cured meat products ^c
Ryby morskie mrożone	209	230	249	Frozen sea fish
Margaryna i produkty do smarowania ^d (z wyłączeniem margaryny płynnej)	315	264	287	Margarine and spreads ^d (excluding liquid margarine)
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowa- nia	162	165	176	Butter and dairy spreads
Sery i twarogi	623	684	720	Cheese and curd
w tym:				of which:
sery podpuszczkowe dojrzewające	222	259	285	rennet ripening cheese
sery przetworzone (topione)	48,0	35,7	36,9	processed (melted) cheese
Mąka pszenna	2200	2255	2303	Wheat flour
Kasze i gryski	169	185	196	Groats and meals
Czekolada (łącznie z białą) ^e	184	241	244	Chocolate (including white) ^e
Makaron	204	217	215	Pasta

NAPOJE ALKOHOLOWE w tys. hl ALCOHOLIC BEVERAGES in thous. hl

Wódki, likiery, inne napoje alkoholowe w przeliczeniu na 100%	1245	1194	1259	Vodkas, liqueurs, other alcoholic bev- erages in terms of 100%
Wina gronowe ^f	1107	1293	1347	Grape wines ^f
Piwo otrzymane ze słodu ^g	35010	37967	38082	Beer from malt ^g

a Ilość wytworzonych w kraju wyrobów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób) pomniejszona o ich eksport i powiększona o import, skorygowana o saldo zmian stanu zapasów u producentów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób). b Obejmują: konserwy, wędliny, wyroby wędliniarskie i pozostałe przetwory. c W tym kiełbasy; bez drobiowych. d O obniżonej lub niskiej zawartości tłuszczu. e, f Łącznie z: e — czekoladkami i wyrobami czekoladowymi, f — wermutem. g O objętościowej mocy alkoholu powyżej 0,5%.

a Quantity of products produced domestically (data concern economic entities employing more than 9 persons) minus their exports and plus their imports corrected by the balance of changes of stocks at producers (data concern economic entities employing more than 49 persons). b Including: tinned food, cured meat products and other products. c Of which sausages; excluding cured poultry meat. d Reduced and low fat. e, f Including: e — sweet and chocolate goods, f — vermouth. g Of an alcoholic strength more than 0,5%.

TABL. 4 (117). DOSTAWY^a WYBRANYCH TOWARÓW KONSUMPCYJNYCH (dok.)DELIVERIES^a OF SELECTED CONSUMER GOODS (cont.)

Towary	2010	2015	2016	Commodities
TOWARY NIEŻYWNOSCIOWE w tys. szt. NON-FOODSTUFF GOODS in thous. units				
Mydło, produkty organiczne powierzchniowo czynne i preparaty stosowane jako mydło ^h	63,3	72,2	45,8	Soap, organic surface-active products and preparations for use as soap ^h
Chłodziarki i zamrażarki typu domowego, łącznie z chłodziarko-zamrażarkami	1306	1222	2212	Household refrigerators and freezers, including combined refrigerators-freezers
Pralki automatyczne typu domowego, łącznie z pralko-suszarkami	1033	905	1582	Household automatic washing machines, including machines which both wash and dry
Odbiorniki radiowe (łącznie z zestawami)	2797	3555	3326	Radio receivers (including sets)
Odbiorniki telewizyjne ⁱ	5588	2126	1714	Television receivers ⁱ
Samochody osobowe ^k	289	296	367	Passenger cars ^k
Rowery ^j	807	1128	1156	Bicycles ^j

a Ilość wytworzonych w kraju wyrobów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób) pomniejszona o ich eksport i powiększona o import, skorygowana o saldo zmian stanu zapasów u producentów (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób). h W tysiącach ton. i, l Łącznie z: i — monitorami ekranowymi, z wyjątkiem stosowanych do komputerów, l — dziećmi. k Bez samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa i podobnych.

U w a g a. Przedstawione towary prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 i nomenklaturą PRODPOL; patrz nota w dziale „Przemysł i budownictwo” na str. 299.

a Quantity of products produced domestically (data concern economic entities employing more than 9 persons) minus their exports and plus their imports corrected by the balance of changes of stocks at producers (data concern economic entities employing more than 49 persons). h In thousand tonnes. i, l Including: i — monitors, excluding used for computers, l — children bicycles. k Excluding motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles.

N o t e. Goods are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature; see note in the chapter "Industry and construction" on page 300.

Ceny

Prices

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz niekonsumpcyjnych (ok. 1700—2100 w różnych latach).

Wskaźniki cen towarów i usług **konsumpcyjnych** obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych, na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych (patrz nota w dziale „Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych” na str. 164).

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP). Dodatkowo wyodrębniono „towary konsumpcyjne” (w tym towary nieżywnościowe) i „usługi konsumpcyjne”.

Wskaźniki cen towarów i usług **ogółem** oraz towarów i usług **niekonsumpcyjnych** obliczono przyjmując jako system wag strukturę ich sprzedaży z roku poprzedzającego rok badany.

The basis for compiling the **price indices of goods and services** is price observation of representatives of consumer and non-consumer goods and services (about 1700—2100 in various years).

Price indices of **consumer** goods and services have been calculated applying the weight system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services, from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey (see note in the chapter "Household income and consumption expenditure" on page 164).

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (ECOICOP, until 2013 — COICOP/HICP). Additionally, "consumer goods" (of which non-foodstuffs) and "consumer services" are distinguished.

The **total** price indices of goods and services and price indices of **non-consumer** goods and services have been computed applying as the weight system, their sales structure in the year preceding the surveyed year.

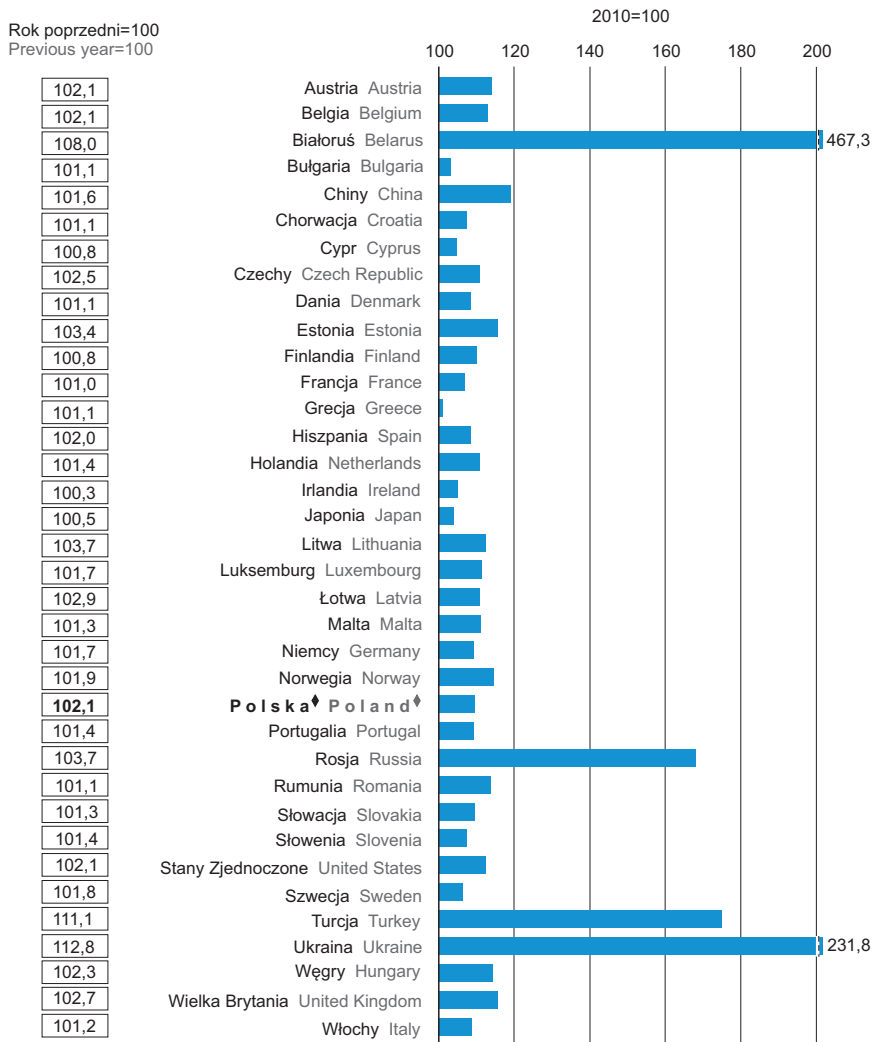
TABL. 5 (118). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG**
PRICE INDICES OF GOODS AND SERVICES

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100		previous year=100		2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100			
OGÓŁEM TOTAL	105,0	104,3	100,7	99,8	98,8	99,4	102,2	148,8	128,3	110,5	101,6
Towary i usługi konsumpcyjne Consumer goods and services	104,3	103,7	100,9	100,0	99,1	99,4	102,0	143,8	125,6	109,8	101,4
Towary Goods	104,7	104,0	100,5	99,4	98,2	98,9	101,8	.	122,8	107,4	100,7
żywność i napoje bezalkoholowe food and non-alcoholic beverages	105,4	104,3	102,0	99,1	98,3	100,8	104,2	153,8	137,1	114,7	105,0
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe alcoholic beverages and tobacco	103,7	104,1	103,5	103,7	101,2	100,7	101,0	169,1	153,7	119,3	101,7
towary nieżywnościowe non-foodstuffs	104,3	103,8	99,1	98,9	97,6	97,5	100,5	.	110,8	101,5	98,0
Usługi Services	103,3	102,9	102,0	101,6	101,4	100,8	102,4	.	133,2	115,2	103,2
Towary i usługi niekonsumpcyjne Non-consumer goods and services	107,5	106,0	100,0	99,1	98,1	99,6	103,3	168,6	139,1	114,1	102,9
Towary Goods	110,9	107,0	99,1	97,8	95,0	97,5	103,0	170,0	130,5	109,8	100,4
Usługi Services	104,5	105,1	100,9	100,2	100,7	101,2	103,5	167,0	145,7	117,1	104,7

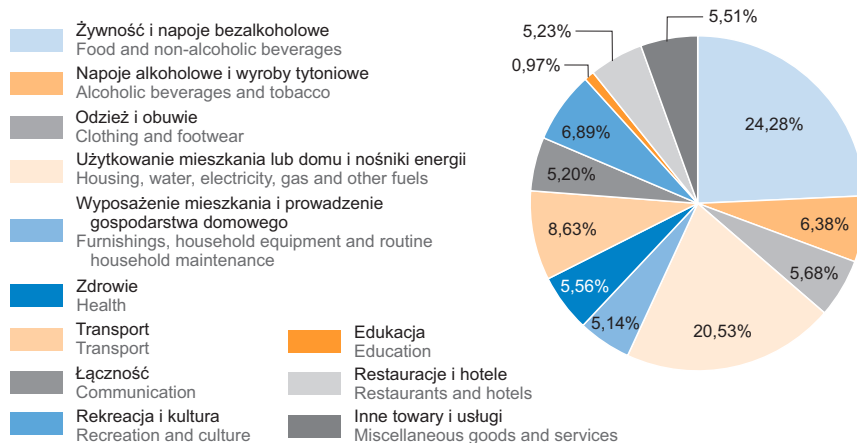
Handel i gastronomia. Ceny

Trade and catering. Prices

WSKAŹNIK CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH W WYBRANYCH KRAJACH W 2017 R. PRICE INDEX OF CONSUMER GOODS AND SERVICES IN SELECTED COUNTRIES IN 2017

Źródło – Source: „OECD. Stat. Extracts – database”, „IMF, World Economic Outlook Database”.

SYSTEM WAG STOSOWANY W OBLICZENIACH WSKAŹNIKÓW CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH^a W 2017 R.
WEIGHTING SYSTEM APPLIED TO CALCULATIONS OF PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES^a IN 2017

a Opracowano na podstawie struktury wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych w 2016 r.
 a Based on the structure of households consumer expenditure in 2016.

TABLE 6 (119). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Wyszczególnienie	2015	2016	2017			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	99,1	99,4	102,0	125,6	109,8	101,4	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,3	100,8	104,2	137,1	114,7	105,0	Food and non-alcoholic beverages
żywność	98,2	101,0	104,6	138,8	115,7	105,6	food
napoje bezalkoholowe	99,6	99,8	101,1	125,9	108,9	100,9	non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	101,2	100,7	101,0	153,7	119,3	101,7	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	95,2	95,6	94,8	52,7	73,8	90,6	Clothing and footwear
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	100,7	99,3	101,9	158,5	118,4	101,2	Housing, water, electricity, gas and other fuels
w tym:							of which:
opłaty na rzecz właścicieli ^a	101,4	101,3	103,1	142,2	114,8	104,4	actual rentals for housing ^a
zaopatrywanie w wodę i inne usługi związane z zamieszkiwaniem	101,9	102,4	102,5	182,1	135,0	105,0	water supply and miscellaneous services relating to the dwelling
nośniki energii	100,1	97,4	101,6	157,9	113,0	99,0	electricity, gas and other fuels

a Do 2005 r. łącznie z funduszem remontowym.
 a Until 2005 including renovation fund.

TABL. 6 (119). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (dok.)**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017			Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,7	99,9	100,3	112,3	105,2	100,2	Furnishings, household equipment and routine household maintenance
Zdrowie	101,9	99,2	101,2	127,7	112,4	100,4	Health
Transport	91,1	95,4	103,8	109,5	99,8	99,0	Transport
Łączność ^b	101,9	99,2	100,7	90,7	93,6	99,9	Communication ^b
Rekreacja i kultura	100,7	98,1	101,4	106,8	105,6	99,5	Recreation and culture
Edukacja	101,1	100,8	101,2	120,8	106,5	102,0	Education
Restauracje i hotele	101,3	101,4	102,2	141,8	116,7	103,6	Restaurants and hotels
Inne towary i usługi	99,9	101,6	102,2	118,4	110,1	103,8	Miscellaneous goods and services

b Do 2013 r. bez niektórych opłat internetowych uwzględnionych w dziale „Rekreacja i kultura”.

b Until 2013 excluding some of the Internet fees included in the division "Recreation and culture".

Źródłem informacji o **cenach detalicznych** towarów i usług są:

- notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych regionach badania cen,
  - cenniki, zarządzenia i decyzje w zakresie cen jednolitych obowiązujących na terenie całego kraju lub jego części,
  - notowania cen towarów i usług zakupowanych przez Internet.
- Przeciętne ceny w grudniu obliczono jako średnie arytmetyczne z notowań na terenie całego kraju.

The sources of information on **retail prices** of goods and services are the following:

- quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions,
- price lists, regulations and decisions applicable as the uniform prices ruling throughout the country or its part,
- collected prices of goods and services purchased online.

Average prices in December have been computed as the arithmetic means of quotations throughout the country.

TABL. 7 (120). **CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
RETAIL PRICES^a OF MAJOR CONSUMER GOODS AND SERVICES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł		in zł		
Ryż — za 1 kg	3,97	3,76	3,80	3,83	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	2,31	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	3,63	3,84	3,86	3,95	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	2,09	2,38	2,42	2,43	Wheat flour — per kg

a Przeciętne w grudniu.

a Average in December.

TABL. 7 (120). CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (cd.)
RETAIL PRICES^a OF MAJOR CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł in zł				
Mięso — za 1 kg:					Meat — per kg:
wołowe bez kości — z udzka	26,85	32,23	32,53	33,63	beef boneless — gammon
wieprzowe bez kości — schab srod- kowy (do 2016 r. — z kością)	13,68	13,79	14,61	17,30	pork, boneless — centre loin (until 2016 — bone in)
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,96	6,60	6,45	7,11	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	21,65	24,01	24,96	26,26	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa — za 1 kg:					Sausage — per kg:
sucha	27,00	29,30	30,15	31,33	dry
wędzona ^b	13,93	15,41	15,83	17,52	smoked ^b
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	17,95	23,43	24,40	24,63	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	13,46	13,32	13,53	14,37	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg ...	9,24	12,17	12,96	13,24	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3—3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,67	2,80	2,78	2,78	Cows' milk fat content 3—3,5%, ster- ilized — per l
Ser — za 1 kg:					Cheese — per kg:
twarogowy półtłusty	12,21	13,14	13,31	13,36	semi-fat cottage cheese
dojrzewający	17,97	17,98	20,55	21,52	ripening cheese
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,44	0,50	0,50	0,75	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% — za 200 g	4,27	3,98	4,90	6,75	Fresh butter, fat content about 82,5% — per 200 g
Margaryna — za 400 g	3,72	3,89	3,88	3,90	Margarine — per 400 g
olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	5,97	5,82	5,88	6,03	Rape oil, domestic production — per l
Jabłka — za 1 kg	3,20	2,66	2,36	3,59	Apples — per kg
Kapusta biała świeża — za 1 kg	1,77	1,83	1,27	1,47	White cabbage, fresh — per kg
Buraki — za 1 kg	1,63	1,80	1,60	1,75	Beetroots — per kg
Marchew — za 1 kg	1,85	2,25	1,59	1,94	Carrots — per kg
Cebula — za 1 kg	2,25	2,20	1,76	2,01	Onions — per kg
Ziemniaki — za 1 kg	1,43	1,19	0,98	1,13	Potatoes — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,94	2,44	3,17	2,62	White sugar, crystallized — per kg
Czekolada mleczna — za 100 g	3,29	3,71	3,64	3,66	Milk chocolate — per 100 g
Sól warzona — za 1 kg	0,90	1,09	1,08	1,13	Evaporated salt — per kg
Kawa naturalna, mielona — za 250 g	6,09	6,89	6,88	7,29	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	3,37	3,98	4,12	4,28	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	19,61	24,80	24,55	24,37	Vodka pure 40% — per 0,5 l
Wino białe gronowe, wytrawne — za 0,75 l ^b	9,08	9,76	9,93	23,99	White grape wine, dry — per 0,75 l ^b
Piwo jasne pełne, butelkowane — za 0,5 l	2,89	2,80	2,77	2,76	Beer, full light, bottled — per 0,5 l
Papierosy — za 20 szt.	9,67	13,03	13,60	14,10	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl. ^c	467,17	662,30	658,97	665,00	Men's suit, two-piece, fabric based on wool — per set ^c
Koszula męska, bawełna z poliestrem, długi rękaw	93,52	100,13	102,54	104,43	Men's shirt, polyester staple fibres and cotton, long sleeve

a Przeciętne w grudniu. b, c, Dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen: b — w 2017 r. c — w 2015 r.

a Average in December. b, c Data not fully comparable to those for the previous years due to the change of the representative item covered by the price survey: b — in 2017, c — in 2015.

TABL. 7 (120). CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (cd.)

RETAIL PRICES^a OF MAJOR CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł		in zł		
Skarpety męskie krótkie, bawełna z elastilem — za 1 parę	6,08	7,02	6,92	7,11	Men's short socks, cotton and elastil — per pair
Rajstopy damskie gładkie, 15 den (w 2010 r. — cienkie, z elastilu)	3,49	6,97	6,99	7,06	Women's tights, plain, 15 den (in 2010 — elastil tights, thin)
Spodnie na 6—11 lat z tkaniny typu jeans	64,43	68,13	68,78	68,09	Trousers for aged 6—11, jeans type
Obuwie skórzane na podszewie nieskórzanej — za 1 parę:					Leather shoes with non-leather sole — per pair:
męskie — półbuty	164,09	197,64	199,02	202,07	men's — low shoes
damskie — półbuty	158,26	185,39	189,87	190,62	women's: low shoes
kozaki	312,62	355,65	349,09	358,18	knee-boots
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	34,92	41,16	41,67	43,35	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	3,01	3,76	3,85	3,92	Cold water by municipal water supply system — per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) — za 1 kWh	0,59	0,65	0,64	0,65	Electricity for households (all-day tariff) — per kWh
Gaz ziemny, wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych — za 1 kWh (w 2010 r. — za 1 m ³)	2,56	0,23	0,22	0,21	Natural net-gas, high-methanated for households — per kWh (in 2010 — per m ³)
Węgiel kamienny — za 1 t	755,51	790,85	790,78	895,03	Hard coal — per t
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u	3,65	3,95	3,88	3,85	Heating of dwellings — per m ² of useful floor area
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 320 l (w 2010 r. — ok. 300 l, w latach 2015 i 2016 — ok. 340 l)	1272	1112	1098	1590	Fridge-freezer, capacity about 320 l (in 2010 — about 300 l, in 2015 and 2016 — about 340 l)
Pralka automatyczna typu domowego, na 5—7 kg (w 2010 r. — na 5 kg) suchej bielizny	1130	1219	1256	1275	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5—7 kg (in 2010 — 5 kg)
Odkurzacze typu domowego	350,39	349,65	364,89	360,19	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	185,49	205,36	211,61	213,56	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 300 g (w 2010 r. — za 400 g, w 2015 r. — za 280 g)	4,43	5,33	5,45	5,48	Washing powder — per 300 g (in 2010 — per 400 g, in 2015 — per 280 g)
„Vitaminum C”, drażetki 0,2 g — za 50 szt. (w 2010 r. — za 30 szt.)	2,54	5,56	5,56	5,59	„Vitaminum C”, coated tablets 0,2 g — per 50 pcs (in 2010 — per 30 pcs)
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	90,26	93,93	100,85	Consultation of a specialist doctor
Samochód osobowy, poj. silnika 1200 cm ³ (w 2010 r. — poj. silnika 1100 cm ³), wersja standardowa ^b	27702	33575	43904	42854	Passenger car, engine capacity 1200 cm ³ (in 2010 — engine capacity 1100 cm ³), standard version ^b
Rower górski	868,39	1188	1226	1301	Mountain bicycle
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,81	4,33	4,73	4,70	Unleaded 95 octane motor petrol — per l

a Przeciętne w grudniu. b Dane za lata 2016 i 2017 nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę w 2016 r. reprezentanta objętego badaniem cen.

a Average in December. b Data for 2016 and 2017 not fully comparable to those of the previous years due to the change in 2016 of the representative item covered by the price survey.

TABL. 7 (120). **CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH (dok.)**
RETAIL PRICES^a OF MAJOR CONSUMER GOODS AND SERVICES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł		in zł		
Bilet normalny na przejazd: pociągiem osobowym kl. II, na odległość 91—100 km	17,00	19,80	19,80	19,80	Regular ticket for travelling by: slow train, 2 nd class, 91—100 km distance
autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,71	2,71	2,71	intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	15,05	15,87	16,00	16,24	Taxi daily fare — for 5 km distance
Odbiornik telewizyjny LCD/LED, 32 cale	1783	1142	1119	1131	LCD/LED TV set, 32 inches
Abonament za radio i telewizję	17,00	21,50	22,70	22,70	Radio and TV subscription
Gazety i czasopisma: dziennik regionalny	1,69	2,30	2,44	2,57	Newspapers and magazines: regional newspaper
tygodnik	5,38	6,43	7,17	7,43	weekly magazine
Strzyżenie włosów męskich	14,78	17,32	17,71	18,66	Men's hair-cutting
Mydło toaletowe — za 100 g	1,98	1,96	1,95	2,13	Toilet soap — per 100 g

a Przeciętne w grudniu.

a Average in December.

TABL. 8 (121). **CENY DETALICZNE^a WAŻNIEJSZYCH TOWARÓW I USŁUG NIEKONSUMPCYJNYCH**
RETAIL PRICES^a OF MAJOR NON-CONSUMER GOODS AND SERVICES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł		in zł		
Cegła budowlana pełna palona, kl. 15	1,21	1,14	1,13	1,16	Building burnt brick, full, class 15
Cement portlandzki — za 25 kg	11,00	10,60	10,45	10,55	Portland cement — per 25 kg
Ciągnik rolniczy	77142	175335	175900	179585	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	12830	15515	15802	16313	Mounted tractor potato digger
Brona ciągnikowa, zawieszana	1897	2297	2309	2382	Tractor mounted harrow
Nawozy mineralne lub chemiczne — za 25 kg: mocznik nawozowy 46% N	34,07	39,36	35,50	36,81	Mineral or chemical fertilizers — per 25 kg: urea, nutritive content 46% N
superfosfat granulowany ok. 20% P ₂ O ₅	22,72	22,91	22,61	21,28	granulated superphosphate, nutritive content about 20% P ₂ O ₅
Mieszanka paszowa dla tuczników — za 1 dt	104,57	136,76	138,87	138,80	Compound feedingstuffs for porkers — per dt
Olej napędowy — za 1 l	4,64	4,26	4,62	4,59	Diesel oil — per l
Przemiał pszenicy — za 1 dt	20,34	25,83	25,45	25,76	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	28,73	34,57	36,05	37,76	Cow's clinical examination
Przewóz samochodem 6 t cegły, na odległość 20 km (w 2010 r. — 10 t cegły, bez załadunku i rozładunku)	147,83	196,15	198,62	204,54	Transport of 6 t of bricks, 20 km distance (in 2010 — of 10 t of bricks, excluding loading and unloading)

a Przeciętne w grudniu.

a Average in December.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (122). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH OBSŁUGIWANYCH PRZEZ URZĄDZENIA KOMUNALNE**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND POPULATION IN URBAN AREAS SERVED BY MUNICIPAL INSTALLATIONS
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ URZĄDZENIA KOMUNALNE					
TOWNS SERVED BY MUNICIPAL INSTALLATIONS					
Sieć wodociągowa	901	915	919	923	Water supply system
Sieć kanalizacyjna	898	913	917	921	Sewage system
Sieć gazowa	718	743	750	758	Gas supply system
Oczyszczalnie ścieków	873	913	917	921	Wastewater treatment plants
mechaniczne	3	1	1	1	mechanical
biologiczne	402	389	386	391	biological
z podwyższonym usuwaniem bio- genów	468	523	530	529	with increased biogene removal
LUDNOŚĆ W MIASTACH KORZYSTAJĄCA Z URZĄDZEŃ KOMUNALNYCH					
W % OGÓŁU LUDNOŚCI MIAST^a					
POPULATION IN URBAN AREAS CONNECTED TO MUNICIPAL INSTALLATIONS					
IN % OF TOTAL URBAN POPULATION^a					
Sieć wodociągowa	95,3 ^b	96,5	96,5	96,6	Water supply system
Sieć kanalizacyjna	86,1 ^b	89,8	90,0	90,1	Sewage system
Sieć gazowa ^c	72,9	71,6	71,4	71,2	Gas supply system ^c
Oczyszczalnie ścieków	88,0	94,6	94,8	94,5	Wastewater treatment plants
mechaniczne	0,1	0,0	0,0	0,0	mechanical
biologiczne	14,2	9,5	9,2	9,2	biological
z podwyższonym usuwaniem bio- genów	73,7	85,0	85,6	85,2	with increased biogene removal

a Ludność korzystająca — na podstawie szacunków, ludność miast ogółem — na podstawie bilansów. b Dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata 2015—2017. c Łącznie z korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

a Population connected to — estimated data, the total urban population — based on balances. b Data not fully comparable with data for 2015—2017. c Including connected to collective gas-meters.

TABL. 2 (123). **WODOCIĄGI, KANALIZACJA I GAZOWNICTWO**

Stan w dniu 31 XII

WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY NETWORKS

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Wodociągi					Water supply network
Sieć rozdzielcza w tys. km	272,9	297,9	301,0	303,9	Distribution network in thous. km
miasta	61,0	66,9	67,8	68,9	urban areas
wieś	211,9	231,0	233,2	235,0	rural areas
Sieć przesyłowa (magistralna) w tys. km	16,8	17,7	17,8	17,8	Transmission (main) network in thous. km
miasta	7,9	8,0	8,1	8,1	urban areas
wieś	8,8	9,6	9,7	9,7	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w tys.	4947,4	5479,0	5576,2	5647,3	Connections leading to residential buildings in thous.
miasta	1910,7	2093,5	2128,6	2168,4	urban areas
wieś	3036,7	3385,5	3447,6	3478,9	rural areas
Kanalizacja					Sewage network
Sieć rozdzielcza i kolektory w tys. km	107,5	149,7	154,0	156,8	Distribution network and collectors in thous. km
miasta	51,9	62,0	63,6	64,8	urban areas
wieś	55,6	87,6	90,4	92,0	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w tys.	2319,0	3073,1	3225,2	3307,2	Connections leading to residential buildings in thous.
miasta	1412,7	1692,2	1763,2	1809,5	urban areas
wieś	906,3	1380,9	1462,0	1497,7	rural areas
Gazownictwo					Gas supply network
Sieć rozdzielcza w tys. km	113,8	124,8	127,8	131,1	Distribution network in thous. km
miasta	52,0	56,7	57,9	60,0	urban areas
wieś	61,8	68,2	69,8	71,1	rural areas
Sieć przesyłowa w tys. km	19,4	21,1	21,3	21,2	Transmission network in thous. km
miasta	3,1	3,3	3,2	3,2	urban areas
wieś	16,2	17,9	18,1	18,0	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w tys.	2455,6	2693,3	2772,4	2870,3	Connections leading to residential and non-residential buildings in thous.
miasta	1464,4	1611,1	1652,6	1693,1	urban areas
wieś	991,2	1082,3	1119,8	1177,2	rural areas

TABL. 3 (124). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ, GAZU I WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY, GAS AND WATER IN HOUSEHOLDS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.					Consumers (as of 31 XII) in thous.
Energia elektryczna	14179	14468	14677	14921	Electricity
w tym miasta	9409	9592	9732	9896	of which urban areas
Gaz z sieci ^a	7201	7374	7458	7498	Gas from gas supply system ^a
w tym miasta	6324	6378	6433	6449	of which urban areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

a Including consumers connected to collective gas-meters.

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

TABL. 3 (124). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ, GAZU I WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY, GAS AND WATER IN HOUSEHOLDS (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
Energia elektryczna w GWh	29774	28315	28864	29286	Electricity in GWh
w tym miasta:					of which urban areas:
w GWh	18406	16883	17070	17189	in GWh
na 1 mieszkańca w kWh	785	728	737	743	per capita in kWh
Gaz z sieci w GWh	423 ^b	40774	45243	46854	Gas from gas supply system in GWh
w tym miasta:					of which urban areas:
w GWh	3420 ^b	31779	35252	36030	in GWh
na 1 mieszkańca w kWh	146 ^c	1370	1523	1558	per capita in kWh
Woda z wodociągów w hm ³	1198	1236	1238	1224	Water from water supply system in hm ³
w tym miasta:					of which urban areas:
w hm ³	820	795	792	787	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	35,0	34,3	34,2	34,1	per capita in m ³

b, c W jednostkach naturalnych: b — hm³, c — m³.

b, c In natural units: b — hm³, c — m³.

W 2016 r. zebrano 11654 tys. t **odpadów komunalnych** (tj. więcej o 16,1% niż w 2010 r. i o 7,3% niż w 2015 r.), w tym do recyklingu przeznaczono 3243 tys. t (w 2010 r. — 1783 tys. t i w 2015 r. — 2867 tys. t), do kompostowania lub fermentacji — 1890 tys. t (w 2010 r. — 790 tys. t i w 2015 r. — 1750 tys. t), a do przekształcania termicznego — 2266 tys. t (w 2010 r. — 39 tys. t i w 2015 r. — 1439 tys. t).

Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. było 320 czynnych składowisk kontrolowanych (w 2010 r. — 633 i w 2015 r. — 347), na których w ciągu roku zdeponowano 4255 tys. t odpadów komunalnych (w 2010 r. — 7428 tys. t i w 2015 r. — 4808 tys. t). W 2016 r. zrehabilitowano 70 ha powierzchni składowisk, tj. mniej o 37,4% niż w 2010 r. i o 52,0% niż w 2015 r.

W 2016 r. wywieziono do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych 23,1 hm³ **nieczystości ciekłych**, tj. o 6,1% mniej niż w 2010 r. i o 0,8% więcej niż w 2015 r.

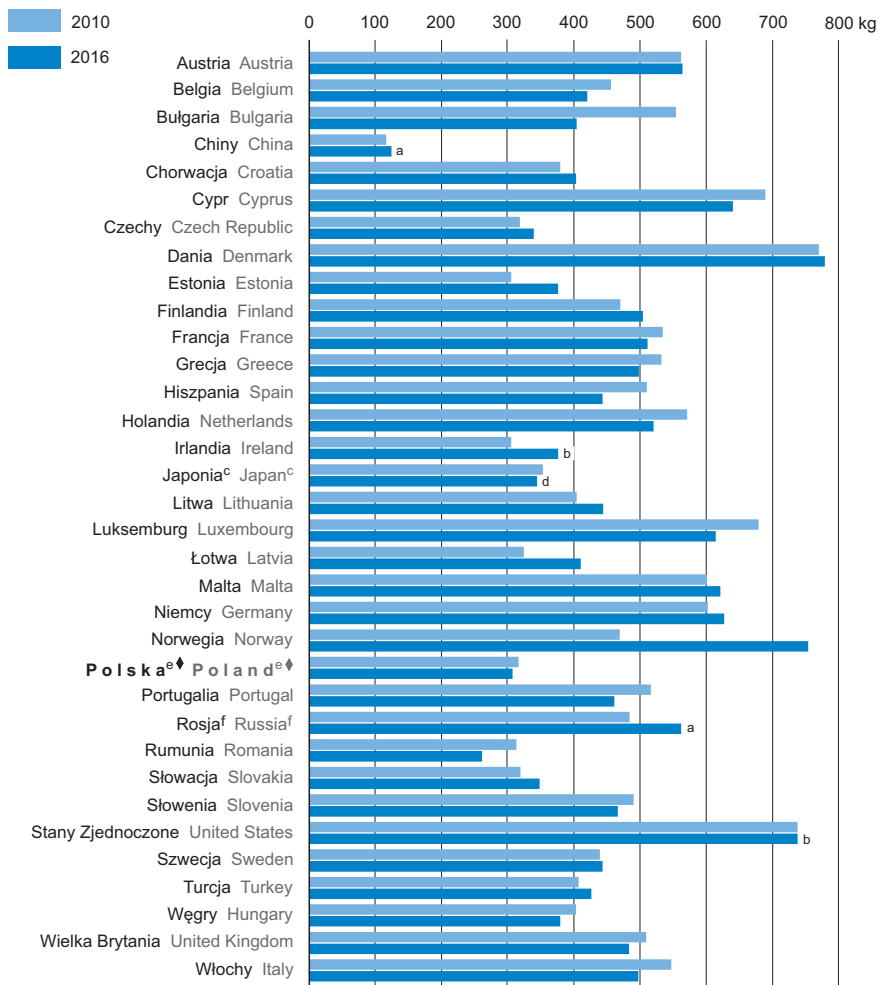
In 2016, 11654 thous. t of **municipal waste** was collected (i.e. 16,1% more than in 2010 and 7,3% more than in 2015), of which 3243 thous. t of waste was designated for recycling (in 2010 — 1783 thous. t and in 2015 — 2867 thous. t), 1890 thous. t — for composting or fermentation (in 2010 — 790 thous. t and in 2015 — 1750 thous. t) and 2266 thous. t — for incineration (in 2010 — 39 thous. t and in 2015 — 1439 thous. t).

As of 31 XII 2016, there were 320 controlled landfill sites in operation (in 2010 — 633 landfill sites and in 2015 — 347), on which 4255 thous. t of municipal waste was deposited during the year (in 2010 — 7428 thous. t and in 2015 — 4808 thous. t). In 2016, 70 ha of total area of controlled landfill sites was reclaimed, i.e. 37,4% less than in 2010 and 52,0% less than in 2015.

In 2016, 23,1 hm³ of **liquid waste** was removed to wastewater treatment plants or dump stations, i.e. 6,1% less than in 2010 and 0,8% more than in 2015.

ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE NA 1 MIESZKAŃCA W WYBRANYCH KRAJACH

MUNICIPAL WASTE GENERATED PER CAPITA IN SELECTED COUNTRIES

a 2012 r. b 2014 r. c Odpady zebrane; dane dotyczą odpadów przetwarzanych przez gminy oraz odpadów oddzielnie zbieranych do recyklingu przez sektor prywatny. d 2015 r. e Dane szacunkowe. f Łącznie z nieczystościami ciekłymi przewożonymi przez pojazdy asenizacyjne.

a 2012. b 2014. c Collected waste; data refer to waste treated by municipalities and separate collection for recycling by the private sector. d 2015. e Estimated data. f Including liquid waste from sanitation trucks.

Źródło – Source: „Eurostat's Database”, „OECD. StatExtracts – database”.

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

Mieszkania

Dwellings

TABL. 4 (125). ZASOBY MIESZKANIOWE NA PODSTAWIE SPISÓW
DWELLING STOCKS BASED ON CENSUS DATA

Wyszczególnienie	20 V 2002			31 III 2011			Specification
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM TOTAL							
Mieszkania w tys. ^a	12524	8365	4159	13495	9106	4390	Dwellings in thous. ^a
w tym ZAMIESZKANE STALE ^b of which PERMANENTLY INHABITED ^b							
Mieszkania w tys.	11633 ^c	7876	3757	12518 ^d	8586	3932	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	43004	27629	15375	46902	30487	16415	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	797055	478267	318788	886131	539702	346429	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Ludność w mieszkaniach w tys.	37801	23262	14539	38121	23185	14937	Population in dwellings in thous.
Gospodarstwa domowe w mieszkaniach:							Households in dwellings:
w tysiącach	13331	8961	4370	13568	9147	4421	in thousands
na 100 mieszkań	114,6	113,8	116,3	108,4	106,5	112,4	per 100 dwellings
Przeciętna w zasobach mieszkaniowych ^e :							Dwelling stocks, average ^e :
liczba izb w mieszkaniu	3,70	3,51	4,09	3,83	3,60	4,36	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	68,6	60,8	84,9	72,4	63,7	92,0	per dwelling
na 1 osobę	21,0	20,5	21,9	23,8	23,6	24,0	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie	3,25	2,95	3,87	3,05	2,70	3,80	per dwelling
1 izbę	0,88	0,84	0,95	0,80	0,75	0,88	per room

a Dane dotyczą mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych, łącznie z wykorzystywanymi do prowadzenia działalności gospodarczej oraz o nieustalonym przeznaczeniu. b Bez mieszkań wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej. c, d Ponadto mieszkania zamieszkałe czasowo: c — 131 tys. (79 tys. w miastach i 52 tys. na wsi), d — 8 tys. (7 tys. w miastach i 1 tys. na wsi). e Bez mieszkań o nieustalonej liczbie izb i o nieustalonej powierzchni użytkowej.

a Data concern inhabited and uninhabited dwellings, including those used for conducting economic activity and without established purpose. b Excluding dwellings used exclusively for conducting economic activity. c, d Moreover, dwellings inhabited temporarily: c — 131 thous. (79 thous. in urban areas and 52 thous. in rural areas), d — 8 thous. (7 thous. in urban areas and 1 thous. in rural areas). e Excluding dwellings with unknown number of rooms and with unknown useful floor area.

Informacje o zasobach mieszkaniowych dla lat międzyspisywanych sporządza się **metodą bilansową** przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do ich obliczenia:

— dla lat 2002—2009 — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,

— dla lat 2010—2017 — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Prezentowane dane dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkałych i niezamieszkałych.

For the years between censuses, information about dwelling stocks assumes as a basis data of the last national census and then counting data by **balance method**:

— for the years 2002—2009 — the results of the Population and Housing Census 2002,

— for the years 2010—2017 — the results of the Population and Housing Census 2011.

Presented data concern inhabited and uninhabited dwelling stocks.

TABL. 5 (126). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS^a

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	ogółem total				miasta urban areas	wieś rural areas
Mieszkania w tys. .... Dwellings in thous.	13470	14119	14272	14440	9740	4700
Izby w mieszkaniach w tys. .... Rooms in dwellings in thous.	51279	53961	54558	55206	34738	20468
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² Useful floor area of dwellings in thous. m ²	973942	1039071	1053252	1068558	628920	439638
Przeciętna w zasobach mieszkaniowych: Dwelling stocks, average:						
liczba izb w mieszkaniu ..... number of rooms in a dwelling	3,81	3,82	3,82	3,82	3,57	4,35
powierzchnia użytkowa w m ² : useful floor area in m ² :						
1 mieszkania ..... per dwelling	72,3	73,6	73,8	74,0	64,6	93,5
na 1 osobę ^b ..... per person ^b	25,3	27,0	27,4	27,8	27,2	28,7
liczba osób ^b na: number of persons ^b :						
1 mieszkanie ..... per dwelling	2,86	2,72	2,69	2,66	2,37	3,26
1 izbę ..... per room	0,75	0,71	0,70	0,70	0,67	0,75

a Na podstawie bilansów. b Do przeliczeń przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

a On the basis of balances. b The total number of population as of 31 XII was used in calculations.

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

TABL. 6 (127). MIESZKANIA WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2015	2016	2015	2016	Specification
	mieszkania w tys. dwellings in thous.		powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² useful floor area of dwellings in thous. m ²		
OGÓŁEM	14119	14272	1039071	1053252	TOTAL
własność:					ownership of:
Osób fizycznych ^a	10834	11123	880520	901728	Natural persons ^a
w tym we wspólnotach mieszkaniowych	2728	2897	143297	151532	of which in condominiums
Spółdzielni mieszkaniowych	2185	2074	108088	102336	Housing cooperatives
Gmin (komunalna)	887	869	39236	38306	Gminas (municipal)
Towarzystw budownictwa społecznego	97	98	4772	4843	Public building societies
Zakładów pracy	87	79	4953	4565	Companies
Skarbu Państwa	30	29	1503	1474	State Treasury

a Łącznie z mieszkaniami innych podmiotów, m.in. instytucji budujących dla zysku — przeznaczonymi na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedanymi osobom fizycznym) lub na wynajem, instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, związków zawodowych.

U w a g a. Dane opracowano na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych oraz sprawozdawczości.

a Including dwellings of other entities, i.a. institutions constructing for profit — for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, religious institutions, associations, political parties, labour unions.

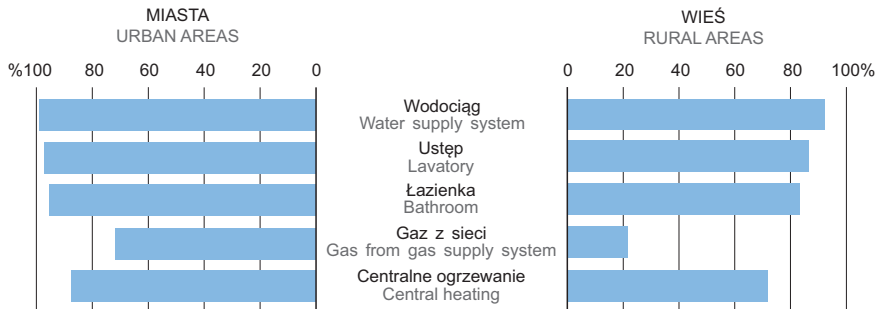
N o t e. Data are compiled on the basis of balances of dwelling stocks and reporting.

WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ W % OGÓŁU MIESZKAŃ W 2017 R.^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED IN % OF TOTAL DWELLINGS IN 2017^a

As of 31 XII

a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a Based on the balance of dwelling stocks.

W 2017 r. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 250,9 tys. mieszkań, tj. więcej o 43,4% niż w 2010 r., o 32,9% niż w 2015 r. i o 18,6% niż w 2016 r.

W 2017 r. rozpoczęto budowę 206,0 tys. mieszkań, tj. więcej o 30,3% niż w 2010 r., o 22,3% niż w 2015 r. i o 18,4% niż w 2016 r.

W końcu 2017 r. w budowie znajdowało się 758,9 tys. mieszkań, tj. więcej o 9,6% niż w końcu 2010 r., o 5,3% niż w końcu 2015 r. i o 3,8% niż w końcu 2016 r.

In 2017, permits or registrations with a construction project have been granted for 250,9 thous. dwellings, i.e., 43,4% more than in 2010, 32,9% more than in 2015 and 18,6% more than in 2016.

In 2017, construction has begun on 206,0 thous. dwellings, i.e., 30,3% more than in 2010, 22,3% more than in 2015 and 18,4% more than in 2016.

At the end of 2017, there were 758,9 thous. dwellings under construction, i.e., 9,6% more than at the end of 2010, 5,3% more than at the end of 2015 and 3,8% more than at the end of 2016.

TABL. 7 (128). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

Wyszczególnienie	2011— —2015 ^a	2015	2016	2017	Specification
Mieszkania w tys.	144,0	147,7	163,3	178,3	Dwellings in thous.
miasta	89,2	91,0	107,1	118,2	urban areas
wieś	54,8	56,7	56,2	60,1	rural areas
Indywidualne ^b	78,3	79,7	78,1	82,4	Private ^b
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	58,1	62,4	79,2	90,3	For sale or rent
Spółdzielcze	3,4	2,1	2,7	2,3	Cooperative
Komunalne (gminne)	2,2	1,7	1,8	1,7	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	1,5	1,3	1,3	1,4	Public building society
Zakładowe	0,5	0,5	0,3	0,2	Company
Izby w tys.	607,0	610,8	647,5	697,1	Rooms in thous.
miasta	311,6	309,5	351,2	383,7	urban areas
wieś	295,4	301,3	296,3	313,4	rural areas
Indywidualne ^b	421,2	422,5	410,3	429,9	Private ^b
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	165,0	173,5	220,9	252,3	For sale or rent
Spółdzielcze	10,0	6,1	7,8	6,6	Cooperative
Komunalne (gminne)	4,9	3,7	3,9	3,9	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	4,2	3,4	3,8	3,9	Public building society
Zakładowe	1,7	1,6	0,9	0,5	Company

a Przeciętne roczne. b Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

a Annual averages. b Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

TABLE 7 (128). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**

DWELLINGS COMPLETED (cont.)

Wyszczególnienie	2011— —2015 ^a	2015	2016	2017	Specification
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	14807	14739	15427	16540	Useful floor area of dwellings in thous. m²
miasta	7304	7137	7987	8695	urban areas
wieś	7503	7602	7440	7845	rural areas
Indywidualne ^b	10870	10807	10507	10939	Private ^b
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3544	3654	4607	5310	For sale or rent
Spółdzielcze	197	119	151	133	Cooperative
Komunalne (gminne)	92	69	74	74	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	73	60	68	73	Public building society
Zakładowe	31	30	20	11	Company
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	102,8	99,8	94,5	92,7	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	81,9	78,4	74,6	73,6	urban areas
wieś	137,0	134,1	132,3	130,5	rural areas
Indywidualne ^b	138,7	135,5	134,6	132,7	Private ^b
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	61,0	58,5	58,2	58,8	For sale or rent
Spółdzielcze	57,7	56,1	55,7	57,7	Cooperative
Komunalne (gminne)	42,1	40,9	42,5	43,2	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	49,5	47,4	50,8	49,2	Public building society
Zakładowe	65,1	64,5	63,2	76,3	Company

a Przeciętne roczne. b Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

a Annual averages. b Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w 2017 r. wyniosła:

— na 1000 ludności — 4,6 (w miastach — 5,1, na wsi — 3,9),

— na 1000 zawartych małżeństw — 926 (w miastach — 1034, na wsi — 769).

W 2017 r. na 1000 ludności najwięcej mieszkań oddano w woj. mazowieckim (6,9) i pomorskim (6,8), a najmniej w woj. opolskim (2,0) i świętokrzyskim (2,5).

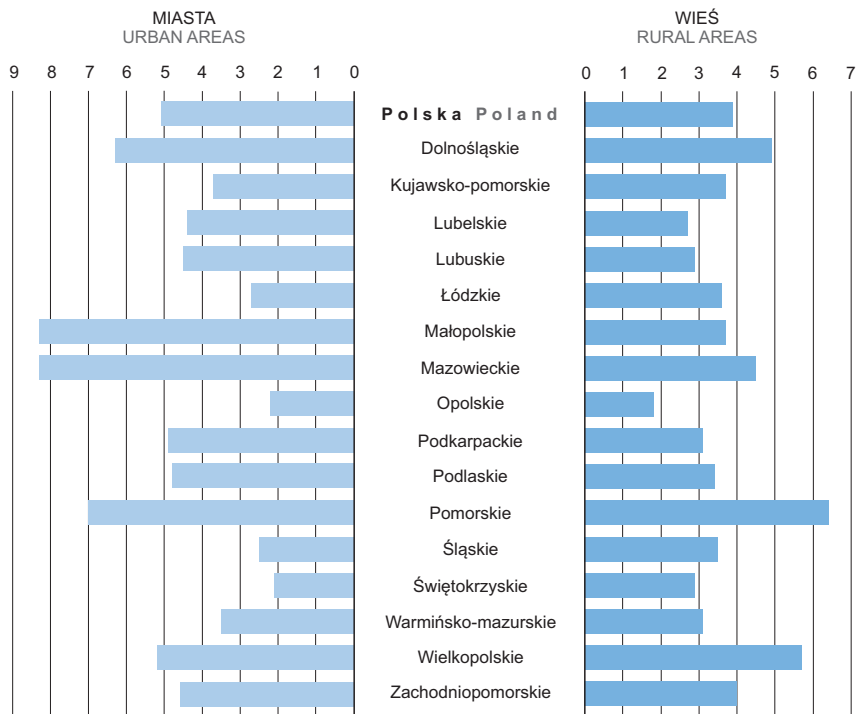
Number of dwellings completed in 2017 amounted:

— per 1000 population — 4,6 (urban areas — 5,1, rural areas — 3,9),

— per 1000 marriages contracted — 926 (urban areas — 1034, rural areas — 769).

In 2017, per 1000 population, the largest number of dwellings was completed in the voivodships of mazowieckie (6,9) and pomorskie (6,8), and the smallest number in the voivodships of opolskie (2,0) and świętokrzyskie (2,5).

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.
DWELLINGS COMPLETED PER 1000 POPULATION BY VOIVODSHIP IN 2017

TABL. 8 (129). WSKAŹNIKI CEN LOKALI MIESZKALNYCH^a
PRICE INDICES OF RESIDENTIAL PREMISES^a

Wyszczególnienie	2015	2016	2017		Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100	2010= =100	2015= =100			
OGÓŁEM	101,5	101,8	103,8	100,1	105,8	TOTAL
Rynek pierwotny	102,6	101,1	103,2	103,0	104,3	New premises market
Rynek wtórny	100,7	102,6	104,5	99,5	107,1	Existing premises market

^a Nabywanych przez gospodarstwa domowe w budynkach wielomieszaniowych; dane dotyczą transakcji o charakterze rynkowym, tj. sprzedaży na wolnym rynku (z pewnymi wyłączeniami, np. sprzedaży między stronami pokrewnionymi) oraz sprzedaży przetargowej.

^a Purchased by households in multi-dwelling buildings; data refer to market transactions, i.e. free market sales (with some exclusions, e.g. sales between related parties) and sales under tender procedure.

System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 XII 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 59), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 IX 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2198) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2183).

W roku szkolnym 2017/18 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego, zaś dzieci 7-letnie obowiązkiem szkolnym. Nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia.

Od 1 IX 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która docelowo wprowadza: 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia, 2-letnią szkołę branżową II stopnia oraz likwiduje gimnazja.

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2017/18:

- w szkołach podstawowych kształcą się pierwszy rocznik uczniów realizujących program klasy siódmej, co skutkuje brakiem absolwentów z roku szkolnego 2016/17 (przejście z 6- na 8-letnią szkołę podstawową),
- nie odbył się nabór do klasy pierwszej gimnazjów, które ulegają stopniowej likwidacji,
- rozpoczął się nabór do klasy pierwszej szkół branżowych I stopnia, które powstały z przekształcenia dotychczasowych zasadniczych szkół zawodowych (istniejących do roku szkolnego 2016/17). W szkołach branżowych I stopnia w roku szkolnym 2017/18 pozostali jeszcze uczniowie oddziałów zasadniczych szkół zawodowych.

Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W szkołach wyższych studenci wykazywani są tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych.

Dane (z wyjątkiem szkół wyższych i dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

Dane dotyczące wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 — specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, według stanu na początku roku szkolnego, a dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego. Dane o studentach prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, dane o absolwentach dotyczą roku akademickiego.

Prezentowane informacje opracowano na podstawie systemów informacji administrowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

The educational system in Poland functions according to the Law on School Education, dated 14 XII 2016 (uniform text Journal of Laws 2017 item 59), the Education System Law, dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2198) and the Higher Education Law, dated 27 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2183).

In the 2017/18 school year children at the age of 6 are required to undergo an obligatory 1 year pre-primary education in pre-primary education establishments, while children at the age of 7 have been subjected to obligatory education. Education is obligatory until the age of 18.

Since 1 IX 2017 the new school system has been implemented which ultimately will introduce: 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year sectoral VET school I stage, 2-year sectoral VET school II stage, and will eliminate lower secondary schools.

As a result of implementing the new education system in the 2017/18 school year:

- in primary schools, the first year of pupils conducting the 7th grade curriculum is included, which results in the lack of graduates of the 2016/17 school year (the change from a 6-grade to 8-grade primary school),
- there was no recruitment to the 1st grade of lower secondary schools, which are gradually being liquidated,
- there was recruitment to the 1st grade of the sectoral VET school I stage, which were transformed from basic vocational schools (existing until the 2016/17 school year). In the 2017/18 school year in sectoral VET schools I stage there are still students of basic vocational school sections.

Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Higher education institutions can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

In higher education institutions students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies.

Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented, unless otherwise indicated, together with special schools.

Special education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resort treatment).

Data regarding pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year — special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-schools and dormitories, unless otherwise indicated, concern the beginning of the school year, and data concerning graduates — the end of the school year. Data regarding students of higher education institutions are presented as of 30 XI, data regarding graduates concern the academic year.

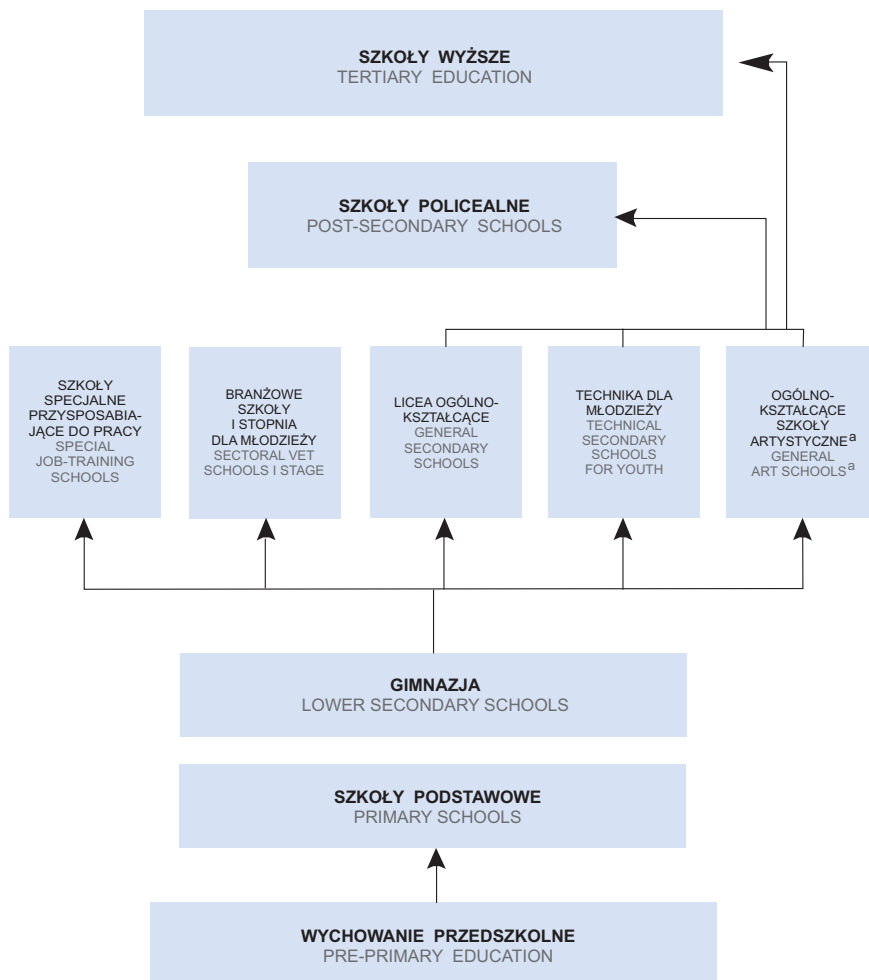
The information presented has been completed on the basis of information systems administered by the Ministry of National Education and the Ministry of Science and Higher Education.

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2017/18

EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2017/18 SCHOOL YEAR

^a Dające uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certifications.

TABL. 1 (130). **EDUKACJA**
EDUCATION

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	Specification
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^a	13922	13560	13514	14468	primary ^a
gimnazja	7278	7495	7528	1861	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	428	490	495	510	special job-training
zasadnicze zawodowe ^a	1763	1683	1663	x	basic vocational ^a
branżowe I stopnia ^a	x	x	x	1504	sectoral VET schools I stage ^a
licea ogólnokształcące ^b	2885	2241	2230	2248	general secondary ^b
technika ^c	2204	1909	1905	1890	technical secondary ^c
artystyczne ogólnokształcące ^d	115	122	121	122 ^a	general art ^d
policealne	2941	2355	2331	2167	post-secondary
wyższe	460	415	390	399	higher education institutions
dla dorosłych	3743 ^f	1855	1769	1652	for adults
podstawowe	5	3	3	103	primary
gimnazja	164	189	178	80	lower secondary
licea ogólnokształcące ^b	2665	1647	1588	1469	general secondary ^b
technika ^c	797	16	x	x	technical secondary ^c

NAUCZYCIELE^g w tys. TEACHERS^g in thous.

Szkoły:					Schools:
podstawowe ^h	176,3	190,5	184,9	222,7	primary ^h
gimnazja ^h	109,4	99,5	98,2	65,9	lower secondary ^h
zasadnicze zawodowe ^{ahi}	17,2	16,0	15,4	x	basic vocational ^{ahi}
branżowe I stopnia ^a	x	x	x	15,1	sectoral VET schools I stage ^a
licea ogólnokształcące ^{bh}	53,2	41,2	40,2	40,1	general secondary ^{bh}
technika ^{chk}	47,4	45,6	45,7	46,1	technical secondary ^{chk}
policealne	9,7	7,6	7,4	7,2	post-secondary
wyższe ^l	103,5	95,9	95,4	94,9	higher education institutions ^l

a Patrz nota na str. 197. b, c W roku szkolnym 2010/11 łącznie z: b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, c — technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16). d Dające uprawnienia zawodowe. e Ponadto 139 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. f łącznie z 112 zasadniczymi szkołami zawodowymi nieuwzględnionymi w dalszym podziale. g Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. h—k łącznie ze szkołami: h — dla dorosłych, i — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, k — artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. l Nauczyciele akademicy.

a See note on page 198. b, c In the 2010/11 school year including: b — supplementary general secondary and specialized secondary, c — supplementary technical secondary (in the case of schools for adults also in the 2015/16 school year). d Leading to professional certification. e Moreover, 139 art schools providing art education only. f Including 112 basic vocational schools, not included in further division. g Full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees. h—k Including: h — schools for adults, i — special job-training schools, k — general art schools leading to professional certification. l Academic teachers.

TABL. 1 (130). EDUKACJA (cd.)
EDUCATION (cont.)

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	Specification
UCZNIOWIE I STUDENCI w tys. PUPILS AND STUDENTS in thous.					
Wychowanie przedszkolne ^a	1059,3	1140,6	1299,1	1361,2	Pre-primary education ^a
w tym objęci obowiązkową edukacją	306,4	494,3	330,0	362,5	of which attending obligatory education
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	2191,7	2480,8	2296,5	2657,0	primary ^b
gimnazja	1261,4	1073,6	1061,3	703,9	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	9,8	10,8	10,7	10,5	special job-training
zasadnicze zawodowe ^b	224,9	178,8	166,2	x	basic vocational ^b
branżowe I stopnia ^b	x	x	x	155,8 ^c	sectoral VET schools I stage ^b
licea ogólnokształcące ^d	668,8	501,2	485,5	474,5	general secondary ^d
technika ^e	548,6	506,2	505,9	503,2	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące ^f	12,8	12,6	12,9	13,0 ^g	general art ^f
policealne	298,8	255,1	248,1	235,6	post-secondary
wyższe	1841,3	1405,1	1348,8	1291,9	higher education institutions
dla dorosłych	289,2 ^h	179,6	165,2	151,8	for adults
podstawowe	0,2	0,0	0,0	1,2	primary
gimnazja	16,1	11,6	10,0	7,5	lower secondary
licea ogólnokształcące ^d	224,7	167,6	155,2	143,1	general secondary ^d
technika ^e	42,5	0,3	x	x	technical secondary ^e

ABSOLWENCI w tys. GRADUATES in thous.

Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	378,4	347,7	—	.	primary ^b
gimnazja	412,3	350,2	340,4	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	1,8	2,5	2,5	.	special job-training
zasadnicze zawodowe ^b	75,0	55,6	49,6	.	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	221,5	164,5	158,6	.	general secondary ^d

a Dotyczy wszystkich dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 16 na str. 216.
b Patrz nota na str. 197. c Łącznie z 101,6 tys. uczniów oddziałów zasadniczych szkół zawodowych. d, e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z: d — liceami uzupełniającymi i liceami profilowanymi, e — technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16). f Dające uprawnienia zawodowe. g Ponadto 10,6 tys. uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. h Łącznie z 5,6 tys. uczniów szkół zasadniczych zawodowych, nie uwzględnionymi w dalszym podziale.

a Concerns all children in pre-primary education establishments, also included in the table 16 on page 216.
b See note on page 198. c Including 101,6 thous. students of basic vocational school sections. d, e In the 2010/11 school year including: d — supplementary general secondary and specialized secondary, e — supplementary technical secondary (in the case of schools for adults also in the 2015/16 school year). f Leading to professional certification. g Moreover, 10,6 thous. students of art schools providing art education only. h Including 5,6 thous. basic vocational school students, not included in further division.

TABL. 1 (130). **EDUKACJA (dok.)**
EDUCATION (cont.)

Wyszczególnienie	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	Specification
ABSOLWENCI w tys. (dok.) GRADUATES in thous. (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
technika ^a	125,2	112,5	115,0	.	technical secondary ^a
artystyczne ogólnokształcące ^b	2,3	2,0	2,2 ^c	.	general art ^b
policealne	82,0	76,4	70,4	.	post-secondary
wyższe	497,5	364,6	387,5	.	higher education institutions
dla dorosłych	71,1 ^d	49,3	46,4	.	for adults
podstawowe	0,0	0,0	—	.	primary
gimnazja	4,1	3,4	2,9	.	lower secondary
licea ogólnokształcące ^e	56,9	45,9	43,5	.	general secondary ^e
technika ^a	8,6	0,1	x	.	technical secondary ^a

a, e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z: a — technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16), e — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. b Dające uprawnienia zawodowe. c Ponadto 1,0 tys. absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. d Łącznie z 1,4 tys. absolwentów szkół zasadniczych zawodowych, nie uwzględnionych w dalszym podziale.

a, e In the 2010/11 school year including: a — supplementary technical secondary (in the case of schools for adults also in the 2015/16 school year), e — supplementary general secondary and specialized secondary. b Leading to professional certification. c Moreover, 1,0 thous. graduates of art schools providing art education only. d Including 1,4 thous. basic vocational school graduates, not included in further division.

TABL. 2 (131). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2017/18**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN THE 2017/18 SCHOOL YEAR

Wyszczególnienie	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci	Absol- wenci ^a	Specification
		Pupils and students	Gradu- ates ^a	
		w tys.	in thous.	
Szkoły podstawowe^b	14468	2657,0	—	Primary schools^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	50	5,0	—	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	12237	2486,6	—	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1162	72,9	—	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	164	22,3	—	Religious organisations
Pozostałe	855	70,3	—	Others

a Z roku szkolnego 2016/17. b Patrz nota na str. 197.

a Of the 2016/17 school year. b See note on page 198.

TABL. 2 (131). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2017/18 (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN THE 2017/18 SCHOOL YEAR (cont.)

Wyszczególnienie	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci Pupils and students	Absol- wencji ^a Gradu- ates ^a	Specification
		w tys.	in thous.	
Gimnazja	1861	703,9	340,4	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	15	0,2	0,1	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	1305	653,0	318,1	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	277	21,0	9,2	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	52	13,8	6,4	Religious organisations
Pozostałe	212	15,9	6,5	Others
Branżowe I stopnia^{bc}	2014	166,4^d	52,1	Sectoral VET schools I stage^{bc}
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	51	1,6	0,5	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	1700	147,5	46,9	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	128	7,1	2,0	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	21	0,5	0,2	Religious organisations
Pozostałe	114	9,6	2,6	Others
Licea ogólnokształcące	2248	474,5	158,6	General secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	0,2	0,0	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	1683	431,8	146,8	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	190	11,5	3,2	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	95	9,9	3,0	Religious organisations
Pozostałe	279	21,1	5,6	Others
Technika^e	2012	516,2	117,1	Technical secondary schools^e
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	126	19,6	4,1	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	1643	473,8	109,3	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	86	7,5	1,4	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	13	0,8	0,1	Religious organisations
Pozostałe	144	14,4	2,2	Others

a Z roku szkolnego 2016/17. b Patrz nota na str. 197. c—e Łącznie: c — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d — z uczniami oddziałów zasadniczych szkół zawodowych, e — ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a Of the 2016/17 school year. b See note on page 198. c—e Including: c — special job-training schools, d — students of basic vocational school sections, e — general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (131). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2017/18 (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN THE 2017/18 SCHOOL YEAR (cont.)

Wyszczególnienie	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci Pupils and students	Absol- wencji ^a Gradu- ates ^a	Specification
		w tys.	in thous.	
Szkoły policealne	2167	235,6	70,4	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	17	1,1	0,6	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	371	28,9	12,3	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	147	9,0	4,6	Associations and other social organisations
Organizacje wyznaniowe	2	0,0	0,0	Religious organisations
Pozostałe	1630	196,6	52,8	Others
Szkoły wyższe	399	1291,9	387,5	Higher education institutions
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	129	969,8	297,3	Central (government) administration units
Organizacje wyznaniowe	16	15,0	4,2	Religious organisations
Pozostałe	254	307,1	86,1	Others
Szkoły dla dorosłych	1652	151,8	46,4	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	20	0,8	0,3	Central (government) administration units
Jednostki samorządu terytorialnego	540	37,6	12,7	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	172	10,1	3,8	Associations and other social organisations
Pozostałe	920	103,3	29,6	Others

a Z roku szkolnego 2016/17.

a Of the 2016/17 school year.

TABL. 3 (132). **UCZNIOWIE I STUDENCI^a WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS^a BY AGE GROUPS

Grupy wieku Age groups	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18
	w % ludności danej grupy wieku	in % of population of a given age group		
7—12 lat ^b	95,7	90,6	93,9	94,5
13—15	96,5	94,6	94,4	94,3
16—18	94,9	94,0	93,8	93,6
19—24	57,3	52,9	52,4	51,4
25—29	9,8	7,9	7,9	7,7
30 lat i więcej and more	1,2	0,8	0,8	0,8

a Bez studentów cudzoziemców. b W roku szkolnym 2015/16 grupa wieku 6—12 lat.

a Excluding foreign students. b In the 2015/16 school year — age group 6—12.

TABL. 4 (133). NAUCZANIE JĘZYKA MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH
ORAZ JĘZYKA REGIONALNEGO W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
TEACHING NATIONAL AND ETHNIC MINORITIES' LANGUAGE
AND REGIONAL LANGUAGE IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

Lata Years	Języki ojczyste Native languages	Szkoły podstawowe ^a Primary schools ^a		Gimnazja ^a Lower secondary schools ^a		Licea ogólnokształcące General secondary schools		Technika ^b Technical secondary schools ^b	
		szkoły schools	uczniowie pupils	szkoły schools	uczniowie students	szkoły schools	uczniowie students	szkoły schools	uczniowie students
OGÓŁEM	2016/17	948	57386	344	10009	29	1211	32	926
TOTAL	2017/18	1032	64772	403	6480	37	1174	35	847
w tym: of which:									
Białoruski	2016/17	25	1580	17	664	3	466	—	—
Belarusian	2017/18	26	1762	19	429	4	454	—	—
Kaszubski	2016/17	314	15509	119	2886	14	359	20	719
Kashubian	2017/18	327	16052	131	1913	13	357	21	718
Litewski	2016/17	7	268	4	105	2	72	—	—
Lithuanian	2017/18	8	304	5	61	2	69	—	—
Łemkowski	2016/17	24	157	7	35	1	10	—	—
Ruthenian	2017/18	22	181	8	24	1	10	—	—
Niemiecki	2016/17	475	38268	138	5734	—	—	8	189
German	2017/18	535	44710	176	3644	6	20	9	119
Ukraiński	2016/17	86	1074	54	479	9	304	4	18
Ukrainian	2017/18	94	1237	56	321	11	264	2	8

a Łącznie z zespołami międzyszkolnymi. b W roku szkolnym 2016/17 łącznie z zasadniczymi szkołami zawodowymi, w roku szkolnym 2017/18 łącznie ze szkołami branżowymi I stopnia; patrz nota na str. 197 (8 szkół z językiem kaszubskim z 172 uczniami, 6 szkół z językiem niemieckim z 66 uczniami).

U w a g a. Dane obejmują samodzielnie szkoły dla dzieci i młodzieży mniejszości narodowych i etnicznych oraz posługujących się językiem regionalnym, jak również szkoły i zespoły międzyszkolne, w których organizowane są dodatkowe zajęcia z nauczania tych języków.

a Including interschool groups. b In the 2016/17 school year including basic vocational schools, in the 2017/18 school year including sectoral VET schools I stage; see note on page 198 (8 schools with Kashubian language with 172 students, 6 schools with German language with 66 students).

N o t e. Data include independently operating schools for children and youth of national and ethnic minorities as well as students using regional language, as well as schools and interschool groups, in which additional language classes are organised.

TABL. 5 (134). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH^a W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCHPUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES^a IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

L a t a Years Jezyki obce Foreign languages	Ogółem w tys. Grand total in thous.	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students in schools								
		podstawowych primary			gimnazjalnych lower secondary	branżowych szkół i stopnia ^b sectoral VET schools I stage ^b	liceach ogólnokształcących general secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych ^d post-secondary ^d	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE COMPULSORY EDUCATION										
Angielski	2016/17	4466,2	95,9	96,1	95,7	97,3	64,9	99,1	98,3	53,3
English	2017/18	4750,0	96,3	96,5	96,1	97,0	66,5	99,3	98,3	54,9
Francuski	2016/17	113,2	0,2	0,3	0,0	3,2	0,2	11,3	3,6	0,1
French	2017/18	104,0	0,4	0,6	0,1	3,3	0,2	10,7	3,4	0,1
Niemiecki	2016/17	1583,8	4,5	4,3	4,8	69,5	29,3	58,6	77,6	3,2
German	2017/18	1546,8	12,8	12,6	13,0	69,3	27,8	56,8	77,4	3,1
Rosyjski	2016/17	177,7	0,2	0,1	0,2	6,5	4,8	10,1	9,1	0,4
Russian	2017/18	165,4	0,8	0,5	1,1	6,4	4,3	10,0	8,7	0,6
Inne	2016/17	136,1	0,4	0,6	0,1	4,3	0,0	14,3	1,8	0,8
Others	2017/18	148,2	1,1	1,5	0,2	4,4	0,1	15,8	2,2	1,2
NAUCZANIE DODATKOWE^e ADDITIONAL EDUCATION^e										
Angielski	2016/17	33,9	0,9	0,6	1,3	1,0	0,1	0,2	0,2	0,5
English	2017/18	30,0	0,8	0,5	1,2	0,9	0,2	0,2	0,2	0,5
Francuski	2016/17	19,7	0,3	0,5	0,1	0,6	—	0,8	0,3	—
French	2017/18	17,8	0,3	0,4	0,1	0,5	1,0	1,0	0,3	—
Niemiecki	2016/17	274,4	5,9	5,3	6,8	10,0	0,2	3,4	3,1	0,2
German	2017/18	282,6	6,9	6,4	7,7	9,2	0,3	3,7	3,3	0,1
Inne	2016/17	76,9	1,3	0,9	1,8	2,3	—	3,5	1,1	0,1
Others	2017/18	79,2	1,5	1,4	1,7	2,2	—	3,7	1,1	0,1

a W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. b Patrz nota na str. 197. c Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Bez kolegów pracowników służb społecznych. e Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

a In the division by foreign languages one person may be indicated more than once. b See note on page 198. c Including general art schools leading to professional certification. d Excluding colleges of social work. e Conducted during the hours which are at the disposal of a headperson.

TABL. 6 (135). UCZĄCY SIĘ NOWOŻYTNICH JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH WYŻSZYCH^a
STUDENTS STUDYING MODERN FOREIGN LANGUAGES IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS^a

Języki obce	2016/17		2017/18		Foreign languages
	w tys.	in thous.	w % ogółu studentów in % of total students	2016/17	
OGÓŁEM	578,4	552,8	45,1	45,3	TOTAL
Angielski	505,9	481,8	39,4	39,5	English
Francuski	11,0	10,2	0,9	0,8	French
Hiszpański	15,0	14,0	1,2	1,1	Spanish
Niemiecki	54,5	48,7	4,2	4,0	German
Rosyjski	17,3	14,4	1,3	1,2	Russian
Włoski	6,6	5,7	0,5	0,5	Italian
Inne	18,3	15,7	1,4	1,3	Others

a W formie obowiązkowego lektoratu; dane podaje się bez studentów cudzoziemców; w podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a As obligatory language course; data exclude foreign students; in the division by foreign languages one person may be indicated more than once.

TABL. 7 (136). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

Wyszczególnienie	2016/17		2017/18		Specification
	uczniowie pupils and students	absolwenci graduates	2015/16	2016/17	
Szkoły podstawowe ^a	73311	93417	12510	—	Primary schools ^a
w tym specjalne ^a	24298	30605	4536	—	of which special ^a
Gimnazja	47440	34314	15398	14753	Lower secondary schools
w tym specjalne	23190	16608 ^b	7699	6936 ^b	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	10707	10539	2549	2489	Special job-training schools
Branżowe szkoły I stopnia ^a	14507	13856	3553 ^{cd}	3214 ^{cd}	Sectoral VET schools I stage ^a
w tym specjalne ^a	10925	10180	3237	2832	of which special ^a
Licea ogólnokształcące	5329	5720	1612	1566	General secondary schools
w tym specjalne	1182	1143	340	299	of which special
Technika ^e	3912	4322	442 ^d	506 ^d	Technical secondary schools ^e
w tym specjalne	852	808	189	194	of which special
Szkoły policealne	377	402	204 ^d	178 ^d	Post-secondary schools
w tym specjalne	347	351	201	175	of which special

a Patrz nota na str. 197. b W tym odpowiednio: 527 uczniów i 318 absolwentów w gimnazjach specjalnych z oddziałami przysposabiającymi do pracy. c Dotyczy zasadniczych szkół zawodowych. d W przypadku szkół ogólnodostępnych dane o absolwentach dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. e Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a See note on page 198. b Of which respectively: 527 students and 318 graduates in special lower secondary schools with job-training sections. c Concerns basic vocational schools. d In the case of mainstream schools data of graduates concern graduates with statement of special education needs, who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new care curriculum for vocational education). e Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 8 (137). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION CARE CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze^a					Special education care centres^a
Ośrodki	394	374	375	372	Centres
Miejsca	25614	21846	21403	19807	Places
Wychowankowie	19104	14347	13322	12563	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabowidzący	759	606	564	510	blind and sight impaired
niesłyszący i słabosłyszący	1799	1217	1085	1035	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	8	2	3	2	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową i afazją	391 ^b	317	306	265	motor-skill impaired and with aphasia
z niepełnosprawnością intelektualną	13289	9469	8645	8007	intellectually disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	395	241	188	184	socially maladjusted
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze					Youth education centres
Ośrodki	73	95	94	95	Centres
Miejsca	4684	5853	5801	5771	Places
Wychowankowie	4433	4754	4492	4615	Residents
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii					Youth social therapy centres
Ośrodki	62	76	79	80	Centres
Miejsca	3531	4522	4818	4969	Places
Wychowankowie	3419	4224	4509	4742	Residents
Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze					Rehabilitation-education centres
Ośrodki	123	179	195	206	Centres
Miejsca	5757	7340	7834	8111	Places
Wychowankowie	4589	5493	5660	5802	Residents
z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim	2170	2775	2856	2864	profound intellectually disabled
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	2419	2718	2804	2938	with multiple impairments

a Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2017 r. 33 ośrodki z 1525 miejscami i z 1151 wychowankami). b Dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową.

a Including special education centres (in 2017 there were 33 centres with 1525 places and with 1151 residents). b Concerns motor-skill impaired residents.

TABLE 9 (138). **UCZNIOWIE BRANŻOWYCH SZKÓL I STOPNIA I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓL ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY^a**
STUDENTS SECTORAL VET SCHOOLS I STAGE AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH^a

Wyszczególnienie	2016/17	2017/18	2015/16	2016/17	Specification
	uczniowie students		absolwenci ^b graduates ^b		
O G Ó Ł E M	166213	155832^c	55596	49563	T O T A L
w tym I klasa	58673	54255	x	x	of which 1st grade
w tym kobiety	52644	49023	18000	15855	of which females
w tym według podgrup kierunków kształcenia ^d :					of which by narrow fields of education ^d :
Artystyczna	1109	1174	107	72	Arts
Biznesu i administracji	14408	13227	4119	3612	Business and administration
Inżynierijno-techniczna	64463	61330	7618	7523	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	20251	18793	2508	2062	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	18895	17189	3138	2672	Architecture and construction
Rolnicza	1414	1296	211	223	Agriculture
Leśna	59	50	28	16	Forestry
Usług dla ludności	45583	42742	7448	7382	Personal services

a Patrz nota na str. 197. b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. c Łącznie z uczniami oddziałów zasadniczych szkół zawodowych. d Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a See note on page 198. b In the division by the narrow fields of education data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education). c Including students of basic vocational school sections. d According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABLE 10 (139). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH DLA MŁODZIEŻY**
STUDENTS AND GRADUATES OF GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH

Wyszczególnienie	2016/17	2017/18	Specification
Uczniowie	485489	474521	Students
w tym I klasa	160663	159263	of which 1st grade
w tym kobiety	302253	296474	of which females
Absolwenci	158578	.	Graduates
w tym kobiety	99030	.	of which females

TABL. 11 (140). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH

Wyszczególnienie	2016/17	2017/18	2015/16	2016/17	Specification
	uczniowie students		absolwenci ^a graduates ^a		
O G Ó Ł E M	505888	503151	112525	114967	TOTAL
w tym I klasa	143162	140457	x	x	of which 1st grade
w tym kobiety	202022	199013	46789	47370	of which females
w tym według podgrup kierunków kształcenia ^b :					of which by narrow fields of edu- cation ^b :
Artystyczna	1618	2260	85	124	Arts
Społeczna	40824	39993	7655	7338	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji	61185	64824	7674	8944	Business and administration
Fizyczna	180	143	28	33	Physical sciences
Technologii teleinformatycznych	86684	93299	9857	11078	Information and Communication Technologies
Inżynierijno-techniczna	119278	116434	14413	14499	Engineering and engineering trade
Produkcji i przetwórstwa	8740	7085	1469	1569	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	39590	36890	6667	5721	Architecture and construction
Rolnicza	10642	9452	1330	1310	Agriculture
Leśna	3582	3504	537	666	Forestry
Weterynaryjna	6070	6590	616	653	Veterinary
Medyczna	791	843	58	87	Health
Usług dla ludności	112361	105987	16553	19168	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa	207	437	—	—	Security services
Usług transportowych	13961	15134	1341	1150	Transport services

a W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a In the division by the narrow fields of education data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education). b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

TABL. 12 (141). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH^a
DLA MŁODZIEŻY
STUDENTS AND GRADUATES OF GENERAL ART SCHOOLS^a FOR YOUTH

Wyszczególnienie	2016/17	2017/18	Specification
Uczniowie	12854	13042	Students
w tym I klasa	3103	2703	of which 1st grade
w tym kobiety	9823	10042	of which females
Absolwenci	2151	.	Graduates
w tym kobiety	1629	.	of which females

a Dające uprawnienia zawodowe.

a Leading to professional certification.

TABL. 13 (142). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS

Wyszczególnienie	2016/17	2017/18	2015/16	2016/17	Specification
	uczniowie students		absolwenci ^a graduates ^a		
O G Ó Ł E M	248072	235599	76383	70409	T O T A L
w tym I klasa	177898	169399	x	x	of which 1st grade
w tym kobiety	175635	167477	57405	53146	of which females
w tym według podgrup kierunków kształcenia ^b :					of which by narrow fields of education ^b :
Artystyczna	13989	14028	3462	2842	Arts
Społeczna	5366	5771	1018	1180	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	1625	1129	131	248	Journalism and information
Biznesu i administracji	55195	48040	4885	5236	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	16104	15744	1228	906	Information and Communication Technologies
Inżynierjno-techniczna	514	349	188	54	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	65	41	7	1	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	466	406	82	57	Architecture and construction
Rolnicza	32	—	27	—	Agriculture
Weterynaryjna	3784	4073	849	699	Veterinary
Medyczna	53037	55554	16893	15933	Health
Opieki społecznej	6822	6305	1956	1632	Welfare
Usług dla ludności	35708	36708	6008	6220	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	34200	28415	3449	2699	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	6439	5579	1586	930	Security services
Usług transportowych	3331	2408	280	300	Transport services

a W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a In the division by the narrow fields of education data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education). b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

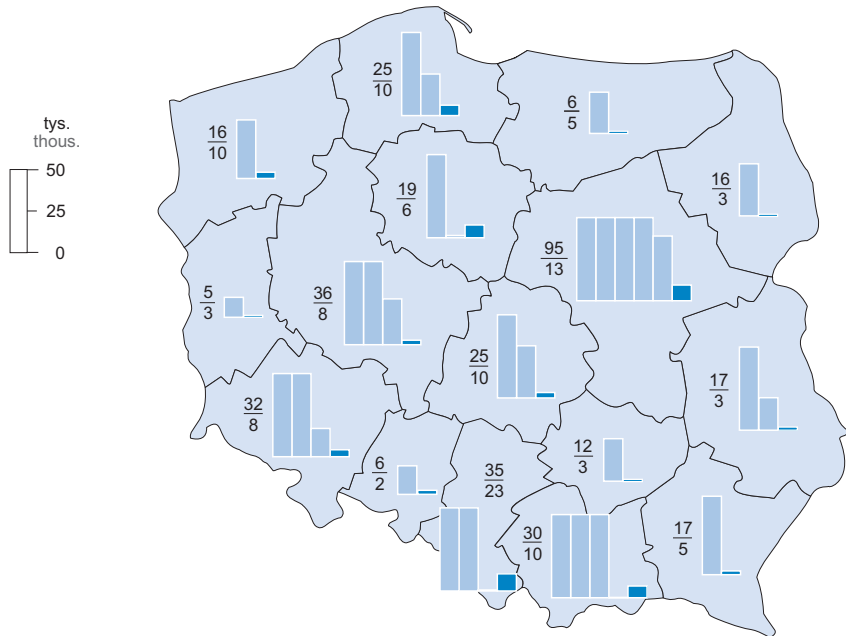
SZKOLNICTWO WYŻSZE^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W ROKU AKADEMICKIM 2017/18
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS^a BY VOIVODSHIP IN THE 2017/18 ACADEMIC YEAR

Liczba szkół wyższych 392 Number of higher education institutions
 Liczba filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych 122 Number of branch campuses of higher education institutions

Studenci:
 Students:

 w uczelniach macierzystych
 in higher education institutions

 w filiach i zamiejscowych podstawowych jednostkach organizacyjnych
 in branch campuses of a higher education institutions

^a Bez szkół resortów obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji; w podziale według województw zamiejscowe jednostki organizacyjne zostały wykazane w miejscu siedziby tych jednostek, z wyjątkiem zamiejscowych jednostek organizacyjnych działających za granicą, które zostały wykazane w miejscu siedziby uczelni macierzystej.

^a Excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; organisational units by voivodship are shown according to the location of these units, excluding organisational units operating abroad, which are shown according to the location of the main unit.

TABL. 14 (143). **STUDENCI I ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH**
STUDENTS AND GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Wyszczególnienie	2016/17	2017/18		2015/16	2016/17	Specification
	studenci students		w tym kobiety w % of which females in %	absolwenci w tys. graduates in thous.		
	ogółem w tys. total in thous.					
OGÓŁEM	1348,8	1291,9	57,8	364,6	387,5	TOTAL
studia: stacjonarne	895,7	853,0	58,3	231,7	251,0	full-time programmes
niestacjonarne	453,1	438,9	56,9	132,9	136,6	part-time programmes
w tym według podgrup kierunków kształcenia ^a :						of which by narrow fields of education ^a :
Pedagogiczna	102,1	89,8	81,0	36,6	35,1	Education
Artystyczna	33,8	33,3	67,8	8,1	8,3	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	23,0	23,4	45,9	4,7	5,4	Humanities (except languages)
Językowa	70,2	67,9	78,8	17,4	18,2	Languages
Spoleczna	141,2	131,1	67,3	38,0	38,5	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	17,6	17,2	66,2	4,6	5,5	Journalism and information
Biznesu i administracji	252,2	228,8	62,1	76,7	79,5	Business and administration
Prawna	53,2	49,6	60,3	8,6	9,8	Law
Biologiczna	16,6	13,7	77,8	4,7	4,3	Biological and related sciences
Nauk o środowisku	6,3	4,8	63,7	3,1	2,5	Environment
Fizyczna	24,5	20,8	62,4	6,5	6,1	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna	11,0	10,5	57,3	3,4	3,6	Mathematics and statistics
Technologii teleinformatycznych	51,7	67,2	13,3	8,4	12,5	Information and Communication Technologies
Inżynierijno-techniczna	142,7	132,4	25,2	36,2	41,7	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	45,6	38,8	51,2	14,1	14,4	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	67,8	62,0	48,8	21,3	21,2	Architecture and construction
Rolnicza	12,3	14,2	57,5	3,7	4,6	Agriculture
Leśna	5,8	5,4	31,5	1,2	1,5	Forestry
Weterynaryjna	6,0	6,3	78,5	0,7	0,8	Veterinary
Medyczna	126,8	132,3	74,2	29,6	31,9	Health
Opieki społecznej	7,1	7,0	87,8	2,3	2,5	Welfare
Usług dla ludności	39,1	36,1	77,9	11,4	11,9	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa	43,2	46,8	42,3	13,0	16,6	Security services
Usług transportowych	15,6	14,6	29,0	3,6	3,9	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

Cudzoziemcy studiujący w Polsce

Foreigners studying in Poland

	2010/11	2015/16	2016/17	2017/18	
Studenci	21474	57119	65793	72743	Students
w tym deklarujący pochodzenie polskie	4117	7576	7675	7683	of which declaring Polish origin
Absolwenci	3364	8725	12573	.	Graduates
w tym deklarujący pochodzenie polskie	776	1411	1550	.	of which declaring Polish origin

TABL. 15 (144). UCZESTNICY STUDIÓW DOKTORANCKICH W SZKOŁACH WYŻSZYCH^a
STUDENTS OF DOCTORAL STUDIES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS^a

Dziedziny nauk ^b	2016/17	2017/18		Fields of science ^b
	ogółem total		w tym kobiety w % of which females in %	
OGÓŁEM	43181	41318^c	54,9^c	TOTAL
Przyrodnicze	6443	6521	56,9	Natural sciences
Inżynierskie i techniczne	6802	6732	36,1	Engineering and technology
Medyczne i nauk o zdrowiu	4915	4923	69,3	Medical and health sciences
Rolnicze i weterynaryjne	1958	1902	64,6	Agricultural and veterinary sciences
Spoleczne	12262	11336	56,9	Social sciences
Humanistyczne i sztuki	10801	9895	55,1	Humanities and the arts

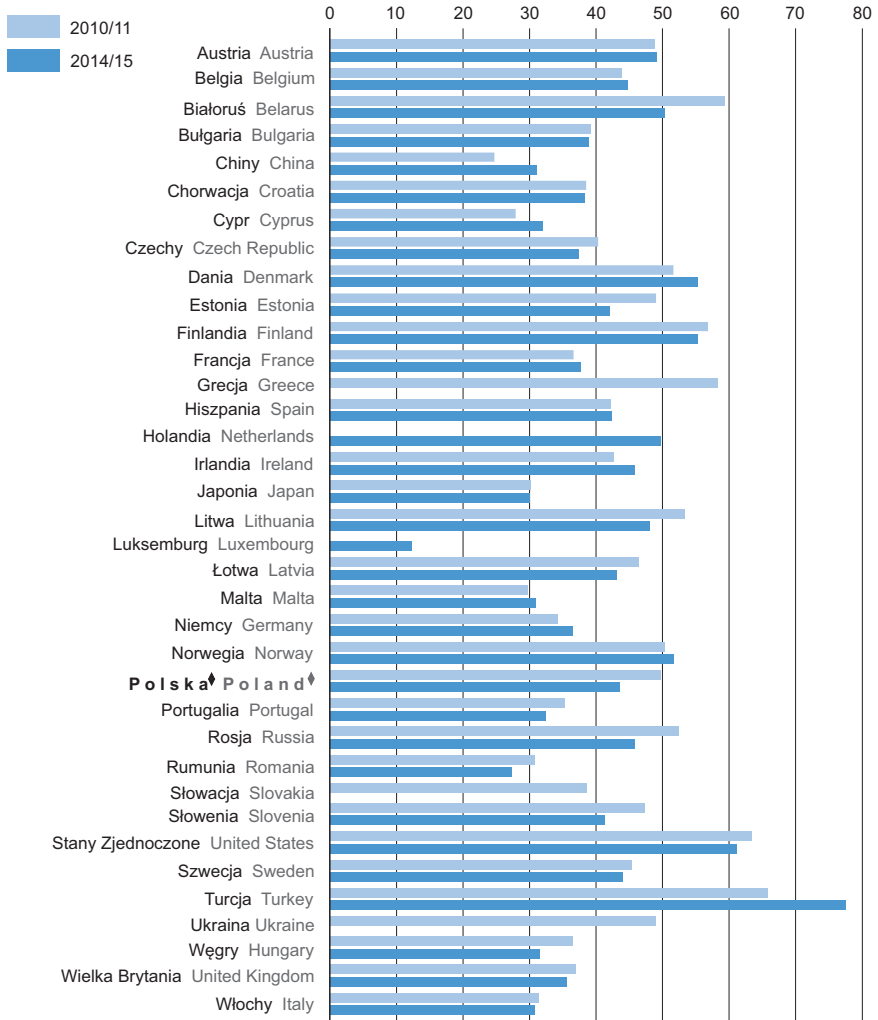
a Łącznie z uczestnikami studiów doktoranckich w Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego, instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutach badawczych. b Zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD. c Łącznie z uczestnikami studiów międzydziedzinowych nieuwzględnionymi w dalszym podziale.

a Including students of doctoral studies in Medical Center for Postgraduate Education, scientific institutes of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes. b According to Fields of Science and Technology Classification of OECD. c Including students of interfield programmes not included in further division.

STUDENCI^a NA 1000 LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH

STUDENTS^a PER 1000 POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji ISCED 2011 (szczebel 5–8).

^a According to the International Standard Classification of Education ISCED 2011 (level 5–8).

Źródło – Source: „UNESCO Institute for Statistics”.

Internaty, bursy i domy studenckie w roku szkolnym 2017/18

Boarding-schools and dormitories in the 2017/18 school year

Szkoły (poza wyższymi)^a		Schools (excluding higher education institutions)^a
Internaty i bursy	734	Boarding-schools and dormitories
Miejsca w tys.	70,1	Beds in thous.
Korzystający w tys.	55,2	Boarders in thous.
Szkoły wyższe		Higher education institutions
Domy studenckie	484	Student dormitories
Miejsca w tys.	126,0	Beds in thous.
Korzystający:		Boarders:
studenci:		students:
w tysiącach	95,7	in thousands
w % ogółu studentów	7,4	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich:		students of doctoral studies:
w tysiącach	1,5	in thousands
w % ogółu uczestników studiów doktoranckich	3,5	in % of total students of doctoral studies

a Bez szkół specjalnych; dotyczy szkół dla dzieci i młodzieży: podstawowych, gimnazjów, ponadgimnazjalnych i policealnych.

a Excluding special schools; concerns primary, lower secondary and upper secondary schools for children and youth as well as post-secondary schools.

TABL. 16 (145). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

Wyszczególnienie	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	2017/18	Specification
Placówki	19090	21115	21675	21980	Establishments
miasta	8406	10020	10619	10945	urban areas
wieś	10684	11095	11056	11035	rural areas
Przedszkola	8808	11331	11762	12146	Nursery schools
miasta	5907	7584	7905	8202	urban areas
wieś	2901	3747	3857	3944	rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	9048	7838	8046	8030	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	113	94	79	76	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	1121	1852	1788	1728	Pre-primary points
Miejsca w tys.					Places in thous.
Przedszkola	829,6	1022,6	1100,7	1167,9	Nursery schools
miasta	649,1	777,7	832,8	881,6	urban areas
wieś	180,5	244,9	267,9	286,3	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	2,3	2,1	1,8	1,8	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	25,2	44,3	44,6	44,3	Pre-primary points

a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities.

TABL. 16 (145). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

Wyszczególnienie	2010/11 ^a	2015/16	2016/17	2017/18	Specification
Nauczyciele^b w tys.	73,4	88,6	97,7	103,7	Teachers^b in thous.
miasta	52,9	62,4	69,0	73,3	urban areas
wieś	20,5	26,1	28,7	30,4	rural areas
Przedszkola	59,5	72,6	79,3	84,5	Nursery schools
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	12,3	12,9	15,2	15,9	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	0,1	0,1	0,1	0,1	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	1,5	3,0	3,2	3,2	Pre-primary points
Dzieci w tys.	1059,3	1140,6	1299,1	1361,2	Children in thous.
w tym niepełnosprawne	9,7	17,7	21,9	24,9	of which disabled
miasta	733,2	765,7	868,4	910,5	urban areas
wieś	326,1	374,9	430,8	450,7	rural areas
w tym w wieku lat: 5	293,5	403,5	359,7	363,9	of which at the age of: 5
6	306,4	90,8 ^c	330,0	362,5	6
Przedszkola	816,9	906,6	1024,7	1080,9	Nursery schools
miasta	643,1	695,0	778,3	820,1	urban areas
wieś	173,8	211,6	246,4	260,8	rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	219,7	200,9	237,7	243,9	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	1,9	1,4	1,4	1,3	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	20,8	31,7	35,3	35,1	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged
3—6 lat	680	.	807	864	3—6
3—5	626	842	811	847	3—5
5	793	974	907	934	5
6 lat	855	.	796	913	6
Dzieci w przedszkolach na					Children attending nursery schools per
1 przedszkole	93	80	87	89	Nursery school
100 miejsc	98	89	93	93	100 places
1 nauczyciela ^b	14	13	13	13	Teacher ^b

a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. c Dotyczy dzieci, którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. b Full-time and part-time paid employees in terms of full-time paid employees. c Concerns children obliged to attend the primary school who received opinion of the psychological and educational clinic about lack of school readiness.

Prezentowane w dziale dane nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych, które zamieszczone są w dziale „Wymiar sprawiedliwości”.

Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — od 2005 r. podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. — Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. — domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych; dane o lekarzach specjalistach dotyczą lekarzy ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna obejmuje przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz z zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi.

Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych (z wyjątkiem danych za ostatni rok) i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Dane o **stacjonarnej opiece zdrowotnej** nie obejmują opieki dziennej (dotyczy placówek, łóżek i leczonych).

Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.

Zachorowania prezentowane są według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

Dane o **opiece nad dziećmi do 3 lat** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 157 z późniejszymi zmianami), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. — klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 697).

The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons, which is found in the chapter "Justice".

The data concerning health care — unless otherwise stated — since 2005 are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 — the Internal Security Agency.

Information on **medical personnel** concerns persons working directly with a patient in: units engaged health care activities, professional practices since 2006, pharmacies, and since 2005 — social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs; data on doctor specialists concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domain.

Out-patient health care covers out-patient departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories.

Consultations provided in out-patient health care are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals (with the exception of data for last year) and with the opinions of military medical commissions.

Data on **in-patient health care** do not include day-care (concerns facilities, beds and in-patients).

Emergency medical services and first-aid concerns units covered by the State Emergency Medical Services system.

Incidences of illnesses are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 157 with later amendments). Childcare can be organized in the form of a nurseries as well as since 2011 — children's clubs or provided by day carer or nanny.

Data concerning **family support** and **foster care** are presented according to the law dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2017 item 697).

TABL. 1 (146). **PRACOWNICY MEDYCZNI**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015 ^a	2016	Specification
Lekarze	83201	88437	91730	Doctors
w tym specjaliści ^b	52715	60031	60888	of which specialists ^b
Lekarze dentyści	12549	12603	13308	Dentists
w tym specjaliści ^b	2611	2720	2783	of which specialists ^b
Farmaceuci	25203	28121	29268	Pharmacists
Pielęgniarki	200769	197381	195838 ^c	Nurses
Położne	22616	22464	22885 ^d	Midwives
Fizjoterapeuci	21470	25145	26003	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni		11477	10602	Laboratory diagnosticians

a Bez stażystów. b W 2010 r. bez danych resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych. c—d W tym magistrzy: c — pielęgniarstwa — 26182, d — położnictwa — 3901.

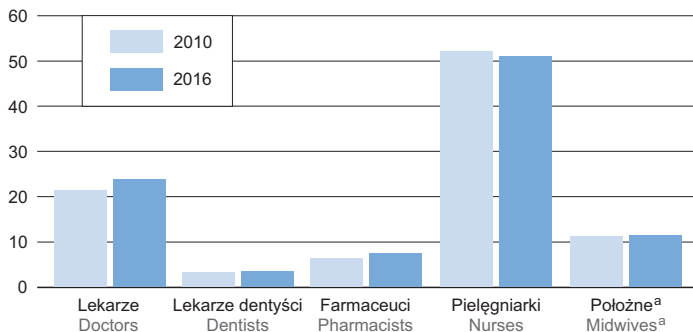
a Excluding trainees. b In 2010 excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior. c—d Of which masters of: c — nursing — 26182, d — midwifery — 3901.

PRACOWNICY MEDYCZNI NA 10 TYS. LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL PER 10 THOUS. POPULATION

As of 31 XII

a Na 10 tys. kobiet.

a Per 10 thous. females.

TABL. 2 (147). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**

Stan w dniu 31 XII

OUT-PATIENT HEALTH CARE

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017			Specification
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	16903	20412	21299	21665	16836	4829	Out-patient departments (as of 31 XII)
Praktyki lekarzy i lekarzy dentystów ^a (stan w dniu 31 XII)	6927	5550	5346	5106	3815	1291	Doctors and dentists practices ^a (as of 31 XII)
Porady udzielone ^b (w ciągu roku) w tys.	290931	319569	323111	317732	269309	48423	Consultations provided ^b (during the year) in thous.
w tym w ramach praktyk lekarzy i lekarzy dentystów ^a	19176	13656	12917	12094	9470	2624	of which on the basis of doctors and dentists practices ^a
lekarskie	259461	284811	288572	283201 ^c	239875	43326	doctors
w tym specjalistyczne ^c	100312	113682	116121	116298	113231	3067	of which specialized ^c
stomatologiczne	31470	34758	34539	34531	29434	5097	stomatological

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłacanymi w przychodniach przez pacjentów. c Bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients in out-patient departments. c Excluding consultations provided in admission rooms of general hospitals.

PORADY UDZIELONE W AMBULATORYJNEJ OPIECE ZDROWOTNEJ^a NA 100 OSÓBCONSULTATIONS PROVIDED IN OUT-PATIENT HEALTH CARE^a PER 100 PERSONS

	LEKARSKIE DOCTORS	2010	2017	STOMATOLOGICZNE STOMATOLOGICAL
	649			82
	737 ^b			90

a Łącznie z poradami opłacanymi w przychodniach przez pacjentów. b Bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

a Including consultations paid by patients in out-patient departments. b Excluding consultations provided in admission rooms of general hospitals.

Ponadto w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej działają również praktyki lekarskie, które nie mają podpisanego kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia lub z przychodnią, tj. działają wyłącznie w ramach środków niepublicznych.

Szacuje się, że w 2016 r. działało 30,4 tys. praktyk lekarskich i 6,5 tys. praktyk stomatologicznych (odpowiednio: w 2010 r. — 37,5 tys. i 13,4 tys., w 2015 r. — 38,8 tys. i 7,6 tys.), w których udzielono 39048 tys. porad lekarskich i 8863 tys. porad stomatologicznych (odpowiednio: w 2010 r. — 40863 tys. i 13786 tys., w 2015 r. — 34813 tys. i 10287 tys.).

Moreover, medical practices, which have not signed a contract with the National Health Fund or with an out-patient department, i.e. functioning exclusively within the framework of non-public funds, also operate within the scope of out-patient health care.

It is estimated that in 2016, 30,4 thous. medical practices and 6,5 thous. dental practices operated on the basis of non-public funds (respectively: 37,5 thous. and 13,4 thous. in 2010, 38,8 thous. and 7,6 thous. in 2015), within the framework of these practices 39048 thous. medical consultations and 8863 thous. dental consultations were provided (respectively: 40863 thous. and 13786 thous. in 2010, 34813 thous. and 10287 thous. in 2015).

TABL. 3 (148). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**

Stan w dniu 31 XII

IN-PATIENT HEALTH CARE

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		Specification
	łóżka beds		zakłady facilities		
Szpitala ogólne	190387	186994	186607 ^a	957	General hospitals
Szpitala psychiatryczne	17750	17759	17868	48	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	1070	1269	1311	25	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	2447	2512	2472	56	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	245	239	250	5	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	19250	24872	25176	400	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	5688	6706	6749	154	Nursing homes ^b
Oddziały opieki paliatywnej	—	1204	1302	75	Palliative care wards
Hospicja	1126	1550	1640	80	Hospices
Lecznictwo uzdrowskowe	40568	43925	44072	244	Health resort treatment
sanatoria	29400	34779	35768	196	sanatoria
szpitale	11168	9146	8304	48	hospitals

a Ponadto w szpitalach ogólnych było 4628 miejsc opieki dziennej. b Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego.

a Moreover, in general hospitals there were 4628 of day care places. b Including psychiatric types facilities.

W 2016 r. (według stanu w dniu 31 XII) funkcjonowało również 197 szpitali dziennych dysponujących 1,2 tys. miejsc dziennych, z których skorzystało w ciągu roku 115,6 tys. pacjentów.

In 2016 (as of 31 XII) there were also 197 day care hospitals with 1,2 thous. day care places, which were used by 115,6 thous. patients during the year.

W 2016 r. leczonych było:

- w szpitalach ogólnych (w trybie stacjonarnym; bez międzyoddziałowego ruchu chorych) — 7829 tys. (w 2010 r. — 7759 tys., w 2015 r. — 7795 tys.); przeciętny pobyt chorego wynosił 5,3 dnia; ponadto w trybie dziennym — 3119 tys. pacjentów,
  - w ośrodkach leczenia odwykowego — 13,3 tys. (w 2010 r. — 12,7 tys., w 2015 r. — 13,4 tys.); przeciętny pobyt chorego wynosił 29,1 dnia,
  - w ośrodkach rehabilitacyjnych dla narkomanów — 8,4 tys. (w 2010 r. — 8,4 tys., w 2015 r. — 8,7 tys.); przeciętny pobyt chorego wynosił 90,2 dnia.
- W 2016 r. w stacjonarnej opiece zdrowotnej na 10 tys. ludności przypadają 74,8 łóżka (w szpitalach ogólnych — 48,6).

In 2016, were in-patients:

- in general hospitals (in inpatient care; excluding inter-ward patient transfer) — 7829 thous. persons (in 2010 — 7759 thous., in 2015 — 7795 thous.); average patient stay was 5,3 days; moreover, in day-care system — 3119 thous. persons,
- in detoxification centres — 13,3 thous. persons (in 2010 — 12,7 thous., in 2015 — 13,4 thous.); average patient stay was 29,1 days,
- in addiction recovery centres — 8,4 thous. persons (in 2010 — 8,4 thous., in 2015 — 8,7 thous.); average patient stay was 90,2 days.

In 2016, in the in-patient care facilities there were 74,8 beds per 10 thous. population (in general hospitals — 48,6).

TABL. 4 (149). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Zespoły ratownictwa medycznego	1470	1486	1492	1519	Emergency rescue teams
podstawowe	831	898	932	1029	basic
specjalistyczne	639	588	560	490	specialist
Ratownicy medyczni ^a	10172	11351	10404	10043	Emergency medical technicians ^a
Szpitalne oddziały ratunkowe	219	219	221	226	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	149	168	161	160	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	19	18	18	22	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the occurrence places (during the year):
w tysiącach	2825	3149	3153	3193	in thousands
na 1000 ludności	73,3	81,9	82,0	83,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	2867	3169	3170	3208	in thousands
w tym w wieku: do 18 lat	188	202	200	200	of which aged: up to 18
65 lat i więcej	1098	1322	1348	1386	65 and more
na 1000 ludności	74,4	82,4	82,5	83,5	per 1000 population

a Dotyczy ratowników medycznych pracujących w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne, bez względu na formę zatrudnienia, dla których jest to główne miejsce pracy. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze.

a Concerns emergency medical technicians working in the State Emergency Medical Services, regardless of the form of employment form for whom this is the main workplace. b Organisational cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical services. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue.

TABL. 5 (150). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**

Stan w dniu 31 XII

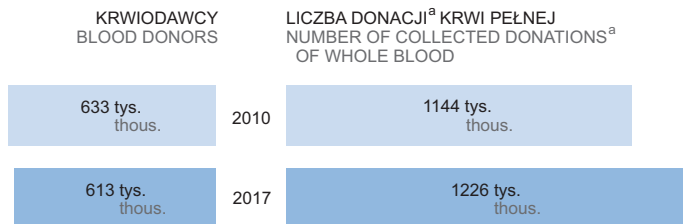
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Apteki ..... Pharmacies	11297	12740	13104	13338	11184	2154
Punkty apteczne ..... Pharmaceutical outlets	1161	1299	1316	1284	18	1266
Liczba ludności na 1 aptekę i punkt apteczny w tys. .... Number of population per pharmacy and pharma- ceutical outlet in thous.	3,1	2,7	2,7	2,6	2,1	4,5

KRWIODAWSTWO

BLOOD DONATION

^a Donacja to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych.

^a Donation is collection of blood or blood component for clinical, diagnostic or manufacturing purposes.

TABL. 6 (151). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY^a**

INCIDENCE OF SOME DISEASES^a

Choroby	2010	2015	2016	Diseases
Gruźlica	7509	6430	6444	Tuberculosis
W tym gruźlica płuc	6992	6078	6116	Of which pulmonary tuberculosis
Choroby weneryczne	1246	1753	1753	Venereal diseases
W tym kiła	945	1253	1316	Of which syphilis

^a Dane dotyczą wszystkich zachorowań zarejestrowanych w kraju (w przypadku chorób zakaźnych i zatruc — zgłoszonych przez lekarzy do inspekcji sanitarnej), z wyjątkiem chorób wenerycznych oraz zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, które nie obejmują danych z resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

^a Data concern all registered diseases (in the case of infectious diseases and poisonings — reported by doctors to the sanitary inspection), with the exception of venereal diseases and mental and behavioural disorders, in which excluding data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency.

TABL. 6 (151). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY^a (dok.)
INCIDENCE OF SOME DISEASES^a (cont.)

Choroby	2010	2015	2016	Diseases
Inne choroby zakaźne i zatrucia:				Other infectious diseases and poisonings:
Krztusiec	1266	4956	6854	Whooping cough
Odra	13	48	133	Measles
Różyczka	4197	2007	1105	Rubella
Wirusowe zapalenie wątroby:				Viral hepatitis:
typ A	155	49	35	type A
typ B	1633	3518	3810	type B
typ C	2178	4285	4273	type C
AIDS ^b	173	128	92	AIDS ^b
Salmonellozy	9732	8652	10028	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	30	18	15	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	1915	1438	1033	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2	30043	43502	35114	Acute diarrhoea in children under 2 years
Szkarlatyna (płonica)	13940	26782	20369	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	846	725	679	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	1167	876	943	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	452	273	425	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	2754	2208	1978	Mumps
Grypa ^c	551054	3843438	4316823	Influenza ^c
Nowotwory złośliwe	138227	160097	.	Malignant neoplasms
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania^d	393901	438211	.	Mental and behavioural disorders^d

a Notka patrz na str. 223. b Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań. d Osoby zarejestrowane po raz pierwszy w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych oraz profilaktyki i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

a See footnote on page 223. b Preliminary data because of specific features of the disease. c Including influenza-like illness. d Persons registered for the first time in psychiatric out-patient clinics, out-patient clinics for alcohol dependent patients and drug addicted patients.

HIV — ludzki wirus upośledzenia odporności.

AIDS (zespół nabytego upośledzenia odporności) — zespół objawów chorobowych występujących w przebiegu zakażenia HIV, związanych z zaburzeniami odporności organizmu.

Z dotychczasowych badań wynika, że u ok. 50% osób zakażonych HIV, AIDS rozwija się dopiero po 10 latach od zakażenia.

W 2016 r. nowe przypadki zakażenia HIV stwierdzono u 1278 osób (w latach 1990—2015 — u 19816 osób).

HIV — Human Immunodeficiency Virus.

AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome) — syndrome of disease symptoms occurring in the course of HIV infection, associated with disorders of the immune system.

From observations to data, it results that AIDS develops in approximately 50% of persons infected with HIV only after 10 years from the date of infection.

In 2016, new cases of HIV infection were detected at 1278 persons (in 1990—2015 — at 19816 persons).

TABL. 7 (152). **ŻŁÓBKII KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Żłobki	392	1874	2172	2485	Nurseries
w tym przyzakładowe	x	x	46	33	of which workplace
Oddziały żłobkowe	119	61	76	77	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a w tys.	32,5	74,7	84,8	96,6	Places in nurseries ^a in thous.
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku) w tys.	56,9	109,7	120,8	141,3	Children staying in nurseries ^a (during the year) in thous.
Kluby dziecięce		387	462	558	Children's clubs
Miejsca w klubach w tys.		6,2	7,7	9,9	Places in clubs in thous.
Dzieci w klubach (w ciągu roku) w tys.		7,7	9,4	13,2	Children in clubs (during the year) in thous.

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2016 i 2017 — żłobkami przyzakładowymi.

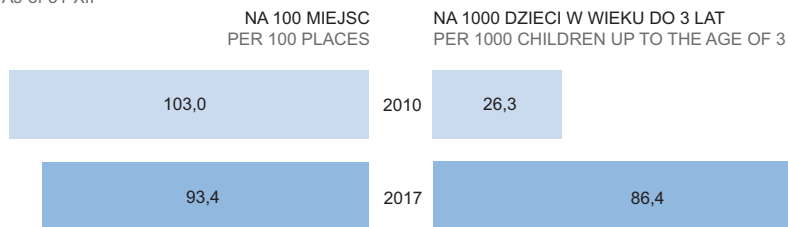
a Including nursery wards and in 2016 and 2017 — workplace nurseries.

DZIECI W ŻŁÓBKACH I KLUBACH DZIECIĘCYCH^a

Stan w dniu 31 XII

CHILDREN IN NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS^a

As of 31 XII

a Łącznie z dziećmi w oddziałach żłobkowych i w 2017 r. — w żłobkach przyzakładowych; w 2010 r. bez klubów dziecięcych.

a Including children in nursery wards and in 2017 — in workplace nurseries; in 2010 excluding children's clubs.

W 2017 r. obok żłobków i klubów dziecięcych opiekę nad dziećmi do 3 lat sprawowało również (według stanu w dniu 31 XII) 1026 dziennych opiekunów i 8482 nianie zarejestrowane w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (odpowiednio: w 2015 r. — 558 i 8248, w 2016 r. — 667 i 8376).

In 2017 besides nurseries and children's clubs childcare for children up to the age of 3 (as of 31 XII) was also provided by 1026 day carers and 8482 nannies registered in the Social Insurance Institution (respectively: 558 and 8248 in 2015, 667 and 8376 in 2016).

TABL. 8 (153). **WSPIERANIE RODZINY**
FAMILY SUPPORT

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	Specification
Asystenci rodziny	3816	3905	3976	Family assistants
Rodziny wspierające	82	66	71	Supporting families
Rodziny wspomagane przez asystentów rodzin	41739	43390	44748	Families assisted by family assistants
Rodziny korzystające z pomocy rodzin wspierających	89	77	90	Families provided with supporting family assistance
Rodziny korzystające z poradnictwa specjalistycznego	132091	113596	108485	Families provided with specialistic guidance
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	289085	358823	417035	Families Large Family Card holders

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.

W 2017 r. (stan w dniu 31 XII) funkcjonowało 2917 placówek wsparcia dziennego (w 2010 r. — 3116, w 2015 r. — 2905, w 2016 r. — 2907), prowadzonych w formie: opiekuńczej — 2169, specjalistycznej — 416, pracy podwórkowej — 132, w połączonych formach — 200, w których opieką objętych było (w ciągu roku) ogółem 110,3 tys. wychowanków (w 2010 r. — 138,9 tys., w 2015 r. — 117,5 tys., w 2016 r. — 111,4 tys.), w poszczególnych formach odpowiednio: 78,1, 19,0, 4,7, 8,5 tys. wychowanków.

In order to support a family, a child may be taken into care and educated in the day support centre.

In 2017 (as of 31 XII) 2917 day support centres (in 2010 — 3116, in 2015 — 2905, in 2016 — 2907) operated in the form of: care centre — 2169, specialized centre — 416, street work — 132, in a combination of the forms — 200, in which 110,3 thous. children (in 2010 — 138,9 thous., in 2015 — 117,5 thous., in 2016 — 111,4 thous.) was taken into care (during the year), in particular forms respectively: 78,1, 19,0, 4,7, 8,5 thous. children.

TABL. 9 (154). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII

FAMILY FOSTER CARE

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Rodziny zastępcze	37395	38203	37687	37201	Foster families
spokrewnione	30704	24681	24318	23920	related
niezawodowe	5151	11499	11311	11206	not professional
zawodowe ogółem	1540	2023	2058	2075	total professional
zawodowe	813 ^a	1222	1279	1333	professional
zawodowe specjalistyczne	200	248	245	243	specialized professional
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	527	553	534	499	professional performing the function of a family emergency house

a Rodziny zastępcze zawodowe, niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonowały do 31 XII 2014 r.).

a Professional families, not related to the child, with many children (operated until 31 XII 2014).

TABL. 9 (154). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

FAMILY FOSTER CARE (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Dzieci w wieku do 25 lat w rodzinach zastępczych ^b	53798	53604	52822	52049	Children up to the age of 25 in foster families ^b
w tym w wieku: 0—3 lata	4470	3858	3663	3761	of which at the age of: 0—3
4—6 lat	6329	5187	4932	4683	4—6
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	5446	5508	5559	5485	of which with legal confirmation of disability
spokrewnionych	40015	31863	31444	30804	related
niezawodowych	7805	15426	15084	14859	not professional
zawodowych ogółem	5978	6315	6294	6386	total professional
zawodowych	3778 ^a	4106	4217	4309	professional
zawodowych specjalistycznych	406	554	530	528	professional specialized
zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	1794	1655	1547	1549	professional performing the function of a family emergency house
Rodzinne domy dziecka		484	526	571	Foster homes
Dzieci w wieku do 25 lat w rodzinnych domach dziecka		3162	3328	3712	Children up to the age of 25 in foster homes
w tym w wieku: 0—3 lata		372	303	426	of which at the age of: 0—3
4—6 lat		460	494	542	4—6
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności		461	526	539	of which with legal confirmation of disability

^a Rodziny zastępcze zawodowe, niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonowały do 31 XII 2014 r.).

^b W 2010 r. w wieku do 18 lat.

^a Professional families, not related to the child, with many children (operated until 31 XII 2014). ^b In 2010 up to the age of 18.

Do udzielania pomocy rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz udzielania wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej ustanowiono instytucję **koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej**. Koordynator może mieć pod opieką nie więcej niż 15 rodzin lub rodzinnych domów dziecka. W 2017 r. działało 1725 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (w 2016 r. — 1643 koordynatorów).

The institution of **family-based foster care coordinator** was established to provide assistance to foster families and persons managing foster homes as well as providing support for adults raised in family foster care. A coordinator may oversee not more than 15 families or foster homes. In 2017, there were 1725 family-based foster care coordinators (in 2016 — 1643 coordinators).

TABL. 10 (155). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Stan w dniu 31 XII

INSTITUTIONAL FOSTER CARE

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	
	liczba placówek number of centres				wychowankowie residents				wolon- tariusze ^a volun- teers ^a
Placówki opiekuńczo-wychowawcze Care and education centres	779	1078	1115	1155	18982	18655	17243	16553 ^b	1782
interwencyjne ..... intervention	24	45	42	43	523	751	604	619	69
rodzinne ..... family	277	228	240	251	2183	1782	1688	1591	138
socializacyjne ..... socialization	283	667	673	689	8572	12946	11881	11371	1160
specjalistyczno-terapeutyczne ..... specialist therapy	x	17	25	25	x	259	329	323	107
inne ^c ..... others ^c	195	121	135	147	7704	2917	2741	2649	308
Regionalne placówki opiekuńczo- reapeutyczne ..... Regional care and therapy centres	x	6	8	10	x	178	219	246	48
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne Pre-adoptive intervention centres	x	2	3	3	x	43	52	57	137

a W ciągu roku. b W tym 687 wychowanków w wieku 0—3 lata i 815 w wieku 4—6 lat oraz 497 sierot i 1827 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. — placówki wielofunkcyjne.

U w a g a. W regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych umieszczane są dzieci, które ze względu na stan zdrowia nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych — dzieci do ukończenia 1 roku życia, które w okresie oczekiwania na przysposobienie wymagają specjalistycznej opieki.

a During the year. b Of which 687 residents at the age of 0—3 and 815 at the age of 4—6, 497 orphans and 1827 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; in 2010 — multifunctional centres.

N o t e. In regional care and therapy centres shall be placed children who, due to their health condition, may not be covered by family foster care or placed in a care and education centre; in a pre-adoptive intervention centre shall be placed children up to 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, may not be covered by family foster care.

W ciągu 2017 r. do adopcji zostało przekazanych: 1083 dzieci z rodzin zastępczych (w 2010 r. — 990, w 2015 r. — 1261, w 2016 r. — 1213), 209 dzieci z rodzinnych domów dziecka (w 2015 — 195, w 2016 r. — 191), 468 dzieci z placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej (w 2015 r. — 658, w 2016 r. — 562).

During the 2017, 1083 children were adopted from foster families (in 2010 — 990, in 2015 — 1261, in 2016 — 1213), 209 children from foster homes (in 2015 — 195, in 2016 — 191), 468 children from institutional foster care centres (in 2015 — 658, in 2016 — 562).

W 2017 r. (według stanu w dniu 31 XII) w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej przebywało 2014 dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat (w 2010 r. — 3321, w 2015 r. — 2887, w 2016 r. — 2199), w tym na oddziałach dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie — 773, w placówkach dla bezdomnych — 308, w placówkach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży — 627.

In 2017 (as of 31 XII), 2014 children and young people up to the age of 18 lived in stationary social welfare facilities (in 2010 — 3321, in 2015 — 2887, in 2016 — 2199), of which 773 in wards for mentally retarded adults and for mentally retarded children and young people, 308 in facilities for homeless, 627 in facilities for mothers with dependent children and pregnant women.

TABL. 11 (156). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Placówki stacjonarne^a					Stationary facilities^a
Domy i zakłady (bez filii)	1421	1655	1678	1723	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
w tysiącach	102,9	114,0	114,5	116,1	in thousands
na 10 tys. ludności	26,7	29,7	29,8	30,2	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b w tys.	101,2	107,0	107,8	109,2	Residents ^b in thous.
w tym kobiety	45,0	49,3	49,8	50,8	of which females
w tym umieszczeni w ciągu roku	29,6	33,6	31,7	36,1	of which placed within during the year
Osoby oczekujące na umieszczenie w tys.	9,5	8,0	9,1	9,4	Persons awaiting a place in thous.
Mieszkania chronione					Dwellings protected
Mieszkania	496	660	703	678	Dwellings
Mieszkańcy	1948	2593	2774	2794	Residents

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy (w 2017 r. — 9 domów); ponadto w 2017 r. w gestii resortu obrony narodowej był 1 dom emeryta ze 174 miejscami. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes (in 2017 — 9 homes); moreover, in 2017 at the discretion of the Ministry of National Defence there was 1 pensioner's home with 174 places. b Including branches.

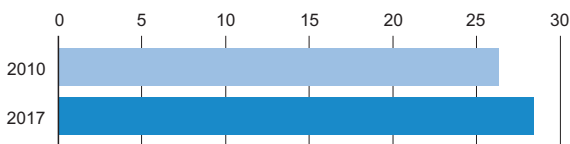
MIESZKAŃCY STACJONARNYCH DOMÓW I ZAKŁADÓW POMOCY SPOŁECZNEJ (łącznie z filiami)^a NA 10 TYS. LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

RESIDENTS OF STATIONARY SOCIAL WELFARE HOMES AND FACILITIES (including branches)^a

PER 10 THOUS. POPULATION

As of 31 XII

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.

a Including community self-help homes.

TABL. 12 (157). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

Wyszczególnienie	Korzystający w tys. Beneficiaries in thous.	Udzielone świadczenia w mln zł Benefits granted in mln zł	Specification
O G Ó Ł E M 2010	2085	3649	T O T A L
..... 2015	1769	3623	
2016	1605^b	3657	
Świadczenia pieniężne	1398	2632	Monetary benefits
w tym:			of which:
Zasilek stały	214	1069	Permanent benefit
Zasilek okresowy	417	839	Temporary benefit
Zasilek celowy	759	699	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kon- tynuowanie nauki	2	8	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	813	1025	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	18	64	Shelter
Posilek	670	399	Meal
Ubranie	4	0,5	Clothing
Sprawienie pogrzebu	5	12	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	113	548	Attendance services and specialized at- tendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich war- unków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	0,5	1	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

a Dane dotyczą pomocy organizowanej przez administrację rządową i samorządową. b W podziale według form świadczeń korzystający może być wykazany więcej niż jeden raz.

a Data concern assistance organized by government and local government administration. b In the division by benefits granted one recipient may be indicated more than once.

Kultura

Culture

TABL. 1 (158). **KSIĄŻKI I BROSZURY ORAZ GAZETY I CZASOPISMA WYDANE**
BOOKS AND PAMPHLETS AS WELL AS NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	liczba tytułów	number of titles			
Książki i broszury	29539	33454	34235	36260	Books and pamphlets
w tym wydania pierwsze	25498	30533	30926	33248	of which first editions
wydawnictwa naukowe	11291	10573	10690	10586	scientific publications
podręczniki dla szkół wyższych	1724	864	839	1051	university textbooks
wydawnictwa zawodowe	1496	2263	2040	2308	professional publications
podręczniki szkolne	1345	1188	1187	1098	school textbooks
wydawnictwa popularne	7493	9637	9948	10943	popular science
literatura piękna	6190	8929	9531	10274	belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	1482	2144	2717	3073	of which for children and youth
Gazety	51	46	47	46	Newspapers
Czasopisma	7604	7132	7107	6939	Magazines

TABL. 2 (159). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC LIBRARIES (with branches)

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Biblioteki w tys.	8,3	8,1	8,0	8,0	Libraries in thous.
w tym na wsi	5,5	5,3	5,2	5,2	of which in rural areas
Punkty biblioteczne w tys.	1,4	1,3	1,3	1,2	Library service points in thous.
Księgozbiór w mln wol.	133,2	129,9	129,0	128,4	Collection in mln vol.
w tym na wsi	54,0	51,3	50,7	50,2	of which in rural areas
Czytelnicy ^a (w ciągu roku) w mln	6,5	6,2	6,1	6,0	Borrowers ^a (during the year) in mln
w tym na wsi	1,7	1,6	1,6	1,5	of which in rural areas
Wypożyczenia ^a (w ciągu roku):					Loans ^a (during the year):
w milionach woluminów	119,9 ^b	112,4	110,2	105,4	in million volumes
w tym na wsi	32,7	30,0	29,1	27,2	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	18,4	18,0	18,1	17,5	per borrower in vol.
w tym na wsi	19,8	18,8	18,6	17,7	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, które w latach 2015—2017 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points which in 2015—2017 were assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 3 (160). **MUZEJA**
MUSEUMS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Muzea (stan w dniu 31 XII)	782	926	944	949	Museums (as of 31 XII)
Wystawy organizowane przez muzea	4750	5159	5392	5707	Exhibitions organised by museums
czasowe ^a	3178	3498	3690	3503	temporary ^a
objazdowe ^b	1572	1661	1702	1190	travelling ^b
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	22216	33271	36082	37503	Museum and exhibition visitors in thous.
w tym młodzież szkolna ^c	5513	5485	5582	5480	of which primary and secondary school students ^c

a, b Dotyczy liczby: a — tytułów wystaw, b — ekspozycji tytułów. c Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a, b Concern the number of: a — exhibition titles, b — exhibitions held. c Visiting museums in organised groups.

TABL. 4 (161). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Galerie (stan w dniu 31 XII)	370	331	335	341	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy	4296	4216	4440	4233	Exhibitions
w tym z zagranicy	255	256	227	229	of which foreign
Ekspozycje	4606	4363	4586	4394	Expositions
Zwiedzający w tys.	3968	6219	7350	4405	Visitors in thous.

TABL. 5 (162). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	
	przedstawienia i koncerty performances and concerts				widzowie i słuchacze audience				instytucje (stan w dniu 31 XII) institutions (as of 31 XII)
	w tys.				in thous.				
Teatry i instytucje muzyczne	55,5	56,7	62,4	65,3	11522	12031	14587	13264	187
Theatres and music institutions									
Teatry	30,1	32,3	33,3	35,3	5312	5802	5881	6287	111
Theatres									
dramatyczne	21,0	22,8	23,6	25,5	3906	4534	4602	5091	75
dramatic									
lalkowe	9,1	9,5	9,7	9,8	1406	1268	1279	1196	36
puppet									

TABL. 5 (162). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE (dok.)
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES (cont.)

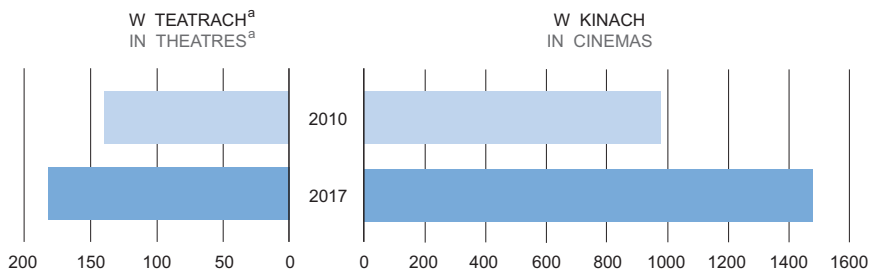
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	
	przedstawienia i koncerty performances and concerts				widzowie i słuchacze audience				instytucje (stan w dniu 31 XII) institutions (as of 31 XII)
	w tys.				in thous.				
Teatry i instytucje muzyczne (dok.) Theatres and music institutions (cont.)									
Teatry muzyczne ..... Musical theatres	4,4	5,0	5,5	5,8	2011	2097	3059	2274	30
opery ..... operas	1,6	1,7	1,9	2,1	921	917	949	970	11
operetki ..... operettas	2,8	3,3	3,6	3,7	1090	1180	2110	1304	19
Filharmonie, orkiestry, chóry ..... Philharmonic halls, orchestras, choirs	20,6	18,9	23,1	23,7	3808	3848	5292	4389	43
Zespoły pieśni i tańca ..... Song and dance ensembles	0,4	0,5	0,5	0,5	391	284	355	314	3
Przedsiębiorstwa estradowe ..... Entertainment enterprises	2,8	3,0	4,7	3,1	1731	2730	2618	5280	31

TABL. 6 (163). KINEMATOGRAFIA
CINEMATOGRAPHY

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Kina (stan w dniu 31 XII)	443	450	489	496	Cinemas (as of 31 XII)
w tym stałe	438	444	484	491 ^a	of which indoor
w tym wieś	12	7	14	15	of which rural areas
Sale projekcyjne w kinach stałych (stan w dniu 31 XII)	1076	1276	1364	1416	Screens in indoor cinemas (as of 31 XII)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) w tys.	248,0	271,0	283,4	287,9	Seats in indoor cinemas (as of 31 XII) in thous.
w tym wieś	4,0	2,8	4,2	4,2	of which rural areas
Seanse w tys.	1478,0	1795,6	1991,1	2083,5	Screenings in thous.
w tym wieś	18,1	19,0	28,5	30,9	of which rural areas
Widzowie w mln	37,7	45,8	52,0	56,9	Audience in mln
w tym wieś	0,4	0,5	0,7	0,8	of which rural areas
Produkcja filmów długometrażowych fabularnych — tytuły	31	37	43	40	Production of full length feature films — titles

a W tym 86 minipleksów i 59 multipleksów.
a Of which 86 miniplexes and 59 multiplexes.

WIDZOWIE NA 1000 LUDNOŚCI
AUDIENCE PER 1000 POPULATION

^a Dane dotyczą teatrów dramatycznych i lalkowych.
^a Data concern dramatic and puppet theatres.

Turystyka

Tourism

W związku z włączeniem Polski do obszaru i Systemu Informacyjnego Schengen, dane Straży Granicznej o przyjazdach i wyjazdach z Polski (tabl. 7 i wykres na str. 235) obejmują ruch graniczny na granicy Polski z krajami spoza strefy Schengen i dotyczą kontroli i rejestracji osób spoza Unii Europejskiej lub państw, które nie stosują przepisów dorobku Schengen bądź stosują je tylko częściowo.

Od 2011 r. do osób przekraczających granicę zalicza się również osoby obsługujące środki transportu (np. samoloty, pociągi, statki) oraz osoby przekraczające granicę w ramach ruchu uproszczonego.

Ponadto — wyłącznie w nocie na str. 235 — na podstawie badania reprezentacyjnego podano informację o przekroczeniach osób na granicy Polski z krajami strefy Schengen.

In connection with Poland's accession to the Schengen area and to the Schengen Information System, data from the Border Guard on arrivals and departures from Poland (table 7 and chart on page 235) include border traffic at the Polish border with countries outside the Schengen area and concern the control and registration of citizens from outside the European Union or countries which do not apply or only partially apply the Schengen regulations.

Since 2011, the number of persons crossing the border includes persons operating means of transport (e.g. airplanes, trains, ships) as well as persons crossing the border within the framework of cross border traffic.

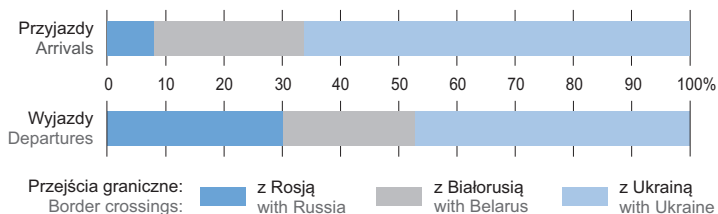
Moreover — exclusively in note on page 235 — on the basis of the sample survey, the border crossings of people at the border of Poland with countries belonging to the Schengen area were included.

TABL. 7 (164). PRZYJAZDY DO POLSKI I WYJAZDY Z POLSKI NA GRANICY POLSKI Z KRAJAMI SPOZA STREFY SCHENGEN
ARRIVALS IN AND DEPARTURES FROM POLAND AT THE POLISH BORDER WITH COUNTRIES OUTSIDE THE SCHENGEN AREA

Wyszczególnienie	Ogółem (liczba przekroczeń granicy) Total (number of border crossings)	W tym Of which		Specification
		przejazdy cudzoziemców arrivals of foreigners	wyjazdy obywateli polskich za granicę foreign departures of Poles	
		w tys.	in thous.	
OGÓŁEM				TOTAL
2010	30377,3	8912,6	6260,6	
2015	46268,1	15890,5	7369,7	
2016	47551,3	16942,2	6977,0	
2017	51008,7	18202,5	7360,2	
przejścia graniczne:				border crossings:
Drogowe	35201,0	15371,1	2214,6	Road
Kolejowe	819,8	399,4	57,2	Rail
Lotnicze	14817,4	2391,5	5053,3	Air
Morskie	169,5	40,1	34,7	Sea
Rzeczne	1,0	0,2	0,4	River

PRZYJAZDY CUDZOZIEMCÓW DO POLSKI ORAZ WYJAZDY ZA GRANICĘ OBYWATELI POLSKICH NA GRANICY POLSKI Z KRAJAMI SPOZA STREFY SCHENGEN^a W 2017 R.

ARRIVALS OF FOREIGNERS IN POLAND AND DEPARTURES OF POLES ABROAD AT THE POLISH BORDER WITH COUNTRIES OUTSIDE THE SCHENGEN AREA^a IN 2017

a Dane dotyczą przejść granicznych: drogowych, kolejowych i rzecznych.
a Data concern: road, rail and river border crossings.

Na podstawie uogólnionych wyników badania reprezentacyjnego „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej”, na granicy Polski z krajami strefy Schengen, liczba przekroczeń granicy (przyjazdy i wyjazdy) cudzoziemców i mieszkańców Polski w 2015 r. wyniosła 221700 tys., w 2016 r. — 228581 tys., a w 2017 r. — 236126 tys.

On the basis of the generalised results of the sample survey "Trips of non-residents to Poland. The movement of vehicles and persons at the Polish border with the countries of the European Union", at the Polish border with the countries of the Schengen area, the number of border crossings (arrivals and departures) of foreigners and Polish residents in 2015 amounted to 221700 thousand, in 2016 — 228581 thousand, and in 2017 — 236126 thousand.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 termin „turystyka” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

TABL. 8 (165). **UCZESTNICTWO MIESZKAŃCÓW POLSKI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W WYJAZDACH TURYSTYCZNYCH**
PARTICIPATION OF POLISH RESIDENTS AGED 15 AND MORE IN TOURIST TRIPS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Uczestnicy wyjazdów w % badanej populacji^a					Participants of tourism in % of surveyed population^a
Wyjeżdżający ^b	45	54	57	59	Travellers ^b
w kraju na okres: 2—4 dni	22	35	37	38	in country for: 2—4 days
5 dni i więcej	26	30	32	33	5 days and more
za granicę	14	17	17	18	abroad
Niewyjeżdżający	55	46	43	41	Non-travellers
Przeciętnie na 1 uczestnika wyjazdów krajowych					Average per participant in domestic trips
Liczba wyjazdów na okres:					Number of trips for:
2—4 dni	2,8	2,2	2,2	2,3	2—4 days
5 dni i więcej	1,6	1,6	1,7	1,7	5 days and more
Czas trwania wyjazdu — w liczbie noclegów — przy wyjazdach na okres:					Length of trip — number of nights spent — considering trips for:
2—4 dni	1,9	1,9	1,9	2,0	2—4 days
5 dni i więcej	9,8	9,0	8,9	8,9	5 days and more

a W 2017 r. zbadano 25 tys. respondentów, tj. ok. 0,08% badanej populacji. b W dalszym podziale uczestnik może być wykazany więcej niż jeden raz.

a In 2017, 25 thous. Polish residents responded to the survey, which accounts for approximately 0,08% of the surveyed population. b A participant may be indicated more than once in further division.

Uwaga do tablicy 9 oraz wykresów na str. 238 i 239.

Dane za lata 2016 i 2017 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

Note to table 9 as well as charts on pages 238 and 239.

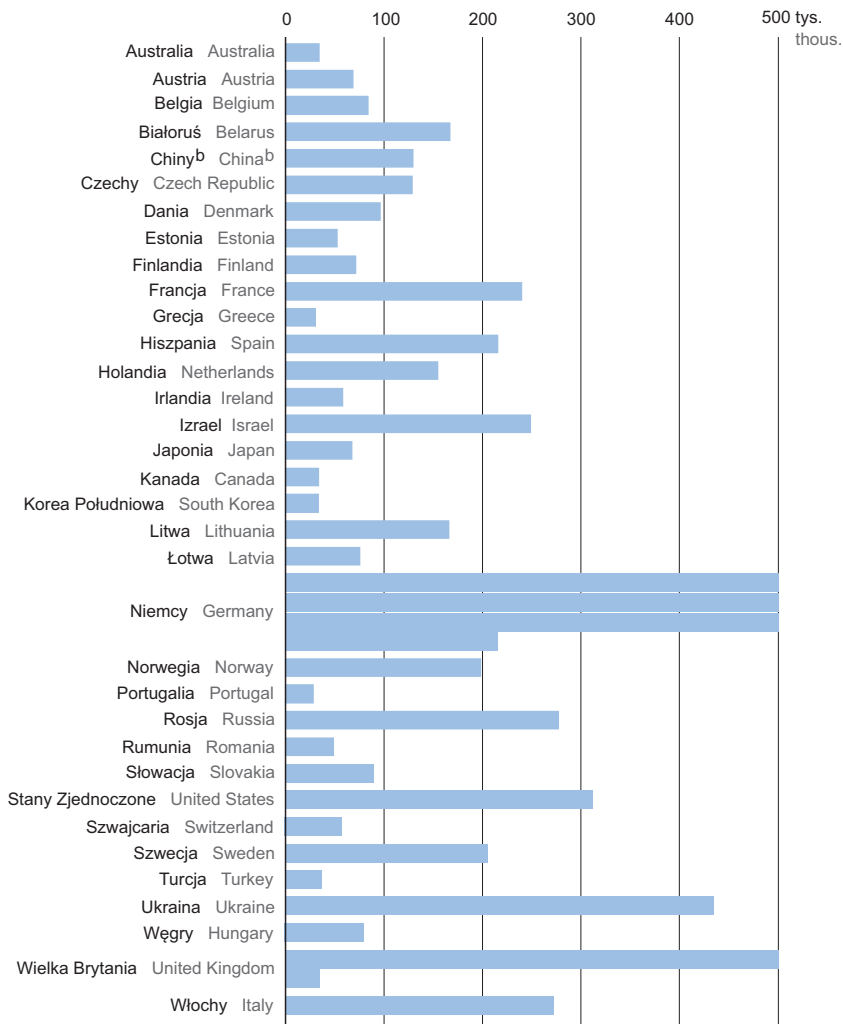
Data for 2016 and 2017 were compiled with consideration of imputation for units, which refused to participate in the survey.

TABL. 9 (166). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	7206	10024	10509	10681	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	5323	6845	7214	7310	of which open all year
Obiekty hotelowe	3223	3723	3965	4064	Hotels and similar facilities
w tym:					of which:
hotele	1796	2316	2463	2540	hotels
motele	123	111	119	110	motels
pensjonaty	293	356	378	384	boarding houses
Pozostałe obiekty	3983	6301	6544	6617	Other facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	610,1	710,3	749,2	774,0	Bed places (as of 31 VII) in thous.
w tym całoroczne	408,9	490,0	521,9	532,6	of which open all year
Obiekty hotelowe	241,0	301,6	325,8	335,9	Hotels and similar facilities
w tym:					of which:
hotele	176,0	235,6	253,3	261,5	hotels
motele	4,7	4,0	4,3	3,9	motels
pensjonaty	12,7	14,6	15,7	15,8	boarding houses
Pozostałe obiekty	369,1	408,7	423,4	438,0	Other facilities
Korzystający z noclegów w tys.	20461	26942	30108	31989	Tourists accommodated in thous.
w tym turyści zagraniczni	4135	5690	6379	6804	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	14354	20136	22617	24135	Hotels and similar facilities
w tym:					of which:
hotele	11740	17487	19615	20916	hotels
motele	328	233	241	225	motels
pensjonaty	346	453	536	561	boarding houses
Pozostałe obiekty	6107	6806	7491	7855	Other facilities
Udzielone noclegi w tys.	55794	71234	79394	83881	Nights spent in thous.
w tym turystom zagranicznym	10065	13758	15579	16705	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	27141	38805	44323	47138	Hotels and similar facilities
w tym:					of which:
hotele	21200	32675	37244	39461	hotels
motele	455	336	370	345	motels
pensjonaty	1071	1241	1453	1532	boarding houses
Pozostałe obiekty	28654	32430	35070	36743	Other facilities

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015—2017 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015—2017 data concern establishments possessing 10 and more bed places.

TURYSŒCI ZAGRANICZNI^a Z WYBRANYCH KRAJÓW KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W POLSCE W 2017 R.
FOREIGN TOURISTS^a FROM SELECTED COUNTRIES ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN POLAND IN 2017

^a Rejestrowani według kraju stałego zamieszkania. ^b Bez Tajwanu.

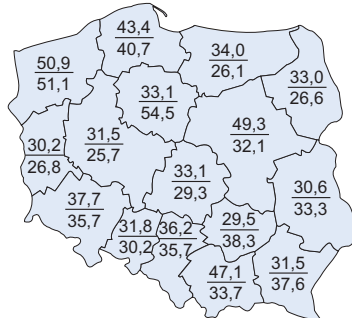
^a Registered according to country of their permanent residence. ^b Excluding Taiwan.

**STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.**

OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
BY VOIVODSHIP IN 2017

Obiekty hotelowe
Hotels and similar facilities 39,8
Pozostałe obiekty
Other facilities 38,5

^a Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (wyrażony w %) jest to stosunek liczby udzielonych noclegów w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych w danym roku; dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a Occupancy rate of bed places (expressed in %) is a relation of the number of nights spent in a given year to the nominal number of bed places in a given year; data concern establishments possessing 10 and more bed places.

W końcu 2017 r. w ewidencji Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego było 70257 km szlaków turystycznych, w tym: pieszych na terenach nizinnych — 38472 km i na terenach górskich — 11215 km, rowerowych — 14714 km, konnych — 3243 km, kajakowych — 991 km i narciarskich — 477 km.

At the end of 2017, 70257 km of tourist trails were recorded by the Main Board of the Polish Tourist and Sightseeing Society, of which: foot trails in lowland areas — 38472 km and in mountainous areas — 11215 km, bicycle — 14714 km, horse riding — 3243 km, kayaking — 991 km and ski trails — 477 km.

TABL. 10 (167). **DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO**
ACTIVITY OF THE POLISH TOURIST AND SIGHTSEEING SOCIETY

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Wycieczki	32738	28669	28683	40477	Excursions
w tym kwalifikowane ^a	22264	20891	20985	31832	of which professional ^a
Uczestnicy wycieczek w tys.	973	804	819	802	Excursion participants in thous.
w tym kwalifikowanych ^a	663	594	609	583	of which professional ^a
Przewodnicy turystyczni ^b (stan w dniu 31 XII)	8850	8284	7727	7865	Tour guides ^b (as of 31 XII)
górcy	3206	3011	2516	2764	mountain
terenowi	4061	3633	3710	3538	field
miejsy	1583	1640	1501	1563	city

^a Turystyka wymagająca specjalnego przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym. ^b Przewodnik może być wykazany więcej niż jeden raz ze względu na posiadane uprawnienia.

^a Tourism requiring special physical training and skills in using tourist equipment. ^b A guide may be indicated more than once due to qualifications possessed.

TABL. 11 (168). SEKCJE I ĆWICZĄCY W KLUBACH SPORTOWYCH^a

Stan w dniu 31 XII

SECTIONS AND PERSONS PRACTISING SPORTS IN SPORTS CLUBS^a

As of 31 XII

Wyszczególnienie	Sekcje Sections	Ćwiczący ^b Persons practising sports ^b	Specification	
OGÓŁEM	2010 2014 2016	25923 24707 25173	860954 919256 1030204	TOTAL
w tym dziedziny i rodzaje sportu:			of which sports fields and kinds of sports:	
Piłka nożna	7382	437450	Football	
Piłka siatkowa	2729	83435	Volleyball	
Koszykówka	1211	44666	Basketball	
Pływanie	656	44113	Swimming	
Lekkoatletyka	1321	43785	Athletics	
Karate ^c	598	43443	Karate ^c	
Piłka ręczna	1049	40117	Handball	
Strzelectwo sportowe ^c	387	31494	Sport shooting ^c	
Tenis stołowy	1336	29474	Table tennis	
Judo	302	24292	Judo	
Szachy	458	18807	Chess	
Tenis	367	17012	Tennis	
Piłka nożna halowa (futsal)	520	14066	Indoor football	
Kolarstwo ^c	439	9486	Cycling ^c	
Unihokej	335	8784	Floorball	
Taniec sportowy	135	8777	Dance sport	
Zapasy ^c	241	8501	Wrestling ^c	
Narciarstwo ^c	271	8361	Skiing ^c	
Żeglarstwo ^c	250	7606	Sailing ^c	
Badminton	292	7580	Badminton	
Taekwon-do ITF	97	7549	Taekwon-do ITF	
Jeździectwo ^c	444	7153	Equestrian sport ^c	
Boks	205	7096	Boxing	
Gimnastyka ^c	133	7006	Gymnastics ^c	
Sport lotniczy ^c	203	6990	Air sport ^c	
Kick-boxing	165	6412	Kick-boxing	
Alpinizm ^c	94	6009	Mountaineering ^c	
Akrobatyka ^c	92	5936	Acrobatics ^c	
Ju-jitsu	136	5366	Ju-jitsu	
Taekwondo olimpijskie	89	4795	Taekwondo WTF	
Sport motorowy ^c	183	4696	Motorsport ^c	

a Informacje o liczbie sekcji i ćwiczących podawane są łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi. b Uszeregowane malejąco według liczby ćwiczących; w podziale według dziedziny i rodzaju sportu jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

U w a g a. Dane podaje się na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

a Information about the number of sections and persons practising is given along with student and religious sport clubs. b Listed according to the number of persons practising a given sport; in the division by fields and kinds of sports one person may be indicated more than once. c A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

Note. Data are presented on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 12 (169). UDZIAŁ POLSKI W IGRZYSKACH OLIMPIJSKICH

PARTICIPATION OF POLAND
IN THE OLYMPIC GAMES

Lata Years Miejscowości Locations	Zawodnicy Competitors	Reprezentowane rodzaje sportu Kinds of sports represented	Zdobyte medale Medals won
IGRZYSKA LETNIE SUMMER GAMES			
1924 — Paryż Paris	66	10	2
1928 — Amsterdam	64	10	5
1932 — Los Angeles	20	3	7
1936 — Berlin	112	14	6
1948 — Londyn London	24	4	1
1952 — Helsinki	128	11	4
1956 — Melbourne	64	9	9
1960 — Rzym Rome	186	16	21
1964 — Tokio Tokyo	140	12	23
1968 — Meksyk Mexico City	177	15	18
1972 — Monachium Munich	290	21	21
1976 — Montreal	223	20	26
1980 — Moskwa Moscow	306	23	32
1984 — Los Angeles	—	—	—
1988 — Seul Seoul	143	18	16
1992 — Barcelona	207	24	19
1996 — Atlanta	167	22	17
2000 — Sydney	187	22	14
2004 — Ateny Athens	194	26	10
2008 — Pekin Beijing	263	22	11
2012 — Londyn London	221	22	11
2016 — Rio de Janeiro	233	23	11
IGRZYSKA ZIMOWE WINTER GAMES			
1924 — Chamonix	4	2	—
1928 — St. Moritz	28	3	—
1932 — Lake Placid	16	2	—
1936 — Garmisch-Partenkirchen	23	3	—
1948 — St. Moritz	29	2	—
1952 — Oslo	31	2	—
1956 — Cortina D'Ampezzo	51	3	1
1960 — Squaw Valley	13	2	2
1964 — Innsbruck	51	5	—
1968 — Grenoble	31	4	—
1972 — Sapporo	47	5	1
1976 — Innsbruck	59	6	—
1980 — Lake Placid	30	3	—
1984 — Sarajewo Sarajevo	30	4	—
1988 — Calgary	33	3	—
1992 — Albertville	52	7	—
1994 — Lillehammer	28	6	—
1998 — Nagano	41	10	—
2002 — Salt Lake City	30	6	2
2006 — Turyn Turin	46	8	2
2010 — Vancouver	47	11	6
2014 — Soczi Sochi	59	8	6
2018 — Pjongczang Pyeongchang	62	7	2

**ZDOBYTE MEDALE
NA IGRZYSKACH OLIMPIJSKICH**
MEDALS WON AT THE OLYMPIC
GAMES

RIO DE JANEIRO 2016

Medale złote Gold medals		
Lekkoatletyka Athletics		1
Wioślarstwo Rowing		1
Medale srebrne Silver medals		
Kajakarstwo Canoeing		1
Kolarstwo górskie Mountain biking		1
Lekkoatletyka Athletics		1
Medale brązowe Bronze medals		
Kajakarstwo Canoeing		1
Kolarstwo Cycling		1
Lekkoatletyka Athletics		1
Pięciobój nowoczesny Modern pentathlon		1
Wioślarstwo Rowing		1
Zapasy Wrestling		1

PJONGCZANG 2018
PYEONGCHANG

Medale złote Gold medals		
Narciarstwo klasyczne Classic skiing		1
Medale brązowe Bronze medals		
Narciarstwo klasyczne Classic skiing		1

TABL. 13 (170). **UDZIAŁ POLSKI W IGRZYSKACH PARALIMPIJSKICH**
PARTICIPATION OF POLAND IN THE PARALYMPIC GAMES

Lata Years Miejscowości Locations	Zawodnicy Competitors	Reprezentowane rodzaje sportu Kinds of sports represented	Zdobyte medale Medals won
IGRZYSKA LETNIE SUMMER GAMES			
1972 — Heidelberg	18	3	33
1976 — Toronto	38	3	53
1980 — Arnhem	80	5	179
1984 — Nowy Jork New York	19	2	56
1984 — Stoke Mandeville ^a	14	3	50
1988 — Seul Seoul	50	4	81
1992 — Barcelona	40	4	32
1996 — Atlanta	61	8	35
2000 — Sydney	114	10	53
2004 — Ateny Athens	106	11	54
2008 — Pekin Beijing	91	11	30
2012 — Londyn London	101	11	36
2016 — Rio de Janeiro	96	13	39
IGRZYSKA ZIMOWE WINTER GAMES			
1976 — Ornskoldsvik	6	2	1
1980 — Geilo	—	—	—
1984 — Innsbruck	16	2	13
1988 — Innsbruck	18	2	8
1992 — Albertville	13	2	5
1994 — Lillehammer	16	3	10
1998 — Nagano	26	3	2
2002 — Salt Lake City	14	3	3
2006 — Turyn Turin	11	3	2
2010 — Vancouver	12	2	1
2014 — Soczi Sochi	8	3	—
2018 — Pjongczang Pyeongchang	7	2	1

a Dla osób z obustronnym porażeniem kończyn (paraplegików).
 a For paraplegics.

ZDOBYTE MEDALE NA IGRZYSKACH PARALIMPIJSKICH
MEDALS WON AT THE PARALYMPIC GAMES

RIO DE JANEIRO 2016

Medale złote
Gold medals

Lekkoatletyka Athletics	4
Kolarstwo Cycling	2
Tenis stołowy Table tennis	2
Kajakarstwo Canoeing	1

Medale srebrne
Silver medals

Lekkoatletyka Athletics	9
Kolarstwo Cycling	3
Tenis stołowy Table tennis	3
Pływanie Swimming	1
Podnoszenie ciężarów Weightlifting	1
Szermierka na wózkach Wheelchair fencing	1

Medale brązowe
Bronze medals

Lekkoatletyka Athletics	4
Tenis stołowy Table tennis	3
Szermierka na wózkach Wheelchair fencing	2
Kajakarstwo Canoeing	1
Łucznictwo Archery	1
Pływanie Swimming	1

PJONGCZANG 2018
PYEONGCHANG

Medale brązowe
Bronze medals

Narciarstwo alpejskie Alpine skiing	1
-------------------------------------	---

TABL. 14 (171). ZDOBYTE MEDALE PRZEZ ZAWODNIKÓW POLSKICH NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA I EUROPY W 2017 R.

MEDALS WON BY POLISH COMPETITORS AT THE WORLD AND EUROPEAN CHAMPIONSHIPS IN 2017

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Złote Gold	Srebrne Silver	Brażowe Bronze	Specification
Mistrzostwa świata	354	113	97	144	World Championship
w tym juniorzy ^a	112	35	34	43	of which juniors ^a
w tym:					of which:
Taniec sportowy	76	33	22	21	Dance sport
Ju-jitsu	35	12	10	13	Ju-jitsu
Kick-boxing	29	12	3	14	Kick-boxing
Taekwon-do ITF	26	4	8	14	Taekwon-do ITF
Trójbój siłowy, kulturystyka, fitness	26	9	9	8	Powerlifting, body-building, fitness
Sport lotniczy	19	9	4	6	Air sport
Żeglarstwo	18	8	3	7	Sailing
Wu-Shu	17	5	4	8	Wu-Shu
Karate	15	—	6	9	Karate
Kajakarstwo	13	2	3	8	Canoeing
Sport psich zaprzęgów	11	5	1	5	Dogsled sport
Lekkoatletyka	10	2	4	4	Athletics
Kolarstwo	6	1	2	3	Cycling
Kreğlarstwo	6	1	1	4	Bowling
Sport motorowy	5	2	3	—	Motorsport
Szachy	5	2	—	3	Chess
Szermierka	4	1	2	1	Fencing
Wioślarstwo	4	—	3	1	Rowing
Zapasy	4	—	2	2	Wrestling
Modelarstwo	3	1	1	1	Model building
Pływanie	3	—	2	1	Swimming
Mistrzostwa Europy	699	196	207	296	European Championship
w tym juniorzy ^a	283	60	79	144	of which juniors ^a
w tym:					of which:
Kick-boxing	66	9	11	46	Kick-boxing
Karate	63	25	17	21	Karate
Sumo	61	11	13	37	Sumo
Karate tradycyjne	52	27	15	10	Traditional karate
Ju-jitsu	43	16	6	21	Ju-jitsu
Taekwon-do ITF	43	12	16	15	Taekwon-do ITF
Trójbój siłowy, kulturystyka, fitness	42	9	18	15	Powerlifting, body-building, fitness
Kajakarstwo	35	8	16	11	Canoeing
Modelarstwo	24	10	6	8	Model building
Lekkoatletyka	19	5	8	6	Athletics
Wu-Shu	18	6	4	8	Wu-Shu
Żeglarstwo	17	8	4	5	Sailing
Bilard	16	1	7	8	Billiards
Kolarstwo	15	2	7	6	Cycling
Podnoszenie ciężarów	14	2	4	8	Weightlifting
Sport motorowodny i narciarstwo wodne	13	1	5	7	Motorboating and waterskiing
Kendo	12	1	6	5	Kendo
Pływanie	12	2	3	7	Swimming
Kreğlarstwo	11	5	3	3	Bowling
Szermierka	11	1	3	7	Fencing
Wioślarstwo	9	2	6	1	Rowing
Sport psich zaprzęgów	8	6	1	1	Dogsled sport

a Dane obejmują młodzieżowców i juniorów.

a Data include youths and juniors.

TABL. 14 (171). ZDOBYTE MEDALE PRZEZ ZAWODNIKÓW POLSKICH NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA I EUROPY W 2017 R. (dok.)

MEDALS WON BY POLISH COMPETITORS AT THE WORLD AND EUROPEAN CHAMPIONSHIPS IN 2017 (cont.)

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Złote Gold	Srebrne Silver	Brązowe Bronze	Specification
Mistrzostwa Europy (dok.)					European Championship (cont.)
Zapasy	8	2	2	4	Wrestling
Boks	7	1	2	4	Boxing
Brydż sportowy	6	1	2	3	Bridge
Szachy	6	2	4	—	Chess
Taekwon-do WTF	6	1	1	4	Taekwon-do WTF
Judo	5	—	1	4	Judo
Pięciobój nowoczesny	4	1	1	2	Modern pentathlon
Strzelectwo sportowe	4	1	3	—	Sport shooting
Wspinaczka sportowa	4	2	1	1	Sport climbing
Badminton	3	—	—	3	Badminton
Muaythai	3	—	1	2	Muaythai
Sport samochodowy	3	2	—	1	Car sport
Tenis	3	1	—	2	Tennis
Mistrzostwa świata osób niepełnosprawnych	136	33	38	65	World Championship for the Disabled
Lekkoatletyka	43	11	15	17	Athletics
Pływanie	38	10	12	16	Swimming
Kolarstwo	11	3	4	4	Cycling
Narciarstwo klasyczne	5	2	2	1	Classic skiing
Badminton	4	—	1	3	Badminton
Showdown	4	1	1	2	Showdown
Szachy	4	2	1	1	Chess
Szermierka	4	—	—	4	Fencing
Taniec na wózkach	4	—	—	4	Wheelchair dance sport
Wioślarstwo	4	1	1	2	Rowing
Taekwon-do ITF	3	—	1	2	Taekwon-do ITF
Tenis stołowy	3	1	—	2	Table tennis
Bowling	2	—	—	2	Bowling
Tenis	2	—	—	2	Tennis
Żeglarstwo	2	2	—	—	Sailing
Łucznictwo	1	—	—	1	Archery
Podnoszenie ciężarów	1	—	—	1	Weightlifting
Warcaby	1	—	—	1	Draughts
Mistrzostwa Europy osób niepełnosprawnych	38	11	12	15	European Championship for the Disabled
Tenis stołowy	12	3	4	5	Table tennis
Kreğlarstwo	11	3	4	4	Bowling
Żeglarstwo	4	3	1	—	Sailing
Lekkoatletyka	3	1	1	1	Athletics
Szachy	2	1	—	1	Chess
Boccia	1	—	1	—	Boccia
Koszykówka	1	—	—	1	Basketball
Narciarstwo klasyczne	1	—	—	1	Classic skiing
Piłka nożna	1	—	—	1	Football
Piłka ręczna	1	—	1	—	Handball
Triathlon	1	—	—	1	Triathlon

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują następujące podmioty prowadzące tę działalność:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
  - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 572, z późniejszymi zmianami),
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1158),
  - c) szkoły wyższe,
  - d) pozostałe, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”.
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą prace badawczo-rozwojowe. Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje badania podstawowe i stosowane (w tym badania przemysłowe) oraz prace rozwojowe.

Dane o **pracujących — personalu wewnętrznym**, tj. osobach bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R, podano w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby faktycznie pracujących w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. W 2016 r. zawierają także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.

W tablicach działu wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin nauk zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

Information regarding research and development (R&D) covers the following entities conducting this activity:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include:
  - a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016 item 572, with later amendments),
  - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1158),
  - c) higher education institutions,
  - d) others, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development" or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";
- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development") which apart from their main activity conduct research and development.

Research and development (R&D) includes basic research, applied research (of which industrial research) and experimental development.

Data on **employed persons — internal personnel** cover personnel directly engaged in R&D and are presented in full-time equivalents.

Full-time equivalents (FTE) is a conversion unit used to determine the number of persons actually employed in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Expenditures on research and development include **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. In 2016 they included also i.a. expenditures on intangible assets and computer software, which up to 2015 were included in current expenditures.

Six main fields of science were listed in the chapter tables according to the Fields of Science and Technology Classification of OECD, i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities including the arts.

TABLE 1 (172). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY (personel wewnętrzny) W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016			
	podmioty (stan w dniu 31 XII) entities (as of 31 XII)			pracujący (personel wewnętrzny) ^a internal personnel ^a		
				ogółem total	w tym pracownicy naukowo- badawczy researchers	of which technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff
OGÓŁEM	1767	4427	4871	111789	88165	15187
TOTAL						
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo of which R&D dedicated entities	662	833	912	68001	54804	8337
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	76	70	70	6751	4883	1190
scientific institutes of the Polish Academy of Sciences						
instytuty badawcze	124	116	115	13579	8068	3682
research institutes						
szkoły wyższe	212 ^b	211	206	43305	38591	2856
higher education institutions						
pozostałe	250	436	521	4365	3264	609
others						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9	22	26	610	238	203
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	798	2074	2311	20817	14940	3923
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	766	1953	2163	20391	14613	3872
of which manufacturing						
Budownictwo	13	90	97	462	296	99
Construction						
Usługi ^c	947	2241	2437	89901	72692	10962
Services ^c						

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b W tym 23 wydziały i oddziały zamiejscowe. c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G—U).

U w a g a. Ponadto w 2016 r. w działalność badawczą i rozwojową zaangażowany był personel zewnętrzny, który liczył 18594 EPC.

a In full-time equivalents (FTE). b Of which 23 non-local branches. c Including other kinds of activity (sections G—U).

Note. Moreover, in 2016 in research and development there was engaged external personnel, which amounted to 18594 FTE.

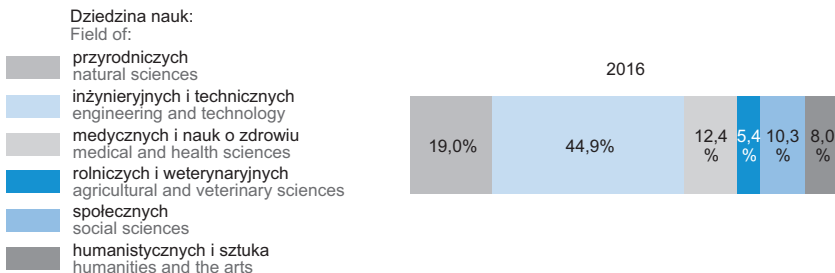

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

STRUKTURA PRACUJĄCYCH (personelu wewnętrznego)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK

STRUCTURE OF INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE

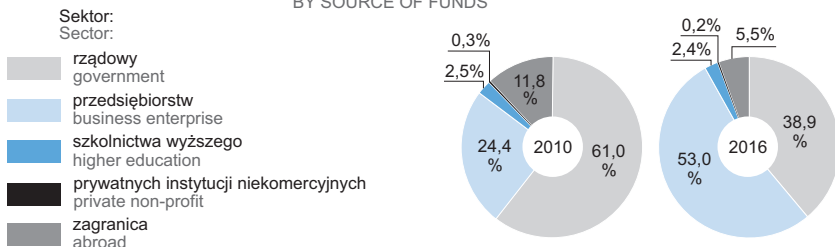
a Pracujący (personel wewnętrzny) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a Internal personnel in full-time equivalents.

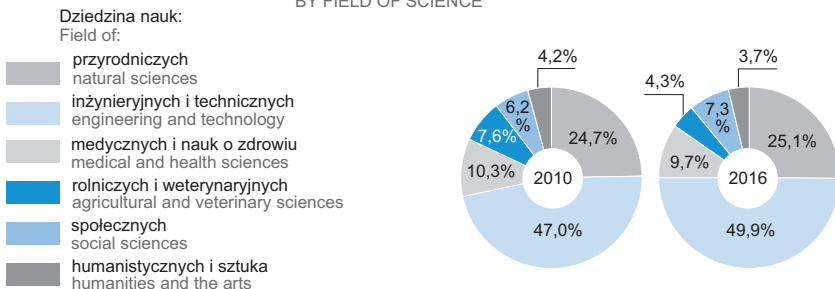
STRUKTURA NAKŁADÓW^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (current prices)

WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA BY SOURCE OF FUNDS

WEDŁUG DZIEDZIN NAUK BY FIELD OF SCIENCE

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 2 (173). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (current prices)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Nakłady Expenditures						
		bieżące current				inwestycyjne ^b capital expenditures ^b		
		razem total	badania research		prace rozwojowe experimental development	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne ^c of which machinery, technical equipment ^c	
			podsta- wowe basic	stoso- wane applied				
		w mln zł		in mln zł				
OGÓŁEM	2010	10416	7743	3072	1589	3082	2673	1914
TOTAL	2015	18061	13314	4284	2726	6304	4747	3488
	2016	17943	14593^d	4504	2455	7634	3350	1889
w tym podmioty wyspecjali- zowane badawczo		8377	7183	4053	1542	1587	1194	772
of which R&D dedicated entities								
instytuty naukowe Pol- skiej Akademii Nauk		1169	1067	896	90	81	102	79
scientific institutes of the Polish Academy of Sci- ences								
instytuty badawcze		2053	1747	377	710	661	306	217
research institutes								
szkoły wyższe		4197	3628	2711	541	376	569	372
higher education institu- tions								
pozostałe		958	741	71	201	469	217	105
others								
Rolnictwo, leśnictwo, łowie- ctwo i rybactwo		90	#	#	43	#	#	#
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		4098	3115	162	479	2474	983	648
Industry								
w tym przetwórstwo prze- mysłowe		3989	3059	159	463	2437	929	627
of which manufacturing								
Budownictwo		82	#	#	11	#	#	#
Construction								
Usługi ^e		13673	11342	4313	1923	5107	2332	1235
Services ^e								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Patrz nota na str. 245. c Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. d W tym osobowe — 8311 mln zł. e Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G—U).

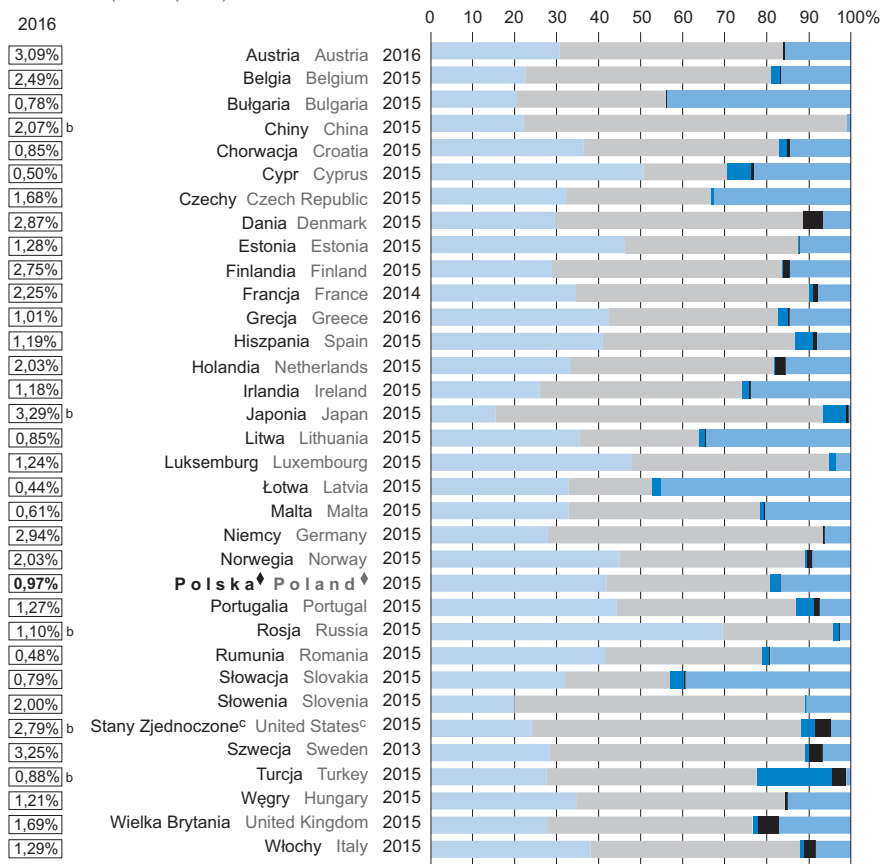
a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b See note on page 245. c Concerns "machinery, technical equipments and tools" as well as "transport equipments". d Of which labour costs — 8311 mln zł. e Including other kinds of activity (sections G—U).

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ W WYBRANYCH KRAJACH (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT IN SELECTED COUNTRIES (current prices)

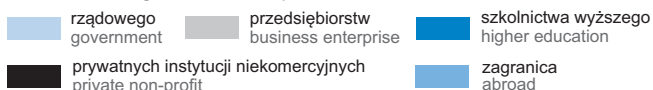

3,09%

Relacja nakładów do produktu krajowego brutto
Ratio of gross domestic expenditures to gross domestic product

Udział w nakładach środków sektora:

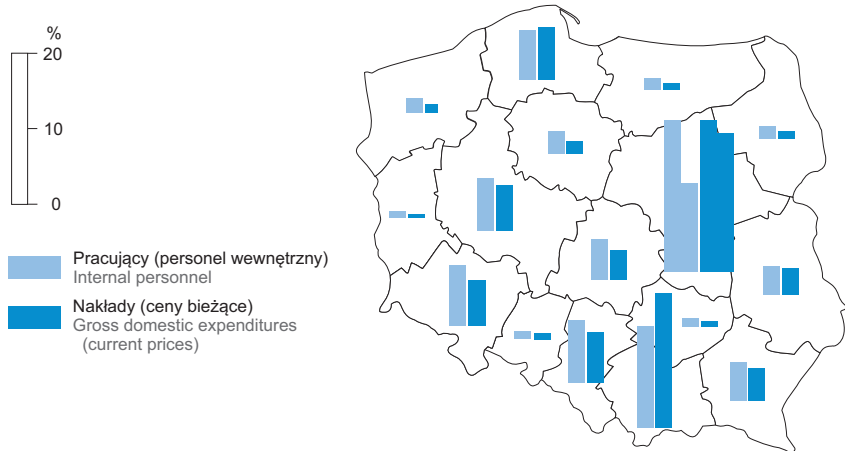
Share of funds in gross domestic expenditures from sector:

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b 2015 r. ^c Bez wydatków kapitałowych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b 2015. ^c Excluding capital expenditures.

Źródło – Source: „Eurostat's Database”.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH (personelu wewnętrznego) I NAKŁADÓW NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW^a W 2016 R.
STRUCTURE OF INTERNAL PERSONNEL AND GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY VOIVODSHIP^a IN 2016

^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; pracujący (personel wewnętrzny) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy; nakłady wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Grouping by local kind-of-activity unit method; internal personnel in full-time equivalents; internal gross domestic expenditures excluding depreciation of fixed assets.

Podstawowe wskaźniki działalności badawczej i rozwojowej

Main research and development indicators

	2010	2015	2016	
Nakłady ^a na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące):				Gross domestic expenditures ^a on research and development (current prices):
relacja do produktu krajowego brutto w % na 1 mieszkańca w zł	0,72	1,00	0,97	ratio to gross domestic product in % per capita in zł
Pracujący (personel wewnętrzny) ^b w działalności badawczej i rozwojowej:				Internal R&D personnel ^b :
na 1000 osób aktywnych zawodowo	.	.	6,5	per 1000 economically active persons
w tym pracownicy naukowo-badawczy	.	.	5,1	of which researchers
na 1000 pracujących	.	.	6,9	per 1000 employed persons
w tym pracownicy naukowo-badawczy	.	.	5,4	of which researchers

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Pracujący (personel wewnętrzny) — w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy; do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) — przeciętne w roku.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Internal personnel — in full-time equivalents; for calculating the ratio, economically active and persons employed were adopted as the base (denominator) on the basis of the Labour Force Survey (LFS) — annual averages.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

Nadane tytuły naukowe profesora

Number of titles of professor granted

	2010	2015	2016	2017	
OGÓŁEM	459	665	397	295	TOTAL
w tym kobiety	116	189	132	98	of which women
w dziedzinie nauk:					in the field of:
Przyrodniczych	107	94	53	41	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	86	147	74	60	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	85	75	101	84	Medical and health sciences
Rolniczych i weterynaryjnych	42	12	8	19	Agricultural and veterinary sciences
Społecznych	26	150	55	31	Social sciences
Humanistycznych i sztuki	113	187	106	60	Humanities and the arts

TABL. 3 (174). NADANE STOPNIE NAUKOWE
NUMBER OF SCIENTIFIC DEGREES AWARDED

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2010	2015	2016
	doktora habilitowanego habilitated doctor ^a (HD)			doktora doctor		
OGÓŁEM	960	1643	1848	4815	5956	5999
TOTAL						
w tym kobiety	350	722	801	2555	3169	3182
of which women						
w dziedzinie nauk:						
in the field of:						
Przyrodniczych	181	284	337	777	983	968
Natural sciences						
Inżynieryjnych i technicznych	147	256	311	806	892	897
Engineering and technology						
Medycznych i nauk o zdrowiu	175	255	269	1012	1401	1349
Medical and health sciences						
Rolniczych i weterynaryjnych	99	91	132	335	316	372
Agricultural and veterinary sciences						
Społecznych	77	360	343	600	1175	1327
Social sciences						
Humanistycznych i sztuki	281	397	456	1285	1189	1086
Humanities and the arts						

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 4 (175). CZŁONKOWIE POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Stan w dniu 31 XII

MEMBERS OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
O G Ó Ł E M	542	506	520	518	TOTAL
w tym kobiety	21	20	28	30	of which women
członkowie krajowi	333	319	340	319	national members
rzeczywiści	184	172	189	172	full members
korrespondenci	149	147	151	147	corresponding members
członkowie zagraniczni	209	187	180	199	foreign members
w dziedzinie nauk:					in the field of:
Przyrodniczych	240	201	202	203	Natural sciences
Inżynierskich i technicznych	96	109	118	114	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	62	63	62	63	Medical and health sciences
Rolniczych i weterynaryjnych	58	56	57	58	Agricultural and veterinary sciences
Společnych ^a	86	77	81	80	Social sciences ^a

a Łącznie z naukami humanistycznymi i sztuką.

a Including humanities and the arts.

TABL. 5 (176). BIBLIOTEKI NAUKOWE^a

Stan w dniu 31 XII

SCIENTIFIC LIBRARIES^a

As of 31 XII

Lata Years	Biblioteki Libraries	Księgozbiór w tys. wol. Collection in thous. volumes	Zbiory specjalne w tys. ^b Special collections in thous. ^b	Czytelnicy w tys. ^c Readers in thous. ^c	Wypożyczenia indywidualne w tys. ^{bcd} Individual loans in thous. ^{bcd}
O G Ó Ł E M	2009	1056	84359	20713	16668
TOTAL	2015	1001	93471	21254	13869
	2016	938	94322	21369	13129
	2017	926	94977	21598	12365
Biblioteka Narodowa		1	5721	4971	—
National Library					
Biblioteki: Libraries:					
szkół wyższych		706	66257	10904	977
of higher education institutions					9565
Polskiej Akademii Nauk		67	4891	976	7
of the Polish Academy of Sciences					28
jednostek badawczo-rozwojowych ^e		107	3241	1128	10
of branch research-development units ^e					48
inne (łącznie z publicznymi)		45	14867	3619	219
others (including public)					2724

a Główne i podległe (zakładowe i oddziałowe). b Jednostek inwentarzowych. c W ciągu roku. d Łącznie ze zbiorami specjalnymi. e Zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1158) określane jako instytuty badawcze.

a Main and subsidiary (division and branch). b Inventory units. c During the year. d Including special collections. e According to the Law dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1158) defined as research institutes.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

TABL. 6 (177). WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a
RESIDENT PATENT APPLICATIONS AND UTILITY MODEL APPLICATIONS^a

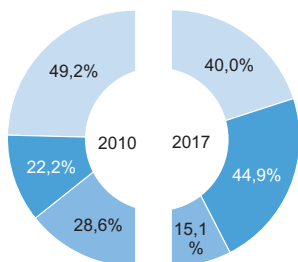
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Wynalazki:					
zgłoszone	3203	4676	4261	3924	Patent applications
udzielone patenty	1385	2404	3370	2795	Patents granted
Wzory użytkowe:					
zgłoszone	879	994	1084	953	Utility model applications
udzielone prawa ochronne	484	562	638	776	Rights of protection granted

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym RP.

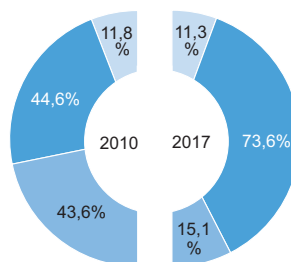
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a WEDŁUG PODMIOTÓW ZGŁASZAJĄCYCH
RESIDENT PATENT APPLICATIONS AND UTILITY MODEL APPLICATIONS^a BY FILING ENTITIES

WYNAŁAZKI ZGŁOSZONE
PATENT APPLICATIONS

WZORY UŻYTKOWE ZGŁOSZONE
UTILITY MODEL APPLICATIONS

Jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze i szkoły wyższe

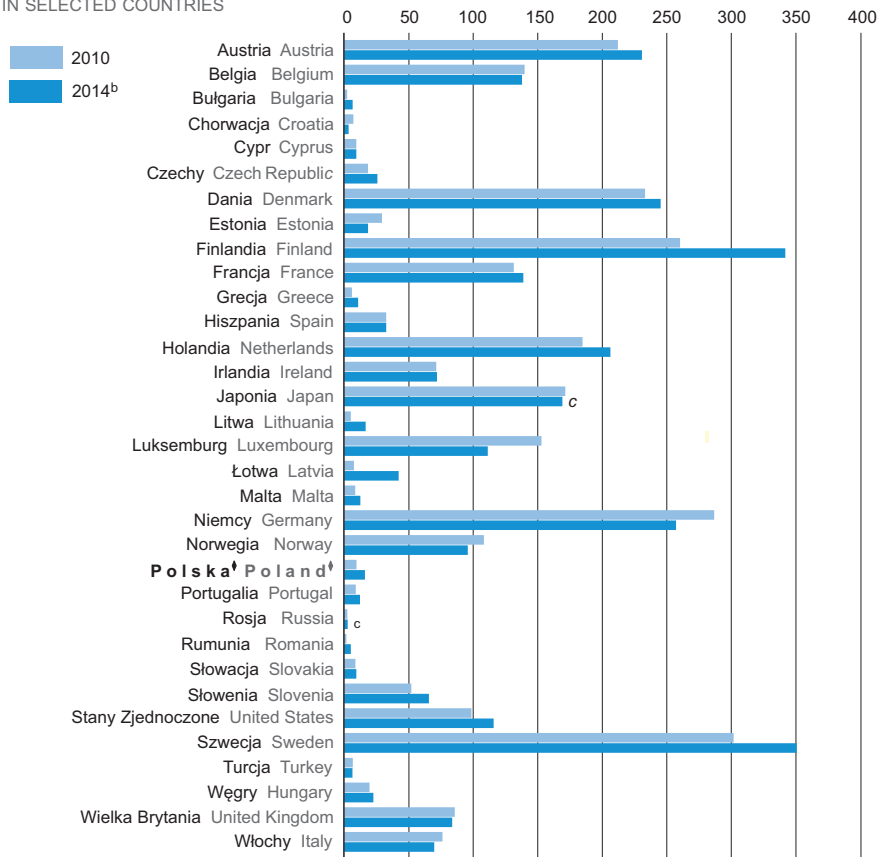
Scientific units of the Polish Academy of Sciences, research institutes and higher education institutions

Podmioty gospodarcze
Economic entities

Osoby fizyczne
Natural persons

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym RP.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

**WYNAŁAZKI ZGŁOSZONE PRZEZ REZYDENTÓW DO OCHRONY W EUROPEJSKIM URZĘDZIE
PATENTOWYM^a NA 1 MILION LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH**
**RESIDENT PATENT APPLICATIONS TO THE EUROPEAN PATENT OFFICE^a PER MILLION POPULATION
IN SELECTED COUNTRIES**

^a Wynalazki zgłoszone podano według daty pierwszeństwa, czyli daty pierwszego zgłoszenia wynalazku do ochrony patentowej w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO); data pierwszeństwa jest najbliższą w czasie datę dokonania wynalazku. ^b Dane szacunkowe. ^c 2013 r.

U w a g a. W celu uniknięcia wielokrotnego liczenia wynalazków zgłoszonych przez kilku wynalazców z różnych krajów zastosowano metodę naliczania częściowego (np. wynalazek zgłoszony przez dwóch autorów naliczany jest w prezentowanych danych jako 0,5).

^a Patent applications have been compiled by priority date, i.e. the first date of patent application, for patent protection in the European Patent Office (EPO); the priority date is the closest date to the date of invention.

^b Estimated data. ^c 2013.

Note. To eliminate multiple counting of patent applications with several inventors from different countries fractional counting is used (e.g. a patent application submitted by two authors is counted in the data as 0,5).

Ź r ó d ł o – S o u r c e: „Eurostat’s Database”.

Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

Dane o **gospodarstwach domowych** obejmują gospodarstwa (z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania) z co najmniej jedną osobą w wieku 16—74 lata oraz osoby w tej grupie wieku w nich mieszkające. Wyniki oparte są na informacjach uzyskanych w formie wywiadu bezpośredniego. W 2017 r. badaniem objęto 9,3 tys. gospodarstw domowych (tj. 0,07% ich ogólnej liczby), a w nich 12,9 tys. osób w wieku 16—74 lata (tj. 0,04% ich całej populacji). W tabl. 7 dane dotyczą osób, które korzystały z Internetu w I kwartale roku badanego oraz w przypadku pozycji „Korzystanie z usług administracji publicznej” również od II do IV kwartału roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według PKD 2007, do wybranych sekcji; w 2017 r. badaniem objęto 19,1 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,4% ich ogólnej liczby).

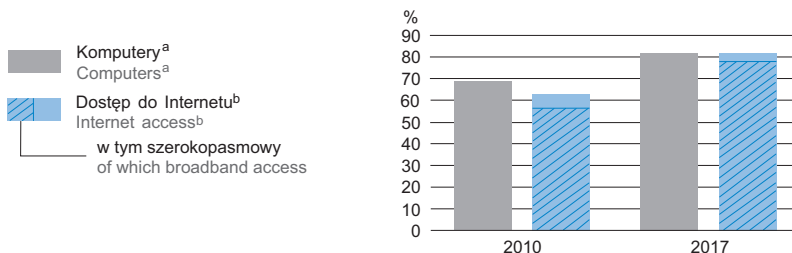
Presented information has been compiled on the basis of the generalised results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonised methodology.

Data on **households** cover households (excluding collective housing) with at least one person aged 16—74 and persons from this age group living in these households. The results are based on the information obtained from persons taking part in the survey through face-to-face interviews. In 2017 the survey covered 9,3 thous. households (i.e. 0,07% of total households), in which 12,9 thous. residents aged 16—74 lived (i.e. 0,04% of the population). In the table 7 data concern persons using the Internet in the first quarter of the surveyed year and also in quarters II—IV of the year preceding a surveyed year for the item "Using service of public administration".

Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2; in 2017 the survey covered 19,1 thous. enterprises (i.e. 18,4% of total enterprises).

GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W KOMPUTERY I DOSTĘP DO INTERNETU

HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH COMPUTERS AND INTERNET ACCESS

^a Stacjonarne, przenośne (laptopy) i podręczne (palmtopy). ^b Dane dotyczą dostępu do Internetu w miejscu zamieszkania poprzez komputery stacjonarne, przenośne i podręczne oraz telefony komórkowe, konsole do gier komputerowych i inne urządzenia.

^a Desktop, laptop or handheld (palmtops). ^b Data concern access to the Internet at home by means of computers (desktop, laptop or handheld) as well as mobile phones, game consoles or any other devices.

TABL. 7 (178). OSOBY W WIEKU 16—74 LATA KORZYSTAJĄCE Z INTERNETU^a
PERSONS AGED 16—74 USING THE INTERNET^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017			Specification
	ogółem total			miasta urban areas	wieś rural areas		
	w % ogółu osób w wieku 16—74 lata in % of total persons aged 16—74						
O G Ó Ł E M^b	58,8	68,0	73,3	76,0	80,3	69,3	T O T A L^b
WEDŁUG MIEJSCA KORZYSTANIA BY PLACES OF USE							
W miejscu zamieszkania	53,7	66,3	71,7	74,8	78,9	68,4	At home
W mieszkaniu innych osób	11,4	11,1	17,1	21,9	23,6	19,2	At another person's home
W pracy	18,6	22,7	27,1	28,7	35,1	18,7	At work
W szkole lub na uczelni	9,3	8,3	9,0	9,5	8,9	10,5	At school or university
W innym miejscu publicznym ^c ...	5,5	7,7	22,2	29,2	33,7	22,2	At other public place ^c
WEDŁUG CELU KORZYSTANIA NA UŻYTEK PRYWATNY BY PURPOSE OF PRIVATE USE							
Korzystanie z poczty elektronicznej	47,8	54,0	57,8	59,8	65,7	50,5	Sending/receiving e-mails
Telefonowanie przez Internet, odbywanie wideokonferencji	20,0	27,6	28,2	31,7	35,2	26,3	Making a telephone call via the Internet, video conferencing
Wyszukiwanie informacji o towarach lub usługach	39,2	42,2	56,6	58,4	62,1	52,6	Finding information about goods or services
Zakup towarów i usług ^d	20,2	24,1	30,7	33,1	37,3	26,6	Purchase of goods or services ^d
Korzystanie z serwisów turystycznych	17,4	17,1	20,6	22,6	29,1	12,4	Using services related to travel and accomodation
Czytanie online, pobieranie plików z gazetami lub czasopismami	17,4	46,6	58,0	60,3	64,8	53,2	Reading or downloading online newspapers or magazines
Szukanie pracy, wysyłanie ofert dotyczących zatrudnienia	10,4	9,9	11,5	11,6	14,1	7,8	Looking for a job or sending job applications
Korzystanie z usług:							Using service of:
bankowych	25,3	31,2	39,1	39,8	47,7	27,5	Internet banking
administracji publicznej ^e	28,1	26,6	30,2	30,8	37,4	20,6	public administration ^e

a Patrz nota na str. 255. b W podziale według miejsca i celu korzystania na użytek prywatny jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz, jeśli korzystała z Internetu w więcej niż jednym miejscu i w więcej niż jednym celu. c Między innymi w kawiarence internetowej, bibliotece publicznej, w punkcie będącym w zasięgu Internetu bezprzewodowego (hotspot). d Poprzez złożenie zamówienia na stronie internetowej sprzedawcy lub w portalu aukcyjnym. e W celu pozyskiwania informacji, pobierania lub wysyłania wypełnionych formularzy.

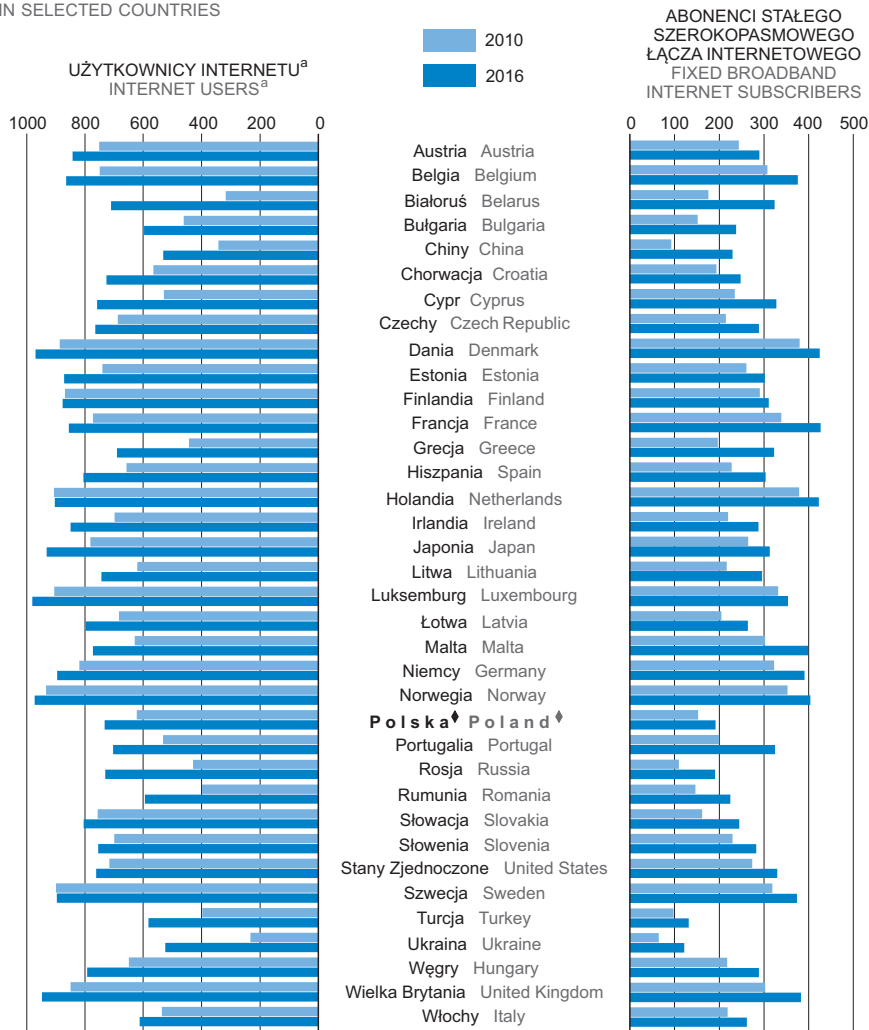
a See note on page 255. b In the division by place and purpose of private use, one person may be indicated more than once if he or she used the Internet in more than one place and for more than one purpose. c Among others in places like: Internet cafe, public library or any location within the range of wireless network providing access to the Internet (hotspot). d By placing an order on a seller's website or an auction website. e For the purpose of obtaining information, downloading or submitting filled in forms.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

UŻYTKOWNICY INTERNETU I ABONENCI STAŁEGO SZEROKOPASMOWEGO ŁĄCZA INTERNETOWEGO NA 1000 LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH

INTERNET USERS AND FIXED BROADBAND INTERNET SUBSCRIBERS PER 1000 POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

a Dotyczy osób posiadających dostęp do sieci internetowej.

a Concern persons with access to worldwide network.

Źródło – Source: „International Telecommunication Union”.

TABL. 8 (179). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Wyszczególnienie	2010 ^b	2015	2016	2017	Specification
	w %		in %		
Komputery ^c	97,1	94,0	94,7	95,6	Computers ^c
Dostęp do Internetu	95,8	92,7	93,7	94,8	Internet access
w tym szerokopasmowy	69,0	91,9	93,2	94,6	of which broadband
w tym mobilny	20,8	61,5	64,7	69,5	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	65,5	65,4	67,0	66,9	Own website
Media społecznościowe ^d	.	22,2	25,3	27,4	Social media ^d

a Patrz nota na str. 255. b Stan w styczniu. c Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki), w latach 2015—2017 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych. d Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

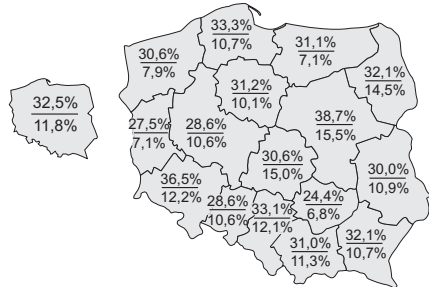
a See note on page 255. b As of January. c Desktop and portable computers, e.g. laptops (notebooks), in 2015—2017 also smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes. d Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

PRZEDSIĘBIORSTWA^a KORZYSTAJĄCE Z USŁUG E-HANDELU I E-ADMINISTRACJI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2016 R.

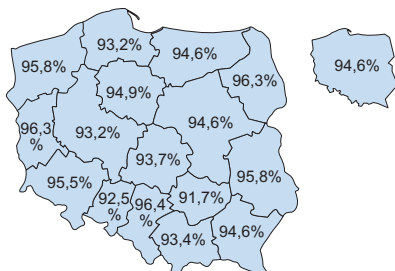
ENTERPRISES^a USING THE SERVICE OF E-COMMERCE AND E-ADMINISTRATION BY VOIVODSHIP IN 2016

PROWADZĄCE E-HANDEL CONDUCTING E-COMMERCE

Przedsiębiorstwa:
Enterprises:
dokonujące zakupów
sending orders
prowadzące sprzedaż
receiving orders

KORZYSTAJĄCE Z E-ADMINISTRACJI^b USING E-ADMINISTRATION^b

a Patrz nota na str. 255. b Głównie w celu: pozyskiwania informacji, pobierania i wysyłania wypełnionych formularzy, obsługi procedur administracyjnych oraz składania ofert dotyczących zamówień publicznych.

a See note on page 255. b Mainly for: obtaining information, downloading and submitting filled forms, treating an administrative procedure, submitting a proposal in a public electronic tender system.

Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Zgodnie z obowiązującą definicją, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze, tj. utrzymywanych zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. poz. 1551, z późniejszymi zmianami), i użytków rolnych pozostałych (nieużytkowanych i nieutrzymywanych w dobrej kulturze).

Produkcja roślinna obejmuje surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku).

Dane o **zbiorach, plonach i skupie**: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna; kukurydzę na ziarno zaliczono do zbóż.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluska, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

Produkcja zwierzęca obejmuje produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego); do zwierząt gospodarskich zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Produkcja **żywca rzeźnego** obejmuje skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywca rzeźnego jest pomniejszona o import i powiększona o eksport zwierząt żywych.

Przy ustalaniu **produkcji rolniczej** (globalnej, końcowej i towarowej) w **cenach bieżących** przyjęto: dla skupu, spożycia naturalnego oraz przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich — ceny skupu płacone przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych (bez podatku od towarów i usług — VAT), dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, a dla zużycia produkcyjnego i zapasów produktów roślinnych — ceny skupu pomniejszone o 5%.

W produkcji rolniczej od 2004 r. uwzględniono naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę), w latach 1999—2003 — dopłaty bezpośrednie Agencji Rynku Rolnego do interwencyjnego skupu pszenicy i żyta.

Źródłem informacji o **cenach uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach.

Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych i spisów rolniczych oraz szacunków.

Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto — jeśli nie zaznaczono inaczej — użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego (przeprowadzonego we wrześniu) — według stanu w dniu 30 VI.

Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2016/17 oznacza okres od 1 VII 2016 r. do 30 VI 2017 r.).

Retrospekcja — dane dla okresu wieloletniego podano jako przeciętne roczne.

The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

An agricultural holding is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person. Private farms include:

- holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

According to the definition, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

Agricultural land area includes an area of agricultural land in a good agricultural condition maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law on payment under direct support schemes dated 5 II 2015 (uniform text Journal of Laws item 1551, with later amendments) and other agricultural land (which is not used and not maintained in a good condition).

Crop output includes raw (not processed) products of plant origin (production for a given year).

Data regarding the **crop production, yields and procurement** of: cereals, pulses and oilseeds plants concern grain; maize designated for grain was included among cereals.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

Animal output includes production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Production of **animals for slaughter** includes the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughtering in slaughterhouses and slaughter intended for sales and for own consumption. Production of animals for slaughter is decreased by imports and increased by exports of live animals.

The following prices were assumed in calculating **agricultural output** (gross, final and market output) **in current prices**: for procurement of agricultural products, own consumption and increases in farm animal stocks — procurement prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers (excluding value added tax — VAT), for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for production consumption and stocks of plant origin products — purchase prices less 5%.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

Since 2004 agricultural output includes supplementary crop area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds, pulses and plants intended for seeds and feed), in 1999—2003 — direct subsidies of the Agricultural Market Agency for the intervention procurement of wheat and rye.

The information on **prices received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided every month by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces.

Procurement of agricultural products concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys and agricultural censuses as well as estimates.

Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area and livestock as of June, unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 — as of 30 VI.

Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2016/17 farming year covers the period from 1 VII 2016 to 30 VI 2017).

Retrospection — data for long-term period are given as annual averages.

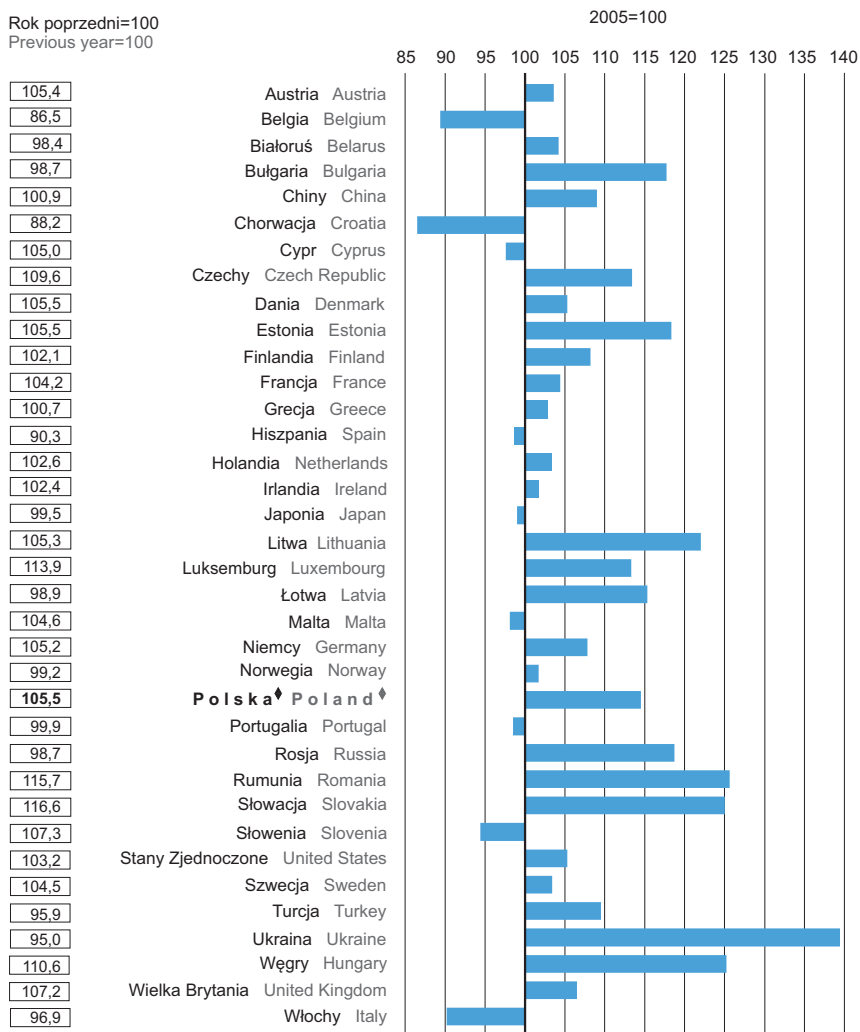
TABLE 1 (180). **PRODUKCJA ROLNICZA (ceny bieżące)**

AGRICULTURAL OUTPUT (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
	w mln zł		in mln zł		na 1 ha użytków rolnych w zł per 1 ha of agricul- tural land in zł	
Produkcja globalna	84484	98638	103357	112578	7700	Gross output
W tym gospodarstwa indywidualne	74573	86586	91469	99838	7429	Of which private farms
Produkcja końcowa	66519	81227	85474	93048	6364	Final output
W tym gospodarstwa indywidualne	57922	70461	74731	81277	6048	Of which private farms
Produkcja towarowa	59357	74203	76546	84349	5769	Market output
w tym gospodarstwa indywidualne	50474	63714	65039	72588	5401	of which private farms
W tym skup	41325	57040	58446	65309	4467	Of which procurement

DYNAMIKA PRODUKCJI ROLNICZEJ W WYBRANYCH KRAJACH W 2014 R. (ceny stałe)
INDICES OF AGRICULTURAL OUTPUT IN SELECTED COUNTRIES IN 2014 (constant prices)

Rok poprzedni=100
 Previous year=100

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABLE 2 (181). DYNAMIKA PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)
INDICES OF AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Produkcja globalna	102,2	99,1	103,4	105,5	96,1	107,1	101,4	131,3	124,0	115,3	108,6
Gross output											
W tym gospodarstwa in- dywidualne	103,8	98,7	102,6	105,8	95,4	108,3	102,2	130,4	124,9	117,5	110,7
Of which private farms											
Produkcja końcowa	103,6	99,0	106,0	103,7	97,0	107,9	100,3	149,2	129,9	118,4	108,2
Final output											
W tym gospodarstwa in- dywidualne	105,5	98,8	105,1	104,1	96,1	109,3	100,8	147,9	130,0	120,8	110,2
Of which private farms											
Produkcja towarowa	103,8	101,2	104,7	102,1	99,3	105,7	101,6	151,4	136,2	119,6	107,4
Market output											
w tym gospodarstwa in- dywidualne	106,8	101,4	104,1	102,1	98,4	105,1	103,5	151,0	138,2	123,3	108,8
of which private farms											
W tym skup	99,6	106,3	106,7	108,5	99,7	102,8	100,4	196,9	150,4	126,1	103,2
Of which procurement											

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABLE 3 (182). GLOBALNA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny bieżące)
GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
				w odsetkach in percent	
a — produkcja globalna gross output				w mln zł in mln zł	
b — produkcja towarowa market output					
OGÓLEM	100,0	100,0	100,0	100,0	112578
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	84349
Produkcja roślinna	53,2	50,1	50,8	48,1	54114
Crop output	44,0	41,5	41,8	39,1	32979
w tym: of which:					
Zboża	17,9	16,6	16,2	16,9	18975
Cereals	13,7	11,2	11,4	11,3	9510
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbo- żowymi	16,1	14,6	13,7	14,8	16666
of which basic cereals including cereal mixed	12,2	9,5	9,2	9,5	8043
w tym: pszenica	7,1	7,3	6,4	6,8	7619
of which: wheat	6,8	6,4	6,4	6,5	5488
żyto	1,8	1,0	1,1	1,4	1526
rye	1,9	0,8	0,9	1,1	934
jęczmień	2,1	1,7	1,8	2,1	2407
barley	1,3	0,9	0,8	1,0	816

TABL. 3 (182). GLOBALNA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (dok.)

GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

Wyszczególnienie Specification		2010	2015	2016	2017	
a — produkcja globalna b — produkcja towarowa	gross output market output	w odsetkach in percent			w mln zł in mln zł	
Produkcja roślinna (dok.) Crop output (cont.)						
Ziemniaki	a	4,9	3,2	4,4	4,6	5157
Potatoes	b	3,9	2,3	3,2	3,4	2843
Przemysłowe	a	6,5	6,3	6,7	6,1	6894
Industrial	b	8,5	6,8	6,7	6,6	5596
w tym buraki cukrowe	a	2,0	1,8	2,6	2,2	2430
of which sugar beets	b	2,7	2,5	3,5	2,8	2392
Warzywa	a	7,4	9,5	8,2	8,2	9240
Vegetables	b	7,5	10,2	8,4	8,4	7072
Owoce	a	4,7	6,5	6,3	4,5	5099
Fruit	b	5,2	7,2	6,8	4,8	4063
Produkcja zwierzęca	a	46,8	49,9	49,2	51,9	58464
Animal output	b	56,0	58,5	58,2	60,9	51370
w tym: of which:						
Żywiec rzeźny ¹	a	24,1	28,4	28,4	28,4	31989
Animals for slaughter ¹	b	31,4	35,3	35,6	35,4	29846
w tym: of which:						
bydło (bez cieląt)	a	4,0	5,6	5,6	5,9	6683
cattle (excluding calves)	b	5,4	7,0	7,1	7,4	6250
cielęta	a	0,6	0,2	0,1	0,0	40
calves	b	0,7	0,1	0,1	0,0	30
trzoda chlewna	a	11,0	11,0	10,9	11,5	12955
pigs	b	13,8	13,3	13,2	14,0	11806
drób	a	8,2	11,4	11,6	10,7	12071
poultry	b	11,2	14,5	14,9	13,7	11524
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	a	0,3	-0,1	0,4	0,4	435
Increase in herd (basic and working)						
Mleko krowie	a	15,6	14,9	13,8	16,8	18957
Cows' milk	b	18,0	16,5	15,8	19,4	16333
Jaja kurze	a	4,9	5,2	5,2	4,9	5541
Hen eggs	b	5,9	6,1	6,2	5,6	4688

1 Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

1 Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 4 (183). WSKAŹNIKI CEN TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ

PRICE INDICES OF AGRICULTURAL MARKET OUTPUT

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
OGÓŁEM ..... TOTAL	115,7	104,0	101,9	93,9	97,4	97,6	108,5	166,3	144,0	118,7	105,9
w tym skup ..... of which procurement	119,5	106,1	99,5	92,4	96,3	98,4	109,7	143,3	135,7	121,2	107,9
Produkcja roślinna ..... Crop output	117,5	98,4	100,6	90,5	104,8	94,8	103,5	186,8	151,1	108,4	98,1
Produkcja zwierzęca ..... Animal output	114,3	108,7	103,2	96,5	92,8	99,6	111,8	156,3	141,9	127,8	111,4

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2017 R.

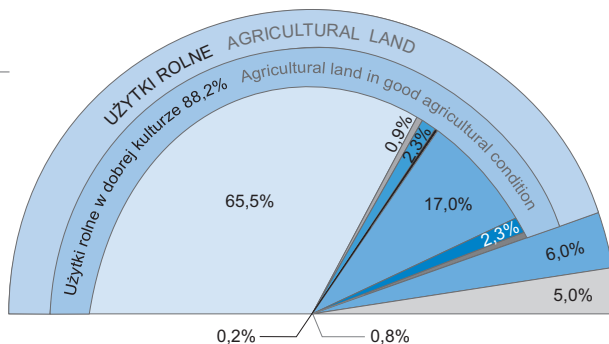
Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2017

As of June

Powierzchnia gruntów w tys. ha
Land area in thous. ha

Ogółem Total	16414,8
Użytki rolne Agricultural land	14620,3
Lasy ^a Forests ^a	980,1
Pozostałe grunty Other land	814,4

Użytki rolne w dobrej kulturze:

Agricultural land in good agricultural condition:

pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	ogrody przydomowe kitchen gardens
łąki trwałe permanent meadows	pastwiska trwałe permanent pastures		
Pozostałe użytki rolne Other agricultural land	Lasy ^a Forests ^a	Pozostałe grunty Other land	

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.

^a Including land connected with silviculture.

TABL. 5 (184). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL LAND AREA

As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W dobrej kulturze rolnej In good agricultural condition								Pozostałe Others
		razem total	pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops		ogrody przy- domowe kit- chen gar- dens	łąki trwałe per- man- ent mea- dows	past- wiska trwałe per- man- ent pas- tures	
					razem total	w tym sady of which orch- ards				
OGÓŁEM ..... 2010 ^a	14860	14448	10366	432	390	367	31	2578	651	412
TOTAL										
2015	14545	14398	10753	134	391	350	27	2658	435	147
2016	14543	14406	10640	166	393	371	31	2698	478	138
2017	14620	14490	10757	150	384	362	28	2796	375	130
W tym gospodarstwa indy- widualne ..... Of which private farms	13439	13354	9774	137	378	357	28	2692	345	85
W tym gospodarstwa indy- widualne o powierzchni po- wyżej 1 ha użytków rolnych Of which private farms ex-ceed- ing 1 ha of agricul-tural land	13425	13340	9768	137	378	356	26	2687	345	85
1,01— 4,99 ha	1834	1812	1114	49	88	84	14	515	32	22
5,00— 9,99	2203	2182	1500	30	109	105	6	489	48	21
10,00—14,99	1705	1694	1213	17	65	64	3	346	52	10
15,00—19,99	1200	1194	862	8	36	35	1	245	41	6
20,00—49,99	3097	3086	2303	15	54	49	2	616	97	11
50,00 ha i więcej	3386	3372	2776	18	26	19	0	476	75	15
and more										

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

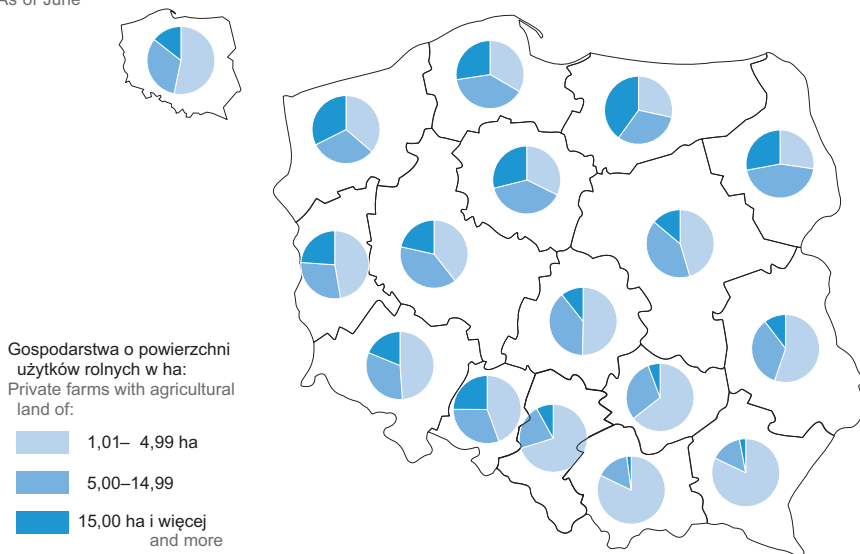
Agriculture, hunting and forestry. Fishing

ZRÓŻNICOWANIE GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH I WOJEWÓDZTWA W 2016 R.

Stan w czerwcu

DIFFERENTIATION OF PRIVATE FARMS EXCEEDING 1 ha OF AGRICULTURAL LAND BY AREA GROUPS AND VOIVODSHIP IN 2016

As of June

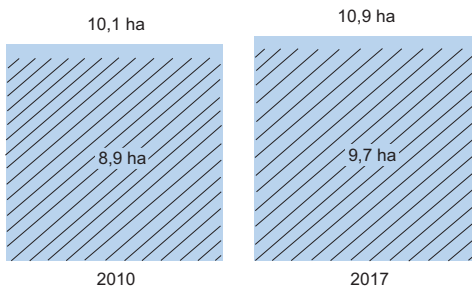
PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w czerwcu

AVERAGE AREA OF PRIVATE FARM EXCEEDING 1 ha OF AGRICULTURAL LAND

As of June

Powierzchnia ogólna
Total area
w tym użytki rolne
of which agricultural land

TABL. 6 (185). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

Wyszczególnienie	2010 ^a	2015	2016	2017		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
W TYSIĄCACH HEKTARÓW IN THOUSAND HECTARES						
OGÓŁEM	10366	10753	10640	10757	9774	TOTAL
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL						
Zboża	73,3	69,9	69,6	70,7	71,8	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe z mie- szankami zbożowymi	69,0	62,8	63,0	64,5	66,1	basic cereals including cer- eal mixed
pszenica	20,5	22,3	22,2	22,2	21,3	wheat
żyto	10,2	6,7	7,3	8,1	8,6	rye
jęczmień	9,4	7,8	8,6	8,9	9,1	barley
owies	5,5	4,3	4,4	4,6	4,9	oats
pszenżyto	12,8	14,1	12,9	12,6	13,3	triticale
mieszanki zbożowe	10,6	7,6	7,5	8,2	9,0	cereal mixed
kukurydza na ziarno	3,3	6,2	5,6	5,2	4,7	maize for grain
Strączkowe na ziarno	1,7	3,8	3,0	2,5	2,5	Pulses for grain
w tym konsumpcyjne	0,4	0,8	0,9	0,7	0,7	of which consumer pulses
Ziemniaki	3,6	2,7	2,8	3,0	3,1	Potatoes
Przemysłowe	11,7	11,1	10,2	11,1	9,6	Industrial
w tym: buraki cukrowe	2,0	1,7	1,9	2,1	1,9	of which: sugar beets
oleiste	9,5	9,2	8,1	8,9	7,5	oilseeds
włókniste	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	fibrous
Pastewne	7,0	9,8	10,3	9,7	9,8	Feed
Pozostałe uprawy ^b	2,7	2,7	4,1	3,0	3,2	Other crops ^b
w tym warzywa gruntowe	1,3	1,4	1,8	1,6	1,6	of which ground vegetables

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a Data of the Agricultural Census. b Vegetables, strawberries, root plant planting, etc.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

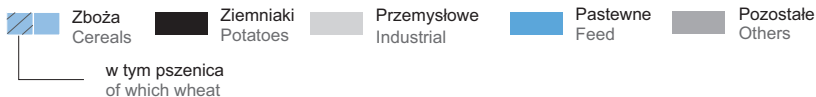
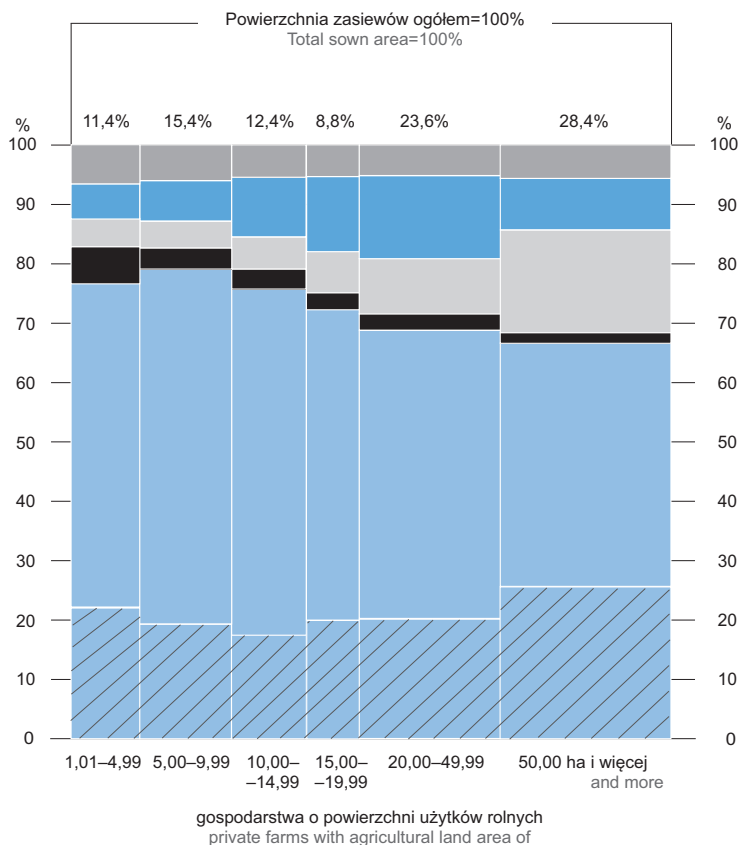
Agriculture, hunting and forestry. Fishing

STRUKTURA ZASIEWÓW W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W 2017 R.

Stan w czerwcu

STRUCTURE OF CROPS ON PRIVATE FARMS EXCEEDING 1 ha OF AGRICULTURAL LAND IN 2017

As of June

TABL. 7 (186). ZBIORY I PLONY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW
MAJOR CROP PRODUCTION AND YIELDS

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2016	2017		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
ZBIORY w tys. t PRODUCTION in thous. t						
Zboża	28743	28003	29849	31925	28215	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe z mie- szankami zbożowymi	24999	24741	25344	27756	24863	basic cereals including cer- eal mixed
pszenica	10004	10958	10828	11666	9642	wheat
żyto	2731	2013	2200	2674	2526	rye
jęczmień	3353	2961	3441	3793	3397	barley
owies	1344	1220	1358	1465	1417	oats
pszenżyto	4489	5339	5102	5312	5040	triticale
mieszanki zbożowe	3097	2250	2415	2847	2840	cereal mixed
kukurydza na ziarno	3610	3156	4343	4022	3211	maize for grain
Strączkowe na ziarno	475	718	677	609	555	Pulses for grain
w tym konsumpcyjne	108	172	219	173	163	of which consumer pulses
Ziemniaki	7708	6152	8624	8956	8390	Potatoes
Buraki cukrowe	11622	9364	13524	15733	13068	Sugar beets
Oleiste	2515	2763	2280	2770	2108	Oilseeds
w tym rzepak i rzepik	2476	2701	2220	2697	2045	of which rape and turnip rape
Okopowe pastewne	650	338	314	353	352	Feed root plants
Siano: łąkowe	12808	11126	14098	15146	14856	Hay: meadow
z roślin motylkowych	1857	1669	2038	2021	1879	from legumes
Słoma zbóż podstawowych	25261	22097	20463	24751	22050	Straw from basic cereals
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	37,8	37,3	40,3	42,0	40,2	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe z mie- szankami zbożowymi	36,1	36,7	37,8	40,0	38,5	basic cereals including cer- eal mixed
pszenica	44,6	45,7	45,8	48,8	46,2	wheat
żyto	27,8	27,8	28,4	30,6	30,1	rye
jęczmień	35,9	35,3	37,6	39,8	38,4	barley
owies	27,6	26,5	28,7	29,8	29,6	oats
pszenżyto	35,9	35,2	37,1	39,3	38,8	triticale
mieszanki zbożowe	29,9	27,7	30,3	32,3	32,3	cereal mixed
kukurydza na ziarno	63,6	47,1	73,2	71,5	69,9	maize for grain
Strączkowe na ziarno	20,8	17,7	21,1	22,4	22,5	Pulses for grain
w tym konsumpcyjne	21,1	18,8	22,3	24,3	24,2	of which consumer pulses
Ziemniaki	233	210	287	279	274	Potatoes
Buraki cukrowe	589	520	665	679	681	Sugar beets
Oleiste	27,9	27,8	26,4	29,0	28,6	Oilseeds
w tym rzepak i rzepik	28,3	28,5	27,0	29,5	29,2	of which rape and turnip rape

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABLE 7 (186). ZBIORY I PLONY GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW (dok.)

MAJOR CROP PRODUCTION AND YIELDS (cont.)

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2016	2017		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
PLONY z 1 ha w dt. (dok.) YIELDS per 1 ha in dt. (cont.)						
Okopowe pastewne	439	360	436	451	452	Feed root plants
Siano: łąkowe	49,4	41,9	52,3	54,2	55,2	Hay: meadow
z roślin motylkowych	46,2	36,8	44,7	48,6	48,8	from legumes
Śloma zbóż podstawowych	36,5	37,2	34,4			Straw from basic cereals
Zboża, ziemniaki i buraki cu- krowe w przeliczeniu na zboża^a	30,7	37,1	40,7	42,3	40,6	Cereals, potatoes and sugar beets in terms of cereals^a

a Według normatywnych współczynników (dzielników) przyjęto dla: zbóż — 1, ziemniaków — 7 i buraków cukrowych — 12.

a According to standardization factors (dividers) the following values were assumed for: cereals — 1, potatoes — 7 and sugar beets — 12.

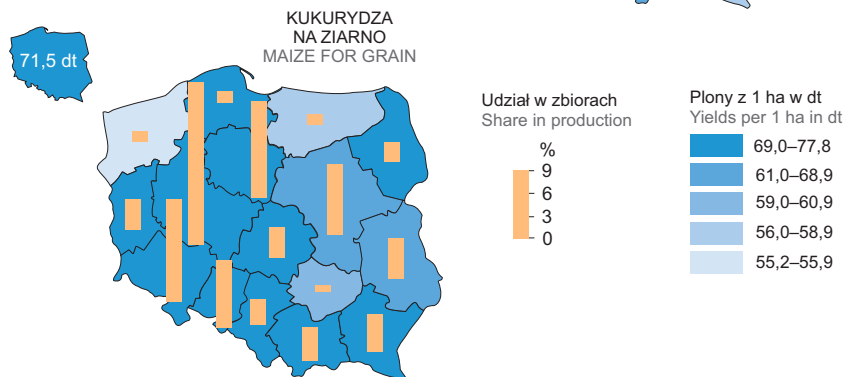
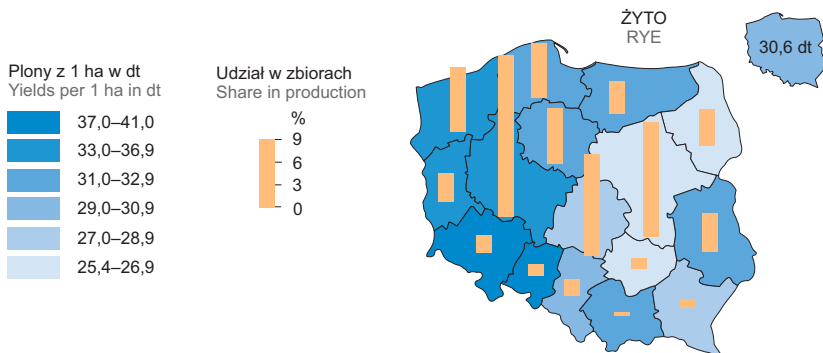
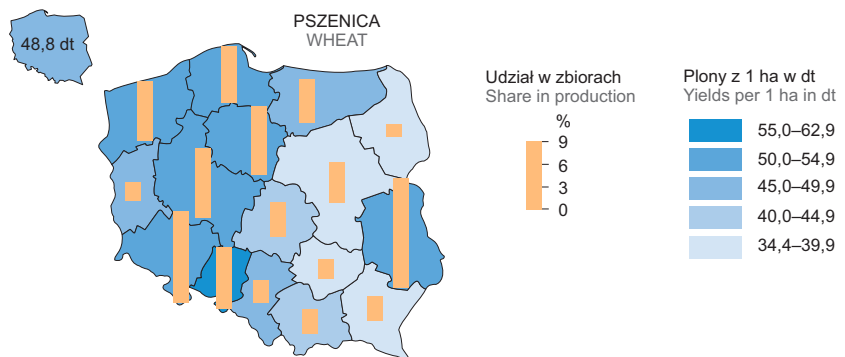
TABLE 8 (187). ZBIORY I PLONY WARZYW

VEGETABLE PRODUCTION AND YIELDS

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2016	2017		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Zbiory w tys. t	5279	4795	5610	5705	5465	Production in thous. t
Warzywa gruntowe	4358	3793	4547	4583	4404	Ground vegetables
w tym:						of which:
kapusta	1076	875	1018	1010	1007	cabbages
cebula	614	548	651	667	610	onions
marchew	793	678	822	827	792	carrots
buraki	334	297	341	336	333	beetroots
ogórki	264	221	261	249	244	cucumbers
pomidory	262	236	260	255	251	tomatoes
Warzywa z upraw pod osłonami	921	1002	1063	1122	1061	Vegetables cultivated under covers
Plony warzyw gruntowych z 1 ha w dt						Yields of ground vegetables per 1 ha in dt
Kapusta	457	372	507	492	492	Cabbages
Cebula	253	219	245	257	250	Onions
Marchew	361	306	368	374	370	Carrots
Buraki	320	272	344	335	335	Beetroots
Ogórki	174	147	191	179	177	Cucumbers
Pomidory	250	222	287	274	273	Tomatoes

ZRÓŻNICOWANIE PLONÓW ORAZ UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W ZBIORACH GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW W 2017 R.

YIELD DIFFERENTIATION AND VOIVODSHIP SHARE IN MAJOR CROP PRODUCTION IN 2017

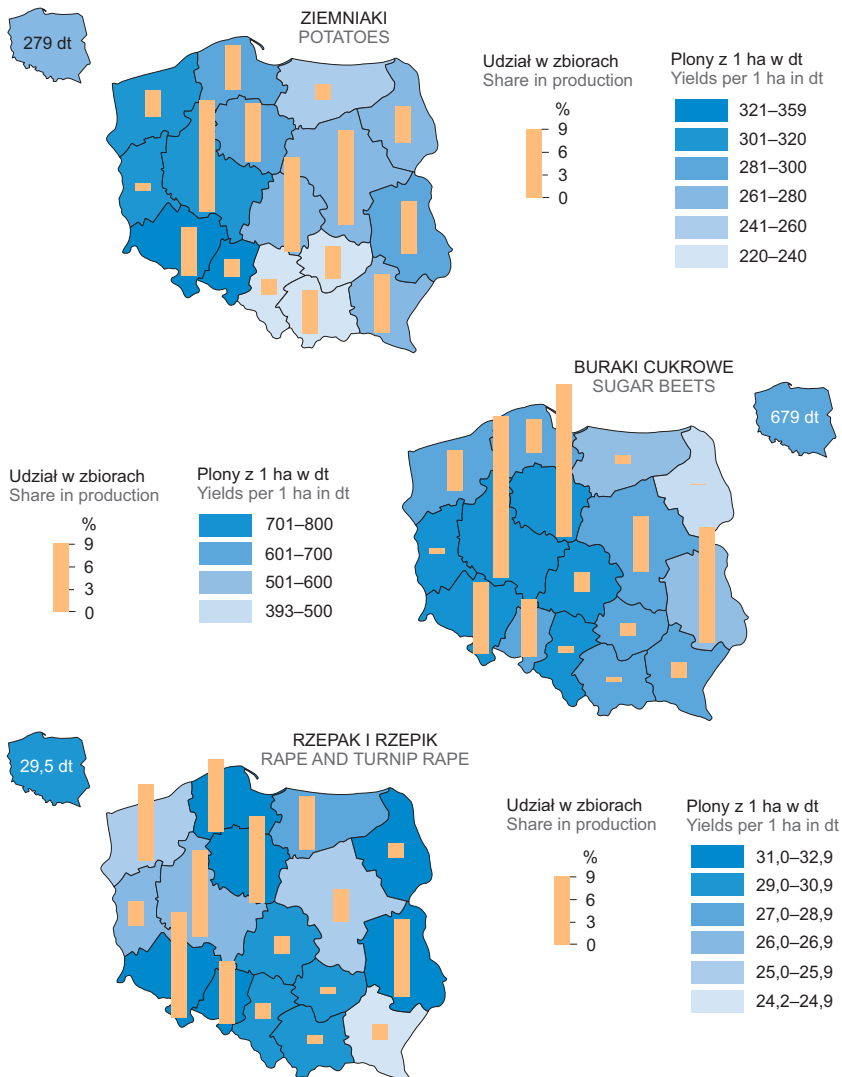

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

ZRÓŻNICOWANIE PLONÓW ORAZ UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W ZBIORACH GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW W 2017 R. (dok.)

YIELD DIFFERENTIATION AND VOIVODSHIP SHARE IN MAJOR CROP PRODUCTION IN 2017 (cont.)

TABL. 9 (188). **ZBIORY OWOCÓW^a**
FRUIT PRODUCTION^a

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2016	2017		Specification
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
w tys. t in thous. t						
Zbiory owoców z drzew	3379	3582	4065	2656	2628	Tree fruit production
w tym:						of which:
Jabłka	2964	3169	3604	2441	2416	Apples
Gruszki	69,3	69,6	81,5	55,1	54,3	Pears
Sliwki	99,5	94,9	110	58,4	58,0	Plums
Wiśnie	179	179	195	71,6	71,0	Sour cherries
Czereśnie	44,6	48,1	53,8	19,7	19,6	Sweet cherries
Zbiory owoców jagodowych	556	518	579	495	488	Berry fruit production
w tym:						of which:
Truskawki	183	205	197	178	177	Strawberries
Maliny	114	79,9	129	104	104	Raspberries
Porzeczki	177	160	166	129	128	Currants
Agrest	14,1	12,1	12,5	9,5	9,5	Gooseberries

a Z sadów i od 2016 r. (z wyjątkiem truskawek) bez ogrodów przydomowych.

a From orchards and since 2016 (excluding strawberries) not including kitchen gardens.

TABL. 10 (189). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS AND SHEEP

As of June

Wyszczególnienie Specification	Bydło Cattle		Trzoda chlewna Pigs		Owce Sheep
	ogółem total	w tym krowy of which cows	ogółem total	w tym lochy of which sows	

W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS

OGÓŁEM	2011—2015	5856	2532	11923	1042	244
TOTAL	2015	5961	2445	11640	947	228
	2016	5939	2332	10865	854	239
	2017	6143	2374	11353	885	261
W tym gospodarstwa indywidualne		5849	2255	8955	700	246
Of which private farms						
w tym o powierzchni powyżej 1 ha użytków rol- nych		5809	2239	8917	696	239
of which exceeding 1 ha of agricultural land						

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

OGÓŁEM	2011—2015	40	17	81	7,1	1,6
TOTAL	2015	41	17	80	6,5	1,6
	2016	41	16	75	5,9	1,6
	2017	42	16	78	6,0	1,8
W tym gospodarstwa indywidualne		44	17	67	5,2	1,8
Of which private farms						

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

BYDŁO I TRZODA CHLEWNA NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W WYBRANYCH KRAJACH

CATTLE AND PIGS PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND IN SELECTED COUNTRIES

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

TABL. 11 (190). DRÓB^a

Stan w końcu roku

POULTRY^a

End of year

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	130959	139588	135814	176711	154024	Hens in thous. heads
w tym nioski	50659	49536	48350	53038	43617	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	1463	1213	859	952	918	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	7366	9008	8517	10846	9366	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	2672	3401	3673	3604	3553	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	881	960	934	1209	1146	Hens per 100 ha of agricultural land in heads
w tym nioski	341	341	332	363	325	of which laying hens

a W latach 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym.

a In 2010 and 2015 aged more than 2 weeks. b Including other poultry.

TABL. 12 (191). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

PRODUCTION OF MAJOR ANIMAL PRODUCTS

Wyszczególnienie	2011—2015	2015	2016	2017	Specification
Żywiec rzeźny w tys. szt.:					Animals for slaughter in thous. heads:
bydło (bez cieląt)	1386	1569	1664	1814	cattle (excluding calves)
cielęta	370	149	70	25	calves
trzoda chlewna	16933	15773	15875	15447	pigs
owce	109	78	94	89	sheep
konie	44	41	40	35	horses
Produkcja żywca rzeźnego ^a w tys. t:					Production of animals for slaughter ^a in thous. t:
w wadze żywej ^b	5554	6157	6621	6857	in live weight ^b
w tym: bydło (bez cieląt)	781	918	972	1091	of which: cattle (excluding calves)
trzoda chlewna	2270	2354	2410	2428	pigs
drób	2436	2840	3201	3307	poultry
w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w wadze poubojowej cieplej ...	4161	4601	4939	5097	in terms of meat (including fats and pluck) in post-slaughter warm weight
Mleko krowie w mln l	12433	12859	12867	13305	Cows' milk in mln l
Jaja kurze w mln szt.	10136	10474	10600	10694	Hen eggs in mln units
Wełna nieprana owcza w t	707	701	774	852	Sheep's greasy wool in t

a Obejmuje żywiec: wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzny. b Bez dziczyzny.

a Includes animals: cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goat, rabbit and game. b Excluding game.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

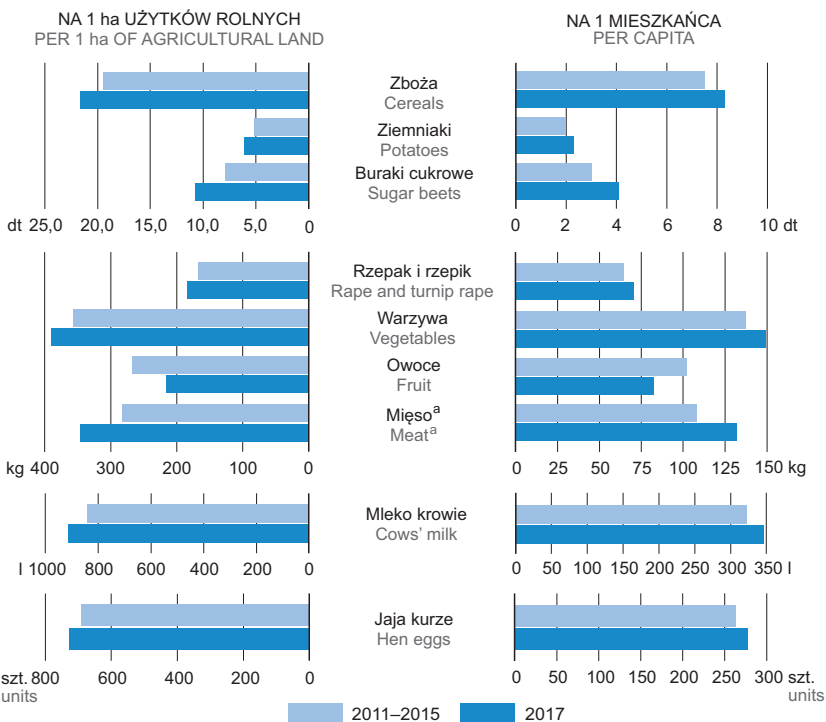
Produkcyjność zwierząt (przeciętna roczna wydajność od 1 sztuki) kształtowała się następująco:

Annual average yield from 1 animal:

	2011— —2015	2015	2016	2017	
Udój mleka od 1 krowy w l	5000	5395	5563	5687	Quantity of milk per cow in l
Liczba jaj uzyskanych od 1 kury nio- ski w szt.	213	223	219	212	Number of eggs per laying hen in units
Ilość wełny uzyskanej od 1 owcy w kg	3,2	3,2	3,3	3,3	Quantity of wool per sheep in kg

PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight.

TABL. 13 (192). SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH

PROCUREMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTS PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2016	2017	Specification
W złotych (ceny bieżące)	3789	3922	4019	4467	In zlotys (current prices)
produkty: roślinne	1287	1279	1295	1337	products: crop
zwierzęce	2502	2643	2724	3130	animal
W przeliczeniu na jednostki zbożowe ^a w dt	36,4	40,6	42,6	43,7	In terms of cereal units ^a in dt
Zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	596	680	708	717	Basic cereals (including cereal mixed) in kg
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w wadze poubojowej ciepłej w kg	242	281	296	305	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in postslaughter warm weight in kg
Mleko krowie w l	666	727	743	774	Cows' milk in l

a Jednostka zbożowa jest to przeciętna wartość energetyczna i białkowa 1 dt zbóż. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe.

a A cereal unit is the average energy and protein equivalent of 1 dt of cereals. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry.

TABL. 14 (193). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2016	2017	w % produkcji in % of production	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers					
Zboża w tys. t	11155	12005	12776	12927	40,5	Cereals in thous. t
w tym:						of which:
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi (konsumpcyjne i paszowe)	8717	9788	10239	10412	37,8	basic cereals including cereal mixed (consumer and for feeds)
pszenica	5966	6739	7625	7736	66,6	wheat
żyto	980	877	787	917	34,5	rye
jęczmień	870	857	802	835	22,4	barley
owies i mieszanki zbożowe	111	111	109	109	2,7	oats and cereal mixed
pszenżyto	791	1204	916	815	15,7	triticale
kukurydza na ziarno	2278	2099	2461	2416	60,1	maize for grain
Strączkowe konsumpcyjne ^a w tys. t	6,0	9,6	12,0	17,1	9,9	Consumer pulses ^a in thous. t
Ziemniaki w tys. t	1462	1530	1882	1819	19,8	Potatoes in thous. t
Buraki cukrowe w mln t	11,7	10,7	13,2	14,7	93,6	Sugar beets in mln t
Rzepak i rzepik przemysłowy w tys. t	1820	1886	1346	1730	64,1	Rape and turnip rape (industrial) in thous. t
Warzywa w tys. t	1673	1652	1741	1848	32,4	Vegetables in thous. t
Owoce w tys. t	2584	2555	2540	2086	66,2	Fruit in thous. t

a Bez materiału siewnego.

a Excluding sowing.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABLE 14 (193). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**

PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS (cont.)

Wyszczególnienie	2011— —2015	2015	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w % produkcji in % of pro- duction	
Żywiec rzeźny ^b w wadze żywej w tys. t	5044	5796	6108	6359	92,8	Animals for slaughter ^b in live weight in thous. t
w tym:						of which:
bydło (bez cieląt)	647	832	818	938	86,0	cattle (excluding calves)
cielęta	12,7	14,6	9,3	6,3 ^c	263,0	calves
trzoda chlewna	2082	2250	2315	2255	92,9	pigs
drób	2200	2681	2949	3144	95,1	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^d w wadze poubojowej cieplej w tys. t	3576	4083	4308	4457	93,2	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^d in post-slaughter warm weight in thous. t
Mleko krowie w mln l	9834	10567	10810	11313	85,0	Cows' milk in mln l
Jaja kurze konsumpcyjne w mln szt.	1150	1079	520	768	7,2	Consumer hen eggs in mln units
Wełna nieprana owcza w t	309	373	206	157	18,4	Sheep's greasy wool in t

b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób. c Patrz nota na str. 259. d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe.

b Cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry. c See note on page 259. d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry.

TABLE 15 (194). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**

AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain — per dt:
pszenicy	59,84	66,83	62,02	66,44	wheat
żyta	42,12	51,42	51,73	54,67	rye
jęczmienia	48,98	61,04	58,21	61,22	barley
pszenżyta	46,65	56,23	57,19	58,34	triticale
kukurydzy	58,98	56,58	52,94	54,23	maize
Ziemniaki — za 1 dt	36,53	39,92	38,41	37,05	Potatoes — per dt
w tym: jadalne (bez wczesnych)	50,86	51,15	52,27	52,46	of which: edible (excluding early kinds)
przemysłowe	16,28	23,37	23,30	22,84	industrial
Buraki cukrowe — za 1 dt	11,31	11,95	11,66	9,56	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepak przemysłowy — za 1 dt	127,76	150,51	161,62	157,63	Industrial rape and turnip rape — per dt
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt)	4,56	6,02	5,91	6,35	cattle (excluding calves)
cielęta	8,82	9,65	9,78	10,04	calves
trzoda chlewna	3,89	4,30	4,68	5,05	pigs
drób	3,44	3,94	3,68	3,69	poultry
Mleko krowie — za 1 l	1,07	1,13	1,11	1,39	Cows' milk — per l
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.	0,19	0,23	0,20	0,27	Consumer hen eggs — per piece

TABL. 16 (195). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w zł		in zł		
Ziemiopłody — za 1 dt					Crops — per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	64,91	75,59	75,11	78,86	Cereal grain of: wheat
żyta	48,58	58,67	59,33	63,23	rye
jęczmienia	57,88	70,74	69,51	72,76	barley
owsa	49,22	59,92	60,97	64,64	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	98,51	82,04	96,02	87,43	Potatoes (excluding early edible kinds)
Siano łąkowe	41,00	38,03	39,24	39,50	Meadow hay
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.					Livestock — per head
Krowa dojna	2495	3091	3078	3042	Dairy cow
Jałówka 1-rocznia	1573	1947	2001	2263	One-year heifer
Prosię na chów	130,20	154,03	154,62	183,96	Piglet
Koń roboczy	3675	4275	4459	3881	Farm horse
Żrebię 1-roczne	2167	3070	3044	3142	One-year colt
Produkty zwierzęce					Animal products
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt) ^a	4,79	6,52	6,54	6,94	cattle (excluding calves) ^a
cielęta	8,72	9,71	9,87	9,98	calves
trzoda chlewna	3,83	4,54	4,61	5,17	pigs
Jaja kurze — za 1 szt.	0,52	0,66	0,67	0,71	Hen eggs — per piece

^a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

^a Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

TABL. 17 (196). **RELACJE CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ŚRODKÓW PRODUKCJI**
DLA ROLNICTWA DO CEN SKUPU NIEKTÓRYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
RELATIONS BETWEEN RETAIL PRICES OF SELECTED MEANS OF PRODUCTION
FOR AGRICULTURE AND PROCUREMENT PRICES OF SOME AGRICULTURAL PRODUCTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	ceny środków produkcji wyrażone prices of means of production expressed				
	W dt PSZENICY		IN dt OF WHEAT		
Pszenvica (ziarno siewne) — dt	2,5	2,7	3,0	2,7	Wheat (sowing seed) — dt
Ziemniaki (sadzeniaki) — dt	2,4	2,1	2,9	2,5	Seed-potatoes — dt
Węgiel kamienny — t	12,0	11,8	12,6	12,4	Hard coal — t
Mieszanki paszowe — dt:					Compound feedingstuffs — dt:
dla bydła	2,0	2,5	2,6	2,4	for cattle
dla tuczników	1,6	2,0	2,2	2,1	for porkers
Olej napędowy — hl	7,2	6,8	6,7	6,8	Diesel oil — hl
Nawozy mineralne lub chemiczne — dt:					Mineral or chemical fertilizers — dt:
saletra amonowa 34% N	1,7	2,1	2,1	1,9	ammonium nitrate, nutritive content 34% N
polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ i 24% K ₂ O	2,9	2,9	3,0	2,6	polifoska, nutritive content 8% N, 24% P ₂ O ₅ and 24% K ₂ O
Cement portlandzki — t	7,6	6,5	6,8	6,3	Portland cement — t
Ciągnik rolniczy	1298	2626	2824	2698	Farm tractor

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

TABL. 17 (196). **RELACJE CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ŚRODKÓW PRODUKCJI DLA ROLNICTWA DO CEN SKUPU NIEKTÓRYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
RELATIONS BETWEEN RETAIL PRICES OF SELECTED MEANS OF PRODUCTION FOR AGRICULTURE AND PROCUREMENT PRICES OF SOME AGRICULTURAL PRODUCTS (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	ceny środków produkcji wyrażone prices of means of production expressed				
W dt PSZENICY (dok.) IN dt OF WHEAT (cont.)					
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	210	231	252	244	Mounted tractor potato digger
Brona ciągnikowa, zawieszana	31,0	34,1	37,3	35,5	Tractor mounted harrow
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	284	331	353	289	Tractor mounted grain seeder
W kg ŻYWCA RZEŹNEGO WIEPRZOWEGO IN kg OF PIGS FOR SLAUGHTER					
Pszenica (ziarno siewne) — dt	38,7	42,0	39,5	36,1	Wheat (sowing seed) — dt
Ziemniaki (sadzeniaki) — dt	37,4	31,8	38,0	32,3	Seed-potatoes — dt
Węgiel kamienny — t	185	184	167	163	Hard coal — t
Mieszanki paszowe — dt:					Compound feedingstuffs — dt:
dla bydła	30,1	38,6	34,9	32,2	for cattle
dla tuczników	24,8	31,7	29,3	27,4	for porkers
Olej napędowy — hl	111	106	88,9	88,9	Diesel oil — hl
Nawozy mineralne lub chemiczne — dt:					Mineral or chemical fertilizers — dt:
saletra amonowa 34% N	26,0	33,3	27,8	24,5	ammonium nitrate, nutritive content 34% N
polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ i 24% K ₂ O	44,6	45,0	40,3	34,3	polifoska, nutritive content 8% N, 24% P ₂ O ₅ and 24% K ₂ O
Cement portlandzki — t	116	100	90,2	83,3	Portland cement — t
Ciągnik rolniczy	19981	40807	37449	35493	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	3230	3587	3346	3211	Mounted tractor potato digger
Brona ciągnikowa, zawieszana	477	530	494	467	Tractor mounted harrow
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	4369	5149	4685	3799	Tractor mounted grain seeder
W I MLEKA KROWIEGO IN I OF COWS' MILK					
Pszenica (ziarno siewne) — dt	141	160	167	131	Wheat (sowing seed) — dt
Ziemniaki (sadzeniaki) — dt	137	121	160	117	Seed-potatoes — dt
Węgiel kamienny — t	675	699	705	593	Hard coal — t
Mieszanki paszowe — dt:					Compound feedingstuffs — dt:
dla bydła	110	147	148	117	for cattle
dla tuczników	90,7	121	124	100	for porkers
Olej napędowy — hl	405	403	376	323	Diesel oil — hl
Nawozy mineralne lub chemiczne — dt:					Mineral or chemical fertilizers — dt:
saletra amonowa 34% N	94,9	127	118	89	ammonium nitrate, nutritive content 34% N
polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ i 24% K ₂ O	163	171	170	125	polifoska, nutritive content 8% N, 24% P ₂ O ₅ and 24% K ₂ O
Cement portlandzki — t	424	382	381	303	Portland cement — t
Ciągnik rolniczy	72896	155284	158140	128948	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	11786	13648	14129	11666	Mounted tractor potato digger
Brona ciągnikowa, zawieszana	1739	2015	2088	1695	Tractor mounted harrow
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	15938	19594	19782	13802	Tractor mounted grain seeder

TABL. 18 (197). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
 AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

Wyszczególnienie	2010 ^a	2013	2016		Specification
			ogółem total	w tym gospodar- stwa indy- widualne of which private farms	
W tysiącach sztuk	1418,4	1436,1	1491,7	1473,3	In thousand units
Przeciętna nominalna moc silnika w kW	37,9	42,5	45,3	44,9	Average nominal motor power in kW
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	11	10	9,7	9,0	Agricultural land area per tractor in ha

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 19 (198). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH**
 CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS

Wyszczególnienie Specification	Nawozy w przeliczeniu na czysty składnik Fertilizers in terms of pure ingredient				
	mineralne lub chemiczne ^a mineral or chemical ^a				wapniowe lime
	ogółem total	azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic	

W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES

OGÓŁEM	2010/11—2014/15	1902	1093	360	449	595
TOTAL	2014/15	1792	1004	304	485	568
	2015/16	1895	1043	326	527	995
	2016/17	2050	1151	343	556	775
W tym gospodarstwa indywidualne		1839	1022	314	503	627
Of which private farms						

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

OGÓŁEM	2010/11—2014/15	128	74,1	24,4	30,4	40,3
TOTAL	2014/15	123	69,0	20,9	33,3	39,0
	2015/16	130	71,7	22,4	36,2	68,4
	2016/17	140	78,7	23,5	38,0	53,0
W tym gospodarstwa indywidualne		137	76,1	23,4	37,4	46,7
Of which private farms						

a Łącznie z wieloskładnikowymi.

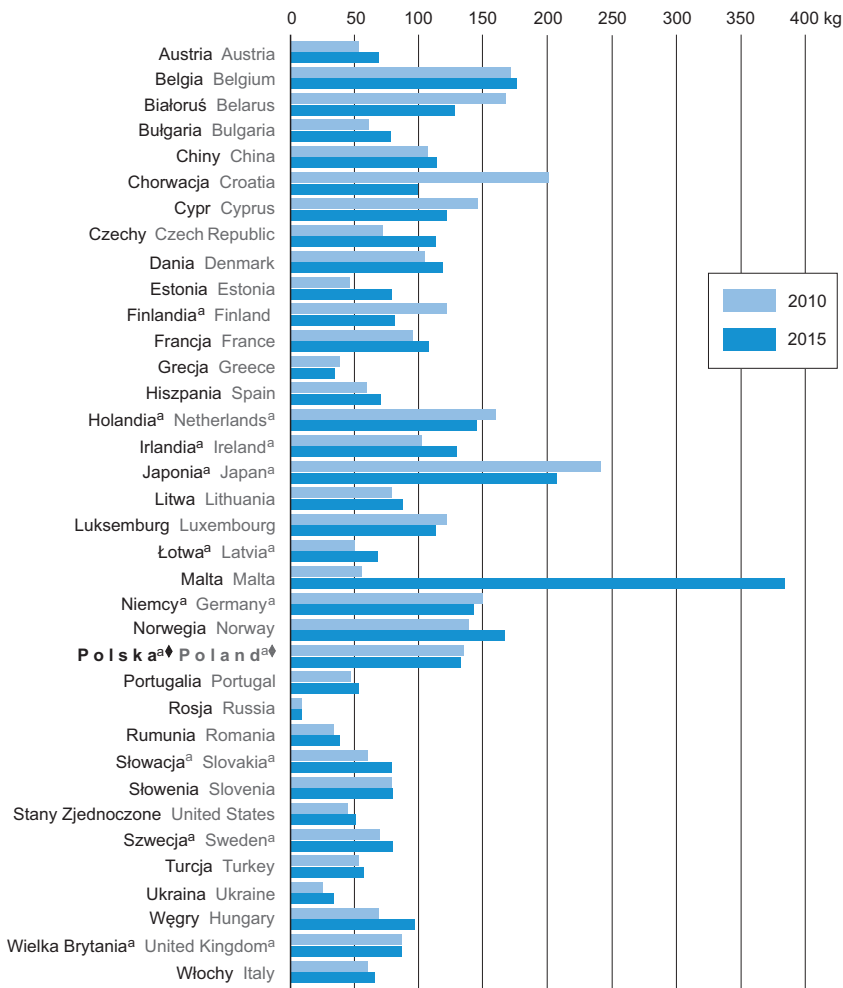
a Including mixed fertilizers.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W WYBRANYCH KRAJACH

CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND IN SELECTED COUNTRIES

^a Dane dotyczą lat gospodarczych odpowiednio: 2010/2011 i 2015/2016.

^a Data concern farming years respectively: 2010/2011 and 2015/2016.

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

TABL. 20 (199). NIEKTÓRE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a

Stan w dniu 10 III

SELECTED GAME SPECIES^a

As of 10 III

Zwierzęta łowne	2010	2015	2016	2017	Game species
	w tys. szt.		in thous. heads		
Łosie	8,4	19	20	21	Moose
Jelenie	180	214	218	286	Deer
Daniele	23	28	28	29	Fallow deer
Sarny	822	867	887	946	Roe deer
Dziki	250	264	250	215	Wild boars
Lisy	198	202	202	199	Foxes
Zające	559	709	752	790	Hares
Bażanty	463	520	525	544	Pheasants
Kuropatwy	388	284	277	292	Partridges

a Dane szacunkowe.

a Estimated data.

TABL. 21 (200). ODSTRZAŁ, ODŁÓW I ZASIEDLENIE NIEKTÓRYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^aSELECTED SPECIES OF GAME SHOT, TRAPPED AND STOCKED^a

Zwierzęta łowne	2010/11	2014/15	2015/16	2016/17	Game species
Odstrzał w tys. szt.					Shot in thous. heads
Jelenie	54	83	89	93	Deer
Daniele	6,4	8,6	9,3	9,6	Fallow deer
Sarny	161	195	203	213	Roe deer
Dziki	233	291	341	310	Wild boars
Lisy	142	147	159	155	Foxes
Zające	18	15	15	17	Hares
Bażanty	104	129	128	114	Pheasants
Kuropatwy	3,1	2,5	2,7	2,9	Partridges
Odłów w szt.					Trapped in heads
Dziki	151	135	117	131	Wild boars
Zające	310	299	150	218	Hares
Zasiedlenie^b w tys. szt. — bażanty	97	110	98	94	Stocked^b in thous. heads — pheasants

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego, tzn. obejmują okres od 1 IV do 31 III (np. łowiecki rok gospodarczy 2016/17 oznacza okres od 1 IV 2016 r. do 31 III 2017 r.). b Wprowadzanie do łowiska w celu urozmaicenia struktury gatunkowej zwierząt łownych; dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierzawionych kołom łowieckim Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting year, i.e., cover the period from 1 IV to 31 III (e.g. the 2016/17 hunting year covers the period from 1 IV 2016 to 31 III 2017). b Introduced into hunting grounds in order to diversify the game stock; data concern exclusively districts leased to hunting clubs of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej; budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Forest land includes area of forest as well as land connected with silviculture.

Forest area includes land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management, such as buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

TABL. 22 (201). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

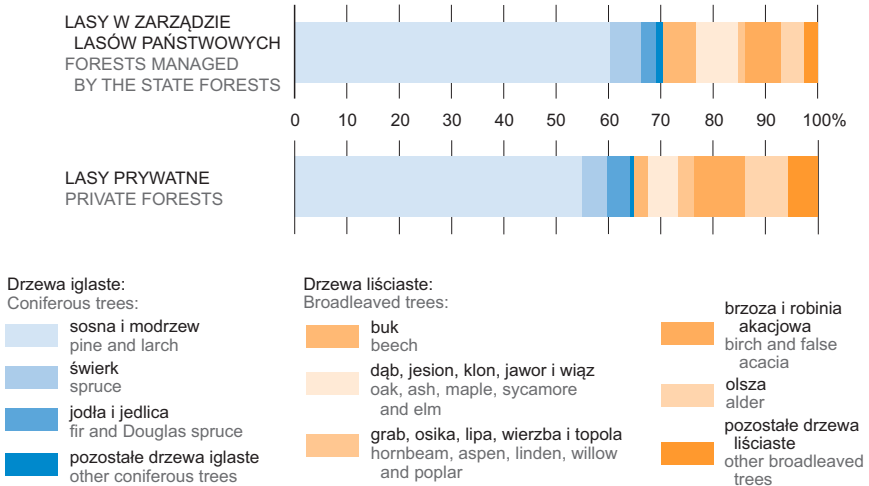
Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
O G Ó Ł E M w tys. ha	9329	9420	9435	9447	TOTAL in thous. ha
Lasy	9121	9215	9230	9242	Forests
w tym:					of which:
W zarządzie Lasów Państwowych	7072	7100	7105	7110	Managed by State Forests
Parki narodowe	184	185	186	186	National parks
Osób fizycznych	1587	1661	1669	1676	Of natural persons
Wspólnot gruntowych	67	65	65	64	Of land cooperatives
Grunty związane z gospodarką leśną	208	205	205	205	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	29,2	29,5	29,5	29,6	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ KRAJU w %	30,5	30,8	30,8	30,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE COUNTRY in %

STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW^a WEDŁUG SKŁADU GATUNKOWEGO
STRUCTURE OF FOREST AREA^a BY COMPOSITION OF FORESTS BY SPECIES

^a Opracowana na podstawie wyników wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów przeprowadzonej w latach 2013–2017 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

^a Prepared on the basis of the National Forest Inventory conducted 2013–2017 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

W latach 1946–2017 lesistość (wskaźnik lesistości — obliczony jako stosunek powierzchni lasów do powierzchni ogólnej kraju) wzrosła z 20,8% do 29,6%, ale jest nadal niższa od wskaźnika ustalonego docelowo dla Polski na poziomie 33–34%. Opracowany w 1995 r. „Krajowy program zwiększania lesistości” zakłada uzyskanie lesistości na poziomie ok. 30% do 2020 r. i ok. 33% do 2050 r.

In 1946–2017, forest cover (the forest cover indicator — calculated as the relation of forest area to the total area of the country) increased from 20,8% to 29,6%, although it remains lower than the 33–34% target level established for Poland. Developed in 1995 the "National Programme for Augmentation of Forest Cover" calls for obtaining a forest cover of approximately 30% by 2020 and approximately 33% by 2050.

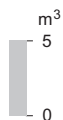
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

LESISTOŚĆ I POZYSKANIE DREWNA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

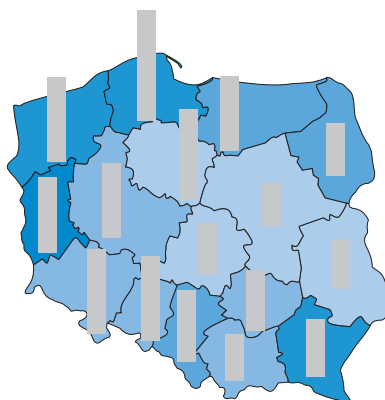
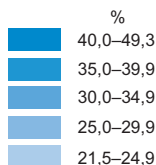
FOREST COVER AND REMOVALS BY VOIVODSHIP IN 2017

Pozyskanie drewna (grubizny)
na 1 ha powierzchni lasów
Removals (timber) per 1 ha
of forest area

29,6%

Lesistość (stan w dniu 31 XII)
Forest cover (as of 31 XII)

TABL. 23 (202). POZYSKANIE DREWNA
REMOVALS

Sortymenty ^a	2010	2015	2016	2017	Assortments ^a
	w dam ³		in dam ³		
OGÓŁEM	35467	40247	40901	44275	TOTAL
W tym grubizna	33568	38327	39129	42699	Of which timber
grubizna iglasta	25579	29078	30078	33470	coniferous
w tym drewno:					of which:
wielkowymiarowe	11691	13189	13589	14905	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	11982	13843	14553	16493	medium-size wood for industrial uses
opałowe	1364	1733	1666	1827	fuelwood
grubizna liściasta	7989	9249	9052	9229	non-coniferous
w tym drewno:					of which:
wielkowymiarowe	2629	2773	2718	2668	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	4008	4570	4468	4622	medium-size wood for industrial uses
opałowe	1352	1906	1866	1939	fuelwood

a Na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

a On the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów przeprowadzonej w latach 2013—2017 wskazują, że zasoby drzewne na pniu w lasach wynoszą 2587 hm³ grubizny w korze, w tym w lasach w zarządzie Lasów Państwowych stanowią 78,4% grubizny ogółem, a w lasach prywatnych — 16,8%.

Zasobność, czyli przeciętne zasoby grubizny na pniu przeliczone na 1 ha powierzchni lasów, wynosi 280 m³, w tym w lasach w zarządzie Lasów Państwowych — 286 m³, a w lasach prywatnych — 244 m³.

The results of the National Forest Inventory conducted in 2013—2017 show that growing stock of standing wood in forests amounts to 2587 hm³ of barked timber, of which in forests managed by the State Forests it accounts for 78,4% of total timber and in private forests — for 16,8%.

Resources, i.e. the average growing stock of standing wood calculated per 1 ha of forest area, amounts to 280 m³, of which in forests managed by the State Forests — 286 m³, and in private forests — 244 m³.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

TABL. 24 (203). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. ha		in thous. ha		
Odnowienia i zalesienia	51,9	58,7	58,1	55,4	Renewals and afforestations
Odnowienia	46,0	56,4	56,1	53,8	Renewals
szuczne ^a	41,4	47,2	48,2	47,0	artificial ^a
naturalne	4,6	9,2	7,9	6,8	natural
Zalesienia ^b	5,9	2,3	2,0	1,6	Afforestations ^b
Pielęgnowanie ^c	280,1	319,9	321,2	319,9	Tending ^c
W tym: upraw	201,1	239,5	240,5	240,0	Of which: crops
młodników	76,5	79,5	79,6	78,5	greenwoods

a Łączenie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. b Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. c Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat.

a Including renewals protected by tree stands. b Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. c Forest breeding work connected with tending soils and tree stand aged up to 20 years.

TABL. 25 (204). **OCHRONA LASÓW**
FOREST PROTECTION

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
				ogółem total	w % powierz- chni lasów in % of forest areas	
Powierzchnia lasów — w ha — objęta zabiegami ochronnymi^a:						Forest areas — in ha — subject to protection^a:
Zwalczającymi owady występujące masowo	12825	86034	30067	99863	1,1	Extermination of insects plagues
w tym opryski z samolotów	2954	74539	19699	91059	1,0	of which aerial sprayings
Zwalczającymi pasożytnicze grzyby ^b	23747	22520	24000	22350	0,2	Extermination of parasitic fungi ^b
Chroniącymi drzewostany przed zwierzyną ^{bc}	62057	68627	71109	69999	0,8	Protecting trees from animals ^{bc}
Usunięte z lasu^b: posusz, zło- my i wywroty w dam³	5686	5107	6612	8609	x	Deadwood, scrap and fallen trees removed from forests^b in dam³

a Przy użyciu środków chemicznych, biologicznych i mechanicznych. b W lasach w zarządzie Lasów Państwowych. c Dane nie obejmują powierzchni upraw grodzonych.

a Using chemical, biological and mechanical agents. b In forests managed by the State Forests. c Data do not include the area of fenced crops.

W 2017 r. zagrożenie drzewostanów ze strony szkodliwych owadów znacznie wzrosło w porównaniu do 2016 r. Ogółem zwalczano 37 gatunków owadów na powierzchni 99,9 tys. ha, tj. na obszarze lasów ponad 3-krotnie większym niż w 2016 r. Zabiegi ochronne koncentrowały się na drzewostanach sosnowych. Do podstawowych zwalczanych gatunków liściożernych należały brudnica mniszka i barczatka sosnowka (60,7% powierzchni ogółem objętej zabiegami). Blisko 91,2% powierzchni chronionej objęto zabiegami prowadzonymi z wykorzystaniem samolotów, przy użyciu preparatów biologicznych i środków chemicznych o małej szkodliwości dla środowiska.

W 2017 r. powierzchnia lasów objęta występowaniem chorób grzybowych wynosiła 178,0 tys. ha, w porównaniu do 2016 r. był to areal mniejszy o 9,0%. Większość chorób grzybowych wystąpiła na mniejszym obszarze niż w 2016 r., natomiast w większym nasileniu obserwowano występowanie rdzy na igłach i liściach (blisko 6-krotny wzrost powierzchni występowania) oraz zjawiska zamierania drzew (wzrost o 30%).

In 2017, threat to tree stands from harmful insects was much higher than in 2016. In general, control measures were taken against 37 species of insects on the surface of 99,9 thous. ha of forests, i.e. area more than 3 times higher than in 2016. The measures focused on pine stands. The basic species of folivorous insects against which control measures were taken was pine moth and black arches (60,7% of the total area of treatments). Nearly 91,2% of the protected area was subject to air protection. Environmentally friendly biological preparation and chemical agents were sprayed by means of aeroplanes.

In 2017, the forest area threatened by fungal diseases amounted to 178,0 thous. ha, and was larger by 9,0% compared with 2016. The majority of fungal diseases affected in a smaller area than in 2016. In contrast, a higher intensity was recorded in the occurrence of needle and leaf rust (nearly 6 times increase in area) and dieback of trees (increase by 30%).

Pożary w lasach

Forest fires

	2010	2015	2016	
Pożary	4680	12257	5286	Number of fires
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	2126	5510	1451	Forest area burned in ha
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,45	0,45	0,27	Average forest area burned by fire in ha

TABL. 26 (205). STAN ZDROWOTNY LASÓW^a
FOREST CONDITION^a

Wyszczególnienie Specification		Drzewa — w odsetkach — o stopniu uszkodzenia Damaged trees in percent			
		0 (bez uszkodzeń) (none)	1 (uszkodzenia słabe) (slight)	2 (uszkodzenia średnie) (moderate)	3 ^b (uszkodzenia silne) (severe)
OGÓŁEM	2010	21,0	58,3	19,5	1,0
TOTAL	2015	11,9	71,3	15,5	1,0
	2016	8,3	72,2	18,1	1,1
Drzewa iglaste	2010	18,8	61,0	19,3	0,9
Coniferous trees	2015	9,6	74,6	14,7	0,9
	2016	6,7	76,2	15,9	0,9
sosna		6,0	77,6	15,3	0,8
pine					
świerk		9,2	65,0	23,4	1,3
spruce					
jodła		16,3	66,1	15,8	1,5
fir					
pozostałe		9,0	76,4	14,2	0,4
others					
Drzewa liściaste	2010	25,2	53,1	20,0	1,2
Broadleaved trees	2015	16,2	65,4	16,9	1,2
	2016	11,2	64,8	22,1	1,4
buk		24,3	66,9	8,1	0,6
beech					
dąb		3,4	63,4	32,1	0,9
oak					
brzoza		6,3	62,9	28,5	1,6
birch					
olsza		13,0	73,4	11,6	1,6
alder					
pozostałe		18,7	59,6	19,0	2,0
others					

a Określony na podstawie monitoringu biologicznego prowadzonego na stałych powierzchniach, uwzględniającego defoliację (ubytek) i odbarwienie aparatu asymilacyjnego w drzewostanach w wieku 21 lat i więcej. b Nie uwzględniono drzew martwych.

a Defined on the basis of biological monitoring conducted in fixed areas including the defoliation and decolouration of needles and leaves of trees stands aged 21 years and more. b Excluding dead trees.

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

W 2016 r. Polska znalazła się w grupie państw europejskich o średnim poziomie uszkodzenia lasów — udział drzew o defoliacji powyżej 25% wynosił 19,5%. Wyższy stopień defoliacji niż w Polsce odnotowano w 15 krajach, w tym największe uszkodzenia wystąpiły w Czechach (54,3%), we Francji (48,6%) i na Słowacji (40,3%). Najniższym stopniem defoliacji charakteryzowały się natomiast drzewostany Łotwy (5,7%), Estonii (6,4%) oraz Serbii (11,3%).

In 2016, Poland was in the group of European countries with moderate level of forest damage — the share of trees with defoliation exceeding 25% amounted to 19,5%. Higher level of defoliation than in Poland was noted in 15 countries, of which the highest level of damage was recorded in the Czech Republic (54,3%), France (48,6%) and Slovakia (40,3%). The lowest level of defoliation was noted in the tree stands of Latvia (5,7%), Estonia (6,4%) and Serbia (11,3%).

Rybołówstwo

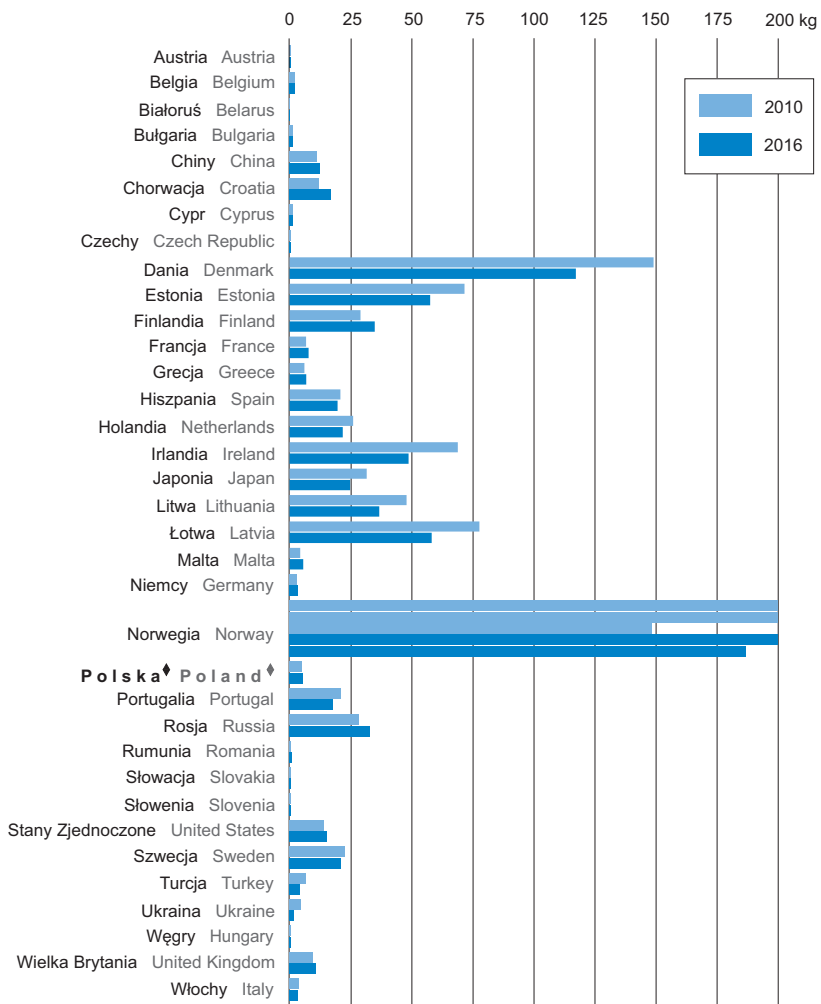
Fishing

TABL. 27 (206). **POŁOWY RYB MORSKICH I SŁODKOWODNYCH**
SEA AND FRESHWATER FISH CATCHES

Wyszczególnienie	2011— —2015 ^a	2015	2016	2017	Specification
	w tys. t		in thous. t		
OGÓŁEM	233,1	236,4	250,6	259,9	TOTAL
Ryby morskie ^b	182,5	187,0	199,0	207,5	Sea fish ^b
w tym:					of which:
dorszowate	19,3	21,2	16,3	27,3	codfishes
śledzie	29,7	39,7	44,1	43,0	herrings
szproty	64,7	64,2	60,1	70,0	sprats
Ryby słodkowodne ^c	50,6	49,4	51,6	52,4	Freshwater fish ^c

a Przeciętne roczne. b Łącznie z organizmami morskimi. c Bez produkcji materiału zarybieniowego w stawach.
a Annual averages. b Including sea creatures. c Excluding production of fish-stocking materials in ponds.

POŁOWY RYB MORSKICH I SŁODKOWODNYCH NA 1 MIESZKAŃCA W WYBRANYCH KRAJACH
SEA AND FRESHWATER FISH CATCHES PER CAPITA IN SELECTED COUNTRIES

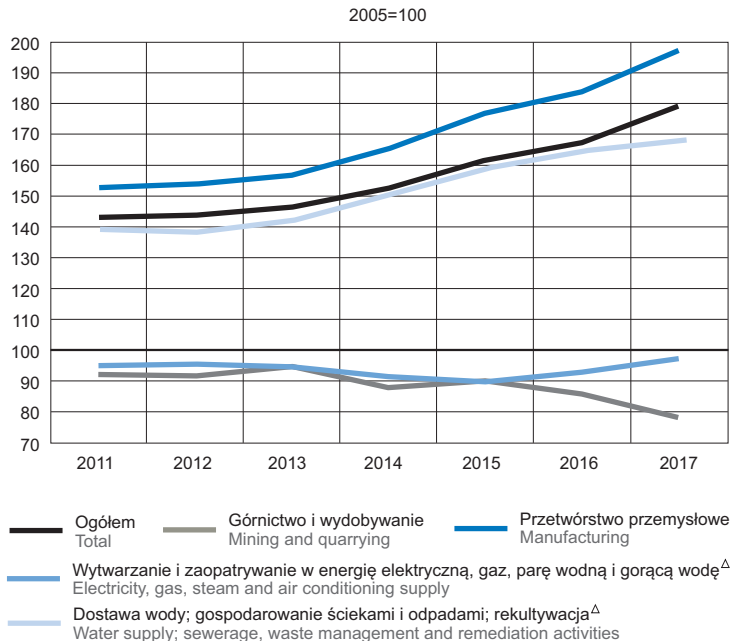
Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

Przemysł

Industry

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU (ceny stałe^a)
 INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY (constant prices^a)

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

^a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 1 (207). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY

Lata Years	Ogółem Total		Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i go- rącą wodę ^a Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Dostawa wody; gospo- darowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a Water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities
	ogółem total	na 1 mieszkańca per capita				
CENY BIEŻĄCE — mln zł ^a CURRENT PRICES — mln zł ^a						
2010	985716	25592	50778	814957	94139	25842
2015	1255516	32649	49034	1073948	98578	33956
2016	1301912	33880	46668	1119909	99628	35707
2017	1453830	37838	48961	1264801	103603	36465
CENY STAŁE ^b CONSTANT PRICES ^b 2005=100						
2017	178,3	179,0	79,7	197,4	97,4	168,3
2010=100						
2017	134,0	134,2	90,2	140,5	102,5	123,7
2015=100						
2017	110,4	110,5	88,5	111,7	108,6	105,9
Rok poprzedni=100 Previous year=100						
2011	107,5	107,5	104,5	108,7	100,0	102,3
2012	100,5	100,5	99,3	100,7	100,4	99,4
2013	101,8	101,8	103,3	101,9	99,1	102,8
2014	104,1	104,1	92,7	105,5	96,5	105,8
2015	106,0	106,1	102,5	106,9	98,3	105,6
2016	103,6	103,7	95,2	104,0	103,3	103,6
2017	106,6	106,6	93,0	107,4	105,1	102,2

a Na 1 mieszkańca — w zł. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a Per capita — in zł. b See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 2 (208). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY SECTIONS AND DIVISIONS (current prices)

Sekcje i działy	2010	2015	2016	2017		Sections and divisions
	w odsetkach in percent			w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	1453830	TOTAL
Górnictwo i wydobywanie	5,1	3,9	3,6	3,4	48961	Mining and quarrying
W tym wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	2,5	1,8	1,7	1,5	22429	Of which mining of coal and lignite
Przetwórstwo przemysłowe	82,7	85,5	86,0	87,0	1264801	Manufacturing
Produkcja artykułów spożywczych	14,3	14,6	15,1	16,2	234809	Manufacture of food products
Produkcja napojów	1,8	1,6	1,4	1,4	19771	Manufacture of beverages

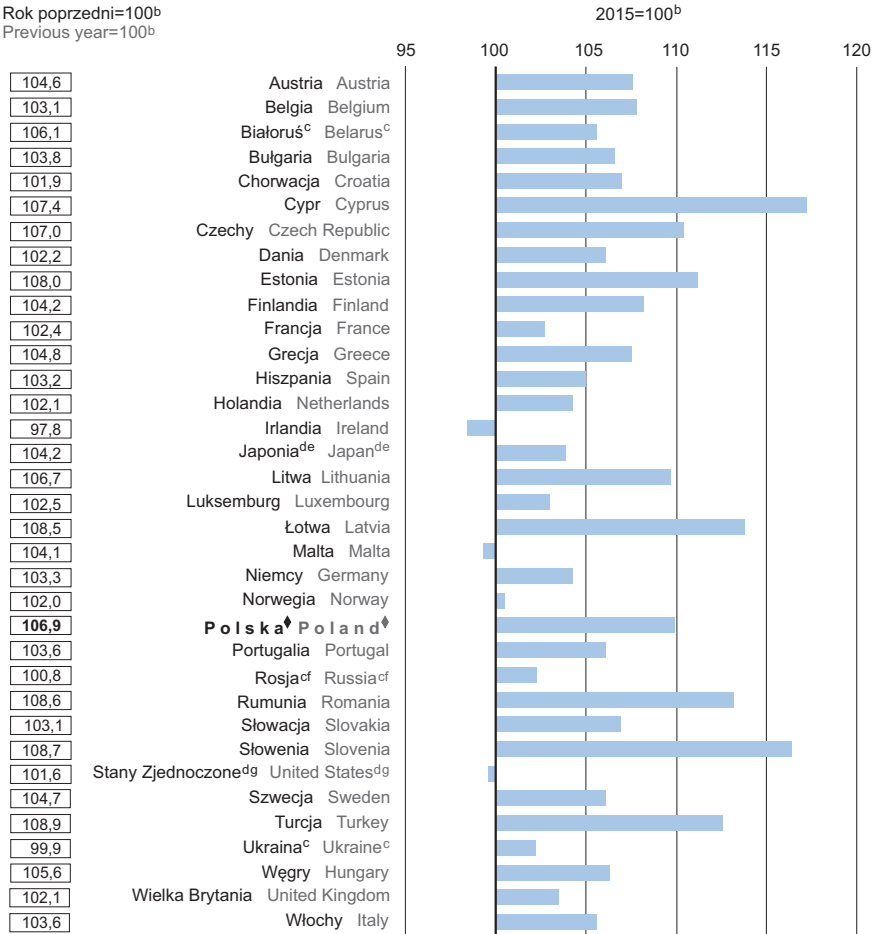

TABL. 2 (208). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY SECTIONS AND DIVISIONS (cont.)

Sekcje i działy	2010	2015	2016	2017		Sections and divisions
	w odsetkach		in percent		w mln zł in mln zł	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)						Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów tytoniowych	0,3	0,4	0,4	0,5	6718	Manufacture of tobacco products
Produkcja wyrobów tekstylnych	0,8	1,0	1,1	1,0	14553	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	0,8	0,7	0,7	0,7	9557	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	0,3	0,4	0,4	0,4	5680	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2,6	2,8	2,8	2,9	41904	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2,5	2,9	2,9	2,8	41261	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1,0	1,1	1,1	1,1	16342	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	6,0	4,9	4,2	4,6	67335	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4,5	4,6	4,5	4,5	64759	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	1,2	1,1	1,1	1,0	14413	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	5,3	6,1	6,3	6,4	93776	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4,0	3,7	3,8	4,0	58295	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	3,6	3,5	3,4	3,8	55568	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6,2	7,2	7,5	7,3	106774	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	4,0	2,8	2,9	2,8	41037	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	3,9	4,1	4,1	4,0	57701	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ...	3,5	3,4	3,3	3,3	48382	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	9,3	10,0	10,7	10,3	149724	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1,2	1,6	1,5	1,4	20610	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	2,6	3,1	3,3	3,2	46361	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	0,8	0,9	1,0	0,9	13646	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2,2	3,0	2,5	2,5	35825	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	9,6	7,9	7,7	7,1	103603	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2,6	2,7	2,7	2,5	36465	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:						of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody	0,6	0,6	0,6	0,5	7400	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	1,4	1,4	1,5	1,4	19811	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

DYNAMIKA PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ^a W WYBRANYCH KRAJACH W 2017 R. (ceny stałe)
INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTION^a IN SELECTED COUNTRIES IN 2017 (constant prices)

Rok poprzedni=100^b
 Previous year=100^b

a, e, f, g Na podstawie klasyfikacji: a – NACE Rev. 2, e – ISIC Rev. 4, f – OKVED (Wszecchrojska Klasyfikacja Rodzajów Działalności Gospodarczej), g – NAICS (Północnoamerykański System Klasyfikacji Przemysłu).
 b, d Dane wyrównane: b – dniami roboczymi, d – sezonowo. c Dane niewyrównane sezonowo.

a, e, f, g According to the classifications: a – NACE Rev. 2, e – ISIC Rev. 4, f – OKVED (All Russian Classification of Types of Economic Activity), g – NAICS (North American Industry Classification System). b, d Data adjusted: b – by working days, d – seasonally. c Data unadjusted seasonally.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „OECD. Stat Extracts – database”, „United Nations Economic Commission for Europe – Statistical Database”.

Przemysł i budownictwo

Industry and construction

TABL. 3 (209). DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a (ceny stałe)
INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (constant prices)

Sekcje i działy	2015	2016	2017			Sections and divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	106,0	103,6	106,6	178,3	134,0	110,4	T O T A L
Górnictwo i wydobywanie	102,5	95,2	93,0	79,7	90,2	88,5	Mining and quarrying
W tym wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	105,8	95,4	85,5	54,9	78,7	81,6	Of which mining of coal and lignite
Przetwórstwo przemysłowe	106,9	104,0	107,4	197,4	140,5	111,7	Manufacturing
Produkcja artykułów spożywczych	104,1	106,2	106,6	168,3	133,8	113,2	Manufacture of food products
Produkcja napojów	103,6	96,0	102,1	113,0	103,8	98,0	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tytoniowych	111,4	108,6	118,1	102,7	153,4	128,3	Manufacture of tobacco products
Produkcja wyrobów tekstylnych	107,1	112,9	105,1	200,7	174,5	118,7	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	111,2	107,5	97,0	108,5	127,5	104,3	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	99,6	107,8	107,4	156,8	148,6	115,8	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	105,4	102,1	108,5	173,9	140,0	110,8	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	106,3	103,8	103,3	195,9	141,6	107,2	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	108,0	99,7	110,4	207,7	152,8	110,1	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	101,2	94,6	101,7	125,4	99,5	96,2	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	106,8	103,6	105,2	162,3	128,8	109,0	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	109,0	101,1	104,2	158,7	102,4	105,3	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	106,1	107,3	110,0	232,8	158,5	118,0	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	104,6	106,3	111,7	203,7	141,5	118,7	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	101,4	100,5	111,1	140,4	127,8	111,7	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	108,7	107,8	106,8	270,0	172,4	115,1	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	98,8	108,0	106,3	335,7	108,5	114,8	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	110,2	103,1	105,5	348,6	157,4	108,8	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	107,6	99,9	113,9	176,7	133,8	113,8	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	111,0	107,2	108,0	230,4	151,5	115,8	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	120,1	96,5	105,6	187,1	168,6	101,9	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	110,8	109,6	106,7	205,4	174,3	116,9	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	104,8	110,8	109,3	239,1	167,6	121,1	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	121,4	86,0	115,5	224,8	166,7	99,3	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	98,3	103,3	105,1	97,4	102,5	108,6	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 3 (209). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a** (dok.)
INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

Sektory i działy	2015	2016	2017			Sections and divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	105,6	103,6	102,2	168,3	123,7	105,9	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities of which: Water collection, treatment and supply Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery
w tym:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody	100,6	103,6	103,0	116,8	96,9	106,7	
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	109,4	104,7	101,2	210,4	134,5	106,0	

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 4 (210). **WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a**
PRICE INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

Sektory i działy	2015	2016	2017			Sections and divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	97,8	99,9	102,9	121,9	108,8	102,8	TOTAL
Górnictwo i wydobywanie	96,1	98,6	119,5	198,5	112,7	117,8	Mining and quarrying
W tym wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	94,2	99,8	131,5	192,3	122,4	131,2	Of which mining of coal and lignite
Przetwórstwo przemysłowe	97,4	100,1	102,4	112,6	107,9	102,5	Manufacturing
Produkcja artykułów spożywczych	97,1	101,0	103,7	121,8	115,4	104,7	Manufacture of food products
Produkcja napojów	98,8	98,8	100,6	115,0	103,6	99,4	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tytoniowych	101,9	103,3	102,1	165,0	120,6	105,5	Manufacture of tobacco products
Produkcja wyrobów tekstylnych	100,4	101,0	98,8	96,9	104,3	99,8	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	98,9	99,7	100,6	93,9	97,3	100,3	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	100,6	102,3	101,5	122,2	121,1	103,8	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	99,4	99,8	100,6	112,5	110,6	100,4	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	100,8	102,5	100,6	121,7	116,4	103,1	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	99,9	104,0	99,9	96,3	103,1	103,9	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	78,3	93,2	116,9	162,4	110,2	109,0	Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	98,5	97,6	104,2	134,3	114,8	101,7	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	102,3	101,6	100,4	132,0	124,4	102,0	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ

a Dane opracowano na podstawie miesięcznego badania cen reprezentantów wyrobów i usług uzyskiwanych przez wybrane podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data have been calculated on the basis of a monthly survey on prices of products and services representatives obtained by selected economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (210). WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a (dok.)
PRICE INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

Sekcje i działy	2015	2016	2017			Sections and divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)						Manufacturing (cont.)	
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	99,1	101,6	100,1	116,8	111,3	101,7	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	98,2	100,0	100,7	99,8	97,8	100,7	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	101,2	99,3	110,4	143,4	121,2	109,6	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	99,0	99,3	101,2	102,1	100,4	100,5	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	102,1	99,0	101,3	67,8	94,6	100,3	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	99,6	100,1	100,3	84,1	93,6	100,4	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	100,3	100,2	98,8	97,9	105,8	99,0	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	99,7	103,6	99,3	102,5	107,5	102,9	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	104,1	102,5	99,4	113,8	111,9	101,9	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	100,0	99,4	99,2	101,6	100,6	98,6	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	99,4	101,0	100,0	105,2	104,1	101,0	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	101,4	101,1	100,4	102,3	105,6	101,5	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	100,7	97,7	100,2	156,5	108,4	97,9	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	101,2	101,5	102,7	156,4	118,9	104,2	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:							of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody	101,1	101,9	100,7	173,0	130,1	102,6	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	101,0	101,4	105,0	160,4	114,2	106,5	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane opracowano na podstawie miesięcznego badania cen reprezentantów wyrobów i usług uzyskiwanych przez wybrane podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data have been calculated on the basis of a monthly survey on prices of products and services representatives obtained by selected economic entities employing more than 9 persons.

Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL (stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych) zharmonizowaną z Listą PRODCOM i rekomendowaną przez Eurostat do badań produktowych w krajach członkowskich UE. W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature (used in surveys of manufacturing industrial products) harmonised with PRODCOM List, recommended by the Eurostat for product surveys in EU member states. In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL headings.

For some products abbreviated names are used.

Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABLE 5 (211). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS

Wyroby	2010	2015	2016	2017	Products
WĘGIEL KAMIENNY I WĘGIEL BRUNATNY (lignit) HARD COAL AND LIGNITE					
Węgiel kamienny ^a w mln t	76,6	72,5	70,6	65,8	Hard coal ^a in mln t
Węgiel brunatny ^a (lignit) w mln t	56,4	63,1	60,2	61,2	Lignite ^a in mln t
ROPA NAFTOWA I GAZ ZIEMNY CRUDE PETROLEUM AND NATURAL GAS					
Oleje ropy naftowej i oleje otrzymane z minerałów bitumicznych, surowe w tys. t	683	894	875	877	Oils from crude oil and oils from bituminous minerals in thous. t
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym ^b w hm ³	5666	5507	5339	5345	Natural gas in liquid or gas state ^b in hm ³
RUDY METALI METAL ORES					
Rudy miedzi:					
w tysiącach ton	30805	33187	33620	32781	Copper ores: in thousands tonnes
w tysiącach ton miedzi	481	479	480	467	in thousands tonnes of copper
Koncentraty miedzi:					
w tysiącach ton	1842	1860	1867	1834	Copper concentrates: in thousands tonnes
w tysiącach ton miedzi	426	426	425	420	in thousands tonnes of copper
POZOSTAŁE PRODUKTY GÓRNICTWA I WYDOBYWANIA OTHER PRODUCTS OF MINING AND QUARRYING					
Siarka rodzima ^b (w przeliczeniu na 100%) w tys. t	517	627	620	663	Native sulphur ^b (in terms of 100%) in thous. t
Sól kamienna ^c w tys. t	1232	640	708	983	Rock salt ^c in thous. t
ARTYKUŁY SPOŻYWCZE FOOD PRODUCTS					
Produkty uboju ^d wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:					
bydła i cieląt	186	197	183	203	Slaughter products ^d included in slaughter capacity in thous. t: cattle and calves
trzody chlewnej	847	1166	1214	1271	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	1368	2141	2501	2686	Poultry meat in thous. t

a Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych; w przypadku węgla kamiennego łącznie z węglem odzyskanym z hałd. b Z wydobywania. c Łącznie z solą odpowiednią do spożycia przez ludzi. d Obejmują mięso, tłuszcz, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding coal briquettes and similar solid fuels; in the case of hard coal including coal recovered from mine dumps. b From mining. c Including salt suitable for human consumption. d Including meat, fats, offal and non-edible parts (waste); industrial slaughter; in post-slaughter warm weight.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (cd.)
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2016	2017	Products
ARTYKUŁY SPOŻYWCZE (dok.) FOOD PRODUCTS (cont.)					
Wędliny ^a (w tym kielbasy) w tys. t	666	734	828	830	Cured meat products ^a (including saus-ages) in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	6497	8710	9434	8285	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Margaryna i produkty do smarowania ^b (bez margaryny płynnej) w tys. t	375	334	293	335	Margarine and spreads ^b (excluding li- quid margarine) in thous. t
Mleko płynne przetworzone ^c w mln l	2612	2999	3144	3240	Processed liquid milk ^c in mln l
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowa- nia w tys. t	174	190	203	210	Butter and dairy spreads in thous. t
Ser świeży (nieodjrzewający i niekonser- wowany), łącznie z serem serwatko- wym i twarogiem w tys. t	360	420	444	451	Fresh cheese (unripened or uncured cheese), including whey cheese and curd in thous. t
Pieczywo świeże w tys. t	918	1007	1014	1031	Fresh bread in thous. t
Cukier (w przeliczeniu na cukier biały) ^d w tys. t	1574	1670	2170	2181	Sugar (in terms of white sugar) ^d in thous. t
NAPOJE BEVERAGES					
Wódka czysta ^e (w przeliczeniu na 100%) w mln l	104	95,0	97,1	93,0	Vodka ^e (in terms of 100%) in mln l
Wina owocowe w mln l	111	87,8	77,6	77,8	Fruit wines in mln l
Piwo otrzymywane ze słodu ^f w mln hl	36,6	40,5	40,7	39,9	Beer from malt ^f in mln hl
WYROBY TYTONIOWE TOBACCO PRODUCTS					
Papierosy z tytoniu lub mieszanek ty- toniu z jego namiastkami w mld szt.	143	171	175	204	Cigarettes containing tobacco or mix- tures of tobacco and tobacco substi- tutes in bn units
WYROBY TEKSTYLNE TEXTILE PRODUCTS					
Tkaniny z przędzy z syntetycznych i sztucznych włókien ciągłych w km ²	128	120	117	106	Woven fabrics of synthetic filament yarns and artificial filament yarn in km ²
Wykładziny ^g w tys. m ²	1032	1443	1510	1618	Floor covering ^g in thous. m ²
ODZIEŻ CLOTHING					
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt.: garnitury i komplety męskie lub chło- piące	1364	1161	1173	1167	Clothes and garments in thous. units: men's or boys' suits and ensembles
kostiumy i komplety damskie lub dziewczęce	438	183	166	159	women's or girls' suits and ensembles
Bielizna inna niż z dzianin w tys. szt.: koszule męskie lub chłopięce	2506	2141	2183	2155	Underwear of textile fabrics, not knitted in thous. units: men's or boys' shirts
bluzki, koszule i bluzki koszulowe damskie lub dziewczęce	3086	1657	1542	1533	women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses
Rajstopy i trykoty w mln szt.	135	110	105	98,4	Panty hose and tights in mln units

a Bez drobiowych. b O obniżonej lub niskiej zawartości tłuszczu. c Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. d Łącznie z cukrem produkowanym z surowca pochodzącego z importu. e, f O objętościowej mocy alkoholu: e — 45,4% i mniej, f — powyżej 0,5%. g Wiązane, tkane, igłowe oraz gdzie indziej niesklasyfikowane.

a Excluding cured poultry meat. b Reduced and low fat. c Including milk for further processing. d Including sugar produced of imported raw material. e, f Of an alcoholic strength of: e — 45,4% and less, f — more than 0,5%. g Knotted, woven, needlefelt and others.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (cd.)
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2016	2017	Products
SKÓRY I WYROBY ZE SKÓR WYPRAWIONYCH LEATHER AND LEATHER PRODUCTS					
Obuwie (łącznie z gumowym) w mln par w tym obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^a	30,4	35,3	37,3	37,6	Footwear (including made of rubber) in mln pairs
	8,5	8,3	9,1	10,0	of which footwear with leather uppers ^a
DREWNO I WYROBY Z DREWNA I KORKA, Z WYŁĄCZENIEM MEBLI; WYROBY ZE SŁOMY I MATERIAŁÓW W RODZAJU STOSOWANYCH DO WYPLATANIA WOOD, WOOD AND CORK PRODUCTS, EXCEPT FURNITURE; ARTICLES OF STRAW AND PLAITING MATERIALS					
Tarcica w dam ³	2404	2700	2910	3108	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	2128	2458	2651	2797	of which coniferous sawnwood
Płyty wiórowe i podobne płyty z drewna lub materiałów drewnopodobnych w dam ³	4657	4834	5392	5584	Particle board and similar board of wood or ligneous materials in dam ³
Płyty pilśniowe z drewna lub materiałów drewnopochodnych w km ²	499	641	671	727	Fibreboards of wood or ligneous materials in km ²
Okleiny w km ²	31,7	23,1	20,9	22,6	Veneers in km ²
PAPIER I WYROBY Z PAPIERU PAPER AND PAPER PRODUCTS					
Masa celulozowa drzewna sodowa lub siarczanowa, inna niż do przerobu chemicznego w tys. t	881	873	877	936	Soda or sulphate chemical wood pulp other than for dissolving grades in thous. t
Papier i tektura w tys. t	3662	4366	4614	4809	Paper and paperboard in thous. t
KOKS, BRYKIETY I PODOBNE PALIWA STAŁE Z WĘGLA I TORFU ORAZ PRODUKTY RAFINACJI ROPY NAFTOWEJ COKE, BRIQUETTE AND SIMILAR SOLID FUELS FROM COAL AND PEAT, AND REFINED PETROLEUM PRODUCTS					
Koks i półkoks z węgla kamiennego, brunatnego (lignitu) lub torfu; węgiel retortowy w tys. t	9566	9638	9538	9256	Coke and semi-coke obtained from coal, lignite or peat, retort carbon in thous. t
Benzyna silnikowa (łącznie z lotniczą) w tys. t	4222	4172	4204	4188	Motor gasoline (including aviation gasoline) in thous. t
w tym nieetylizowana (bezołowiowa)	4207	4145	4178	4159	of which unleaded gasoline
Oleje napędowe ^b w tys. t	9739	11870	11416	11702	Diesel oils ^b in thous. t
Oleje opalowe ^c w tys. t: lekkie	1200	493	526	658	Fuel oils ^c in thous. t: light
ciężkie	4382	3866	3604	3508	heavy
CHEMIKALIA I WYROBY CHEMICZNE CHEMICALS AND CHEMICAL PRODUCTS					
Kwas siarkowy (w przeliczeniu na 100%) w tys. t	1684	1701	1637	1713	Sulphuric acid (in terms of 100%) in thous. t
Oleum (w przeliczeniu na 100% H ₂ SO ₄) w tys. t	215	216	225	229	Oleum (in terms of 100% H ₂ SO ₄) in thous. t
Wodorotlenek sodu (w przeliczeniu na 100%) w tys. t:					Sodium hydroxide (in terms of 100%) in thous. t:
stały (soda kaustyczna)	51,1	60,7	63,8	74,3	solid (caustic soda)
w roztworze wodnym (ług sodowy)	221	316	302	335	in aqueous solution (soda lye)
Etylen w tys. t	502	545	447	482	Ethylene in thous. t

a Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwieniem ze spodem drewnianym. b Łącznie z komponentami paliwowymi. c Bez półproduktów.

a Excluding sports footwear, footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles. b Including fuel components. c Excluding intermediate products.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (cd.)
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2016	2017	Products
CHEMIKALIA I WYROBY CHEMICZNE (dok.) CHEMICALS AND CHEMICAL PRODUCTS (cont.)					
Propylen w tys. t	337	391	336	341	Propylene in thous. t
Fenol w tys. t	34,8	35,4	39,9	42,1	Phenol in thous. t
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a (w przeliczeniu na czysty składnik) w tys. t:					Mineral or chemical fertilizers ^a (in terms of pure ingredient) in thous. t:
azotowe	1630	2005	1967	2044	nitrogenous
fosforowe	478	469	470	464	phosphatic
potasowe	314	374	393	426	potassic
Tworzywa sztuczne ^b w tys. t	2325	2941	2920	3117	Plastics ^b in thous. t
w tym polichlorek winylu niezmeszany z innymi substancjami	196	321	259	288	of which polyvinyl chloride not mixed with any other substances
Pestycydy w tys. t	27,3	31,0	35,7	52,1	Pesticides in thous. t
Farby, lakiery i podobne środki pokrywa- jące, farba drukarska, gotowe sykaty- wy i masy uszczelniające w tys. t	993	1115	1103	1113	Paints, varnishes and similar coatings, printing inks and mastics in thous. t
Mydło, produkty organiczne powierzch- niowo czynne i preparaty stosowane jako mydło w tys. t	80,9	156	165	172	Soap, organic surface-active products and preparations for use as soap in thous. t
WYROBY Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH RUBBER AND PLASTIC PRODUCTS					
Wyroby z gumy w tys. t	727	980	1030	1104	Rubber products in thous. t
Opony ^c w tys. szt.	40822	46712	47283	46270	Tyres ^c in thous. units
w tym do:					of which for:
pojazdów samochodowych:					motor vehicles:
osobowych	29436	30990	31549	32957	passenger cars
ciężarowych i autobusów	3455	4377	4084	4279	lorries and buses
ciągników	349	287	296	327	tractors
maszyn i urządzeń rolniczych	212	21,3	28,4	31,7	agricultural machinery and equip- ment
WYROBY Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH					
OTHER NON-METALLIC MINERAL PRODUCTS					
Szkoło typu „float” i szkło powierzchni- owo zagruntowane lub polerowane, w arkuszach, lecz niepoddane innej obróbce w km ²	86,9	98,5	103,6	103,5	Sheets of float glass and surface ground or polished glass, but not otherwise worked in km ²
Cegła wypalana z gliny w mln ceg	152	65,9	58,8	54,1	Bricks of clay in mln bricks
Dachówki i podobne elementy dachowe ceramiczne, nieogniotwale w mln szt.	159	128	136	139	Non-refractory clay roof tiles and other similar roof articles in mln units
Cement ^d w mln t	15,4	15,0	15,5	17,2	Cement ^d in mln t
Wapno ^e w tys. t	1756	1803	1826	1838	Lime ^e in thous. t

a Łącznie z wieloskładnikowymi. b W formach podstawowych. c Bez opon rowerowych, motorowerowych, motocyklowych oraz bieżnikowanych. d Portlandzki, glinowy, żuźlowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. e Palone, gaszone i hydrauliczne.

a Including mixed fertilizers. b In primary forms. c Excluding bicycle, moped, motorbike and retreaded tyres. d Portland, aluminous, slag and other hydraulic cement. e Quicklime, slaked and hydraulic lime.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (cd.)
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2016	2017	Products
METALE METALS					
Stal surowa ^a w tys. t	7993	9336	9159	10540	Crude steel ^a in thous. t
Wyroby walcowane na gorąco ^a (bez półwyróbów) w tys. t	6658	8250	8713	9755	Hot rolled products ^a (excluding semi-finished products) in thous. t
Rury stalowe ^a w tys. t	384	673	718	756	Steel tubes ^a in thous. t
Aluminium nieobrobione plastycznie niestopowe ^b w tys. t	10,2	6,4	8,3	6,7	Unwrought non-alloy aluminium ^b , in thous. t
Miedź rafinowana nieobrobiona plastycznie, niestopowa ^c w tys. t	568	589	551	538	Unwrought, unalloyed refined copper ^c in thous. t
KOMPUTERY, WYROBY ELEKTRONICZNE I OPTYCZNE COMPUTERS, ELECTRONIC AND OPTICAL PRODUCTS					
Maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych z jednostkami wejścia i wyjścia ^d w tys. szt.	5451	3136	2943	2947	Digital automatic data processing machines with input/output units ^d in thous. units
Odbiorniki telewizyjne ^e w tys. szt.	14647	20122	20064	21274	Television receivers ^e in thous. units
Gazomierze w tys. szt.	698	3158	4063	4230	Gas meters in thous. units
Wodomierze w tys. szt.	2613	4195	4260	4760	Water meters in thous. units
Liczniki energii elektrycznej w tys. szt.	1204	6002	9649	10470	Electricity meters in thous. units
URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ELECTRICAL APPLIANCES					
Silniki elektryczne i prądnice ^f w tys. szt.	21358	37415	36032	42665	Electric motors and generators ^f in thous. units
Akumulatory kwasowo-ołowiowe stosowane do uruchamiania silników tłokowych w pojazdach samochodowych w tys. szt.	5964	6986	7462	7650	Lead-acid accumulators used for starting piston engines for motor vehicles in thous. units
Żarówki żarowe do ogólnych celów oświetleniowych w mln szt.	505	76,4	44,8	24,3	Filament light bulbs for general use in mln units
Chłodziarki i zamrażarki typu domowego, łącznie z chłodziarko-zamrażarkami w tys. szt.	1867	3347	3156	3221	Household refrigerators and freezers, including combined refrigerators-freezers in thous. units
Zmywarki do naczyń typu domowego w tys. szt.	2767	4309	4696	4593	Households dish washing machines in thous. units
Pralki automatyczne typu domowego, łącznie z pralko-suszarkami w tys. szt.	4025	6509	6477	6712	Household automatic washing machines including machines which both wash and dry in thous. units
Odkurzacze typu domowego w tys. szt.	875	694	719	1194	Household vacuum cleaners in thous. units
Kuchnie elektryczne z piekarnikiem typu domowego, łącznie z gazowo-elektrycznymi w tys. szt.	1214	1361	1342	1377	Household electric cookers with an oven including gas-electric cookers in thous. units
Elektryczne płyty do wbudowania w tys. szt.	175	509	481	385	Electric hobs for building in thous. units
Kuchnie gazowe z piekarnikiem typu domowego w tys. szt.	646	456	393	402	Household gas stoves with an oven in thous. units

a W 2010 r. dane ze specjalistycznych badań Ministerstwa Gospodarki, obejmujących podmioty gospodarce, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Bez aluminium w postaci proszku i płatków. c Z wyłączeniem spiekanych wyrobów walcowanych, wytłaczanych, kutych. d Łącznie z komputerami stacjonarnymi, przenośnymi (laptopy) i podręcznymi (np. palmtopy, organizery). e Łącznie z monitorami ekranowymi, z wyjątkiem stosowanych do komputerów. f Bez silników trakcyjnych.

a In 2010 data from specialistic surveys of the Ministry of Economy, including economic entities employing more than 9 persons. b Excluding aluminium powders and flakes. c Excluding rolled, extruded or forged sintered products. d Including desktop, laptop or handheld (e.g. palmtops, organizers). e Including monitors, excluding used for computers. f Excluding traction motors.

TABL. 5 (211). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW (dok.)
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS (cont.)

Wyroby	2010	2015	2016	2017	Products
--------	------	------	------	------	----------

MASZYNY I URZĄDZENIA, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANE
MACHINERY AND EQUIPMENT N.E.C.

Łożyska toczne w mln szt.	209	228	241	249	Rolling bearings in mln units
w tym kulkowe	168	188	198	205	of which ball bearings
Kasy rejestrujące i podobne maszyny wyposażone w urządzenia liczące w tys. szt.	95,5	223	155	176	Cash registers and similar machines, incorporating a calculating device in thous. units
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa w tys. szt.:					Machinery for agriculture and forestry in thous. units:
ciągniki rolnicze	3,4	3,6	2,9	3,4	agricultural tractors
plugi	5,7	5,7	4,8	5,9	ploughs
siewniki polowe	4,7	5,3	3,7	4,5	field seeders
Obrabiarki do metali skrawające ^a w tys. szt.	1,3	3,2	3,5	3,9	Machine tools for machining metals ^a in thous. units
w tym tokarki do usuwania metalu	0,4	0,5	0,4	0,5	of which lathes for removing metal

POJAZDY SAMOCHODOWE, PRZYCZEPY I NACZEPY
MOTOR VEHICLES, TRAILERS AND SEMI-TRAILERS

Samochody osobowe ^b w tys. szt.	785	535	555	515	Passenger cars ^b in thous. units
Pojazdy do transportu publicznego ^c w tys. szt.	4,5	5,1	5,3	5,3	Public transport vehicles ^c in thous. units
Samochody ciężarowe i ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep w tys. szt.	79,9	121	122	170	Lorries and road tractors for semi-trailers in thous. units

POZOSTAŁY SPRZĘT TRANSPORTOWY
OTHER TRANSPORT EQUIPMENT

Łodzie wycieczkowe i sportowe, pełnomorskie ^d w szt.	510	1653	2211	1921	Sea-going boats for pleasure or sports ^d in units
Wagony kolejowe towarowe w szt.	2768	2749	2502	2541	Railway wagons in units
Rower ^e w tys. szt.	753	1035	1046	874	Bicycles ^e in thous. units

ENERGIA ELEKTRYCZNA, PALIWA GAZOWE, PARA WODNA, GORAĄCA WODA I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH
ELECTRICITY, GAS FUELS, STEAM, HOT WATER AND AIR CONDITIONING

Energia elektryczna w TWh	158	165	167	170	Electricity in TWh
Ciepło w parze lub gorącej wodzie w PJ	560	475	492	487	Thermal energy from steam or hot water in PJ

a Łącznie z obrabiarkami do obróbki ścierniej, w tym szlifierki. b Bez samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfu i podobnych. c Do przewozu 10 osób i więcej. d Łodzie żaglowe i motorowe. e Łącznie z dziecięcymi.

a Including machine tools for grinding and other abrasive operations. b Excluding motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles. c For transport of 10 and more persons. d Sailboats and motorboats. e Including children bicycles.

Nośniki energii pierwotnej, takie jak: węgiel kamienny i brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny, pozyskuje się bezpośrednio z natury. **Nośniki energii pochodnej**, takie jak: koks i półkoks, paliwa ciekłe, gazy przemysłowe, energia elektryczna i ciepło, uzyskuje się w procesach przemian energetycznych. W tabl. 6—11 przedstawiono bilanse podstawowych nośników energii charakteryzujące całokształt gospodarowania materiałami, tj. określające poziom i źródła przychodów oraz główne kierunki ich wykorzystania (zagospodarowania).

Primary energy (hard coal, lignite, crude oil, natural gas) is the sum of the energy content of naturally existing primary fuels and energy. **Derived energy** is the sum of the energy content of derived (secondary) energy commodities, i.e. the energy forms obtained through transformation processes (coke and semi-coke, liquid fuels, industrial gases, electricity and heat). Balances of basic energy commodities are presented in tables 6—11. These balances characterize the total management of materials, i.e. they define the level and sources of supply as well as the main directions of use (management).

TABL. 6 (212). **BILANS WĘGLA KAMIENNEGO**
BALANCE OF HARD COAL

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w tys. t in thous. t			
Przychód	94753	81112	83816	Supply
Ze źródeł krajowych	81150	72823	75516	From domestic sources
wydobycie	76728	72686	70784	production
zmniejszenie zapasów	4422	137	4732	decrease in stocks
Import	13603	8289	8300	Imports
Rozchód	94753	81112	83816	Use
Zużycie krajowe	82162	72742	74642	Domestic consumption
w tym w elektrowniach, elektro- ciepłowniach i ciepłowniach	50475	41261	42260	of which in thermal power plants, combined heat and power plants and district heat plants
Zwiększenie zapasów	—	—	—	Increase in stocks
Eksport	9965	9192	9097	Exports
Straty i różnice bilansowe	2626	-822	77	Losses and statistical differences

TABL. 7 (213). **BILANS WĘGLA BRUNATNEGO**
BALANCE OF LIGNITE

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w tys. t in thous. t			
Przychód	56708	63410	60602	Supply
Ze źródeł krajowych	56684	63128	60313	From domestic sources
wydobycie	56510	63128	60246	production
zmniejszenie zapasów	174	—	67	decrease in stocks
Import	24	282	289	Imports
Rozchód	56708	63410	60602	Use
Zużycie krajowe	56752	63046	60390	Domestic consumption
w tym w elektrowniach, elektro- ciepłowniach i ciepłowniach	55732	62410	59846	of which in thermal power plants, combined heat and power plants and district heat plants
Zwiększenie zapasów	—	164	—	Increase in stocks
Eksport	115	198	212	Exports
Straty i różnice bilansowe	-159	2	—	Losses and statistical differences

TABL. 8 (214). **BILANS ROPY NAFTOWEJ^a**
BALANCE OF CRUDE OIL^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w tys. t		in thous. t	
Przychód	23374	27419	26000	Supply
Ze źródeł krajowych	686	928	1427	From domestic sources
wydobycie	686	928	1001	production
zmniejszenie zapasów	—	—	426	decrease in stocks
Import ^b	22688	26491	24573	Imports ^b
Rozchód	23374	27419	26000	Use
Zużycie krajowe ^c (przerób w rafineriach)	22839	26108	25777	Domestic consumption ^c (processing in refineries)
Zwiększenie zapasów	324	1057	—	Increase in stocks
Eksport	211	254	223	Exports

a Dotyczy olejów ropy naftowej i olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych. b Dane dotyczą ropy naftowej zużytej do przerobu. c Łącznie ze stratami i różnicami bilansowymi.

a Concerns oils from crude oil and oils from bituminous minerals. b Data concern the crude oil consumed. c Including losses and statistical differences.

Uwaga do tablic 9 i 10

Bilans gazu ziemnego (wysokometanowego i zaazotowanego) opracowano zgodnie z Polską Normą (PN-C-04750), tj. przy przyjęciu dla gazu określonej temperatury (0°C) i ciśnienia (760 mmHg).

Note to tables 9 and 10

The balance of high-methane natural gas and nitrified natural gas has been prepared in accordance with the Polish Standard (PN-C-04750), i.e. assuming the specified temperature (0°C) and pressure (760 mmHg).

TABL. 9 (215). **BILANS GAZU ZIEMNEGO WYSOKOMETANOWEGO**
BALANCE OF HIGH-METHANE NATURAL GAS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w hm ³		in hm ³	
Przychód	14054	14661	16878	Supply
Ze źródeł krajowych	3726	3171	2962	From domestic sources
wydobycie	2010	2014	1823	production
produkcja w odazotowaniach i mieszalniach gazów	1386	997	1139	production in gas denitrification and blending plants
zmniejszenie zapasów	330	160	—	decrease in stocks
Import	10328	11490	13916	Imports
Rozchód	14054	14661	16878	Use
Zużycie krajowe	13680	14480	15494	Domestic consumption
w tym gospodarstwa domowe	3926	3464	3775	of which households
Zwiększenie zapasów	—	—	421	Increase in stocks
Eksport	44	53	840	Exports
Straty i różnice bilansowe	330	128	123	Losses and statistical differences

TABL. 10 (216). **BILANS GAZU ZIEMNEGO ZAAZOTOWANEGO**
BALANCE OF NITRIFIED NATURAL GAS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w hm ³ in hm ³			
Przychód — ze źródeł krajowych	3820	3828	3754	Supply — from domestic sources
Wydobycie	3753	3748	3669	Production
Produkcja w mieszalnicach gazów	67	71	85	Production in gas blending plants
Zmniejszenie zapasów	—	9	—	Decrease in stocks
Rozchód	3820	3828	3754	Use
Zużycie krajowe	3852	3820	3739	Domestic consumption
w tym gospodarstwa domowe	303	268	294	of which households
Zwiększenie zapasów	49	—	1	Increase in stocks
Straty i różnice bilansowe	-81	8	14	Losses and statistical differences

TABL. 11 (217). **BILANS ENERGII ELEKTRYCZNEJ**
BALANCE OF ELECTRICITY

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w GWh in GWh			
Przychód	163968	179403	180651	Supply
Ze źródeł krajowych — produkcja	157658	164944	166634	From domestic sources — generation
w tym elektrownie:				of which power plants:
ciepne zawodowe	144541	142804	140971	public thermal power plants
wodne ^a , wiatrowe i słoneczne	5152	13350	15333	hydroelectric power plants ^a , wind and solar PV power plants
Import ^b	6310	14459	14017	Imports ^b
Rozchód	163968	179403	180651	Use
Zużycie krajowe	144453	154076	159138	Domestic consumption
na pompowanie wody w elektrowniach szczytowo-pompowych	828	900	743	for pumping water in pumped-storage hydroelectric power plants
zużycie bezpośrednie	143625	153176	158395	direct consumption
w tym gospodarstwa domowe ^c	28614	28280	28909	of which households ^c
Eksport ^b	7664	14793	12018	Exports ^b
Straty i różnice bilansowe	11851	10534	9495	Losses and statistical differences

a Obejmują elektrownie szczytowo-pompowe i przepływowe. b Łącznie z nieodpłatną wymianą z zagranicą. c Dotyczy zużycia na cele komunalno-bytowe.

a Include pumped-storage hydroelectric power plants, run-of-river hydroelectric power plants. b Including barter transactions. c Concerns consumption for community.

Budownictwo

Construction

Produkcja sprzedana budownictwa dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności budowlanej, jak i niebudowlanej.

Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju.

Przez **podmioty budowlane** rozumie się podmioty gospodarcze zaliczane według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

Produkcja sprzedana budownictwa w cenach bieżących wynosiła: w 2010 r. — 254480 mln zł, w 2015 r. — 276750 mln zł, w 2016 r. — 227390 mln zł, a w 2017 r. — 304367 mln zł.

Sold production of construction concerns the total activity of an economic entity, i.e. both construction and non-construction production.

Construction and assembly production concerns activity realized domestically.

The term **construction entities** is understood as economic entities included in the section "Construction" according to the NACE Rev. 2.

Sold production of construction in current prices amounted to: 254480 mln zł in 2010, 276750 mln zł in 2015, 227390 mln zł in 2016 and 304367 mln zł in 2017.

TABL. 12 (218). DYNAMIKA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ (ceny stałe)^a

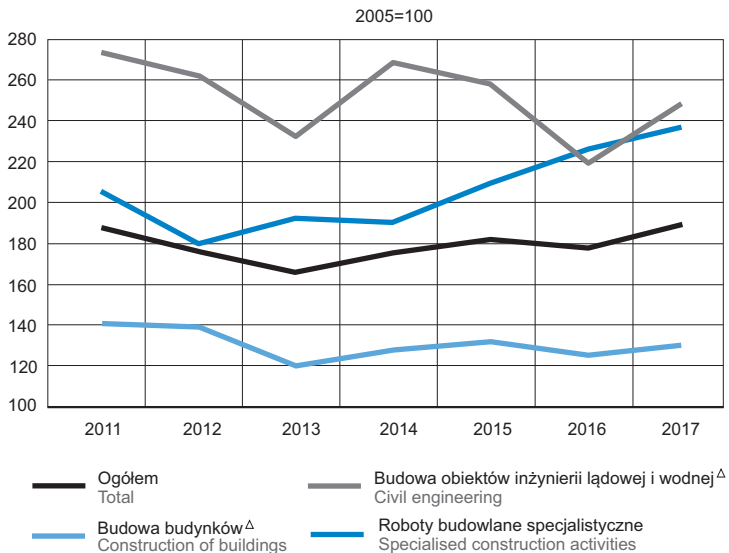
INDICES OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION (constant prices^a)

Lata Years	Ogółem Grand total	W tym podmioty budowlane (system zleceniowy) Of which construction entities (contract system)			
		razem total	budowa budynków ^a construction of buildings	budowa obiektów inżynierii ładowej i wodnej ^a civil engineering	roboty budowlane specjali- styczne specialised construction activities
2005=100					
2017	178,7	189,3	130,5	248,2	236,7
2010=100					
2017	111,1	112,7	81,9	116,1	152,4
2015=100					
2017	103,9	104,0	99,1	96,1	113,0
ROK POPRZEDNI=100 PREVIOUS YEAR=100					
2011	111,0	111,8	88,5	128,0	132,6
2012	92,7	93,7	98,7	95,9	87,4
2013	94,4	94,1	86,1	88,4	107,0
2014	106,1	105,9	106,5	115,9	98,9
2015	103,9	103,7	103,1	96,0	110,0
2016	97,8	97,6	95,0	84,9	107,8
2017	106,2	106,6	104,3	113,2	104,8

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

DYNAMIKA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ (ceny stałe)^a
INDICES OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION (constant prices)^a

a Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceńowy); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.
 a Realized by construction entities (contract system); see general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 13 (219). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

Działy	2010	2015	2016	2017		Divisions
	w odsetkach			in percent		
					w mln zł in mln zł	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	176532	TOTAL
Budowa budynków ^Δ	44,7	33,1	32,0	32,0	56593	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	23,4	26,1	22,6	24,6	43356	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	31,9	40,8	45,4	43,4	76583	Specialised construction activities

a Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceńowy).
 a Realized by construction entities (contract system).

TABL. 14 (220). **WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a**
PRICE INDICES OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a

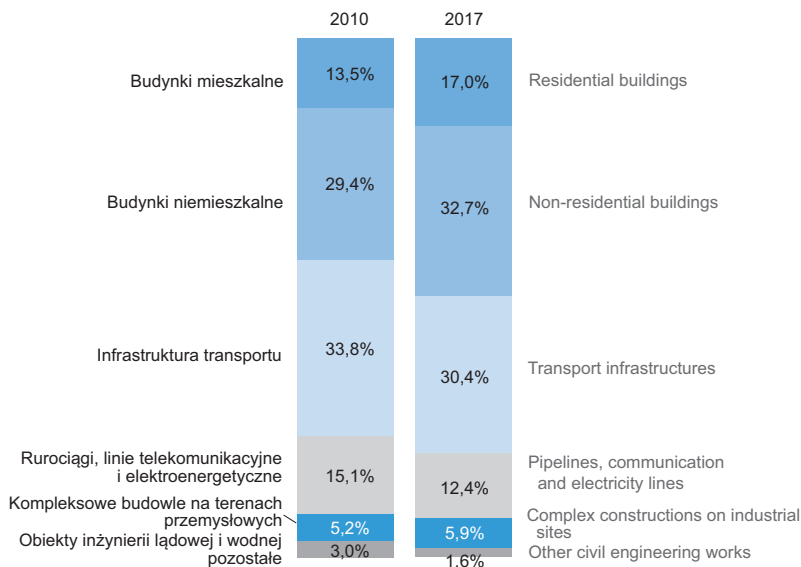
Działy	2015	2016	2017			Divisions	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2005= =100	2010= =100	2015= =100		
O G Ó Ł E M	99,5	99,6	100,6	113,7	97,9	100,2	TOTAL
Budowa budynków ^A	99,1	99,2	100,7	112,2	95,4	99,9	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	99,2	99,4	100,2	111,8	97,7	99,6	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	100,5	100,3	101,1	119,4	102,3	101,4	Specialised construction activities

^a Dane opracowano na podstawie miesięcznego badania cen reprezentantów robót budowlano-montażowych uzyskiwanych przez wybrane podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data have been calculated on the basis of a monthly survey on prices of construction and assembly works representatives obtained by selected economic entities employing more than 9 persons.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane (system zleceń), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by construction entities (contract system) employing more than 9 persons.

TABL. 15 (221). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Budynki^a	91459	100492	98949	103748	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	68654	74766	74227	78762	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b
miasta	34602	33732	33866	35111	urban areas
wieś	56857	66760	65083	68637	rural areas
W tym budynki indywidualne ^c	80635	87948	85983	89525	Of which private buildings ^c
miasta	27566	26371	26164	26605	urban areas
wieś	53069	61577	59819	62920	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	62962	68172	66465	69729	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b
niemieszkalne	15369	17917	17897	18264	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	4683	6892	6966	6707	of which farm buildings
Kubatura^d w dam³	140235	180210	185811	200061	Cubic volume^d in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	64736	70415	75342	80838	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b
miasta	79652	96756	99941	104050	urban areas
wieś	60583	83454	85870	96011	rural areas
W tym budynki indywidualne ^c	69525	82463	80248	84978	Of which private buildings ^c
miasta	26078	25659	25767	26321	urban areas
wieś	43447	56804	54481	58657	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	44742	49828	48799	51236	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b
niemieszkalne	23958	31876	30743	33104	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	7137	15504	14514	16207	of which farm buildings

a Nowo wybudowane. b Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). c Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). c Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations designed for the own use of the investor or for sale and rent. d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

Transport

Transport

TABL. 1 (222). SIEĆ KOMUNIKACYJNA
Stan w dniu 31 XII
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Linie kolejowe eksploatowane ^a :					Railway lines operated ^a :
w kilometrach	20228	19231	19132	19209	in kilometers
w tym normalnotorowe ^b	20089	19231	19132	19209	of which standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	11916	11865	11874	11854	of which electrified
w tym jednotorowe	11353	10505	10401	10490	of which single track
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,5	6,2	6,1	6,1	per 100 km ² of total area in km
w tym zelektryfikowane	3,8	3,8	3,8	3,8	of which electrified
Drogi publiczne (miejskie i zamiej- skie):					Public roads (urban and non- -urban):
w kilometrach	406122	419636	420236	.	in kilometers
w tym o twardej nawierzchni ...	273760	290919	294313	.	of which hard surface
w tym: ulepszone	249807	268366	271706	.	of which: improved
ekspresowe	675	1492	1534	.	expressways
autostrady	857	1559	1637	.	motorways
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	129,9	134,2	134,4	.	per 100 km ² of total area in km
w tym o twardej powierzchni ...	87,6	93,0	94,1	.	of which hard surface
Linie komunikacji miejskiej ^c w km:					Urban transport lines ^c in km:
naziemnej	56287	56763	56550	57786	ground transport
autobusowe	53728	53952	53725	54951	bus
tramwajowe	2254	2425	2407	2417	tram
trolejbusowe	305	386	418	418	trolley bus
metro	23	29	29	29	metro
Rurociągi magistralne do przetła- czania ropy naftowej i produktów naftowych w km	2362	2483	2483	2483	Main pipelines for crude petroleum and petroleum products in km
Drogi wodne śródlądowe żeglowne ^d w km	3659	3655	3655	3654	Inland waterways ^d in km

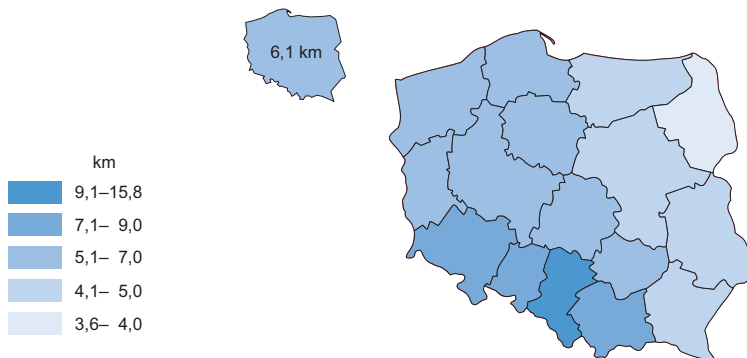
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej; do 2013 r. łącznie z wąskotorowymi. b Łącznie z szerokotorowymi. c Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 V 2002 r. nowelizującego przepisy kwalifikujące drogi wodne do żeglugi śródlądowej (Dz. U. Nr 77, poz. 695).

a Data concern PKP network as well as other entities managing railway infrastructure; until 2013 including narrow gauge. b Including broad gauge. c Data concern urban transport enterprises and companies employing more than 9 persons. d On the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 7 V 2002 amending regulations qualifying inland waterways for inland sailing (Journal of Laws No. 77, item 695).

**LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a NA 100 km² POWIERZCHNI OGÓLNEJ (gęstość sieci)
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a PER 100 km² OF TOTAL AREA (network density) BY VOIVODSHIP IN 2017
As of 31 XII

^a Łącznie z szerokotorowymi; dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

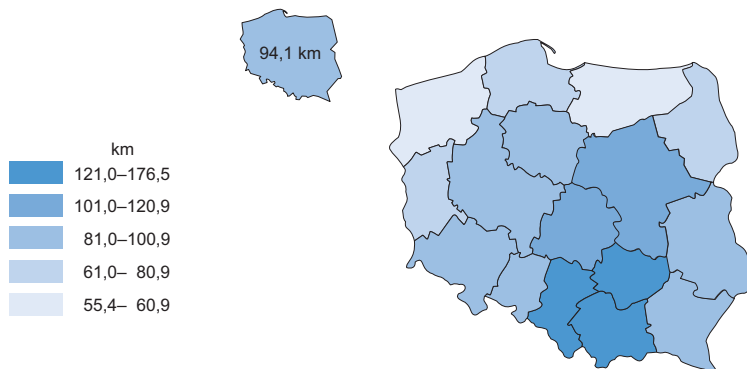
^a Including broad gauge; data concern PKP network as well as other entities managing railway infrastructure.

**DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI^a NA 100 km² POWIERZCHNI OGÓLNEJ (gęstość sieci)
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS^a PER 100 km² OF TOTAL AREA (network density) BY VOIVODSHIP
IN 2016

As of 31 XII

^a Miejskie i zamiejskie.

^a Urban and non-urban.

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

Przychody ze **sprzedaży wyrobów i usług transportu i gospodarki magazynowej** (dane dotyczą podmiotów zaliczanych według PKD 2007 do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, z wyłączeniem działu „Działalność pocztowa i kurierska”) w cenach bieżących wynosiły w: 2010 r. — 127560 mln zł, 2015 r. — 190609 mln zł, 2016 r. — 204650 mln zł, a w 2017 r. — 220170 mln zł.

Revenues from **sale of products and services of transportation and storage** (data concern entities included according to NACE Rev. 2 in section "Transportation and storage", excluding division "Postal and courier activities") in current prices amounted to: 127560 mln zł in 2010, 190609 mln zł in 2015, 204650 mln zł in 2016 and 220170 mln zł in 2017.

Uwaga do tablic 2 i 3 oraz noty na str. 316.

Dane o transporcie kolejowym dotyczą PKP oraz innych podmiotów, które otrzymały licencje na transport kolejowy.

Note to tables 2 and 3 as well as note on page 316.

Data on railway transport concern PKP and other entities, which obtained licences for railway transport.

TABLE 2 (223). **PRZEWOZY ŁADUNKÓW I PASAŻERÓW**
TRANSPORT OF GOODS AND PASSENGERS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
PRZEWOZY ŁADUNKÓW		TRANSPORT OF GOODS			
W milionach ton	1795,6	1803,8	1836,7	2053,3	In million tonnes
Transport kolejowy ^a	234,6	224,3	222,5	239,5	Railway transport ^a
Transport samochodowy ^b	1491,3	1505,7	1546,6	1747,2	Road transport ^b
zarobkowy	770,1	892,0	954,5	1104,2	transport for hire or reward
w tym przedsiębiorstwa transportu samochodowego ^c	563,7	705,0	761,2	867,8	of which road transport entities ^c
gospodarczy	721,1	613,7	592,1	643,0	transport on own account
Transport rurociągowy	56,2	54,9	54,1	52,4	Pipeline transport
Transport morski ^d	8,4	7,0	7,3	8,3	Maritime transport ^d
Śródlądowy transport wodny	5,1	11,9	6,2	5,8	Inland waterways transport
Transport lotniczy ^e	0,04	0,04	0,04	0,05	Air transport ^e
W milionach tonokilometrów	308073	360635	385678	434932	In million tonne-kilometres
Transport kolejowy ^a	48795	50603	50650	54797	Railway transport ^a
Transport samochodowy ^b	214204	273107	303560	348559	Road transport ^b
zarobkowy	173126	232371	261560	302259	transport for hire or reward
w tym przedsiębiorstwa transportu samochodowego ^c	148769	201315	228631	258677	of which road transport entities ^c
gospodarczy	41078	40736	42000	46300	transport on own account
Transport rurociągowy	24157	21843	22204	21080	Pipeline transport
Transport morski ^d	19773	12739	8242	9362	Maritime transport ^d
Śródlądowy transport wodny	1030	2187	832	877	Inland waterways transport
Transport lotniczy ^e	114	156	190	257	Air transport ^e

a Bez przewozów manewrowych (łącznie z nimi w 2017 r. przewozy wynosiły 254,9 mln t i 54899 mln tkm), b Dane częściowo szacunkowe. c Zaliczane według PKD 2007 do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” (z wyłączeniem działu „Działalność pocztowa i kurierska”). d Statkami własnymi i dzierżawionymi. e Rozkładowy i pozarozkładowy.

a Excluding shunting (including shunting, in 2017 — 254,9 mln t were transported and 54899 mln tkm were covered), b Data partially estimated. c In NACE Rev. 2 included in section "Transportation and storage" (excluding division "Postal and courier activities"). d By owned or leased ships. e Scheduled and non-scheduled.

TABL. 2 (223). **PRZEWOZY ŁADUNKÓW I PASAŻERÓW (dok.)**
TRANSPORT OF GOODS AND PASSENGERS (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
PRZEWOZY PASAŻERÓW TRANSPORT OF PASSENGERS					
W milionach pasażerów	4883,1	4547,2	4643,8	4729,8	In million passengers
Komunikacja miejska ^g	4045,1	3843,4	3950,0	4034,5	Urban transport ^g
Bez komunikacji miejskiej	838,0	703,7	693,8	695,3	Excluding urban transport
transport kolejowy	261,3	277,3	292,0	303,0	railway transport
transport samochodowy ^f	569,7	416,8	390,4	378,6	road transport ^f
transport morski ^d	0,7	0,6	0,6	0,6	maritime transport ^d
w tym promy	0,7	0,6	0,6	0,6	of which ferries
śródlądowy transport wodny ^h	1,4	1,8	2,0	1,3	inland waterways transport ^h
transport lotniczy ^e	5,0	7,3	8,8	11,8	air transport ^e
W milionach pasażerokilometrówⁱ	47985	52584	54102	61580	In million passenger-kilometresⁱ
Transport kolejowy	17921	17367	19175	20319	Railway transport
Transport samochodowy ^f	21600	21570	19168	18931	Road transport ^f
Transport morski ^d	168	139	143	143	Maritime transport ^d
w tym promy	164	135	139	139	of which ferries
Śródlądowy transport wodny ^h	23	22	25	18	Inland waterways transport ^h
Transport lotniczy ^e	8273	13486	15591	22169	Air transport ^e

d, e Notki patrz na str. 315. f Bez przewozów dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób. g Komunikacja naziemna i metro. h Łącznie z transportem przybrzeżnym. i Bez komunikacji miejskiej.

d, e See footnotes on page 315. f Excluding transports by entities employing up to 9 persons. g Ground transport and metro. h Including coastal transport. i Excluding urban transport.

Średnia odległość przewozu^a w km

Average transport distance^a in km

	1 tony ładunku 1 tonne of goods				1 pasażera 1 passenger				
	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	
Transport kolejowy	208	226	228	229	69	63	66	67	Railway transport
Transport samochodowy	144	181	196	199	38	52	49	50	Road transport
Transport morski	2365	1830	1137	1134	250	233	227	222	Maritime transport
Śródlądowy transport wodny	200	183	134	152	17	12	12	12	Inland waterways transport
Transport lotniczy	2807	4139	4598	4868	1658	1851	1776	1871	Air transport

a Patrz odpowiednio notki a, b, d—f oraz h do tabl. 2 na str. 315 i 316.

a See respectively footnotes a, b, d—f and h to the table 2 on pages 315 and 316.

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

TABL. 3 (224). TABOR KOLEJOWY NORMALNOTOROWY^a

Stan w dniu 31 XII

STANDARD GAUGE^a ROLLING STOCK

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Lokomotywy:					Locomotives:
elektryczne	1905	1816	1814	1734	electric
spalinowe	2358	2217	2190	2091	diesel
Elektryczne zespoły trakcyjne	1213	1330	1223	1272	Electric railcars
Wagony towarowe	89270	86364	87598	87696	Freight wagons
Wagony do przewozu podróżnych ^b	3795	2589	2355	2434	Rail coaches ^b

a Łącznie z szerokotorowym. b Wagony z miejscami do siedzenia, sypialne i kuszetki.

a Including broad gauge. b Coaches with places for sitting, sleeping cars and couchette coaches.

TABL. 4 (225). MORSKA FLOTA TRANSPORTOWA

Stan w dniu 31 XII

MARITIME TRANSPORT FLEET

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017
	statki ships				nośność (DWT) w tys. DWT in thous.			
OGÓŁEM TOTAL	121	102	96	94	2942	2515	2385	2422
w tym statki w wieku: of which age of ships:								
5 lat i mniej	19	24	21	10	800	889	801	548
and less								
21 lat i więcej	58	37	35	33	817	211	105	95
and more								
Statki towarowe	107	88	81	78	2887	2476	2346	2378
Cargo ships								
statki do przewozu ładunków stałych	95	80	75	73	2816	2453	2339	2372
ships for dry bulk transport								
w tym masowce	69	58	54	53	2463	2135	2005	2045
of which bulk cargo ships								
zbiornikowce	12	5	4	4	71	20	5	5
tankers								
barki morskie	—	3	2	1	—	3	2	1
maritime barges								
Promy	11	7	7	8	55	39	39	44
Ferries								
Statki pasażerskie	3	7	3	2	0,2	0,3	0,2	0,2
Passenger ships								
Jachty morskie komercyjne	—	—	5	6	—	—	0,2	0,3
Commercial sea-going yachts								

TABL. 5 (226). ŁADUNKI ZAŁADOWANE I WYŁADOWANE ORAZ POJEMNOŚĆ STATKÓW WCHODZĄCYCH DO PORTÓW MORSKICH^aGOODS LOADED AND UNLOADED AS WELL AS CAPACITY OF SHIPS ARRIVALS IN SEAPORTS^a

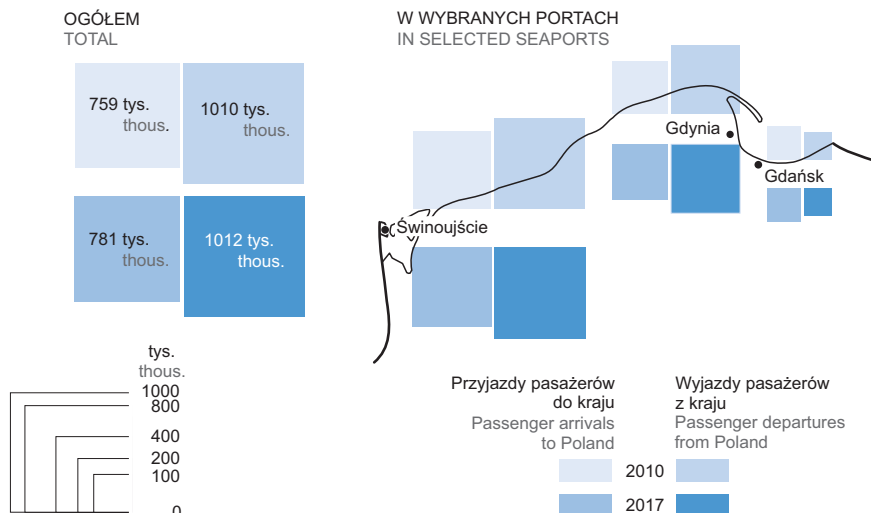
Porty Ports	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017
	załadunek i wyładunek w tys. t goods loaded and unloaded in thous. t				pojemność statków (NT) w tys. capacity of ships (NT) in thous.			
OGÓŁEM TOTAL	59507	69530	72926	78437	69857	83909	89062	92074
w tym: of which:								
Gdańsk	26421	31685	31566	34005	19456	20904	23403	24267
Gdynia	12346	15391	17751	18662	22421	26853	27959	29319
Kołobrzeg	147	118	142	215	86	80	88	113
Police	1829	1725	1740	1852	773	773	783	799
Szczecin	7969	8276	8911	8747	5034	5445	5724	5298
Swinoujście	10683	11759	12573	14716	21584	29266	30642	31826

a Dane dotyczą ładunków przewiezionych statkami o pojemności brutto (GT) 100 i więcej w ramach międzynarodowego obrotu morskiego i kabotażu (tj. ładunków przewożonych drogą morską w obrocie pomiędzy polskimi portamiorskimi); bez wagi własnej jednostek ładunkowych (np. kontenerów, wagonów) oraz bunkru (tj. paliwa do statków).

a Data concern transport of goods by ships with gross tonnage (GT) 100 and more under international maritime traffic and cabotage (i.e., seaborne cargo traffic between Polish seaports); excluding the tare weight of ro-ro units (e.g. containers, wagons) and bunker (i.e., fuel for ships).

RUCH PASAŻERÓW W PORTACH MORSKICH

PASSENGER TRAFFIC AT SEAPORTS

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

TABL. 6 (227). TABOR PŁYWAJĄCY ŚRÓDLĄDOWEGO TRANSPORTU WODNEGO

Stan w dniu 31 XII

INLAND WATERWAYS TRANSPORT FLEET

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Holowniki: liczba	15	21	25	25	Tugs: number
moc w kW	2132	2776	3964	3975	power in kW
Pchacze: liczba	207	196	189	194	Pushers: number
moc w kW	55456	54486	52360	53499	power in kW
Barki: liczba	597	600	607	598	Barges: number
nośność w tys. t wymierzonych ^a	296	303	304	300	load capacity in thous. measured tonnes ^a
Statki pasażerskie ^b : liczba	120	124	149	144	Passenger ships ^b : number
miejsca pasażerskie	13355	13008	14754	15157	passenger capacity

a Tona wymierzona — tona nośności ładunkowej barki ustalonej przez tzw. pomierzenie statku. b Łącznie z transportem przybrzeżnym.

a Measured tonne — the tonne of load capacity of a barge established through so-called ship measurements. b Including coastal transport.

TABL. 7 (228). WYBRANE DANE O TRANSPORCIE LOTNICZYM ROZKŁADOWYM^a

Stan w dniu 31 XII

SELECTED DATA ON SCHEDULED AIR TRANSPORT^a

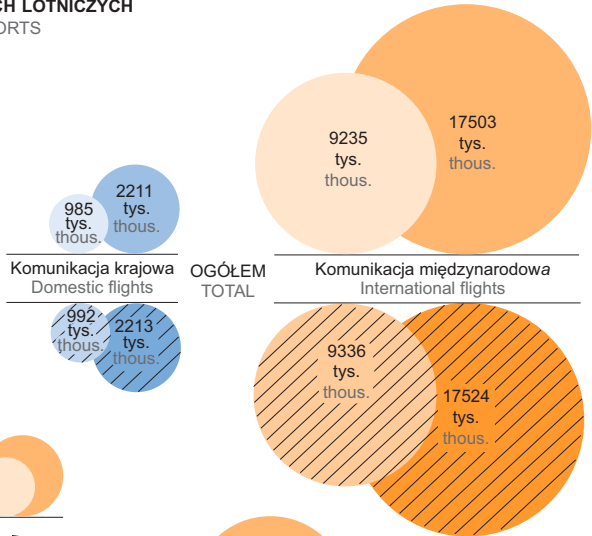
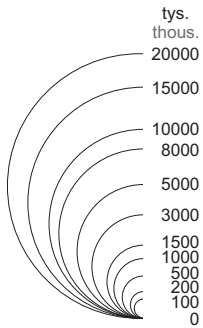
As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Samoloty: liczba	56	53	59	68	Aircraft: number
miejsca pasażerskie	5611	4837	4936	7476	passenger seats
Liczba tras lotniczych	173	108	121	166	Number of air routes
w tym zagranicznych	165	97	107	156	of which foreign
Liczba państw, z którymi utrzymywana jest komunikacja regularna	46	32	37	45	Number of countries with which scheduled flights are maintained
Liczba miast, z którymi utrzymywana jest komunikacja regularna	96	51	61	71	Number of cities with which scheduled flights are maintained
w tym za granicą	88	41	47	62	of which foreign
Wykorzystanie miejsc pasażerskich (w ciągu roku) — w % — w komunikacji:					Passenger local factor (during the year) in %:
krajowej	61,4	67,0	69,1	73,0	national flights
międzynarodowej	72,5	84,5	81,1	78,2	international flights

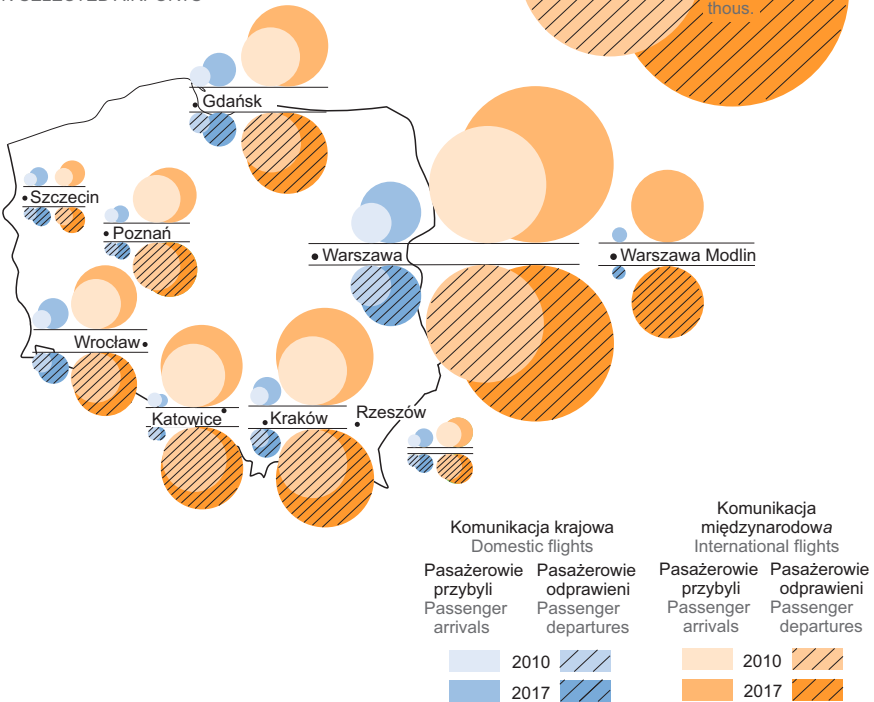
a Transport lotniczy rozkładowy odbywa się na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów.

a Scheduled air transport — the transport on permanent routes and according to established flight schedules.

RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

W WYBRANYCH PORTACH IN SELECTED AIRPORTS

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat.
^a Data do not include children below the age of 2.

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

TABL. 8 (229). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w tys. szt.		in thous. units		
O G Ó Ł E M	23037	27409	28601	29635	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	17240	20723	21675	22504	Passenger cars
Autobusy	97	110	113	116	Buses
Samochody ciężarowe ^b i ciągniki siodłowe	2982	3428	3541	3639	Lorries ^b and road tractors
Ciągniki balastowe i rolnicze	1566	1703	1733	1758	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	1013	1272	1356	1427	Motorcycles

a Od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

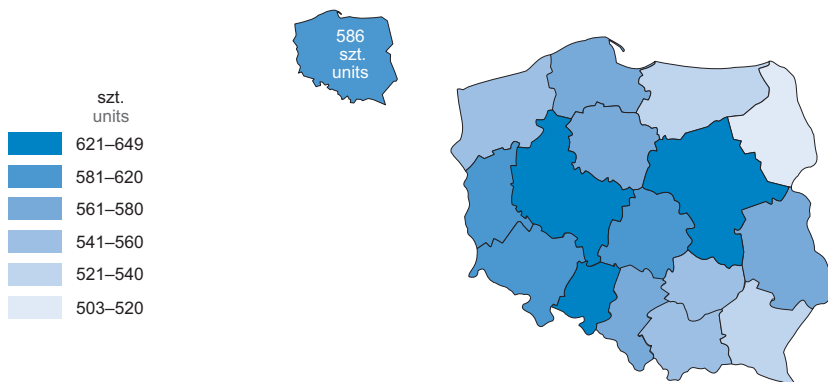
a Since 2015 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

SAMOCODY OSOBOWE ZAREJESTROWANE^a NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED PASSENGER CARS^a PER 1000 POPULATION BY VOIVODSHIP IN 2017

As of 31 XII

a Patrz notka a do tabl. 8.

a See footnote a to table 8.

Wypadki drogowe^a Road accidents^a

	2010	2015	2016	2017	
Wypadki	38832	32967	33664	32760	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	16,9	12,0	11,8	11,1	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	52859	42716	43792	42297	Road casualties
Śmiertelne	3907	2938	3026	2831	Fatalities
w tym nieletni do lat 14	112	70	72	56	of which juveniles to the age of 14
Ranni	48952	39778	40766	39466	Injured
w tym nieletni do lat 14	4586	3078	3260	3116	of which juveniles to the age of 14

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; patrz notka a do tabl. 8 na str. 321.
a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; see footnote a to the table 8 on page 321.

Poczta i telekomunikacja

Post and telecommunications

Przychody ze **sprzedaży wyrobów i usług poczty i telekomunikacji** (dane dotyczą podmiotów zaliczanych według PKD 2007 do działów „Działalność pocztowa i kurierska” oraz „Telekomunikacja”) w cenach bieżących wynosiły w: 2010 r. — 49766 mln zł, 2015 r. — 48854 mln zł, 2016 r. — 48364 mln zł, a w 2017 r. — 50709 mln zł.

Revenues from **sale of products and services of post and telecommunications** (data concern entities included according to NACE Rev. 2 in divisions "Postal and courier activities" and "Telecommunications") in current prices amounted to: 49766 mln zł in 2010, 48854 mln zł in 2015, 48364 mln zł in 2016 and 50709 mln zł in 2017.

TABL. 9 (230). **PLACÓWKI POCZTOWE^a I LISTONOSZE**POST OFFICES^a AND POSTMEN

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	Specification
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	24295	16112	21892	Post offices (as of 31 XII)
operator wyznaczony	7387	7497	7564	designated operator
operatorzy pozostali (alternatywni)	16908	8615	14328	other (alternative) operators
Listonosze operatora wyznaczonego (przeciętne w grudniu)	22567	23563	24874	Postmen of designated operator (average in December)

a Własne i agentów pocztowych.
a Own and of postal agents.

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

TABL. 10 (231). NIEKTÓRE USŁUGI POCZTOWE^a
SELECTED POSTAL SERVICES^a

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	Specification
	w mln		in mln	

W OBROCI KRAJOWYM IN NATIONAL TRAFFIC

Nadane:				Mailed:
przesyłki listowe	1373,4	1297,2	1243,1	letters
paczki pocztowe	25,2	23,6	24,6	postal parcels
przesyłki reklamowe	249,4	181,5	138,5	direct mail
przesyłki kurierskie ^b	204,8	247,5	287,8	courier consignments ^b
przekazy pocztowe zrealizowane	44,6	42,4	42,3	postal transfers paid

W OBROCI ZAGRANICZNYM^c IN CROSS-BORDER TRAFFIC^c

Przesyłki listowe	91,6	88,3	116,5	Letters
Paczki pocztowe	1,6	1,7	1,8	Postal parcels
Przesyłki reklamowe	3,1	—	—	Direct mail
Przesyłki kurierskie ^b	11,7	16,5	19,9	Courier consignments ^b

a Dane dotyczą operatora wyznaczonego oraz pozostałych (alternatywnych) operatorów pocztowych. b Obejmują przesyłki listowe i paczki. c Nadane z zagranicy do Polski i z Polski za granicę.

a Data concern the designated operator and other (alternative) operators. b Data include letters and parcels. c Sent to Poland from abroad and sent abroad from Poland.

TABL. 11 (232). ABONENCI TELEFONICZNI, APARATY TELEFONICZNE ORAZ POŁĄCZENIA TELEFONICZNE^a

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS, TELEPHONE SETS AND TELEPHONE CALLS^a

As of 31 XII

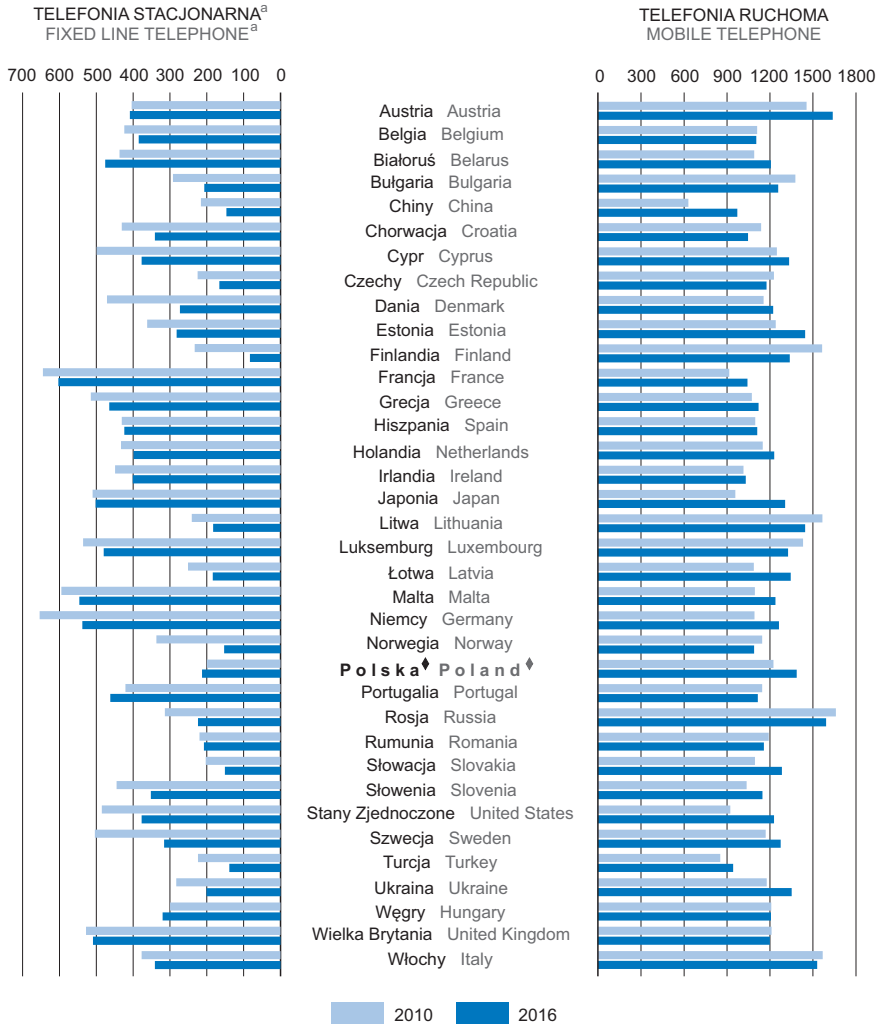
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Telefoniczne łącza główne w tys.	8245	4948	4759	3328	Telephone main lines in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	5794	3503	3340	2097	of which private subscribers ^b
miasta	6727	3979	3836	2603	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	4542	2701	2488	1515	of which private subscribers ^b
wieś	1518	969	923	725	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	1252	802	852	582	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	7037	4222	4060	2595	of which standard main lines (fixed line telephone subscribers)
w tym abonenci prywatni ^b	5741	3473	3310	2077	of which private subscribers ^b
Abonenci telefonii ruchomej ^c w tys.	47477	56254	54781	52179	Mobile telephone subscribers ^c in thous.
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące w tys.	44	6	4	2	Public pay telephones in thous.
Połączenia telefoniczne wychodzące w obrocie krajowym (w ciągu roku) w mln min	75095	97504	101996	105434	Domestic outgoing telephone calls (during the year) in mln min
telefonii stacjonarnej	17837	8545	7350	6188	fixed line telephony
telefonii ruchomej	57258	88959	94646	99246	mobile telephony

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych. c Łącznie z użytkownikami (usługi z przedpłatą).

a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings. c Including users (pre-paid services).

ABONENCI TELEFONICZNI NA 1000 LUDNOŚCI W WYBRANYCH KRAJACH

TELEPHONE SUBSCRIBERS PER 1000 POPULATION IN SELECTED COUNTRIES

a Standardowe łącza główne.
a Standard main lines.

Źródło – Source: „International Telecommunication Union”.

TABLE 1 (233). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GŁÓWNYCH PARTNERÓW (ceny bieżące)**
FOREIGN TRADE TURNOVER BY MAIN TRADING PARTNERS (current prices)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln USD Total in mln USD	Pierwszy partner First partner		Drugi partner Second partner		Trzeci partner Third partner	
		nazwa kraju country	w % ogółem in % of total	nazwa kraju country	w % ogółem in % of total	nazwa kraju country	w % ogółem in % of total
1929 Import	342	Niemcy Germany	27,3	Stany Zjednoczo- ne United States	12,5	Wielka Brytania United Kingdom	8,5
Imports							
Eksport	310	Niemcy Germany	31,2	Czechosłowacja Czechoslovakia	10,5	Austria Austria	10,5
Exports							
Saldo	-32						
Balance							
1938 Import	247	Niemcy Germany	14,5	Stany Zjednoczo- ne United States	12,2	Wielka Brytania United Kingdom	11,4
Imports							
Eksport	225	Wielka Brytania United Kingdom	18,2	Niemcy Germany	14,5	Szwecja Sweden	6,0
Exports							
Saldo	-22						
Balance							
1950 Import	668	ZSRR USSR	28,8	Czechosłowacja Czechoslovakia	13,2	NRD GDR	11,5
Imports							
Eksport	634	ZSRR USSR	24,3	NRD GDR	13,9	Czechosłowacja Czechoslovakia	9,2
Exports							
Saldo	-34						
Balance							
1960 Import	1495	ZSRR USSR	31,2	NRD GDR	12,5	Czechosłowacja Czechoslovakia	8,5
Imports							
Eksport	1326	ZSRR USSR	29,4	NRD GDR	9,4	Czechosłowacja Czechoslovakia	8,5
Exports							
Saldo	-169						
Balance							
1970 Import	3608	ZSRR USSR	37,7	NRD GDR	11,1	Czechosłowacja Czechoslovakia	8,6
Imports							
Eksport	3548	ZSRR USSR	35,3	NRD GDR	9,3	Czechosłowacja Czechoslovakia	7,5
Exports							
Saldo	-60						
Balance							
1980 Import	19089	ZSRR USSR	33,1	RFN FRG	6,7	NRD GDR	6,6
Imports							
Eksport	16997	ZSRR USSR	31,2	RFN FRG	8,1	Czechosłowacja Czechoslovakia	6,9
Exports							
Saldo	-2092						
Balance							
1992 Import	15913	Niemcy Germany	23,9	Rosja Russia	8,5	Włochy Italy	6,9
Imports							
Eksport	13187	Niemcy Germany	31,4	Holandia Netherlands	6,0	Włochy Italy	5,6
Exports							
Saldo	-2726						
Balance							
2000 Import	48940	Niemcy Germany	23,9	Rosja Russia	9,4	Włochy Italy	8,3
Imports							
Eksport	31651	Niemcy Germany	34,9	Włochy Italy	6,3	Francja France	5,2
Exports							
Saldo	-17289						
Balance							

TABL. 1 (233). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GŁÓWNYCH PARTNERÓW (dok.)**
 FOREIGN TRADE TURNOVER BY MAIN TRADING PARTNERS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln USD Total in mln USD	Pierwszy partner First partner		Drugi partner Second partner		Trzeci partner Third partner	
		nazwa kraju country	w % ogółem in % of total	nazwa kraju country	w % ogółem in % of total	nazwa kraju country	w % ogółem in % of total
2010 Import	178063	Niemcy Germany	21,9	Rosja Russia	10,2	Chiny China	9,4
Imports							
Eksport	159758	Niemcy Germany	26,1	Francja France	6,8	Wielka Brytania United Kingdom	6,3
Exports							
Saldo	-18305						
Balance							
2015 Import	197682	Niemcy Germany	22,9	Chiny China	11,6	Rosja Russia	7,3
Imports							
Eksport	200343	Niemcy Germany	27,1	Wielka Brytania United Kingdom	6,7	Czechy Czech Republic	6,6
Exports							
Saldo	+2661						
Balance							
2016 Import	200672	Niemcy Germany	23,3	Chiny China	12,0	Rosja Russia	5,8
Imports							
Eksport	205048	Niemcy Germany	27,4	Wielka Brytania United Kingdom	6,7	Czechy Czech Republic	6,6
Exports							
Saldo	+4376						
Balance							
2017 Import	227774	Niemcy Germany	23,1	Chiny China	11,9	Rosja Russia	6,5
Imports							
Eksport	228182	Niemcy Germany	27,4	Czechy Czech Republic	6,4	Wielka Brytania United Kingdom	6,4
Exports							
Saldo	+408						
Balance							

U w a g a. Nazwy krajów odnoszą się do lat prezentacji; import do 1980 r. na warunkach fob.

N o t e. Country names are relative to years of presentation; imports until 1980 according to fob.

Od 1 I 1992 r. statystyka **obrotów handlu zagranicznego** prowadzona jest według metodologii Departamentu Statystyki Organizacji Narodów Zjednoczonych. Źródłem danych dla statystyki handlu zagranicznego od 1992 r. do 30 IV 2004 r. był dokument zgłoszenia celnego — Jednolity Dokument Administracyjny (SAD), a od 1 V 2004 r., tj. od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (UE), są:

- system INTRASTAT — bazujący na deklaracjach przywozu i wywozu INTRASTAT; system ten obejmuje obroty towarowe realizowane pomiędzy Polską a państwami członkowskimi UE;
- system EXTRASTAT — bazujący na zgłoszeniach celnych; system ten obejmuje obroty towarowe realizowane pomiędzy Polską a tzw. krajami trzecimi, tj. niebędącymi członkami UE;
- alternatywne źródła danych, wykorzystywane od 1 I 2006 r. do rejestracji obrotów tzw. „towarami specyficznymi”, tj. energią elektryczną, gazem ziemnym, produktami morskimi oraz militariami.

Dane otrzymane z połączenia ww. źródeł tworzą jednolity zbiór statystyki handlu zagranicznego.

Ponadto w danych o obrotach handlu zagranicznego uwzględnia się szacunek obrotów tych podmiotów, które zostały zwolnione ze składania deklaracji INTRASTAT.

Wartość importu, jeśli nie zaznaczono inaczej, została wykazana na warunkach cif, tzn. łącznie z kosztami transportu i ubezpieczenia do granicy polskiej. Wartość eksportu została wykazana na warunkach fob.

Wskaźniki **cen transakcyjnych** określają zmiany cen w walutach obcych oraz zmiany kursów walut wyrażonych w złotych. Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu struktury wartości obrotów handlu zagranicznego z roku badanego.

Wskaźnik „**terms of trade**” jest to stosunek zmian cen towarów eksportowanych do zmian cen towarów importowanych.

Since 1 I 1992 statistics of **foreign trade turnover** have been conducted according to the UN Statistics Division methodology. The source of data for foreign trade statistics in the period from 1992 to 30 IV 2004 was the customs declaration document Single Administrative Document (SAD), since 1 V 2004, i.e. from the day of Poland's accession to the European Union (EU), have been:

- INTRASTAT system — based on INTRASTAT declarations of arrivals and dispatches — covers the trade turnover between Poland and other EU member states;
- EXTRASTAT system — based on customs declarations — covers the trade turnover between Poland and the third countries, i.e. EU non-member states;
- alternative data sources used since 1 I 2006 for the registration of specific goods, such as electricity, gas, sea products and military goods.

Data received from combination of the above mentioned sources constitute a uniform collection of foreign trade statistics.

Moreover, the data on foreign trade turnover include estimations of turnover of the entities exempted from submitting INTRASTAT declaration.

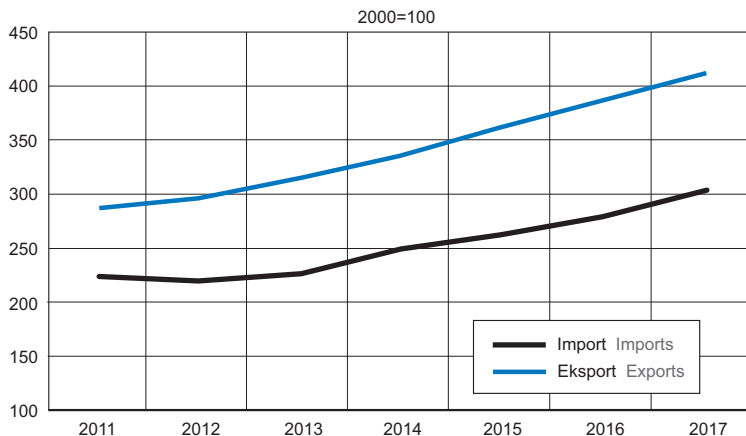
The value of imports, unless otherwise indicated, is presented according to cif, i.e. including costs transport and insurance charges to the Polish border. The value of exports is presented according to fob.

Transaction price indices define changes in foreign currency prices and changes in exchange rates of foreign currencies expressed in zlotys. Price indices are calculated applying the structure of turnover value in the surveyed year.

”**Terms of trade**” index presents the relation of price changes of exported commodities to price changes of imported commodities.

DYNAMIKA IMPORTU I EKSPORTU (ceny stałe)^a

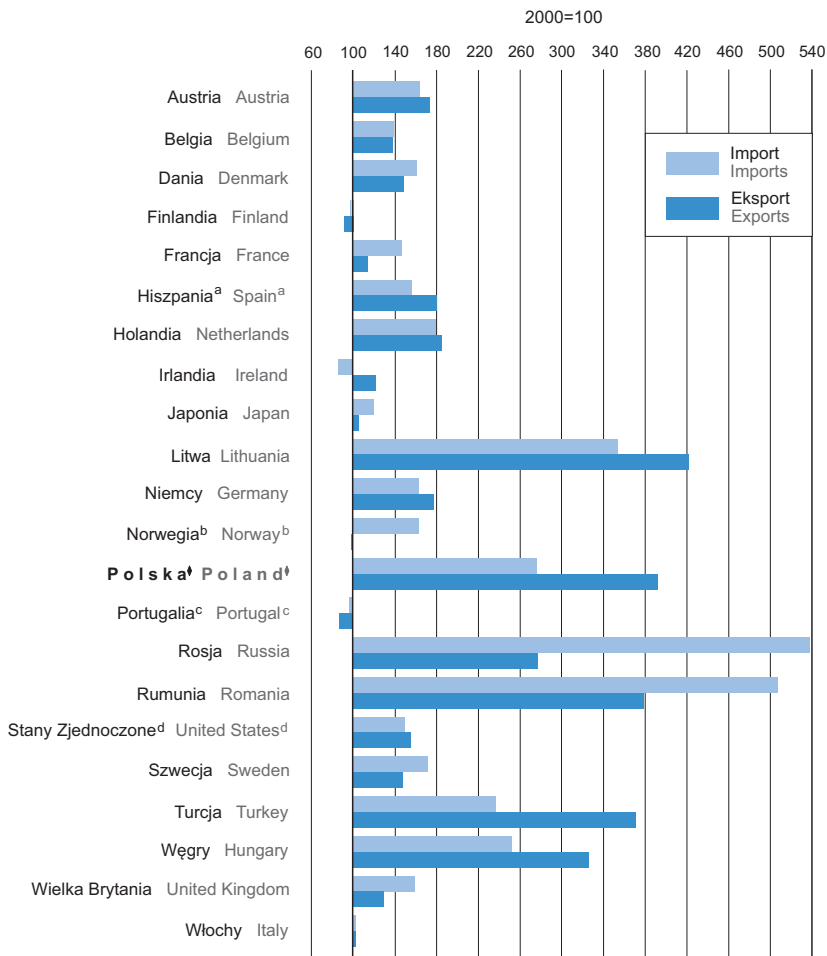
INDICES OF IMPORTS AND EXPORTS (constant prices)^a

^a Obliczone na podstawie danych wyrażonych w złotych; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

^a Calculated on the basis of data expressed in zlotys; see general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

DYNAMIKA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO W WYBRANYCH KRAJACH W 2016 R. (ceny stałe)
 INDICES OF FOREIGN TRADE TURNOVER IN SELECTED COUNTRIES IN 2016 (constant prices)

^a 2015 r. ^b Z wyłączeniem statków. ^c 2010 r. ^d Łącznie z Wyspami Dziewiczymi Stanów Zjednoczonych i Portoryko, z wyłączeniem wymiany handlowej z Guam i Samoa Amerykańskim; dane zawierają obroty związane ze złotem niemonetarnym.

^a 2015. ^b Excluding ships. ^c 2010. ^d Including the trade Virgin Islands and Puerto Rico, excluding shipments of merchandise between the United State and Guam and American Samoa; data include imports and exports of non-monetary gold.

Źródło – Source: „United Nations Commodity Trade Statistics Database”.

TABL. 2 (234). DYNAMIKA IMPORTU I EKSPORTU ORAZ WSKAŹNIKI CEN HANDLU ZAGRANICZNEGO
INDICES OF IMPORTS AND EXPORTS AND PRICE INDICES OF FOREIGN TRADE

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Wskaźniki wolumenu^a: Volume indices ^a :											
import	106,2	98,5	102,9	110,4	105,3	106,4	108,6	303,8	205,4	144,5	115,6
eksport	108,1	103,4	106,5	106,7	107,7	106,7	106,4	412,4	219,5	155,5	113,5
Wskaźniki cen transakcyj- nych: Transaction price indices:											
import	109,5	105,6	98,3	97,3	99,9	99,7	101,6	133,8	128,4	111,9	101,3
eksport	107,4	104,4	100,8	100,3	100,6	100,3	101,8	152,8	137,3	116,4	102,1
Terms of trade	98,1	98,9	102,5	103,1	100,7	100,6	100,2	114,2	106,9	104,0	100,8

^a Obliczono na podstawie danych wyrażonych w złotych w cenach stałych; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

^a Calculated on the basis of data expressed in zlotys in constant prices; see general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

Skład ugrupowań gospodarczych:

- UE obejmuje kraje: Austrię, Belgię, Danię, Finlandię, Francję, Grecję, Hiszpanię, Holandię, Irlandię, Luksemburg, Niemcy, Portugalię, Szwecję, Wielką Brytanię, Włochy, od 1 V 2004 r. — Cypr, Czechy, Estonię, Litwę, Łotwę, Malte, Polskę, Słowację, Słowenię i Węgry, od 1 I 2007 r. — Bułgarię i Rumunię oraz od 1 VII 2013 r. — Chorwację;
- EFTA obejmuje kraje: Islandię, Liechtenstein, Norwegię i Szwajcarię;
- OECD obejmuje kraje: UE (według stanu organizacyjnego obowiązującego do 30 IV 2004 r.) i EFTA (bez Liechtensteinu) oraz Australię, Chile, Czechy, Estonię, Izrael, Japonię, Kanadę, Koreę Południową, Łotwę, Meksyk, Nową Zelandię, Polskę, Słowację, Słowenię, Stany Zjednoczone, Turcję i Węgry.

Composition of economic groupings:

- EU includes countries: Austria, Belgium, Denmark, Finland, France, Greece, Spain, the Netherlands, Ireland, Luxembourg, Germany, Portugal, Sweden, the United Kingdom and Italy, since 1 V 2004 — Cyprus, the Czech Republic, Estonia, Lithuania, Latvia, Malta, Poland, Slovakia, Slovenia and Hungary, since 1 I 2007 — Bulgaria and Romania as well as since 1 VII 2013 — Croatia;
- EFTA includes countries: Iceland, Liechtenstein, Norway and Switzerland;
- OECD includes countries of the EU (according to the organising status binding until 30 IV 2004) and EFTA (excluding Liechtenstein) as well as Australia, Chile, the Czech Republic, Estonia, Israel, Japan, Canada, South Korea, Latvia, Mexico, New Zealand, Poland, Slovakia, Slovenia, the United States, Turkey and Hungary.

TABL. 3 (235). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW (ceny bieżące)**
 FOREIGN TRADE TURNOVER BY GROUPS OF COUNTRIES (current prices)

Wyszczególnienie Specification		2010	2015	2016	2017	
		w mln zł		in mln zł	w mln USD in mln USD	
a — import	imports					
b — eksport	exports					
c — saldo	balance					
OGÓŁEM	a	536221	740973	786470	868039	227774
TOTAL	b	481058	750836	803478	870055	228182
	c	-55163	+9863	+17008	+2016	+408
w tym kraje OECD	a	372978	504539	545807	595791	156319
of which OECD countries	b	399116	620252	667635	729357	191204
	c	+26138	+115713	+121828	+133566	+34885
Kraje rozwinięte gospodarczo	a	360404	495402	536594	585614	153650
Developed countries	b	408458	643697	693534	751907	197130
	c	+48054	+148295	+156940	+166293	+43480
w tym: UE	a	318974	444717	481667	521436	136802
of which: EU	b	380679	596043	641310	693721	181891
	c	+61705	+151326	+159643	+172285	+45089
EFTA	a	12975	15695	14862	16554	4337
EFTA	b	11295	17246	17886	19061	4997
	c	-1680	+1551	+3024	+2507	+660
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej	a	63422	63568	56757	70020	18384
Countries of Central and Eastern Europe	b	38553	39610	43899	51185	13466
	c	-24869	-23958	-12858	-18835	-4918
Kraje rozwijające się gospodarczo	a	112395	182003	193119	212405	55740
Developing countries	b	34047	67529	66045	66963	17586
	c	-78348	-114474	-127074	-145442	-38154

Import i eksport na 1 mieszkańca (ceny bieżące)

Imports and exports per capita (current prices)

	2010	2015	2016	2017	
	w zł		in zł		
Import	13922	19269	20467	22592	Imports
Eksport	12490	19525	20909	22645	Exports

Handel zagraniczny

Foreign trade

TABLE 4 (236). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG WYBRANYCH KRAJÓW (ceny bieżące)**
FOREIGN TRADE TURNOVER BY SELECTED COUNTRIES (current prices)

Wyszczególnienie Specification a — import imports b — eksport exports	2010	2015	2016	2017		
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	a	536221	740973	786470	868039	100,0
TOTAL	b	481058	750836	803478	870055	100,0
EUROPA EUROPE						
Austria	a	9006	13157	13223	14494	1,7
Austria	b	9223	13252	14244	16552	1,9
Belgia	a	12801	18047	20842	22159	2,6
Belgium	b	11398	16362	17339	19147	2,2
Białoruś	a	2533	3160	3156	4058	0,5
Belarus	b	4882	4997	5312	5641	0,6
Bulgaria	a	1044	2154	2394	2489	0,3
Bulgaria	b	1635	3731	4523	4400	0,5
Chorwacja	a	333	710	786	725	0,1
Croatia	b	1062	2290	2636	3026	0,3
Cypr	a	116	1019	442	340	0,0
Cyprus	b	340	1452	772	618	0,1
Czechy	a	20262	25805	28468	31226	3,6
Czech Republic	b	28773	49834	52801	55726	6,4
Dania	a	6573	9154	9175	10554	1,2
Denmark	b	8957	12651	14224	15831	1,8
Estonia	a	523	755	966	991	0,1
Estonia	b	2243	4314	4446	4916	0,6
Finlandia	a	5394	6268	6252	6623	0,8
Finland	b	3463	5703	6563	6956	0,8
Francja ¹	a	23165	27793	31274	33841	3,9
France ¹	b	32571	41595	44216	48902	5,6
Grecja	a	945	1883	1988	1929	0,2
Greece	b	2091	3139	3519	3485	0,4
Hiszpania	a	10841	16408	17867	19781	2,3
Spain	b	12773	19653	21828	23693	2,7
Holandia	a	19881	28527	30217	32858	3,8
Netherlands	b	21094	33237	36004	38201	4,4
Irlandia	a	3360	6140	6570	6250	0,7
Ireland	b	1796	2616	2999	3459	0,4

1 Łącznie z Monako i departamentami zamorskimi Francji (Reunion, Gwadelupa, Martynika i Gujana Francuska).

1 Including Monaco and French Overseas Departments (Reunion, Guadeloupe, Martinique and French Guiana).

TABL. 4 (236). **OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG WYBRANYCH KRAJÓW (cd.)**
 FOREIGN TRADE TURNOVER BY SELECTED COUNTRIES (cont.)

Wyszczególnienie Specification a — import imports b — eksport exports	2010	2015	2016	2017	
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent	
EUROPA (dok.) EUROPE (cont.)					
Litwa ..... a	3218	4161	5323	6847	0,8
Lithuania ..... b	5588	10545	11351	12425	1,4
Luksemburg ..... a	739	1211	1110	1567	0,2
Luxembourg ..... b	512	899	997	1369	0,2
Łotwa ..... a	708	1492	1414	1640	0,2
Latvia ..... b	2713	6114	5767	5625	0,6
Malta ..... a	139	114	112	169	0,0
Malta ..... b	96	219	182	189	0,0
Niemcy ..... a	117306	169612	183201	200382	23,1
Germany ..... b	125551	203544	220024	238474	27,4
Norwegia ¹ ..... a	8096	9201	8236	9370	1,1
Norway ¹ ..... b	7139	10273	9648	10097	1,2
Portugalia ..... a	1374	2323	2571	2906	0,3
Portugal ..... b	1847	2829	3247	3754	0,4
Rosja ..... a	54864	53735	45338	56309	6,5
Russia ..... b	20135	21418	22695	26381	3,0
Rumunia ..... a	3764	6090	7037	7807	0,9
Romania ..... b	6590	12399	14310	16134	1,9
Słowacja ..... a	11056	13478	15713	15474	1,8
Slovakia ..... b	12993	19279	19798	21893	2,5
Słowenia ..... a	2105	2669	2744	3202	0,4
Slovenia ..... b	1695	2627	2968	3421	0,4
Szwajcaria ..... a	4541	5895	5934	6289	0,7
Switzerland ..... b	4012	6663	7504	8252	0,9
Szwecja ..... a	10076	13634	13732	15941	1,8
Sweden ..... b	14234	20570	23289	24094	2,8
Ukraina ..... a	5529	6396	7960	9133	1,1
Ukraine ..... b	11924	12446	15059	18203	2,1
Węgry ..... a	9318	12080	14127	14955	1,7
Hungary ..... b	13618	19969	21296	23023	2,6
Wielka Brytania ..... a	14657	20082	20355	20657	2,4
United Kingdom ..... b	30205	50609	53437	55426	6,4
Włochy ..... a	30533	39906	43722	45588	5,3
Italy ..... b	28529	36303	38300	42688	4,9

1 Łącznie z Svalbard i Jan Mayen.

1 Including Svalbard and Jan Mayen.

TABL. 4 (236). OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG WYBRANYCH KRAJÓW (dok.)

FOREIGN TRADE TURNOVER BY SELECTED COUNTRIES (cont.)

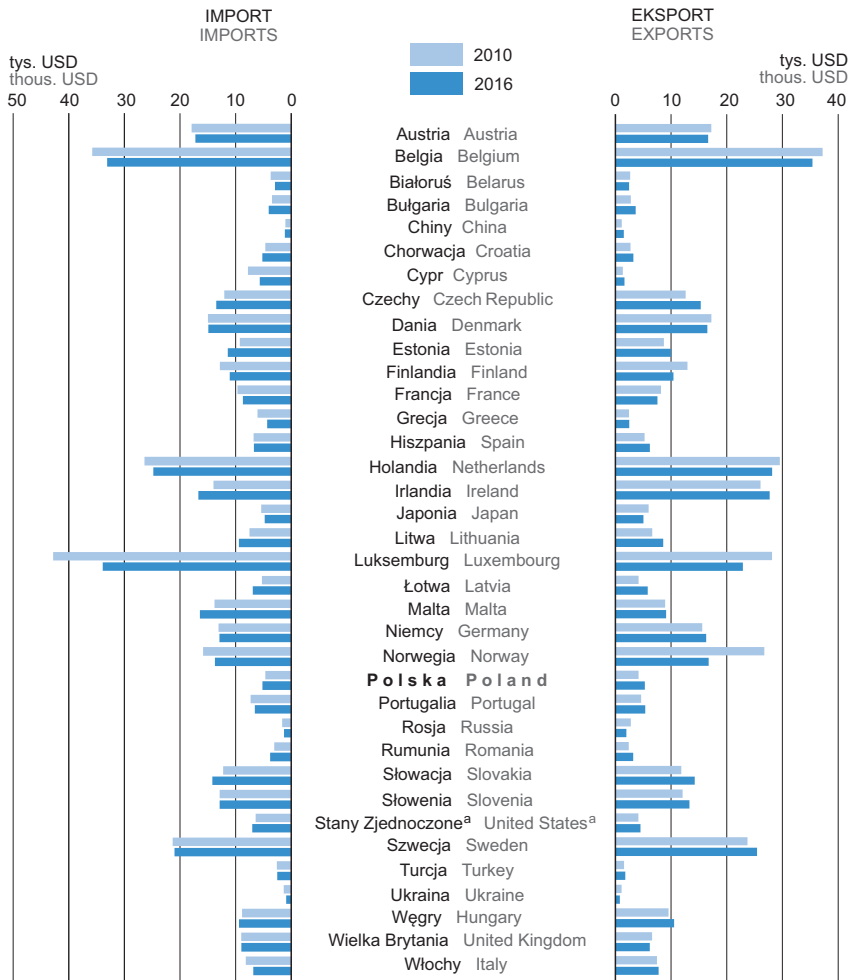
Wyszczególnienie Specification a — import imports b — eksport exports	2010	2015	2016	2017		
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent		
AZJA ASIA						
Chiny ¹	a	50449	85748	94235	102904	11,9
China ¹	b	4921	7610	7512	8771	1,0
Chiny — Tajwan	a	5251	4824	4618	5366	0,6
China — Taiwan	b	448	536	602	668	0,1
Japonia	a	10908	10046	11606	14140	1,6
Japan	b	1386	2150	2319	2132	0,2
Korea Południowa	a	14745	12528	13339	13849	1,6
South Korea	b	838	1602	1991	2077	0,2
Turcja	a	6431	10883	12231	13382	1,5
Turkey	b	7512	11654	12247	12462	1,4
AFRYKA AFRICA						
Egipt	a	152	407	479	557	0,1
Egypt	b	714	1473	1457	1055	0,1
Maroko	a	474	1168	1283	1484	0,2
Morocco	b	426	1197	1214	977	0,1
Rep. Południowej Afryki	a	740	899	1211	1383	0,2
South Africa	b	1361	2177	2193	2444	0,3
AMERYKA AMERICA						
Argentyna	a	1880	2475	2845	3092	0,4
Argentina	b	255	352	310	630	0,1
Brazylia	a	2444	3772	3567	4550	0,5
Brazil	b	1128	1495	1424	1563	0,2
Kanada	a	1606	1399	1436	2588	0,3
Canada	b	2785	4663	5426	4994	0,6
Stany Zjednoczone ²	a	13560	19773	22135	25019	2,9
United States ²	b	8761	16841	18859	23399	2,7
AUSTRALIA I OCEANIA AUSTRALIA AND OCEANIA						
Australia	a	513	1241	1411	2236	0,3
Australia	b	863	2134	2198	2740	0,3

1 Bez Tajwanu i Specjalnych Regionów Administracyjnych — Hongkong i Makau. 2 Łącznie z Portoryko.

1 Excluding Taiwan and Special Administrative Regions — Hong Kong and Macao. 2 Including Puerto Rico.

IMPORT I EKSPORT NA 1 MIESZKAŃCA W WYBRANYCH KRAJACH (ceny bieżące)

IMPORTS AND EXPORTS PER CAPITA IN SELECTED COUNTRIES (current prices)

^a Łącznie z Wyspami Dziewiczymi Stanów Zjednoczonych i Portoryko, z wyłączeniem wymiany handlowej z Guam i Samoa Amerykańskim; dane zawierają obroty związane ze złotem niemonetarnym.

^a Including the trade of the Virgin Islands and Puerto Rico, excluding shipments of merchandise between the United States and Guam and American Samoa; data include imports and exports of non-monetary gold.

Źródło – Source: „World Population Prospects, The 2017 Revision Population Database”, „United Nations Commodity Trade Statistics Database”.

Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu (SITC) wydana została przez Departament Statystyki ONZ w 1950 r. i znowelizowana w 2007 r. jako wersja 4 do klasyfikowania wszystkich towarów objętych handlem międzynarodowym.

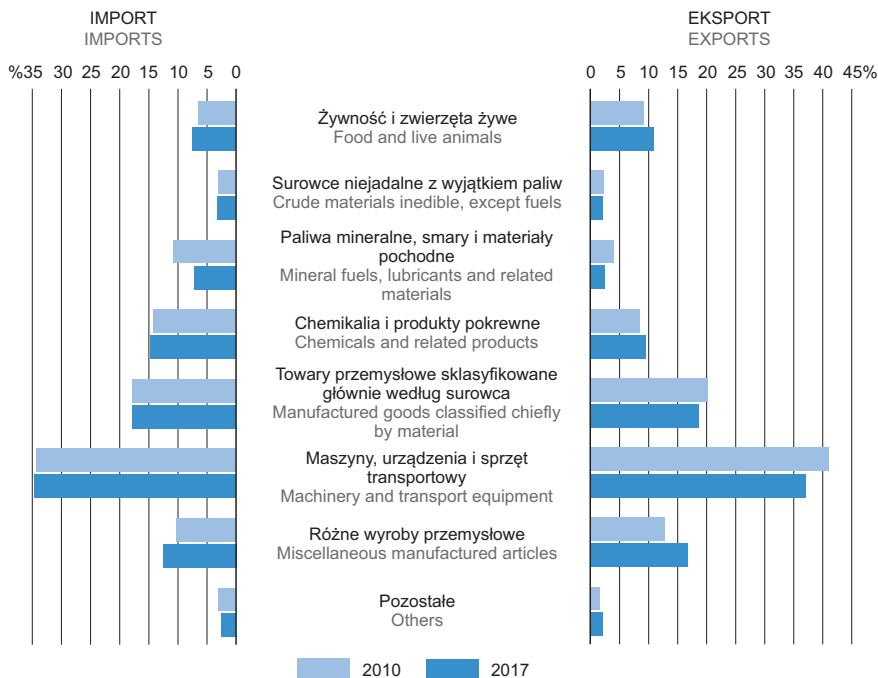
Do opracowania obrotów handlu zagranicznego według nomenklatury SITC zastosowano klucz przejścia z Nomenklatury Scalonej CN, która stanowi podstawową klasyfikację towarową handlu zagranicznego. Grupowanie towarów oparte jest na kryterium ich przeznaczenia lub kryterium surowcowym.

The Standard International Trade Classification (SITC) was issued by the UN Statistics Division in 1950 and amended in 2007 (revision 4) for classifying all commodities subject to foreign trade.

For compiling foreign trade turnover according to SITC nomenclature, a correlation table key was used for converting from the CN, which constitutes a basic classification of foreign trade. The commodity grouping is based on the designation criterion or on raw materials criterion.

IMPORT I EKSPORT WEDŁUG SEKCJI SITC^a (ceny bieżące)

IMPORTS AND EXPORTS BY SITC SECTIONS^a (current prices)

^a Struktura liczona z wartości wyrażonych w złotych.
^a Structure calculated from values expressed in zlotys.

Uwaga. Wyniki finansowe prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 395).

Note. The financial results are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2018 item 395).

Finanse przedsiębiorstw

Finances of enterprises

Dane prezentowane w dziale dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej; dane nie obejmują szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i podmiotów zaklasyfikowanych według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”.

Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- przychody netto ze sprzedaży produktów (wytrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów,
- przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku,
- pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu,
- przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów (wytrobów i usług),
- wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia),
- pozostałe koszty operacyjne,
- koszty finansowe.

Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

Wynik zdarzeń nadzwyczajnych stanowi różnicę między zyskami nadzwyczajnymi a stratami nadzwyczajnymi. Zyski i straty nadzwyczajne dotyczą skutków finansowych zdarzeń występujących niepowtarzalnie poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Od 2016 r. wszelkie zdarzenia związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, które dotychczas wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

Data presented in the chapter concern economic entities keeping accounting ledgers, employing 50 persons and more; data do not include higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and entities, the main activity of which is classified according to NACE Rev. 2 in the sections "Agriculture, forestry and fishing" as well as "Financial and insurance activities".

Revenues from total activity (sums received and due) include:

- net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products,
- net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages,
- other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity,
- financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by the entity.

Costs of obtaining revenues from total activity include:

- the cost of products sold (goods and services),
- the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices,
- other operating costs,
- financial costs.

Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

The result on extraordinary events is the difference between extraordinary profits and extraordinary losses. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of the entity and not connected with general risk of activity. Since 2016 all events indirectly connected with the operating activity of the entity which previously affected the extraordinary profits or losses are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015 corrected by the result on extraordinary events.

Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

TABL. 1 (237). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	2029731	2520938	2620281	2865058	Revenues from total activity
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	1200633	1498883	1548918	1686012	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	761016	945919	988921	1085736	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	30726	35001	36712	44454	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	1922052	2412761	2488863	2714984	Costs of obtaining revenues from total activity
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	1217468	1543999	1590580	1743154	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	642163	790115	820124	893848	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	30231	43127	39058	37401	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	107679	108177	131418	150074	Financial result on economic activity
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych^a	-190	38	x	x	Result on extraordinary events^a
Wynik finansowy brutto^a	107489	108215	131418	150074	Gross financial result^a
Zysk brutto	121503	138473	154838	168721	Gross profit
Strata brutto	14014	30258	23420	18647	Gross loss

a Patrz nota na str. 336.

a See note on page 337.

TABL. 1 (237). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	18043^b	16674	20355	23678	Obligatory encumbrances on gross financial result
Wynik finansowy netto	89446	91541	111063	126396	Net financial result
Zysk netto	103164	120485	134397	145290	Net profit
Strata netto	13718	28944	23334	18894	Net loss

b Obejmują tylko podatek dochodowy.

b Include only income tax.

TABL. 2 (238). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW W WYBRANYCH SEKCJACH W 2017 R.**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES IN SELECTED SECTIONS IN 2017

Wyszczególnienie Specification	Przemysł Industry					Budownictwo Construction	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A water supply; sewerage, waste management and remediation activities		
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	1479966	60126	1199034	192658	28148	102770	876881
w tym: of which:							
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytrobów i usług)	1174646	44345	1004949	101306	24046	97889	57712
Net revenues from sale of products (goods and services)							
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	249862	5156	163272	78976	2458	2121	808090
Net revenues from sale of goods and materials							
Przychody finansowe	28367	1756	16730	9656	225	882	4734
Financial revenues							

TABL. 2 (238). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW W WYBRANYCH SEKCJACH W 2017 R. (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES IN SELECTED SECTIONS IN 2017 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przemysł Industry					Budownictwo Construction	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A water supply; sewerage, waste management and remediation activities		
	w mln zł		in mln zł				
Koszty uzyskania przychodów z całości działalności Costs of obtaining revenues from total activity	1382470	52282	1131362	172585	26241	98968	853402
w tym: of which:							
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług) Cost of products sold (goods and services)	1130597	38393	975710	93273	23221	93665	180428
Wartość sprzedanych towarów i materiałów Value of goods and materials sold	206208	4807	128746	70657	1998	2728	659936
Koszty finansowe Financial costs	20712	2007	14911	3403	391	844	5991
Wynik finansowy brutto Gross financial result	97496	7844	67672	20073	1907	3802	23479
Zysk brutto Gross profit	106285	8456	74512	21211	2106	5285	27248
Strata brutto Gross loss	8789	612	6840	1138	199	1483	3769
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	14125	1794	9632	2322	377	918	4555
Wynik finansowy netto Net financial result	83371	6050	58040	17751	1530	2884	18924
Zysk netto Net profit	92039	6653	64936	18717	1733	4449	22988
Strata netto Net loss	8668	603	6896	966	203	1565	4064

TABL. 3 (239). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótko- terminowe Short- term invest- ments	Krótko- terminowe rozliczenia między- okresowe Short- term inter- period settle- ments	
			razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^a of which from deliveries and services ^a			
			w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2010	663259	169468	296866	248204	178974	17951
TOTAL	2015	806897	223559	347473	283183	212141	23724
	2016	872218	240292	375648	309344	230952	25326
	2017	956153	265098	414356	341733	249750	26949
w tym: of which:							
Przemysł		506137	151808	221464	183759	122209	10656
Industry							
górnictwo i wydobywanie		18930	5207	6948	4536	6007	768
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		417336	138263	183560	153640	88102	7411
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		59121	7628	27017	22481	22325	2151
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a		10750	710	3939	3102	5775	326
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		61275	13429	24198	19004	17449	6199
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^b		229996	88293	94653	80874	43525	3525
Trade; repair of motor vehicles ^b							

a Bez względu na okres wymagalności zapłaty.

a Irrespective of their due date.

TABL. 4 (240). ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE PRZEDSIĘBIORSTW^a

Stan w dniu 31 XII

SHORT-TERM LIABILITIES OF ENTERPRISES^a

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym Of which			
		kredyty i pożyczki ^b credits and loans ^b	zobowiązania z tytułu liabilities from		
			dostaw i usług ^c deliveries and services ^c	podatków, ceł, ubezpie- czeń i innych świadczeń taxes, cus- toms duties, insurance and other benefits	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	451150	69896	243430	36862
TOTAL	2015	554251	121042	277951	42247
	2016	594892	126896	307991	45211
	2017	649549	132995	340529	47815
w tym: of which:					
Przemysł		335191	73314	166949	26471
Industry					
górnictwo i wydobywanie		13876	1730	6140	2129
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		272676	60794	143657	19920
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		42822	9121	15201	3670
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^a		5817	1669	1951	752
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		37584	3957	18127	2909
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		170257	28347	113265	9840
Trade; repair of motor vehicles ^a					

a Obejmują zobowiązania z wszelkich tytułów, których okres spłaty jest nie dłuższy niż 1 rok; bez funduszy specjalnych. b W 2010 r. bez kredytów i pożyczek wobec jednostek powiązanych. c Bez względu na okres wymagalności zapłaty.

a Include all liabilities in which the repayment period is not longer than 1 year; excluding special funds. b In 2010 excluding credits and loans towards related entities. c Irrespective of their due date.

TABL. 5 (241). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

Wyszczególnienie Specification	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability indicator		
		brutto gross	netto net	
		w %	in %	
OGÓŁEM	2010	94,7	5,3	4,4
TOTAL	2015	95,7	4,3	3,6
	2016	95,0	5,0	4,2
	2017	94,8	5,2	4,4
w tym: of which:				
Przemysł		93,4	6,6	5,6
Industry				
górnictwo i wydobywanie		87,0	13,0	10,1
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe		94,4	5,6	4,8
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A		89,6	10,4	9,2
electricity, gas, steam and air conditioning supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^A		93,2	6,8	5,4
water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities				
Budownictwo		96,3	3,7	2,8
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		97,3	2,7	2,2
Trade; repair of motor vehicles ^A				

Wskaźnik poziomu kosztów jest relacją kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności.

Wskaźnik rentowności obrotu:

- **brutto** jest relacją wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jest relacją wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

Cost level indicator is the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity.

Turnover profitability indicator:

- **gross** is the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** is the relation of the net financial result to revenues from total activity.

Definicję podaży pieniądza oraz zasady klasyfikacji sektorowej podmiotów gospodarki narodowej Narodowy Bank Polski podaje zgodnie z zaleceniami Europejskiego Banku Centralnego.

Podaż pieniądza M3 obejmuje:

- zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków);
- depozyty i inne zobowiązania złotowe i walutowe monetarnych instytucji finansowych wobec: gospodarstw domowych, pozostałych instytucji finansowych, przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, instytucji samorządowych i funduszy zabezpieczenia społecznego:
  - bieżące (depozyty jednodniowe typu overnight oraz depozyty bezterminowe),
  - terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie;
- pozostałe składniki, tj. dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie, wyemitowane przez monetarne instytucje finansowe, a zakupione przez instytucje inne niż monetarne instytucje finansowe, zobowiązania monetarnych instytucji finansowych z tytułu operacji z przyrzeczeniem odkupu oraz jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego (do 2011 r.).

Dane o podaży pieniądza zestawiane są na podstawie informacji od **monetarnych instytucji finansowych**, tj. od banków działających w Polsce i rezydujących w naszym kraju oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych, od 2005 r. — spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz w latach 2006—2011 — funduszy rynku pieniężnego, które — od 2012 r. nie spełniają definicji funduszu rynku pieniężnego. Od 2005 r. dane nie obejmują monetarnych instytucji finansowych będących w stanie likwidacji, upadłości lub będących w fazie organizacji.

Gospodarstwa domowe obejmują osoby prywatne, rolników indywidualnych i przedsiębiorców indywidualnych zatrudniających do 9 osób włącznie.

Pozostałe instytucje finansowe obejmują: instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne, pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe (np. Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, brokerzy i agenci ubezpieczeniowi).

Przedsiębiorstwa niefinansowe obejmują przedsiębiorstwa i spółki państwowe, przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie.

Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych obejmują podmioty nienastawione na zysk (m.in. instytucje dobroczynne, związki zawodowe, towarzystwa naukowe, partie polityczne, kościoły).

Instytucje samorządowe obejmują jednostki samorządu terytorialnego.

Fundusze zabezpieczenia społecznego obejmują Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i zarządzane przez nie fundusze, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Narodowy Fundusz Zdrowia od 2003 r.

The money supply definition and sectoral classification units of the national economy are presented by the National Bank of Poland in line with the European Central Bank's recommendations.

The **M3 money supply** includes:

- the supply of currency in circulation (excluding bank vault cash);
- złoty and foreign currency deposits and other liabilities of monetary financial institutions to households, other financial institutions, non-financial corporations, non-profit institutions serving households, local government units, social security funds:
  - current (overnight deposits and deposits without an agreed term),
  - term with agreed maturity up to 2 years,
- other components, i.e., debt securities up to 2 years issued by monetary financial institutions and held by entities other than monetary financial institutions, liabilities of monetary financial institutions related to repurchase agreements and money market fund units (until 2011).

Data on money supply are compiled on the basis of information from the **monetary financial institutions**, i.e., banks operating in Poland and branches of foreign credit institutions and branches of foreign banks resident in our country, since 2005 — cooperative saving and credit unions and in 2006—2011 —

money market funds. Since 2005 data exclude monetary financial institutions in liquidation, bankruptcy or in organisation.

Households comprise individuals, farmers and individual entrepreneurs employing up to 9 persons.

Other financial institutions comprise insurance companies and pension funds, other financial intermediaries and financial auxiliaries (e.g., Bank's Guarantee Fund, Insurance Guarantee Fund, National Association of Cooperative Savings and Credit Unions, brokers and insurance agents).

Non-financial corporations comprise state-owned enterprises, private enterprises and cooperatives.

Non-profit institutions serving households comprise non-profit entities (among others, charities, trade unions, scientific societies, political parties, churches).

Local government cover local government units.

Social security funds cover the Social Insurance Institution, the Agricultural Social Insurance Fund, and managed by them funds, Labour Fund, Guaranteed Employee Benefit Fund, as well as the National Health Fund since 2003.

TABL. 6 (242). **PODAŻ PIENIĄDZA M3**

Stan w dniu 31 XII

M3 MONEY SUPPLY

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	783649	1154993	1265662	1324383	TOTAL
pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami banków)	92707	149716	174401	184478	currency in circulation (excluding bank vault cash)
depozyty i inne zobowiązania	681951	995543	1081811	1128354	deposits and other liabilities
bieżące	356485	542409	640903	721880	overnight
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	325466	453134	440908	406474	term with agreed maturity up to 2 years
pozostałe składniki	8991	9734	9450	11551	other components
w tym:					of which:
Gospodarstwa domowe					Households
Depozyty i inne zobowiązania	421194	645989	704918	732435	Deposits and other liabilities
bieżące	226736	341115	402001	453228	overnight
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	194459	304874	302917	279207	term with agreed maturity up to 2 years
Pozostałe instytucje finansowe					Other financial institutions
Depozyty i inne zobowiązania	36646	50818	49142	53779	Deposits and other liabilities
bieżące	13069	20302	25899	31589	overnight
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	23577	30516	23244	22190	term with agreed maturity up to 2 years
Przedsiębiorstwa niefinansowe					Non-financial corporations
Depozyty i inne zobowiązania	181260	249341	268987	275409	Deposits and other liabilities
bieżące	88307	145975	169753	187139	overnight
terminowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	92953	103365	99234	88270	term with agreed maturity up to 2 years

TABL. 6 (242). **PODAŻ PIENIĄDZA M3 (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

M3 MONEY SUPPLY (cont.)

As of 31 XII

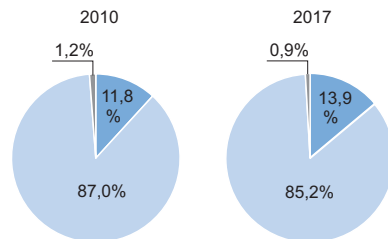
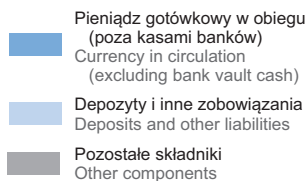
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych					Non-profit institutions serving households
Depozyty i inne zobowiązania	14868	19540	22163	23934	Deposits and other liabilities
bieżące	8303	12518	14912	16419	overnight
terminowe z terminem pierwonym do 2 lat włącznie	6565	7022	7251	7515	term with agreed maturity up to 2 years
Instytucje samorządowe					Local government
Depozyty i inne zobowiązania	21595	24501	31141	32788	Deposits and other liabilities
bieżące	17156	18868	25255	26742	overnight
terminowe z terminem pierwonym do 2 lat włącznie	4440	5633	5887	6046	term with agreed maturity up to 2 years
Fundusze zabezpieczenia społecznego					Social security funds
Depozyty i inne zobowiązania	6387	5354	5460	10009	Deposits and other liabilities
bieżące	2915	3630	3084	6764	overnight
terminowe z terminem pierwonym do 2 lat włącznie	3472	1724	2375	3245	term with agreed maturity up to 2 years

STRUKTURA PODAŻY PIENIĄDZA M3

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF M3 MONEY SUPPLY

As of 31 XII

Bilans płatniczy Polski sporządza się zgodnie ze standardami Międzynarodowego Funduszu Walutowego obowiązującymi od 2014 r., zawartymi w Podręczniku do Bilansu Płatniczego i Międzynarodowej Pozycji Inwestycyjnej BPM6. Bilans ten jest zestawieniem statystycznym, które prezentuje dane o finansowych i niefinansowych transakcjach między podmiotami polskimi i zagranicznymi.

The Poland's balance of payments is compiled in accordance with International Monetary Fund standards valid since 2014, published in Balance of Payments and International Investment Position Manual BPM6. This balance is statistical statement that systematically summarizes the economic transactions of the Polish economy with the rest of the world.

TABLE 7 (243). **BILANS PŁATNICZY POLSKI**
POLAND'S BALANCE OF PAYMENTS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln USD		in mln USD		
RACHUNEK BIEŻĄCY	-25875	-2659	-1369	1584	CURRENT ACCOUNT
Towary (saldo)	-14498	2464	3263	873	Goods (net)
Ekспорт fob	156540	191023	196340	224538	Exports fob
Import fob	171038	188559	193077	223665	Imports fob
Usługi (saldo)	4364	12111	15582	21035	Services (net)
Przychody	35402	45098	49812	59211	Credit
Rozchody	31038	32987	34230	38176	Debit
Dochody pierwotne^a (saldo)	-15623	-16284	-18680	-20218	Primary income^a (net)
Przychody	12779	12560	12654	12321	Credit
Rozchody	28402	28844	31334	32539	Debit
Dochody wtórne (saldo)	-118	-950	-1534	-106	Secondary income (net)
Przychody	6836	6443	6093	6883	Credit
Rozchody	6954	7393	7627	6989	Debit
RACHUNEK KAPITAŁOWY	8611	11331	4884	6805	CAPITAL ACCOUNT
Przychody	9217	12025	5670	7327	Credit
Rozchody	606	694	786	522	Debit
RACHUNEK FINANSOWY	-31014	753	-551	1473	FINANCIAL ACCOUNT
Investycje bezpośrednie — aktywa	9516	4913	11170	4394	Direct investment — assets
Investycje bezpośrednie — pasywa	18395	15065	16758	6268	Direct investment — liabilities
Investycje portfelowe — aktywa	-142	11035	-6101	1161	Portfolio investment — assets
Udziałowe papiery wartościowe ...	649	9997	-6392	70	Equity securities
Dłużne papiery wartościowe	-791	1038	291	1091	Debt securities
Investycje portfelowe — pasywa	28921	7859	-2200	6105	Portfolio investment — liabilities
Udziałowe papiery wartościowe	7395	4117	-2655	1578	Equity securities
Dłużne papiery wartościowe	21526	3742	455	4527	Debt securities
Pozostałe inwestycje — aktywa	4112	5153	2421	5082	Other investment — assets
Narodowy Bank Polski (NBP)	-28	1	245	-245	National Bank of Poland (NBP)
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	242	41	243	-18	General government
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	1864	67	345	594	Monetary financial institutions (excluding NBP)
Pozostałe sektory ^b	2034	5044	1588	4751	Other sectors ^b
Pozostałe inwestycje — pasywa	12921	-2419	16274	-12154	Other investments — liabilities
Narodowy Bank Polski (NBP)	1709	-50	16732	-1177	National Bank of Poland (NBP)
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	2687	-34	-122	-786	General government
Monetarne instytucje finansowe (z wyłączeniem NBP)	5588	-1902	-2746	-2832	Monetary financial institutions (excluding NBP)
Pozostałe sektory ^b	2937	-433	2410	2641	Other sectors ^b
Pochodne instrumenty finansowe	603	-978	130	-1157	Financial derivatives
Oficjalne aktywa rezerwowe	15134	1135	22661	-7788	Official reserve assets
SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-13750	-7919	-4066	-6916	NET ERRORS AND OMISSIONS

a Łącznie z dochodami majątkowymi i odsetkami. b Dotyczy sektorów: gospodarstw domowych, pozostałych instytucji finansowych, przedsiębiorstw niefinansowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

a Including investment and interest income. b Concerns sectors: households, other financial institutions, non-financial corporations, and non-profit institutions serving households.

TABL. 8 (244). ZADŁUŻENIE ZAGRANICZNE I OFICJALNE AKTYWA REZERWOWE POLSKI

Stan w dniu 31 XII

FOREIGN DEBT AND OFFICIAL RESERVE ASSETS OF POLAND

As of 31 XII

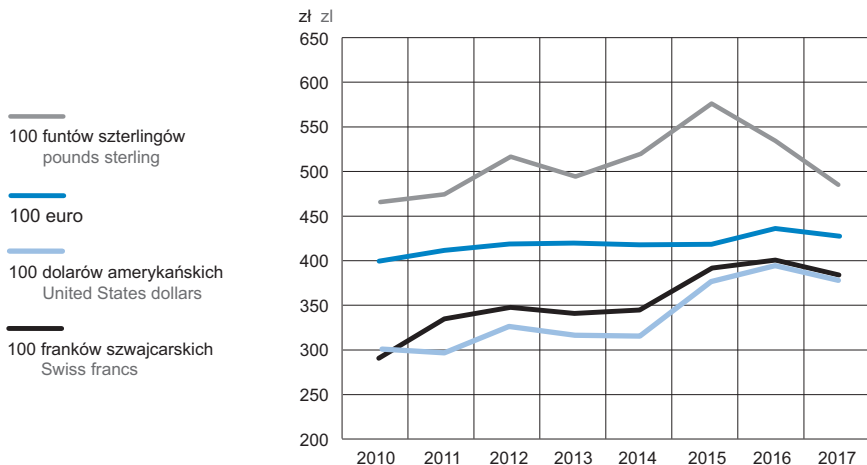
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Zadłużenie zagraniczne brutto ^a w mln dol. USA	319323	331121	337633	378560	Gross foreign debt ^a in mln USD
Oficjalne aktywa rezerwowe:					Official reserve assets:
w milionach dolarów USA	93514	94921	114392	113279	in million USD
w relacji do średniomiesięcz- nych płatności za import to- warów i usług ^b w miesiącach	5,6	5,1	6,0	5,2	in relation to average monthly payments for imports of goods and services ^b in months

a Obejmuje kredyty handlowe i od inwestorów bezpośrednich, dłużne papiery wartościowe wyemitowane na rynek krajowy w posiadaniu nierezydentów, środki na rachunkach bieżących i depozytowych nierezydentów w bankach polskich, pozostałe kredyty i pożyczki (w tym leasing finansowy) oraz zadłużenie zagraniczne samorządów terytorialnych. b Na podstawie bilansu płatniczego Polski.

a Including trade credits and credits from direct investors, stocks of Polish debt securities issued on the domestic market and held by non-residents, funds of non-residents in current and term accounts deposited in Polish banks, other credits and loans (including financial leasing) as well as external debt of local government. b On the basis of Poland's balance of payments.

ŚREDNIE KURSY NIEKTÓRYCH WALUT OBCYCH W NARODOWYM BANKU POLSKIM^a

AVERAGE EXCHANGE RATES OF SOME CURRENCY OF THE NATIONAL BANK OF POLAND^a

a Kurs urzędowy.

a Official rate.

TABL. 9 (245). **STOPY PROCENTOWE NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO**

Stan w końcu roku

INTEREST RATES OF NATIONAL BANK OF POLAND

As of the end of the year

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w %		in %		
Stopa redyskonta weksli	3,75	1,75	1,75	1,75	Rediscount rate
Stopa lombardowa	5,00	2,50	2,50	2,50	Lombard rate
Stopa referencyjna ^a	3,50	1,50	1,50	1,50	Reference rate ^a
Stopa depozytowa	2,00	0,50	0,50	0,50	Deposit rate

a Minimalna rentowność 7-dniowych bonów pieniężnych w operacjach rynku otwartego.

a Minimum yield of 7-day money market bills in open market operations.

Wyniki finansowe banków są prezentowane zgodnie z danymi z systemu sprawozdawczego Narodowego Banku Polskiego. Prezentowane dane (tabl. 10) dotyczą banków komercyjnych, tj.: zorganizowanych w formie spółek akcyjnych, banku państwowego, oddziałów instytucji kredytowych oraz oddziałów banków zagranicznych (w: 2010 r. — 70, 2015 r. — 65, 2016 r. — 63, 2017 r. — 63) i banków spółdzielczych zrzeszonych w bankach zrzeszających (odpowiednio: 575, 559, 556, 550) oraz działających samodzielnie (odpowiednio: 1, 1, 2, 3). Dane nie obejmują Narodowego Banku Polskiego, banków w stanie likwidacji, upadłości oraz nieprowadzących działalności operacyjnej.

The financial results of banks are presented in accordance with the data from the reporting system of the National Bank of Poland. Presented data (table 10) concern commercial banks, i.e.: organised in the form of joint stock companies, the state bank, branches of credit institutions and branches of foreign banks (in: 2010 — 70, 2015 — 65, 2016 — 63, 2017 — 63) and cooperative banks affiliated to affiliating banks (respectively: 575, 559, 556, 550) as well as operating individually (respectively: 1, 1, 2, 3). The data exclude the National Bank of Poland and banks in liquidation, bankruptcy or banks not conducting operating activity.

TABL. 10 (246). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY BANKÓW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF BANKS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017 ^a	Specification
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z działalności operacyjnej	111249	137611	152016	148312	Revenues from operating activity
w tym:					of which:
z działalności bankowej	91250	81472	82389	88212	from banking activity
w tym:					of which:
odsetki	57195	52613	53777	58041	interest
opłaty i prowizje	17321	16931	16418	17901	fee and commission
przychody z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych oraz różnic kursowych	15729	10565	10886	11101	revenues from financial assets and liabilities and exchange rate differences
rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	18026	31533	30339	29821	dissolution of provisions and re-valuation

a Dane wstępne.

a Preliminary data.

TABL. 10 (246). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY BANKÓW (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF BANKS (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017 ^a	Specification
	w mln zł		in mln zł		
Koszty działalności operacyjnej	96987	121903	134001	129922	Costs of operating activity
w tym:					of which:
koszty działalności bankowej	38179	25702	23248	26583	costs of banking activity
odsetki	26322	17394	15871	15538	interest
opłaty i prowizje	3555	3641	3833	4163	fee and commission
koszty z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych oraz różnic kursowych	8302	4667	3544	6882	costs of financial assets and liabilities and exchange rate differences
koszty działania banku	25411	30519	31558	32881	administrative expenses
zwiększenia rezerw i aktualizacja wartości	29246	39380	39469	39314	increase of provisions and revaluation
Wynik finansowy działalności operacyjnej	14262	15708	18015	18390	Financial result from operating activity
Wynik operacji nadzwyczajnych	0,1	0,0	0,0	0,0	Result from extraordinary items
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć rozliczanych metodą praw własności ^b	8	—	#	#	Share of the profit or loss of associates and joint ventures accounted for using the equity method ^b
Wynik z aktywów trwałych (lub grup do zbycia) zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży niezakwalifikowanych jako działalność zaniechana	3	50	#	#	Profit or loss from non-current assets and disposal groups classified as held for sale not qualifying as discontinued operations
Wynik finansowy brutto z działalności kontynuowanej	14273	15758	18236	18400	Gross financial result from continuing operations
zysk brutto	15685	16439	18563	19358	gross profit
strata brutto	1411	682	327	959	gross loss
Podatek dochodowy dotyczący działalności kontynuowanej	2799	2970	4174	4758	Tax expense related to profit or loss from continuing operations
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)	-3	—	#	#	Other compulsory decrease of profit (increase of loss)
Wynik (zysk lub strata) netto z działalności zaniechanej	0,0	0,0	#	#	Profit or loss after tax from discontinued operations
Wynik finansowy netto	11477	12788	13841	13642	Net financial result
zysk netto	12742	13391	14433	14480	net profit
strata netto	1265	603	593	839	net loss

a Dane wstępne. b W latach 2010 i 2015 wykazywany tylko przez banki, które nie stosowały Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w latach 2016 i 2017 — może być wykazywany przez wszystkie banki.

a Preliminary data. b In 2010 and 2015 concerns only banks not applying International Financial Reporting Standards (IFRS), in 2016 and 2017 — might concerns all banks.

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) działa od 16 IV 1991 r. jako spółka akcyjna z udziałem Skarbu Państwa: do 2009 r. — dominującym, a od 2010 r. — z zachowaniem kontrolnego pakietu akcji. Giełda została powołana do organizowania bezpiecznego obrotu instrumentami finansowymi na rynku kapitałowym, z zapewnieniem jednakowego i jednoczesnego dostępu do informacji, przy zachowaniu równych warunków zbywania i nabywania instrumentów finansowych.

GPW prowadzi obrót instrumentami finansowymi na **rynku regulowanym** (główny rynek) i w formie **alternatywnego systemu obrotu**. **Główny rynek** dzieli się na **rynek kasowy** i **terminowy**. Transakcje na **rynku kasowym** polegają na dostawie przedmiotu transakcji bezpośrednio po jej zawarciu i rozliczeniu, notowane są na nim papiery wartościowe, takie jak: akcje, prawa do akcji, prawa poboru, certyfikaty inwestycyjne, produkty strukturyzowane, ETF-y oraz warranty. Natomiast na **rynku terminowym** następuje odsunięcie w czasie właściwej dostawy instrumentu bazowego lub rozliczenia pieniężnego. Na rynku tym realizowane są transakcje instrumentami pochodnymi (derywatami), do których zalicza się kontrakty terminowe, opcje oraz jednostki indeksowe (do 2014 r.).

W formule alternatywnego systemu obrotu GPW prowadzi od 30 VIII 2007 r. rynek **NewConnect**.

Spółką zależną GPW S.A. jest **BondSpot S.A.** (do 17 IX 2009 r. MTS-CeTO S.A.), która prowadzi obrót papierami wartościowymi na rynkach: Treasury BondSpot Poland, Regulowanym Rynku BondSpot i w Alternatywnym Systemie Obrotu.

30 IX 2009 r. rozpoczął działalność zintegrowany rynek instrumentów dłużnych **Catalyst**, zbudowany w oparciu o funkcjonujące wcześniej na GPW i BondSpot rynki instrumentów dłużnych, prowadzony wspólnie przez GPW i BondSpot w formule rynku regulowanego i alternatywnego systemu obrotu. Dwa rynki przeznaczone dla klientów detalicznych prowadzi GPW, dwa dla klientów hurtowych— BondSpot.

The Warsaw Stock Exchange S.A. (WSE) has been operating since 16 IV 1991 as a joint stock company with participation of the State Treasury: to 2009 — controlling, since 2010 — maintaining controlling interest. This institution was established to guarantee reliable turnover of financial instruments on the capital market, ensuring at the same time uniform and simultaneous access to information, and maintaining uniform conditions for the sale and purchase of financial instruments.

WSE deals with the turnover of financial instruments on a **regulated market** (the main market) and within the **alternative trading system**. **The main market** is divided into **the cash market** and **the derivatives market**. On **the cash market** the subject of transaction is delivered directly after the conclusion and settlement of the transaction; among the securities quoted on the cash market are: shares, rights to shares, pre-emptive rights, investment certificates, structured products, ETFs and warrants. In turn, on **the derivatives market** there is a shift in time of the delivery of the underlying instrument or financial settlement. Transactions involving derivatives are concluded on the derivatives market, and include futures contracts, options and index participation units (until 2014).

WSE has been running **the NewConnect market** in the form of alternative trading system since 30 VIII 2007.

A subsidiary of WSE S.A. is **BondSpot S.A.** (until 17 IX 2009, MTS-CeTO S.A.), which provides for the turnover of securities on the following markets: Treasury BondSpot Poland, the Regulated Market BondSpot and within the Alternative Trading System.

The integrated **Catalyst market** of debt instruments, created on the basis of previously functioning within the Warsaw Stock Exchange and BondSpot debt securities markets, has been operating since 30 IX 2009, run jointly by WSE and BondSpot within the formula of a regulated market and alternative trading system. Two markets for retail customers are run by WSE, and two for wholesale customers — by BondSpot.

TABL. 11 (247). **OBROTY NA GŁÓWNYM RYNKU GIELDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
TURNOVER VALUE ON THE MAIN MARKET OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
RYNEK KASOWY CASH MARKET					
Akcje i prawa do akcji	234288	225287	202293	260978	Shares and rights to shares
akcje	233929	224686	202116	260757	shares
prawa do akcji	359	601	177	221	rights to shares
Prawa poboru	266	3	117	6	Pre-emptive rights
Certyfikaty inwestycyjne	107	83	68	86	Investment certificates
Produkty strukturyzowane	286	722	892	950	Structured products
ETF-y	85 ^a	275	187	200	Exchange Traded Funds
Warranty	—	1	—	—	Warrants
RYNEK TERMINOWY DERIVATIVES MARKET					
Kontrakty terminowe	340648	216746	188439	230203	Futures contracts
Opcje	209	122	90	99	Options
Jednostki indeksowe	9	—	—	—	Index participation units

a Od 22 IX.

a Since 22 IX.

Akcja jest papierem wartościowym potwierdzającym udział jej posiadacza (akcjonariusza) w kapitale podstawowym spółki akcyjnej; do obrotu na rynkach regulowanych są dopuszczone tylko akcje zdematerializowane, zwykle oraz na okaziciela.

Prawo do akcji jest to papier wartościowy będący przedmiotem obrotu giełdowego, otrzymywany po wpłaceniu określonej kwoty pieniężnej na akcje nowej emisji.

Prawo poboru jest to prawo pierwszeństwa przysługujące dotychczasowym akcjonariuszom do objęcia akcji z nowych emisji.

Certyfikat inwestycyjny jest papierem wartościowym na okaziciela emitowanym przez zamknięte fundusze inwestycyjne, działające przez określony czas.

Produkt strukturyzowany stanowi zobowiązanie emitenta w stosunku do inwestora, że w terminie wykupu wypłaci mu (obliczoną według zdefiniowanego algorytmu) kwotę rozliczenia zależną od zmian wskaźnika rynkowego instrumentu bazowego (np. kursu akcji lub waluty, indeksu giełdowego).

ETF (Exchange Traded Fund) to otwarty fundusz inwestycyjny (notowany na GPW od 22 IX 2010 r.), który odzwierciedla wyniki określonego indeksu giełdowego, a jego tytuły uczestnictwa są notowane na takich samych zasadach, jak akcje.

Warrant to bezwarunkowe i nieodwołalne zobowiązanie stron do rozliczenia wynikającego z transakcji kupna-sprzedaży instrumentu bazowego lub pakietu instrumentów.

Kontrakt terminowy jest umową między sprzedającym prawo na termin a kupującym to prawo na termin; strony w ramach określonego przez giełdę standardu ustalają wartość instrumentu bazowego, po której nastąpi wykonanie umowy przez świadczenie pieniężne.

Opcja to prawo przysługujące nabywcy opcji wobec jej wystawcy do żądania w ustalonym terminie przyjęcia dostawy instrumentu bazowego po określonej z góry cenie, zwanej ceną wykonania (opcja sprzedawcy z dostawą), zapłaty kwoty zależnej od różnicy między ceną rynkową instrumentu bazowego a ceną wykonania (opcja kupna) lub zapłaty kwoty zależnej od różnicy między ceną wykonania a rynkową (opcja sprzedawcy).

Jednostka indeksowa reprezentuje wszystkie akcje tworzące dany indeks, jej nabycie jest więc równoważne zakupowi całego koszyka akcji wchodzących w skład danego indeksu.

Obligacja jest dłużnym papierem wartościowym emitowanym w seriach przez podmioty mające osobowość prawną: Skarb Państwa (obligacje skarbowe), przedsiębiorstwa (obligacje korporacyjne), spółdzielnie (obligacje spółdzielcze) i samorządy (obligacje komunalne), w którym emitent zobowiązuje się do zapłaty kwoty pieniężnej w sposób i w terminach w niej określonych.

Bon skarbowy jest to krótkoterminowy (do 52 tygodni) dłużny papier wartościowy, oferowany wyłącznie w kraju, emitowany przez Ministra Finansów.

List zastawny upoważnia do zwrotu kwoty nominalnej wraz z obligatoryjnymi świadczeniami odsetkowymi, płatnymi w terminach wskazanych w warunkach emisji. Wystawia go bank hipoteczny.

A share is a security confirming the participation of its owner (shareholder) in the initial capital of the joint stock company; only certificated, ordinary and bearer shares may be traded on regulated markets.

A right to share is a security, which is the subject of trading, and is received after paying a defined monetary amount for the shares of a new issue.

A pre-emptive right is a priority right applicable to existing shareholders for assuming shares of new issues.

An investment certificate is a bearer security issued by closed investment funds operating for a specified period.

A structured product creates an obligation on the issuer, in respect of the investor, to pay the value of settlement (calculated on the basis of a defined algorithm), dependent on the market index of the base instrument (share or currency exchange rates, stock indices values) at the redemption date.

ETF (Exchange Traded Fund) is an open investment fund (quoted on WSE since 22 IX 2010) representing a specific stock exchange index, whereas the ETF certificates are quoted according to the same rules as shares.

A warrant is an unconditional and irrevocable obligation of the parties to repay the settlement amount resulting from purchase-sell transactions of the base instrument or the instruments portfolio.

A futures contract is an agreement between the seller of the right and the purchaser of such a right, in which the parties define the value of the base instrument, within the standards strictly defined by the stock exchange, in which the contract will be fulfilled through monetary benefit.

An option is the right vested applicable to the purchaser, in respect of the issuer, to require within a set period the acceptance of the supply of the base instrument at the price defined in advance, referred to as the strike price (the sales option with delivery), or the payment of the amount dependent on the difference between the market price of the base instrument and the strike price (the purchase option), or the amount dependent on the strike price and the market price (the sales option).

An index participation unit represents all shares forming the index, thus being equivalent to purchasing an investment portfolio comprising this index.

A bond is a debt security issued in series by entities having legal personality: State Treasury (treasury bonds), enterprises (corporate bonds), cooperatives (cooperative bonds) and local government units (municipal bonds), in which the issuer is obligated to repay the monetary amount in the manner and within the period defined on it.

A treasury bill is a short-term (up to 52 weeks) debt security, offered exclusively within Poland, and issued by the Minister of Finance.

A mortgage bond entitling to return the nominal value, together with obligatory interest, payable within the periods indicated in the conditions of the issue. It may be issued by a mortgage bank.

Gieldowa kapitalizacja spółek jest to ich wartość rynkowa stanowiąca iloczyn zarejestrowanych w sądowym rejestrze akcji danej spółki i kursu ustalonego w momencie zamknięcia sesji giełdowej.

Market capitalisation is the market value of the companies and it is accounted as the product of the shares of a given company entered in the court register and the quotation defined upon the market session closing.

TABL. 12 (248). **AKCJE I PRAWA DO AKCJI NA GŁÓWNYM RYNKU
GIELDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
SHARES AND RIGHTS TO SHARES ON THE MAIN MARKET
OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Liczba sesji (w ciągu roku)	253	251	251	250	Number of sessions (during the year)
Liczba notowanych spółek (stan na koniec roku)	400	487	487	482	Number of companies listed (end of the year)
w tym nowe spółki	34	30	19	15	of which new companies
spółki krajowe	373	433	434	432	domestic companies
w tym nowe spółki	29	26	19	13	of which new companies
spółki zagraniczne	27	54	53	50	foreign companies
w tym nowe spółki	5	4	—	2	of which new companies
Giełdowa kapitalizacja spółek (stan na koniec roku) w mln zł	796482	1082863	1115719	1379858	Market capitalisation (end of the year) in mln zł
spółki krajowe	542646	516785	557124	670976	domestic companies
spółki zagraniczne	253836	566077	558596	708882	foreign companies
Wartość obrotów w mln zł	234288	225287	202293	260978	Value of turnover in mln zł
Liczba zawartych transakcji w tys.	12247,8	16534,1	17578,0	20040,2	Number of concluded transactions in thous.
Średnie obroty na 1 sesję w mln zł	926	898	806	1044	Average turnover value per session in mln zł
Indeksy (stan na koniec roku):					Indices (end of the year):
WIG	47490	46467	51754	63746	WIG
WIG Poland	46737	47412	52584	65184	WIG Poland
WIG20	2744	1859	1948	2461	WIG20
WIG30	2760	2076	2243	2825	WIG30
mWIG40	2805	3567	4216	4847	mWIG40
sWIG80	12220	13211	14260	14596	sWIG80

Warszawski Indeks Giełdowy WIG jest najstarszym indeksem giełdowym, obliczanym od pierwszej sesji giełdowej. Podstawowe wartości indeksu obliczane są na podstawie cen akcji wszystkich spółek giełdowych, jeśli w wolnym obrocie znajduje się co najmniej 10% akcji o równowartości 1 mln euro. WIG jest indeksem dochodowym i przy jego obliczaniu uwzględnia się dochód z tytułu dywidend i praw poboru. Początkowy poziom indeksu z dnia 16 IV 1991 r. wyniósł 1000 punktów.

Warszawski Indeks Giełdowy Spółek Krajowych WIG Poland — od 2003 r. — wyliczany jest według metodologii stosowanej dla indeksu WIG, na podstawie portfela akcji krajowych spółek giełdowych.

Warszawski Indeks Giełdowy WIG20 jest indeksem cenowym największych spółek giełdowych. Wartość indeksu obliczana jest na podstawie obrotów i cen akcji 20 spółek giełdowych. Początkowy poziom indeksu z dnia 16 IV 1994 r. wyniósł 1000 punktów.

Warszawski Indeks Giełdowy WIG30 jest indeksem cenowym; wartość indeksu obliczana jest na podstawie wartości portfela akcji 30 największych i najbardziej płynnych spółek z Głównego Rynku GPW. Wartość bazowa indeksu została ustalona na dzień 28 XII 2012 r. i wynosiła 2583 punkty.

Warszawski Indeks Giełdowy mWIG40 jest indeksem cenowym; zastąpił on indeks MIDWIG (do 2006 r.), pokrywa średnie pod względem wartości rynkowej i obrotów spółki giełdowe. Wartość indeksu obliczana jest na podstawie obrotów i cen akcji 40 spółek giełdowych. Początkowy poziom indeksu z dnia 31 XII 1997 r. wyniósł 1000 punktów.

Warszawski Indeks Giełdowy sWIG80 jest indeksem cenowym; zastąpił on indeks WIRR (do 2006 r.). Swoim portfelem pokrywa mniejsze niż WIG20 i mWIG40 spółki giełdowe. Wartości indeksu obliczane są na podstawie obrotów i cen akcji 80 spółek giełdowych. Początkowy poziom indeksu z dnia 29 XII 1994 r. wyniósł 1000 punktów.

The Warsaw Stock Exchange Index WIG is the oldest stock exchange index, calculated since the first market session. The basic index values are calculated on the basis of the prices of shares of all stock exchange companies with at least 10% of freely-traded shares with a value equivalent to 1 mln euro. WIG is a total-return index, and the revenues from both dividends and pre-emptive rights are taken into account in its calculation. The initial level of the index on 16 IV 1991 was 1000 points.

The Warsaw Stock Exchange Index of Domestic Companies WIG Poland — since 2003 — is calculated according to the WIG index methodology, on the basis of the shares portfolio of domestic companies.

The Warsaw Stock Exchange Index WIG20 is a price index of the largest companies quoted on the Stock Exchange. It is calculated on the basis of the stock exchange turnover and the prices of shares in the 20 leading companies. The initial level of the index on 16 IV 1994 was 1000 points.

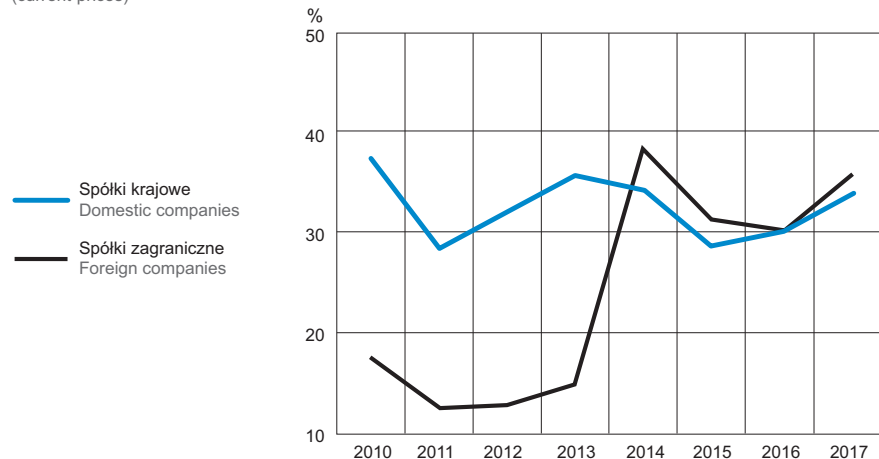
The Warsaw Stock Exchange Index WIG30 is a price index; it is calculated on the basis on the value of portfolio of 30 major and most liquid companies on the Warsaw Stock Exchange Main Market. The base value of WIG30 index was set at 28 XII 2012 at the level of 2583 points.

The Warsaw Stock Exchange Index mWIG40 is a price index, replacing the Warsaw Stock Exchange Index MIDWIG (existing until 2006), which covers medium-sized companies in terms of the stock exchange value and turnover. It is calculated on the basis of the turnover value and the prices of shares of 40 companies. The initial level of the index on 31 XII 1997 was 1000 points.

The Warsaw Stock Exchange Index sWIG80 is a price index, replacing Warsaw Stock Exchange Index WIRR (existing until 2006). It covers with its portfolio the companies quoted on the stock exchange, smaller than WIG20 and mWIG40. It is calculated on the basis of the turnover value and the prices of shares of 80 companies. The initial level of the index on 29 XII 1994 was 1000 points.

GIEŁDOWA KAPITLIZACJA SPÓŁEK^a W RELACJI DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ceny bieżące)

MARKET CAPITALISATION OF THE COMPANIES^a IN RELATION TO GROSS DOMESTIC PRODUCT
(current prices)

^a Dotyczy spółek, których akcje notowane są na głównym rynku Giełdy Papierów Wartościowych; stan w końcu roku.

^a Concerns companies quoted on the main market of Warsaw Stock Exchange; as of the end of the year.

TABL. 13 (249). **KONTRAKTY TERMINOWE NA GŁÓWNYM RYNKU GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
FUTURES CONTRACTS ON THE MAIN MARKET OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Liczba serii kontraktów (stan na koniec roku)	55	144	166	174	Number of futures contracts series (end of the year)
Wartość obrotów ^a w mln zł	340648	216746	188439	230203	Value of turnover ^a in mln zł
Liczba otwartych pozycji (stan na koniec roku)	124504	92646	141776	122514	Number of open interest (end of the year)
Wartość otwartych pozycji w mln zł	3304	2086	3349	3220	Open interest value in mln zł
Liczba zawartych transakcji w tys. ...	3647,2	2800,6	3169,1	3134,0	Number of concluded transactions in thous.
Średni wolumen obrotu ^b na 1 sesję w tys.	55,4	30,9	30,3	29,3	Average volume ^b per session in thous.

a Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych oraz transakcji pakietowych. b Obliczono jako ilorzec liczby kontraktów będących przedmiotem obrotu na sesji oraz liczby sesji.

a Concerns transactions concluded according to continuous trading and block trades. b Calculated as the ratio of the number of contracts which are subject of turnover on session and number of sessions.

Rynek NewConnect to zorganizowany i prowadzony przez GPW kasowy rynek działający w formule alternatywnego systemu obrotu, stworzony dla niewielkich, dynamicznie rozwijających się firm, na którym przedmiotem obrotu są akcje, prawa do akcji oraz prawa poboru.

Na rynku NewConnect obowiązuje **NCIndex**, który jest indeksem dochodowym, obliczanym na podstawie portfela wszystkich spółek notowanych na tym rynku. Początkowy poziom indeksu z dnia 30 VIII 2007 r. wyniósł 100 punktów. W 2013 r. zmieniono wartość bazową indeksu na 1000 punktów.

The NewConnect market is a cash market organised and run by WSE operating in the form of alternative trading system, designed mainly for small, dynamically growing companies and deals with the trade of shares, rights to shares and pre-emptive rights.

The NewConnect market is expressed by **the NCIndex**, which is a total-return index, calculated on the basis of the shares portfolio of all companies quoted on this market. The initial level of the index on 30 VIII 2007 was 100 points. In 2013 the first value of index was changed for 1000 points.

TABL. 14 (250). **OBROTY NA RYNKU NEWCONNECT GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
TURNOVER VALUE ON THE NEWCONNECT MARKET
OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Liczba sesji (w ciągu roku)	253	251	251	250	Number of sessions (during the year)
Liczba notowanych spółek (stan na koniec roku)	185	418	406	408	Number of listed companies (end of the year)
w tym nowe spółki	86	18	16	19	of which newly listed companies

TABL. 14 (250). **OBROTY NA RYNKU NEWCONNECT GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (dok.)**
 TURNOVER VALUE ON THE NEWCONNECT MARKET
 OF THE WARSAW STOCK EXCHANGE (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Giełdowa kapitalizacja spółek (stan na koniec roku) w mln zł	5138	8417	9799	9617	Market capitalisation (end of the year) in mln zł
Wartość obrotów ^a w mln zł	1856	1949	1361	1468	Value of turnover ^a in mln zł
akcje i prawa do akcji	1847	1949	1360	1468	shares and rights to shares
prawa poboru	9	0	0	0	pre-emptive rights
Liczba transakcji na 1 sesję:					Number of transactions per session:
akcje i prawa do akcji	3470	4381	3418	3403	shares and rights to shares
prawa poboru	20	3	1	—	pre-emptive rights
Średnie obroty na 1 sesję:					Average turnover value per session:
akcje i prawa do akcji w mln zł	7	8	5	6	shares and rights to shares in mln zł
prawa poboru w tys. zł	34,8	1,6	0,6	0,0	pre-emptive rights in thous. zł
NCIndex (stan w końcu roku)	634,4	278,4	306,5	278,2	NCIndex (end of the year)

a Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych, kursu jednolitego dwukrotnego oraz transakcji pakietowych.

a Concerns transactions concluded according to continuous trading, single price two auctions system and block trades.

Obrotów papierami wartościowymi realizowany przez **BondSpot S.A.** obejmuje rynki:

- **Treasury BondSpot Poland** (do 17 IX 2009 r. — MTS Poland), hurtowy rynek obrotu obligacjami skarbowymi i do 2013 r. bonami skarbowymi, który jest integralną częścią opracowanego przez Ministerstwo Finansów Systemu Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych,
- **Regulowany Rynek BondSpot** (do 17 IX 2009 r. — CeTO), hurtowy rynek, na którym przedmiotem obrotu są obligacje skarbowe, korporacyjne, komunalne i spółdzielcze, listy zastawne oraz do 2010 r. — akcje. Od 30 IX 2009 r. działający w ramach **rynku Catalyst**,
- **Alternatywny System Obrotu** (od 11 I 2010 r.), hurtowy i detaliczny rynek, na którym przedmiotem obrotu są obligacje skarbowe, korporacyjne, komunalne i spółdzielcze oraz listy zastawne, działający w ramach **rynku Catalyst**.

The turnover of securities provided by **BondSpot S.A.** includes the following markets:

- **Treasury BondSpot Poland** (until 17 IX 2009 — MTS Poland), a wholesale market on which treasury bonds and until 2013 treasury bills are traded and which is an integral part of the Primary Dealer system developed by the Ministry of Finance,
- **the Regulated Market BondSpot** (until 17 IX 2009 — CeTO), a wholesale market for trading treasury, corporate, municipal, cooperative and mortgage bonds, and until 2010 — shares. Since 30 IX 2009 operating within **the Catalyst market**,
- **the Alternative Trading System** (since 11 I 2010), a wholesale and retail market for trading treasury, corporate, municipal, cooperative and mortgage bonds, operating within **the Catalyst market**.

TABL. 15 (251). **RYNEK SKARBOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (Treasury BondSpot Poland)^a**
TREASURY SECURITIES MARKET (Treasury BondSpot Poland)^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
Segment kasowy					Cash segment
Liczba zawartych transakcji	10099	16462	17169	10445	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	133788	260687	254458	196187	Value of turnover ^b in mln zł
Segment Repo					Repo segment
Liczba zawartych transakcji	1528	3135	1982	3074	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	184731	338733	158334	338478	Value of turnover ^b in mln zł

a Dotyczy obligacji skarbowych. b Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych; wartość obrotów dla segmentu kasowego jest obliczana jednostronnie, tj. według wartości transakcji, dla segmentu Repo jest sumą wartości transakcji otwierającej i zamykającej.

U w a g a. Ponadto w 2010 r. w segmencie kasowym i Repo notowane były bony skarbowe, dla których wartość obrotów wyniosła 5007 mln zł.

a Concerns treasury bonds. b Concerns transaction concluded according to continuous trading system; value of turnover for cash segment is calculated one-sidedly, i.e. by value of the transaction, for Repo segment it is given as the sum of the opening and closing transactions.

N o t e. Moreover, in 2010 in cash and Repo segment treasury bills were quoted, value of turnover amounted to 5007 mln zł.

TABL. 16 (252). **RYNEK INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH CATALYST^a**
DEBT SECURITIES ON THE CATALYST MARKET^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
------------------	------	------	------	------	---------------

GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH WARSAW STOCK EXCHANGE

Rynek regulowany					Regulated market
Liczba zawartych transakcji	20511	18548	25271	35457	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	1427	909	1455	1475	Value of turnover ^b in mln zł
Alternatywny system obrotu					Alternative trading system
Liczba zawartych transakcji	3348	47012	43073	45328	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	186	1016	914	855	Value of turnover ^b in mln zł

BONDSPOT BONDSPOT

Rynek regulowany					Regulated market
Liczba zawartych transakcji	156	125	21	8	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	171	59	589	239	Value of turnover ^b in mln zł
Alternatywny system obrotu^c					Alternative trading system^c
Liczba zawartych transakcji	19	440	384	344	Number of concluded transactions
Wartość obrotów ^b w mln zł	10	538	172	215	Value of turnover ^b in mln zł

a Dotyczy obligacji i listów zastawnych. b Dotyczy transakcji zawieranych w systemie notowań ciągłych oraz transakcji pakietowych. c Od 11 I 2010 r.

a Concerns bonds and mortgage bonds. b Concerns transactions concluded according to continuous trading and block trades. c Since 11 I 2010.

Działalność ubezpieczeniowa jest prowadzona przez zakłady ubezpieczeń zorganizowane w formie spółek akcyjnych lub товариств ubezpieczeń wzajemnych, na podstawie zezwolenia organu nadzoru na przyjmowanie do ochrony ustawowo zdefiniowanych rodzajów ryzyka skutków zdarzeń losowych. Przez **bezpośrednią działalność ubezpieczeniową** rozumie się wykonywanie czynności związanych z oferowaniem i udzielaniem ochrony w zamian za składkę wnoszoną przez podmioty ubezpieczające się. Ubezpieczenia gospodarcze dzielą się na ubezpieczenia na życie (dział I) oraz pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe (dział II). Zakłady ubezpieczeń prowadzą również **ubezpieczenia pośrednie** polegające na przekazaniu do innego zakładu ubezpieczeń części ryzyka wraz z częścią składki (**reasekuracja bierna**) lub przyjęciu tego ryzyka wraz z częścią składki (**reasekuracja czynna**).

Zakłady ubezpieczeniowe są zobowiązane do tworzenia **rezerw techniczno-ubezpieczeniowych**, przeznaczonych na realizację ich zobowiązań finansowych wobec ubezpieczających się podmiotów.

Zawarcie ubezpieczenia następuje na podstawie umowy cywilnoprawnej. Umowa ma charakter dobrowolny, jednakże obowiązkową ochroną ubezpieczeniową objęto niektóre rodzaje ryzyka, z uwagi na powszechny charakter ich występowania i skutki społeczne. Do takich ubezpieczeń należą m.in. ubezpieczenia: odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych.

Insurance activity is conducted by insurance companies organised in the form of joint stock companies or mutual insurance associations on the basis of a permit granted by a supervisory body, to cover legally defined types of risk related to the consequences of fortuitous events. **Direct insurance activity** is understood as performing activities connected with offering and providing the cover in lieu of premiums contributed by the insured entities. Business insurance is divided into **life insurance** (division I) and **non-life insurance** (division II). Insurance companies offer also **indirect insurance** consisting in transferring to another insurance company part of risk, together with part of the premium (**outward reinsurance**), or in accepting this risk with a part of the premium (**inward reinsurance**).

Insurance companies are obliged to build **technical-insurance reserves**, allocated to meet the financial obligations against the insured.

Insurance is taken up on the basis of a civil law agreement. The agreement is voluntary. However, certain risks have been covered by compulsory insurance, due to their common occurrence and social effects. Such insurance include, among others: third-party liability insurance of owners of motor vehicles, third-party liability insurance of farmers and insurance of farm buildings.

TABL. 17 (253). OGÓLNY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ
 GENERAL PROFIT AND LOSS ACCOUNT OF INSURANCE COMPANIES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017 ^a	Specification
	w mln zł		in mln zł		
DZIAŁ I DIVISION I					
1. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie ^b	3593	2845	2940	3064	1. Balance on technical life insurance account ^b
2. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	841	682	261	343	2. Net returns on investments including costs, transferred from the technical life insurance account
3. Pozostałe przychody operacyjne	150	118	80	49	3. Other operating income
4. Pozostałe koszty operacyjne	146	104	510	528	4. Other operating expenses
5. Wynik z działalności operacyjnej (1+2+3-4)	4438	3541	2771	2928	5. Result of operating activities (1+2+3-4)
6. Saldo zysków i strat nadzwyczajnych	—	—	0,0	—	6. Balance of extraordinary profits and losses
7. Wynik finansowy brutto (5+6)	4438	3541	2771	2928	7. Gross financial result (5+6)
8. Podatek dochodowy	785	496	601	635	8. Income tax
9. Pozostałe obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	0,0	-0,5	0,0	0,1	9. Other mandatory gross financial result reduction
10. Wynik finansowy netto (7-8-9)	3653	3046	2170	2293	10. Net financial result (7-8-9)
DZIAŁ II DIVISION II					
1. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych ^b	-1285	246	366	2078	1. Balance on technical non-life insurance account ^b
2. Przychody z lokat	5228	3657	3673	3445	2. Investments income
3. Niezrealizowane zyski z lokat	266	320	392	416	3. Unrealised gains on investments
4. Koszty działalności lokacyjnej	396	639	830	719	4. Investments charges
5. Niezrealizowane straty na lokatach	255	363	470	394	5. Unrealised losses on investments
6. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	363	400	357	444	6. Net returns on investments including costs, transferred to the technical non-life insurance account
7. Pozostałe przychody operacyjne	257	556	622	834	7. Other operating income
8. Pozostałe koszty operacyjne	341	512	1105	1249	8. Other operating expenses
9. Wynik z działalności operacyjnej (1+2+3-4-5-6+7-8)	3111	2865	2291	3967	9. Result of operating activities (1+2+3-4-5-6+7-8)
10. Saldo zysków i strat nadzwyczajnych	0,0	0,0	0,0	0,0	10. Balance of extraordinary profits and losses
11. Wynik finansowy brutto (9+10)	3111	2865	2291	3967	11. Gross financial result (8+9)
12. Podatek dochodowy	17	291	362	563	12. Income tax
13. Pozostałe obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	0,3	—	—	—	13. Other mandatory gross financial result reduction
14. Wynik finansowy netto (11-12-13)	3094	2574	1929	3404	14. Net financial result (10-11-12)

a Dane wstępne. b Wynik z działalności ubezpieczeniowej.

a Preliminary data. b Result of insurance activity.

TABL. 18 (254). **UBEZPIECZENIA^a WEDŁUG RODZAJU RYZYKA**
INSURANCE^a BY TYPE OF RISK

A. POLISY I SKŁADKI PRZYPISANE BRUTTO
POLICIES AND GROSS WRITTEN PREMIUMS

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017 ^b	2010	2015	2016	2017 ^b
	liczba polis ^c w tys. number of policies ^c in thous.				składki przypisane brutto w mln zł gross written premiums in mln zł			
DZIAŁ I DIVISION I								
OGÓŁEM ..... TOTAL	x	x	x	x	31351	27505	23823	24539
Ubezpieczenia na życie	7419	8562	9057	9393	18763	8848	7805	7497
Life insurance								
Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	120	97	96	93	120	117	126	112
Marriage insurance, birth insurance								
Ubezpieczenia na życie związane z ubez- pieczeniowym funduszem kapitałowym Life insurance linked to insurance capital funds	2496	3153	2955	2829	8119	12997	10325	11283
Ubezpieczenia rentowe	50	50	46	44	83	131	138	135
Annuity insurance								
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe Accident and sickness insurance	9306	15781	15536	16740	4266	5412	5429	5512
DZIAŁ II DIVISION II								
OGÓŁEM ..... TOTAL	x	x	x	x	22237	25863	30267	35801
Ubezpieczenia wypadku	10908	12316	14253	15519	1269	1512	1396	1493
Accident insurance								
Ubezpieczenia choroby	428	367	503	672	344	611	619	689
Sickness insurance								
Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych (z wyjątkiem pojazdów szynowych)	5052	5565	6051	6366	5258	5456	6576	7653
Casco insurance of land vehicles (exclud- ing railway rolling stock)								
Ubezpieczenia casco pojazdów szyno- wych, statków powietrznych, żeglugi morskiej i śródlądowej	14	12	13	11	137	137	113	122
Casco insurance of railway rolling stock, insurance of aircraft, vessel in sea and inland navigation								
Ubezpieczenia przedmiotów w transpor- cie	30	39	44	47	96	116	120	131
Goods-in-transit insurance								
Ubezpieczenia szkód spowodowanych ży- wołami	8611	10987	10353	11439	2399	2926	2978	3180
Insurance against fire and natural forces								
w tym obowiązkowe budynków w gos- podarstwach rolnych	1612	2147	1794	1776	389	491	473	475
of which compulsory insurance of farm buildings								

a Z działalności bezpośredniej. b Dane wstępne. c Czynnich w końcu roku.

a From direct business. b Preliminary data. c In force as of the end of the year.

TABL. 18 (254). **UBEZPIECZENIA^a WEDŁUG RODZAJU RYZYKA (cd.)**

INSURANCE^a BY TYPE OF RISK (cont.)

A. POLISY I SKŁADKI PRZYPISANE BRUTTO (dok.)

POLICIES AND GROSS WRITTEN PREMIUMS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017 ^b	2010	2015	2016	2017 ^b
	liczba polis ^c w tys. number of policies ^c in thous.				składki przypisane brutto w mln zł gross written premiums in mln zł			

DZIAŁ II (dok.) DIVISION II (cont.)

Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych	7971	11281	11952	12707	1762	2469	2555	3041
Insurance against other damage and loss of property								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	18348	20710	23613	24268	7528	8158	11661	14810
Motor vehicle liability arising out of the possession of land vehicles								
w tym obowiązkowe posiadaczy pojazdów mechanicznych	18088	20434	23289	23836	7382	7930	11389	14448
of which compulsory third-party liability insurance of owners of motor vehicles								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, żegluga morskiej i śródlądowej	10	12	13	12	43	48	47	42
Liability arising out of the possession of aircraft, ships in sea and inland navigation								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	6347	8467	9069	9069	1244	2012	1864	1953
General third-party liability insurance								
w tym obowiązkowe rolników	1421	1500	1507	1481	51	62	60	64
of which compulsory third-party liability insurance of farmers								
Ubezpieczenia kredytu; różnego ryzyka finansowego; gwarancja ubezpieczeniowa	535	1400	2223	2643	1571	1617	1420	1602
Credit; various financial risk insurance; suretyship								
Ubezpieczenia ochrony prawnej	1029	1907	1050	1186	240	176	75	99
Legal protection insurance								
Ubezpieczenia świadczenia pomocy ^d	10512	19072	23641	23834	346	625	843	986
Insurance of assistance ^d								

a Z działalności bezpośredniej. b Dane wstępne. c Czynnym w końcu roku. d Dla osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.

a From direct business. b Preliminary data. c In force as of the end of the year. d For people who had problems while travelling or while being away from their place of residence.

TABL. 18 (254). **UBEZPIECZENIA^a WEDŁUG RODZAJU RYZYKA (cd.)**INSURANCE^a BY TYPE OF RISK (cont.)**B. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA**

CLAIMS

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017 ^b	2010	2015	2016	2017 ^b
	liczba odszkodowań i świadczeń wypłaconych w tys. number of claims in thous.				odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w mln zł gross claims paid in mln zł			

DZIAŁ I DIVISION I

OGÓŁEM	x	x	x	x	22561	19354	18276	20346
TOTAL								
Ubezpieczenia na życie	1344	1528	1388	1405	16096	8068	6230	5805
Life insurance								
Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	21	11	12	12	151	119	121	117
Marriage insurance, birth insurance								
Ubezpieczenia na życie związane z ubez- pieczeniowym funduszem kapitałowym Life insurance linked to insurance capital funds	315	1080	1123	1193	4669	8982	9600	11943
Ubezpieczenia rentowe	6	30	31	30	61	80	84	79
Annuity insurance								
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe Accident and sickness insurance	959	1881	1994	2116	1584	2105	2241	2402

DZIAŁ II^c DIVISION II^c

OGÓŁEM	x	x	x	x	13964	15149	17484	18583
TOTAL								
Ubezpieczenia wypadku	427	442	458	468	268	288	293	318
Accident insurance								
Ubezpieczenia choroby	795	1011	1036	1347	133	166	179	225
Sickness insurance								
Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych (z wyjątkiem pojazdów szynowych)	844	919	1009	766	3860	3839	4200	4508
Casco insurance of land vehicles (exclud- ing railway rolling stock)								
Ubezpieczenia casco pojazdów szyno- wych, statków powietrznych, żegluga morskiej i śródlądowej	3	4	3	3	133	120	147	83
Casco insurance of railway rolling stock, insurance of aircraft, vessel in sea and inland navigation								
Ubezpieczenia przedmiotów w transpor- cie	15	20	29	50	52	45	46	49
Goods-in-transit insurance								
Ubezpieczenia szkód spowodowanych ży- wiolami	510	323	345	527	2362	1356	1308	1688
Insurance against fire and natural forces								
w tym obowiązkowe budynków w gos- podarstwach rolnych	90	40	25	60	512	154	125	232
of which compulsory insurance of farm buildings								

a Z działalności bezpośredniej. b Dane wstępne. c W 2017 r. w liczbie odszkodowań i świadczeń wypłaconych podano liczbę szkód zlikwidowanych.

a From direct business. b Preliminary data. c In 2017 in number of claims is presented number of claims settled.

TABL. 18 (254). UBEZPIECZENIA^a WEDŁUG RODZAJU RYZYKA (dok.)

 INSURANCE^a BY TYPE OF RISK (cont.)

B. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA (dok.)

CLAIMS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017 ^b	2010	2015	2016	2017 ^b
	liczba odszkodowań i świadczeń wypłaconych w tys. number of claims in thous.				odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w mln zł gross claims paid in mln zł			
DZIAŁ II^c (dok.) DIVISION II^c (cont.)								
Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych	230	360	439	471	675	975	1532	1081
Insurance against other damage and loss of property								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	1070	1429	1493	1227	5284	6826	7980	8553
Motor vehicle liability arising out of the possession of land vehicles								
w tym obowiązkowe posiadaczy pojazdów mechanicznych	1048	1420	1454	1164	5087	6589	7845	8363
of which compulsory third-party liability insurance of owners of motor vehicles								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, żeglugi morskiej i śródlądowej	0,3	0,5	0,3	0,5	12	24	16	9
Liability arising out of the possession of aircraft, ships in sea and inland navigation								
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	285	219	247	372	588	769	874	937
General third-party liability insurance								
w tym obowiązkowe rolników	4	7	5	7	25	40	36	37
of which compulsory third-party liability insurance of farmers								
Ubezpieczenia kredytu; różnego ryzyka finansowego; gwarancja ubezpieczeniowa	51	56	30	35	406	432	505	638
Credit; various financial risk insurance; suretyship								
Ubezpieczenia ochrony prawnej	3	5	2	6	7	10	12	17
Legal protection insurance								
Ubezpieczenia świadczenia pomocy ^d	272	415	453	589	184	299	392	477
Insurance of assistance ^d								

a Z działalności bezpośrednio. b Dane wstępne. c W 2017 r. w liczbie odszkodowań i świadczeń wypłaconych podano liczbę szkód zlikwidowanych. d Dla osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.

a From direct business. b Preliminary data. c In 2017 in number of claims is presented number of claims settled. d For people who had problems while travelling or while being away from their place of residence.

Otwarte fundusze emerytalne (OFE) zostały powołane ustawą z dnia 28 VIII 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 870, z późniejszymi zmianami); ich działalność reguluje także ustawa z dnia 6 XII 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. poz. 1717). OFE rozpoczęły działalność w dniu 1 III 1999 r.

Zgodnie z regulacją ustawową z 1997 r. osoby urodzone między 1 I 1949 r. a 31 XII 1968 r. (które wybrały repartycyjno-kapitałowy system emerytalny) i obligatoryjnie osoby urodzone od 1 I 1969 r. oszczędzają na emeryturę w dwóch filarach. Filar I tworzy składka gromadzona na indywidualnym koncie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). Filar II powstaje z części składki na ubezpieczenie emerytalne (wynoszącej do 30 IV 2011 r. — 7,3%, od 1 V 2011 r. do 31 XII 2012 r. — 2,3%, od 1 I 2013 r. do 31 XII 2013 r. — 2,8%, a od 1 I 2014 r. do 31 I 2014 r. — 3,1% podstawy wymiaru składki), która przekazana z ZUS do OFE jest przekształcana w jednostki rozrachunkowe danego funduszu i księgowana na indywidualnych rachunkach ubezpieczonych.

Zgodnie z ustawą z dnia 6 XII 2013 r. obowiązującą od 1 II 2014 r., członkom (w tym nowym), ZUS na podstawie oświadczenia woli przekazuje 2,92% składki do OFE, natomiast pozostała jej część (tj. 4,38%) jest zapisywana na subkoncie w ZUS. Dla pozostałych osób, które nie złożyły oświadczenia woli, całość składki (7,3%) jest zapisywana na subkoncie w ZUS.

Zgodnie z ustawą z dnia 6 XII 2013 r. oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 X 2014 r. (Dz. U. poz. 1418) ZUS zaprzestaje przekazywania składek do OFE na 10 lat przed osiągnięciem przez ubezpieczonego wieku emerytalnego. Od tego momentu OFE przekazuje stopniowo środki zgromadzone przez ubezpieczonego do ZUS.

Fundusz lokuje swoje aktywa dążąc do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.

Każdy otwarty fundusz emerytalny jest zarządzany przez **powszechne towarzystwo emerytalne (PTE)**.

The open pension funds (OFE) were established by the Law on Organisation and Operation of Pension Funds, dated 28 VIII 1997 (uniform text Journal of Laws 2017 item 870, with later amendments); their activity is regulated by the Law, dated 6 XII 2013 amending other acts in connection with the determination of rules of pension payments from the funds collected in open pension funds (Journal of Laws item 1717). The activity of OFE was started on 1 III 1999.

According to the regulation of 1997, persons born between 1 I 1949 and 31 XII 1968 (who selected capital and repartition pension system) and, obligatorily, persons born since 1 I 1969 save for their pension in two pillars. Pillar I consists of the contribution collected in the individual account in the Social Insurance Institution (ZUS). Pillar II results from a part of the pension insurance contribution (amounting until 30 IV 2011 — to 7,3%, from 1 V 2011 to 31 XII 2012 — to 2,3%, from 1 I 2013 to 31 XII 2013 — to 2,8% and from 1 I 2014 to 31 I 2014 — to 3,1% of the contribution assessment base), which is transferred from the ZUS to the OFE and then is converted into the clearance units of the given fund and booked into the individual accounts of the insured.

According to the legal regulation dated 6 XII 2013 in force since 1 II 2014 the members (including new), the ZUS on the basis of a declaration of intent transmits 2,92% of contribution to pension funds, while the remaining part (i.e. 4,38%) is recorded on the sub-accounts in the ZUS. For other persons, who have not submitted their declaration of intent, the entire contribution (7,3%) is recorded on the sub-accounts in the ZUS.

According to the Law, dated 6 XII 2013 and the decree of the Council of Ministers, dated 1 X 2014 (Journal of Laws item 1418) the ZUS ceases to transfer contributions to the OFE 10 years before the insured reaches retirement age. From this moment OFE gradually transfer contribution collected by the insured to the ZUS.

OFE invest their assets seeking to maximize the security and profitability on funds invested.

Each open pension fund is managed by **general pension societies (PTE)**.

TABL. 19 (255). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF GENERAL PENSION SOCIETIES

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
Przychody wynikające z zarządzania OFE ^a	1839	947	886	973	Revenues from OFE's management ^a
w tym:					of which:
z tytułu kwot pobieranych przez OFE od wpłacanych składek	806	47	50	49	from amounts collected by the OFE's from member contributions
wynagrodzenie za zarządzanie OFE	894	741	694	799	remunerations for managing the OFE's
Koszty związane z zarządzaniem OFE ^a	1250	417	435	438	Costs arising from OFE's management ^a
w tym:					of which:
koszty usług akwizycyjnych	464	32	29	30	costs of acquisition services
koszty agenta transferowego i rejestru członków funduszu	140	122	116	106	costs of the transfer agency and fund members register
koszty pokrycia niedoboru w OFE	—	0,0	—	0,0	costs of covering the deficits in OFE's
Wynik operacyjny	590	529	451	535	Financial result on ordinary operating activities
Przychody finansowe	150	73	47	49	Financial revenues
Koszty finansowe	1	7	4	9	Financial costs
Wynik finansowy brutto	738	595	494	575	Gross financial result
Podatek dochodowy	153	115	95	105	Income tax
Korekta aktywów lub pasywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-13	-1	0,0	5	Correction of assets or liabilities related to deferred income tax
Wynik finansowy netto	598	482	400	465	Net financial result

a Łącznie z odpowiednio pozostałymi przychodami/kosztami operacyjnymi oraz (z wyjątkiem 2010 r.) — przychodami/kosztami wynikającymi z zarządzania Dobrowolnymi Funduszami Emerytalnymi.

a Including respectively other operating revenues/costs and (excluding 2010) — revenues/costs arising from Occupational Pension Fund management.

TABL. 20 (256). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF OPEN PENSION FUNDS

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
Przychody operacyjne	7205	4031	4815	3767	Operating revenues
w tym odsetki	5706	666	618	594	of which interest
Koszty operacyjne	1062	959	921	970	Operating costs
w tym koszty zarządzania funduszami	894	741	693	790	of which costs of funds' management
Wynik z inwestycji	6143	3071	3894	2797	Investment result
Zrealizowany i niezrealizowany zysk lub strata	14985	-9902	9811	25607	Realized and unrealized profit or loss
Wynik z operacji	21128	-6831	13706	28404	Operation result
Przychody z tytułu pokrycia niedoboru	—	—	—	—	Revenues from covering deficiency
Wynik finansowy	21128	-6831	13706	28404	Financial result

TABL. 21 (257). **AKTYWA OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**

Stan w dniu 31 XII

ASSETS OF OPEN PENSION FUNDS

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
Aktywa ogółem	223270	140895	153866	179956	Total assets
w tym portfel inwestycyjny	221462	139877	152239	178326	of which investment portfolio
Zobowiązania ogółem	2019	399	432	426	Total liabilities
Aktywa netto	221251	140496	153434	179530	Net assets

TABL. 22 (258). **SKŁADKI I ODSETKI PRZEKAZANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**

Stan w dniu 31 XII

CONTRIBUTIONS AND INTEREST TRANSFERRED FROM THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION TO OPEN PENSION FUNDS

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	23158	3154	3202	3314	TOTAL
Składki	22992	3120	3180	3305	Contributions
Odsetki	166	34	22	9	Interest

TABL. 23 (259). **STOPY ZWROTU OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**

OPEN PENSION FUNDS RATES OF RETURN

Wyszczególnienie Specification	29 III 2013— —31 III 2016	30 IX 2013— —30 IX 2016	31 III 2014— —31 III 2017	30 IX 2014— —29 IX 2017	
	w %		in %		
Trzyletnia stopa zwrotu: Three-year rate of return:					
minimalna		1,661	-4,848	8,166	13,590
maksymalna		9,074	3,073	17,377	23,214
Średnia ważona stopa zwrotu za 36 miesięcy Weighted average rate of return for the 36 months		6,344	0,133	12,921	19,128

Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi i długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej; podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2077) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241) z późniejszymi zmianami. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa o samorządzie gminnym, powiatowym, województwa (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1875, 1868 i 2096) oraz ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 XI 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1453).

Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyników **budżetu państwa, budżetu środków europejskich** (od 2010 r.) oraz **budżetów jednostek samorządu terytorialnego** (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województw).

Dane o dochodach i wydatkach budżetowych prezentowane w tablicach 24, 25, 27 i 28 opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów z lat 2009—2017.

Public finance includes processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection of revenue and public income, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and the budgets of local government units, committing funds as well as the management of public funds and public debt and settlements with the budget of the European Union; the legal basis defining these processes is the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2077) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241) with later amendments. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina, Powiat and Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2017 items 1875, 1868 and 2096) and the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1453).

The presented data include information concerning revenue, expenditure and results of **the state budget, the European funds budget** (since 2010), and **the budgets of local government units** (gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships).

Data concerning revenue and expenditure of the budget presented in tables 24, 25, 27 and 28 were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenues and expenditure in force on the basis of the decrees of the Minister of Finance in 2009—2017.

TABL. 24 (260). **BUDŻET PAŃSTWA**
THE STATE BUDGET

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification	
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent	wykonanie ustawy budżetowej ^a w % the Budget Act ^a in %		
DOCHODY REVENUE							
O G Ó Ł E M	250303	289137	314684	350415	100,0	107,7	TOTAL
Dochody podatkowe	222553	259674	273138	315257	90,0	104,7	Tax revenue
w tym:							of which:
Podatki pośrednie	165190	187267	193740	226703	64,7	105,8	Indirect taxes
w tym:							of which:
podatek od towarów i usług (VAT)	107880 ^b	123121	126584	156801	44,7	109,3	value added tax (VAT)
podatek akcyzowy	55684	62809	65749	68261	19,5	98,9	excise tax
Podatek dochodowy	57363	70853	74614	82427	23,5	102,0	Income tax
od osób prawnych	21770	25813	26381	29758	8,5	99,8	corporate income tax
od osób fizycznych	35593	45040	48232	52669	15,0	103,3	personal income tax
Dochody niepodatkowe	24502	27710	40131	33672	9,6	149,8	Non-tax revenue
w tym:							of which:
Wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego	3957	1213 ^c	7862 ^d	8741	2,5	1392,8	Payments from profit of the National Bank of Poland
Wpływy z cła	1664	2929	3178	3556	1,0	95,6	Receipts from customs duties
Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe	11177	16535	24045	16825	4,8	124,0	Revenue of state budgetary units and other non-tax revenue
Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi^e	3248	1753	1414	1486	0,4	82,7	Non-returnable funds from the European Union and other sources^e

a Ogłoszonej w Dz. U. 2017 poz. 108, z późniejszymi zmianami. b Łącznie ze zryczałtowanym podatkiem od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą. c Wpłaty od Banku Gospodarstwa Krajowego. d Łącznie z wpłatami od Banku Gospodarstwa Krajowego (45 mln zł). e Środki przeznaczone na realizację projektów pomocy technicznej.

a Published in Journal of Laws 2017 item 108, with later amendments. b Including lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration. c Payments from Bank Gospodarstwa Krajowego. d Including payments from Bank Gospodarstwa Krajowego. e Funds for the implementation of technical assistance projects.

TABL. 24 (260). **BUDŻET PAŃSTWA (cd.)**
THE STATE BUDGET (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent	wykonanie ustawy budżetowej ^a w % the Budget Act ^a in %	
WYDATKI EXPENDITURE						
OGÓŁEM	294894	331743	360843	375768	100,0	97,7 TOTAL
Dotacje i subwencje	145245	169049	194575	205611	54,7	97,8 Grants and subventions
w tym:						of which:
Dotacje podmiotowe	17573	21239	23080	24023	6,4	99,5 Entity-defined grants
Dotacje przedmiotowe	503	570	629	843	0,2	97,8 Product grants
Dotacje do:						Grants on:
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	38112	42066	44848	40979	10,9	95,3 Social Insurance Fund
Funduszu Emerytalno-Rentowego	14936	17037	16373	16685	4,4	98,1 Pension Fund
Dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego	20818	23594	43006	49590	13,2	98,1 Targeted grants for local government units
Subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego	46910	51049	52739	53999	14,4	100,0 General subvention for local government units
w tym część oświatowa	35010	40377	41497	41910	11,2	100,0 of which educational part
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	20892	24650	26003	25618	6,8	99,2 Benefits for natural persons
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	53907	61944	66164	69974	18,6	97,9 Current expenditure of budgetary units
w tym:						of which:
Wynagrodzenia	32031	34703	37008	39396	10,5	99,4 Wages and salaries Wages and salaries related expenditures ^b
Pochodne od wynagrodzeń ^b	4047	5899	6272	6844	1,8	

a Ogłoszonej w Dz. U. 2017 poz. 108, z późniejszymi zmianami. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Emerytur Pomostowych.

a Published in Journal of Laws 2017 item 108, with later amendments. b Include contributions to compulsory social security, the Labour Fund, the Bridging Pension Fund.

TABL. 24 (260). **BUDŻET PAŃSTWA (dok.)**
THE STATE BUDGET (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent	wykonanie ustawy budżetowej ^a w % the Budget Act ^a in %	

WYDATKI (dok.) EXPENDITURE (cont.)

Wydatki majątkowe^b	15439	20056	17701	24551	6,5	97,5	Property expenditure^b
Obsługa długu Skarbu Państwa	34143	29169	32056	29641	7,9	99,5	State treasury debt service cost
Krajowego	26757	19433	22218	20699	5,5	99,7	Domestic
Zagranicznego	7386	9735	9838	8942	2,4	98,9	Foreign
Środki własne Unii Europejskiej^c	14345	18196	19168	15742	4,2	99,7	European Union own resources^c
Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	10923	8679	5176	4630	1,2	71,2	Co-financing of projects with the participation of the European Union funds

WYNIK BUDŻETU BUDGET RESULT

Deficyt (-) budżetu:							Deficyt (-) of:
państwa	-44591	-42607	-46160	-25354	x	42,7	state budget
środków europejskich	-10416	-3232	-12636	-411	x	4,3	European funds budget
Finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich:							State budget and European funds budget deficit financing:
źródła krajowe	23769	34438	56069	25132	x	43,1	domestic sources
źródła zagraniczne	31238	11401	2727	633	x	5,9	foreign sources

a Ogłoszonej w Dz. U. 2017 poz. 108, z późniejszymi zmianami. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego. c Wpłaty do UE pochodzące ze środków własnych, tj. z opłat celnych i rolnych oraz obliczone na podstawie podatku od towarów i usług (VAT) i dochodu narodowego brutto.

a Published in Journal of Laws 2017 item 108, with later amendments. b Including grants for financing investment tasks of local government units. c Payments to the EU from own resources, i.e. from customs duties, agriculture duties and calculated on the basis of value added tax (VAT) and gross national income.

TABL. 25 (261). **BUDŻET ŚRODKÓW EUROPEJSKICH^a**
THE EUROPEAN FUNDS BUDGET^a

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
	w mln zł		in mln zł		wykonanie ustawy budżetowej ^b w % the Budget Act ^b in %	
Dochody	37709	64464	39064	47591	79,0	Revenue
Wydanki	48125	67695	51701	48002	68,7	Expenditure
Deficyt ^c (-)	-10416	-3232	-12636	-411	4,3	Deficit ^c (-)

a Obejmuje środki z funduszy Unii Europejskiej oraz funduszy z krajów EFTA. b Ogłoszonej w Dz. U. 2017 poz. 108, z późniejszymi zmianami. c Ujęty również w tabl. 24 na str 370.

a Includes funds from the European Union and from the EFTA countries. b Published in Journal of Laws 2017 item 108, with later amendments. c Included also in table 24 on page 370.

Państwowy dług publiczny obejmuje dług podsektorów: rządowego (tj. dług Skarbu Państwa i dług pozostałych instytucji podsektora rządowego — pozostały dług), samorządowego oraz ubezpieczeń społecznych.

Dług krajowy Skarbu Państwa obejmuje zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych na rynek krajowy, pozostały dług krajowy Skarbu Państwa z tytułu: zobowiązań wymagalnych państwowych jednostek budżetowych, państwowych funduszy celowych nieposiadających osobowości prawnej oraz do 2010 r. państwowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych, przyjętych w depozyt wolnych środków jednostek sektora finansów publicznych (od 2011 r.), środków przyjętych do depozytu sądowego składanych na rachunkach Ministra Finansów oraz przedpłat na samochody.

Dług zagraniczny Skarbu Państwa obejmuje:

- zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych na rynek międzynarodowy (tj. obligacje zagraniczne — obligacje nominowane w walutach obcych, sprzedawane na rynkach zagranicznych oraz obligacje emitowane na rynkach zagranicznych nominowane w walucie kraju, w którym są sprzedawane, a także obligacje typu Brady (do września 2012 r.) — obligacje wyemitowane w październiku 1994 r. w ramach redukcji i restrukturyzacji zadłużenia wobec banków komercyjnych zrzeszonych w Klubie Londyńskim),
- kredyty i pożyczki zaciągnięte w Europejskim Banku Inwestycyjnym, Banku Światowym, Banku Rozwoju Rady Europy oraz w pozostałych międzynarodowych instytucjach finansowych (m.in. Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz — do lutego 2014 r. — Klub Paryski),
- pozostały dług zagraniczny, tj. zobowiązania wymagalne wobec nierezydentów.

Dług gwarantowany (poręczony) przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej jest to potencjalne zadłużenie Skarbu Państwa.

Public debt includes debt of the: government sub-sector (i.e. debt of the State Treasury and other debt of the government sub-sector), local government sub-sector and social security sub-sector.

Domestic debt of the State Treasury includes liabilities of the State Treasury due to treasury securities issued on the domestic market, other domestic debt of the State Treasury from matured payables of state budgetary units, state appropriated funds without legal personality and until 2010 state budgetary establishments and auxiliary units, accepted deposits of free funds of public sector units (since 2011), and funds accepted to the judicial deposits accrued on the Minister Finance accounts and prepayments for passenger vehicles.

Foreign debt of the State Treasury includes:

- liabilities of the State Treasury due to treasury securities issued on the international capital market (i.e. foreign bonds — bonds denominated in foreign currencies, sold on the foreign markets and bonds issued in foreign markets, denominated in the currency of the country where they are sold and Brady bonds (until September 2012) — bonds issued in October 1994 within the framework of a reduction and restructuring of debt to commercial banks associated in the London Club),
- drawn credits and loans from the European Investment Bank, the World Bank, Council of Europe Development Bank and from other international financial institutions (i.e., the European Bank for Reconstruction and Development and — until February 2014 — Paris Club),
- other foreign debt, i.e. matured payables to non-residents.

Debt guaranteed (secured) by the government of the Republic of Poland is a potential debt of the State Treasury.

TABL. 26 (262). PAŃSTWOWY DŁUG PUBLICZNY^a

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC DEBT^a

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	747899	877282	965199	961819	TOTAL
Dług podsektora rządowego	692360	805109	895559	892277	Debt of the government sub-sector
Dług Skarbu Państwa ^b	691210	803372	893893	890687	Debt of State Treasury ^b
krajowy	496370	512083	574430	606747	domestic
zagraniczny	194840	291288	319463	283940	foreign
Pozostały dług	1150	1737	1666	1590	Other debt
Dług podsektora samorządowego	53519	72073	69561	69477	Debt of the local government sub-sector
Dług jednostek samorządu terytorialnego	50568	68352	65841	65786	Debt of the local government units
Pozostały dług	2951	3721	3719	3690	Other debt
Dług podsektora ubezpieczeń społecznych	2019	101	79	65	Debt of the social security sub-sector

a Według wartości nominalnej, po wyeliminowaniu przepływów finansowych pomiędzy podmiotami należącymi do sektora finansów publicznych (dług skonsolidowany). b Według kryterium miejsca emisji — uwzględnia miejsce zaciągania zobowiązań (krajowy lub zagraniczny rynek finansowy).

U w a g a. W 2017 r. dług gwarantowany (poręczony) przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej według wartości nominalnej wyniósł: dług krajowy — 26301 mln zł, dług zagraniczny — 90577 mln zł, wobec odpowiednio: 25129 mln zł i 48072 mln zł w 2010 r., 31418 mln zł i 81784 mln zł w 2015 r., 28978 mln zł i 95536 mln zł w 2016 r.

a According to face value, excluding financial flows between public finance sector units (consolidated debt). b According to the place of issue criterion — takes into consideration the place of contracting debt (domestic or foreign financial market).

N o t e. In 2017 debt guaranteed (secured) by the government of the Republic of Poland according to face value amounted to: domestic debt — 26301 mln zł, foreign debt — 90577 mln zł, compared to respectively: 25129 mln zł and 48072 mln zł in 2010, 31418 mln zł and 81784 mln zł in 2015, 28978 mln zł and 95536 mln zł in 2016.

Relacja do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

Relation to gross domestic product (current prices)

	2010	2015	2016	2017	
	w %		in %		
Dochodów budżetu państwa	17,3	16,1	16,9	17,7	Revenue of the state budget
Wydatków budżetu państwa	20,4	18,4	19,4	19,0	Expenditure of the state budget
Wyniku budżetu państwa — deficyt (–)	–3,1	–2,4	–2,5	–1,3	State budget result — deficit (–)
Wyniku budżetu środków europejskich — deficyt (–)	–0,7	–0,2	–0,7	0,0	European funds budget result — deficit (–)
Państwowego długu publicznego ^a	51,7	48,8	51,9	48,5	Public debt ^a

a Według wartości nominalnej, po wyeliminowaniu przepływów finansowych pomiędzy podmiotami należącymi do sektora finansów publicznych (dług skonsolidowany).

a According to the face value, excluding financial flows between public finance sector units (consolidated debt).

TABL. 27 (263). WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA WEDŁUG DZIAŁÓW
STATE BUDGET EXPENDITURE BY DIVISION

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017		Specification
	w odsetkach in percent				w mln zł in mln zł	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	375768	19,0
w tym:						
Gospodarka mieszkaniowa ...	0,5	0,7	0,5	0,6	2076	0,1
Administracja publiczna	3,9	3,8	3,7	3,8	14242	0,7
Obrona narodowa	6,3	8,9	7,8	7,9	29754	1,5
Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	24,3	24,7	23,4	20,8	78339	4,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4,4	4,2	4,0	4,3	16003	0,8
Wymiar sprawiedliwości	3,3	3,3	3,2	3,2	12125	0,6
Obsługa długu Skarbu Państwa	11,6	8,8	8,9	7,9	29641	1,5
Oświata i wychowanie	0,5	1,1	1,0	1,0	3834	0,2
Szkolnictwo wyższe	4,0	4,7	4,3	4,2	15753	0,8
Ochrona zdrowia	2,3	2,2	2,3	2,6	9642	0,5
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5,8	5,6	10,9	2,4	8868	0,4
Rodzina	x	x	x	10,5	39291	2,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,5	0,6	0,7	0,9	3332	0,2
Kultura fizyczna ^b	0,6	0,1	0,1	0,1	282	0,0

a W cenach bieżących. b W 2010 r. dział „Kultura fizyczna i sport”.

a In current prices. b In 2010 division "Physical education and sport".

TABL. 28 (264). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na pra- wach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwa Voivod- ships	
						w mln zł in mln zł
DOCHODY REVENUE						
OGÓŁEM	2010	162797	72311	53886	22496	14104
TOTAL	2015	199019	87667	70560	23681	17110
	2016	213669	101795	74420	23948	13506
	2017	229879	111189	78530	25389	14771
Dochody własne	2010	78588	32264	34284	6337	5703
Own revenue	2015	103441	43573	44774	7943	7155
	2016	106683	45135	45869	8474	7205
	2017	113245	48076	48313	9079	7777
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym	2010	33016	10698	14543	2925	4850
Share in income tax	2015	45176	16041	19017	4324	5794
	2016	48549	17394	20358	4671	6126
	2017	53267	19158	22124	5130	6853
od osób prawnych	2010	6122	617	1408	128	3968
corporate income tax	2015	7076	753	1602	158	4564
	2016	7441	778	1699	162	4802
	2017	8381	862	1929	180	5410
od osób fizycznych	2010	26894	10080	13135	2797	882
personal income tax	2015	38100	15289	17415	4166	1230
	2016	41108	16616	18659	4509	1324
	2017	44885	18297	20196	4950	1443
Podatek od nieruchomości	2010	15122	9060	6062	x	x
Tax on real estate	2015	20171	12227	7944	x	x
	2016	20774	12627	8148	x	x
	2017	21829	13372	8456	x	x
Podatek rolny	2010	989	974	15	x	x
Agricultural tax	2015	1593	1569	24	x	x
	2016	1513	1491	22	x	x
	2017	1485	1464	21	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych	2010	1893	791	1102	x	x
Tax on civil law transactions	2015	1749	768	981	x	x
	2016	2172	965	1207	x	x
	2017	2551	1024	1526	x	x
Opłata skarbowa	2010	509	226	283	x	x
Stamp duty	2015	409	155	254	x	x
	2016	430	163	267	x	x
	2017	461	169	293	x	x

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 28 (264). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (cd.)**
LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na pra- wach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwa Voivod- ships	
			w mln zł	in mln zł		
DOCHODY (dok.) REVENUE (cont.)						
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)						
Dochody z majątku	2010	6354	2628	3276	305	143
Revenue from property	2015	7463	2657	4338	305	163
	2016	7354	2857	4005	310	182
	2017	7439	3128	3793	315	202
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	2010	2476	1408	786	214	68
Funds for additional financing of own tasks from other sources	2015	1384	1035	203	91	56
	2016	561	296	131	86	49
	2017	614	353	135	94	32
Dotacje celowe^b Targeted grants ^b	2010	37038	17370	7798	6410	5459
	2015	44235	18675	11905	5689	7962
	2016	53949	30299	14070	5245	4335
	2017	62353	36042	15396	6047	4867
W tym z budżetu państwa	2010	23867	12821	5073	4153	1820
Of which from state budget	2015	26147	13982	6129	3958	2074
	2016	44672	28229	10886	3950	1607
	2017	51246	32987	12641	4067	1551
w tym na zadania: of which for tasks:						
z zakresu administracji rządowej	2010	16829	9340	3580	2408	1500
for government administration tasks	2015	17834	9500	4118	2658	1559
	2016	36897	23890	8997	2691	1318
	2017	43833	28924	10896	2743	1271
własne	2010	6916	3417	1469	1726	304
for own tasks	2015	8241	4439	1993	1292	514
	2016	7715	4308	1867	1252	288
	2017	7357	4037	1727	1314	279
Subwencja ogólna z budżetu państwa ..... General subvention from the state budget	2010	47171	22676	11804	9750	2942
	2015	51343	25419	13882	10049	1993
	2016	53036	26361	14481	10229	1965
	2017	54281	27071	14820	10262	2127
W tym część oświatowa	2010	35010	16230	10733	7360	686
Of which education part	2015	40377	18993	12917	7793	674
	2016	41497	19604	13424	7823	647
	2017	41910	19912	13750	7643	604

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b W 2010 r. bez dotacji z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych, które ujęto w dochodach własnych; od 2010 r. łącznie z dotacjami z paragrafów 200 i 620 oraz od 2015 r. łącznie z dotacjami z paragrafów 205 i 625.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b In 2010 excluding grants from state budget for gminas which are health resorts, included in own revenue; since 2010 including grants from paragraphs 200 and 620, since 2015 including grants from paragraphs 205 and 625.

TABL. 28 (264). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (cd.)**
 LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS (cont.)

Wyszczególnienie Specification		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na pra- wach powiatu	Powiaty	Woje- wództwa
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivod- ships
		w mln zł		in mln zł		
WYDATKI EXPENDITURE						
OGÓŁEM	2010	177766	79741	58954	23826	15245
TOTAL	2015	196415	85944	69824	23444	17203
	2016	206035	98175	71942	23301	12617
	2017	230166	111984	78504	25360	14317
Wydatki bieżące	2010	133517	59753	45836	18626	9302
Current expenditure	2015	157839	71455	56928	20017	9440
	2016	180204	87222	63373	20302	9307
	2017	194952	95589	68096	21277	9990
w tym: of which:						
Dotacje	2010	14044	4080	5195	1272	3497
Grants	2015	16459	5417	5860	1394	3788
	2016	17525	5928	6397	1498	3702
	2017	19373	6519	7090	1622	4141
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2010	16515	11780	3916	737	82
Benefits for natural persons	2015	16948	11667	4343	846	91
	2016	35577	25546	9023	948	60
	2017	42086	30230	10755	1025	75
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	2010	97737	42763	34168	16218	4588
Current expenditure of budgetary units	2015	119538	52987	44203	17354	4993
	2016	122094	54460	45396	17445	4794
	2017	128595	57585	47618	18206	5186
w tym: of which:						
wynagrodzenia	2010	49743	22761	15975	9170	1837
wages and salaries	2015	60309	27675	19902	10531	2202
	2016	62086	28457	20671	10728	2230
	2017	65079	29844	21693	11183	2359
pochodne od wynagrodzeń ^b	2010	8165	3910	2557	1401	298
wages and salaries related expenditures ^b	2015	11129	5379	3581	1771	397
	2016	11490	5572	3724	1790	404
	2017	11946	5795	3875	1852	424
zakup materiałów i usług	2010	32721	13209	13322	4025	2164
purchase of materials and services	2015	38821	15918	17559	3438	1906
	2016	40104	16576	18246	3472	1810
	2017	42948	17982	19218	3806	1943

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Emerytalny Pomostowych.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security, the Labour Fund, and the Bridging Pension Fund.

TABL. 28 (264). **BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (dok.)**
LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS (cont.)

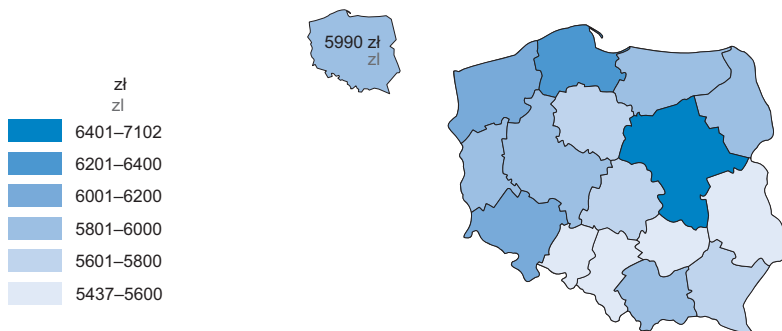
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na pra- wach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwa Voivod- ships	
						w mln zł in mln zł
WYDATKI (dok.) EXPENDITURE (cont.)						
Wydatki majątkowe	2010	44249	19988	13118	5201	5943
Property expenditure	2015	38576	14489	12897	3427	7763
	2016	25831	10954	8569	2998	3310
	2017	35215	16396	10408	4083	4327
W tym inwestycyjne^b	2010	43282	19690	12698	5181	5712
Of which investment expenditure^b	2015	37220	14209	12212	3384	7415
	2016	24408	10649	7713	2963	3083
	2017	33468	16063	9410	4021	3973
WYNIK BUDŻETÓW BUDGETS RESULT						
Nadwyżka (+)/deficyt (-)	2010	-14970	-7430	-5069	-1330	-1141
Surplus (+)/deficit (-)	2015	+2604	+1723	+736	+237	-93
	2016	+7634	+3620	+2479	+648	+888
	2017	-288	-795	+25	+28	+454

a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych oraz w 2010 r. — gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych.

a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments and in 2010 — of auxiliary units and appropriated funds.

WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2017 R.

PER CAPITA EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY VOIVODSHIP IN 2017

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzieli się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, udoskonalenia gruntów oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and other equipment),
- transport equipment,
- others, i.e., irrigation and drainage, improvements to land as well as, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that apply International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

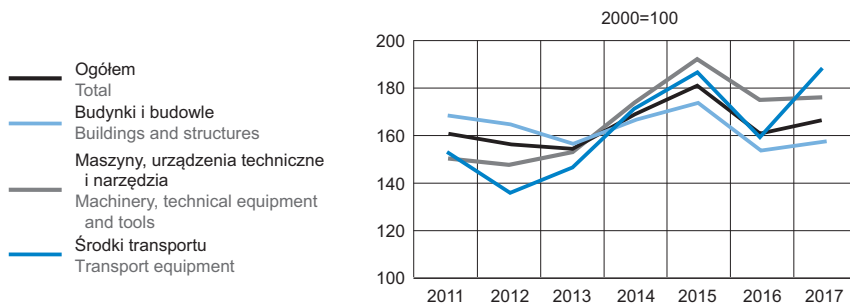
Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

Investycje. Środki trwałe

Investments. Fixed assets

DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH WEDŁUG RODZAJÓW (ceny stałe^a)

INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS BY TYPE (constant prices^a)

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.
^a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 1 (265). NAKŁADY INWESTYCYJNE
 INVESTMENT OUTLAYS

Lata Years	Ogółem Grand total		W tym nakłady na środki trwałe Of which outlays on fixed assets			
	ogółem grand total	na 1 mieszkańca per capita	razem total	w tym of which		
				budynki i budowle buildings and structures	maszyny ^a machinery ^a	środki transportu transport equipment
	CENY BIEŻĄCE — mln zł ^b		CURRENT PRICES — mln zł ^b			
2010	217287	5641	217192	134220	60372	21114
2015	271839	7069	271364	149170	91309	28371
2016	244429	6361	244241	131728	85302	24860
2017	252298	6566	251989	135683	84888	29246
	CENY STAŁE ^c		CONSTANT PRICES ^c			
	2000=100		2000=100			
2017	166,4	166,9	167,0	157,5	176,8	188,4
	2005=100		2005=100			
2017	177,1	177,4	177,4	167,2	180,7	216,3
	2010=100		2010=100			
2017	114,5	114,7	114,6	102,3	134,4	132,1

^a Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi”. ^b Na 1 mieszkańca — w zł. ^c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

^a Concerns "machinery, technical equipment and tools". ^b Per capita — in zł. ^c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 1 (265). **NAKLADY INWESTYCYJNE (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS (cont.)

Lata Years	Ogółem Grand total		W tym nakłady na środki trwałe Of which outlays on fixed assets			
	ogółem grand total	na 1 mieszkańca per capita	razem total	w tym of which		
				budynki i budowle buildings and structures	maszyny ^a machinery ^a	środki transportu transport equipment

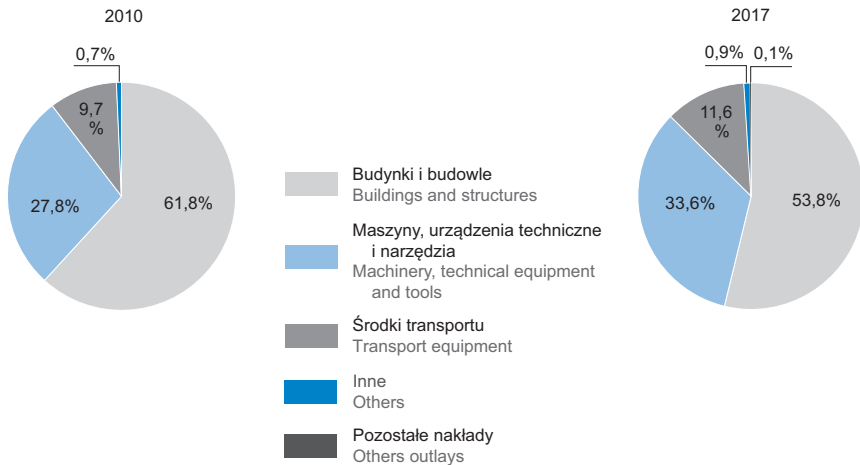
CENY STAŁE^c (dok.) CONSTANT PRICES^c (cont.)
2015=100

2017	91,9	91,9	92,0	90,6	91,7	100,8
	Rok poprzedni=100		Previous year=100			
2011	110,6	110,6	110,6	109,4	114,5	107,3
2012	97,2	97,2	97,1	97,8	98,4	88,8
2013	98,8	98,9	98,9	95,0	103,5	107,9
2014	109,5	109,5	109,4	106,4	113,5	117,0
2015	107,1	107,2	107,1	104,3	110,7	108,9
2016	88,8	88,8	88,9	88,5	91,1	85,1
2017	103,5	103,5	103,5	102,4	100,7	118,5

a Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi”. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a Concerns "machinery, technical equipment and tools". c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)
STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS BY TYPE (current prices)

TABL. 2 (266). NAKŁADY INWESTYCYJNE WEDŁUG SEKCJI (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS BY SECTIONS (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		Specification
	w odsetkach in percent		w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	244429	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2,0	2,3	2,3	5714	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	31,7	38,7	38,4	93825	Industry
górnictwo i wydobywanie	2,2	2,2	2,4	5904	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	16,0	20,5	24,0	58683	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7,6	11,3	9,7	23654	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5,9	4,7	2,3	5584	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	3,4	3,0	3,2	7763	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	7,7	6,7	7,4	18111	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	19,7	17,6	16,6	40649	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,1	0,9	1,0	2411	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3,2	2,9	2,9	7133	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,9	1,5	1,9	4588	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	12,4	11,6	12,6	30878	Real estate activities
w tym budownictwo mieszkaniowe	11,7	10,9	12,2	29856	of which residential construction
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,7	1,9	1,8	4387	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1,3	1,9	2,4	5941	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2,9	3,4	2,9	7075	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3,6	2,7	2,1	5056	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3,1	2,5	2,3	5682	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3,9	2,1	1,9	4514	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	0,4	0,3	0,3	702	Other service activities

TABL. 3 (267). DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH (ceny stałe^a)
 INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS (constant prices^a)

Wyszczególnienie	2015	2016		Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100	2005= =100	2010= =100		
OGÓŁEM	107,1	88,8	171,1	110,6	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	99,3	94,1	170,8	132,8	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	113,4	87,5	174,5	130,4	Industry
górnictwo i wydobywanie	72,9	95,9	161,9	118,4	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	110,7	102,9	167,8	159,8	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	132,5	76,4	272,5	137,7	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	116,3	43,3	85,8	43,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	103,5	93,6	227,9	105,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	100,9	98,0	122,9	106,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	113,0	84,7	230,9	96,0	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	96,2	98,1	197,0	98,4	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	109,7	89,9	139,0	97,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	89,3	108,2	142,0	107,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ...	96,8	98,3	148,1	117,5	Real estate activities
w tym budownictwo mieszkaniowe	100,0	100,7	153,0	119,4	of which residential construction
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	98,4	83,7	173,6	114,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	124,0	108,9	348,2	200,9	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	104,1	75,2	138,6	112,3	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	105,6	68,8	111,8	63,2	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	105,3	81,7	170,3	85,5	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	85,0	77,2	216,0	53,3	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	83,4	89,7	135,9	77,3	Other service activities

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

Środki trwałe

Fixed assets

Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów, uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkownika wieczystego gruntu, uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

Środki trwałe zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem podmiotu gospodarki narodowej na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (utilitarian) premises.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047, with later amendments).

The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **value of consumption of fixed assets** corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

Fixed assets are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of an entity of the national economy on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and premises, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities".

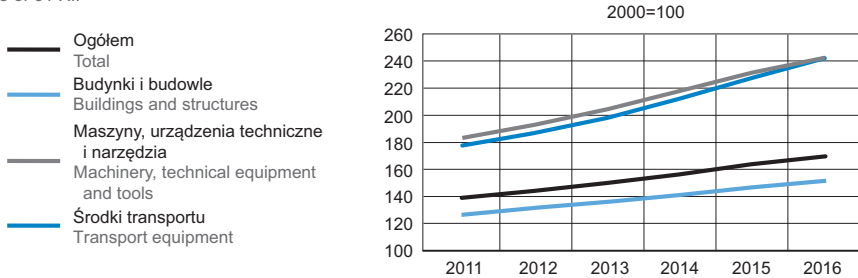
The value of public roads, streets and squares was included in the section "Transportation and storage".

DYNAMIKA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH WEDŁUG GRUP (ceny stałe^a)

Stan w dniu 31 XII

INDICES OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS BY GROUPS (constant prices^a)

As of 31 XII

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on 15 page.

TABL. 4 (268). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS

As of 31 XII

L a t a Years	Ogółem Total		W tym Of which		
	ogółem total	na 1 mieszkańca per capita	budynki i budowle buildings and structures	maszyny ^a machinery ^a	środki transportu transport equipment
BIEŻĄCE CENY EWIDENCYJNE — mln zł ^b CURRENT BOOK-KEEPING PRICES — mln zł ^b					
2010	2520940	65428	1635254	694298	171380
2015	3471801	90324	2274967	937562	239079
2016	3660942	95255	2393913	992415	254222
CENY STAŁE ^c CONSTANT PRICES ^c 2000=100					
2016	169,5	170,2	151,3	242,3	241,6
2005=100					
2016	151,4	151,4	139,5	195,0	197,8
2010=100					
2016	127,9	128,2	123,3	142,5	146,2

a Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi”. b Na 1 mieszkańca — w zł. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; do obliczenia wskaźników dynamiki przyjęto za podstawę (mianownik) wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 1 I.

a Concerns "machinery, technical equipment and tools". b Per capita — in zł. c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15; the gross value of fixed assets, as of 1 I, was used as the base (denominator) for calculating indices.

TABL. 4 (268). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH (dok.)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS (cont.)

As of 31 XII

Lata Years	Ogółem Total		W tym Of which		
	ogółem total	na 1 mieszkańca per capita	budynki i budowle buildings and structures	maszyny ^a machinery ^a	środki transportu transport equipment
	CENY STAŁE ^c (dok.) CONSTANT PRICES ^c (cont.)				
	Rok poprzedni=100 Previous year=100				
2011	104,6	104,6	103,8	107,5	107,4
2012	104,0	104,0	103,5	105,7	105,1
2013	104,1	104,2	103,5	106,1	105,9
2014	104,3	104,3	103,6	106,2	107,4
2015	104,6	104,7	104,0	106,3	107,0
2016	103,5	103,5	102,9	104,7	106,3

a Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi”. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; do obliczenia wskaźników dynamiki przyjęto za podstawę (mianownik) wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 1 I.

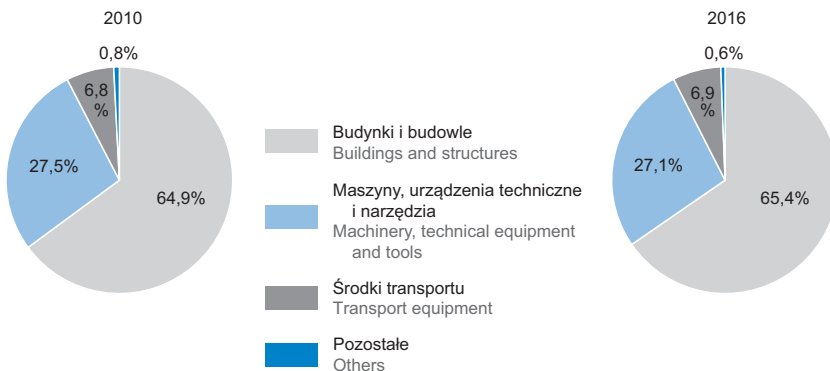
a Concerns "machinery, technical equipment and tools". c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15; the gross value of fixed assets, as of 1 I, was used as the base (denominator) for calculating indices.

STRUKTURA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH WEDŁUG GRUP (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS BY GROUPS (current book-keeping prices)

As of 31 XII

TABL. 5 (269). WARTOŚĆ BRUTTO I STOPIEŃ ŻUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE AND DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016		stopień zużycia w % degree of con- sumption in %
	bieżące ceny ewidencyjne current book-keeping prices				
	w odsetkach in percent		w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	3660942	46,2
TOTAL					
w tym budynki mieszkalne	17,0	15,5	15,3	560804	.
of which residential buildings					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5,2	4,4	4,2	155443	74,0 ^a
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł	32,3	32,4	32,5	1190870	48,6
Industry					
górnictwo i wydobywanie	2,1	2,2	1,9	70764	51,5
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe	17,8	17,7	17,9	656568	52,0
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	8,3	7,9	8,2	298101	45,1
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4,1	4,6	4,5	165437	40,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo	2,1	1,9	1,9	67801	43,4
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6,2	6,0	6,0	218400	45,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	15,8	18,3	18,6	682184	44,3
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,0	1,0	1,0	37195	35,7
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	4,0	3,0	2,9	107640	66,5
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,6	1,2	1,3	45656	54,2
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	18,8	17,5	17,4	635634	36,8
Real estate activities					
w tym budynki mieszkalne	16,5	15,3	15,1	552253	.
of which residential buildings					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,5	1,5	1,5	53223	49,4
Professional, scientific and technical activities					

a Bez wartości inwentarza żywego (stada podstawowego).

a Excluding the value of livestock (basic herd).

TABL. 5 (269). WARTOŚĆ BRUTTO I STOPIEŃ ŻUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH (dok.)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE AND DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016		stopień zużycia w % degree of con- sumption in %
	bieżące ceny ewidencyjne current book-keeping prices			w mln zł in mln zł	
	w odsetkach in percent				
Administrowanie i działalność wspierająca ^A	0,8	0,9	0,9	33266	43,1
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3,5	3,7	3,6	130483	46,0
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	3,4	3,5	3,5	128149	43,6
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,2	2,4	2,5	91541	48,2
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,3	1,9	1,9	71266	27,9
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	0,3	0,4	0,3	12191	40,0
Other service activities					

TABL. 6 (270). DYNAMIKA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH (ceny stałe^B)

Stan w dniu 31 XII

INDICES OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS (constant prices^B)

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2015	2016		Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100	2005= =100	2010= =100		
O G Ó Ł E M	104,6	103,5	151,4	127,9	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	100,7	100,9	105,1	104,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	105,2	103,7	162,8	133,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	97,0	90,5	142,9	116,4	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	105,8	105,2	182,3	137,5	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A	105,0	104,0	137,6	127,2	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A	107,6	102,9	176,7	141,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; do obliczenia wskaźników dynamiki przyjęto za podstawę (mianownik) wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 1 I.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15; the gross value of fixed assets, as of 1 I, was used as the base (denominator) for calculating indices.

TABL. 6 (270). DYNAMIKA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH (dok.)

Stan w dniu 31 XII

INDICES OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2015	2016		Specification	
	rok poprzedni=100 previous year=100	2005= =100	2010= =100		
Budownictwo	107,1	106,2	236,2	153,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	108,5	105,3	203,3	145,6	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	105,3	104,8	158,6	132,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	103,5	105,7	165,4	131,8	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	101,6	101,4	147,7	112,8	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	100,0	103,0	134,7	116,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	102,5	102,0	121,3	114,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	109,3	104,6	202,9	148,2	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	109,5	109,3	211,9	159,3	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	109,2	103,8	182,4	143,1	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	105,4	102,9	167,9	133,3	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	105,6	104,0	193,0	141,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	107,3	104,6	283,2	168,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	103,9	102,7	188,1	135,9	Other service activities

W 2016 r. wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) **uzyskanych z działalności inwestycyjnej** wyniosła 261173 mln zł, a **zlikwidowanych** — 28457 mln zł (odpowiednio: w 2010 r. — 202456 mln zł i 18651 mln zł, w 2015 r. — 284719 mln zł i 25390 mln zł).

In 2016 gross value of fixed assets **obtained from investment activity** (current book-keeping prices) amounted to 261173 mln zł and **liquidated** fixed assets — 28457 mln zł (respectively: in 2010 — 202456 mln zł and 18651 mln zł, in 2015 — 284719 mln zł and 25390 mln zł).

Prezentowane w dziale rachunki narodowe opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z „Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)” wprowadzonym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r.

Dane za lata 2010—2016 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika m.in. z tytułu dalszego przeklasyfikowania jednostek instytucjonalnych z sektora przedsiębiorstw niefinansowych do sektora instytucji rządowych i samorządowych, zgodnie z ESA 2010.

Na system rachunków narodowych składa się zbiór wzajemnie ze sobą powiązanych **rachunków makroekonomicznych** pozwalających na uzyskanie spójnych danych o dochodach, tj. źródłach finansowania wydatków z danymi dotyczącymi produkcji i jej rozdysonowania na spożycie i akumulację brutto (określane jako popyt krajowy) oraz saldo wymiany produktów (wyróbów i usług) z zagranicą (eksport netto).

W systemie rachunków narodowych zestawiane są: **rachunki bieżące** odzwierciedlające szczególne rodzaje działalności, takie jak: procesy produkcji, procesy tworzenia dochodów, podziału pierwotnego, podziału wtórnego i ostatecznego dochodów; **rachunki akumulacji**, tj.: rachunek kapitałowy, rachunek finansowy, rachunek pozostałych zmian wolumenu aktywów, rachunek przeszacowań; **bilanse**, tj. rachunki stanów (bilans otwarcia, zmiany w bilansie, bilans zamknięcia). Suma transakcji na każdym z rachunków bieżących i rachunków akumulacji jest zbilansowana tzw. **sumą (pozycją) bilansującą**, która stanowi różnicę między przychodami i rozchodami.

Pozycja bilansująca, zamykająca dany rachunek, przenoszona jest na pozycję otwierającą rachunek następnym. Sumy bilansujące w rachunkach narodowych to kategorie makroekonomiczne. Kategoriami tymi są: produkt krajowy brutto, nadwyżka operacyjna brutto, dochody pierwotne brutto, dochody do dyspozycji brutto, oszczędności brutto oraz wierzyszności netto lub zadłużenie netto.

Dochody pierwotne brutto wszystkich krajowych sektorów instytucjonalnych równe są **dochodowi narodowemu brutto**; stanowi on również sumę produktu krajowego brutto i dochodu z zagranicy (saldo).

Produkt krajowy brutto jest główną kategorią w systemie rachunków narodowych i obrazuje końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Zasadniczym składnikiem produktu krajowego brutto jest suma wartości dodanej brutto wszystkich krajowych sektorów instytucjonalnych lub wszystkich sekcji gospodarki narodowej.

Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest liczona w cenach bazowych.

Kategoria zużycia pośredniego wyceniana jest zawsze według cen nabycia.

Dochód z zagranicy (saldo) stanowi różnicę między wartością dochodów pierwotnych brutto, będących należnościami jednostek krajowych od podmiotów zagranicznych, a zobowiązaniami jednostek krajowych wobec podmiotów zagranicznych.

Dochód narodowy brutto oraz produkt krajowy brutto liczone są zawsze w cenach rynkowych.

The national accounts presented in this chapter were compiled according to the principles of the “European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)” introduced by Regulation (EU) No. 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 V 2013.

Data for 2010—2016 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook due to further reclassification of institutional units from non-financial corporations sector to the general government sector, according to ESA 2010.

System of national accounts consists of the number of mutually linked **macroeconomic accounts**, which permit to achieve coherent data regarding income, i.e., sources of financing expenditures with data concerning production and its distribution between final consumption expenditure and gross capital formation (defined as domestic demand) as well as the external balance of goods and services (net exports).

The following accounts are compiled in the system of national accounts: **current accounts** reflecting particular kinds of activities, such as: production processes, the process of generating income as well as the primary, secondary and final distribution of income; **accumulation accounts**, i.e., capital account, financial account, other changes in volume of assets account, revaluation account; **balances**, i.e., state accounts

(opening balance, changes in balance, closing balance). The sum of transactions on each of the current accounts and accumulation accounts is balanced using the **balancing sum (item)**, which constitutes the difference between resources and uses.

The balancing item, closing a given account, is transferred to the opening item of the subsequent account. Balancing items in national accounts are macroeconomic categories. These categories are: gross domestic product, gross operating surplus, gross primary income, gross disposable income, gross saving as well as net lending or net borrowing.

Gross primary income of all domestic institutional sectors is equal to **gross national income**; gross national income is also the sum of gross domestic product and foreign income (balance).

Gross domestic product is the main category in the system of national accounts and illustrates the final result of the activity of all entities of the national economy. The basic component of gross domestic product is the sum of gross value added of all domestic institutional sectors or all sections of the national economy.

Gross value added is the difference between output and intermediate consumption and is calculated at basic prices.

The category of intermediate consumption is always calculated at purchasers' prices.

Foreign income (balance) is the difference between the value of gross primary income (i.e., accounts receivable due from foreign entities to domestic entities) and the accounts payable of domestic entities to foreign entities.

Gross national income as well as gross domestic product are always calculated at market prices.

TABL. 1 (271). **DOCHÓD NARODOWY BRUTTO (ceny bieżące)**

GROSS NATIONAL INCOME (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	Specification
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	1393566	1733942	1788832	TOTAL
Produkt krajowy brutto	1445298	1799392	1858468	Gross domestic product
Dochód z zagranicy (saldo) ^a	-51732	-65450	-69636	Foreign income (balance) ^a

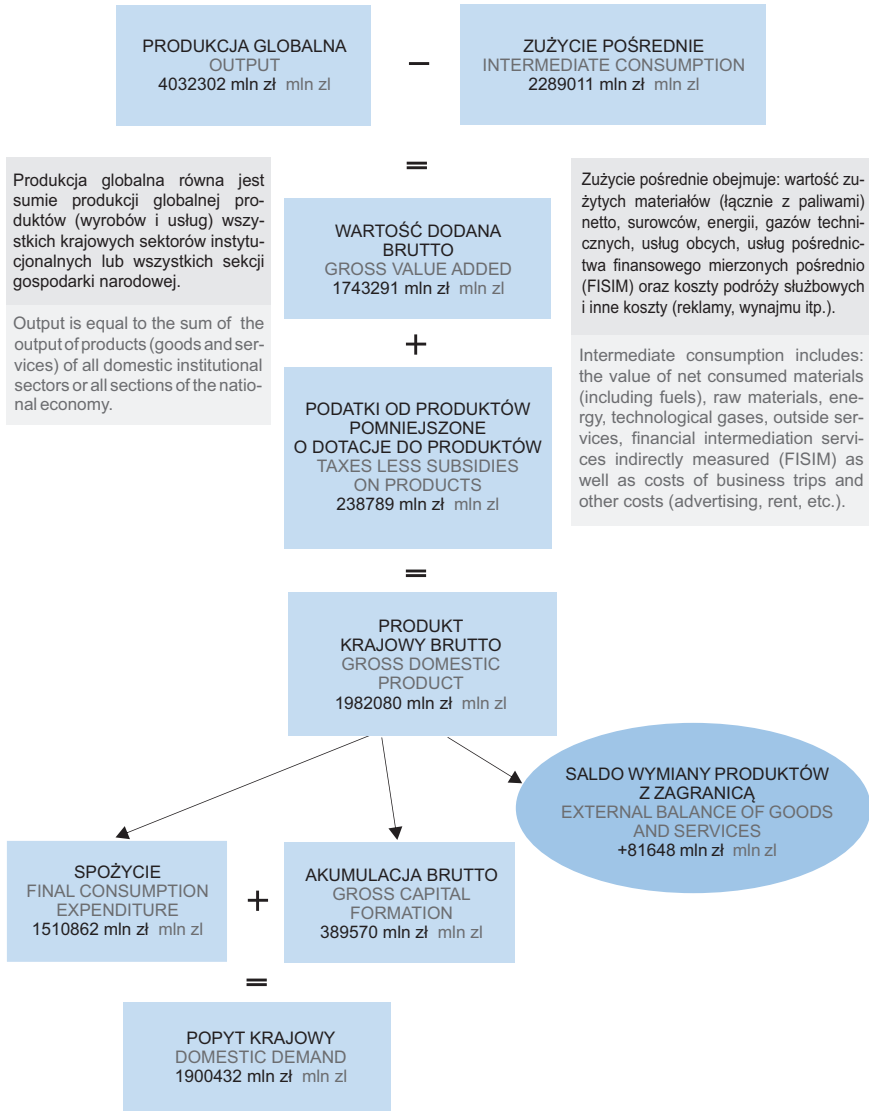
^a Stanowi sumę wynagrodzeń, dochodów od inwestycji bezpośrednich i portfelowych oraz pozostałych dochodów i odsetek.

^a The sum of wages and salaries, income from direct and portfolio investments as well as other income and interest.

TWORZENIE I WYKORZYSTANIE PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO W 2017 R. (ceny bieżące)

GENERATION AND USE OF GROSS DOMESTIC PRODUCT IN 2017 (current prices)

**TABL. 2 (272). DYNAMIKA PODSTAWOWYCH KATEGORII MAKROEKONOMICZNYCH
W GOSPODARCE NARODOWEJ (ceny stałe^{a)})**
INDICES OF MAIN MACROECONOMIC CATEGORIES IN THE NATIONAL ECONOMY
(constant prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100			previous year=100			2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Produkcja globalna	104,9	100,3	101,1	102,6	105,4	103,9	106,2	192,1	162,2	127,0	110,3
Output											
Zużycie pośrednie	104,9	99,2	100,8	102,1	106,8	104,6	107,7	199,4	166,2	128,9	112,7
Intermediate consumption											
Produkt krajowy brutto	105,0	101,6	101,4	103,3	103,8	103,0	104,6	183,2	157,6	125,0	107,7
Gross domestic product											
w tym wartość dodana brutto	105,0	101,7	101,5	103,3	103,7	102,9	104,4	184,0	157,7	124,8	107,4
of which gross value added											
Popyt krajowy	104,2	99,5	99,4	104,7	103,3	102,2	104,7	170,9	153,1	119,4	107,0
Domestic demand											
spożycie	102,0	100,5	100,8	102,8	102,8	103,4	104,4	168,6	146,7	117,9	107,9
final consumption expenditure											
akumulacja brutto	112,8	96,1	94,2	112,8	104,9	97,6	106,2	181,8	179,3	125,2	103,7
gross capital formation											

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

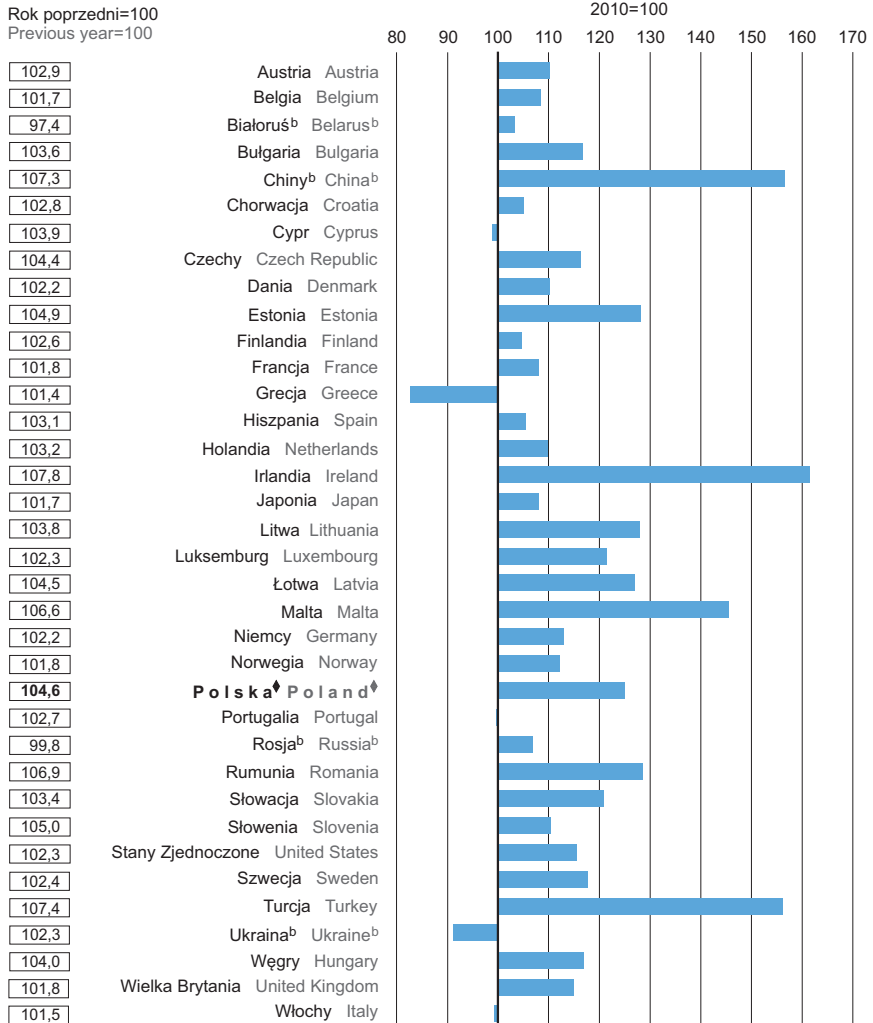
**TABL. 3 (273). WSKAŹNIKI CEN PODSTAWOWYCH KATEGORII MAKROEKONOMICZNYCH
W GOSPODARCE NARODOWEJ**
PRICE INDICES OF MAIN MACROECONOMIC CATEGORIES IN THE NATIONAL ECONOMY

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100			previous year=100			2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Produkcja globalna	105,3	103,0	100,1	99,9	99,1	99,8	102,1	143,1	126,4	109,6	101,9
Output											
Zużycie pośrednie	107,0	102,9	99,8	99,5	97,7	99,8	102,3	143,6	125,3	109,2	102,1
Intermediate consumption											
Produkt krajowy brutto	103,2	102,4	100,3	100,5	100,8	100,3	102,0	144,0	127,1	109,9	102,3
Gross domestic product											
Popyt krajowy	104,0	102,9	99,9	99,6	99,6	100,1	101,8	139,1	124,1	108,1	101,9
Domestic demand											
spożycie	104,7	103,4	100,4	99,8	99,5	99,9	101,9	145,6	128,0	110,0	101,8
final consumption expenditure											
akumulacja brutto	101,2	101,2	97,7	98,8	100,3	100,9	101,0	116,3	110,1	101,0	101,9
gross capital formation											

U w a g a. Wskaźniki cen obliczono jako stosunek wskaźników dynamiki wartości opracowanych na podstawie danych wyrażonych w cenach bieżących do wskaźników dynamiki wolumenu — w cenach stałych; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

N o t e. Price indices are calculated as the relation of value indices compiled on the basis of data at current prices to volume indices — at constant prices; see general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

DYNAMIKA PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO^a W WYBRANYCH KRAJACH W 2017 R. (ceny stałe) INDICES OF GROSS DOMESTIC PRODUCT^a IN SELECTED COUNTRIES IN 2017 (constant prices)

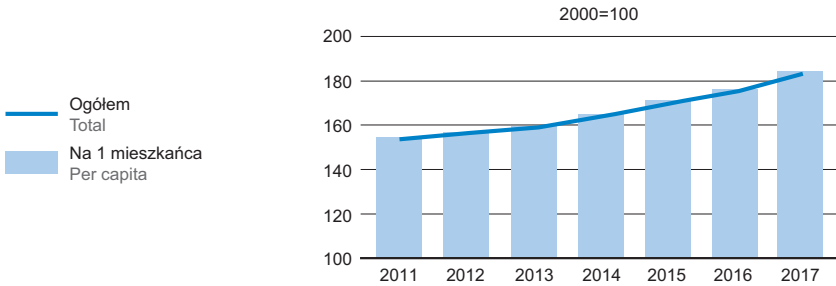

a Patrz uwagi do działu „Przegląd międzynarodowy” na str. 413. b 2016 r.

a See notes to the chapter “International review” on page 415. b 2016.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „OECD. Stat Extracts – database”, „United Nations Statistics Division – National Accounts Main Aggregates Database”.

DYNAMIKA PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ceny stałe^a)
INDICES OF GROSS DOMESTIC PRODUCT (constant prices^a)

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.
 a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 4 (274). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

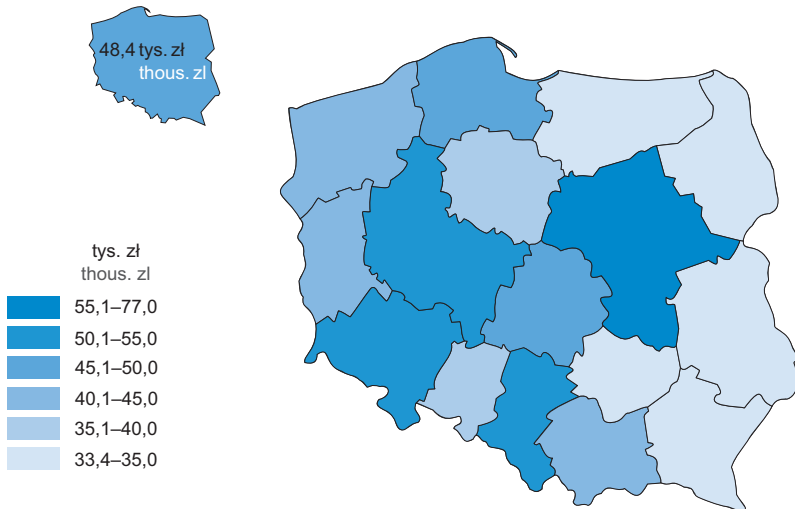
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2017
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM ..... TOTAL	1445298	1799392	1858468	1982080	100,0	100,0
W tym wartość dodana brutto ..... Of which gross value added	1271476	1596366	1642904	1743291	88,0	88,0
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	37085	39630	44308	41125	2,6	2,1
Przemysł ..... Industry	313744	417216	435734	473399	21,8	23,9
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	31102	27914	27231	30219	2,2	1,5
przetwórstwo przemysłowe ..... manufacturing	224845	317241	335986	365810	15,6	18,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	41979	51302	50307	53474	2,9	2,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A ..... water supply; sewerage waste management and remediation activities	15818	20759	22210	23896	1,1	1,2

TABL. 4 (274). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (dok.)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2017
	w mln zł		in mln zł		w odsetkach in percent	
W tym wartość dodana brutto (dok.) Of which gross value added (cont.)						
Budownictwo ..... Construction	107950	127481	114572	127989	7,5	6,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ..... Trade; repair of motor vehicles ^A	245644	281711	287318	310601	17,0	15,7
NA 1 MIESZKAŃCA^a ..... PER CAPITA^a	37524	46792	48364	51587	x	x

a W złotych.
a In zlotys.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW^a W 2016 R. (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA BY VOIVODSHIP^a IN 2016 (current prices)

a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; szacunki wstępne dla rachunków regionalnych.
a Grouping by local kind-of-activity unit method; preliminary estimates for regional accounts.

TABL. 5 (275). DYNAMIKA PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO WEDŁUG SEKCJI (ceny stałe^a)
 INDICES OF GROSS DOMESTIC PRODUCT BY SECTIONS (constant prices^a)

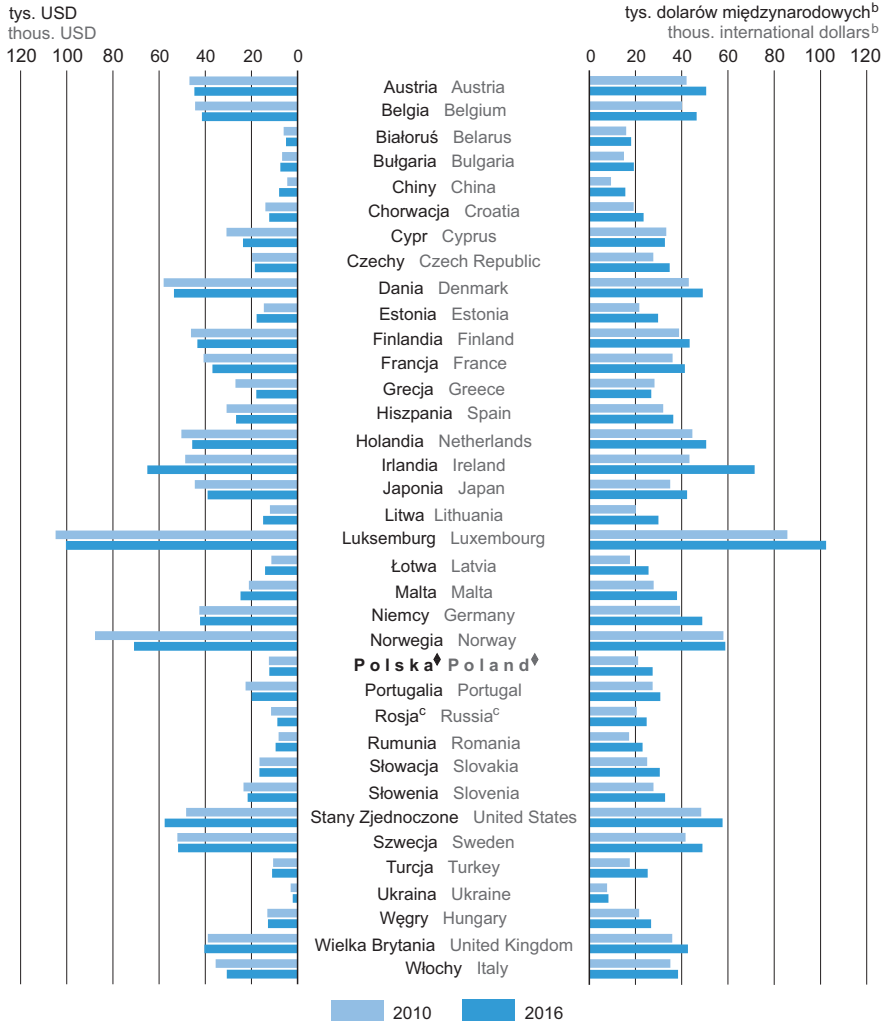
Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017			
	rok poprzedni=100 previous year=100							2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100
O G Ő Ł E M ..... TOTAL	105,0	101,6	101,4	103,3	103,8	103,0	104,6	183,2	157,6	125,0	107,7
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	105,0	101,7	101,5	103,3	103,7	102,9	104,4	184,0	157,7	124,8	107,4
w tym: of which:											
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	102,1	90,5	109,1	100,7	91,5	103,0	93,9	109,2	89,5	89,9	96,7
Przemysł ..... Industry	107,9	102,8	100,9	104,5	103,8	103,5	106,2	234,9	189,1	133,3	109,9
górnictwo i wydobywanie ..... mining and quarrying	99,0	101,6	103,1	93,0	107,4	97,3	94,0	59,9	74,6	94,7	91,5
przetwórstwo przemysłowe .... manufacturing	107,9	103,2	100,4	107,9	107,0	104,1	107,5	310,6	230,2	144,4	111,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	116,6	101,7	102,2	94,4	83,6	103,5	105,8	135,2	117,8	104,6	109,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a ..... water supply; sewerage waste management and remediation activities	102,3	101,1	99,1	103,3	104,0	103,8	103,9	140,1	134,3	118,8	107,8
Budownictwo ..... Construction	113,5	96,0	95,0	109,0	106,4	91,5	111,5	153,1	159,2	122,5	102,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ..... Trade; repair of motor vehicles ^a	98,1	103,4	100,2	98,9	103,3	105,0	106,1	168,4	150,0	115,6	111,4
NA 1 MIESZKAŃCA ..... PER CAPITA	105,0	101,6	101,5	103,3	103,9	103,0	104,7	184,6	158,0	125,4	107,8

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W WYBRANYCH KRAJACH^a (ceny bieżące)

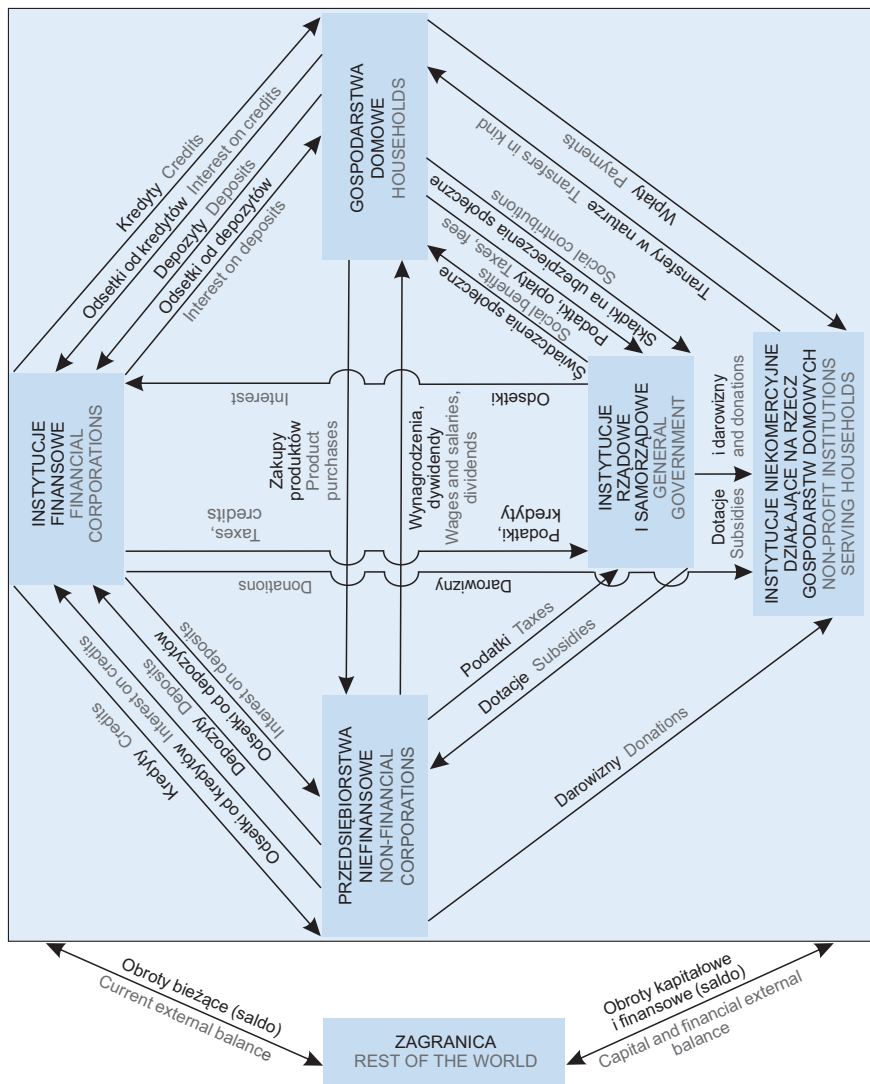
GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN SELECTED COUNTRIES^a (current prices)

a, c Na podstawie: a – SNA 2008, c – SNA 1993. b Według parytetu siły nabywczej.
 a, c According to: a – the 2008 SNA, c – the 1993 SNA. b According to purchasing power parity.

Źródło – Source: „OECD. Stat Extracts – database”, „United Nations Statistics Division – National Accounts Main Aggregates Database”, „World Development Indicators Database”.

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

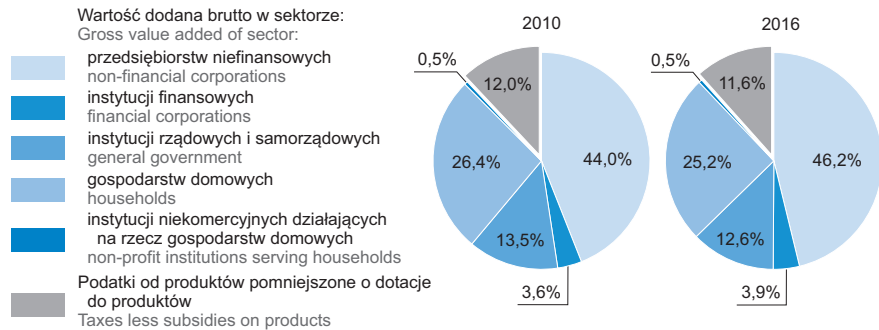

Rachunki narodowe zestawiane są w układzie sektorów instytucjonalnych, w których podmioty gospodarki narodowej (podstawowe jednostki klasyfikacyjne) grupowane są według pełnionych funkcji i celów, jakim służą w gospodarce.

National accounts are compiled according to the institutional sectors, in which entities of the national economy (basic classification entities) are grouped according to their functions and purposes which they serve in the economy.

UDZIAŁ SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH W TWORZENIU PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ceny bieżące)

SHARE OF INSTITUTIONAL SECTORS IN GENERATION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

TABL. 6 (276). POPYT KRAJOWY (ceny bieżące)
DOMESTIC DEMAND (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2017
	w mln zł		in mln zł		w odsetkach in percent	
OGÓŁEM TOTAL	1474176	1743711	1783346	1900432	100,0	100,0
Spożycie Final consumption expenditure	1166136	1375381	1420380	1510862	79,1	79,5
Prywatne Private	889800	1051486	1088373	1160562	60,4	61,1
sektor: sector:						
gospodarstw domowych..... households	875207	1038271	1073800	1145639	59,4	60,3
instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych .... non-profit institutions serving house- holds	14593	13215	14573	14923	1,0	0,8

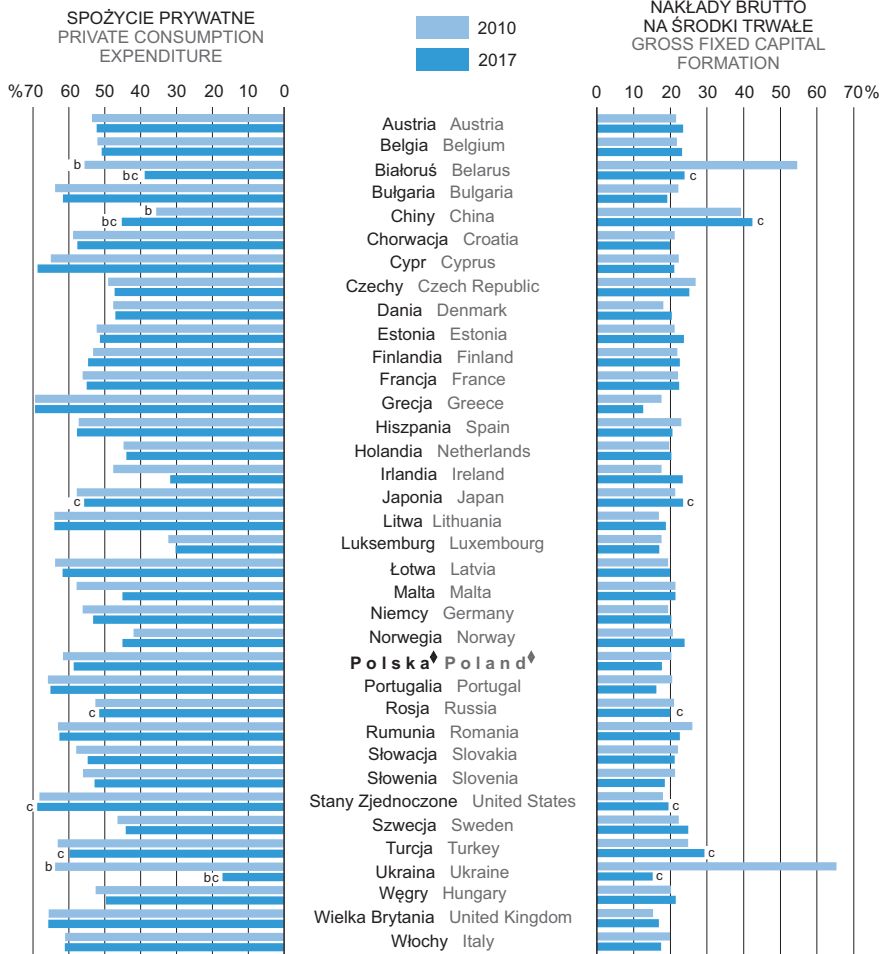
TABL. 6 (276). **POPYT KRAJOWY (dok.)**
DOMESTIC DEMAND (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	2010	2017
	w mln zł		in mln zł		w odsetkach in percent	
Spożycie (dok.) Final consumption expenditure (cont.)						
Publiczne — sektor instytucji rządowych i samorządowych	276336	323895	332007	350300	18,7	18,4
Public — general government sector						
spożycie: consumption expenditure:						
indywidualne	147640	177583	183043	192343	10,0	10,1
individual						
ogólnospoleczne	128696	146312	148964	157957	8,7	8,3
collective						
Akumulacja brutto	308040	368330	362966	389570	20,9	20,5
Gross capital formation						
nakłady brutto na środki trwałe	293168	361490	335011	350317	19,9	18,4
gross fixed capital formation						
przyrost rzeczowych środków obroto- wych	14666	6669	27831	38969	1,0	2,1
changes in inventories						
nabycie pomniejszone o rozdzyspono- wanie aktywów o wyjątkowej war- tości	206	171	124	284	0,0	0,0
acquisitions less disposals of valua- bles						
w tym sektor: of which sector:						
Przedsiębiorstw niefinansowych	143778	201550	208091	221027	9,8	11,6
Non-financial corporations						
Instytucji finansowych	5728	6727	7018	6397	0,4	0,3
Financial corporations						
Instytucji rządowych i samorządowych	82070	80014	62034	75358	5,6	4,0
General government						
Gospodarstw domowych	75800	79184	85406	85832	5,1	4,5
Households						
NA 1 MIESZKAŃCA^a	38274	45344	46409	49462	x	x
PER CAPITA ^a						
Spożycie	30276	35766	36963	39323	x	x
Final consumption expenditure						
Akumulacja brutto	7998	9578	9446	10139	x	x
Gross capital formation						

a W złotych.
a In zlotys.

RELACJA SPOŻYCIA PRYWATNEGO I NAKŁADÓW BRUTTO NA ŚRODKI TRWAŁE DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO^a W WYBRANYCH KRAJACH (ceny bieżące)

RELATION OF PRIVATE CONSUMPTION EXPENDITURE AND GROSS FIXED CAPITAL FORMATION TO GROSS DOMESTIC PRODUCT^a IN SELECTED COUNTRIES (current prices)

^a Patrz uwagi do działu „Przegląd międzynarodowy” na str. 413. ^b Z wyłączeniem spożycia sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych. ^c 2016 r.

^a See notes to the chapter “International review” on page 415. ^b Excluding consumption expenditure of non-profit institutions serving households sector. ^c 2016.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”, „OECD. Stat Extracts – database”, „United Nations Statistics Division – National Accounts Main Aggregates Database”.

TABL. 7 (277). **RELACJA POPYTU KRAJOWEGO DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO (ceny bieżące)**
RELATION OF DOMESTIC DEMAND TO GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	Specification
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	102,0	96,9	96,0	95,9	TOTAL
Spożycie	80,7	76,4	76,5	76,2	Final consumption expenditure
Prywatne	61,6	58,4	58,6	58,5	Private
w tym sektor gospodarstw domowych	60,6	57,7	57,8	57,8	of which households sector
Publiczne — sektor instytucji rządowych i samorządowych	19,1	18,0	17,9	17,7	Public — general government sector
Akumulacja brutto	21,3	20,5	19,5	19,7	Gross capital formation
W tym nakłady brutto na środki trwałe	20,3	20,1	18,0	17,7	Of which gross fixed capital formation

TABL. 8 (278). **DYNAMIKA POPYTU KRAJOWEGO (ceny stałe^a)**
INDICES OF DOMESTIC DEMAND (constant prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100			previous year=100			2000=	2005=	2010=	2015=	
	=100			=100			=100	=100	=100	=100	
O G Ó Ł E M	104,2	99,5	99,4	104,7	103,3	102,2	104,7	170,9	153,1	119,4	107,0
TOTAL											
Spożycie	102,0	100,5	100,8	102,8	102,8	103,4	104,4	168,6	146,7	117,9	107,9
Final consumption expenditure											
Prywatne	103,1	100,7	100,3	102,4	103,0	103,9	104,7	171,7	150,2	119,5	108,8
Private											
sektor: sector:											
gospodarstw domowych households	103,3	100,8	100,3	102,6	103,0	103,9	104,8	172,0	150,5	120,1	108,9
instytucji niekomercyj- nych działających na rzecz gospodarstw do- mowych	95,6	95,9	99,0	91,4	101,0	110,9	100,4	204,5	158,1	93,3	111,3
non-profit institutions serv- ing households											
Publiczne — sektor instytucji rządowych i samorządo- wych	98,2	99,7	102,5	104,1	102,4	101,8	103,4	160,6	136,3	112,5	105,3
Public — general govern- ment sector											

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12.

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15.

TABL. 8 (278). DYNAMIKA POPYTU KRAJOWEGO (dok.)
INDICES OF DOMESTIC DEMAND (cont.)

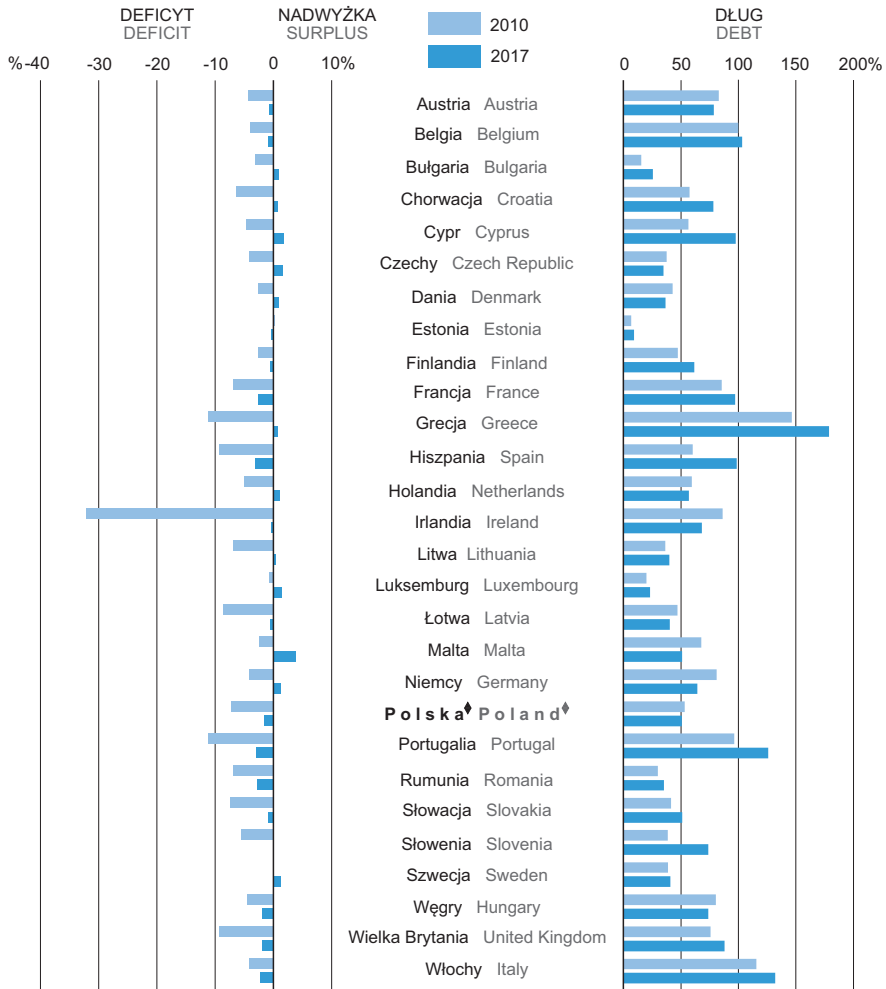
Wyszczególnienie Specification	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				
	rok poprzedni=100 previous year=100						2000= =100	2005= =100	2010= =100	2015= =100	
Akumulacja brutto	112,8	96,1	94,2	112,8	104,9	97,6	106,2	181,8	179,3	125,2	103,7
Gross capital formation											
W tym nakłady brutto na środki trwale	108,8	98,2	98,9	110,0	106,1	91,8	103,4	166,9	170,3	117,0	94,9
Of which gross fixed capital formation											
NA 1 MIESZKAŃCA	104,2	99,5	99,5	104,8	103,4	102,3	104,8	170,9	152,4	120,0	107,2
PER CAPITA											
Spożycie	101,9	100,5	100,9	102,8	102,9	103,5	104,4	169,7	147,1	118,1	108,1
Final consumption expend- iture											
Akumulacja brutto	112,7	96,1	94,3	112,9	105,0	97,7	106,2	182,9	179,9	125,6	103,8
Gross capital formation											

Defycyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych^a
Deficit and debt of the general government sector^a

	Defycyt Deficit	Dług Debt
W milionach złotych In million zlotys		
2010	-106116	767844
2015	-47632	919889
2016	-43642	1006585
2017	-32953	1003399
W relacji do PKB (ceny bieżące) w % In relation to GDP (current prices) in %		
2010	-7,3	53,1
2015	-2,6	51,1
2016	-2,3	54,2
2017	-1,7	50,6

^a Opracowano zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

^a Compiled according to Council Regulation (EC) on the application of the Protocol on the excessive deficit procedure annexed to the Treaty establishing the European Community.

RELACJA NADWYŻKI (+)/DEFICYTU (-) ORAZ DŁUGU SEKTORA INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO^a W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ (ceny bieżące)
RELATION OF SURPLUS (+)/DEFICIT (-) AND DEBT OF THE GENERAL GOVERNMENT SECTOR TO GROSS DOMESTIC PRODUCT^a IN THE EUROPEAN UNION COUNTRIES (current prices)

^a Patrz uwagi do działu „Przegląd międzynarodowy” na str. 413.

^a See notes to the chapter “International review” on page 415.

Źródło – Source: „Eurostat’s Database”.

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 997, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009, z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz — w przypadku pozostałych podmiotów — na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

Presented data concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organisational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2018 item 997, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers, dated 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and — for the remaining entities — on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

Uwaga do tablic 1 i 2

Dane od 2015 r. w podziale według rodzajów działalności nie uwzględniają podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

Note to tables 1 and 2

Since 2015 data according to division by the kind of activities do not include entities, which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 1 (279). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym Of which				
		przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies		spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			razem total	w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation		
OGÓŁEM	2010 3909802	246	303040	68325	17156	2942965
TOTAL	2015 4184409	151	456910	85552	17561	2972144
	2016 4237691	144	501056	91125	17633	2968786
	2017 4309800	142	537273	94755	17694	3001353
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2016 75076	4	7988	1884	2625	56794
	2017 74033	4	8062	1864	2577	55698
Przemysł	2016 405728	61	78257	16125	1710	287669
Industry	2017 410540	62	81624	16372	1707	289120
górnictwo i wydobywanie	2016 4863	2	2123	368	10	2311
mining and quarrying	2017 4814	2	2146	360	10	2247
przetwórstwo przemysłowe	2016 377167	55	64318	13881	1624	276007
manufacturing	2017 381689	56	67146	14081	1617	277675
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply	2016 9223	—	6910	1334	29	1878
	2017 9511	—	7246	1383	30	1835
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2016 14475	4	4906	542	47	7473
	2017 14526	4	5086	548	50	7363
Budownictwo	2016 494724	27	55548	7810	2249	410531
Construction	2017 512933	26	60144	8202	2249	423986
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a	2016 1044727	12	138906	34237	3022	782657
	2017 1029037	11	145240	35192	3029	760912

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 1 (279). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym Of which				
		przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies		spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
			razem total	w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation		
Transport i gospodarka magazynowa 2016	260156	6	19796	3558	144	228267
Transportation and storage 2017	264382	6	22188	3815	144	229999
Zakwaterowanie i gastronomia ^a 2016	130927	—	14208	2956	274	96751
Accommodation and catering ^a 2017	133730	—	15847	3147	304	97663
Informacja i komunikacja 2016	142561	2	33494	4199	153	100826
Information and communication 2017	154495	2	36093	4521	157	110207
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa 2016	124643	—	16395	1655	710	101200
Financial and insurance activities 2017	123243	—	17367	1685	703	98825
Obsługa rynku nieruchomości ^a 2016	240621	12	27050	4870	5377	38431
Real estate activities 2017	248859	12	29748	4989	5364	40522
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna 2016	421565	18	62298	7772	459	330167
Professional, scientific and technical activities 2017	437997	17	68121	8211	469	340969
Administrowanie i działalność wspierająca ^a 2016	126902	1	21549	3571	403	95146
Administrative and support service activities 2017	132653	1	24698	4099	424	97621
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne 2016	27113	—	67	8	3	101
Public administration and defence; compulsory social security 2017	27113	—	71	8	3	111
Edukacja 2016	149834	—	5629	550	100	70585
Education 2017	146018	—	6301	588	113	72962
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna 2016	234019	—	10525	527	195	207755
Human health and social work activities 2017	241747	—	11376	548	223	214539
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją 2016	76480	—	4766	658	82	32954
Arts, entertainment and recreation 2017	79133	—	5169	669	91	34335
Pozostała działalność usługowa 2016	276891	1	4310	740	124	128952
Other service activities 2017	286100	1	4848	825	124	133879
Organizacje i zespoły eksterytorialne 2016	230	—	1	1	—	—
Activities of extraterritorial organisations and bodies 2017	232	—	1	1	—	—

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (280). SPÓŁKI ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH

Stan w dniu 31 XII

COMPANIES RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Handlowe Commercial					part- nerskie i ko- man- dyto- wo-ak- cyjne profes- sional and joint stock- limited part- ners- hips	Cy- wilne Civil law part- ners- hips	Inne ^a Others ^a	
		razem total	akcyjne joint stock	z ogra- niczo- ną od- powie- dzial- nością limited lia- bility	jawne unli- mited part- ners- hips	komand- ytowe limited part- ners- hips				
OGÓŁEM	2010	576925	303040	9322	252411	32390	6439	2478	271869	2016
TOTAL	2015	746038	456910	11380	382394	35896	20391	6849	286759	2369
	2016	791688	501056	11769	420789	36368	25647	6483	288209	2423
	2017	828344	537273	12044	451863	36399	30654	6313^b	288603	2468
Rolnictwo, leśnictwo, łow- iectwo i rybactwo	2016	11947	7988	99	7209	440	201	39	2904	1055
Agriculture, forestry and fishing	2017	12040	8062	99	7319	398	211	35	2904	1074
Przemysł	2016	114799	78257	2772	65924	5872	3375	314	36124	418
Industry	2017	118183	81624	2772	68657	5875	4020	300	36143	416
górnictwo i wydobywa- nie	2016	2518	2123	100	1782	97	122	22	395	—
mining and quarrying	2017	2534	2146	94	1802	105	125	20	388	—
przetwórstwo przemy- słowe	2016	98810	64318	2299	53561	5479	2741	238	34485	7
manufacturing	2017	101673	67146	2312	55781	5478	3348	227	34520	7
wytwarzanie i zaopatr- ywanie w energię elektryczną, gaz, pa- rę wodną i gorącą wodę ^a	2016	7286	6910	218	6201	128	331	32	376	—
electricity, gas, steam and air conditioning supply	2017	7619	7246	217	6546	120	332	31	373	—
dostawa wody; gospo- darowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^a	2016	6185	4906	155	4380	168	181	22	868	411
water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities	2017	6357	5086	149	4528	172	215	22	862	409

a Powołane odrębnymi ustawami lub umowami międzynarodowymi, do których stosuje się określone przepisy.
b W tym spółki partnerskie — 2333.

a Established on the basis of separate acts or international agreements for which specific regulations are used.
b Of which professional partnerships — 2333.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 2 (280). SPÓŁKI ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH (cd.)

Stan w dniu 31 XII

COMPANIES RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Handlowe Commercial						Cywilne Civil law partnerships	Inne ^a Others ^a	
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	partnerskie i komandytowo-akcyjne professional and joint stock-limited partnerships			
Budownictwo ..... Construction	2016 2017	81445 86205	55548 60144	1227 1246	46317 49748	2875 2856	4471 5671	658 623	25515 25674	382 387
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a	2016 2017	257827 263886	138906 145240	2038 2041	116360 122026	14953 14726	5104 6004	451 443	118920 118644	1 2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2016 2017	31309 33807	19796 22188	284 285	16613 18711	1870 1889	957 1232	72 71	11513 11619	— —
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a	2016 2017	32900 34759	14208 15847	139 146	12030 13362	1210 1289	755 979	74 71	18692 18912	— —
Informacja i komunikacja Information and communication	2016 2017	41225 43766	33494 36093	1026 1069	30215 32609	999 995	1137 1307	117 113	7731 7673	— —
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	2016 2017	20242 21208	16395 17367	1343 1389	12710 13652	833 786	854 932	655 608	3847 3841	— —
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	2016 2017	33112 35920	27050 29748	654 683	21162 23331	1606 1705	2719 3155	909 874	5650 5739	412 433
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2016 2017	87693 93434	62298 68121	1353 1454	53038 58280	2288 2283	3639 4172	1980 1932	25391 25308	4 5

^a Powołane odrębnymi ustawami lub umowami międzynarodowymi, do których stosuje się określone przepisy.

^a Established on the basis of separate acts or international agreements for which specific regulations are used.

TABL. 2 (280). SPÓŁKI ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH (dok.)

Stan w dniu 31 XII

COMPANIES RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Handlowe Commercial						Cywilne Civil law partnerships	Inne ^a Others ^a
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	partnerskie i komandytowo-akcyjne professional and joint stock-limited partnerships		
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	2016 30975 2017 34230	21549 24698	288 303	18945 21766	949 982	1218 1499	149 148	9286 9392	140 140
Administracja publiczna i obrona narodu; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2016 79 2017 84	67 71	4 4	56 60	1 1	5 4	1 2	11 12	1 1
Edukacja ..... Education	2016 9961 2017 10701	5629 6301	57 58	4930 5537	390 397	242 299	10 10	4332 4400	— —
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2016 18341 2017 19159	10525 11376	130 134	7166 7766	1639 1732	579 705	1011 1039	7816 7783	— —
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	2016 8898 2017 9326	4766 5169	297 300	4049 4410	183 187	223 259	14 13	4132 4157	— —
Pozostała działalność usługowa Other service activities	2016 10664 2017 11259	4310 4848	57 59	3835 4315	237 260	155 192	26 22	6344 6401	10 10
Organizacje i zespoły ekstraterytorialne Activities of extraterritorial organisations and bodies	2016 2 2017 2	1 1	— —	1 1	— —	— —	— —	1 1	— —

a Powołane odrębnymi ustawami lub umowami międzynarodowymi, do których stosuje się określone przepisy.

a Established on the basis of separate acts or international agreements for which specific regulations are used.

W opracowaniu danych działu oraz wykresów zawierających dane w układzie międzynarodowym zamieszczonych w innych działach Rocznika wykorzystano najnowsze publikacje organizacji międzynarodowych i poszczególnych krajów dostępne — jeśli nie zaznaczono inaczej — do końca marca 2018 r. Podstawowy materiał źródłowy stanowiły publikacje i bazy danych Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) oraz wyspecjalizowanych agend ONZ, tj. FAO i MOP. Część danych „Przeglądu międzynarodowego” pochodzi również z baz i publikacji OECD, UE, Banku Światowego i innych organizacji międzynarodowych oraz wydawnictw poszczególnych krajów.

W większości przypadków organizacje międzynarodowe zestawiają dane pozyskiwane z krajowych instytucji statystycznych. Dane te mogą być publikowane w niezmienionej formie lub stanowić podstawę do wyliczania innych wielkości i wskaźników.

Różnice metodologiczne występujące w opracowaniach statystycznych poszczególnych krajów powodują, że prezentowane dane nie zawsze są w pełni porównywalne.

Niektóre informacje podane w retrospekcji różnią się od poprzednio publikowanych ze względu na weryfikację danych w aktualnych edycjach materiałów źródłowych. Dane dla Polski podano zgodnie ze źródłami międzynarodowymi, co w niektórych przypadkach może powodować różnice w stosunku do danych publikowanych w innych częściach Rocznika oraz w innych wydawnictwach GUS.

W tabl. 8 uwzględniono wszystkie kraje świata (podając dla nich dane o powierzchni i liczbie ludności oraz nazwę stolicy lub głównego miasta wraz z liczbą mieszkańców), a w tabl. 9 uwzględniono wszystkie państwa, do których przynależą politycznie terytoria niesamodzielne (podając dla tych terytoriów dane o powierzchni i liczbie ludności oraz nazwę stolicy lub głównego miasta). Nazwy krajów zostały ujednolicone z „Urzędowym wykazem nazw państw i terytoriów niesamodzielnych” Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Oboczne nazwy państw, zalecane przez Komisję, zostały zamieszczone jedynie w tabl. 8, w pozostałych tablicach użyto jednej krótkiej nazwy.

W obliczeniach **miejsca Polski w świecie i w Europie** (tabl. 13 i 14) uwzględniono wszystkie kraje, z wyjątkiem terytoriów niesamodzielnych. Zmiany w podziale politycznym świata (powstawanie nowych państw) brano pod uwagę w takim stopniu, w jakim umożliwiały to materiały źródłowe. Oznaczać to może niejednoznaczność w liczbie państw przy ustalaniu lokaty Polski dla różnych tematów.

Do **Unii Europejskiej (UE)** należą 28 krajów: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Szwecja, Wielka Brytania i Włochy, od 1 V 2004 r. — Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry, od 1 I 2007 r. — Bułgaria i Rumunia oraz od 1 VII 2013 r. — Chorwacja.

Do **strefy euro** należą 19 krajów: Austria, Belgia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia i Włochy, od 1 I 2001 r. — Grecja, od 1 I 2007 r. — Słowenia, od 1 I 2008 r. — Cypr i Malta, od 1 I 2009 r. — Słowacja, od 1 I 2011 r. — Estonia, od 1 I 2014 r. — Łotwa oraz od 1 I 2015 r. — Litwa. **Euro**, jako jednostka walutowa UE, zostało wprowadzone do obiegu gospodarczego z dniem 1 I 1999 r.

Podstawowym źródłem danych do tabl. 15 jest baza danych Eurostatu (Urząd Statystyczny Unii Europejskiej). Prezentowane w tej tablicy dane pobrano z bazy w dniu 25 IV 2018 r.

Dane w zakresie wskaźników społeczno-gospodarczych świata (tabl. 10) dotyczące:

- 1) **ludności** — grupowane są według kontynentów oraz zgodnie ze stosowanym przez ONZ podziałem świata na:
  - a) regiony bardziej rozwinięte, do których zaliczono kraje: Ameryki Północnej i Europy oraz Australię, Japonię, Nową Zelandię,
  - b) regiony mniej rozwinięte, do których zaliczono pozostałe kraje poza wyżej wymienionymi;
- 2) **ludności aktywnej zawodowo** — grupowane są zgodnie ze stosowanym przez MOP podziałem geograficznym świata na:
  - a) Afrykę,
  - b) Amerykę Północną,
  - c) Amerykę Środkową i Południową,
  - d) Azję (z wyłączeniem Azji Centralnej i krajów arabskich) i kraje Pacyfiku — Afganistan, Australia, Bangladesz, Bhutan, Brunei, Chiny, Chiny — Specjalny Region Administracyjny Hongkong, Chiny — Specjalny Region Administracyjny Makau, Chiny — Tajwan, Fidżi, Filipiny, Guam, Indie, Indonezja, Iran, Japonia,

- Kambodża, Kiribati, Korea Południowa, Laos, Malediwy, Maleszja, Mikronezja, Mjanma (Birna), Mongolia, Nepal, Nowa Kaledonia, Nowa Zelandia, Palau, Pakistan, Papua-Nowa Gwinea, Polinezja Francuska, Samoa, Samoa Amerykańskie, Singapur, Sri Lanka, Tajlandia, Timor Wschodni, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Wietnam, Wyspy Salomona,
- e) kraje Europy i Azji Centralnej — Armenia, Azerbejdżan, Cypr, Gruzja, Izrael, Kazachstan, Kirgistan, Tadżykistan, Turcja, Turkmenistan, Uzbekistan,
- f) kraje arabskie, do których zaliczono Arabię Saudyjską, Bahrajn, Irak, Jemen, Jordanię, Katar, Kuwejt, Liban, Oman, Palestynę oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie;
- 3) **rozwoju społeczeństwa informacyjnego** (telefony, Internet) — przedstawiono według stosowanego przez Bank Światowy podziału świata na kraje o wysokim oraz średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego; kraje grupowane są według wartości dochodu narodowego brutto (DNB) przypadającego na 1 mieszkańca w danym roku, co może powodować różnice w przyporządkowaniu krajów i terytoriów do danej grupy w poszczególnych latach. W 2016 r. do krajów o:
- a) **wysokim poziomie rozwoju gospodarczego** zaliczono te kraje, w których wartość DNB na 1 mieszkańca wyniosła 12236 USD i więcej; dotyczy to następujących krajów lub terytoriów: Andora, Antigua i Barbuda, Arabia Saudyjska, Aruba, Australia, Austria, Bahamy, Bahrajn, Barbados, Belgia, Bermudy, Brunei, Chile, Chiny — Specjalny Region Administracyjny Hongkong, Chiny — Specjalny Region Administracyjny Makau, Chiny — Tajwan, Curaçao, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Grenlandia, Guam, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Izrael, Japonia, Kajmany, Kanada, Katar, Korea Południowa, Kuwejt, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Mariany Północne, Monako, Niemcy, Norwegia, Nowa Kaledonia, Nowa Zelandia, Oman, Palau, Polinezja Francuska, Polska, Portugalia, Portoryko, San Marino, Saint Kitts and Nevis, Saint-Martin, Seszele, Singapur, Sint Maarten, Słowacja, Słowenia, Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Szwecja, Trynidad i Tobago, Urugwaj, Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Wyspa Man, Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych, Wyspy Normandzkie, Wyspy Owce, Wyspy Turks i Caicos, Zjednoczone Emiraty Arabskie,
- b) **średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego** zaliczono te kraje, w których wartość DNB na 1 mieszkańca wyniosła 12235 USD i mniej; dotyczy to następujących krajów lub terytoriów, dla których zastosowano dodatkowo podział geograficzny w następującym układzie:
- kraje Afryki Subsaharyjskiej,
  - kraje Ameryki Środkowej i Południowej,
  - kraje Azji Południowej — Afganistan, Bangladesz, Bhutan, Indie, Malediwy, Nepal, Pakistan, Sri Lanka,
  - kraje Azji Wschodniej oraz Pacyfiku — Chiny, Fidżi, Filipiny, Indonezja, Kambodża, Kiribati, Korea Północna, Laos, Maleszja, Mikronezja, Mjanma (Birna), Mongolia, Nauru, Papua-Nowa Gwinea, Samoa, Samoa Amerykańskie, Tajlandia, Timor Wschodni, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Wietnam, Wyspy Marshalla, Wyspy Salomona,
  - kraje Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej — Algieria, Dżibuti, Egipt, Irak, Iran, Jemen, Jordania, Liban, Libia, Maroko, Syria, Tunezja, Zachodnie Wybrzeże i Strefa Gazy,
  - kraje Europy i Azji Centralnej — Albania, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Czarnogóra, Gruzja, Kazachstan, Kirgistan, Kosowo, Macedonia, Mołdawia, Rosja, Rumunia, Serbia, Tadżykistan, Turcja, Turkmenistan, Ukraina, Uzbekistan;
- 4) **rolnictwa oraz produktu krajowego brutto** — grupowane są według kontynentów;
- 5) **przemysłu** — grupowane są według kontynentów, a w przypadku **dynamiki produkcji przemysłowej** — również według stosowanego przez ONZ podziału świata na kraje:
- a) rozwinięte gospodarczo, do których zaliczono kraje: Afryki (Południową Afrykę), Ameryki Północnej (Kanadę i Stany Zjednoczone), Australii i Oceanii (Australię i Nową Zelandię), Azji (Izrael i Japonię) oraz Europy,
- b) rozwijające się gospodarczo, do których zaliczono pozostałe, poza wyżej wymienionymi, kraje Afryki, Ameryki Środkowej i Południowej, Australii i Oceanii oraz Azji;
- 6) **handlu zagranicznego** — grupowane są według stosowanego przez ONZ podziału świata na:
- a) kraje rozwinięte gospodarczo, do których zaliczono kraje: Ameryki Północnej (Bermudy, Grenlandię, Kanadę i Stany Zjednoczone), Azji i Pacyfiku (Japonię, Australię i Nową Zelandię), Europy (z wyłączeniem krajów Europy Południowo-Wschodniej oraz należących do WNP),

- b) kraje rozwijające się gospodarczo, do których zaliczono kraje: Afryki, Ameryki Środkowej i Południowej, Azji (z wyłączeniem Japonii) oraz Oceanii (z wyjątkiem Australii i Nowej Zelandii). Spośród krajów Azji zostały wydzielone następujące obszary: Azja Południowa (Afganistan, Bangladesz, Bhutan, Indie, Iran, Malediwy, Nepal, Pakistan, Sri Lanka); Azja Południowo-Wschodnia (Brunei, Filipiny, Indonezja, Kambodża, Laos, Malezja, Mjanma (Birma), Singapur, Tajlandia, Timor Wschodni, Wietnam); Azja Wschodnia (Chiny wraz ze Specjalnymi Regionami Administracyjnymi — Hongkong i Makau, Korea Południowa, Korea Północna oraz Mongolia); Azja Zachodnia (Arabia Saudyjska, Bahrajn, Cypr, Irak, Izrael, Jemen, Jordania, Katar, Kuwejt, Liban, Oman, Syria, Turcja, Zachodnie Wybrzeże i Strefa Gazy, Zjednoczone Emiraty Arabskie),
- c) kraje Europy Południowo-Wschodniej i WNP, do których zaliczono: Albanie, Armenię, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnię i Hercegowinę, Bułgarię, Czarnogórę, Gruzję, Kazachstan, Kirgistan, Macedonię, Mołdawię, Rosję, Rumunię, Serbię, Tadżykistan, Turkmenistan, Ukrainę i Uzbekistan.

Dane o **produkcji wyrobów przemysłowych** podano w oparciu o Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności Gospodarczej (ISIC — Rev. 4) lub o Centralną Klasyfikację Produktów (CPC — Ver. 2.1).

Dane dotyczące **Produktu Krajowego Brutto (PKB)** — jeśli nie zaznaczono inaczej — dla krajów Unii Europejskiej oraz Norwegii prezentuje się na podstawie „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)”, a dla pozostałych krajów według metodologii „Systemu Rachunków Narodowych (SNA 2008)”.

Produkt krajowy brutto podano według **parytetu siły nabywczej** (PPP — Purchasing Power Parity). Parytety siły nabywczej stanowią rodzaj przeliczników walutowych, które stosuje się w celu przeliczenia wartości ekonomicznych wyrażonych w walutach krajowych na wspólną umowną walutę. Eliminują one wpływ różnic w poziomach cen między państwami uczestniczącymi w badaniu, a tym samym umożliwiają bezpośrednie porównanie wolumenu PKB i jego składowych. Parytety siły nabywczej wylicza się m.in. w ramach programu porównań międzynarodowych prowadzonych przez Unię Europejską i OECD, a także Bank Światowy, stosując koszyk porównywalnych towarów i usług. Wspólną umowną walutą przyjętą w Unii Europejskiej jest standard siły nabywczej (PPS — Purchasing Power Standard), natomiast umowną walutą stosowaną przez Bank Światowy jest dolar międzynarodowy. Wartość 1 PPS lub 1 dolara międzynarodowego równa się liczbie jednostek waluty danego kraju odpowiadającej 1 euro lub 1 dolarowi międzynarodowemu na rynku krajowym, przy uwzględnieniu relacji cen danego kraju do cen pozostałych krajów biorących udział w porównaniu.

In the compilation of the chapter, as well as charts containing international comparisons included in other chapters of the Yearbook, data from the latest publications of international organisations and individual countries, available — unless otherwise stated — by the end of March 2018, were used. Publications and databases of the United Nations (UN) as well as its specialized agencies, i.e. the FAO and the ILO, comprised the basic source material. Data in the “International review” also come from publications and databases of the OECD, the EU, the World Bank and other international organisations as well as publications of individual countries.

In most cases international organisations compile data obtained from national statistical institutions. These data can be published unchanged or serve as a basis for computation of other statistical quantities and indicators.

Methodological differences occurring among statistical methods of individual countries cause that presented data are not fully comparable in some cases.

Some information presented in retrospect differs from that previously published due to data review in the current editions of source materials. Data for Poland have been presented according to the international sources, therefore, in some cases, they may differ from the data published in other chapters of the Yearbook and other publications of Statistics Poland.

In table 8 all countries of the world have been presented (including data regarding their area, population as well as the name of the capital or main city and the number of its inhabitants) and in table 9 all countries with politically dependent territories have been included (including data regarding area, population as well as the name of the capital or main city of those territories). The names of the countries have been stand-

ardised in accordance with "The official list of names of countries and non-self-governing territories" of the Commission on Standardization of Geographical Names outside the Republic of Poland. Variant names, recommended by the Commission, were provided only in table 8, in the rest of the tables one short name was used.

Calculating **Poland's place in the world and in Europe** (tables 13 and 14), all countries excluding dependent territories have been considered. Changes in the political division of the world (the establishment of new countries) were taken into account as far as the available source materials allowed. This results in differences in the number of countries taken into account when establishing Poland's place with respect to various topics.

To the **European Union (EU)** belong 28 countries: Austria, Belgium, Denmark, Finland, France, Greece, Spain, the Netherlands, Ireland, Luxembourg, Germany, Portugal, Sweden, the United Kingdom and Italy, since 1 V 2004 — Cyprus, the Czech Republic, Estonia, Lithuania, Latvia, Malta, Poland, Slovakia, Slovenia and Hungary, since 1 I 2007 — Bulgaria and Romania as well as since 1 VII 2013 — Croatia.

To the **euro area** belong 19 countries: Austria, Belgium, Finland, France, Spain, the Netherlands, Ireland, Luxembourg, Germany, Portugal and Italy, since 1 I 2001 — Greece, since 1 I 2007 — Slovenia, since 1 I 2008 — Cyprus and Malta, since 1 I 2009 — Slovakia, since 1 I 2011 — Estonia, since 1 I 2014 — Latvia as well as since 1 I 2015 — Lithuania. **Euro**, as the currency unit of the EU, was introduced on 1 I 1999.

The main source of data in table 15 is Eurostat's (the Statistical Office of the European Union) database. Data presented in this table were extracted on 25 IV 2018.

Data on the socio-economic indicators of the world (table 10) concerning:

- 1) **population** — are grouped by continents as well as according to the division of the world adopted by the UN, i.e.:
  - a) more developed regions to which the countries of North America and Europe as well as Australia, Japan, New Zealand have been included,
  - b) less developed regions which include the countries not mentioned above;
- 2) **economically active population** — are grouped according to the geographical division of the world adopted by the ILO, i.e.:
  - a) Africa,
  - b) Northern America,
  - c) Central and South America,
  - d) Asia (excluding Central Asia and the Arab states) and the Pacific — Afghanistan, Australia, Bangladesh, Bhutan, Brunei, China, China — Hong Kong Special Administrative Region, China — Macao Special Administrative Region, China — Taiwan, Fiji, the Philippines, Guam, India, Indonesia, Iran, Japan, Cambodia, Kiribati, South Korea, Laos, Maldives, Malaysia, Micronesia, Myanmar (Burma), Mongolia, Nepal, New Caledonia, New Zealand, Palau, Pakistan, Papua New Guinea, French Polynesia, Samoa, American Samoa, Singapore, Sri Lanka, Thailand, Timor-Leste (East Timor), Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Vietnam, the Solomon Islands,
  - e) Europe and Central Asia — Armenia, Azerbaijan, Cyprus, Georgia, Israel, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkey, Turkmenistan, Uzbekistan,
  - f) Arab states, which include Saudi Arabia, Bahrain, Iraq, Yemen, Jordan, Qatar, Kuwait, Lebanon, Oman, Occupied Palestinian Territory and the United Arab Emirates;
- 3) **development of information society** (telephones, the Internet) — are shown in accordance with the division of the World Bank into the countries with high, low and middle income; countries are grouped according to the gross national income (GNI) per capita in a given year, which can cause differences in assigning countries and territories to the relevant group in respective years. In 2016 the countries with:
  - a) **high income** include those countries where GNI per capita was 12236 USD and more; it concerns the following countries or territories: Andorra, Antigua and Barbuda, Saudi Arabia, Aruba, Australia, Austria, the Bahamas, Bahrain, Barbados, Belgium, Bermuda, Brunei, Chile, China — Hong Kong Special Administrative Region, China — Macao Special Administrative Region, China — Taiwan, Croatia, Curaçao, Cyprus, the Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Greece, Greenland, Guam, Spain, the Netherlands, Ireland, Iceland, Israel, Japan, the Cayman Islands, Canada, Qatar, South Korea, Kuwait, Liechtenstein, Lithuania, Luxembourg, Latvia, Malta, the Northern

- Mariana Islands, Monaco, Germany, Norway, New Caledonia, New Zealand, Oman, Palau, French Polynesia, Poland, Portugal, Puerto Rico, Russia, San Marino, Saint Kitts and Nevis, Saint-Martin, the Seychelles, Singapore, Sint Maarten, Slovakia, Slovenia, the United States, Switzerland, Sweden, Trinidad and Tobago, Uruguay, Hungary, the United Kingdom, Italy, the Isle of Man, the Virgin Islands, the Channel Islands, the Faroe Islands, the Turks and Caicos Islands, the United Arab Emirates,
- b) **low or middle income** include those countries where GNI per capita was 12235 USD and less; it concerns the following countries or territories, for which additional geographical division was applied:
- Sub-Saharan Africa's countries,
  - Latin America and Caribbean countries,
  - South Asia countries — Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, India, Maldives, Nepal, Pakistan, Sri Lanka,
  - East Asia and the Pacific — China, Fiji, the Philippines, Indonesia, Cambodia, Kiribati, North Korea, Laos, Malaysia, Micronesia, Myanmar (Burma), Mongolia, Nauru, Papua New Guinea, Samoa, American Samoa, Thailand, Timor-Leste (East Timor), Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Vietnam, the Marshall Islands, the Salomon Islands,
  - Middle East and North Africa countries — Algeria, Djibouti, Egypt, Iraq, Iran, Yemen, Jordan, Lebanon, Libya, Morocco, Syria, Tunisia, West Bank and Gaza Strip,
  - Europe and Central Asia countries — Albania, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Montenegro, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Kosovo, Macedonia (the former Yugoslav Republic of Macedonia), Moldova, Romania, Russia, Serbia, Tajikistan, Turkey, Turkmenistan, Ukraine, Uzbekistan;
- 4) **agriculture and gross domestic product** — are grouped by continents;
- 5) **industry** — are grouped by continents, and in case of **industrial production indices** also by the following division of the world used by the UN:
- a) developed countries to which the countries of: Africa (South Africa), North America (Canada and the United States), Australia and Oceania (Australia and New Zealand), Asia (Israel and Japan) and Europe have been included,
  - b) developing countries to which all the other, not mentioned above, countries of: Africa, Central and South America, Australia and Oceania as well as of Asia have been included;
- 6) **foreign trade** — are grouped by the division of the world used by the UN:
- a) developed countries which include: North America (Bermuda, Greenland, Canada and the United States), Asia and Pacific (Japan, Australia, New Zealand), Europe (excluding South-Eastern Europe countries and CIS members),
  - b) developing countries to which the countries of: Africa, South and Central America, Asia (excluding Japan) and Oceania (excluding Australia and New Zealand) have been included. Asian countries have been divided into: Southern Asia (Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, India, Iran, Maldives, Nepal, Pakistan, Sri Lanka); South-Eastern Asia (Brunei, the Philippines, Indonesia, Cambodia, Laos, Malaysia, Myanmar (Burma), Singapore, Thailand, Timor-Leste (East Timor), Vietnam); Eastern Asia (China with Special Administrative Regions — Hong Kong and Macao, South Korea, North Korea and Mongolia); Western Asia (Saudi Arabia, Bahrain, Cyprus, Iraq, Israel, Yemen, Jordan, Qatar, Kuwait, Lebanon, Oman, Syria, Turkey, West Bank and Gaza Strip, the United Arab Emirates),
  - c) South-Eastern Europe countries and CIS members which include: Albania, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Montenegro, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Macedonia (the former Yugoslav Republic of Macedonia), Moldova, Russia, Romania, Serbia, Tajikistan, Turkmenistan, Ukraine and Uzbekistan.

Data concerning **manufacture of industrial goods** have been presented based on the International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC — Rev. 4) or Central Product Classification (CPC — Ver. 2.1).

Data concerning **Gross Domestic Product (GDP)** — unless otherwise stated — for European Union countries and Norway are presented according to the "European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)" and for the other countries — according to the methodology of the "System of National Accounts (SNA 2008)".

Gross domestic product is presented according to **Purchasing Power Parity (PPP)**. Purchasing power parities are types of currency conversion rates that are used to convert economic values expressed in local currencies to a common conventional currency. Through the elimination of differences in price level between all countries taking part in the survey, they enable direct comparison of GDP and its main elements. Purchasing power parities are computed, among others, within international comparisons programme carried out by the European Union, the OECD and also the World Bank, using a basket of comparable goods and services. Purchasing Power Standard (PPS) is a common conventional currency adopted by the European Union, whereas international dollar is used by the World Bank. The value of 1 PPS or 1 international dollar is equal to the number of units of currency of a given country corresponding to 1 euro or 1 international dollar on the domestic market, taking into account the ratio of prices in a given country to prices in all other countries participating in the comparisons.

TABL. 1 (281). **POWIERZCHNIA ZIEMI**
TOTAL AREA OF THE WORLD

Wyszczególnienie Specification	W mln km ² In mln km ²	W odsetkach In percent		Wyszczególnienie Specification	W od- setkach In percent
OGÓŁEM TOTAL	510,1	100,0	x	Półkula północna Northern Hemi- sphere	100,0
Lądy Lands	149,0	29,2	100,0	lądy lands	39,4
Afryka Africa	30,3	5,9	20,3	oceany oceans	60,6
Ameryka Północna i Środkowa North and Central America	24,2	4,8	16,3	Półkula południowa Southern Hemi- sphere	100,0
Ameryka Południowa South Ame- rica	17,8	3,5	12,0	lądy lands	18,7
Antarktyda Antarctica	13,2	2,6	8,8	oceany oceans	81,3
Australia i Oceania Australia and Oceania	8,5	1,7	5,7	Półkula wschodnia Eastern Hemi- sphere	100,0
Azja ^a Asia ^a	44,4	8,7	29,8	lądy lands	36,4
Europa ^b Europe ^b	10,5	2,1	7,1	oceany oceans	63,6
Oceany Oceans	361,3	70,8	100,0	Półkula zachodnia Western Hemi- sphere	100,0
Arktyczny Arctic	14,7	2,9	4,1	lądy lands	18,6
Atlantycki Atlantic	89,0	17,4	24,6	oceany oceans	81,4
Indyjski Indian	73,6	14,4	20,4		
Południowy Southern	20,3	4,0	5,6		
Spokojny Pacific	163,7	32,1	45,3		

a, b Łącznie z: a — azjatycką częścią Rosji i Turcji, b — europejską częścią Rosji i Turcji.

a, b Including: a — the Asian part of Russia and Turkey, b — the European part of Russia and Turkey.

Uwaga do tabl. 2—6

Informacje publikowane są na podstawie „Tablic geograficznych” pod red. W. Mizerskiego i J. Żukowskiego, Warszawa, Grupa Wydawnicza Adamantan, 2014.

Note to the tables 2—6

Information is presented on the basis of "Tablice geograficzne" ed. W. Mizerski i J. Żukowski, Warszawa, Grupa Wydawnicza Adamantan, 2014.

TABL. 2 (282). NAJWIĘKSZE WYSPIY ŚWIATA
THE LARGEST ISLANDS OF THE WORLD

Kontynenty Continents Wyspy o powierzchni powyżej 100 tys. km ² Islands with area above 100 thous. km ²	Powierz- chnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Oceany Oceans	Kraje Countries
Afryka Africa Madagaskar Madagascar	587,0	Indyjski Indian	Madagaskar Madagascar
Ameryka Północna North Ame- rica Grenlandia Greenland	2175,6 ^a	Atlantycki ^b Atlantic ^b	Dania Denmark
Ziemia Baffina Baffin Island	507,5	} Arktyczny Arctic	} Kanada Canada
Wyspa Wiktorii Victoria Island	217,3		
Wyspa Ellesmere'a Ellesmere Is- land	196,2		
Nowa Fundlandia Newfoundland ...	108,9	Atlantycki Atlantic	
Ameryka Środkowa i Południowa Central and South America Kuba Cuba	104,9	Atlantycki Atlantic	Kuba Cuba
Australia i Oceania Australia and Oceania Nowa Gwinea New Guinea	771,9	} Spokojny Pacific	} Indonezja, Papua-Nowa Gwinea Indonesia, Papua New Guinea
Wyspa Południowa South Island ...	150,5		
Wyspa Północna North Island	114,7		
Azja Asia Borneo (Kalimantan) Borneo (Kali- mantan)	746,0	} Spokojny Pacific	} Brunei, Indonezja, Malezja Bru- nei, Indonesia, Malaysia
Sumatra Sumatra	427,4		
Honsiu Honshu	227,9		
Celebes (Sulawesi) Celebes (Sula- wesi)	179,4		
Jawa Java	126,7		
Luzon Luzon	105,7		Indonezja Indonesia Japonia Japan Indonezja Indonesia Filipiny Philippines
Europa Europe Wielka Brytania Great Britain	216,3	} Atlantycki Atlantic	} Wielka Brytania United Kingdom Islandia Iceland
Islandia Iceland	102,8		

a Według innych źródeł — 2166,1 tys. km². b Częściowo na Oceanie Arktycznym.

a According to other sources — 2166,1 thous. km². b Partly on the Arctic Ocean.

TABL. 3 (283). **NAJWYŻSZE SZCZYT Y GÓRSKIE KONTYNETÓW**
THE HIGHEST SUMMITS OF THE CONTINENTS

Kontynenty Continents Szczty Summits	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	Góry Mountains	Kraje Countries
Afryka — szczty o wysokości powyżej 5 tys. m Africa — summits with height above 5 thous. m			
Kibo (Uhuru) Kibo peak	5890 ^a	Kilimandżaro Kilimanjaro	Tanzania Tanzania
Batian Batian peak	5199	Kenia Kenia	Kenia Kenia
Margherita Margherita	5109	Ruwenzori Ruwenzori	Uganda, Demokratyczna Republika Konga Uganda, Democratic Republic of the Congo
Ameryka Południowa — szczty o wysokości powyżej 6,5 tys. m South America — summits with height above 6,5 thous. m			
Aconcagua Aconcagua	6962 ^a	Andy Andes	Argentyna Argentina
Ojos del Salado Ojos del Salado	6885		Argentyna, Chile Argentyna, Chile
Tupungato Tupungato	6800		Argentyna Argentina
Nevado Pissis Nevado Pissis	6779		Peru Peru
Mercedario Mercedario	6770		Argentyna, Chile Argentyna, Chile
Huascarán Huascarán	6768		Argentyna Argentina
Llullaillaco Llullaillaco	6723		Boliwia Bolivia
Nevado de Cachi Nevado de Cachi	6719		Peru Peru
Nevado de Ancohuma Nevado de Ancohuma	6650		Argentyna, Chile Argentyna, Chile
Yerupaja Nevado Yerupajá	6632		Boliwia Bolivia
Incahuasi Incahuasi	6620		
Sajama Sajama	6542		
Ameryka Północna i Środkowa — szczty o wysokości powyżej 5 tys. m North and Central America — summits with height above 5 thous. m			
Denali ^b Denali ^b	6194	Kordyliery North American Cordillera	Stany Zjednoczone United States
Logan Logan	6050	Św. Eliasza St. Elias Mtns. Kordyliera Wulkaniczna Trans-Mexican Volcanic Belt	Kanada Canada
Orizaba Pico de Orizaba	5700	Św. Eliasza St. Elias Mtns. Kordyliera Wulkaniczna Trans-Mexican Volcanic Belt	Meksyk Mexico Kanada Canada
Góra Św. Eliasza Mount St. Elias	5489		
Popocatepetl Popocatepetl	5452		Meksyk Mexico
Lucania Lucania	5227	Św. Eliasza St. Elias Mtns.	Kanada Canada
Bona Bona	5044	Wrangla Wrangell Mtns.	Stany Zjednoczone United States

^a Dane zostały zmienione na podstawie pomiarów po 2000 r. ^b Dawna oficjalna nazwa — McKinley; w 2015 r. została przywrócona indiańska nazwa.

^a Data have been changed on the basis of the measurements after 2000. ^b Former official name — McKinley; the name has been changed back to original native Alaskan in 2015.

TABL. 3 (283). **NAJWYŻSZE SZCZYT Y GÓRSKIE KONTYMENTÓW (dok.)**
THE HIGHEST SUMMITS OF THE CONTINENTS (cont.)

Kontynenty Continents Szcz yty Summits	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	Góry Mountains	Kraje Countries
Antarktyda — szcz yty o wysokości powyżej 4,5 tys. m Antarctica — summits with height above 4,5 thous. m			
Vinson Vinson	4892 ^a	Ellswortha Ellsworth Mtns. Królowej Aleksandry Queen Alexandra Range	x
Góra Kirkpatricka Mount Kirkpatrick	4530		x
Australia i Oceania — szcz yty o wy- sokości powyżej 4,5 tys. m Australia and Oceania — summit with height above 4,5 thous. m			
Puncak Jaya Puncak Jaya	4884 ^a	Śnieżne Maoke Mtns.	Indonezja Indonesia
Azja — szcz yty o wysokości powyżej 8 tys. m Asia — summits with height above 8 thous. m			
Mount Everest (Czomolungma) Mount Everest	8848	Himalaje Himalayas	Chiny, Nepal China, Nepal
K2 (Chogori) K2 (Godwin Austen, Chogori)	8611	Karakorum Karakoram	Kaszmir ^c Kashmir ^c
Kangczendzonga Kangchenjunga ... Lhoce Lhotse	8598 ^d 8501 ^e	Himalaje Himalayas	Indie, Nepal India, Nepal
Makalu Makalu	8463		Chiny, Nepal China, Nepal
Cho Oju Cho Oyu	8201	Nepal Nepal	
Dhaulagiri Dhaulagiri	8167		Kaszmir ^c Kashmir ^c Nepal Nepal
Manaslu Manaslu	8156 ^f	Kaszmir ^c Kashmir ^c	
Nanga Parbat Nanga Parbat	8125 ^g		Kaszmir ^c Kashmir ^c
Annapurna I Annapurna I	8091	Himalaje Himalayas	
Gaszerbrum I Gasherbrum I	8068		Chiny China
Falchan Kangri (Broad Peak) Fal- chan Kangri (Broad Peak)	8047	Kaszmir ^c Kashmir ^c	
Gaszerbrum II Gasherbrum II	8035		
Sziszapangma (Gosainthan) Shi- shpangma (Gosainthan)	8013 ^h		
Europa — szcz yty o wysokości po- wyżej 4,5 tys. m Europe — summits with height above 4,5 thous. m			
Mont Blanc Mont Blanc	4810	Alpy Alps	Francja, Włochy France, Italy
Dufour Dufourspitze (Monte Rosa)	4634		Szwajcaria Switzerland
Dom Dom (Mishabel)	4545		
Weisshorn Weisshorn	4506		

a Dane zostały zmienione na podstawie pomiarów po 2000 r. c Terytorium administrowane przez Pakistan, spor-
ne z Indiami. d—h Według innych źródeł: d — 8586 m, e — 8516 m, f — 8163 m, g — 8126 m, h — 8112 m.

a Data have been changed on the basis of the measurements after 2000. c Territory administered by Paki-
stan, disputed with India. d—h According to other sources: d — 8586 m, e — 8516 m, f — 8163 m, g — 8126 m,
h — 8112 m.

TABL. 4 (284). **NAJWIĘKSZE MORZA I ZATOKI ŚWIATA**
THE LARGEST SEAS AND GULFS OF THE WORLD

Oceany Oceans	Powierzchnia w tys. km ²	Maksymalna głębokość w m	Oceany Oceans	Powierzchnia w tys. km ²	Maksymalna głębokość w m
Morza i zatoki o powierzchni powyżej 1 mln km ²	Total area in thous. km ²	Maximum depth in m	Morza i zatoki o powierzchni powyżej 1 mln km ²	Total area in thous. km ²	Maximum depth in m
Seas and gulfs with total area above 1 mln km ²			Seas and gulfs with total area above 1 mln km ²		
Ocean Arktyczny Arctic Ocean			Ocean Indyjski Indian Ocean		
Barentsa Barents Sea	1424	600	Arabskie Arabian Sea	4832	5803
Norweskie Norwegian Sea ...	1340	3970	Zatoka Bengalska Bay of Bengal	2191	4490
Grenlandzkie Greenlands Sea	1195	5527	Wielka Zatoka Australijska Great Australian Bight	1335	5670
Ocean Atlantycki Atlantic Ocean			Arafura Arafura Sea	1017	3680
Sargassowe Sargasso Sea	6000—7000	6995	Ocean Spokojny Pacific Ocean		
Weddella Weddell Sea	2910	6820	Filipińskie Philippine Sea	5726	10497
Karaibskie (Antylskie) Caribbean Sea	2777	7238	Koralowe Coral Sea	4068	9174
Śródziemne ^a Mediterranean Sea ^a	2505	5090	Południowochińskie South China Sea	3537	5559
Zatoka Meksykańska Gulf of Mexico	1555	4376	Tasmana Tasman Sea	3336	6015
Scotia Scotia Sea	1335	5870	Fidzi Sea Fiji	3177	6948
Riiser-Larsena Riiser-Larsen Sea	1138	3000	Beringa Bering Sea	2315	5500
			Ochockie Sea of Okhotsk	1603	3916
			Japońskie Japan Sea	1062	3699

a Bez Morza Czarnego.

a Excluding the Black Sea.

TABL. 5 (285). **NAJDŁUŻSZE RZEKI ŚWIATA**
THE LONGEST RIVERS OF THE WORLD

Kontynenty Continents	Ujście rzeki Outflow	Długość rzeki w km Length in km	Powierzchnia dorzecza w tys. km ² Surface area of river basin in thous. km ²	Kraje Countries
Rzeki o długości powyżej 4 tys. km				
Rivers with length above 4 thous. km				
Afryka Africa				
Nil z Kagerą i Ruvyironza Nile with Kagera and Ruvyironza (Luvironza) River	M. Śródziemne Mediterranean Sea	6671	2870	Burundi, Rwanda, Tanzania, Uganda, Sudan Południowy, Sudan, Egipt Burundi, Rwanda, Tanzania, Uganda, South Sudan, Sudan, Egypt

TABL. 5 (285). NAJDŁUŻSZE RZEKI ŚWIATA (dok.)
THE LONGEST RIVERS OF THE WORLD (cont.)

Kontynenty Continents Rzeki o długości powyżej 4 tys. km Rivers with length above 4 thous. km	Ujście rzeki Outflow	Długość rzeki w km Length in km	Powierz- chnia dorzecza w tys. km ² Surface area of river basin in thous. km ²	Kraje Countries
Afryka (dok.) Africa (cont.)				
Kongo Congo	O. Atlantycki Atlantic Ocean	4374	3690	Kongo, Demokratyczna Republika Kongo, Zambia Congo, Democratic Republic of the Congo, Zambia
Niger Niger	Zatoka Gwinejska Gulf of Guinea	4184	2090	Gwinea, Mali, Niger, Nigeria, Benin Guinea, Mali, Niger, Nigeria, Benin
Ameryka Północna North America				
Missisipi z Missouri i Jefferson Mississippi with Missouri and Jefferson	Zatoka Meksykańska Gulf of Mexico	6270	3202	Stany Zjednoczone United States
Mackenzie z Peace Mackenzie with Peace	M. Beauforta Beaufort Sea	4241	1706	Kanada Canada
Ameryka Środkowa i Południowa Central and South America				
Amazonka z Ukajali Amazon with Ucayali	O. Atlantycki Atlantic Ocean	7100 lub or 6437 lub or 6296	5965	Peru, Brazylia Peru, Brazil
Azja Asia				
Jangcy Yangtze (Chang)	M. Wschodniochińskie East China Sea	6300	1808	Chiny China
Jenisej z Selengą Yenisei with Selenga	M. Karskie Kara Sea	5550	2580	Mongolia, Rosja Mongolia, Russia
Huang He (Rzeka Żółta) Huang He (Yellow)	Zatoka Pohaj Bohai Sea	5464	752	Chiny China
Ob z Irtyszem Ob with Irtysch	M. Karskie Kara Sea	5410	2990	Chiny, Kazachstan, Rosja China, Kazakhstan, Russia
Mekong Mekong	M. Południowochińskie South China Sea	4880	810	Chiny, Laos, Tajlandia, Kambodża, Wietnam China, Laos, Thailand, Cambodia, Vietnam
Amur z Arguniem Amur with Argun	M. Ochockie Sea of Okhotsk	4416	1855	Chiny, Mongolia, Rosja China, Mongolia, Russia
Lena Lena	M. Łaptiewów Laptev Sea	4313	2490	Rosja Russia

TABL. 6 (286). **NAJWIĘKSZE JEZIORA ŚWIATA**
THE LARGEST LAKES OF THE WORLD

Kontynenty Continents	Powierzchnia w tys. km ² Surface area in thous. km ²	Maksymalna głębokość w m Maximum depth in m	Kraje Countries
Jeziora o powierzchni powyżej 10 tys. km ² Lakes with total area above 10 thous. km ²			
Afryka Africa			
Wiktoria Victoria	69,5	92	Tanzania, Uganda, Kenia Tanzania, Uganda, Kenya
Tanganika Tanganyika	32,9	1435	Tanzania, Demokratyczna Republika Konga, Burundi, Zambia Tanzania, Democratic Republic of the Congo, Burundi, Zambia
Niasa (Malawi) Nyasa (Malawi)	28,9	698 ^a	Mozambik, Tanzania, Malawi Mozambique, Tanzania, Malawi
Czad Chad	1,0— —26,0 ^b	2—7	Czad, Nigeria, Niger, Kamerun Chad, Nigeria, Niger, Cameroon
Ameryka Północna North America			
Górne Superior	82,1	406	Kanada, Stany Zjednoczone Canada, United States
Huron Huron	59,6	229	
Michigan Michigan	57,8	281	Stany Zjednoczone United States
Wielkie Niedźwiedzie Great Bear	31,2	446	Kanada Canada
Wielkie Niewolnicze Great Slave	28,6	614	
Erie Erie	25,7	64	Kanada, Stany Zjednoczone Canada, United States
Winnipeg Winnipeg	24,4	36	Kanada Canada
Ontario Ontario	19,0	244 ^c	Kanada, Stany Zjednoczone Canada, United States
Ameryka Środkowa i Południowa Central and South America			
Maracaibo Maracaibo	13,0	250	Wenezuela Venezuela
Patos Lagoa dos Patos	10,2	5	Brazylia Brazil
Azja Asia			
Morze Kaspjskie Caspian Sea	380,0 ^b	1025	Azerbejdżan, Rosja, Iran, Turkmenistan, Kazachstan Azerbaijan, Russia, Iran, Turkmenistan, Kazakhstan
Bajkał Baikal	31,5	1620	Rosja Russia
Bałchasz Balkhash	17,0— —22,0 ^b	26	Kazachstan Kazakhstan
Arałskie Aral Sea	16,6 ^{bd}	18 ^d	Kazachstan, Uzbekistan Kazakhstan, Uzbekistan
Europa Europe			
Ładoga Ladoga	18,1	230	Rosja Russia

a, c Według innych źródeł: a — 704 m, c — 236 m. b Powierzchnia zmienna. d Dane szacunkowe.

a, c According to other sources: a — 704 m, c — 236 m. b Changeable surface. d Estimated data.

TABL. 7 (287). POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ ŚWIATA
TOTAL AREA AND POPULATION OF THE WORLD

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w mln km ² Total area in mln km ²	1970	1980	1990	2000	2010	2015	2016
		ludność w mln		population in mln				
ŚWIAT WORLD	136,2^a	3701	4458	5331	6145	6958	7383	7467
Afryka Africa	30,3	366	480	635	818	1049	1194	1225
Ameryka Północna North America	21,8	231	254	280	313	343	356	359
Ameryka Środkowa i Południowa Central and South America	20,5	288	364	446	526	598	632	639
Australia i Oceania ^b Australia and Oceania ^b	8,6	19,7	23,0	27,1	31,2	36,6	39,5	40,1
Azja ^c Asia ^c	31,9	2138	2642	3221	3730	4194	4420	4463
Europa ^d Europe ^d	23,0	657	694	722	727	737	741	741

a Powierzchnia obejmująca łącznie obszar lądowy i wody śródlądowe; bez stref podbiegunowych i niezamieszkałych wysp. b Bez Hawajów zaliczonych do Ameryki Północnej. c, d Łącznie z: c — europejską częścią Turcji, d — azjatycką częścią Rosji.

a Total surface area, comprising land area and inland waters; excluding Polar Regions and uninhabited islands. b Excluding Hawaii which is included in North America. c, d Including: c — the European part of Turkey, d — the Asian part of Russia.

TABL. 8 (288). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city			
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name	lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.	
Afryka Africa							
Algieria Algeria	2381,7	40854	17	Algier Algiers	2014	2559 ^a	
Angola Angola	1246,7	29508	24	Luanda Luanda	2014	5288 ^a	
Benin Benin	114,8	11313	99	Porto-Novo ^b Porto-Novo ^b	2013	264	
Botswana Botswana	581,7	2272	4	Gaborone Gaborone	2014	249	
Burkina Faso Burkina Faso	270,8	19039	70	Wagadugu Ouagadougou	2014	2565 ^a	
Burundi Burundi	27,8	10338	398	Buzumbura Bujumbura	2014	707 ^a	
Czad Chad	1284,0	13281	10	Ndżamena N'Djamena	2009	951	

a Zespół miejski. b Rzeczywistą stolicą jest Kotonu (ludność w 2013 r. — 679 tys.).

a Urban agglomeration. b De facto capital is Cotonou (population in 2013 — 679 thous.).

TABL. 8 (288). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city		
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name	lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.
Afryka (cd.) Africa (cont.)						
Demokratyczna Republika Konga Democratic Republic of the Congo	2345,4	79723	34	Kinszasa Kinshasa	2015	11575
Dżibuti Djibouti	23,2	903	39	Dżibuti Djibouti	2014	522
Egipt Egypt	996,6	88845	89	Kair Cairo	2014	18419 ^a
Erytrea Eritrea	121,1	5352	53	Asmara Asmara	2014	775
Etiopia Ethiopia	1063,7	92255	87	Addis Abeba Addis Ababa	2015	3273
Gabon Gabon	267,7	1891	7	Libreville Libreville	2014	695 ^a
Gambia Gambia (The Gambia)	11,6	2089	180	Bandżul Banjul	2013	31,3
Ghana Ghana	238,5	28238	118	Akra Accra	2010	2070
Gwinea Guinea	245,9	11089	45	Konakry Conakry	2014	1668 ^a
Gwinea Bissau Guinea-Bissau	36,1	1834	65 ^b	Bissau Bissau	2014	473
Gwinea Równikowa Equatorial Guinea	28,1	1368	49	Malabo Malabo	2014	145
Kamerun Cameroon	476,4	22556	48	Jaunde Yaoundé	2010	1801
Kenia Kenya	592,0	44893	77	Nairobi Nairobi	2010	3250
Komory Comoros	1,9	795	427	Moroni Moroni	2014	56,0 ^a
Kongo Congo	342,0	4847	14	Brazzaville Brazzaville	2014	1888 ^a
Lesotho Lesotho	30,4	1913	63	Maseru Maseru	2011	178
Liberia Liberia	96,9	4308	45	Monrovia Monrovia	2014	2164 ^a
Libia Libya	1676,2	5143	3	Trypolis Tripoli	2009	1095
Madagaskar Madagascar	587,3	24430	42	Antananarywa Antananarivo	2014	2146
Malawi Malawi	118,5	18570	197	Lilongwe ^c Lilongwe ^c	2015	1037
Mali Mali	1248,6	18505	15	Bamako Bamako	2009	1810
Marokko ^d Morocco ^d	439,9	34097	79	Rabat Rabat	2014	578
Mauretania Mauritania	1030,7	3873	4	Nawakszut Nouakchott	2013	958
Mauritius Mauritius	2,0	1263	619	Port Louis Port Louis	2015	120
Mozambik Mozambique	799,4	26424	33	Maputo Maputo	2015	1242
Namibia Namibia	825,6	2265	3	Windhuk Windhoek	2011	326
Niger Niger	1267,0	19609	16	Niamey Niamey	2012	1027
Nigeria Nigeria	923,8	186053	201	Abudża Abuja	2014	2301 ^a
Południowa Afryka South Africa	1220,8	55929	46	Pretoria ^e Pretoria (Tshwane) ^e	2011	1763

a Zespół miejski. b Na podstawie powierzchni lądowej (28,1 tys. km²). c Stolicą sądowniczą jest Blanyre (ludność w 2015 r. — 885 tys.). d Bez Sahary Zachodniej. e Stolicą legislacyjną jest Kapsztad (ludność w 2011 r. — 3431 tys.), a sądowniczą — Bloemfontein (ludność w 2011 r. — 465 tys.).

a Urban agglomeration. b Based on land area (28,1 thous. km²). c The judicial capital is Blanyre (population in 2015 — 885 thous.). d Excluding Western Sahara. e The legislative capital is Cape Town (population in 2011 — 3431 thous.) and the judicial capital is Bloemfontein (population in 2011 — 465 thous.).

TABLE 8 (288). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city			
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name		lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.
Afryka (dok.) Africa (cont.)							
Rep. Środkowoafrykańska Central African Republic	622,4	4998	8	Bangi Bangui	2014	781	
Rep. Zielonego Przylądka Cabo Verde (Cape Verde)	4,0	531	132	Praia Praia	2010	128	
Rwanda Rwanda	26,4	11619	441	Kigali Kigali	2012	1133	
Sahara Zachodnia ^a Western Sahara ^a	252,1	530	2	Al-Ujun Laayoune (El Aaiún)	2014	262 ^b	
Senegal Senegal	196,7	14563	74	Dakar Dakar	2013	2647	
Seszele Seychelles	0,5	95,0	210	Victoria Victoria	2010	26,5	
Sierra Leone Sierra Leone	71,7	7207	101	Freetown Freetown	2014	986 ^b	
Somalia Somalia	637,7	12961	20	Mogadysz Mogadishu	2014	2014 ^b	
Suazi Swaziland	17,4	1057	61	Mbabane ^c Mbabane ^c	2012	69,3	
Sudan Sudan	1844,8	36730	20	Chartum Khartoum	2014	5000 ^b	
Sudan Południowy South Sudan	644,3	12531	19	Dżuba Juba	2008	230	
Tanzania Tanzania	947,3	50278	57 ^d	Dodoma ^e Dodoma ^e	2012	411	
Togo Togo	56,6	7607	134	Lomé Lomé	2010	840	
Tunezja Tunisia	163,6	11301	69	Tunis Tunis	2014	639	
Uganda Uganda	241,6	36546	183 ^f	Kampala Kampala	2014	1516	
Wybrzeże Kości Słoniowej Côte d'Ivoire (Ivory Coast)	322,5	23923	74	Jamusukro ^g Yamoussoukro ^g	2014	207	
Wyspy Świętego Tomasza i Książęca Sao Tome and Principe	1,0	198	198	São Tomé São Tomé	2012	69,6 ^b	
Zambia Zambia	752,6	15372	20	Lusaka Lusaka	2010	1747	
Zimbabwe Zimbabwe	390,8	13661	35	Harare Harare	2012	1485	

a Obecnie jest wymieniona na liście terytoriów niesamodzielnych ONZ; przez Polskę traktowana jako terytorium o nierozstrzygniętym statusie międzynarodowym. b Zespół miejski. c Stolica administracyjna; siedziba parlamentu i króla jest Lobamba (ludność w 2006 r. — 11 tys.). d, f Na podstawie powierzchni lądowej: d — 883,8 tys. km², f — 199,8 tys. km². e, g Siedziba rządu jest: e — Dar es Salaam (ludność w 2012 r. — 4365 tys.), g — Abidżan (ludność w 2014 r. — 4395 tys.).

a It is currently listed on the United Nations list of Non-Self-Governing Territories; treated by Poland as territory with undetermined international status. b Urban agglomeration. c The administrative capital; the legislative and royal capital is Lobamba (population in 2006 — 11 thous.). d, f Based on land area: d — 883,8 thous. km², f — 199,8 thous. km². e, g The executive capital is: e — Dar es Salaam (population in 2012 — 4365 thous.), g — Abidjan (population in 2014 — 4395 thous.).

TABL. 8 (288). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city			
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name	lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.	
Ameryka Południowa South America							
Argentyna Argentina	2780,4	43805	16	Buenos Aires Buenos Aires	2015	3054	
Boliwia Bolivia	1098,6	10702	10	Sucre ^a Sucre ^a	2012	261	
Brazylia Brazil	8515,8	207345	24	Brasília Brasília	2015	2915	
Chile Chile	756,1	18201	24	Santiago ^b Santiago ^b	2015	7314 ^c	
Ekwador Ecuador	256,4	16226	63	Quito Quito	2010	1608	
Gujana Guyana	215,0	740	4	Georgetown Georgetown	2012	33,1	
Kolumbia Colombia	1141,8	48961	43	Bogota Bogotá	2015	7862	
Paragwaj Paraguay	406,8	6780	17	Asunción Asunción	2014	2307	
Peru Peru	1282,2	31489	25	Lima Lima	2015	8852	
Surinam Suriname	163,8	567	4	Paramaribo Paramaribo	2012	241	
Urugwaj Uruguay	177,9	3708	21	Montevideo Montevideo	2014	1379	
Wenezuela Venezuela	916,5	31029	34	Caracas Caracas	2011	1943	
Ameryka Północna i Środkowa North and Central America							
Antigua i Barbuda Antigua and Barbuda	0,4	85,1	193	Saint John's Saint John's	2011	22,2	
Bahamy Bahamas (The Bahamas)	13,9	385	38	Nassau Nassau	2010	249	
Barbados Barbados	0,4	284	661	Bridgetown Bridgetown	2014	90,0 ^c	
Belize Belize	23,0	376	16	Belmopan Belmopan	2015	19,5	
Dominika Dominica	0,8	72,2	96	Roseau Roseau	2011	14,7	
Dominikana Dominican Republic	48,3	10104	209	Santo Domingo Santo Domingo	2010	2582	
Grenada Grenada	0,3	107	311	St. George's St. George's	2011	3,0	
Gwatemala Guatemala	108,9	16649	153	Guatemala Guatemala City	2012	923	
Haiti Haiti	27,7	10848	392	Port-au-Prince Port-au-Prince	2015	978	
Honduras Honduras	112,5	8724	78	Tegucigalpa Tegucigalpa	2013	1094	
Jamajka Jamaica	11,0	2731	249	Kingston Kingston	2011	89,1	
Kanada Canada	9984,7	36222	4 ^d	Ottawa Ottawa	2011	883	
Kostaryka Costa Rica	51,1	4892	96	San José San José	2015	334	
Kuba Cuba	109,9	11239	102	Hawana Havana	2015	2122	
Meksyk Mexico	1964,4	121568	62	Meksyk Mexico City	2014	8875	
Nikaragua Nicaragua	130,4	6667	55 ^d	Managua Managua	2015	1031	
Panama Panama	75,0	4186	56	Panama Panama City	2010	430	
Saint Kitts i Nevis Saint Kitts and Nevis (San Christopher and Nevis)	0,3	46,4	172	Basseterre Basseterre	2014	14,0 ^c	

a Siedzibą rządu i parlamentu jest La Paz (ludność w 2012 r. — 767 tys.). b Stolicą legislacyjną jest Valparaiso (ludność w 2015 r. — 248 tys.). c Zespól miejski. d Na podstawie powierzchni lądowej.

a The administrative capital is La Paz (population in 2012 — 767 thous.). b The legislative capital is Valparaiso (population in 2015 — 248 thous.). c Urban agglomeration. d Based on land area.

TABL. 8 (288). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city			
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name	lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.	
Ameryka Północna i Środkowa (dok.) North and Central America (cont.)							
Saint Lucia Saint Lucia	0,6	173	281	Castries Castries	2010	4,2	
Saint Vincent i Grenadyny Saint Vincent and the Grenadines	0,4	110	283	Kingstown Kingstown	2013	12,9	
Salwador El Salvador	21,0	6489	308	San Salvador San Salvador	2012	345	
Stany Zjednoczone United States	9525,1 ^a	323349	35 ^d	Waszyngton Washington D.C.	2015	672	
Trynidad i Tobago Trinidad and Tobago	5,1	1355	264	Port-of-Spain Port-of-Spain	2011	37,1	
Australia i Oceania Australia and Oceania							
Australia Australia	7692,2	24098	3	Canberra Canberra	2014	423	
Fidżi Fiji	18,3	874	48	Suva Suva	2007	74,5	
Kiribati Kiribati	0,8	111	153 ^b	Bairiki na atolu Tarawa Bairiki on Tarawa Atoll	2010	3,5	
Mikronezja Micronesia	0,7	102	146	Palikir Palikir	2010	6,6	
Nauru Nauru	0,02	10,1	476	Yaren Yaren	2011	0,8	
Nowa Zelandia New Zealand	270,7	4702	17	Wellington Wellington	2015	203	
Palau Palau	0,5	17,7	40 ^b	Ngerulmud ^c Ngerulmud ^c	2012	0,3 ^d	
Papua-Nowa Gwinea Papua New Guinea	462,8	8301	18	Port Moresby Port Moresby	2011	364	
Samoa Samoa	2,8	195	70	Apia Apia	2011	36,7	
Tonga Tonga	0,8	103	143 ^b	Nuku'alofa Nuku'alofa	2011	24,2	
Tuvalu Tuvalu	0,03	11,2	437	Vaiaku na atolu Funafuti Vaiaku on Funafuti Atoll	2012	6,2	
Vanuatu Vanuatu	12,2	286	24	Port Vila Vila (Port-Vila)	2014	51,4	
Wyspy Marshalla Marshall Islands	0,2	54,0	298 ^b	Delap na atolu Majuro Delap- -Uliga-Djarrit on Majuro Atoll	2011	27,8	
Wyspy Salomona Solomon Islands	28,4	658	23	Honiara Honiara	2010	63,3	

a Łącznie z wodami śródlądowymi (221,8 tys. km²) i Wielkimi Jeziorami (155,6 tys. km²); bez wód przybrzeżnych (109,7 tys. km²) i wód terytorialnych (198,9 tys. km²). b Na podstawie powierzchni lądowej (w przypadku Tonga — 718 km²). c Mięscowość w stanie Melekeok, do której w 2006 r. przeniesiono stolicę państwa. d Zespół miejski.

a Including inland water (area 221,8 thous. km²) and Great Lakes water (area 155,6 thous. km²); excluding coastal water (area 109,7 thous. km²) and territorial water (area 198,9 thous. km²). b Based on land area (for Tonga — 718 km²). c City in the State of Melekeok to which in 2006 the capital of the country was moved. d Urban agglomeration.

TABL. 8 (288). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)

TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city		
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name	lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.
Azja Asia						
Afganistan Afghanistan	652,9	29666	45	Kabul Kabul	2014	3414
Arabia Saudyjska Saudi Arabia	2149,7	31776	15	Rijad Riyadh (Ar-Riyād)	2010	5188
Armenia Armenia	29,7	2994	101	Erywań Yerevan	2015	1072
Azerbejdżan Azerbajjan	86,6	9776	113	Baku Baku (Baky)	2015	1229
Bahrajn Bahrain	0,8	1355	1760	Manama Manama	2009	163
Bangladesz Bangladesh	147,6 ^a	161261	1157 ^b	Dhaka Dhaka (Dacca)	2011	11086
Bhutan Bhutan	38,4	770	20	Thimpu Thimphu	2015	123
Brunei Brunei (Brunei Darus-salam)	5,8	424	74	Bandar Seri Begawan Bandar Seri Begawan	2011	203
Chiny China	9572,9	1377380	144	Pekin Beijing (Peking)	2015	13452 ^c
Chiny — Specjalny Region Administracyjny Hongkong China — Hong Kong Special Administrative Region	1,1	7294	6607	Hongkong Hong Kong	2015	7299
Chiny — Specjalny Region Administracyjny Makau China — Macao Special Administrative Region	0,03	653	21480	Makau Macao	2015	519
Chiny — Tajwan China — Taiwan	36,2	23507	653	Tajpej Taipei (T'ai-pei)	2015	2702
Cypr ^d Cyprus ^d	9,3	1167	126	Nikozja ^e Nicosia ^e	2011	55,0
Filipiny Philippines	300,0	102572	342	Manila Manila	2015	1780
Gruzja ^f Georgia ^f	57,2	3654	64	Tbilisi Tbilisi	2014	1144
Indie India	3166,4	1320844	417	Nowe Delhi New Delhi	2011	250
Indonezja Indonesia	1910,9	258843	136	Dżakarta Jakarta	2015	10178
Irak Iraq	434,1	37866 ^g	87 ^g	Bagdad Baghdad	2011	6150
Iran Iran	1628,8	79373	50	Tehran Tehrān	2011	8154
Izrael ^h Israel ^h	21,6	8126	376	Jerozolima ⁱ Jerusalem (Yerushalayim, Al-Quds) ⁱ	2015	850

a Łącznie z obszarem rzecznym (8,2 tys. km²). b Na podstawie powierzchni lądowej. c Łącznie z powiatami pod jurysdykcją władz miejskich. d Dane dotyczą całego Cypru. e Bez tureckiej części Nikozji (ludność w 2011 r. — 61,4 tys.). f Bez Abchazji i Osetii Południowej. g Łącznie z 401 tys. uchodźców w krajach sąsiednich. h Bez Zachodniego Brzegu i Strefy Gazy. i ONZ nie uznaje Jerozolimy za stolicę Izraela; siedziby niemal wszystkich przedstawicielstw dyplomatycznych znajdują się w Tel Awiwie, części miasta Tel Awiw-Jafa (ludność w 2015 r. — 426 tys.).

a Including river area (8,2 thous. km²). b Based on land area. c Including counties under the jurisdiction of city governments. d Data relate to the whole Cyprus. e Excluding Turkish Nicosia (population in 2011 — 61,4 thous.). f Excluding Abkhazia and South Ossetia. g Including 401 thous. refugees in neighbouring countries. h Excluding West Bank and Gaza Strip. i UN does not recognize Jerusalem as the capital of Israel; almost all diplomatic missions have their premises in Tel Aviv, a part of the city of Tel Aviv-Yafo (population in 2015 — 426 thous.).

TABL. 8 (288). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city		
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name	lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.
Azja (cd.) Asia (cont.)						
Japonia Japan	377,9	126915	336	Tokio Tokyo	2015	9103
Jemen Yemen	528,1	27393	52	Sana San'a'	2014	2833
Jordania Jordan	88,8	9722	110	Amman Amman	2014	1349
Kambodża Cambodia	181,0	15596	88	Phnom Penh Phnom Penh	2013	1688
Katar Qatar	11,6	2613	225	Ad-Dauha (Doha) Doha	2010	521
Kazachstan Kazakhstan	2724,9	17780	7	Astana Astana (Aqmola)	2016	873
Kirgistan Kirgyzstan	200,0	6083	30	Biszkek Bishkek	2016	944
Korea Południowa South Korea	100,2	51619	515	Seul Seoul (Sŏul)	2015	10370
Korea Północna North Korea	122,8	25281	206	Pjongjang P'yŏngyang	2008	2581
Kuwejt Kuwait	17,8	4331	243	Kuwejt Kuwait (Al-Kuwayt)	2014	59,6
Laos Laos	236,8	6481	27	Wientian Vientiane (Viangchan)	2009	194
Liban Lebanon	10,5	6146	588	Bejrut Beirut (Bayrūt)	2013	418
Malediwy Maldives	0,3	406 ^a	1362 ^b	Male Male	2014	153
Malezja Malaysia	330,3	31421	95	Kuala Lumpur ^c Kuala Lumpur ^c	2010	1589
Mjanma (Birma) Myanmar (Burma)	676,6	52920	78	Naypyidaw ^d Naypyidaw ^d	2014	1160
Mongolia Mongolia	1564,2	3092	2	Ulan Bator Ulaanbaatar (Ulan Bator)	2015	1396
Nepal Nepal	147,2	28443	193	Katmandu Kathmandu	2011	1003
Oman Oman	309,5	4496	15	Maskat Muscat	2014	141
Pakistan Pakistan	881,9	197404	248	Islamabad Islamabad	2011	919
Singapur Singapore	0,7	5601 ^e	7798 ^e	Singapur Singapore	2015	5535
Sri Lanka Sri Lanka	65,6	21163	323	Sri Dżajawardanapura Kotte ^f Sri Jayawardenepura Kotte ^f	2012	108
Syria Syria	185,2	18564	100	Damaszek Damascus (Di-mashq)	2011	1754
Tadżykistan Tajikistan	143,1	8646	60	Duszanbe Dushanbe	2015	789

a Bez nielegalnie pracujących cudzoziemców. b Na podstawie powierzchni lądowej (131 km² zamieszkałych wysp). c Siedzibą rządu jest Putrajaya (ludność w 2010 r. — 68,4 tys.). d Stolica oficjalnie proklamowana w 2006 r. e Łącznie z nierezydentami pracującymi czasowo. f Siedzibą rządu jest Kolombo (ludność w 2012 r. — 561 tys.).

a Excluding undocumented foreign workers. b Based on land area (131 km² of inhabited islands). c Seat of government is Putrajaya (population in 2010 — 68,4 thous.). d Officially proclaimed capital in 2006. e Including temporary non-resident workers. f Seat of government is Colombo (population in 2012 — 561 thous.).

TABLE 8 (288). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (cd.)**
 TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
 OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city			
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name	lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.	
Azja (dok.) Asia (cont.)							
Tajlandia Thailand	513,1	65677	128	Bangkok Bangkok (Krung Thep)	2015	5692	
Timor Wschodni Timor-Leste (East Timor)	15,0	1188	79	Dili Dili	2015	222	
Turcja Turkey	785,4	79270	101	Ankara Ankara	2014	4588	
Turkmenistan Turkmenistan	491,2	5439	11	Aszchabad Ashgabad	2014	735	
Uzbekistan Uzbekistan	447,4	31855	71	Taszkent Tashkent (Toshkent)	2016	2393	
Wietnam Vietnam (Viet Nam)	331,0	92885	280	Hanoi Hanoi	2009	2645	
Zjednoczone Emiraty Arabskie United Arab Emirates	83,6	9267	111	Abu Zabi Abu Dhabi	2014	1146	
Europa Europe							
Albania Albania	28,7	2793	97	Tirana Tiranë	2011	419	
Andora Andorra	0,5	72,0	154	Andora Andorra la Vella	2015	19,9	
Austria Austria	83,9	8758	104	Wiedeń Vienna	2015	1797	
Belgia Belgium	30,5	11297	370	Bruksela Brussels	2015	176	
Białoruś Belarus (Byelorussia)	207,6	9507	46	Mińsk Minsk	2016	1960	
Bośnia i Hercegowina Bosnia and Herzegovina	51,2	3775	74	Sarajewo Sarajevo	2015	311	
Bulgaria Bulgaria	111,0	7151	64	Sofia Sofia	2015	1232	
Chorwacja Croatia	56,6	4195	74	Zagrzeb Zagreb	2011	688	
Czarnogóra Montenegro	13,8	623	45	Podgorica Podgorica	2011	151	
Czechy Czech Republic (Czechia)	78,9	10562	134	Praga Prague	2015	1267	
Dania Denmark	42,9	5731	134	Kopenhaga Copenhagen	2016	591	
Estonia Estonia	45,2	1317	31	Tallinn Tallinn	2015	436	
Finlandia Finland	390,9	5492	14	Helsinki Helsinki	2015	621	
Francja ^a France ^a	544,0	64641	119	Paryż Paris	2013	2230	
Grecja Greece	132,0	10944	83	Ateny Athens	2011	656	
Hiszpania Spain	506,0	46370	92	Madryt Madrid	2015	3142	
Holandia Netherlands	41,9	17028	504 ^b	Amsterdam ^c Amsterdam ^c	2015	822	
Irlandia Ireland	70,3	4781	68	Dublin Dublin	2016	553	

a Łącznie z Korsyką. b Na podstawie powierzchni lądowej. c Siedzibą rządu jest Haga (ludność w 2015 r. — 515 tys.).

a Including Corsica. b Based on land area. c The seat of government is The Hague (population in 2015 — 515 thous.).

TABL. 8 (288). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE KRAJÓW ŚWIATA (dok.)**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE COUNTRIES
OF THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność w 2016 r. (szacunki na środek roku) Population in 2016 (midyear estimates)		Stolica lub główne miasto Capital or main city		
		w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	nazwa name	lata years	ludność w tys. popula- tion in thous.
Europa (dok.) Europe (cont.)						
Islandia Iceland	103,0	334	3	Reykjavík Reykjavík	2016	122
Kosowo Kosovo	10,9	1782	163	Prisztina Pristina	2015	207
Liechtenstein Liechtenstein	0,2	37,7	235	Vaduz Vaduz	2016	5,4
Litwa Lithuania	65,3	2870	44	Wilno Vilnius	2015	532
Luksemburg Luxembourg	2,6	583	226	Luksemburg Luxembourg	2016	115
Łotwa Latvia	64,6	1963	30	Ryga Riga	2015	641
Macedonia Macedonia (The former Yugoslav Republic of Macedonia)	25,7	2074	81	Skopje Skopje (Skopije)	2013	320 ^a
Malta Malta	0,3	435	1380	Valletta Valletta	2014	5,7
Moldawia Moldova	33,8	4097	121	Kiszyniów Chişinău (Kishinyov)	2015	678
Monako Monaco	0,002	38,8	19208	Monako Monaco	2015	37,8
Niemcy Germany	357,1	81762	229	Berlin Berlin	2015	3470
Norwegia Norway	385,2 ^b	5239	16 ^c	Oslo Oslo	2016	658
Polska* Poland*	312,7	38465	123	Warszawa Warsaw	2015	1735
Portugalia Portugal	92,2	10302	112	Lizbona Lisbon	2011	548
Rosja Russia	17098,2	144370	8	Moskwa Moscow	2015	12198
Rumunia Romania	238,4	19754	83	Bukareszt Bucharest	2013	1921
San Marino San Marino	0,06	33,1	541	San Marino San Marino	2015	4,0
Serbia Serbia	77,5	7066	91	Belgrad Belgrade	2013	1357
Słowacja Slovakia	49,0	5429	111	Bratysława Bratislava	2015	423
Słowenia Slovenia	20,3	2065	102	Lublana Ljubljana	2016	280
Szwajcaria Switzerland	41,3	8372	203	Berno Bern (Berne)	2015	130
Szwecja Sweden	447,4	9904	24	Sztokholm Stockholm	2015	924
Ukraina Ukraine	603,6	44921	74	Kijów Kyiv (Kiev)	2016	2910
Watykan Vatican City (Holy See)	0,0004	0,8	1998	Watykan Vatican City	2014	0,8
Węgry Hungary	93,0	9810	105	Budapeszt Budapest	2015	1758
Wielka Brytania (Zjednoczone Królestwo) United Kingdom	242,5	65630	271	Londyn London	2015	8674 ^d
Włochy Italy	301,3	60815	202	Rzym Rome (Roma)	2015	2865

a Zespół miejski. b Łącznie z Svalbard i Jan Mayen. c Na podstawie powierzchni lądowej. d Wielki Londyn.
a Urban agglomeration. b Including Svalbard and Jan Mayen. c Based on land area. d Greater London.

TABLE 9 (289). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE TERYTORIÓW NIESAMODZIELNYCH**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE DEPENDENT TERRITORIES

Kraje ^a Countries ^a Terytoria niesamodzielne Dependent territories	Polożenie Location	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność Population			Stolica lub główne miasto Capital or main city
			lata years	w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	
Australia Australia Australijskie Terytorium Antarktyczne Australian Antarctic Territory	Antarktyda Antarctica Australia i Oceania Australia and Oceania	5897	2015	0,1	0,0	x
Norfolk Norfolk Island ...	Ocean Indyjski Indian Ocean	0,04	2011	1,8	52	Kingston Kingston Flying Fish Cove Flying Fish Cove
Wyspa Bożego Narodzenia Christmas Island		0,14	2015	2,2	16	
Wyspy Ashmore i Cartiera Ashmore and Cartier Islands		0,01	x	x	x	x
Wyspy Heard i McDonalda Heard and McDonald Islands		0,37	x	x	x	x
Wyspy Kokosowe Cocos (Keeling) Islands		0,01	2015	0,6	43	West Island West Island
Wyspy Morza Koralowego Coral Sea Islands	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,003	x	x	x	x
Dania Denmark						
Grenlandia Greenland	Ameryka Północna North America	2166	2016	55,8	0,0	Nuuk Nuuk (Godthåb)
Wyspy Owcze Faroe Islands	Europa Europe	1,4	2016	49,5	35	Thorshavn Thorshavn
Francja France						
Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne French Southern and Antarctic Lands	Ocean Indyjski i Antarktyda Indian Ocean and Antarctica	440	2015	0,1	0,0	x
Gujana Francuska French Guiana	Ameryka Południowa South America	83,5	2016	257	3	Kajenna Cayenne
Gwadelupa Guadeloupe	Ameryka Północna North America	1,6	2016	399	245	Basse-Terre Basse-Terre
Majotta Mayotte	Afryka Africa	0,4	2016	236	680	Mamoudzou Mamoudzou
Martynika Martinique	Ameryka Północna North America	1,1	2016	375	331	Fort-de-France Fort-de-France
Nowa Kaledonia New Caledonia	Australia i Oceania Australia and Oceania	18,6	2016	278	15	Numea Noumea
Polinezja Francuska French Polynesia		4,2	2016	274	78	Papeete Papeete
Reunion Reunion	Afryka Africa	2,5	2016	841	334	Saint Denis Saint Denis

^a Uszeregowane alfabetycznie; dane dotyczą krajów, do których przynależą politycznie poszczególne terytoria niesamodzielne.

^a In alphabetical order; data concern countries with politically dependent territories.

TABL. 9 (289). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE TERYTORIÓW NIESAMODZIELNYCH (cd.)**
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE DEPENDENT TERRITORIES (cont.)

Kraje ^a Countries ^a Terytoria niesamodzielne Dependent territories	Polożenie Location	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność Population			Stolica lub główne miasto Capital or main city	
			lata years	w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²		
Francja (dok.) France (cont.)							
Saint-Barthélemy ^b Saint Barthélemy ^b	} Ameryka Północna North America	0,02	2013	9,3	442	Gustavia	Gustavia
Saint-Martin ^b Saint Mar- tin ^b		0,06	2013	35,6	672	Marigot	Marigot
Saint-Pierre i Miquelon Saint Pierre and Mi- quelon		0,2	2015	5,7	23	Saint-Pierre	Saint-Pierre
Wallis i Futuna Wallis and Futuna	} Australia i Oceania Australia and Ocea- nia	0,3	2015	15,6	57	Mata Utu	Mata Utu
Wyspa Clippertona Clip- perton Island		0,01	x	x	x		x
Holandia Netherlands							
Aruba Aruba	} Ameryka Południowa South America	0,2	2016	112	579	Oranjestad	Oranjestad
Bonaire ^c Bonaire ^c		0,3	2015	18,9	66	Kralendijk	Kralendijk
Curaçao ^c Curaçao ^c		0,4	2016	160	360	Willemstad	Willemstad
Saba ^c Saba ^c	} Ameryka Północna North America	0,01	2015	1,8	139	The Bottom	The Bottom
Sint Eustatius ^c Sint Eusta- tius ^c		0,02	2015	3,9	185	Oranjestad	Oranjestad
Sint Maarten ^c Sint Maar- ten ^c		0,03	2016	40,0	1176	Philipsburg	Philipsburg
Norwegia Norway							
Jan Mayen Jan Mayen	} Europa Europe	0,4	2015	0,02	0,0		x
Svalbard Svalbard		61,0	2016	2,7	0,0	Longyearbyen	Longyear- byen
Wyspa Bouveta Bouvet Island	Ocean Atlantycki At- lantic Ocean	0,05	x	x	x		x
Wyspa Piotra I Peter I Island	Ocean Spokojny Pa- cific Ocean	0,2	x	x	x		x
Ziemia Królowej Maud Queen Maud Land	Antarktyda Antarctica	2300	2015	0,04	0,0		x

a Uszeregowane alfabetycznie; dane dotyczą krajów, do których przynależą politycznie poszczególne terytoria niesamodzielne. b, c Terytorium utworzone w: b — 2007 r., c — 2010 r. w wyniku rozpadu Antyli Holenderskich.

a In alphabetical order; data concern countries with politically dependent territories. b, c Territory established in: b — 2007, c — 2010 from divided Netherlands Antilles.

TABL. 9 (289). **POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE TERYTORIÓW NIESAMODZIELNYCH (cd.)**
 TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE DEPENDENT TERRITORIES (cont.)

Kraje ^a Countries ^a	Terytoria niesamodzielne Dependent territories	Polożenie Location	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność Population			Stolica lub główne miasto Capital or main city
				lata years	w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²	
Nowa Zelandia	New Zealand						
Dependencja Rossa	Ross Dependency	Antarktyda	450	x	x	x	x
Niue	Niue	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,3	2011	1,6	6	Alofi
Tokelau	Tokelau		0,01	2013	1,4	113	x
Wyspy Cooka	Cook Islands		0,2	2015	12,0	51	Avarua
Stany Zjednoczone	United States						
Baker	Baker Island	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,002	x	x	x	x
Guam	Guam		0,6	2016	161	298 ^b	Hagåtña
Howland	Howland Island		0,005	x	x	x	x
Jarvis	Jarvis Island		0,005	x	x	x	x
Johnston	Johnston Atoll		0,003	x	x	x	x
Kingman	Kingman Reef		x	x	x	x	x
Mariany Północne	Northern Mariana Islands		0,5	2016	53,5	117	Capitol Hill ^f
Midway	Midway Islands		0,006	2015	0,04	7	x
Navassa	Navassa Island	Ameryka Północna North America	0,005	x	x	x	x
Palmyra	Palmyra Atoll	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,001	2015	0,01	1	x
Portoryko	Puerto Rico	Ameryka Północna North America	8,9	2016	3415	385	San Juan
Samoa	Amerykańskie American Samoa	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,2	2016	57,4	287	Fagatogo ^d
Wake	Wake Island	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,01	2015	0,1	10	x
Wyspy Dziewicze	Stanów Zjednoczonych Virgin Islands	Ameryka Północna North America	0,4	2016	103	292	Charlotte Amalie

a Uszeregowane alfabetycznie; dane dotyczą krajów, do których przynależą politycznie poszczególne terytoria niesamodzielne. b Na podstawie powierzchni lądowej (0,5 tys. km²). c Na wyspie Saipan. d Osiem wiosek (w tym Fagatogo i Utulei) jest wspólnie nazywanych Pago Pago.

a In alphabetical order; data concern countries with politically dependent territories. b Based on the land area (0,5 thous. km²). c Situated on Saipan Island. d Eight villages (including Fagatogo and Utulei) are collectively known as Pago Pago.

TABLE 9 (289). POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ I STOLICE TERYTORIÓW NIESAMODZIELNYCH (dok.)
TOTAL AREA, POPULATION AND CAPITAL CITIES OF THE DEPENDENT TERRITORIES (cont.)

Kraje ^a Countries ^a Terytoria niesamodzielne Dependent territories	Polożenie Location	Powierzchnia w tys. km ² Total area in thous. km ²	Ludność Population			Stolica lub główne miasto Capital or main city	
			lata years	w tys. in thous.	na 1 km ² per 1 km ²		
Wielka Brytania United Kingdom							
Akrotiri Akrotiri	} Azja (Cypr) Asia (Cyprus)	0,1	x	} 14,8	} 93	Episkopi Cantonment	
Dhekelia Dhekelia		0,1	x				
Anguilla Anguilla		} Ameryka Północna North America	0,1	2014	14,2	148	The Valley
Bermudy Bermuda			0,05	2016	65,5	1234	Hamilton
Brytyjskie Terytorium Antarktyczne ^b British Antarctic Territory ^b		Antarktyda Antarctica	1709	2015	0,1	0,0	x
Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego ^c British Indian Ocean Territory ^c	Ocean Indyjski Indian Ocean	0,06	2015	3,0	50	x	
Brytyjskie Wyspy Dziewicze British Virgin Islands	Ameryka Północna North America	0,2	2015	33,5	222	Road Town Road Town	
Falklandy Falkland Islands	Ameryka Południowa South America	12,2	2012	2,8	0,2	Stanley Stanley	
Georgia Południowa i Sandwich Południowy South Georgia and the South Sandwich Islands	Ocean Atlantycki Atlantic Ocean	3,9	x	x	x	King Edward Point King Edward Point	
Gibraltar Gibraltar	} Europa Europe	0,01	2014	33,1	5098	Gibraltar Gibraltar	
Guernsey Guernsey		Saint Peter Port Saint Peter Port	0,08	2016	65,0	828	
Jersey Jersey		Saint Helier Saint Helier	0,2	2016	102	863	
Kajmany Cayman Islands		} Ameryka Północna North America	0,3	2016	62,0	257	George Town George Town
Montserrat Montserrat			0,1	2015	5,2	51	Plymouth ^d Plymouth ^d
Pitcairn ^e Pitcairn Islands ^e	Australia i Oceania Australia and Oceania	0,005	2015	0,1	11	Adamstown Adams-town	
Turks i Caicos Turks and Caicos Islands	Ameryka Północna North America	0,5	2014	35,2	71	Cockburn Town Cockburn Town	
Wyspa Man Isle of Man	Europa Europe	0,6	2015	87,5	153	Douglas Douglas	
Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha ^f Saint Helena, Ascension and Tristan da Cunha ^f	Ocean Atlantycki Atlantic Ocean	0,4	2015	5,9	19	Jamestown Jamestown	

a Uszeregowane alfabetycznie; dane dotyczą krajów, do których przynależą politycznie poszczególne terytoria niesamodzielne. b Obejmuje Orkady Południowe, Szetlandy Południowe oraz część Antarktydy. c Obejmuje wyspy Czagos. d Siedzibą rządu jest Brades. e, f Łącznie z wyspami: e — Henderson, Ducie i Oeno, f — Inaccessible, Nigthingale i Gough.

a In alphabetical order; data concern countries with politically dependent territories. b The territory includes the South Orkney Islands, the South Shetland Islands and the part of Antarctica. c Including Chagos Archipelago. d Seat of government is Brades. e, f Including islands: e — Henderson, Ducie and Oeno, f — Inaccessible, Nigthingale and Gough.

TABL. 10 (290). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a
 SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2016	Specification
LUDNOŚĆ NA 1 km² (gęstość zaludnienia) POPULATION DENSITY PER 1 km ²					
ŚWIAT	50,3	53,5	56,8	57,4	WORLD
regiony bardziej rozwinięte	24,7	25,2	25,5	25,6	more developed regions
regiony mniej rozwinięte	65,8	70,7	75,7	76,7	less developed regions
Afryka	31,2	35,4	40,3	41,3	Africa
Ameryka Północna	17,6	18,4	19,1	19,2	North America
Ameryka Środkowa i Południowa	27,9	29,7	31,4	31,7	Central and South America
Australia i Oceania ^b	4,0	4,3	4,7	4,7	Australia and Oceania ^b
Azja ^c	128	135	142	144	Asia ^c
Europa ^d	33,0	33,3	33,5	33,5	Europe ^d
LUDNOŚĆ W WIEKU 15—64 LATA W % OGÓŁU LUDNOŚCI POPULATION AGED 15—64 IN % OF TOTAL POPULATION					
ŚWIAT	64,7	65,6	65,6	65,5	WORLD
regiony bardziej rozwinięte	67,7	67,5	66,0	65,6	more developed regions
regiony mniej rozwinięte	64,0	65,2	65,5	65,5	less developed regions
Afryka	54,8	55,2	55,5	55,6	Africa
Ameryka Północna ^e	67,1	67,1	66,3	66,1	North America ^e
Ameryka Środkowa i Południowa	64,0	65,6	66,8	66,9	Central and South America
Australia i Oceania ^b	64,9	65,2	64,5	64,4	Australia and Oceania ^b
Azja ^c	66,2	67,6	67,9	67,8	Asia ^c
Europa ^d	68,2	68,2	66,6	66,3	Europe ^d
LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO w mln — szacunki MOP ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION in mln — ILO estimates					
ŚWIAT	3025	3197	3388	3430	WORLD
Afryka	343	394	452	465	Africa
Ameryka Północna	170	176	180	182	North America
Ameryka Środkowa i Południowa	254	279	301	305	Central and South America
Azja (bez krajów Azji Centralnej i krajów arabskich) i kraje Pacyfiku	1811	1873	1961	1981	Asia (excluding Central Asia countries and the Arab states) and the Pacific
Europa i Azja Centralna	414	430	440	442	Europe and Central Asia
Kraje arabskie	34,2	44,7	53,0	54,4	Arab states

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 411. b Bez Hawajów zaliczonych do Ameryki Północnej. c—e Łącznie z: c — europejską częścią Turcji, d — azjatycką częścią Rosji, e — Bermudami, Grenlandią oraz Saint-Pierre i Miquelon.

a See notes, point 1)—6) on page 414. b Excluding Hawaii which is included in North America. c—e Including: c — the European part of Turkey, d — the Asian part of Russia, e — Bermuda, Greenland and Saint Pierre and Miquelon.

TABL. 10 (290). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)
SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2016	Specification
------------------	------	------	------	------	---------------

ABONENCI TELEFONII STACJONARNEJ^b NA 1000 LUDNOŚCI
FIXED LINE TELEPHONE^b SUBSCRIBERS PER 1000 POPULATION

ŚWIAT	194	178	143	136	WORLD
Kraje o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego	507	474	418	410	Countries of high economic level
Kraje o średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego	129	119	89,8	83,2	Countries of middle and low economic level
Afryka Subsaharyjska	14,8	14,7	10,9	10,0	Sub-Saharan Africa
Ameryka Środkowa i Południowa	173	177	171	167	Central and South America
Azja Południowa	39,5	29,2	20,0	18,3	Southern Asia
Azja Wschodnia i kraje Pacyfiku	209	185	128	115	Eastern Asia and the Pacific
Bliski Wschód i Afryka Północna	144	162	147	147	Middle East and Northern Africa
Europa i Azja Centralna	240	255	210	197	Europe and Central Asia

ABONENCI TELEFONII RUCHOMEJ NA 1000 LUDNOŚCI
MOBILE TELEPHONE SUBSCRIBERS PER 1000 POPULATION

ŚWIAT	339	765	982	1016	WORLD
Kraje o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego	835	1088	1232	1259	Countries of high economic level
Kraje o średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego	237	701	934	969	Countries of middle and low economic level
Afryka Subsaharyjska	120	444	761	744	Sub-Saharan Africa
Ameryka Środkowa i Południowa	421	955	1098	1083	Central and South America
Azja Południowa	78,0	596	776	848	Southern Asia
Azja Wschodnia i kraje Pacyfiku	281	699	1014	1072	Eastern Asia and the Pacific
Bliski Wschód i Afryka Północna	224	820	1023	1028	Middle East and Northern Africa
Europa i Azja Centralna	609	1224	1288	1290	Europe and Central Asia

UŻYTKOWNICY INTERNETU NA 1000 LUDNOŚCI
INTERNET USERS PER 1000 POPULATION

ŚWIAT	158	289	432	459	WORLD
Kraje o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego	588	723	800	820	Countries of high economic level
Kraje o średnim i niskim poziomie rozwoju gospodarczego	69,4	202	361	390	Countries of middle and low economic level
Afryka Subsaharyjska	20,4	71,5	178	200	Sub-Saharan Africa
Ameryka Środkowa i Południowa	161	342	537	558	Central and South America
Azja Południowa	25,5	72,1	232	265	Southern Asia
Azja Wschodnia i kraje Pacyfiku	83,2	290	452	484	Eastern Asia and the Pacific
Bliski Wschód i Afryka Północna	85,4	206	390	425	Middle East and Northern Africa
Europa i Azja Centralna	127	359	603	637	Europe and Central Asia

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 411. b Standardowe łącza główne.

a See notes, point 1)—6) on page 414. b Standard main lines.

TABL. 10 (290). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)
 SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2016	Specification
PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe) — 2005=100 AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices) — 2005=100					
ŚWIAT	100	114	109^b	.	WORLD
Afryka	100	118	110 ^b	.	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	100	113	107 ^b	.	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	100	109	105 ^b	.	of which North America
Australia i Oceania	100	97	111 ^b	.	Australia and Oceania
Azja	100	118	110 ^b	.	Asia
Europa	100	102	108 ^b	.	Europe
PRODUKCJA ŻYWNOSCI NA 1 MIESZKAŃCA (ceny stałe) — 2005=100 FOOD PRODUCTION PER CAPITA (constant prices) — 2005=100					
ŚWIAT	100	108	112^b	.	WORLD
Afryka	100	105	104 ^b	.	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	100	108	111 ^b	.	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	100	105	108 ^b	.	of which North America
Australia i Oceania	100	91	93 ^b	.	Australia and Oceania
Azja	100	112	118 ^b	.	Asia
Europa	100	101	109 ^b	.	Europe
ZBIORY ZBÓŻ w mln t PRODUCTION OF CEREALS in mln t					
ŚWIAT	2266	2467	2796	2849	WORLD
Afryka	142	167	184	181	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	574	634	723	760	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	417	447	485	531	of which North America
Australia i Oceania	35,3	34,5	38,3	36,4	Australia and Oceania
Azja	1087	1226	1347	1364	Asia
Europa	427	405	504	507	Europe
PRODUKCJA MIĘSA Z UBOJU^c w mln t PRODUCTION OF MEAT FROM SLAUGHTERED ANIMALS ^c in mln t					
ŚWIAT	260	295	324	330	WORLD
Afryka	13,6	16,4	18,7	19,0	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	83,6	92,5	99,3	102	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	44,3	46,4	47,7	49,2	of which North America
Australia i Oceania	5,8	5,9	7,0	6,7	Australia and Oceania
Azja	105	123	138	140	Asia
Europa	51,9	56,6	61,3	62,6	Europe

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 411. b 2014 r. c W wadze poubojowej ciepłej.

a See notes, point 1)—6) on page 414. b 2014. c In post-slaughter warm weight.

TABL. 10 (290). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)
SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2016	Specification
PRODUKCJA PRZEMYSŁOWA ^b (ceny stałe) — 2000=100 INDUSTRIAL PRODUCTION ^b (constant prices) — 2000=100					
ŚWIAT	108	117^c	.	.	WORLD
kraje rozwinięte gospodarczo	103	110 ^c	.	.	developed countries
kraje rozwijające się gospodar- czo	121	134 ^c	.	.	developing countries
w tym:					of which:
Ameryka Północna	105	110 ^c	.	.	North America
Ameryka Środkowa i Południowa	112	123 ^c	.	.	Central and South America
Australia i Oceania	108	110 ^c	.	.	Australia and Oceania
Azja	111	123 ^c	.	.	Asia
w tym Azja bez Izraela i Japonii	126	142 ^c	.	.	of which Asia excluding Israel and Japan
Europa	105	113 ^c	.	.	Europe
CAŁKOWITA PODAŻ ENERGII NA 1 MIESZKAŃCA w GJ ^d TOTAL ENERGY SUPPLY PER CAPITA in GJ ^d					
ŚWIAT	71	74	75	.	WORLD
Afryka	26	27	27	.	Africa
Ameryka Południowa	51	56	57	.	South America
Ameryka Północna i Środkowa	230	209	198	.	North and Central America
Australia i Oceania	171	178	165	.	Australia and Oceania
Azja	46	56	61	.	Asia
Europa	154	152	141	.	Europe
ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ NA 1 MIESZKAŃCA w kWh CONSUMPTION OF ELECTRICITY PER CAPITA in kWh					
ŚWIAT	2809	3107	3313	.	WORLD
Afryka	610	653	675	.	Africa
Ameryka Południowa	2218	2547	2733	.	South America
Ameryka Północna i Środkowa	10155	9828	9493	.	North and Central America
Australia i Oceania	8918	8447	7839	.	Australia and Oceania
Azja	1675	2217	2701	.	Asia
Europa	6527	6669	6467	.	Europe

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 411. b Na podstawie klasyfikacji ISIC Rev. 3. c 2007 r. d Współczynniki przeliczeniowe dla poszczególnych surowców energetycznych podawane są corocznie w publikacji „Energy Statistics Yearbook”.

a See notes, point 1)—6) on page 414. b According to the ISIC Rev. 3 classification. c 2007. d Coefficients calculated for individual energy raw materials are published annually in “Energy Statistics Yearbook”.

TABL. 10 (290). **NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)**
 SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2016	Specification
IMPORT					
IMPORTS					
Ceny bieżące — mld USD					
Current prices — bn USD					
ŚWIAT	10609	15151	16297	15828	WORLD
Kraje rozwinięte gospodarczo	6902	8640	8835	8736	Developed countries
Ameryka Północna	2051	2364	2672	2657	North America
Azja i kraje Pacyfiku (Japonia, Australia i Nowa Zelandia)	667	916	885	832	Asia and the Pacific (Japan, Australia and New Zealand)
Europa (bez krajów Europy Południowo-Wschodniej i WNP)	4183	5360	5278	5247	Europe (excluding South-Eastern Europe and CIS countries)
Kraje rozwijające się gospodarczo:					Developing countries:
Afryka	246	456	526	461	Africa
Ameryka Środkowa i Południowa ...	515	854	1003	907	Central and South America
Azja Południowa	236	485	554	518	Southern Asia
Azja Południowo-Wschodnia	600	955	1094	1096	South-Eastern Asia
Azja Wschodnia	1416	2522	2893	2795	Eastern Asia
Azja Zachodnia	410	711	897	812	Western Asia
Oceania	11,1	16,8	21,5	21,3	Oceania
Kraje Europy Południowo-Wschodniej i WNP	272	511	474	481	South-Eastern Europe and CIS countries
Ceny stałe — 2000=100					
Constant prices — 2000=100					
ŚWIAT	131	154	178	177	WORLD
w tym:					of which:
Kraje rozwinięte gospodarczo	123	130	147	152	Developed countries
Ameryka Północna	124	124	143	147	North America
Azja i kraje Pacyfiku (Japonia, Australia i Nowa Zelandia)	124	131	151	151	Asia and the Pacific (Japan, Australia and New Zealand)
Europa (bez krajów Europy Południowo-Wschodniej i WNP)	122	134	149	155	Europe (excluding South-Eastern Europe and CIS countries)
Kraje rozwijające się gospodarczo:					Developing countries:
w tym:					of which:
Afryka	143	.	.	.	Africa
Ameryka Środkowa i Południowa ...	113	124	128	71	Central and South America
Azja Południowa	198	343	263	244	Southern Asia
Azja Południowo-Wschodnia	144	184	227	238	South-Eastern Asia
Azja Wschodnia	171	251	294	301	Eastern Asia
Azja Zachodnia	157	217	295	290	Western Asia

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 411.

a See notes, point 1)—6) on page 414.

TABL. 10 (290). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (cd.)
SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2016	Specification
EKSPORT EXPORTS					
Ceny bieżące — mld USD Current prices — bn USD					
ŚWIAT	10355	15116	16276	15737	WORLD
Kraje rozwinięte gospodarczo	6155	8005	8240	8190	Developed countries
Ameryka Północna	1262	1667	1915	1845	North America
Azja i kraje Pacyfiku (Japonia, Australia i Nowa Zelandia)	723	1013	847	870	Asia and the Pacific (Japan, Australia and New Zealand)
Europa (bez krajów Europy Południowo-Wschodniej i WNP)	4170	5325	5477	5475	Europe (excluding South-Eastern Europe and CIS countries)
Kraje rozwijające się gospodarczo:					Developing countries:
Afryka	314	515	449	403	Africa
Ameryka Środkowa i Południowa ...	561	861	908	871	Central and South America
Azja Południowa	187	370	395	373	Southern Asia
Azja Południowo-Wschodnia	654	1050	1160	1149	South-Eastern Asia
Azja Wschodnia	1538	2717	3569	3420	Eastern Asia
Azja Zachodnia	554	922	930	774	Western Asia
Oceania	7,3	10,5	13,6	12,1	Oceania
Kraje Europy Południowo-Wschodniej i WNP	386	665	613	547	South-Eastern Europe and CIS countries
Ceny stałe — 2000=100 Constant prices — 2000=100					
ŚWIAT	133	170	203	205	WORLD
w tym:					of which:
Kraje rozwinięte gospodarczo	117	133	149	152	Developed countries
Ameryka Północna	105	121	142	141	North America
Azja i kraje Pacyfiku (Japonia, Australia i Nowa Zelandia)	127	150	154	159	Asia and the Pacific (Japan, Australia and New Zealand)
Europa (bez krajów Europy Południowo-Wschodniej i WNP)	120	134	151	154	Europe (excluding South-Eastern Europe and CIS countries)
Kraje rozwijające się gospodarczo:					Developing countries:
w tym:					of which:
Afryka	178	282	343	344	Africa
Ameryka Środkowa i Południowa ...	143	191	285	301	Central and South America
Azja Południowa	163	220	198	197	Southern Asia
Azja Południowo-Wschodnia	154	204	248	257	South-Eastern Asia
Azja Wschodnia	197	337	452	465	Eastern Asia
Azja Zachodnia	168	231	233	202	Western Asia

a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 411.

a See notes, point 1)—6) on page 414.

TABL. 10 (290). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZE ŚWIATA^a (dok.)
 SELECTED INDICES OF SOCIO-ECONOMIC WORLD DEVELOPMENT^a (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2015	2016	Specification
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO ^b GROSS DOMESTIC PRODUCT ^b Ceny bieżące Current prices Ogółem — mld USD Total — bn USD					
ŚWIAT	47602	66010	74696	75649	WORLD
Afryka	1120	1948	2288	2143	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	17129	21926	25152	25404	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	14270	16586	19682	20163	of which North America
Australia i Oceania	902	1477	1465	1536	Australia and Oceania
Azja	12349	20838	26734	27539	Asia
Europa	16101	19822	19057	19027	Europe
Na 1 mieszkańca w USD Per capita in USD					
ŚWIAT	7278	9489	10120	10134	WORLD
Afryka	1213	1859	1918	1752	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	19289	23343	25480	25496	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	43566	48365	55286	56228	of which North America
Australia i Oceania	27109	40627	37329	38561	Australia and Oceania
Azja	3115	4968	6049	6172	Asia
Europa	21996	26824	25659	25596	Europe
Ceny stałe — 2010=100 Constant prices — 2010=100					
ŚWIAT	88	100	115	117	WORLD
Afryka	78	100	117	120	Africa
Ameryka Północna, Środkowa i Południowa	93	100	111	112	North, Central and South America
w tym Ameryka Północna	96	100	111	113	of which North America
Australia i Oceania	88	100	115	117	Australia and Oceania
Azja	78	100	126	132	Asia
Europa	94	100	106	108	Europe

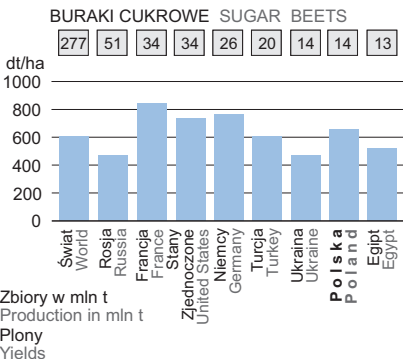
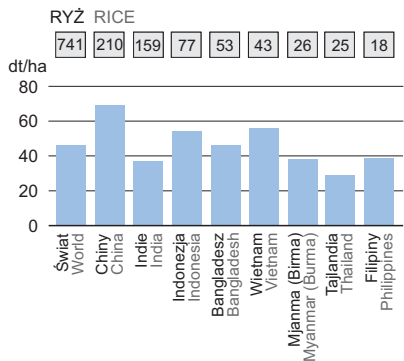
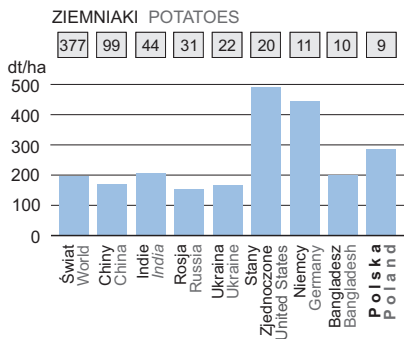
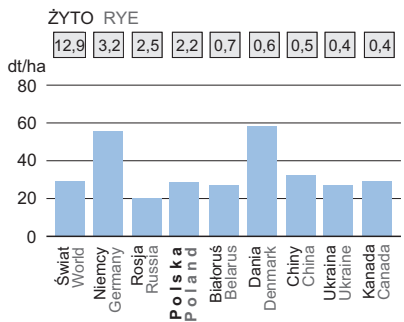
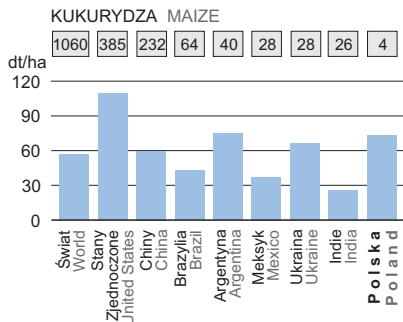
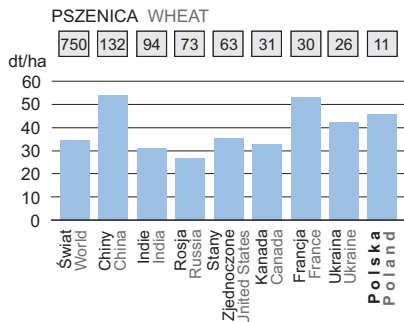
a Patrz uwagi, pkt 1)—6) na str. 411. b Na podstawie SNA 1993.

a See notes, point 1)—6) on page 414. b According to the 1993 SNA.

TABL. 11 (291). **ZBIORY I PRODUKCJA ŚWIATOWA WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ROLNYCH**
WORLD PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL PRODUCTS

Artykuły rolne	2010	2016	Agricultural products
	w mln t	in mln t	
Pszenica	640	749	Wheat
Żyto	11,9	12,9	Rye
Jęczmień	123	141	Barley
Owies	19,7	23,0	Oats
Kukurydza	851	1060	Maize
Ryż	701	741	Rice
Proso	32,8	28,4	Millet
Ziemniaki	333	377	Potatoes
Bataty	102	105	Sweet potatoes
Buraki cukrowe	228	277	Sugar beets
Trzcina cukrowa	1683	1891	Sugar cane
Rzepak	59,9	68,9	Rape
Soja	265	335	Soybeans
Oliwki	20,4	19,3	Olives
Orzeszki ziemne	43,5	44,0	Groundnuts in shell
Herbata	4,6	6,0	Tea
Kawa	8,5	9,2	Coffee
Ziarno kakaowe	4,3	4,5	Cocoa beans
Bawełna (włókno)	23,6	26,2 ^a	Cotton (lint)
Len (włókno)	0,6	0,8	Flax fibre and tow
Włókno agawy (sisal)	0,4	0,3	Sisal
Kauczuk naturalny	10,8	13,2	Natural rubber
Warzywa (bez melonów)	922	1075	Vegetables (excluding melons)
Owoce (z melonami)	753	866	Fruits (including melons)
Owoce cytrusowe	129	146	Citrus fruits
Mięso z uboju ^b	295	330	Meat from slaughtered animals ^b
Mleko krowie	603	659	Cows' milk
Jaja kurze	64,2	73,9	Hen eggs
Wełna nieprana	2,0	2,2 ^c	Wool, greasy

a 2014 r. b W wadze poubojowej cieplej. c 2013 r.
a 2014. b In post-slaughter warm weight. c 2013.

ZBIORY I PŁONY ZIEMIOPŁODÓW^a W 2016 R.CROP PRODUCTION AND YIELDS^a IN 2016

^a Dotyczy krajów, które mają największy udział w świecie w zbiorach ziemiopłodów; dane dla Polski podano bez względu na wielkość zjawiska.

^a Concerns countries with the largest share of crops production in the world; data for Poland are presented regardless of the size of the phenomenon.

Źródło – Source: „FAO. Statistical Databases”.

TABL. 12 (292). **PRODUKCJA ŚWIATOWA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁOWYCH**
WORLD PRODUCTION OF PRINCIPAL INDUSTRIAL PRODUCTS

Wyroby	2010	2016	Products
Energia pierwotna w tys. PJ	533	572 ^a	Primary energy in thous. PJ
Węgiel w mln t: kamienny	6043	6628 ^a	Coal in mln t: hard
brunatny	841	811 ^a	lignite
Ropa naftowa w mln t	3615	3868 ^a	Crude petroleum in mln t
Gaz ziemny w tys. PJ	126	139	Natural gas in thous. PJ
Masło w tys. t	9028	9978 ^b	Butter in thous. t
Cukier surowy ^c w mln t	155	177 ^b	Raw sugar ^c in mln t
Wino w mln t	27,0	29,1 ^b	Wine in mln t
Papier i tektura w mln t	393	409	Paper and paperboard in mln t
Nawozy mineralne lub chemiczne (w przeliczeniu na czysty składnik) w mln t:			Mineral or chemical fertilizers (in terms of pure ingredient) in mln t:
azotowe	104	113 ^b	nitrogenous
fosforowe	49,8	53,3 ^b	phosphate
Włókna chemiczne w mln t:			Chemical fibres in mln t:
niecelulozowe	47,4	62,9 ^a	non-celulosic
celulozowe	4,1	6,0 ^a	celulosic
Cement w mln t	3280	4180 ^b	Cement in mln t
Stal surowa w mln t	1433	1630	Crude steel in mln t
Miedź rafinowana w mln t	19,1	23,0 ^a	Refined copper in mln t
Aluminium pierwotne w mln t	41,8	57,5 ^a	Primary aluminium in mln t
Ołów w mln t	9,6	10,4 ^a	Refined lead in mln t
Cynk w mln t	12,9	13,9 ^a	Zinc in mln t
Cyna w tys. t	348	349 ^a	Tin in thous. t
Energia elektryczna w TWh	21516	24322 ^a	Electricity in TWh

a 2015 r. b 2014 r. c Dane dotyczą cukru z buraków cukrowych i trzciny cukrowej.

a 2015. b 2014. c Data concern sugar from sugar beets and sugar cane.

TABL. 13 (293). **UDZIAŁ I MIEJSCE POLSKI W ŚWIECIE**
POLAND IN THE WORLD

Wyszczególnienie	2010	2016	2010	2016	Specification
	udział w świecie w % in % of the world		miejsce w świecie place in the world		
Powierzchnia	0,2	0,2	68	69	Total area
Ludność	0,6	0,6	34	34	Population
Zbiory: pszenicy	1,5	1,4	15	16	Production of: wheat
żyta	23,9	17,0	2	3	rye
jęczmienia	2,8	2,4	11	12	barley
kukurydzy	0,2	0,4	38	28	maize
ziemniaków	2,5	2,4	7	8	potatoes
buraków cukrowych	4,4	4,9	7	7	sugar beets
Pogłowie: bydła	0,4	0,4	46	43	Livestock of: cattle
trzody chlewnej	1,6	1,1	9	15	pigs

TABL. 13 (293). **UDZIAŁ I MIEJSCE POLSKI W ŚWIECIE (dok.)**
POLAND IN THE WORLD (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2016	2010	2016	Specification
	udział w świecie w % in % of the world		miejsce w świecie place in the world		
Produkcja:					Production of:
mięsa z uboju ^a	1,2	1,5	15	12	meat from slaughtered animals ^a
mleka krowiego	2,0	2,0	12	12	cows' milk
Pozyskiwanie energii pierwotnej	0,5	0,5 ^b	36	34 ^b	Production of primary energy
Produkcja wyrobów:					Production of:
węgiel: kamienny	1,3	1,1 ^b	9	10 ^b	coal: hard
brunatny	6,7	7,8 ^b	7	5 ^b	lignite
cukier surowy ^c	1,0	1,3 ^d	20	15 ^d	raw sugar ^c
papier i tektura	0,9	1,1	19	19	paper and paperboard
cement	0,5	0,4 ^d	26	27 ^d	cement
stal surowa	0,6	0,6	19	18	crude steel
miedź rafinowana	2,9	2,5 ^b	9	10 ^b	refined copper
energia elektryczna	0,7	0,7 ^b	23	23 ^b	electricity
Import — cif (ceny bieżące)	1,2	1,2	23	17	Imports — cif (current prices)
Eksport — fob (ceny bieżące)	1,1	1,3	26	19	Exports — fob (current prices)
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	0,7	0,6	24	23	Gross domestic product (current prices)

a W wadze poubojowej ciepłej. b 2015 r. c Dane dotyczą cukru z buraków cukrowych i trzciny cukrowej. d 2014 r.
a In post-slaughter warm weight. b 2015. c Data concern sugar from beets and sugar cane. d 2014.

TABL. 14 (294). **UDZIAŁ I MIEJSCE POLSKI W EUROPIE**
POLAND IN EUROPE

Wyszczególnienie	2010	2016	2010	2016	Specification
	udział w Europie w % in % of Europe		miejsce w Europie place in Europe		
Powierzchnia	1,4	1,4	9	9	Total area
Ludność	5,2	5,2	8	8	Population
Zbiory: pszenicy	4,7	4,3	6	6	Production of: wheat
żyta	27,8	19,9	2	3	rye
jęczmienia	4,6	3,9	7	8	barley
kukurydzy	2,3	3,7	13	9	maize
ziemniaków	7,9	7,5	4	4	potatoes
buraków cukrowych	6,6	7,3	5	5	sugar beets
Pogłowie: bydła	4,6	4,9	8	7	Livestock of: cattle
trzody chlewnej	8,1	5,8	4	7	pigs
Produkcja:					Production of:
mięsa z uboju ^a	6,3	7,7	6	5	meat from slaughtered animals ^a
mleka krowiego	5,9	6,1	5	6	cows' milk

a W wadze poubojowej ciepłej.
a In post-slaughter warm weight.

TABL. 14 (294). **UDZIAŁ I MIEJSCE POLSKI W EUROPIE (dok.)**
POLAND IN EUROPE (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2016	2010	2016	Specification
	udział w Europie w % in % of Europe		miejsce w Europie place in Europe		
Pozyskiwanie energii pierwotnej	2,8	2,8 ^b	8	6 ^b	Production of primary energy
Produkcja wyrobów:					Production of:
węgiel: kamienny	18,6	17,7 ^b	2	2 ^b	coal: hard
brunatny	.	.	4	3 ^b	lignite
cukier surowy ^c	7,4	7,8 ^d	4	5 ^d	raw sugar ^c
papier i tektura	3,5	4,4	10	9	paper and paperboard
cement	.	.	5	5 ^d	cement
stal surowa	2,9	.	8	7	crude steel
miedź rafinowana	16,8	.	3	3 ^b	refined copper
energia elektryczna	3,2	3,4 ^b	8	7 ^b	electricity
Samochody osobowe w użytkowa- niu	.	.	7	7	Passenger cars in use
Abonenci telefonii stacjonarnej ^e	2,5	3,0	8	8	Fixed line telephone subscribers ^e
Import — cif (ceny bieżące)	3,0	3,3 ^b	10	9 ^b	Imports — cif (current prices)
Eksport — fob (ceny bieżące)	2,7	3,2 ^b	11	10 ^b	Exports — fob (current prices)
Produkt krajowy brutto (ceny bieżą- ce)	2,4	2,5	11	10	Gross domestic product (current prices)

b 2015 r. c Dane dotyczą cukru z buraków cukrowych i trzciny cukrowej. d 2014 r. e Standardowe łączy główne.
b 2015. c Data concern sugar from beets and sugar cane. d 2014. e Standard main lines.

TABL. 15 (295). **POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2017 R.**
POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2017

Uwaga. Dane o ludności oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) odnoszą się do ludności rezydującej (obliczonej według międzynarodowej definicji zamieszkania).

Note. Data on population and computation per capita (1000 population etc.) refer to residents (calculated according to international definition of residence).

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym / Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Powierzchnia w tys. km ²	4463,5	2843,6	312,7	Total area in thous. km ²
Ludność (średnioroczna) ^a :				Average population ^a :
w milionach	510,9	340,3	38,0	in millions
na 1 km ²	114	120	121	per 1 km ²
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 1 I) ^a	105	105	107	Females per 100 males (as of 1 I) ^a
Urodzenia żywe na 1000 ludności ^a	10,1	9,7	10,1	Live births per 1000 population ^a
Zgony na 1000 ludności ^a	10,0	9,8	10,2	Deaths per 1000 population ^a
Przyrost naturalny na 1000 ludności ^a	0,0	-0,1	-0,2	Natural increase per 1000 population ^a

a 2016 r.

TABLE 15 (295). **POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2017 R. (cd.)**
POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2017 (cont.)

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Odpady komunalne wytworzone ^a :				Municipal waste generated ^a :
w milionach ton	246,4	.	11,7	in million tonnes
na 1 mieszkańca w kg	482	.	307	per capita in kg
Emisja gazów cieplarnianych ^b (w ekwiwalencie CO ₂) w mln t	4451,8	.	387,7	Greenhouse gas emission ^b (in CO ₂ equivalent) in mln t
Współczynnik aktywności zawodowej ^c (przeciętne w roku) w %	73,3	73,1	69,6	Activity rate ^{cd} (annual averages) in %
Wskaźnik zatrudnienia ^{cd} (przeciętne w roku) w %	67,6	66,4	66,1	Employment rate ^{cd} (annual averages) in %
Pracujący ^{cd} (przeciętne w roku) w mln	222,0	145,0	16,1	Employment ^{cd} (annual averages) in mln
w tym kobiety	102,4	67,0	7,2	of which women
Pracujący ^e (przeciętne w roku) według rodzajów działalności w %:				Employment ^e (annual averages) by economic activity in %:
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4,4	3,2	10,2	agriculture, forestry and fishing
przemysł i budownictwo	21,6	20,6	31,1	industry and construction
usługi ^f	74,0	76,2	58,7	services ^f
Wydajność pracy ^{ag} — UE-28=100	100,0	107,1	74,2	Labour productivity ^{ag} — EU-28=100
Indeks kosztów zatrudnienia — 2016=100	102,3	101,9	106,0	Labour costs index — 2016=100
Stopa bezrobocia ^{ch} (przeciętne w roku) w %	7,6	9,1	4,9	Unemployment rate ^{ch} (annual averages) in %
mężczyźni	7,4	8,7	4,9	men
kobiety	7,9	9,5	4,9	women
Stopa bezrobocia długotrwalego ^{chi} (przeciętne w roku) w %	3,4	4,4	1,5	Long-term unemployment rate ^{chi} (annual averages) in %
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem ^{ak} w %:				At-risk-of-poverty rate ^{ak} in %:
po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych	17,3	17,4	17,3	after social transfers
bez uwzględnienia w dochodach transferów społecznych ^l	25,9	25,7	22,9	before social transfers ^l

a 2016 r. b 2015 r. c Dane na podstawie badania siły roboczej. d, h Dane dotyczą osób w wieku: d — 15—64 lata, h — 15—74 lata. e Na podstawie rachunków narodowych. f Obejmują pozostałe rodzaje działalności. g Mierzona produktem krajowym brutto według parytetu siły nabywczej na 1 pracującego w PPS. i Dotyczy bezrobotnych poszukujących pracy 12 miesięcy i więcej. k Na podstawie wyników Europejskiego Badania Dochodów i Warunków Życia (EU-SILC), obliczony jako udział osób, których roczny ekwiwalentny dochód do dyspozycji jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju w ogólnej liczbie ludności. l Nie obejmuje transferów społecznych innych niż emerytura i renty rodzinne.

a 2016. b 2015. c Data based on the Labour Force Survey (LFS). d, h Data concern population aged: d — 15—64, h — 15—74. e According to the national accounts. f Including other kinds of activity. g Gross domestic product according to purchasing power parity per person employed in PPS. i Data concern unemployed persons looking for a job for 12 months and more. k Data based on the results of the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC), calculated as a percentage of persons with an equalised disposable income below the at-risk-of-poverty threshold, set at 60% of the median of equalised disposable income in a given country, of total population. l Do not include social transfers other than retirement and survivor pensions.

TABL. 15 (295). POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2017 R. (cd.)
POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2017 (cont.)

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Struktura spożycia w sektorze gospodarstw domowych ^a (ceny bieżące) w %:				Structure of household's final consumption expenditure ^a (current prices) in %:
żywność i napoje bezalkoholowe ...	12,2	12,7	17,1	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe i narkotyki	3,9	3,7	6,1	alcoholic beverages, tobacco and narcotics
odzież i obuwie	4,9	4,8	5,2	clothing and footwear
użytkowanie i wyposażenie mieszkania ^b	29,9	29,5	26,4	housing, furnishings and household equipment ^b
zdrowie	3,9	4,4	5,6	health
transport i łączność	15,4	15,5	14,5	transport and communications
rekreacja i kultura	8,5	8,2	7,9	recreation and culture
edukacja	1,2	1,1	1,0	education
restauracje i hotele	8,6	8,8	3,2	restaurants and hotels
inne towary i usługi	11,5	11,3	13,0	miscellaneous goods and services
Studenci szkół wyższych ^c (ISCED 2011, szczebel 5—8) na 10 tys. ludności	384	.	438	Students of higher education institutions ^c (ISCED 2011, 5—8 levels) per 10 thous. population
Młodzież niekontynuująca nauki ^d w %	10,6	11,0	5,0	Early leavers from education and training ^d in %
Wykształcenie osób młodych ^e w %	83,3	81,8	90,6	Youth education attainment level ^e in %
Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu ^f w %	10,9	11,3	4,0	Lifelong learning ^f in %
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową w relacji do produktu krajowego brutto ^g w %	2,03	2,13	0,97	Gross domestic expenditures on research and development activity (R&D) in % of gross domestic product ^g
Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych — 2016=100	101,7	101,5	101,6	Harmonized index of consumer prices — 2016=100

a 2016 r. b Łącznie z nośnikami energii i prowadzeniem gospodarstwa domowego. c Dane dotyczą roku akademickiego 2014/15. d—f Dane na podstawie badania siły roboczej; obliczono jako udział w ludności w danej grupie wieku; d — osób w wieku 18—24 lata z wykształceniem co najmniej gimnazjalnym, które nie kontynuują nauki i nie dokończają się, e — osób w wieku 20—24 lata z wykształceniem co najmniej zasadniczym zawodowym, f — osób w wieku 25—64 lata uczących się i dokończających.

a 2016. b Including water, electricity, gas and other fuels as well as routine household maintenance. c Data concern the academic year 2014/15. d—f Data based on the Labour Force Survey (LFS); calculated as a share in the population of the same age group; d — the population aged 18—24 with at most lower secondary education and not in further education and training, e — the population aged 20—24 having completed at least vocational school, f — the population aged 25—64 participating in education and training.

TABLE 15 (295). **POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2017 R. (cd.)**
POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2017 (cont.)

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Produkcja artykułów rolnych ^a : w milionach ton:				Production of agricultural products ^a : in million tonnes:
zboża	298,1	174,9	29,8	cereals
mięso z uboju ^b	47,5	33,3	4,8	meat from slaughtered animals ^b
mleko krowie	158,2	111,7	13,2	cows' milk
na 1 mieszkańca w kg:				per capita in kg:
zboża	583,5	513,9	786,1	cereals
mięso z uboju ^b	92,9	97,8	126,4	meat from slaughtered animals ^b
mleko krowie	309,6	328,2	348,8	cows' milk
Dynamika produkcji przemysłowej ^c (ceny stałe) — 2016=100	103,2	103,0	106,9	Indices of industrial production ^c (constant prices) — 2016=100
w tym:				of which:
górnictwo i wydobywanie	98,7	98,0	94,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	103,5	103,1	107,7	manufacturing
wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	101,8	102,0	103,9	electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dynamika produkcji w budownictwie ^e (ceny stałe) — 2016=100	104,0	102,6	114,2	Indices of construction production ^e (constant prices) — 2016=100
Pozyskiwanie energii pierwotnej (wyrażone w oleju ekwiwalentnym) ^{ad} :				Total production of primary energy in oil equivalent ^{ad} :
w milionach ton (Toe)	757,3	442,5	66,4	in million tonnes (Toe)
na 1 mieszkańca w kg (kgoe)	1484	1302	1749	per capita in kg (kgoe)
Zużycie finalne energii (wyrażone w oleju ekwiwalentnym) ^{ad} :				Final energy consumption in oil equivalent ^{ad} :
w milionach ton (Toe)	1107,7	779,1	66,7	in million tonnes (Toe)
na 1 mieszkańca w kg (kgoe)	2168	2289	1755	per capita in kg (kgoe)
Gospodarstwa domowe w % ogółu gospodarstw ^e :				Households in % of total households ^e :
wyposażone w komputery ^f	84	84	82	equipped with computers ^f
posiadające dostęp do Internetu w domu	87	87	82	having access to the Internet at home
Abonenci telefonii ruchomej ^g na 100 osób	132	.	135	Mobile telephone subscribers ^g per 100 persons
Autostrady ^a (stan w końcu roku) w tys. km	.	.	1,6	Total length of motorways ^a (end of the year) in thous. km
Samochody osobowe w użytkowaniu ^a na 1000 ludności	.	.	571	Passenger cars in use ^a per 1000 population
Produkcja samochodów osobowych ^a w tys. szt.	16467	.	469	Passenger cars production ^a in thous. units

a 2016 r. b W wadze poubojowej ciepłej. c Dane wyrównane dniami roboczymi. d Tona oleju ekwiwalentnego (Toe) jest konwencjonalnie ujednoliconą jednostką zdefiniowaną na bazie 1 tony ropy naftowej o wartości opałowej wynoszącej 41868 kJ na 1 kg. e Dane dotyczą gospodarstw z co najmniej jedną osobą w wieku 16—74 lata. f Komputery stacjonarne, przenośne (laptopy) i podręczne (palmtopy). g 2013 r.

a 2016. b In post-slaughter warm weight. c Data adjusted by working days. d The tonne of oil equivalent (Toe) is a conventional standardized unit defined on the basis of a tonne of oil with a net calorific value of 41868 kJ/kg. e Data concern households with at least one person aged 16—74. f Desktop computers, laptops and handled computers (palmtops). g 2013.

TABL. 15 (295). POLSKA W UNII EUROPEJSKIEJ W 2017 R. (dok.)

POLAND IN THE EUROPEAN UNION IN 2017 (cont.)

Wyszczególnienie	Unia Europejska (28 krajów) European Union (28 countries)	W tym Of which		Specification
		strefa euro (19 krajów) euro area (19 countries)	Polska Poland	
Import ^a — cif (ceny bieżące) w mld euro:				Imports ^a — cif (current prices) in bn euro:
z krajów UE	3277,3	.	145,4	from EU countries (intra EU)
z krajów spoza UE	1858,3	.	58,6	from non-EU countries (extra EU)
Eksport — fob (ceny bieżące) w mld euro:				Exports — fob (current prices) in bn euro:
do krajów UE	3347,3	.	162,9	to EU countries (intra EU)
do krajów spoza UE	1879,4	.	41,6	to non-EU countries (extra EU)
Udział eksportu wyrobów wysokiej techniki ^b w eksporcie ogółem w % (SITC Rev. 4)	17,0 ^c	.	8,5	Share of high-tech ^b exports in total exports in % (SITC Rev. 4)
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne ^{de} w % produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	2,1	.	2,4	Foreign direct investment ^{de} in % of gross domestic product (current prices)
Nadwyżka (+)/deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych w % produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	-1,0	-0,9	-1,7	Surplus (+)/deficit (-) of the general government sector in % of gross domestic product (current prices)
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w % produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	81,6	86,7	50,6	Debt of the general government sector in % of gross domestic product (current prices)
Produkt krajowy brutto według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w PPS ^{ef} (ceny bieżące)	29200	31000	19900	Gross domestic product according to purchasing power parity per capita in PPS ^{ef} (current prices)
Dynamika (ceny stałe) — 2016=100:				Volume indices of — 2016=100:
produktu krajowego brutto	102,4	102,4	104,6	gross domestic product
spożycia prywatnego	101,9	101,7	104,7	private consumption expenditure
nakładów brutto na środki trwałe	103,4	102,9	103,4	gross fixed capital formation
Wartość dodana brutto (ceny bieżące) według rodzajów działalności w %:				Gross value added (current prices) by economic activity in %:
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,6	1,6	2,4	agriculture, forestry and fishing
przemysł i budownictwo	25,0	25,1	34,5	industry and construction
usługi ^g	73,4	73,3	63,1	services ^g
Relacja do produktu krajowego brutto (ceny bieżące) w %:				Relation to gross domestic product (current prices) in %:
spożycia prywatnego	55,8	54,4	58,6	private consumption expenditure
nakładów brutto na środki trwałe	20,1	20,5	17,7	gross fixed capital formation

a Według kraju wysyłki. b Dotyczy grup produktów: sprzęt lotniczy; komputery — maszyny biurowe; elektronika — telekomunikacja; środki farmaceutyczne; aparatura naukowo-badawcza; maszyny elektryczne; maszyny nieelektryczne; chemikalia; uzbrojenie; dane za 2015 r. c Dane dotyczą eksportu do krajów spoza UE. d Intensywność bezpośrednich inwestycji zagranicznych obliczona jako udział średniej z sumy napływu oraz odpływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych w produkcie krajowym brutto. e 2016 r. f Patrz uwagi na str. 413. g Obejmują pozostałe rodzaje działalności.

a By country of consignment. b Data concern groups of products: aerospace; computers — office machines; electronics — telecommunications; pharmacy; scientific instruments; electrical machinery; non-electrical machinery; chemistry; armament; data for 2015. c Data concern only extra EU. d Foreign direct investment intensity computed as a share of average of inward and outward flows in gross domestic product. e 2016. f See notes on page 416. g Including other kinds of activity.

Uwaga do tablic I—III. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące stosowanych pojęć i zakresu prezentowanych danych
Note to tables I—III. Detailed information concerning terms used and the scope of presented data can be found in the

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
LUDNOŚĆ							
1	Ludność ^a (stan w dniu 31 XII) w mln	25,0	29,8	32,7	35,7	38,1	38,3
2	w tym kobiety	13,1	15,4	16,8	18,3	19,5	19,7
3	w tym w miastach w %	36,9	48,3	52,3	58,7	61,8	61,9
4	Ludność ^a (stan w dniu 30 VI) w mln	24,8 ^b	29,6	32,5	35,6	38,0 ^b	38,3
5	w tym w miastach w %	36,6	48,0	52,1	58,4	61,7	61,9
6	Ludność w wieku produkcyjnym ^a (stan w dniu 31 XII) w mln	14,5	16,3	18,3	21,2	22,1	23,3
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały w tys.:							
7	imigracja	8,1	5,7	1,9	1,5	2,6	7,3
8	emigracja	60,9	28,0	14,1	22,7	18,4	27,0
RYNEK PRACY							
Pracujący ^c w tys.:							
9	stan w dniu 31 XII	.	.	16406	17769	16485	15489
10	przeciętne ^d w roku	10186	12401	15175	17334	16280	15018
Zatrudnieni ^{de} na podstawie stosunku pracy w tys.:							
11	stan w dniu 31 XII	4803	7193	9869	12205	11137	9834
12	w tym kobiety	1475	2379	3884	5304	5067	4687
13	przeciętne ^d w roku	4753	7055	9817	12000	11375	9354
14	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	.	.	.	.	1126	2703
15	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	.	.	.	.	6,5	15,1
16	Strajki: liczba	.	.	.	.	250	44
17	strajkujący w tys.	.	.	.	.	116	7,9

^a Na podstawie bilansów, z wyjątkiem danych za 1990 r. — na podstawie szacunków. ^b Przeciętna liczba i bezpieczeństwa publicznego, z tym że dane od 1990 r. według stanu w dniu 31 XII podano łącznie z tymi bez niepełnozatrudnionych w niektórych działach według Klasyfikacji Gospodarki Narodowej (KGN). ^e Do i związków zawodowych.

^a Based on balances, except data for 1990 — based on estimates. ^b Average population during the year. data since 1990 as of 31 XII are presented including these units; for persons employed on private farms in Classification of the National Economy (KGN). ^e Until 1980 data concern state entities, cooperatives as well as en

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

zamieszczane są w uwagach ogólnych do poszczególnych działów w rocznikach statystycznych.
general notes to individual chapters in various statistical yearbooks.

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

POPULATION

38,2	38,5	38,5	38,4	38,4	38,4	Population ^a (as of 31 XII) in mln	1
19,7	19,9	19,9	19,8	19,8	19,8	of which females	2
61,4	60,8	60,3	60,3	60,2	60,1	of which in urban areas in %	3
38,2	38,5	38,5	38,5	38,4	38,4	Population ^a (as of 30 VI) in mln	4
61,5	60,9	60,4	60,3	60,2	60,2	of which in urban areas in %	5
24,4	24,8	24,2	24,0	23,8	23,5	Working age population ^a (as of 31 XII) in mln	6
						International migration of population for permanent residence in thous.:	
9,3	15,2	12,3	.	13,5	13,3	immigration	7
22,2	17,4	28,1	.	12,0	11,9	emigration	8

LABOUR MARKET

						Employed persons ^c in thous.:	
12891	14107	14563	14830	15293	15720	as of 31 XII	9
12728	13834	13876	14056	14438	14635	annual averages ^d	10
						Employees ^{c,e} hired on the basis of an employment contract in thous.:	
9543	10410	10666	10854	11250	11606	as of 31 XII	11
4505	4938	5189	5287	5476	5597	of which women	12
8787	9746	9701	9823	10122	10323	annual averages ^d	13
2773	1955	1825	1563	1335	1082	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	14
17,6	12,4	11,4	9,7	8,2	6,6	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	15
8	79	3	14	5	1556	Strikes: number	16
1,6	13,9	0,8	19,1	0,7	29,7	employees on strike in thous.	17

ludności w roku. c Poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej jednostkami; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe. d Do 1980 r. 1980 r. dane dotyczą jednostek państwowych, spółdzielni oraz jednostek organizacji społecznych, politycznych

c Excluding budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety, while agriculture — estimated data. d Until 1980 excluding part-time paid employees in selected sections of the titles of social and political organisations and trade unions.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
WYNAGRODZENIA ^a . ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH							
	Wskaźnik przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto — 1995=100:						
1	nominalnych	.	.	.	.	.	223,0
2	realnych (do 1990 r. — netto) ^b	.	67,2	79,9	133,3	99,0	122,1
	Przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających emeryturę i renty w tys.:						
3	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	987	1369	2321	4094	5598	7525
4	rolników indywidualnych	.	.	25	423	1506	1887
	Wskaźnik przeciętnych miesięcznych emerytur i rent brutto — 1995=100:						
	nominalnych:						
5	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	.	.	.	.	.	199,5
6	rolników indywidualnych	.	.	.	.	.	202,0
	realnych (do 1990 r. — netto):						
7	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	.	.	55,0	99,9	88,0	110,8
8	rolników indywidualnych	.	.	49,2	114,3	102,5	112,2
	Ubezpieczeni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.:						
9	w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych ^c (do 1990 r. — przeciętne w roku)	5155	7524	11069	14029	14124	13060
10	w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ^d	.	.	.	.	.	1452
SPRZEDAŻ DETALICZNA. CENY							
11	Sprzedaż detaliczna (ceny stałe ^e) — 1995=100	12,5	27,1	48,3	93,1	79,3	120,3
12	Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych ^f — 1995=100	0,03	0,05	0,05	0,08	18,0	182,0
	w tym:						
13	żywność i napoje bezalkoholowe	.	.	.	.	.	159,0
14	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	.	.	.	.	.	213,3

a Poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa społecznego, politycznych i związków zawodowych. c Pracujący (łącznie z żołnierzami zawodowymi i funkcjonariuszami) wynagrodzenia do 30 IX 2003 r. zawierały składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i cho szkoleniowe (w latach 1997—2009) oraz osoby kontynuujące ubezpieczenie; ubezpieczonych z tytułu zatrudnienia i członkowie ich rodzin. e Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. f Wskaźniki cen obliczono tego rok badany.

a Excluding budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety. b Until unions. c Employed persons (including professional soldiers and public safety functionaries as well as penitentiary included contributions to compulsory social security — retirement, pension and illness), apprentices, persons —2009) as well as persons continuing to be insured; persons insured through employment are shown e See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. f Price indices were calculated using the weight surveyed year.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

WAGES AND SALARIES^a. SOCIAL SECURITY BENEFITS

278,0	379,3	444,5	460,1	477,1	502,9	Index of average monthly gross wages and salaries — 1995=100: nominal	1
133,4	160,2	172,6	180,4	188,2	194,6	real (until 1990 — net) ^b	2
						Average number of retirees and pensioners receiving retirement and other pensions in thous.:	
7524	7869	7659	7676	7715	7760	from non-agricultural social security system	3
1645	1375	1212	1203	1194	1175	farmers	4
						Index of average monthly gross retirement and other pensions — 1995=100: nominal:	
266,5	373,7	452,5	465,6	474,0	485,9	from non-agricultural social security system	5
254,7	320,9	384,6	396,1	397,3	403,3	farmers	6
						real (until 1990 — net):	
127,3	152,1	167,2	173,1	176,9	177,3	from non-agricultural social security system	7
121,7	130,5	141,9	147,0	148,0	146,8	farmers	8
						Registered insured persons (as of 31 XII) in thous.:	
13131	14657	14525	14821	15110	15544	in the Social Insurance Institution ^c (until 1990 — annual average)	9
1582	1535	1433	1375	1335	1271	in the Agricultural Social Insurance Fund ^d	10

RETAIL SALES. PRICES

127,3	155,2	169,5	178,7	189,8	199,1	Retail sales (constant prices ^e) — 1995=100	11
208,4	238,9	260,7	258,4	256,8	261,9	Price indices of consumer goods and services ^f — 1995=100	12
						of which:	
178,1	213,3	237,0	233,0	234,9	244,8	food and non-alcoholic beverages	13
234,6	302,2	350,1	354,3	356,8	360,4	alcoholic beverages, tobacco	14

^a publicznego. ^b Do 1990 r. dane dotyczą jednostek państwowych, spółdzielni oraz jednostek organizacji riukszami bezpieczeństwa publicznego oraz służby więziennej, którzy podjęli służbę od 1 I 1999 r. i których robowe), uczniowie, osoby pobierające: zasiłek dla bezrobotnych (od 1990 r.), stypendia (od 1996 r.) i dodatki nia wykazuje się tyle razy, ile zakładów pracy opłaca za nich składki ubezpieczeniowe. ^d Rolnicy indywidualni przyjmując system wag: do 1960 r. — z roku badanego, w 1970 r. — z 1965 r., od 1980 r. — z roku poprzedzają-

1990 data concern state entities, cooperatives as well as entities of social and political organisations and trade tiary staff functionaries who began service from 1 I 1999 and whose wages and salaries until 30 IX 2003 receiving: unemployment benefits (since 1990), scholarships (since 1996) and training allowances (in 1997— according to the number of workplaces that pay their insurance. ^d Farmers and members of their families. system: until 1960 — from the surveyed year, in 1970 — from 1965, since 1980 — from the year preceding the

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
-----	------------------	------	------	------	------	------	------

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I MIESZKANIA

	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w tys. km:						
1	wodociągowej	.	16,6	26,1	53,1	93,2	212
2	kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami)	.	10,3	13,9	20,5	26,5	51,1
3	gazowej (od 2005 r. łącznie z siecią przesyłową)	.	.	11,8	22,4	45,8	96,4
	Zużycie w gospodarstwach domowych:						
4	wody z wodociągów w hm ³	.	403	746	1504	1923	1360
5	w tym wieś	.	11,1	38,1	157	307	320
6	energii elektrycznej ^a w GWh	596	2004	4165	10701	20558	21037
7	w tym wieś	112	335	722	2146	5273	5211
8	gazu z sieci ^b w GWh	.	909	1845	5054	9406	3751
9	w tym wieś	.	40,3	87,6	267	1103	608
	Zasoby mieszkaniowe zamieszkane i niezamieszkane ^c (do 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):						
10	mieszkania w tys.	5851	7026	8081	9794	11022	11845
11	izby w tys.	13672	17265	23213	31260	37582	41175
12	przeciętna liczba osób na 1 izbę	1,75	1,66	1,37	1,11	1,00	0,92
13	powierzchnia użytkowa mieszkań w km ²	.	.	410	534	657	728
	Mieszkania oddane do użytkowania:						
14	mieszkania w tys.	59,5	142	194	217	134	87,8
15	izby w tys.	157	415	630	829	567	351
16	powierzchnia użytkowa mieszkań w km ²	3,0	8,1	10,6	13,9	10,4	7,9

EDUKACJA^a

	Uczniowie w szkołach ^e (stan na początku roku szkolnego) w tys.:						
17	podstawowych ^f	3303	4875	5342	4265	5287	3221
18	gimnazjach	x	x	x	x	x	1190
19	branżowych I stopnia (do roku szkolnego 2016/17 — zasadniczych zawodowych) ^g	318	303	838	732	815	542
20	liceach ogólnokształcących ^h	195	261	402	346	445	924
21	technikach ^k	223	224	475	601	637	964
22	artystycznych ogólnokształcących ^l	.	.	.	.	.	12,6
23	policealnych	x	37,7	67,1	135	108	200

a Do 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego liczeniu na jednostki umowne (1 m³ gazu o ciepłe spalania 16747 kJ). c Na podstawie bilansów, dla lat dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. f Do 1970 r. bez szkół przysposabiających do pracy oraz szkół edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. g Od roku szkolnego 2005/06 łącznie ze szkołami uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, i — technikami uzupełniającymi. k Do roku realizującymi wyłącznie kształcenie artystyczne. l Dające uprawnienia zawodowe.

a Until 2000 excluding households in which the main source of maintenance was income from a private farm in with a calorific value of 16747 kJ). c Based on balances; for 1950, 1960 and 1970 data from national censuses. f Until 1970 excluding job-training schools and 1st level art schools, simultaneously conducting a primary school year including special job-training schools. h, i In 2005/06 and 2010/11 school years including schools: h — 1990/91 school year including art schools leading to professional certification (general as well as art schools

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE AND DWELLINGS

						Distribution network (as of 31 XII) in thous. km:	
246	273	292	298	301	304	water supply	1
80,1	108	143	150	154	157	sewage (including collectors)	2
						gas supply (since 2005 including transmission network)	3
122	133	142	146	149	152		
						Consumption in households:	
1219	1198	1196	1236	1238	1224	water from water supply system in hm ³	4
348	378	409	442	446	436	of which rural areas	5
26565	29774	28445	28315	28864	29286	electricity ^a in GWh	6
9800	11368	11359	11432	11794	12097	of which rural areas	7
3855	4237	<u>40281</u> 3720	40774	45243	46854	gas from gas supply system ^b in GWh	8
656	818	<u>8552</u> 793	8995	9990	10824	of which rural areas	9
						Dwelling stocks inhabited and uninhabited ^c (until 2000 — inhabited; as of 31 XII):	
12776	13470	13983	14119	14272	14440	dwellings in thous.	10
47122	51279	53406	53961	54558	55206	rooms in thous.	11
0,81	0,75	0,72	0,71	0,70	0,70	average number of persons per room	12
885	974	1026	1039	1053	1069	useful floor area of dwellings in km ²	13
						Dwellings completed:	
114	136	143	148	163	178	dwellings in thous.	14
498	584	595	611	647	697	rooms in thous.	15
12,0	14,4	14,4	14,7	15,4	16,5	useful floor area of dwellings in km ²	16

EDUCATION^d

						Pupils and students in schools ^e (as of beginning of the school year) in thous.:	
2602	2192	2306	2481	2297	2657	primary ^f	17
1597	1261	1093	1074	1061	704	lower secondary	18
						sectoral VET I stage (until 2016/17 school year basic vocational) ^g	19
237	235	201	190	177	166		
941	669	524	501	485	475	general secondary ^h	20
528	549	510	506	506	503	technical secondary ^{ik}	21
13,2	12,8	12,6	12,6	12,9	13,0	general art ^l	22
313	299	265	255	248	236	post-secondary	23

gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Do 2014 r. (mianownik) w hm³, w latach 1960—1990 w prze-
 1950, 1960 i 1970 dane spisów powszechnych. d Patrz nota w dziale „Edukacja i wychowanie” na str. 197. e Bez szkół
 artystycznych I stopnia realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej; bez dzieci w wieku 6 lat objętych
 specjalnymi przysposabiającymi do pracy. h, i W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 łącznie z: h —
 szkolnego 1990/91 łącznie ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe (ogólnokształcącymi oraz

agriculture. b Until 2014 (denominator) in hm³, in 1960—1990 calculated in conventional units (1 m³ of gas
 d See note in the chapter “Education” on page 198. e Excluding schools for adults, except post-secondary schools.
 programme; excluding children at the age of 6 attending pre-primary education establishments. g Since 2005/06
 supplementary general secondary and specialized secondary, i — supplementary technical secondary. k Until
 providing art education only). l Leading to professional certification.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
EDUKACJA ^a (dok.)							
	Absolwenci szkół ^b w tys.:						
1	podstawowych ^c	270	392	660	508	592	1214 ^d
2	gimnazjów	x	x	x	x	x	x
3	zasadniczych zawodowych ^e	64,3	35,6	164	252	231	192
4	liceów ogólnokształcących ^f	23,7	30,2	6,4 ^g	92,4	87,0	178
5	techników ^{hi}	24,2	19,5	94,9	121	106	189
6	artystycznych ogólnokształcących ^k	.	.	.	.	.	2,0
7	policealnych	x	9,5	39,5	59,8	39,5	86,4
8	Studenci szkół wyższych ^l (stan w dniu 30 XI, do 1990 r. — 31 XII) w tys.	125	166	331	454	<u>404</u> 394	1585
9	Absolwenci szkół wyższych ^m w tys.	14,6	20,5	47,1	84,0	<u>56,1</u> 52,3	261
10	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	168	282	455	416	225	342
11	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	27,4	53,6	101	155	71,4	98,0
OCHRONA ZDROWIA ⁿ							
	Pracownicy medyczni ^o (stan w dniu 31 XII) w tys.:						
12	lekarze	9,2	28,7	46,5	63,6	81,6	85,0
13	lekarze dentyści	2,4	9,3	13,0	16,8	18,2	11,8
14	pielęgniarki	18,4	61,9	98,6	157	208	190
15	Łóżka w szpitalach ogólnych ^p (stan w dniu 31 XII) w tys.	87,2	135	169	201	219	191
16	Leczeni w szpitalach ogólnych ^p (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) w tys.	1614	2565	3263	4356	4597	6007

a Patrz nota w dziale „Edukacja i wychowanie” na str. 197. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół jednocześnie program szkoły podstawowej; brak absolwentów z roku szkolnego 2016/17 wynika z reformy szkolnej wynika z reformy szkolnej wprowadzonej w 1999 r. (przejście z 8- na 6-klasową szkołę podstawową); absolwenci do pracy. f W latach szkolnych 2005/06—2013/14 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami z 7- na 8-klasową szkołą podstawową). h W latach szkolnych 2009/10—2013/14 łącznie z technikami uzupełniającymi, oraz realizującymi wyłącznie kształcenie artystyczne). k Dajace uprawnienia zawodowe. l Do 1990 r. (mianownik) a w latach 1950—2000 — z roku kalendarzowego. n Dane nie obejmują ochrony zdrowia w zakładach karnych oraz 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2010 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest p Bez opieki dziennej; do 2005 r. bez łóżek i inkubatorów dla noworodków.

a See note in the chapter “Education” on page 198. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. programme; lack of graduates of 2016/17 school year results from the school reform conducted in 2017 (change conducted in 1999 (change from an 8-grade to a 6-grade primary school); graduates of: 8th grade — 638 thous. and school years including schools: supplementary general secondary and specialized secondary. g The decline in the to an 8-grade primary school). h In 2009/10—2013/14 school years including supplementary technical secondary schools providing art education only). k Leading to professional certification. l Until 1990 (denominator) excluding and in 1950—2000 — from the calendar year. n Data do not include health care in prisons and until 2005 2005 working directly with a patient; since 2010 including persons for whom the primary workplace is a professional 2005 excluding beds and incubators for newborns.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

EDUCATION^a (cont.)

						Graduates in schools ^b in thous.:	
499	395	352	348	348	—	primary ^c	1
534	438	367	354	350	340	lower secondary	2
75,7	78,8	45,2	58,9	58,1	52,1	basic vocational ^e	3
319	238	189	174	164	159	general secondary ^f	4
155	118	114	112	113	115	technical secondary ^{hi}	5
2,6	2,4	2,2	2,1	2,0	2,2	general art ^k	6
98,0	81,5	83,9	78,2	76,4	70,4	post-secondary	7
1954	1841	1469	1405	1349	1292	Students of higher education institutions ^l (as of 30 XI, until 1990 — 31 XII) in thous.	8
391	479	425	395	365	388	Graduates of higher education institutions ^{lm} in thous.	9
308	289	208	180	165	152	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	10
95,5	64,5	57,1	62,2	49,3	46,4	Graduates of schools for adults in thous.	11

HEALTH CAREⁿ

						Medical personnel ^o (as of 31 XII) in thous.:	
<u>81,6</u> 76,0	83,2	87,7	88,4	91,7	.	doctors	12
<u>12,2</u> 11,9	12,5	13,1	12,6	13,3	.	dentists	13
<u>194</u> 179	201	199	197	196	.	nurses	14
<u>187</u> 179	190	188	187	187	.	Beds in general hospitals ^p (as of 31 XII) in thous.	15
<u>7116</u> 6739	7759	7897	7795	7829	.	In-patients in general hospitals ^p (excluding inter-ward patient transfer) in thous.	16

policealnych. c Do 1970 r. bez szkół przysposabiających do pracy oraz szkół artystycznych I stopnia realizujących wprowadzonej w 2017 r. (przejście z 6- na 8-klasową szkołę podstawową). d Zwiększenie liczby absolwentów klas VIII — 638 tys. i VI — 576 tys. e Od roku szkolnego 2005/06 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi profilowanymi. g Zmniejszenie liczby absolwentów wynika z reformy szkolnej wprowadzonej w 1965 r. (przejście i Do roku szkolnego 1990/91 łącznie ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe (ogólnokształcącymi bez szkół resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych. m Z poprzedniego roku akademickiego, do 2005 r. (mianownik) resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych. o Do 1960 r. zarejestrowani, od praktyka zawodowa (lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek lub położnych — nowa forma organizacyjna od 1996 r.).

c Until 1970 excluding job-training schools and 1st level art schools, simultaneously conducting a primary school from 6- to 8-grade primary school). d The incline in the number of graduates results from the school reform 6th grade — 576 thous. e Since 2005/06 school year including special job-training schools. f In 2005/06—2013/14 number of graduates results from the school reform conducted in 1965 (the change from a 7-grade primary school schools. i Until 1990/91 school year including art schools leading to professional certification (general as well as art academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior. m From the previous academic year, (denominator) of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior. o Until 1960 registered; since practice (doctors, dentists, nurses or midwives — new organisational form since 1996). p Excluding day care; until

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
KULTURA							
1	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) w mln wol.	10,4	31,1	56,1	94,5	137	136
2	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^a w tys.	11483	17663	18569	17803	12873	10533
3	Widzowie w kinach w mln ..... Abonenci (stan w dniu 31 XII) w tys.:	123	202	138	97,5	32,8	20,9
4	radiowi	1464	5268	5658	8666	10944	9319
5	telewizyjni	—	426	4215	7954	9919	9069
ROLNICTWO I LEŚNICTWO. RYBOLÓWSTWO							
6	Końcowa produkcja rolnicza (ceny stałe) ^{bcd} — 1995=100	.	.	.	.	.	98,6
7	Towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe) ^{bcd} — 1995=100	.	.	.	.	.	109,0
8	Nakłady inwestycyjne w rolnictwie (ceny stałe) ^{ce} — 2005=100	.	.	.	.	.	.
9	Wartość brutto środków trwałych w rolnictwie (stan w dniu 31 XII; ceny stałe) ^{ce} — 2005=100	.	.	.	.	.	.
10	Użytki rolne ^{efg} (stan w czerwcu) w mln ha	20,4	20,4	19,5	18,8	18,5	17,8
11	Powierzchnia zasiewów ^{bgh} (stan w czerwcu) w mln ha	15,0	15,3	15,0	14,5	14,2	12,4
Zbiory ^b w mln t:							
12	ziarno zbóż podstawowych ⁱ (bez mieszanek zbożowych)	11,6	14,3	15,4	16,4	24,1	18,3
13	w tym: pszenica	1,9	2,3	4,6	4,2	9,0	8,5
14	żyto	6,5	7,9	5,4	6,6	6,1	4,0
15	ziemniaki	36,1	37,9	50,3	26,4	36,3	24,2
16	buraki cukrowe	6,4	10,3	12,7	10,1	16,7	13,1
Plony ^b z 1 ha w dt:							
17	ziarno zbóż podstawowych ⁱ (bez mieszanek zbożowych)	12,7	16,1	19,6	23,5	33,2	25,6
18	w tym: pszenica	12,8	16,9	23,2	26,0	39,6	32,3
19	żyto	12,8	15,4	15,9	21,6	26,1	18,8
20	ziemniaki	138	132	184	113	198	194
21	buraki cukrowe	222	256	312	221	380	394

a Dane dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność 2010 r. bez posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha str. 12. d Grupowanie metodą rodzaju działalności. e Dotyczy, według PKD 2007, działu „Uprawy rolne, chów gospodarstw rolnych. g W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. h Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwa

a Data concern professional artistic and entertainment entities conducting regular performances; until 1990 — agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who d Grouped using the kind-of-activity method. e Concerns the division of NACE Rev. 2 "Crop and animal Agricultural Census. h Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for plou

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
CULTURE							
135	133	131	130	129	128	Public library collections (with branches; as of 31 XII) in mln vol.	1
9609	11522	12262	12031	14587	13264	Audience in theatres and music institutions ^a in thous.	2
24,9	37,7	41,2	45,8	52,0	56,9	Audience in cinemas in mln	3
8976	6939	6969	6941	6918	6921	Radio subscribers (as of 31 XII) in thous.	4
8681	6707	6697	6665	6640	6639	Television subscribers (as of 31 XII) in thous.	5
AGRICULTURE AND FORESTRY, FISHING							
113,5	124,4	140,3	136,1	146,9	147,3	Final agricultural output (constant prices) ^{bcd} — 1995=100	6
121,3	138,1	155,0	153,9	162,7	165,3	Market agricultural output (constant prices) ^{bcd} — 1995=100	7
100,0	138,1	191,6	195,0	185,8	.	Investment outlays in agriculture (constant prices) ^{ce} — 2005=100	8
100,0	100,1	101,6	102,1	102,8	.	Gross value of fixed assets in agriculture (as of 31 XII; constant prices) ^{ce} — 2005=100	9
15,9	14,9	14,6	14,5	14,5	14,6	Agricultural land ^{bf} (as of June) in mln ha	10
11,2	10,4	10,4	10,8	10,6	10,8	Sown area ^{bfh} (as of June) in mln ha	11
Crop production ^b in mln t:							
21,0	21,7	24,4	22,5	22,9	24,9	basic cereal grains ^l (excluding cereal mixed)	12
8,8	9,4	11,6	11,0	10,8	11,7	of which: wheat	13
3,4	2,9	2,8	2,0	2,2	2,7	rye	14
10,4	8,2	7,4	6,2	8,6	9,0	potatoes	15
11,9	10,0	13,5	9,4	13,5	15,7	sugar beets	16
Yields ^b per 1 ha in dt:							
32,4	35,9	41,9	37,9	38,5	41,1	basic cereal grains ^l (excluding cereal mixed)	17
39,5	44,3	49,7	45,7	45,8	48,8	of which: wheat	18
24,1	26,9	31,5	27,8	28,4	30,6	rye	19
176	219	278	210	287	279	potatoes	20
416	484	683	520	665	679	sugar beets	21

sceniczną; do 1990 r. — jednostek państwowych i komunalnych posiadających status instytucji artystycznych. b Od użytkowników rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową". f Do 1970 r. łącznie z gruntami niestanowiącymi tych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). i Do 1980 r. bez pszenżyta.

state and municipal entities possessing the status of art institutions. b Since 2010 excluding owners of conduct agricultural activities on a small scale. c See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. production, hunting and related service activities". f Until 1970 including non-farm land. g In 2010 data of the ghing (green fertilizer). i Until 1980 excluding triticale.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
ROLNICTWO I LEŚNICTWO. RYBOŁÓWSTWO (dok.)							
	Zwierzęta gospodarskie ^{ab} (stan w czerwcu): w milionach sztuk:						
1	bydło	7,2	8,7	10,8	12,6	10,0	6,1
2	trzoda chlewna (w latach 2000, 2005 i 2013 — stan w końcu lipca)	9,4	12,6	13,4	21,3	19,5	17,1
	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.:						
3	bydło	35,2	42,6	55,5	67,1	54,2	34,1
4	trzoda chlewna (w latach 2000, 2005 i 2013 — stan w końcu lipca)	45,7	61,8	68,8	113	105	96,1
	Produkcja niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego ^b :						
5	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^{de} w tys. t	1323	1756	2187	3148	3325	3119
6	mięso, tłuszcze i podroby z uboju ^{df} w tys. t	1139	1665	2081	3032	3099	2995
7	w tym mięso	.	.	1699	2563	2552	2539
8	w tym: wołowe	.	.	412	626	652	291
9	wieprzowe	.	.	1034	1418	1498	1602
10	drobiowe	33,0	61,0	115	419	311	579
11	mleko krowie w mld l	7,8	12,1	14,5	16,0	15,4	11,5
12	jaja kurze w mld szt.	3,4	5,6	6,9	8,9	7,6	7,6
13	Skup produktów rolnych (ceny stałe ^g) — 1995= =100	.	.	.	.	.	132,4
14	Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^{gh} w tys. t	814	1063	1437	2538	1778	1916
15	Ciągniki rolnicze ^{abi} (stan w czerwcu; do 2000 r. — stan w dniu 31 XII) w tys. szt.	28,4	62,8	225	619	1185	1307
16	Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych ^{abk} w kg	17,8	36,5	124	193	164	85,8
17	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w mln ha	6,9	7,7	8,4	8,6	8,7	8,9
18	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,2	24,6	27,0	27,6	27,8	28,4
19	Pozyskanie drewna (grubizny) w hm ³	13,7	15,9	18,5	20,8	17,6	26,0
20	Odnowienia i zalesienia w tys. ha	193	172	115	95,3	66,8	68,9
21	Ryby morskie (połów) ⁱ w tys. t	66,2	168	451	791	430	200
22	Ryby słodkowodne (połów) ^m w tys. t	14,2 ⁿ	18,7	21,6	26,7	48,9	38,7
23	Pracujący (przeciętne w roku) ^o w tys.	.	.	.	.	.	.

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz notka b na str. 460 i 461. c Patrz notka f na str. 460 poubojowej cięższej. f W wadze schłodzonej. g Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. h Wołowe, wieloskładnikowymi; pod zbiory danego roku. i Łącznie z organizmami morskimi. m Od 2000 r. bez produkcji łowiectwo i rybactwo^o; dla gospodarstw indywidualnych — dane szacunkowe.

a In 2010 data of the Agricultural Census. b See footnote b on pages 460 and 461. c See footnote f on pages weight. f In cooled weight. g See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. h Beef, veal, pork, mutton, during a given year. i Including sea creatures. m Since 2000 excluding production of fish-stocking materials in agriculture — estimated data.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
------	------	------	------	------	------	---------------	-----

AGRICULTURE AND FORESTRY. FISHING (cont.)

						Livestock ^{ab} (as of June):	
						in million heads:	
5,5	5,7	5,9	6,0	5,9	6,1	cattle	1
18,1	15,2	11,7	11,6	10,9	11,4	pigs (in 2000, 2005 and 2013 — as of the end of July)	2
						per 100 ha of agricultural land ^c in heads:	
34,5	38,6	40,7	41,0	40,8	42,0	cattle	3
114	103	80,5	80,0	74,7	77,7	pigs (in 2000, 2005 and 2013 — as of the end of July)	4
						Production of selected animal products ^b :	
						animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^{de} in thous. t	5
3565	3909	4378	4601	4939	5097	meat, fats and pluck from slaughter ^{df} in thous. t	6
3443	3881	4464	4763	5058	5213	of which meat	7
2927	3327	3830	4088	4432	4485	of which: beef	8
275	373	397	441	470	524	pork	9
1596	1516	1492	1581	1651	1639	poultry	10
1013	1386	1894	2021	2267	2277	cows' milk in bn l	11
11,6	11,9	12,6	12,9	12,9	13,3	hen eggs in bn units	12
9,6	11,1	10,3	10,5	10,6	10,7	Procurement of agricultural products (constant prices ^g) — 1995=100	13
173,0	206,4	253,0	252,2	259,3	269,7	Procurement of animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^{gh} in thous. t	14
2713	3162	3842	4083	4308	4457	Agricultural tractors ^{abi} (as of June; until 2000 — as of 31 XII) in thous. units	15
1437	1418	.	.	1492	.	Consumption of mineral or chemical fertilizers (in terms of pure ingredient) per 1 ha of agricultural land ^{abk} in kg	16
102	119	133	123	130	140	Forest areas (as of 31 XII) in mln ha	17
9,0	9,1	9,2	9,2	9,2	9,2	Forest cover (as of 31 XII) in %	18
28,8	29,2	29,4	29,5	29,5	29,6	Removals (timber) in hm ³	19
29,7	33,6	37,7	38,3	39,1	42,7	Renewals and afforestations in thous. ha	20
62,0	51,9	56,7	58,7	58,1	55,4	Sea fish (catch) ^l in thous. t	21
136	171	171	187	199	208	Freshwater fish (catch) ^m in thous. t	22
54,1	45,1	54,8	49,4	51,6	52,4	Employed persons (annual averages) ^o in thous.	23
.	2151	2150	2148	2150	2145		

i 461. d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna. e W wadze cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe. i Do 1990 r. bez ciągników ogrodniczych. k Łącznie z nawozami materiału zarybieniowego w stawach. n 1949 r. o Dotyczy, według PKD 2007, sekcji „Rolnictwo, leśnictwo,

460 and 461. d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game. e In post-slaughter warm horseflesh and poultry. i Until 1990 excluding horticultural tractors. k Including mixed fertilizers; in crop production ponds. n 1949. o Concerns section of NACE Rev. 2 "Agriculture, forestry and fishing"; for private farms in

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
PRZEMYSŁ							
1	Produkcja sprzedana (ceny stałe ^a) — 2005=100	.	.	.	.	.	.
2	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe ^a) — 2005=100	.	.	.	.	.	.
3	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe ^a) — 2005=100	.	.	.	.	.	.
Produkcja niektórych wyrobów ^b :							
4	węgiel kamienny ^c w mln t	78,0	104	140	193	148	103
5	cukier (w przeliczeniu na cukier biały) w tys. t	955	1365	1388	1067	1971	2009
6	obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w mln par	11,5	39,0	62,2	72,4	43,3	19,6
7	tarcica w dam ³	4319	6272	6818	7428	3995	3392
nawozy mineralne lub chemiczne ^d (w przeliczeniu na czysty składnik) w tys. t:							
8	azotowe	77,8	270	1030	1290	1303	1576
9	fosforowe	82,5	207	599	843	467	539
10	cement ^e w mln t	2,5	6,6	12,2	18,4	12,5	15,0
11	stal surowa w mln t	2,5	6,7	11,8	19,5	13,6	10,5
odbiorniki w tys. szt.:							
12	radiowe (łącznie z zestawami)	116	627	987	2695	1433	109
13	telewizyjne ^f	—	171	616	900	748	6287
14	obrabiarki do metali w tys. szt.	4,1	25,9	36,3	38,3	27,6	14,1
15	samochody osobowe ^g w tys. szt.	—	12,2	64,2	351	266	532
16	energia elektryczna w TWh	9,4	29,3	64,5	122	136	145
17	Zużycie krajowej ropy naftowej ^h w tys. t	356	988	7530	16154	12846	18026
18	Zużycie energii elektrycznej ⁱ w TWh	.	.	.	.	.	67,6
19	Pracujący (przeciętne w roku) w tys.	.	.	.	.	.	.
BUDOWNICTWO							
20	Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe ^a) — 2005=100	.	.	.	.	.	.
21	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe ^a) — 2005=100	.	.	.	.	.	.
22	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe ^a) — 2005=100	.	.	.	.	.	.
23	Kubatura budynków oddanych do użytkowania w hm ³	43,3	76,2	149	146	106	80,8
24	w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniami i wielomieszkalniowe ^k	15,7 ^l	38,6	52,4	74,2	57,5	39,0
25	Pracujący (przeciętne w roku) w tys.	.	.	.	.	.	.

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których d łącznie z wieloskładnikowymi. e Portlandzki, glinowy, żuźlowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. pojazdy śniegowych, do golfu i podobnych. h Przerób ropy w rafineriach, łącznie ze stratami i różnicami bilan oraz rezydencji większych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania; do 1990 r. łącznie z budynkami plebanii,

a See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. b Data concern economic entities employing more mixed fertilizers. e Portland, aluminous, slag and similar hydraulic cement. f Including monitors, excluding monitors crude oil in refineries, including losses and statistical differences. i Excluding electricity losses in power grid. residence; until 1990 including presbyteries, episcopal curiae and residences of presidents and bishops. l Includ

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
INDUSTRY							
100,0	133,1	152,4	161,5	167,3	178,3	Sold production (constant prices ^a) — 2005=100	1
100,0	133,8	175,8	199,4	174,5	.	Investment outlays (constant prices ^a) — 2005=100	2
100,0	122,0	149,2	157,0	162,8	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices ^a) — 2005=100	3
97,9	76,7	73,3	72,7	70,8	.	Production of selected products ^b :	
2033	1579	2070	1670	2170	.	hard coal ^c in mln t	4
14,9	11,8	14,9	12,4	13,9	.	sugar (in terms of white sugar) in thous. t	5
3360	4220	4725	4835	4911	.	footwear with leather uppers in mln pairs	6
1735	1637	1949	2010	1967	.	sawwood in dam ³	7
596	486	413	475	475	.	mineral or chemical fertilizers ^d (in terms of pure ingredient) in thous. t:	
12,6	15,8	15,8	15,3	15,8	.	nitrogenous	8
8,3	8,0	8,8	9,3	9,2	.	phosphatic	9
15,3	5,5	1597	2744	2338	.	cement ^e in mln t	10
6733	26349	19635	20124	20066	.	crude steel in mln t	11
7,2	3,8	5,2	5,1	5,4	.	radio receivers (including sets) in thous. units	12
540	785	473	535	555	.	television receivers ^f in thous. units	13
157	158	159	165	167	170	machine tools for metals in thous. units	14
18191	22839	24132	26108	25777	25145	passenger cars ^g in thous. units	15
68,2	69,3	75,3	73,8	76,1	78,4	electricity in TWh	16
.	2914	2892	2927	3006	3073	Domestic consumption of crude oil ^h in thous. t	17
						Consumption of electricity ⁱ in TWh	18
						Employed persons (annual averages) in thous.	19
CONSTRUCTION							
100,0	160,7	165,6	172,1	168,3	178,7	Construction and assembly production (constant prices ^a) — 2005=100	20
100,0	216,0	235,3	243,5	227,9	.	Investment outlays (constant prices ^a) — 2005=100	21
100,0	154,3	207,7	222,4	236,2	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices ^a) — 2005=100	22
120	140	169	180	186	200	Cubic volume of buildings completed in hm ³	23
57,1	64,7	69,4	70,4	75,3	80,8	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^k	24
.	924	835	847	885	890	Employed persons (annual averages) in thous.	25

liczba pracujących przekracza 9 osób, do 1990 r. — 5 osób. c Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych. f Łącznie z monitorami ekranowymi, z wyjątkiem stosowanych do komputerów. g Bez samochodów kempingowych, sowymi. i Bez strat powstałych w sieciach elektroenergetycznych. k Bez domów letnich i domków wypoczynkowych kurii biskupich oraz rezydencji prezydenckich i biskupich. l Łącznie z budynkami zbiorowego zakwaterowania.

than 9 persons, until 1990 more than 5 persons. c Excluding coal briquettes and similar solid fuels. d Including used for computers. g Excluding motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles. h Processing of k Excluding summer houses and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent ing collective housing.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (cd.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA							
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^{ab} (stan w dniu 31 XI):						
1	w tysiącach kilometrów	22,5	23,2	23,3	24,4	24,0	21,6
2	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,2	7,4	7,4	7,8	7,7	6,9
	w tym zelektryfikowane:						
3	w tysiącach kilometrów	0,2	1,0	3,9	6,9	11,4	11,9
4	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	0,1	0,3	1,2	2,2	3,6	3,8
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie; stan w dniu 31 XII) ^f :						
5	w tysiącach kilometrów	113	124	154	180	218	250
6	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	36,0	39,7	49,3	57,6	69,9	79,9
	Samochody zarejestrowane (stan w dniu 31 XII) w tys. szt.:						
7	osobowe	40,1	117	479	2383	5261	9991
8	ciężarowe ^d i ciągniki siodłowe	43,6	130	274	618	1045	1879
9	Morska flota transportowa (stan w dniu 31 XII) w tys. DWT	236	824	1926	4524	4059	2551
	Przewozy ładunków transportem:						
10	kolejowym normalnotorowym ^{ab} w mln t	150	274	371	473	278	187
11	samochodowym ^f w mln t	110	408	863	2168	$\frac{1292}{946}$	1007
	morskim ^g :						
12	w mln t	2,5	6,0	17,6	39,6	28,5	22,8
13	w mld t-km	9,1	34,8	107	257	207	134
14	Ładunki załadowane i wyładowane w portach morskich ^h w mln t	15,7	21,9	36,3	61,5	47,0	47,9
	Przewozy pasażerów w mln pas — transportem:						
15	kolejowym normalnotorowym ^{bi}	581	789	1036	1093	788	360
16	samochodowym ^k	74,2	334	1374	2379	2085	955
17	komunikacją miejską naziemną ^l	1457 ^m	3634	4730	7370	7264	4954
18	Placówki pocztowe ⁿ (stan w dniu 31 XII)	4940	6953	7574	8147	8041	8549

a Łącznie z szerokotorowymi. b Dane dotyczą sieci PKP oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących ciężarowo-osobowych. e Łącznie z przewozami manewrowymi. f Do 1990 r. (mianownik) bez transportu przy obrocie morskiego i wewnątrz krajowego, od 2005 r. (licznik) — międzynarodowego obrotu morskiego i kabotażu, i Do 1990 r. bez pasażerów korzystających z bezpłatnych przejazdów. k Bez przewozów taborem komunikacji szacunkowe. m 1949 r. n Do 1990 r. placówki pocztowo-telekomunikacyjne; w 2000 r. placówki pocztowe wyznaczonego, od 2014 r. (licznik) łącznie z pozostałymi (alternatywnymi) operatorami pocztowymi.

a Including broad gauge. b Data concern PKP network and since 2005 other entities managing railway f Until 1990 (denominator) excluding private transport. g By owned or leased ships. h Until 2005 (denominator) data international maritime traffic and cabotage, excluding ships of gross tonnage (GT) less than 100 as well as the transports by urban transport fleet and by entities employing up to 9 persons, until 1990 — 5 persons. l Estimated telecommunication service offices; until 2014 (denominator) data concern appointed postal operator and since

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
TRANSPORT. POST AND TELECOMMUNICATIONS							
						Standard gauge railway lines operated ^{ab} (as of 31 XII):	
19,8	20,1	19,2	19,2	19,1	19,2	in thousand of kilometres	1
6,3	6,4	6,2	6,2	6,1	6,1	per 100 km ² of total area in km	2
						of which electrified:	
11,9	11,9	11,8	11,9	11,9	11,9	in thousand of kilometres	3
3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	per 100 km ² of total area in km	4
						Hard surface public roads (urban and non-urban; as of 31 XII) ^c :	
254	274	288	291	294	.	in thousand of kilometres	5
81,2	87,6	92,0	93,0	94,1	.	per 100 km ² of total area in km	6
						Registered cars (as of 31 XII) in thous. units:	
12339	17240	20004	20723	21675	22504	passenger cars	7
2305	2982	3341	3428	3541	3639	lorries ^d and road tractors	8
						Maritime transport fleet (as of 31 XII) in thous. DWT	9
2610	2942	2721	2515	2385	2422		
						Transport of goods:	
269 ^e	235	228	224	223	240	railway transport (standard gauge) ^{ab} in mln t	10
1080	1491	1548	1506	1547	1747	road transport ^f in mln t	11
						maritime transport ^g :	
9,4	8,4	6,8	7,0	7,3	8,3	in mln t	12
31,7	19,8	13,6	12,7	8,2	9,4	in bn tkm	13
<u>54,8</u> 59,5	59,5	68,7	69,5	72,9	78,4	Goods loaded and unloaded in seaports ^h in mln t	14
						Transport of passengers in mln pass:	
258	261	268	277	292	303	railway transport (standard gauge) ^{bi}	15
782	570	431	417	390	379	road transport ^k	16
3994	3905	3711	3672	3766	3847	urban ground transport ^l	17
8350	8365	<u>29928</u> 7540	24295	16112	21892	Post offices ⁿ (as of 31 XII)	18

zarządcami infrastruktury kolejowej. c Do 1990 r. bez dróg zakładowych. d Do 1980 r. bez samochodów wального. g Statkami własnymi i dzierżawionymi. h Do 2005 r. (mianownik) dane dotyczą przeładunku ładunków bez statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100 oraz wagi własnej jednostek ładunkowych i bunkru. miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób, do 1990 r. — 5 osób. i Dane i placówki usług telekomunikacyjnych; do 2014 r. (mianownik) dane dotyczą placówek operatora pocztowego

infrastructure. c Until 1990 excluding factory roads. d Until 1980 excluding vans. e Including shunting. concern goods loaded and unloaded in international and national maritime traffic, since 2005 (numerator) — tare weight of ro-ro units and bunker. i Until 1990 excluding passengers transported free of charge. k Excluding data. m 1949. n Until 1990 data concern post and telecommunication offices; in 2000 post offices and 2014 (numerator) including other (alternative) postal operators.

I. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU (dok.)

MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY (cont.)

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA (dok.)							
1	Telefoniczne łącza główne ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	194	535	1070	1943	3293	10947
2	Abonenci telefonii ruchomej ^b (stan w dniu 31 XII) w tys.	—	—	—	—	—	6748
3	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe) ^{cd} — 2005=100	.	.	.	.	.	.
4	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe) ^{cd} — 2005=100	.	.	.	.	.	.
5	Pracujący ^c (przeciętne w roku) w tys.	.	.	.	.	.	.
HANDEL ZAGRANICZNY							
Obroty handlu zagranicznego ^e :							
ceny bieżące — mln USD:							
6	import — cif (do 1990 r. — fob)	668	1495	3608	19089	9528	48940
7	eksport	634	1326	3548	16997	14322	31651
ceny stałe ^d — 1995=100:							
8	import — cif	3,5	8,0	20,1	26,7	39,4	207,0
9	eksport	5,4	9,6	25,8	52,3	77,0	174,4
BUDŻET PAŃSTWA							
10	Dochody w mln zł	.	.	.	.	.	135664
11	Wydatki w mln zł	.	.	.	.	.	151055
12	Wynik budżetu w mln zł	.	.	.	.	.	-15391
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE							
13	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe ^d) — 1995=100	8,8	22,8	46,6	89,8	80,2	180,4
14	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe ^d) — 1995=100	20,4	26,3	39,1	70,6	91,5	122,0
RACHUNKI NARODOWE^f							
15	Produkt krajowy brutto (ceny stałe ^d) — 1995=100	.	.	.	.	.	129,3
16	Popyt krajowy (ceny stałe ^d) — 1995=100	.	.	.	.	.	137,1
17	spożycie	.	.	.	.	.	129,5
18	w tym w sektorze gospodarstw domowych	.	.	.	.	.	133,4
19	akumulacja brutto	.	.	.	.	.	167,2
20	w tym nakłady brutto na środki trwałe	.	.	.	.	.	182,5

a Do 1990 r. standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej); dane dotyczą operatorów telekomunikacji „Transport i gospodarka magazynowa”. d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. e Obroty w dolarach wyrażonych w złotych. f Opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z „Europejskim Systemem” w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Until 1990 standard main lines (fixed line telephone subscribers); data concern operators of the public telecommunication and storage”. d See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. e Turnover in USD until 1980 calculated according to the principles of the “European System of National and Regional Accounts in the European Union Yearbook”.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
TRANSPORT, POST AND TELECOMMUNICATIONS (cont.)							
11764	8245	5401	4948	4759	3328	Telephone main lines ^a (as of 31 XII) in thous.	1
29166	47477	57595	56254	54781	52179	Mobile telephone subscribers ^b (as of 31 XII) in thous.	2
100,0	240,6	241,2	272,6	230,9	.	Investment outlays (constant prices) ^{cd} — 2005=100	3
100,0	119,7	143,7	151,3	158,6	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices) ^{cd} — 2005=100	4
.	730	744	763	803	835	Employed persons ^c (annual averages) in thous.	5
FOREIGN TRADE							
101539	178063	225898	197682	200672	227774	Foreign trade turnover ^e : current prices — in mln USD:	
89378	159758	222339	200343	205048	228182	imports — cif (until 1990 — fob)	6
						exports	7
306,0	435,0	517,0	544,4	579,2	629,0	constant prices ^d — 1995=100:	
327,7	463,0	588,0	633,3	675,7	718,9	imports — cif	8
						exports	9
THE STATE BUDGET							
179772	250303	283543	289137	314684	350415	Revenue in mln zł	10
208133	294894	312520	331743	360843	375768	Expenditure in mln zł	11
-28361	-44591	-28977	-42607	-46160	-25354	Budget result in mln zł	12
INVESTMENTS, FIXED ASSETS							
169,6	262,4	305,2	326,9	290,3	300,5	Investment outlays (constant prices ^d) — 1995=100	13
136,6	161,7	191,0	199,8	206,8	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices ^d) — 1995=100	14
NATIONAL ACCOUNTS^f							
150,5	189,8	212,1	220,2	226,8	237,2	Gross domestic product (constant prices ^d) — 1995=100	15
153,2	196,5	212,1	219,1	223,9	234,4	Domestic demand (constant prices ^d) — 1995=100	16
148,7	185,3	196,8	202,3	209,2	218,4	final consumption expenditure	17
152,3	190,8	204,5	210,6	218,8	229,3	of which households sector	18
169,5	242,5	279,3	293,0	286,0	303,7	gross capital formation	19
179,1	260,4	302,6	321,1	294,8	304,8	of which gross fixed capital formation	20

kacyjnych sieci publicznej. b Łącznie z użytkownikami (usługi z przedpłatą). c Dotyczy, według PKD 2007, sekcji amerykańskich do 1980 r. przeliczono ze złotych dewizowych; wskaźniki dynamiki obliczono na podstawie danych temem Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010)"; dane od 2010 r. zmieniono

communication network. b Including users (pre-paid services). c Concerns section of NACE Rev. 2 "Transported from hard currency zlotys; indices were calculated on the basis of data expressed in zlotys. f Compiled (ESA 2010)"; data since 2010 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Uwaga. Tablica — jeśli nie zaznaczono inaczej — zawiera informacje w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Note. Calculated per capita unless otherwise noted.

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
1	Powierzchnia ogólna kraju (stan w czerwcu) w ha	1,260	1,053	0,961	0,879	0,822	0,817
2	w tym użytki rolne ^a	0,823	0,687	0,601	0,527	0,487	0,466
3	Małżeństwa na 1000 ludności	10,8	8,2	8,5	8,6	6,7	5,5
4	Rozwody na 1000 ludności	0,4	0,5	1,1	1,1	1,1	1,1
5	Urodzenia żywe na 1000 ludności	30,7	22,6	16,8	19,5	14,3	9,9
6	Zgony na 1000 ludności	11,6	7,6	8,3	9,9	10,2	9,6
7	Przyrost naturalny na 1000 ludności	19,1	15,0	8,5	9,6	4,1	0,3
8	Pracujący ^b na 1000 ludności: stan w dniu 31 XII	.	.	499	497	433	405
9	przeciętne ^c w roku	410	420	467	487	428	393
10	Sprzedaż detaliczna (ceny stałe ^d) — 1995=100 Spożycie niektórych artykułów konsumpcyjnych ^e :	19,4	34,9	56,7	99,8	79,7	120,2
11	ziarno 4 zbóż ^f w przeliczeniu na przetwory w kg	166	145	131	127	115	120
12	ziemniaki ^f w kg	270	223	190	158	144	134
13	warzywa w kg	.	.	111	101	119	121
14	owoce w kg	.	.	32,8	37,7	29,0	51,6
15	mięso i podroby ^g w kg	36,5	42,5	53,0	74,0	68,8	66,1
16	w tym mięso	.	.	48,7	69,1	63,7	62,0
17	tłuszcze jadalne zwierzęce w kg	6,2	7,4	8,2	8,1	8,2	6,7
18	masło w kg	3,3	4,7	6,0	8,9	7,8	4,2
19	mleko krowie ^h w l	206	227	262	262	242	193
20	jaja kurze w szt.	116	143	186	223	190	188
21	cukier w kg	21,0	27,9	39,2	41,4	44,2	41,6
22	wódki, likiery, inne napoje alkoholowe w przeliczeniu na 100% w l	2,3	2,4	3,3	6,0	3,8 ⁱ	2,0
23	papierosy z tytoniu lub mieszanek tytoniu z jego namiastkami w szt.	1063	1539	2078	2679	2654	1954
24	Zużycie w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca miast: wody z wodociągów w m ³	.	27,7	41,8	64,8	68,9	43,9
25	energii elektrycznej ^k w kWh	53,3	118	203	412	651	668
26	gazu z sieci ^l w kWh	.	61,3	104	230	354	133

a Do 1970 r. łącznie z gruntami niestanowiącymi gospodarstw rolnych; od 2010 r. bez posiadaczy użytków działalności rolniczej o małej skali; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Poza jednostkami budżetowymi od 1990 r. według stanu w dniu 31 XII podano łącznie z tymi jednostkami; dla pracujących w gospodarstwach według Klasyfikacji Gospodarki Narodowej (KGN). d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. rolnych u producentów i w obrocie, z uwzględnieniem zmiany stanu zapasów w magazynach handlowych (hurtu) do 30 VI danego roku. g łącznie z mięsem i podrobami przeznaczonymi na przetwory. h łącznie z mlekiem prze domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego gazu o ciepłe spalania 16747 kJ).

a Until 1970 including non-farm land; since 2010 excluding owners of agricultural land who do not conduct scale; in 2010 data of the Agricultural Census. b Excluding budgetary units conducting activity within the scope for persons employed on private farms in agriculture — estimated data. c Until 1980 excluding part-time paid Yearbook, item 11 on page 15. e Compiled using the method: production increased by imports, decreased by changes in inventories in trade warehouses (wholesale and retail) and at producers. f Data concern farming designated for processed products. h Including milk designated for processed products; excluding milk used in maintenance was income from a private farm in agriculture. l Until 2014 (denominator) in m³, in 1960—1990 calcu

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA
CAPITA

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
0,819	0,812	0,812	0,813	0,813	0,814	Total area of the country (as of June) in ha	1
0,417	0,386	0,378	0,378	0,374	0,381	of which agricultural land ^a	2
5,4	5,9	4,9	4,9	5,0	5,0	Marriages per 1000 population	3
1,8	1,6	1,7	1,8	1,7	1,7	Divorces per 1000 population	4
9,6	10,7	9,7	9,6	9,9	10,5	Live births per 1000 population	5
9,7	9,8	9,8	10,3	10,1	10,5	Deaths per 1000 population	6
-0,1	0,9	-0,0	-0,7	-0,2	-0,0	Natural increase per 1000 population	7
338	366	378	386	398	409	Employed persons ^b per 1000 population: as of 31 XII	8
334	359	361	366	376	381	annual averages ^c	9
127,4	155,4	170,0	179,4	190,5	199,8	Retail sales (constant prices ^d) — 1995=100	10
						Consumption of selected consumer goods ^e :	
119	108	106	103	103	102	grain of 4 cereals ^f in terms of processed products in kg	11
126	110	101	100	97,0	96,0	potatoes ^f in kg	12
110	106	104	105	106	105	vegetables in kg	13
54,1	44,0	47,0	53,0	54,0	53,0	fruit in kg	14
71,2	73,7	73,6	75,0	77,6	75,0	meat and edible offal ^g in kg	15
66,8	69,9	69,5	70,9	73,4	70,3	of which meat	16
6,6	6,3	5,5	5,8	6,1	6,5	edible animal fats in kg	17
4,2	4,3	4,2	4,5	4,7	4,6	butter in kg	18
173	189	205	213	222	223	cows' milk ^h in l	19
215	202	155	144	145	128	hen eggs in units	20
40,1	39,9	44,3	40,5	42,3	43,6	sugar in kg	21
2,5	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	vodkas, liqueurs, other alcoholic beverages in terms of 100% in l	22
1974	1805	1315	1466	1891	1610	cigarettes containing tobacco or mixtures of tobacco and tobacco substitutes in units	23
37,2	35,0	33,9	34,3	34,2	34,1	Consumption in urban area households per capita in urban areas:	
715	785	735	728	737	743	water from water supply system in m ³	24
						electricity ^k in kWh	25
136	146	<u>1365</u> 126	1370	1523	1558	gas from gas supply system ^l in kWh	26

rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących wymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, z tym że dane indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe. c Do 1980 r. bez niepełnozatrudnionych w niektórych działach e Opracowano metodą; produkcja powiększona o import, pomniejszona o eksport oraz o ubytki i straty produktów i detalu) i u producentów. f Dane dotyczą lat gospodarczych, tzn. obejmują okres od 1 VII roku poprzedniego znacznym na przetwory; bez mleka przerobionego na masło. i Z produkcji krajowej. k Do 2000 r. bez gospodarstw w rolnictwie. l Do 2014 r. (mianownik) w m³, w latach 1960—1990 w przeliczeniu na jednostki umowne (1 m³

agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small of national defence and public safety, while data since 1990 as of 31 XII are presented including these units; employees in selected sections of the Classification of the National Economy (KGN). d See general notes to the exports as well as by wastes and losses of agricultural products of producers and in turnover, and including years, i.e., periods from 1 VII of a previous year to 30 VI of a given year. g Including meat and edible offal the production of butter. i Domestic production. k Until 2000 excluding households in which the main source of lated in conventional units (1 m³ of gas with a calorific value of 16747 kJ).

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
	Zasoby mieszkaniowe zamieszkane i niezamieszka- kane ^a (do 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
1	mieszkania	234	236	248	274	289	310
2	izby	547	580	711	875	987	1076
3	powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	.	.	12,6	14,9	17,2	19,0
	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 lud- ności:						
4	mieszkania	2,4	4,8	6,0	6,1	3,5	2,3
5	izby	6,3	14,0	19,4	23,3	14,9	9,2
6	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	121	273	324	391	273	206
7	Uczniowie szkół branżowych I stopnia (do roku szkolnego 2016/17 — zasadniczych zawodo- wych), liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dają- cych uprawnienia zawodowe ^b (bez szkół dla dorosłych; stan na początku roku szkolnego) na 10 tys. ludności	294	265	525	470	503	641
8	Studenci szkół wyższych ^c (stan w dniu 30 XI, do 1990 r. — 31 XII) na 10 tys. ludności	50,0	55,6	101	127	105 102	413
9	Absolwenci na 10 tys. ludności: szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogól- nokształcących, techników oraz artystycz- nych ogólnokształcących dających upraw- nienia zawodowe ^b (bez szkół dla dorosłych)	46,0	29,2	81,6	131	114	145
10	szkół wyższych ^c	5,8	6,9	14,4	23,5	14,6 13,6	68,0
	Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności:						
11	lekarze	3,7	9,6	14,2	17,8	21,4	22,2
12	lekarze dentyści	0,9	3,1	4,0	4,7	4,8	3,1
13	pielęgniarki	7,3	20,8	30,2	43,9	54,6	49,6
	Szpitala ogólne ^d :						
14	łóżka ^e (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	34,8	45,3	51,7	56,2	57,4	49,9
15	leczeni ^e (bez międziodziałowego ruchu cho- rych) na 10 tys. ludności	650	868	1003	1224	1209	1570
16	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opie- ki zdrowotnej ^d	.	4,5	6,2	8,0	7,1	6,1

a Na podstawie bilansów; dla lat 1950, 1960 i 1970 dane spisów powszechnych. b Do roku szkolnego 1990/91 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, w latach szkolnych 2005/06—2013/14 łącznie uzupełniających — 2009/10—2013/14). c Bez cudzoziemców; do 1990 r. (mianownik) bez szkół resortu obrony 1950—2000 — z roku kalendarzowego. d Dane nie obejmują ochrony zdrowia w zakładach karnych oraz do medycznych: do 1960 r. zarejestrowani, od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, od 2010 r. łącznie pielęgniarek lub położnych — nowa forma organizacyjna od 1996 r.). e Bez opieki dziennej; do 2005 r. (mianownik)

a Based on balances; for 1950, 1960 and 1970 data from national censuses. b Until 1990/91 school year included and in 2005/06—2013/14 school years including specialized secondary supplementary schools: general secondary c Excluding foreigners; until 1990 (denominator) excluding academies of the Ministry of National Defence and year. d Data do not include health care in prisons and until 2005 (denominator) of the Ministry of National Defence with a patient, since 2010 including persons for whom the primary workplace is a professional practice (doctors, excluding beds and incubators for newborns. f Excluding consultations provided in admission rooms of general

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA (cd.)

CAPITA (cont.)

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
						Dwelling stocks inhabited and uninhabited ^a (until 2000 — inhabited; as of 31 XII) per 1000 population:	
335	350	363	367	371	376	dwelling	1
1235	1331	1388	1404	1420	1436	rooms	2
23,2	25,3	26,7	27,0	27,4	27,8	useful floor area of dwellings in thous. m ²	3
						Dwellings completed per 1000 population:	
3,0	3,5	3,7	3,8	4,3	4,6	dwelling	4
13,0	15,2	15,5	15,9	16,8	18,1	rooms	5
315	374	375	383	401	430	useful floor area of dwellings in m ²	6
							7
						Students in sectoral VET I stage (until 2016/17 school year — basic vocational), general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^b (excluding schools for adults; as of beginning of the school year) per 10 thous. population	
453	380	324	315	307	301	Students of higher education institutions ^c (as of 30 XI, until 1990 — 31 XII) per 10 thous. population	8
						Graduates per 10 thous. population: basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^b (excluding schools for adults)	
509	472	370	351	334	317	of higher education institutions ^c	9
							10
145	113	90,9	90,3	87,7	85,3	Medical personnel ^d (as of 31 XII) per 10 thous. population:	
102	124	109	101	92,6	97,6	doctors	11
						dentists	12
						nurses	13
						General hospitals ^d :	
21,4	21,6	22,8	23,0	23,9	.	beds ^e (as of 31 XII) per 10 thous. population	14
19,9						in-patients ^e (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thous. population	15
						Consultations provided within the scope of out-patient health care ^f	16
3,2	3,3	3,4	3,3	3,5	.		
3,1							
50,9	52,1	51,8	51,4	51,0	.		
46,9							
49,1	49,4	48,9	48,6	48,6	.		
47,0							
1865	2014	2052	2027	2037	.		
1766							
7,0	7,5	8,1	8,3	8,4	8,3		
6,8							

łącznie ze szkołami artystycznymi realizującymi wyłącznie kształcenie artystyczne, od roku szkolnego 2005/06 z liceami profilowanymi oraz uzupełniającymi: liceami ogólnokształcącymi i technikami (absolwenci techników narodowej i resortu spraw wewnętrznych; absolwenci z poprzedniego roku akademickiego, a w latach 2005 r. (mianownik) resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych; w przypadku pracowników z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka zawodowa (lekarzy, lekarzy dentyistów, bez łóżek i inkubatorów dla noworodków. f Bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

ing art schools providing art education only, since 2005/06 school year including special job-training schools and technical secondary (graduates of supplementary technical secondary schools — 2009/10—2013/14), the Ministry of the Interior; graduates from the previous academic year, and in 1950—2000 — from the calendar and the Ministry of the Interior; in case the of medical personnel: until 1960 registered, since 2005 working directly dentists, nurses or midwives — new organisational form since 1996). e Excluding day-care; until 2005 (denominator) hospitals.

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ
MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
1	Księgozbiór bibliotek publicznych (z filiami; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	414	1042	1720	2646	3589	3549
2	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych (z filiami) na 1000 ludności w wol.	1167	2250	3904	4139	4076	3849
3	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych ^a (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,8	1,9	1,8	1,8	1,6	1,7
4	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^a na 1000 ludności	463	595	566	500	338	275
5	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	13,6	22,1	19,2	14,0	9,8	5,9
6	Widzowie w kinach na 1000 ludności	4962	6820	4231	2742	862	546
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
7	radiowi	58,5	176	173	243	287	244
8	telewizyjni	—	14,2	129	223	261	237
	Baza noclegowa turystyki ^b :						
9	miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	.	.	.	.	178	170
10	korzystający z noclegów na 1000 ludności	.	.	.	.	266	381
11	Towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe) ^{cd} — 1995=100	.	.	.	.	.	109,0
	Zbiory w kg ^d :						
12	ziarno zbóż podstawowych ^e (bez mieszanek zbożowych)	467	480	473	461	634	477
	w tym:						
13	pszenica	76,1	77,5	142	117	237	222
14	żyto	261	265	167	185	159	105
15	jęczmień	43,5	44,1	66,1	96,1	111	72,8
16	owies	85,7	93,4	98,6	63,1	55,7	28,0
17	ziemniaki	1456	1275	1547	742	955	633
18	buraki cukrowe	257	346	392	285	440	343
	Produkcja niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego ^d :						
19	żywiec rzeżny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	53,3	59,1	67,2	88,5	87,4	81,5
20	mięso, tłuszcze i podroby z uboju ^h w kg	45,9	56,3	64,0	85,2	81,5	78,3
21	mleko krowie w l	313	408	446	450	404	302
22	jaja kurze w szt.	137	188	213	250	200	199
23	welna nieprana owcza w kg	0,18	0,30	0,27	0,36	0,39	0,03

a Dane dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność b Do 2010 r. dane nie obejmują pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w 1990 r. bez obiektów resortu miejsc noclegowych. c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12; grupowanie metodą rodzaju działań poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. e Do 1980 r. bez pszenżyta. ciepłej. h W wadze schłodzonej.

a Data concern professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances; until 1990 for rent and agrotourism lodgings; in 1990 excluding facilities of the Ministry of National Defence and the Ministry to the Yearbook, item 11 on page 15; grouped using the kind-of-activity method. d Since 2010 excluding owners of who conduct agricultural activities on a small scale. e Until 1980 excluding triticale. f Beef, veal, pork, mutton, horse

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA (cd.)

CAPITA (cont.)

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
3541	3458	3398	3380	3356	3340	Public library collections (with branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.	1
3701	3113	2998	2924	2869	2743	Public library loans (with branches) per 1000 population in vol.	2
1,8	1,9	2,2	2,3	2,4	2,5	Seats in theatres and music institutions ^a (as of 31 XII) per 1000 population	3
252	299	319	313	380	345	Audience in theatres and music institutions ^a per 1000 population	4
6,2	6,4	6,9	7,1	7,4	7,5	Seats in indoor cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	5
652	978	1071	1191	1352	1480	Audience in cinemas per 1000 population	6
235	180	181	181	180	180	Radio subscribers (as of 31 XII) per 1000 population	7
227	174	174	173	173	173	Television subscribers (as of 31 XII) per 1000 population	8
149	158	180	185	195	201	Tourist accommodation establishments ^b : bed places (as of 31 VII) per 10 thous. population	9
435	531	652	701	784	833	tourists accommodated per 1000 population	10
121,4	136,8	158,4	156,8	176,7	179,5	Market agricultural output (constant prices) ^{cd} — 1995=100	11
550	565	634	585	597	648	Crop production in kg ^d : basic cereal grains ^e (excluding cereal mixed) of which:	12
230	244	302	285	282	304	wheat	13
89,2	74,0	72,6	52,4	57,2	69,6	rye	14
93,8	88,2	85,1	77,0	89,6	98,7	barley	15
34,7	39,4	37,9	31,7	35,3	38,1	oats	16
272	213	193	160	224	233	potatoes	17
312	259	351	244	352	410	sugar beets	18
93,4	102	114	120	129	133	Production of selected animal products ^d : animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	19
90,1	101	116	124	132	136	meat, fats and pluck from slaughter ^h in kg	20
303	310	328	334	335	346	cows' milk in l	21
253	289	266	272	276	278	hen eggs in units	22
0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	sheep's greasy wool in kg	23

sceniczną; do 1990 r. — jednostek państwowych i komunalnych posiadających status instytucji artystycznych. obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych; od 2014 r. dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej ności. d Od 2010 r. bez posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy f Wolowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyczna. g W wadze poubojowej

— state and municipal entities possessing the status of art institutions. b Until 2010 data do not include rooms of the Interior; since 2014 data concern establishments possessing 10 and more bed places. c See general notes agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land flesh, poultry, goat, rabbit and game. g In post-slaughter warm weight. h In cooled weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
1	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w ha	0,276	0,258	0,263	0,241	0,229	0,232
2	Pozyskanie drewna (grubizny) w m ³	0,55	0,54	0,57	0,58	0,46	0,68
3	Ryby morskie (połów) ^a w kg	2,7	5,7	13,9	22,2	11,3	5,2
4	Ryby słodkowodne (połów) ^b w kg	0,6 ^c	0,6	0,7	0,8	1,3	1,0
5	Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe ^d) — 2005=100	.	.	.	.	.	.
	Produkcja niektórych wyrobów ^e :						
6	węgiel kamienny ^f w kg	3142	3516	4307	5428	3879	2701
7	masło i pozostałe tłuszcze do smarowania w kg	1,3	3,2	3,9	7,1	7,1	3,6
8	cukier (w przeliczeniu na cukier biały) w kg	38,5	46,0	42,7	30,0	51,8	52,5
9	obuwie (łącznie z gumowym) w parach	1,2	2,8	4,4	4,6	2,7	1,3
10	cement ^g w kg	101	222	374	518	329	393
11	stal surowa w kg	101	225	363	548	358	274
	odbiorniki na 1000 ludności w szt.:						
12	radiowe (łącznie z zestawami)	4,7	21,1	30,4	75,8	37,7	2,8
13	telewizyjne ^h	—	5,8	18,9	25,3	19,7	164
14	chłodziarki i zamrażarki typu domowego (łącznie z chłodziarko-zamrażarkami) na 1000 ludności w szt.	—	1,3	13,6	19,5	15,9	18,1
15	pralki typu domowego (łącznie z pralko-suszarkami) na 1000 ludności w szt.	—	17,9	13,0	22,7	12,7	14,7
16	samochody osobowe ⁱ na 10 tys. ludności w szt.	—	4,1	19,7	98,7	70,1	139
17	energia elektryczna w kWh	380	987	1984	3426	3585	3795
18	Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe ^d) — 2005=100	.	.	.	.	.	.
19	Kubatura budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz o dwóch mieszkanich i wielomieszkalniowych oddanych do użytkowania ^k w m ³	.	1,3	1,6	2,1	1,5	1,0

a łącznie z organizmami morskimi. b Od 2000 r. bez produkcji materiału zarybieniowego w stawach. c 1949 r. pracujących przekracza 9 osób, do 1990 r. — 5 osób. f Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych. z wyjątkiem stosowanych do komputerów. i Bez samochodów kempingowych, pojazdów śniegowych, do golfa do stałego zamieszkania; do 1990 r. łącznie z budynkami plebanii, kurii biskupich oraz rezydencji prezydenckich

a Including sea creatures. b Since 2000 excluding production of fish-stocking materials in ponds. c 1949. 9 persons, until 1990 more than 5 persons. f Excluding coal briquettes and similar solid fuels. g Portland, motor caravans, snowmobiles, golf cars and similar vehicles. k Excluding summer houses and holiday cottages as and residences of presidents and bishops.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA (cd.)

CAPITA (cont.)

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
0,236	0,237	0,239	0,240	0,240	0,240	Forest areas (as of 31 XII) in ha	1
0,78	0,87	0,98	1,00	1,02	1,11	Removals (timber) in m ³	2
3,6	4,4	4,4	4,9	5,2	5,4	Sea fish (catch) ^a in kg	3
1,4	1,2	1,4	1,3	1,3	1,4	Freshwater fish (catch) ^b in kg	4
100,0	133,3	152,6	161,9	167,9	179,0	Sold production of industry (constant prices ^d) — 2005=100	5
						Production of selected products ^e :	
2566	1992	1904	1890	1842	.	hard coal ^f in kg	6
4,7	4,5	4,7	5,0	5,3	.	butter and other dairy spreads in kg	7
53,3	41,0	53,8	43,4	56,5	.	sugar (in terms of white sugar) in kg	8
1,2	0,9	1,2	1,1	1,2	.	footwear (including rubber) in pairs	9
331	411	405	397	411	.	cement ^g in kg	10
218	208	229	243	238	.	crude steel in kg	11
0,4	0,1	41,5	71,4	60,9	.	radio receivers (including sets) per 1000 population in units	12
176	684	510	523	522	.	television receivers ^h per 1000 population in units	13
43,9	48,5	82,7	87,1	82,2	.	household refrigerators and freezers (including combined refrigerators-freezers) per 1000 population in units	14
38,8	105	166	169	169	.	household washing machines (including machines which both wash and dry) per 1000 population in units	15
142	204	123	139	144	.	passenger cars ⁱ per 10 thous. population in units	16
4112	4093	4133	4289	4336	4423	electricity in kWh	17
100,0	160,5	165,6	172,3	168,6	179,1	Construction and assembly production (constant prices ^d) — 2005=100	18
1,5	1,7	1,8	1,8	2,0	2,1	Cubic volume of one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings completed ^k in m ³	19

d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba g Portlandzki, glinowy, żuźlowy i podobne rodzaje cementu hydraulicznego. h Łącznie z monitorami ekranowymi, i biskupich. k Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych

d See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. e Data concern economic entities employing more than aluminous, slag and similar hydraulic. h Including monitors, excluding monitors used for computers. i Excluding well as rural residences not adapted for permanent residence; until 1990 including presbyteries, episcopal curiae

II. WAŻNIEJSZE DANE O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU W PRZELICZENIU NA MIESZ
MAJOR DATA REGARDING THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF THE COUNTRY CALCULATED PER

Lp.	Wyszczególnienie	1950	1960	1970	1980	1990	2000
1	Przewozy ładunków w t-km — transportem: kolejowym normalnotorowym ^{ab}	1416	2251	3052	3787	2195	1423
2	samochodowym ^c	8,5	193	485	1252	<u>1059</u> 789	1961
3	Przewozy pasażerów w pas-km — transportem: kolejowym normalnotorowym ^{bd}	1093	1047	1134	1302	1322	630
4	samochodowym ^e	69,4	257	896	1384	1225	830
5	Samochody osobowe zarejestrowane (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w szt.	1,6	3,9	14,7	66,7	138	261
6	Placówki pocztowe ^g (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	2,0	2,3	2,3	2,3	2,1	2,2
7	Przesyłki listowe ^h nadane w obrocie krajowym na 100 ludności w tys.	.	3,0	4,6	3,7	1,9	6,1
8	Telefoniczne łącza główne ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,7	17,9	32,8	54,4	86,5	286
9	Abonenci telefonii ruchomej ^k (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	—	—	—	—	—	176
10	Import ^l — cif (do 1990 r. — fob; ceny bieżące) w USD	26,9	50,5	111	537	251	1279
11	Eksport ^l (ceny bieżące) w USD	25,6	44,8	109	478	377	827
12	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe ^m) — 1995=100	13,5	29,4	54,6	96,4	80,8	180,3
13	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe ^m) — 1995=100	31,3	34,0	45,7	75,8	92,0	121,9
14	Produkt krajowy brutto ⁿ (ceny stałe ^m) — 1995= =100	.	.	.	.	.	129,4
15	Popyt krajowy ⁿ (ceny stałe ^m) — 1995=100	.	.	.	.	.	137,1
16	spożycie	.	.	.	.	.	129,5
17	w tym w sektorze gospodarstw domowych	.	.	.	.	.	133,3
18	akumulacja brutto	.	.	.	.	.	167,2
19	w tym nakłady brutto na środki trwałe	.	.	.	.	.	182,7

a Łącznie z szerokotorowymi. b Dane dotyczą PKP oraz od 2005 r. również innych podmiotów, które manewrowymi. c Do 1990 r. (mianownik) bez transportu prywatnego. d Do 1990 r. bez pasażerów korzystających o liczbie pracujących do 9 osób, do 1990 r. — 5 osób. f Do 1990 r. placówki pocztowo-telekomunikacyjne; w 2000 r. pocztowego wyznaczonego, od 2014 r. (licznik) łącznie z pozostałymi (alternatywnymi) operatorami pocztowymi. operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. k Łącznie z użytkownikami (usługi z przedpłatą). l Do 1980 r. zasąd systemu rachunków narodowych, zgodnie z „Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regional edycji Rocznika.

a Including broad gauge. b Data concern PKP and since 2005 also other entities which obtained licences for excluding private transport. d Until 1990 excluding passengers transported free of charge. e Excluding transports by post and telecommunication offices; in 2000 post offices and telecommunication service offices. g Until 2014 operators. h Estimated data. i Until 1990 standard main lines (fixed line telephone subscribers); data concern from hard currency zlotys. m See general notes to the Yearbook, item 11 on page 15. n Compiled according to data since 2010 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

Tablice przeglądowe — Polska

Review tables — Poland

KAŃCA (dok.)

CAPITA (cont.)

2005	2010	2014	2015	2016	2017	Specification	No.
1309	1267	1301	1316	1318	1426	Transport of goods in tkm: railway transport (standard gauge) ^{ab}	1
3138	5561	6830	7102	7900	9072	road transport ^c	2
476	465	416	452	499	529	Transport of passengers in pass-km: railway transport (standard gauge) ^{bd}	3
768	561	557	561	499	493	road transport ^e	4
323	447	520	539	564	586	Registered passenger cars (as of 31 XII) per 1000 population in units	5
2,2	2,2	$\frac{7,8}{2,0}$	6,3	4,2	5,7	Post offices ^{fg} (as of 31 XII) per 10 thous. population	6
4,6	4,0	$\frac{3,6}{3,0}$	3,6	3,4	3,2	Letters mailed ^{gh} in domestic turnover per 100 population in thous.	7
308	214	140	129	124	86,6	Telephone main lines ⁱ (as of 31 XII) per 1000 population	8
764	1232	1497	1464	1425	1358	Mobile telephone subscribers ^k (as of 31 XII) per 1000 population	9
2661	4623	5870	5141	5222	5928	Imports ^l — cif (until 1990 — fob; current prices) in USD	10
2342	4148	5777	5210	5336	5939	Exports ^l (current prices) in USD	11
169,7	262,4	305,5	327,5	290,8	301,0	Investment outlays (constant prices ^m) — 1995=100	12
136,7	161,8	191,3	200,3	207,3	.	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; constant prices ^m) — 1995=100	13
151,2	190,5	213,0	221,3	227,9	238,6	Gross domestic product ⁿ (constant prices ^m) — 1995=100	14
153,6	195,4	211,3	218,5	223,5	234,2	Domestic demand ⁿ (constant prices ^m) — 1995=100	15
149,4	186,1	197,6	203,3	210,4	219,7	final consumption expenditure	16
152,6	191,0	204,7	211,0	219,2	229,7	of which households sector	17
169,8	242,9	280,0	294,0	287,2	305,0	gross capital formation	18
179,6	260,9	303,9	322,7	296,6	306,7	of which gross fixed capital formation	19

otrzymały licencje na transport kolejowy; w 2005 r. w przypadku przewozów ładunków — łącznie z przewozami z bezpłatnych przejazdów. e Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. g Do 2014 r. (mianownik) dane dotyczą operatora h Dane szacunkowe. i Do 1990 r. standardowe łąca główne (abonenci telefonii stacjonarnej); dane dotyczą przeliczone ze złotych dewizowych. m Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 na str. 12. n Opracowano według nych w Unii Europejskiej (ESA 2010)”; dane od 2010 r. zmieniono w stosunku do publikowanych w poprzedniej

the railway transport; in 2005 in case of transport of goods — including shunting. c Until 1990 (denominator) urban transport fleet and by entities employing up to 9 persons, until 1990 — 5 persons. f Until 1990 data concern (denominator) data concern appointed postal operator, since 2014 (numerator) including other (alternative) postal operators of the public telecommunication network. k Including users (pre-paid services). l Until 1980 calculated the principles of the "European System of National and Regional Accounts in the European Union (ESA 2010)";

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2017 R.

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2017

Lp. No.	Województwa Voivodships	Powierzchnia ogólna ^a Total area ^a		Grunty zdeństwo- wane i zdegra- dowane wymaga- jące rekul- tywacji i zago- spodaro- wania ^a w ha Devas- tated and degraded land requi- ring re- clama- tion and man- agement ^a in ha	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania ^b Industrial and municipal wastewater requiring treatment ^b		
		w km ² in km ²	w odset- kach in per- cent		ogółem w hm ³ grand total in hm ³	w tym oczyszczone w % ogółem of which treated in % of grand total	
						razem total	w tym chemicz- nie ^c , biologicz- nie i z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów of which chemi- cally ^c , biologic- ally and with increased bio- gene removal
1	POLSKA POLAND	312679	100,0	61688	2197,9	95,2	72,5
2	Dolnośląskie	19947	6,4	5661	170,7	97,5	80,6
3	Kujawsko-pomorskie	17972	5,8	3830	135,0	98,9	81,1
4	Lubelskie	25122	8,0	3114	70,5	99,7	82,5
5	Lubuskie	13988	4,5	1704	38,2	99,7	97,2
6	Łódzkie	18219	5,8	5203	93,4	96,3	95,9
7	Małopolskie	15183	4,9	2197	268,2	94,7	47,4
8	Mazowieckie	35558	11,4	3794	262,6	98,5	97,2
9	Opolskie	9412	3,0	2555	61,4	99,9	59,9
10	Podkarpackie	17846	5,7	1742	72,5	98,6	89,9
11	Podlaskie	20187	6,5	2658	41,1	100,0	99,2
12	Pomorskie	18310	5,9	2707	135,6	100,0	95,0
13	Śląskie	12333	3,9	4909	375,9	84,3	47,0
14	Świętokrzyskie	11711	3,7	3699	80,6	80,8	59,7
15	Warmińsko-mazurskie	24173	7,7	4838	53,1	97,2	96,7
16	Wielkopolskie	29826	9,5	10277	225,6	99,8	55,0
17	Zachodniopomorskie	22892	7,3	2800	113,7	98,7	94,9

a Stan w dniu 31 XII. b Odprowadzone do wód lub do ziemi. c Ludność korzystająca — dane szacunkowe, e Z wyłączeniem odpadów komunalnych; badaniem objęto zakłady wytwarzające w ciągu roku powyżej 1 tys. t zakreślenie przez wytwórcę — na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym

a As of 31 XII. b Discharged into waters or into the ground. c Population connected to — estimated data, the total plants generating over 1 thous. t of waste during the year or possessing at least 1 mln t of accumulated waste facilities servicing the extractive industries (of which heaps, settling ponds) own and others. h Concerns only

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	Emisja zanieczyszczeń powietrza ^d w tys. t Emission of air pollutants ^d in thous. t		Redukcja zanieczyszczeń powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych ^d Reduction of air pollutants in % of pollutants produced ^d		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogólnej ^a Area of special nature value under legal protection in % of total area ^a	Odpady wytworzone ^e w ciągu roku Waste generated ^e during the year		Lp. No.
	pyłowych particulates	gazowych ^f gases ^f	pyłowych particulates	gazowych ^f gases ^f		ogółem w tys. t total in thous. t	w tym unieszkodliwione poprzez składowanie ^g w % ogółem of which disposed by land-filling ^g in % of total	
73,6	35,7	1378,7	99,8	63,9	32,5	113792,8	14,9	1
80,9	1,9	31,9	99,9	92,9	18,6	35245,4	1,2	2
72,7	2,0	48,6	99,5	36,7	31,7	1829,7	0,9	3
57,0	1,7	20,5	98,1	89,9	22,7	6385,9	47,4	4
76,7	0,9	8,7	99,2	68,9	38,6	647,5	1,7	5
69,3	2,3	117,7	100,0	86,2	19,7	7006,2	77,9	6
66,1	2,1	87,1	99,7	54,6	53,0	5653,6	3,2	7
72,3	2,7	82,3	99,8	71,8	29,7	5595,5	1,1	8
75,6	1,1	42,1	99,9	73,7	27,7	1647,8	0,4	9
73,9	1,3	16,4	99,3	30,2	44,9	805,3	0,0	10
67,8	0,7	9,1	99,2	16,5	31,6	1076,0	—	11
82,7	1,5	20,3	99,5	85,4	32,6	1691,0	2,4	12
80,8	8,6	720,1	99,7	28,1	22,0	31648,2	8,4	13
64,0	1,8	72,8	99,9	49,8	65,0	4340,0	42,1	14
76,6	0,8	9,7	98,2	0,7	46,7	961,5	—	15
73,1	4,0	61,0	99,7	64,7	31,6	4150,3	20,7	16
81,4	2,3	30,5	99,7	47,6	21,8	5108,9	45,7	17

ludność ogółem — na podstawie bilansu. d Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. odpadów lub posiadające 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych. f Bez dwutlenku węgla. g We własnym haldach, stawach osadowych) własnych i innych. h Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

population — based on balance. d From plants of significant nuisance to air quality. e Excluding municipal waste; were included in the survey. f Excluding carbon dioxide. g By waste producer on its own — on landfills and in industrial wastewater.

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2017 R. (cd.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2017 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Ludność ^{ab} Population ^{ab}					Urodzenia żywe na 1 zgon Live births per death
		w tys. in thous.	w odsetkach in percent	w miastach w % in urban areas in %	na 1 km ² powierzchni ogólnej per 1 km ² of total area	kobiety na 100 mężczyzn females per 100 males	
1	POLSKA POLAND	38433,6	100,0	60,1	123	107	0,998
2	Dolnośląskie	2902,5	7,6	68,8	146	108	0,886
3	Kujawsko-pomorskie	2082,9	5,4	59,3	116	106	0,983
4	Lubelskie	2126,3	5,5	46,5	84,6	106	0,892
5	Lubuskie	1016,8	2,6	64,9	72,7	105	1,001
6	Łódzkie	2476,3	6,5	62,7	136	110	0,763
7	Małopolskie	3391,4	8,8	48,3	223	106	1,198
8	Mazowieckie	5384,6	14,0	64,3	151	109	1,081
9	Opolskie	990,1	2,6	52,8	105	107	0,835
10	Podkarpackie	2129,1	5,5	41,2	119	104	1,135
11	Podlaskie	1184,5	3,1	60,7	58,7	105	0,962
12	Pomorskie	2324,3	6,1	63,9	127	105	1,269
13	Śląskie	4548,2	11,8	76,9	369	107	0,875
14	Świętokrzyskie	1247,7	3,3	44,6	107	105	0,762
15	Warmińsko-mazurskie	1433,9	3,7	59,0	59,3	104	1,008
16	Wielkopolskie	3489,2	9,1	54,6	117	106	1,216
17	Zachodniopomorskie	1705,5	4,4	68,6	74,5	106	0,915

a Stan w dniu 31 XII. b Na podstawie bilansu. c Według faktycznego miejsca pracy; bez pracujących dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie — dane szacunkowe.

a As of 31 XII. b Based on balance. c By actual workplace; excluding employed persons in budgetary units in agriculture — estimated data.

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births	Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	Pracujący ^{ac} Employed persons ^{ac}		Bezrobotni zarejestrowani ^a Registered unemployed persons ^a			Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % Registered unemployment rate ^a in %	Lp. No.
			w tys. in thous.	w odsetkach in percent	ogółem total		w tym pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok w % ogółem of which out of work for longer than 1 year in % of total		
					w tys. in thous.	w odsetkach in percent			
4,0	-0,0	0,0	15389,9	100,0	1081,7	100,0	40,5	6,6	1
4,3	-1,3	1,0	1137,5	7,4	68,8	6,4	37,5	5,7	2
5,1	-0,2	-0,6	740,2	4,8	81,5	7,5	45,2	10,0	3
4,6	-1,2	-2,2	842,7	5,5	81,2	7,5	44,0	8,8	4
4,7	0,0	-0,9	353,0	2,3	24,6	2,3	31,7	6,6	5
4,6	-3,0	-0,7	1007,8	6,5	72,7	6,7	41,9	6,8	6
3,7	1,9	1,2	1415,7	9,2	79,4	7,3	39,5	5,4	7
3,4	0,9	2,5	2612,8	17,0	154,1	14,2	44,3	5,6	8
3,4	-1,8	-1,2	334,0	2,2	26,1	2,4	38,9	7,2	9
3,3	1,2	-0,8	852,3	5,5	91,0	8,4	46,1	9,7	10
4,7	-0,4	-1,4	432,5	2,8	40,0	3,7	45,4	8,5	11
3,8	2,5	1,5	872,1	5,7	49,7	4,6	32,6	5,5	12
4,0	-1,4	-0,9	1749,7	11,4	94,7	8,8	36,9	5,2	13
2,8	-2,7	-1,8	482,0	3,1	46,6	4,3	35,5	8,8	14
4,2	0,1	-1,9	453,8	2,9	60,0	5,6	39,7	11,7	15
3,9	2,1	0,3	1541,5	10,0	58,9	5,4	34,6	3,7	16
4,5	-0,9	-0,6	562,3	3,7	52,6	4,9	38,1	8,7	17

w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego;

conducting activity within the scope of national defence and public safety; for employed persons on private farms

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2017 R. (cd.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2017 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a Average monthly gross wages and salaries ^a		Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych — 2016=100 Price index of consumer goods and services — 2016=100	Liczba ludności na 1 sklep ^b w 2016 r. Population per shop ^b in 2016	Zasoby mieszkaniowe Dwelling stocks ^{bc}	
		w zł in zł	Polska=100 Poland=100			mieszkania dwellings	
						w tys. in thous.	na 1000 ludności per 1000 population
1	POLSKA POLAND	4536	100,0	102,0	105	14440	376
2	Dolnośląskie	4663	102,0	101,9	103	1169	403
3	Kujawsko-pomorskie	3890	85,8	102,0	112	746	358
4	Lubelskie	4029	88,8	102,2	116	774	364
5	Lubuskie	3958	87,3	102,2	101	373	367
6	Łódzkie	4151	91,5	102,1	102	1016	410
7	Małopolskie	4353	96,0	102,1	104	1182	349
8	Mazowieckie	5534	122,0	101,9	91,7	2263	420
9	Opolskie	4151	91,5	102,2	121	355	359
10	Podkarpackie	3841	84,7	102,1	117	663	311
11	Podlaskie	4014	88,5	102,1	124	450	380
12	Pomorskie	4509	99,4	102,1	105	863	372
13	Śląskie	4491	99,0	101,9	110	1762	387
14	Świętokrzyskie	3918	86,4	102,2	112	444	356
15	Warmińsko-mazurskie	3809	84,0	101,6	114	514	359
16	Wielkopolskie	4130	91,0	102,3	96,8	1211	347
17	Zachodniopomorskie	4163	91,8	101,4	99,8	653	383

a Poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa i niezamieszkanek; opracowano na podstawie bilansu. d Stan na początku roku szkolnego; bez szkół dla dorosłych. zawodowych.

a Excluding budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety; excluding basis of balance. d As of beginning of the school year; excluding schools for adults. e Including special

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

we ^{bc}		Mieszkania oddane do użytkowania Dwellings completed		Uczniowie — w tys. — w szkołach ^d Pupils and students — in thous. — in schools ^d			Lp. No.
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area per dwelling in m ²	w tys. in thous.	na 1000 ludności per 1000 population	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area per dwelling in m ²	podstawowych primary	gimnazjach lower secondary	branżowych I stopnia ^e sectoral VET schools I stage ^e	
74,0	178,3	4,6	92,7	2657,0	703,9	166,4	1
72,5	17,1	5,9	81,8	188,4	46,7	10,9	2
70,1	7,7	3,7	92,7	143,8	38,6	11,3	3
77,2	7,4	3,5	96,9	142,3	40,0	8,1	4
73,6	4,0	3,9	89,6	71,1	17,6	5,0	5
69,2	7,5	3,0	113,3	162,4	43,5	8,0	6
78,4	20,0	5,9	93,4	241,7	65,3	18,1	7
72,2	37,3	6,9	84,7	403,2	104,3	15,7	8
80,9	2,0	2,0	115,2	58,7	15,8	5,0	9
81,7	8,1	3,8	106,5	144,1	40,9	9,5	10
76,6	5,0	4,2	102,8	77,1	21,3	3,7	11
72,1	15,8	6,8	82,5	173,8	46,1	12,5	12
71,0	12,2	2,7	112,6	298,3	75,9	17,4	13
74,6	3,2	2,5	120,6	78,6	22,8	4,9	14
68,5	4,8	3,3	89,0	98,3	27,0	7,8	15
81,3	18,9	5,4	93,5	263,2	68,8	21,7	16
70,7	7,5	4,4	83,3	111,7	29,3	7,0	17

publicznego; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Stan w dniu 31 XII. c Zamieszkałe e Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy oraz oddziałami zasadniczych szkół

economic entities employing up to 9 persons. b As of 31 XII. c Inhabited and uninhabited; compiled on the job-training schools and basic vocational school sections.

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2017 R. (cd.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2017 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Uczniowie — w tys. — w szkołach ^{ab} Pupils and students — in thous. — in schools ^{ab}				Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego ^a w tys. Children attending pre-primary education establi- shments ^a in thous.
		liceach ogólno- kształcących general secondary schools	technikach technical secondary schools	artystycznych ogólno- kształcących ^k general art schools ^k	policealnych post- secondary	
1	POLSKA POLAND	474,5	503,2	13,0	235,6	1361,2
2	Dolnośląskie	31,1	32,8	0,8	16,5	97,6
3	Kujawsko-pomorskie	22,4	29,4	0,8	13,8	66,6
4	Lubelskie	31,2	30,8	0,7	15,9	70,3
5	Lubuskie	10,3	13,7	0,3	4,9	35,1
6	Łódzkie	30,9	30,3	0,9	16,7	82,5
7	Małopolskie	43,8	50,8	1,2	18,9	129,0
8	Mazowieckie	81,2	60,4	1,3	30,6	219,6
9	Opolskie	9,0	13,3	0,3	5,3	31,8
10	Podkarpackie	28,6	34,6	0,8	11,8	72,3
11	Podlaskie	16,3	15,7	0,5	8,2	38,4
12	Pomorskie	28,4	30,0	0,8	14,3	86,0
13	Śląskie	49,2	57,9	2,4	32,5	157,5
14	Świętokrzyskie	15,9	18,4	0,3	9,6	37,6
15	Warmińsko-mazurskie	16,7	18,5	0,3	8,2	45,6
16	Wielkopolskie	40,5	47,1	1,0	18,9	137,2
17	Zachodniopomorskie	19,0	19,5	0,7	9,4	54,2

a Stan na początku roku szkolnego. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Dane nie stacjonarnym; bez międzyoddziałowego ruchu chorych. g Bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych. miejsc noclegowych; stan w dniu 31 VII. k Dające uprawnienia zawodowe.

a As of beginning of the school year. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Data patient transfers. g Excluding consultations provided in admission rooms of general hospitals. h Including children k Leading to professional certification.

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Łóżka ^{ode} Beds ^{ode}	Leczenia ^{cef} In-patients ^{cef}	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca ^{ce} Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita ^{ce}	Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych ^{dh} na 1000 dzieci w wieku do lat 3 Children in nurseries and children's clubs ^{dh} per 1000 children up to the age of 3	Widzowie w kinach na 1000 ludności Audience in cinemas per 1000 population	Abonenci na 1000 ludności ^d Subscribers per 1000 population ^d		Miejsca noclegowe w bazie noclegowej turystyki ⁱ Number of bed places in tourist accommodation establishments ⁱ	Lp. No.
w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności w 2016 r. in general hospitals per 10 thous. population in 2016					radiowi radio	telewizyjni television		
48,6	2037	8,3	86,4	1480	180	173	773957	1
51,3	2015	8,4	139	1760	200	191	67861	2
47,3	1865	8,3	65,4	1366	195	189	32322	3
52,8	2176	8,6	61,0	948	158	151	25981	4
42,7	2033	7,5	101	1252	205	198	18159	5
51,4	2293	8,8	82,9	1340	211	203	22210	6
44,1	1853	8,4	89,1	1519	144	137	99430	7
48,9	2175	8,9	94,8	2029	171	164	56704	8
47,7	1660	7,3	125	855	192	186	9967	9
48,6	2002	7,6	76,4	945	101	96,4	32968	10
50,8	2053	8,5	82,2	1093	163	156	14022	11
39,4	1782	8,1	70,3	1819	179	172	114369	12
55,8	2053	8,7	80,9	1556	218	210	47170	13
50,4	2192	7,4	58,0	942	151	145	16631	14
47,0	2073	7,6	56,8	1150	176	170	40805	15
44,3	2039	8,0	84,1	1631	194	186	42773	16
47,8	2088	8,3	99,6	1347	194	186	132585	17

obejmują ochrony zdrowia w zakładach karnych. d Stan w dniu 31 XII. e Bez opieki dziennej. f W trybie h Łącznie z dziećmi w oddziałach żłobkowych i żłobkach przyzakładowych. i W obiektach posiadających 10 i więcej

do not include health care in prisons. d As of 31 XII. e Excluding day-care. f In inpatient care; excluding inter-ward in nursery wards and in workplace nurseries. i In establishments possessing 10 and more bed places; as of 31 VII.

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2017 R. (cd.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2017 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Użytki rolne ^{ab} Agricultural land ^{ab}				Powierzchnia zasiewów ^{ab} Sown area ^{ab}		Bydło ^{ab}
		ogółem total		z liczby ogółem w % of total number in %		ogółem w tys. ha total in thous. ha	w tym zboża podsta- wowe (bez mie- szanek zbożo- wych) w % of which basic cereals (excluding cereal mixed) in %	w tys. szt. in thous. heads
		w tys. ha in thous. ha	w odsetkach in percent	w dobrej kulturze rolnej area in good agricul- tural condition	gospo- darstwa indywi- dualne private farms			
1	POLSKA POLAND	14620,3	100,0	99,1	91,9	10757,0	56,4	6143,1
2	Dolnośląskie	916,7	6,3	99,4	84,8	745,0	57,6	108,2
3	Kujawsko-pomorskie	1065,6	7,3	99,4	91,6	941,8	52,1	510,8
4	Lubelskie	1455,9	9,9	99,3	97,6	1113,9	63,5	374,2
5	Lubuskie	390,7	2,7	99,3	87,1	277,3	59,5	82,7
6	Łódzkie	1017,7	7,0	99,7	98,7	798,3	63,5	466,2
7	Małopolskie	564,6	3,9	98,7	97,0	310,1	55,0	169,4
8	Mazowieckie	1939,6	13,3	99,4	98,4	1243,0	55,2	1123,3
9	Opolskie	503,0	3,4	99,7	76,1	457,8	59,1	122,6
10	Podkarpackie	568,4	3,8	97,7	95,3	314,8	56,2	89,2
11	Podlaskie	1064,1	7,3	99,5	98,7	672,9	36,3	1018,3
12	Pomorskie	748,2	5,1	98,4	85,3	589,4	58,6	214,6
13	Śląskie	371,4	2,5	98,3	93,4	270,0	64,8	126,4
14	Świętokrzyskie	486,2	3,3	98,9	99,0	330,5	64,5	164,4
15	Warmińsko-mazurskie	943,2	6,5	97,6	88,8	581,6	54,2	464,7
16	Wielkopolskie	1772,0	12,1	99,5	87,8	1484,3	53,3	1007,0
17	Zachodniopomorskie	812,9	5,6	98,7	77,5	626,2	60,0	101,2

a Stan w czerwcu. b Bez posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy d W przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami): wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe;

a As of June. b Excluding owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less d In terms of meat (including fats): beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Cattle ^{ab}	Trzoda chlewna ^{ab} Pigs ^{ab}		Skup na 1 ha użytków rolnych ^b Procurement per 1 ha of agricultural land ^b		Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bc} w kg Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bc} in kg		Powierz- chnia użytków rolnych ^{ab} na 1 ciągnik w ha w 2016 r. Agricultural land area ^{ab} per tractor in ha in 2016	Lp. No.
	na 100 ha użytków rolnych w szt. per 100 ha of agricul- tural land in heads	w tys. szt. in thous. heads	na 100 ha użytków rolnych w szt. per 100 ha of agricul- tural land in heads	żywcza rzeźnego ^d w kg animals for slaughter ^d in kg	mleka krowiego w l cows' milk in l	mineralnych lub chemi- cznych ^e mineral or chemical ^e		
42,0	11352,7	77,7	305	774	140	53,0	9,7	1
11,8	185,7	20,3	78,5	185	174	87,2	16,0	2
47,9	1225,1	115	288	763	201	127	11,0	3
25,7	616,2	42,3	146	391	166	50,0	7,8	4
21,2	163,8	41,9	254	215	103	32,3	19,7	5
45,8	1075,8	106	375	809	139	44,9	7,3	6
30,0	189,0	33,5	157	243	93,7	23,1	5,0	7
57,9	999,2	51,5	475	1260	117	32,7	8,5	8
24,4	397,4	79,0	207	517	190	96,0	13,8	9
15,7	170,9	30,1	100	206	82,2	30,8	6,0	10
95,7	303,1	28,5	210	2255	110	35,6	9,9	11
28,7	726,0	97,0	428	424	136	46,4	15,0	12
34,0	235,4	63,4	327	631	124	42,3	8,0	13
33,8	222,9	45,9	231	371	115	28,3	5,8	14
49,3	488,0	51,7	335	953	117	48,9	18,6	15
56,8	4070,1	230	549	977	164	42,7	10,7	16
12,4	284,1	35,0	184	164	135	76,7	25,9	17

poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c W roku gospodarczym 2016/17. w wadze poubojowej ciepłej. e Łącznie z wieloskładnikowymi.

than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c In the 2016/17 farming year. e Including mixed fertilizers.

III. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWACH W 2017 R. (dok.)

MAJOR DATA BY VOIVODSHIP IN 2017 (cont.)

Lp. No.	Województwa Voivodships	Powierzchnia gruntów leśnych ^a w tys. ha Forest land ^a in thous. ha		Produkcja sprzedana (ceny bieżące) ^b Sold production (current prices) ^b				Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^{ac} Railway lines operated (standard gauge) ^{ac}	
		ogółem total	w tym las of which forests	przemysł industry		budownictwo construction		ogółem total in km	w tym zelektry- fikowane w % ogółem of which electrified in % of total
				w młn zł in młn zł	w od- setkach in percent	w młn zł in młn zł	w od- setkach in percent		
1	POLSKA POLAND	9447,0	9242,4	1352955	100,0	191257	100,0	19209	61,7
2	Dolnośląskie	610,9	594,8	116648	8,6	11753	6,1	1736	60,7
3	Kujawsko-pomorskie	431,8	421,8	57910	4,3	6223	3,3	1200	46,9
4	Lubelskie	594,6	586,2	34722	2,6	4509	2,4	1047	39,7
5	Lubuskie	710,0	689,4	34846	2,6	2019	1,1	887	37,8
6	Łódzkie	398,5	391,2	79429	5,9	8005	4,2	1080	92,5
7	Małopolskie	440,6	435,4	93590	6,9	15200	7,8	1077	83,7
8	Mazowieckie	841,7	829,7	260350	19,2	61898	32,4	1713	82,4
9	Opolskie	257,7	250,8	27548	2,0	3596	1,9	773	55,4
10	Podkarpackie	692,5	682,6	45194	3,3	6029	3,2	895	41,2
11	Podlaskie	632,2	622,2	26071	1,9	6136	3,2	734	29,8
12	Pomorskie	684,8	667,1	85862	6,3	12122	6,3	1275	36,4
13	Śląskie	404,8	394,8	224220	16,6	23708	12,4	1943	84,2
14	Świętokrzyskie	338,7	332,1	26621	2,0	3711	1,9	721	76,8
15	Warmińsko-mazurskie	780,0	759,8	33503	2,5	3204	1,7	1084	46,6
16	Wielkopolskie	788,8	768,8	167322	12,4	18637	9,7	1878	67,3
17	Zachodniopomorskie	839,4	815,8	39119	2,9	4507	2,4	1166	63,2

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. kolejowej. d, e Dane dotyczą: d — operatora pocztowego wyznaczonego i pozostałych (alternatywnych) lokalnych rodzaju działalności. g Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. h W podziale REGON.

a As of 31 XII. b Data concern economic entities employing more than 9 persons. c Including broad gauge; data appointed operator and other (alternative) postal operators, e — operators of the public telecommunication h In division by voivodship excluding entities for which the information about business address does not exist

Tablice przeglądowe — województwa

Review tables — voivodships

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamieskie) ^a w 2016 r. Hard surface public roads (urban and non-urban) ^a in 2016		Liczba ludności na 1 placówkę pocztową ^{ad} Population per 1 post office ^{ad}	Telefoniczne łącza główne na 1000 ludności ^{ae} Telephone main lines per 1000 population ^{ae}	Produkt krajowy brutto ^f w 2015 r. Gross domestic product ^f in 2015			Podmioty gospodarki narodowej ^{ag} zarejestrowane w rejestrze REGON Entities of the national economy ^{ag} recorded in the REGON register		Lp. No.
ogółem w km total in km	w tym o nawierzchni ulepszonej w % ogółem of which improved surface in % of total			w mln zł (ceny bieżące) in mln zł (current prices)	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) per capita in zł (current prices)	2014= =100 (ceny stałe) (constant prices)	w tys. in thous.	w odsetkach in percent	
294313	92,3	1756	86,6	1799392	46792	103,8	4309,8^h	100,0	1
19511	93,8	1621	102	151668	52203	103,3	368,8	8,6	2
17677	88,9	1734	72,1	79730	38190	103,5	195,7	4,5	3
21950	94,7	1838	72,0	68743	32074	101,2	177,4	4,1	4
8711	88,6	1604	87,1	39814	39052	102,9	112,9	2,6	5
20395	91,9	1750	82,5	109353	43772	103,2	245,9	5,7	6
24943	91,0	2006	90,0	142109	42160	105,0	380,0	8,8	7
37092	95,1	1753	107	398864	74682	104,3	809,4	18,8	8
8410	93,9	1976	101	37774	37816	102,2	100,6	2,3	9
16716	94,1	2164	65,5	70577	33176	103,6	171,1	4,0	10
13145	91,4	1837	79,7	39602	33272	101,6	101,2	2,4	11
13446	91,1	1600	76,0	103608	44955	105,4	293,7	6,8	12
21762	93,9	1605	81,5	222806	48670	104,1	469,9	10,9	13
14274	87,7	2080	67,5	42636	33841	102,2	112,3	2,6	14
13389	92,3	1909	68,4	47853	33179	102,5	125,4	2,9	15
28948	92,0	1726	102	176442	50790	104,9	422,1	9,8	16
13943	90,4	1492	78,5	67816	39569	103,8	223,1	5,2	17

c Łącznie z szerokotorowymi; dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury operatorów pocztowych, e — operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej; f Grupowanie metodą jednostek według województw bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby nie występuje w rejestrze

concern PKP network as well as other entities managing railway infrastructure. d, e Data concern: d — the postal network. f Grouping by local kind-of-activity unit method. g Excluding persons tending private farms in agriculture. in the REGON register.

Źródła danych

Sources of data

Podstawę opracowania materiału liczbowego do Małego Rocznika Statystycznego Polski 2018 stanowiły dane ze sprawozdawczości, ze spisów powszechnych, z różnorodnych badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny, jak również szacunki własne GUS.

Dane zamieszczone w układzie międzynarodowym opracowano na podstawie ostatnich dostępnych publikacji i baz danych ONZ oraz wyspecjalizowanych agend ONZ, a także ugrupowań gospodarczych; znaczna część danych pochodzi również z wydawnictw poszczególnych krajów.

Statistical data for the Concise Statistical Yearbook of Poland 2018 were compiled on the basis of data from reports, censuses, various surveys conducted by Statistics Poland as well as estimates.

International data were compiled on the basis of the latest available publications and databases of the UN and specialised UN agencies, as well as economic groupings; considerable amount of data comes also from publications of individual countries.

W poszczególnych działach Rocznika zaprezentowano również dane opracowane m.in. przez niżej wymienione instytucje i jednostki:

Data presented in individual chapters of the Yearbook were compiled, among others, by the below mentioned institutions and organisations:

Warunki naturalne i ochrona środowiska

Environment and environmental protection

- Główny Urząd Geodezji i Kartografii (tabl. 1, 8; wykres na str. 17; nota na str. 18; dane o układzie pionowym powierzchni Polski, najwyższej i najniższej położonych punktach i miejscowościach oraz wyższych szczytach w pasmach górskich na str. 19)
Head Office of Geodesy and Cartography (tables 1, 8; chart on page 17; note on page 18; data about elevations, the highest and the lowest points and localities as well as higher peaks in mountain ranges on page 19)
- Komenda Główna Straży Granicznej, Min. Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (tabl. 1; wykres na str. 17)
Border Guard Headquarters, Ministry of Maritime Economy and Inland Navigation (table 1; chart on page 17)
- Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk o Ziemi (tabl. 2)
Polish Society of Friends of Earth Sciences (table 2)
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej — Państwowy Instytut Badawczy (tabl. 3, 4, 7, 10 w części dot. opadów i odpływów; dane o większych i głębszych jeziorach na str. 23; wykresy na str. 27; noty na str. 25, 26, 31)
Institute of Meteorology and Water Management — National Research Institute (tables 3, 4, 7, 10 in the portion concerning precipitation and outflow; data about larger and deeper lakes on page 23; charts on page 27; notes on pages 25, 26, 31)
- Min. Środowiska (tabl. 5, 6; noty na str. 29 w zakresie gruntów leśnych)
Ministry of the Environment (tables 5, 6; notes on page 29 in regard to forest land)
- Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi (tabl. 6; noty na str. 29 w zakresie gruntów rolnych)
Ministry of Agriculture and Rural Development (table 6; notes on page 29 in regard to agricultural land)
- Komitet Badań Polarnych Polskiej Akademii Nauk (dane o stacjach polarnych na str. 26)
Committee on Polar Research of the Polish Academy of Sciences (data about polar stations on page 26)
- Państwowy Instytut Geologiczny — Państwowy Instytut Badawczy (tabl. 9, 11)
Polish Geological Institute — National Research Institute (tables 9, 11)

Warunki naturalne i ochrona środowiska (dok.)

Environment and environmental protection (cont.)

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (tabl. 12, 13; wykres na str. 40; nota na str. 39 dot. całkowitej zawartości ozonu w atmosferze)
Chief Inspectorate of Environmental Protection from the State Environmental Monitoring (tables 12, 13; chart on page 40; note on page 39 concerning total ozone content in the atmosphere)
- Min. Zdrowia (tabl. 14)
Ministry of Health (table 14)
- Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami — Instytut Ochrony Środowiska — Państwowy Instytut Badawczy (tabl. 17, 18; nota na str. 39 dot. całkowitej emisji gazów cieplarnianych)
National Centre for Emissions Management — Institute of Environmental Protection — National Research Institute (tables 17, 18; note on page 39 concerning total emission of greenhouse gases)
- Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk (wykres na str. 40; nota na str. 39 dot. całkowitej zawartości ozonu w atmosferze)
Institute of Geophysics, Polish Academy of Sciences (chart on page 40; note on page 39 concerning total ozone content in the atmosphere)
- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych (tabl. 20 w części dot. lasów ochronnych)
Directorate General of the State Forests (table 20 in the portion concerning protective forests)
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (tabl. 20 w części dot. ważniejszych zwierząt chronionych; nota na str. 44)
General Directorate for Environmental Protection (table 20 in the portion concerning important protected animals; note on page 44)
- Państwowa Agencja Atomistyki na podstawie pomiarów ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych (wykres i nota na str. 47 dot. promieniowania jonizującego)
National Atomic Energy Agency on the basis of measurements of early warning stations for radioactive contamination (chart and note on page 47 concerning ionizing radiation)

Organizacja państwa

Organisation of the State

- Państwowa Komisja Wyborcza (tabl. 1, 2, 6, 7 w części dot. radnych w dniu wyborów; noty na str. 49, 51)
National Electoral Commission (tables 1, 2, 6, 7 in the portion concerning councillors on election day; notes on pages 49—51)
- Kancelaria Sejmu (tabl. 3, 4; noty na str. 49, 53)
Chancellery of the Sejm (tables 3, 4; notes on pages 49, 53)
- Kancelaria Senatu (tabl. 3, 5; noty na str. 49, 53)
Chancellery of the Senate (tables 3, 5; notes on pages 49, 53)
- Trybunał Konstytucyjny (tabl. 8)
Constitutional Tribunal (table 8)
- Rzecznik Praw Obywatelskich (tabl. 9, 10; nota na str. 59)
Human Rights Defender (tables 9, 10; note on page 59)
- Najwyższa Izba Kontroli (tabl. 11; nota na str. 62)
Supreme Audit Office (table 11; note on page 62)
- Główny Urząd Geodezji i Kartografii (wykresy i noty na str. 65—67 w zakresie powierzchni)
Head Office of Geodesy and Cartography (charts and notes on pages 65—67 in regard to area)
- Min. Obrony Narodowej (tabl. 13—15; wykres i nota na str. 73)
Ministry of National Defence (tables 13—15; chart and note on page 73)
- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu i Centralne Biuro Antykorupcyjne (tabl. 16, 17)
Internal Security Agency, Foreign Intelligence Agency and Central Anti-Corruption Bureau (tables 16, 17)
- Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji (tabl. 16—18)
Ministry of the Interior and Administration (tables 16—18)

Wymiar sprawiedliwości

Justice

- Komenda Główna Policji (tabl. 1; wykres na str. 77 i nota na str. 78)
National Police Headquarters (table 1; chart on page 77 and note on page 78)
- Prokuratura Krajowa (tabl. 1, 3, 4; noty na str. 78, 79)
National Prosecutor's Office (tables 1, 3, 4; notes on pages 78, 79)
- Min. Sprawiedliwości (tabl. 5—21; wykresy na str. 86, 89; noty na str. 83—85, 90, 91, 94)
Ministry of Justice (tables 5—21; charts on pages 86, 89; notes on pages 83—85, 90, 91, 94)
- Min. Finansów, Min. Środowiska, Komenda Główna Straży Granicznej, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Państwowa Straż Łowiecka, urzędy wojewódzkie (tabl. 2)
Ministry of Finance, Ministry of the Environment, Border Guard Headquarters, Office of Competition and Consumer Protection, State Hunting Guard, voivodship offices (table 2)

Ludność. Wyznania religijne

Population. Religious denominations

- Komenda Główna Policji (tabl. 12)
National Police Headquarters (table 12)
- Min. Cyfryzacji (tabl. 15, 16)
Ministry of Digital Affairs (tables 15, 16)
- Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC (tabl. 18 w części dot. Kościoła Rzymskokatolickiego; wykres na str. 116)
Institute of Catholic Church Statistics SAC (table 18 in the portion concerning Roman Catholic Church; chart on page 116)

Rynek pracy

Labour market

- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (nota na str. 131 w części dot. poszkodowanych w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie)
Agricultural Social Insurance Fund (note on page 131 in the portion concerning persons injured in accidents at work on private farms in agriculture)
- Instytut Medycyny Pracy w Łodzi (nota na str. 132)
Institute of Occupational Medicine in Łódź (note on page 132)
- Państwowa Inspekcja Pracy (tabl. 11)
National Labour Inspectorate (table 11)
- Min. Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (tabl. 13, 14; wykresy na str. 135, 137; nota na str. 137)
Ministry of Family, Labour and Social Policy (tables 13, 14; charts on pages 135, 137; note on page 137)

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych

Household income and consumption expenditure

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (tabl. 6, 7, 9 bez części dot. rolników indywidualnych, tabl. 12, 13 bez części dot. zasiłków dla bezrobotnych; wykres na str. 152; nota na str. 151)
Social Insurance Institution (tables 6, 7, 9 excluding the portion concerning farmers, tables 12, 13 excluding the portion concerning unemployment benefits; chart on page 152; note on page 151)
- Min. Obrony Narodowej (tabl. 6, 7 bez części dot. rolników indywidualnych, tabl. 9 w części dot. zasiłku pogrzebowego po emerytach, rencistach i członkach ich rodzin; wykres na str. 152)
Ministry of National Defence (tables 6, 7 excluding the portion concerning farmers, table 9 in the portion concerning funeral benefit for retirees, pensioners and members of their families; chart on page 152)

Dochody i spożycie w gospodarstwach domowych (dok.)

Household income and consumption expenditure (cont.)

- Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji (tabl. 6, 7 bez części dot. rolników indywidualnych, tabl. 9 w części dot. zasiłku pogrzebowego po emerytach, rencistach i członkach ich rodzin; wykres na str. 152)
Ministry of the Interior and Administration (tables 6, 7 excluding the portion concerning farmers, table 9 in the portion concerning funeral benefit for retirees, pensioners and members of their families; chart on page 152)
- Min. Sprawiedliwości (tabl. 6, 7 bez części dot. rolników indywidualnych, tabl. 9 w części dot. zasiłku pogrzebowego po emerytach, rencistach i członkach ich rodzin; wykres na str. 152)
Ministry of Justice (tables 6, 7 excluding the portion concerning farmers, table 9 in the portion concerning funeral benefit for retirees, pensioners and members of their families; chart on page 152)
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (tabl. 6, 7, 9 w części dot. rolników indywidualnych)
Agricultural Social Insurance Fund (tables 6, 7, 9 in the portion concerning farmers)
- Min. Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (tabl. 10, 11, 13 w części dot. zasiłków dla bezrobotnych)
Ministry of Family, Labour and Social Policy (tables 10, 11, 13 in the portion concerning unemployment benefits)

Infrastruktura komunalna i mieszkania

Municipal infrastructure and dwellings

- Min. Energii (tabl. 3 w części dot. odbiorców i zużycia energii elektrycznej)
Ministry of Energy (table 3 in the portion concerning consumers and consumption of electricity)

Edukacja i wychowanie

Education

- Min. Edukacji Narodowej (tabl. 1—5, 7—13, 16; nota na str. 216 w części dot. internatów)
Ministry of National Education (tables 1—5, 7—13, 16; note on page 216 in the portion concerning boarding-schools)

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Health care and social welfare

- Min. Zdrowia w zakresie placówek wykonujących działalność leczniczą (tabl. 1, a w przypadku farmaceutów — tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych, tabl. 3 w części dot. szpitali ogólnych i zakładów opieki długoterminowej; wykresy na str. 219, 220; nota na str. 221 i 222 w części dot. szpitali ogólnych)
Ministry of Health in regard to the units performing health care activities (table 1 and in regard to pharmacists — only in the scope of the pharmacists employed in hospital's pharmacies, table 3 in the portion concerning general hospitals and long-term health care facilities; charts on pages 219, 220; note on pages 221 and 222 in the portion concerning general hospitals)
- Instytut Psychiatrii i Neurologii (tabl. 3 i 6, nota na str. 222 w części dot. zakładów psychiatrycznych, tabl. 6 w części dot. zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania)
Institute of Psychiatry and Neurology (table 3 and 6, note on page 222 in the portion concerning psychiatric facilities, table 6 in the portion concerning mental and behavioural disorders)
- Min. Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie placówek podległych resortowi (tabl. 1—3; wykresy na str. 219, 220, 223; nota na str. 222)
Ministry of the Interior and Administration in regard to the units subordinated to competence (tables 1—3; charts on pages 219, 220, 223; note on page 222)
- Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc (tabl. 6 w części dot. zachorowań na gruźlicę)
Tuberculosis and Lung Diseases Institute (table 6 in the portion concerning incidence of tuberculosis)

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna (dok.)

Health care and social welfare (cont.)

- Instytut Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (tabl. 6 w części dot. zachorowań na choroby weneryczne)
Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw (table 6 in the portion concerning incidence of venereal diseases)
- Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego — PZH (tabl. 6 w części dot. zachorowań na choroby zakaźne; nota na str. 224)
National Institute of Public Health — National Institute of Hygiene (table 6 in the portion concerning incidence of infectious diseases; note on page 224)
- Instytut Onkologii (tabl. 6 w części dot. zachorowań na nowotwory złośliwe)
Institute of Oncology (table 6 in the portion concerning incidence of malignant neoplasms)
- Narodowe Centrum Krwi (wykres na str. 223)
National Blood Centre (chart on page 223)
- Min. Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (tabl. 8, 13)
Ministry of Family, Labour and Social Policy (tables 8, 13)

Kultura. Turystyka. Sport

Culture. Tourism. Sport

- Biblioteka Narodowa (tabl. 1)
National Library (table 1)
- Komenda Główna Straży Granicznej (tabl. 7; wykres na str. 235)
Border Guard Headquarters (table 7; chart on page 235)
- Min. Sportu i Turystyki (tabl. 12, 13, 14 w części dot. mistrzostw niepełnosprawnych; wykresy na str. 241, 242)
Ministry of Sport and Tourism (tables 12, 13, 14 in the portion concerning Championships for the Disabled; charts on pages 241, 242)
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) (tabl. 10; nota na str. 239)
Polish Tourist and Sightseeing Society (PTTK) (table 10; note on page 239)

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Science and technology. Information society

- Kancelaria Prezydenta RP (nota na str. 251)
Chancellery of the President of the Republic of Poland (note on page 251)
- Min. Nauki i Szkolnictwa Wyższego (tabl. 3)
Ministry of Science and Higher Education (table 3)
- Polska Akademia Nauk (tabl. 4)
Polish Academy of Sciences (table 4)
- Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (tabl. 6; wykres na str. 253)
Patent Office of the Republic of Poland (table 6; chart on page 253)

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo

Agriculture, hunting and forestry. Fishing

- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych (tabl. 20, 21, 25; wykres na str. 286 w części dot. struktury powierzchni lasów; noty na str. 288, 289)
Directorate General of the State Forests (tables 20, 21, 25; chart on page 286 in the portion concerning structure of forest areas; notes on pages 288, 289)

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Rybołówstwo (dok.)

Agriculture, hunting and forestry. Fishing (cont.)

- **Polski Związek Łowiecki (tabl. 20, 21)**
Polish Hunting Association (tables 20, 21)
- **Instytut Badawczy Leśnictwa (tabl. 26; noty na str. 290, 291)**
Forest Research Institute (table 26; notes on pages 290, 291)
- **Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi (tabl. 27)**
Ministry of Agriculture and Rural Development (table 27)

Przemysł i budownictwo

Industry and construction

- **Min. Energii i Urząd Regulacji Energetyki (tabl. 5 w zakresie energii elektrycznej oraz ciepła w parze lub gorącej wodzie, tabl. 11 w zakresie produkcji energii elektrycznej)**
Ministry of Energy and Energy Regulatory Office (table 5 in regard to electricity and thermal energy from steam or hot water, table 11 in regard to production of electricity)

Transport. Poczta i telekomunikacja

Transport. Post and telecommunications

- **Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (tabl. 1; wykres na str. 314 w części dot. dróg publicznych)**
General Directorate for National Roads and Motorways (table 1; chart on page 314 in the portion concerning public roads)
- **Min. Cyfryzacji (tabl. 8)**
Ministry of Digital Affairs (table 8)
- **Komenda Główna Policji (dane o wypadkach drogowych na str. 322)**
National Police Headquarters (data about road accidents on page 322)
- **Urząd Komunikacji Elektronicznej (tabl. 11 z wyjątkiem telefonii ruchomej)**
Office of Electronic Communications (table 11 with the exception of mobile telephony)

Finanse

Finance

- **Narodowy Bank Polski (tabl. 6—10; wykresy na str. 345, 347)**
National Bank of Poland (tables 6—10; charts on pages 345, 347)
- **Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie (tabl. 11—14, 16; wykres na str. 354)**
Warsaw Stock Exchange (tables 11—14, 16; chart on page 354)
- **BondSpot S.A. (tabl. 15)**
BondSpot S.A. (table 15)
- **Komisja Nadzoru Finansowego (tabl. 17—21, 23)**
Polish Financial Supervision Authority (tables 17—21, 23)
- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych — dane przekazane przez Komisję Nadzoru Finansowego (tabl. 22)**
Social Insurance Institution — data provided by Polish Financial Supervision Authority (table 22)
- **Min. Finansów (tabl. 24—28; wykres na str. 377)**
Ministry of Finance (tables 24—28; chart on page 377)

Spis tablic i wykresów

List of tables and charts

	Tabl. Table	Str. Page
1. WARUNKI NATURALNE I OCHRONA ŚRODOWISKA		
WARUNKI NATURALNE		
Położenie geograficzne Polski		wykres chart
Granice Polski	1	17
Najdłuższe jaskinie	2	20
Powierzchnie zlewisz i dorzeczy	3	21
Najdłuższe rzeki	4	22
Ważniejsze kanały	5	23
Większe sztuczne zbiorniki wodne	6	24
Dane meteorologiczne	7	25
Rozkład średnich temperatur powietrza w 2017 r.		wykres chart
Rozkład sum opadów atmosferycznych w 2017 r.		wykres chart
POCHRONA ŚRODOWISKA		
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni kraju	8	28
Zasoby ważniejszych kopalin w 2016 r.	9	30
Zasoby wodne i pobór wody	10	31
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych	11	32
Wyniki monitoringu jakości wód podziem- nych w sieci krajowej	12	32
Stan jednolitych części wód powierzchni- owych objętych monitoringiem w latach 2011—2016	13	33
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2017 r.	14	34
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi	15	34
Ścieki przemysłowe i komunalne wymaga- jące oczyszczania według województw w 2017 r.		wykres chart
Oczyszczalnie ścieków w 2017 r.	16	36
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności w wybranych krajach		wykres chart
1. ENVIRONMENT AND ENVIRONMENTAL PROTECTION		
ENVIRONMENT		
Geographic location of Poland		wykres chart
Borders of Poland	1	17
The longest caves	2	20
Drainage areas and drainage basins	3	21
The longest rivers	4	22
Major canals	5	23
Major artificial reservoirs	6	24
Meteorological data	7	25
Distribution of average air temperature in 2017		wykres chart
Distribution of sum of precipitation in 2017		wykres chart
ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Geodesic status and directions of land use	8	28
Major mineral resources in 2016	9	30
Water resources and withdrawal	10	31
Exploitable underground water resources	11	32
Results of monitoring of underground waters quality in domestic network	12	32
Status of uniform bodies of surface water subject to monitoring in 2011—2016	13	33
Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption in 2017	14	34
Industrial and municipal wastewater dis- charged into waters or into the ground	15	34
Industrial and municipal wastewater re- quiring treatment by voivodship in 2017		wykres chart
Wastewater treatment plants in 2017	16	36
Population connected to wastewater treat- ment plants in % of total population in se- lected countries		wykres chart

	Tabl. Table	Str. Page
Całkowita emisja głównych zanieczyszczeń powietrza	17	38
Całkowita emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów według źródeł zanieczyszczeń	18	38
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza	19	39
Średnie miesięczne całkowitej zawartości ozonu w atmosferze	wykres chart	40
Ważniejsze dane o ochronie przyrody	20	40
Odpady według rodzajów	21	45
Odpady wytworzone według województw w 2017 r.	wykres chart	46
Roczna dawka skuteczna (efektywna) promieniowania jonizującego według źródeł w 2017 r.	wykres chart	47
Struktura nakładów na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	wykres chart	48

2. ORGANIZACJA PAŃSTWA

2. ORGANISATION OF THE STATE

ORGANY PRZEDSTAWICIELSKIE

REPRESENTATIVE ORGANS

Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 r.	1 (22)	50
Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	2 (23)	50
Posłowie i senatorowie	3 (24)	51
Kluby i koła poselskie VIII kadencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w 2017 r.	4 (25)	52
Kluby senackie IX kadencji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2017 r.	5 (26)	53
Wybory do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r.	6 (27)	54
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego	7 (28)	56
Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego	8 (29)	58
Nowe sprawy rozpatrzone przez Rzecznika Praw Obywatelskich	9 (30)	59
Wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich	10 (31)	60
Wybrane dane o działalności Najwyższej Izby Kontroli	11 (32)	61

	Tabl. Table	Str. Page
ADMINISTRACJA		
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	12 (33)	63
Jednostki podziału terytorialnego w 2017 r.	wykres chart	65
Gminy w 2017 r.	wykres chart	66
Miasta na prawach powiatu w 2017 r.	wykres chart	67
Powiaty w 2017 r.	wykres chart	67
Makroregiony w 2018 r.	wykres chart	68
Regiony w 2018 r.	wykres chart	68
Podregiony w 2018 r.	wykres chart	69
ADMINISTRACJA		
Paid employment and wages and salaries in the public administration	12 (33)	63
Units of territorial division of Poland in 2017	wykres chart	65
Gminas in 2017	wykres chart	66
Cities with powiat status in 2017	wykres chart	67
Powiats in 2017	wykres chart	67
Macroregions in 2018	wykres chart	68
Regions in 2018	wykres chart	68
Subregions in 2018	wykres chart	69
OBRONA NARODOWA I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE		
Stan osobowy Wojska Polskiego	13 (34)	71
Zatrudnieni w Wojsku Polskim	14 (35)	72
Zatrudnienie i wynagrodzenia w Wojsku Polskim	15 (36)	72
Udział Wojska Polskiego w misjach i operacjach pokojowych według krajów w 2017 r.	wykres chart	73
Pełnozatrudnieni w bezpieczeństwie publicznym	16 (37)	74
Zatrudnienie i wynagrodzenia w bezpieczeństwie publicznym	17 (38)	74
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	18 (39)	75
OBRONA NARODOWA AND PUBLIC SAFETY		
Polish Military personnel	13 (34)	71
Paid employees in the Polish Military	14 (35)	72
Paid employment and wages and salaries in the Polish Military	15 (36)	72
Participation of the Polish Military in peace-keeping missions and operations by country in 2017	wykres chart	73
Full-time paid employees in public safety services	16 (37)	74
Paid employment and wages and salaries in public safety services	17 (38)	74
Registered activity of the State Fire Service	18 (39)	75
3. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI		
3. JUSTICE		
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	1 (40)	76
Przestępstwa stwierdzone przez Policję według województw w 2017 r.	wykres chart	77
Postępowania przygotowawcze w sprawach o przestępstwa prowadzone przez jednostki inne niż Policja i prokuratura w 2017 r.	2 (41)	78
Zatrudnieni i wynagrodzenia w prokuraturze	3 (42)	79
Działalność prokuratury w 2017 r.	4 (43)	80
Jednostki sądownictwa w 2017 r.	5 (44)	81
Ascertained crimes by the Police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings	1 (40)	76
Ascertained crimes by the Police by voivodship in 2017	wykres chart	77
Preparatory proceedings regarding offences investigated by other entities than Police and prosecutor's office in 2017	2 (41)	78
Paid employees and wages and salaries in the prosecutor's office	3 (42)	79
Activities of the prosecutor's office in 2017	4 (43)	80
Units of the courts in 2017	5 (44)	81

	Tabl. Table	Str. Page
Zatrudnieni i wynagrodzenia w sądownictwie powszechnym	Paid employees and wages and salaries in common courts	6 (45) 82
Działalność sądów powszechnych w 2017 r.	Activities of the common courts in 2017	7 (46) 83
Sprawy załatwione przez komorników	Cases resolved by court receivers	8 (47) 84
Adopcje małoletnich orzeczone przez sądy rodzinne	Adoption of juveniles adjudicated by family courts	9 (48) 84
Nieletni, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary w sądach powszechnych w związku z demoralizacją i czynami karnymi	Juveniles with respect to whom educational or correctional measures or penalties were validly adjudicated by common courts for demoralization and punishable acts	10 (49) 85
Nieletni, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary w sądach powszechnych w związku z czynami karnymi według województw w 2016 r.	Juveniles with respect to whom educational or correctional measures or penalties were validly adjudicated by common courts for punishable acts by voivodship in 2016	wykres chart 86
Nieletni według wykonywanych środków wychowawczych lub poprawczych	Juveniles by adjudicated educational or correctional measures	11 (50) 86
Orzeczenia sądów powszechnych pierwszej instancji w sprawach karnych dorosłych	Adjudications of common courts of first instance in criminal cases involving adults	12 (51) 87
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzajów przestępstw	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation by type of crime	13 (52) 88
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według województw w 2016 r.	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation by voivodship in 2016	wykres chart 89
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzaju i wymiaru kary	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation by type of punishment	14 (53) 89
Orzeczenia sądów rejonowych pierwszej instancji w sprawach o wykroczenia	Adjudications of district courts of first instance in petty offences	15 (54) 91
Zakłady karne i areszty śledcze	Prisons and remand prisons	16 (55) 91
Tymczasowo aresztowani i odbywający kary	Pretrial detainees and convicts serving punishment	17 (56) 92
Pełnozatrudnieni w służbie więziennej	Full-time paid employees of penitentiary staff	18 (57) 92
Zatrudnienie i wynagrodzenia służby więziennej	Paid employment and wages and salaries of penitentiary staff	19 (58) 93
Ochrona zdrowia w zakładach karnych i aresztach śledczych	Health care in prisons and remand prisons	20 (59) 93
Szkoły w zakładach karnych i aresztach śledczych	Schools in prisons and remand prisons	21 (60) 94

4. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

LUDNOŚĆ

Ludność na podstawie spisów .....
Bilans ludności .....

4. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

POPULATION

Population based on census data	1 (61) 95
Population balance	2 (62) 96

		Tabl. Table	Str. Page
Ludność według płci i wieku w 2017 r.	Population by sex and age in 2017	wykres chart	97
Kobiety na 100 mężczyzn w 2017 r.	Females per 100 males in 2017	wykres chart	98
Ludność na podstawie bilansów	Population based on balances	3 (63)	99
Ludność według płci i wieku	Population by sex and age	4 (64)	99
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population	5 (65)	100
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w wybranych krajach	Non-working age population per 100 persons of working age in selected countries	wykres chart	101
Ludność w miastach	Urban population	6 (66)	102
Ludność na wsi	Rural population	7 (67)	103
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	wykres chart	103
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	8 (68)	104
Przyrost naturalny na 1000 ludności w wybranych krajach	Natural increase per 1000 population in selected countries	wykres chart	105
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	Marriages contracted and dissolved	9 (69)	106
Współczynniki reprodukcji ludności	Reproduction rates of population	10 (70)	106
Zgony	Deaths	11 (71)	107
Przeciętne trwanie życia w wybranych krajach w 2016 r.	Life expectancy in selected countries in 2016	wykres chart	109
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję	Suicides registered by the Police	12 (72)	110
Przeciętne dalsze trwanie życia	Life expectancy	13 (73)	110
Prognoza ludności	Population projection	14 (74)	110
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały	Internal migration of population for permanent residence	15 (75)	111
Migracje zagraniczne ludności na okres 12 miesięcy i więcej (długookresowe) według płci i wieku migrantów	International migration of population for a period of 12 months and more (long-term migration) by sex and age of migrants	16 (76)	112
Rezydenci	Resident population	17 (77)	113
WYZNANIA RELIGIJNE	RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Niektóre wyznania religijne w Polsce w 2017 r.	Selected religious denominations in Poland in 2017	18 (78)	114
Diecezje i metropolie Kościoła Rzymskokatolickiego w 2017 r.	Dioceses and metropolises of the Roman Catholic Church in 2017	wykres chart	116
5. RYNEK PRACY	5. LABOUR MARKET		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej	Economic activity of population aged 15 and more	1 (79)	118
Ludność aktywna zawodowo w wybranych krajach w 2017 r.	Economically active population in selected countries in 2017	wykres chart	119

	Tabl. Table	Str. Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku w IV kwartale 2017 r.	Economic activity of population aged 15 and more by age in IV quarter 2017	2 (80) 120
Bezrobocie w wybranych krajach w 2017 r.	Unemployment in selected countries in 2017	wykres chart 121
Pracujący	Employed persons	3 (81) 123
Pracujący według sekcji	Employed persons by sections	4 (82) 123
Struktura pracujących według poziomu wykształcenia i wieku w IV kwartale 2017 r. — na podstawie BAEL	Structure of employed persons by educational level and age in IV quarter 2017 — on the LFS basis	5 (83) 124
Pracujący według statusu zatrudnienia	Employed persons by employment status	6 (84) 125
Przeciętne zatrudnienie	Average paid employment	7 (85) 125
Koszty pracy	Labour costs	8 (86) 127
Struktura kosztów pracy według składników w 2016 r.	Structure of labour costs by components in 2016	wykres chart 128
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)	9 (87) 129
Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących według województw w 2017 r. (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Persons injured in accidents at work per 1000 employed persons by voivodship in 2017 (excluding private farms in agriculture)	wykres chart 131
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Persons working in hazardous conditions (excluding private farms in agriculture)	10 (88) 132
Działalność Państwowej Inspekcji Pracy	Activities of the National Labour Inspectorate	11 (89) 133
Strajki	Strikes	12 (90) 133
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers	13 (91) 134
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według płci i wieku w 2017 r.	Structure of registered unemployed persons by sex and age in 2017	wykres chart 135
Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia, czasu pozostawiania bez pracy i stażu pracy	Registered unemployed persons by educational level, duration of unemployment and work seniority	14 (92) 136
Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw w 2017 r.	Registered unemployment rate by voivodship in 2017	wykres chart 137

6. DOCHODY I SPOŻYCIE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

DOCHODY

Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych	Gross nominal disposable income of the households sector	wykres chart 139
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income of the households sector	1 (93) 141
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według województw w 2015 r.	Gross nominal disposable income of the households sector per capita by voivodship in 2015	wykres chart 143

6. HOUSEHOLD INCOME AND CONSUMPTION EXPENDITURE

INCOME

Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych	Gross nominal disposable income of the households sector	wykres chart 139
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income of the households sector	1 (93) 141
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według województw w 2015 r.	Gross nominal disposable income of the households sector per capita by voivodship in 2015	wykres chart 143

	Tabl. Table	Str. Page
Rachunek wykorzystania nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych	Use of nominal income account of the households sector	2 (94) 145
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries	3 (95) 146
Wskaźniki wynagrodzeń nominalnych, cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wynagrodzeń realnych	Indices of nominal wages and salaries, prices of consumer goods and services and real wages and salaries	4 (96) 147
Odczynniki względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	Relative deviations of average monthly gross wages and salaries from the average wages and salaries in the national economy	wykres chart 148
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2016	5 (97) 149
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	6 (98) 149
Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto	Average monthly gross retirement and other pensions	7 (99) 151
Relacje przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	Relation of average monthly gross retirement pension from non-agricultural social security system to the average wages and salaries in the national economy	wykres chart 152
Wskaźniki emerytur i rent nominalnych, cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz emerytur i rent realnych	Indices of nominal retirement and other pensions, prices of consumer goods and services and real retirement and other pensions	8 (100) 152
Przeciętne zasiłki, świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe z tytułu ubezpieczenia społecznego	Average allowances, rehabilitation benefits and one-off accident compensations from social security	9 (101) 153
Świadczenia rodzinne	Family benefits	10 (102) 155
Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”	Child-raising benefit "Family 500+"	11 (103) 156
Renta socjalna brutto	Gross social pension	12 (104) 156
Zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne brutto	Gross unemployment benefits, pre-retirement allowances and benefits	13 (105) 157

SPOŻYCIE

Spożycie w sektorze gospodarstw domowych .....

CONSUMPTION EXPENDITURE

Households' final consumption expenditure .....

14 (106) 160

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Gospodarstwa domowe .....

HOUSEHOLD BUDGETS

Households .....

15 (107) 162

Aktywni zawodowo w gospodarstwach domowych w 2017 r. ....

Economically active persons in households in 2017 .....

wykres chart 163

Przeciętny miesięczny dochód na 1 osobę w gospodarstwach domowych .....

Average monthly income per capita in households .....

16 (108) 165

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych .....

Average monthly expenditures per capita in households .....

17 (109) 166

Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 gospodarstwo domowe w 2017 r. ....

Average monthly income and expenditures per household in 2017 .....

wykres chart 167

		Tabl. Table	Str. Page
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup gospodarstw domowych	Price indices of consumer goods and services by household groups	18 (110)	168
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2017 r.	Average monthly consumption of selected foodstuffs per capita in households in 2017	19 (111)	168
Wskaźniki zasięgu ubóstwa w gospodarstwach domowych	Poverty rates in households	20 (112)	170
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem w wybranych krajach	At-risk-of-poverty rate in selected countries	wykres chart	171
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania ...	Households equipped with selected durable goods	21 (113)	172
Gospodarstwa domowe w miastach i na wsi wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2017 r.	Urban and rural households equipped with selected durable goods in 2017	wykres chart	174

7. HANDEL I GASTRONOMIA. CENY

7. TRADE AND CATERING. PRICES

HANDEL I GASTRONOMIA

TRADE AND CATERING

Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny stałe)	Indices of retail sales (constant prices)	wykres chart	176
Sprzedaż detaliczna i hurtowa (ceny bieżące)	Retail and wholesale (current prices)	1 (114)	176
Struktura sprzedaży detalicznej według wielkości podmiotów gospodarczych (ceny bieżące)	Structure of retail sales by size of economic entities (current prices)	wykres chart	177
Sklepy i stacje paliw	Shops and petrol stations	2 (115)	177
Gastronomia	Catering	3 (116)	177
Dostawy wybranych towarów konsumpcyjnych	Deliveries of selected consumer goods	4 (117)	178

CENY

PRICES

Wskaźniki cen towarów i usług	Price indices of goods and services	5 (118)	180
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w wybranych krajach w 2017 r.	Price index of consumer goods and services in selected countries in 2017	wykres chart	181
System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r.	Weighting system applied to calculations of price indices of consumer goods and services in 2017	wykres chart	182
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	Price indices of consumer goods and services	6 (119)	182
Ceny detaliczne ważniejszych towarów i usług konsumpcyjnych	Retail prices of major consumer goods and services	7 (120)	183
Ceny detaliczne ważniejszych towarów i usług niekonsumpcyjnych	Retail prices of major non-consumer goods and services	8 (121)	186

8. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I MIESZKANIA

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Miasta i ludność w miastach obsługiwanych przez urządzenia komunalne .....
Wodociągi, kanalizacja i gazownictwo .....
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej, gazu i wody w gospodarstwach domowych .....
Odpady komunalne wytworzone na 1 mieszkańca w wybranych krajach .....

MIESZKANIA

Zasoby mieszkaniowe na podstawie spisów .....
Zasoby mieszkaniowe .....
Mieszkania według form własności .....
Wyposażenie mieszkań w % ogółu mieszkań w 2017 r. ....
Mieszkania oddane do użytkowania .....
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności według województw w 2017 r. ....
Wskaźniki cen lokali mieszkalnych .....

9. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2017/18 .....
Edukacja .....
Szkoły według organów prowadzących w roku szkolnym 2017/18 .....
Uczniowie i studenci według grup wieku .....
Nauczanie języka mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego w szkołach dla dzieci i młodzieży .....
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych .....
Uczący się nowożytnych języków obcych w szkołach wyższych .....
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi .....

8. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE AND DWELLINGS

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE

Towns and population in urban areas served by municipal installations	1 (122)	187
Water supply, sewage and gas supply networks	2 (123)	188
Consumers and consumption of electricity, gas and water in households	3 (124)	188
Municipal waste generated per capita in selected countries	wykres chart	190

DWELLINGS

Dwelling stocks based on census data	4 (125)	191
Dwelling stocks	5 (126)	192
Dwellings by type of ownership	6 (127)	193
Dwellings fitted in % of total dwellings in 2017	wykres chart	193
Dwellings completed	7 (128)	194
Dwellings completed per 1000 population by voivodship in 2017	wykres chart	196
Price indices of residential premises	8 (129)	196

9. EDUCATION

Education by educational level in the 2017/18 school year	wykres chart	199
Education	1 (130)	200
Schools by school governing authority in the 2017/18 school year	2 (131)	202
Pupils and students by age groups	3 (132)	204
Teaching national and ethnic minorities' language and regional language in schools for children and youth	4 (133)	205
Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools	5 (134)	206
Students studying modern foreign languages in higher education institutions	6 (135)	207
Education of people with special educational needs	7 (136)	207

Tabl.	Str.
Table	Page

	Tabl. Table	Str. Page
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	8 (137)	208
Uczniowie branżowych szkół I stopnia i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży	9 (138)	209
Uczniowie i absolwenci liceów ogólnokształcących dla młodzieży	10 (139)	209
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży	11 (140)	210
Uczniowie i absolwenci ogólnokształcących szkół artystycznych dla młodzieży	12 (141)	211
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych ...	13 (142)	211
Szkolnictwo wyższe według województw w roku akademickim 2017/18	wykres chart	212
Studenci i absolwenci szkół wyższych	14 (143)	213
Uczestnicy studiów doktoranckich w szkołach wyższych	15 (144)	214
Studenci na 1000 ludności w wybranych krajach	wykres chart	215
Wychowanie przedszkolne	16 (145)	216

10. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Pracownicy medyczni	
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności	
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	
Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 100 osób	
Stacjonarna opieka zdrowotna	
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	
Krwiodawstwo	
Zachorowania na niektóre choroby	
Żłobki i kluby dziecięce	
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych	
Wspieranie rodziny	
Rodzina piecza zastępcza	
Instytucjonalna piecza zastępcza	
Pomoc społeczna stacjonarna	
Mieszkańcy stacjonarnych domów i zakładów pomocy społecznej (łącznie z filiami) na 10 tys. ludności	
Świadczenia pomocy społecznej	

10. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Medical personnel	1 (146)	219
Medical personnel per 10 thous. population	wykres chart	219
Out-patient health care	2 (147)	220
Consultations provided in out-patient health care per 100 persons	wykres chart	220
In-patient health care	3 (148)	221
Emergency medical services and first aid	4 (149)	222
Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets	5 (150)	223
Blood donation	wykres chart	223
Incidence of some diseases	6 (151)	223
Nurseries and children's clubs	7 (152)	225
Children in nurseries and children's clubs	wykres chart	225
Family support	8 (153)	226
Family foster care	9 (154)	226
Institutional foster care	10 (155)	228
Stationary social welfare	11 (156)	229
Residents of stationary social welfare homes and facilities (including branches) per 10 thous. population	wykres chart	229
Social assistance benefits	12 (157)	230

11. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

KULTURA

Książki i broszury oraz gazety i czasopisma wydane .....
Biblioteki publiczne (z filiami) .....
Muzea .....
Galerie sztuki .....
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe .....
Kinematografia .....
Widzowie na 1000 ludności .....

TURYSTYKA

Przyjazdy do Polski i wyjazdy z Polski na granicy Polski z krajami spoza strefy Schengen .....
Przyjazdy cudzoziemców do Polski oraz wyjazdy za granicę obywateli polskich na granicy Polski z krajami spoza strefy Schengen w 2017 r. ....
Uczestnictwo mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej w wyjazdach turystycznych .....
Baza noclegowa turystyki .....
Turyści zagraniczni z wybranych krajów korzystający z bazy noclegowej turystyki w Polsce w 2017 r. ....
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w bazie noclegowej turystyki według województw w 2017 r. ....
Działalność Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego .....

SPORT

Sekcje i ówiczający w klubach sportowych .....
Udział Polski w igrzyskach olimpijskich .....
Zdobyte medale na igrzyskach olimpijskich
Udział Polski w igrzyskach paraolimpijskich
Zdobyte medale na igrzyskach paraolimpijskich .....
Zdobyte medale przez zawodników polskich na mistrzostwach świata i Europy w 2017 r.

11. CULTURE. TOURISM. SPORT

CULTURE

Books and pamphlets as well as newspapers and magazines published	1 (158)	231
Public libraries (with branches)	2 (159)	231
Museums	3 (160)	232
Art galleries	4 (161)	232
Theatres, music institutions, entertainment enterprises	5 (162)	232
Cinematography	6 (163)	233
Audience per 1000 population	wykres chart	234

TOURISM

Arrivals in and departures from Poland at the Polish border with countries outside the Schengen area	7 (164)	235
Arrivals of foreigners in Poland and departures of Poles abroad at the Polish border with countries outside the Schengen area in 2017	wykres chart	235
Participation of Polish residents aged 15 and more in tourist trips	8 (165)	236
Tourist accommodation establishments	9 (166)	237
Foreign tourists from selected countries accommodated in tourist accommodation establishments in Poland in 2017	wykres chart	238
Occupancy rate of bed places in tourist accommodation establishments by voivodship in 2017	wykres chart	239
Activity of the Polish Tourist and Sightseeing Society	10 (167)	239

SPORT

Sections and persons practising sports in sports clubs	11 (168)	240
Participation of Poland in the Olympic Games	12 (169)	241
Medals won at the Olympic Games	wykres chart	241
Participation of Poland in the Paralympic Games	13 (170)	242
Medals won at the Paralympic Games	wykres chart	242
Medals won by Polish competitors at the World and European Championships in 2017	14 (171)	243

12. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

NAUKA I TECHNIKA

Podmioty oraz pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej .....
Struktura pracujących (personelu wewnętrznego) w działalności badawczej i rozwojowej według dziedzin nauk .....
Struktura nakładów na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) .....
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) .....
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową w wybranych krajach (ceny bieżące) ...
Struktura pracujących (personelu wewnętrznego) i nakładów na działalność badawczą i rozwojową według województw w 2016 r. ....
Nadane stopnie naukowe .....
Członkowie Polskiej Akademii Nauk .....
Biblioteki naukowe .....
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe .....
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe według podmiotów zgłaszających .....
Wynalazki zgłoszone przez rezydentów do ochrony w Europejskim Urzędzie Patentowym na 1 milion ludności w wybranych krajach .....

SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Gospodarstwa domowe wyposażone w komputery i dostęp do Internetu .....
Osoby w wieku 16—74 lata korzystające z Internetu .....
Użytkownicy Internetu i abonenci stałego szerokopasmowego łącza internetowego na 1000 ludności w wybranych krajach ....
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-komunikacyjne
Przedsiębiorstwa korzystające z usług e-handlu i e-administracji według województw w 2016 r. ....

12. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

SCIENCE AND TECHNOLOGY

Entities and internal personnel in research and development	1 (172)	246
Structure of internal personnel in research and development by field of science	wykres chart	247
Structure of gross domestic expenditures on research and development (current prices)	wykres chart	247
Gross domestic expenditures on research and development (current prices)	2 (173)	248
Gross domestic expenditures on research and development in selected countries (current prices)	wykres chart	249
Structure of internal personnel and gross domestic expenditures on research and development by voivodship in 2016	wykres chart	250
Number of scientific degrees awarded	3 (174)	251
Members of the Polish Academy of Sciences	4 (175)	252
Scientific libraries	5 (176)	252
Resident patent applications and utility model applications	6 (177)	253
Resident patent applications and utility model applications by filing entities	wykres chart	253
Resident patent applications to the European Patent Office per million population in selected countries	wykres chart	254

INFORMATION SOCIETY

Households equipped with computers and Internet access	wykres chart	255
Persons aged 16—74 using the Internet	7 (178)	256
Internet users and fixed broadband Internet subscribers per 1000 population in selected countries	wykres chart	257
Enterprises using selected information and communication technologies	8 (179)	258
Enterprises using the service of e-commerce and e-administration by voivodship in 2016	wykres chart	258

Tabl.	Str.
Table	Page

13. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO. RYBOŁÓWSTWO

13. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY. FISHING

ROLNICTWO

AGRICULTURE

		Tabl. Table	Str. Page
Produkcja rolnicza (ceny bieżące)	Agricultural output (current prices)	1 (180)	261
Dynamika produkcji rolniczej w wybranych krajach w 2014 r. (ceny stałe)	Indices of agricultural output in selected countries in 2014 (constant prices)	wykres chart	262
Dynamika produkcji rolniczej (ceny stałe)	Indices of agricultural output (constant prices)	2 (181)	263
Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny bieżące)	Gross and market agricultural output (current prices)	3 (182)	263
Wskaźniki cen towarowej produkcji rolniczej	Price indices of agricultural market output ...	4 (183)	265
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.	Land use in agricultural holdings in 2017	wykres chart	265
Powierzchnia użytków rolnych	Agricultural land area	5 (184)	266
Zróżnicowanie gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych według grup obszarowych i województw w 2016 r.	Differentiation of private farms exceeding 1 ha of agricultural land by area groups and voivodship in 2016	wykres chart	267
Przeciętna powierzchnia gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych	Average area of private farm exceeding 1 ha of agricultural land	wykres chart	267
Powierzchnia zasiewów	Sown area	6 (185)	268
Struktura zasiewów w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych w 2017 r.	Structure of crops on private farms exceeding 1 ha of agricultural land in 2017	wykres chart	269
Zbiory i plony głównych ziemiopłodów	Major crop production and yields	7 (186)	270
Zbiory i plony warzyw	Vegetable production and yields	8 (187)	271
Zróżnicowanie plonów oraz udział województw w zbiorach głównych ziemiopłodów w 2017 r.	Yield differentiation and voivodship share in major crop production in 2017	wykres chart	272
Zbiory owoców	Fruit production	9 (188)	274
Bydło, trzoda chlewna i owce	Cattle, pigs and sheep	10 (189)	274
Bydło i trzoda chlewna na 100 ha użytków rolnych w wybranych krajach	Cattle and pigs per 100 ha of agricultural land in selected countries	wykres chart	275
Drób	Poultry	11 (190)	276
Produkcja ważniejszych produktów pochodzenia zwierzęcego	Production of major animal products	12 (191)	276
Produkcja ważniejszych produktów rolnych	Production of major agricultural products	wykres chart	277
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych	Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land	13 (192)	278
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products	14 (193)	278
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	Average procurement prices of major agricultural products	15 (194)	279
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	Average marketplace prices received by farmers	16 (195)	280

	Tabl. Table	Str. Page
Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych	Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of some agricultural products	17 (196) 280
Ciągniki rolnicze	Agricultural tractors	18 (197) 282
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers	19 (198) 282
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w wybranych krajach	Consumption of mineral or chemical fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in selected countries	wykres chart 283
ŁOWIECTWO	HUNTING	
Niektóre zwierzęta łowne	Selected game species	20 (199) 284
Odstrzał, odłów i zasiedlenie niektórych zwierząt łownych	Selected species of game shot, trapped and stocked	21 (200) 284
LEŚNICTWO	FORESTRY	
Powierzchnia gruntów leśnych	Forest land	22 (201) 285
Struktura powierzchni lasów według składu gatunkowego	Structure of forest area by composition of forests by species	wykres chart 286
Lesistość i pozyskanie drewna według województw w 2017 r.	Forest cover and removals by voivodship in 2017	wykres chart 287
Pozyskanie drewna	Removals	23 (202) 287
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	Renewals, afforestations and other forest breeding work	24 (203) 288
Ochrona lasów	Forest protection	25 (204) 289
Stan zdrowotny lasów	Forest condition	26 (205) 290
RYBOLÓWSTWO	FISHING	
Połowy ryb morskich i słodkowodnych	Sea and freshwater fish catches	27 (206) 291
Połowy ryb morskich i słodkowodnych na 1 mieszkańca w wybranych krajach	Sea and freshwater fish catches per capita in selected countries	wykres chart 292
14. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	14. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
PRZEMYSŁ	INDUSTRY	
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	Indices of sold production of industry (constant prices)	wykres chart 293
Produkcja sprzedana przemysłu	Sold production of industry	1 (207) 294
Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji i działów (ceny bieżące)	Sold production of industry by sections and divisions (current prices)	2 (208) 294

	Tabl. Table	Str. Page
Dynamika produkcji przemysłowej w wybranych krajach w 2017 r. (ceny stałe)	wykres chart	296
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	3 (209)	297
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu	4 (210)	298
Produkcja ważniejszych wyrobów	5 (211)	300
Bilans węgla kamiennego	6 (212)	306
Bilans węgla brunatnego	7 (213)	306
Bilans ropy naftowej	8 (214)	307
Bilans gazu ziemnego wysokometanowego	9 (215)	307
Bilans gazu ziemnego zaazotowanego	10 (216)	308
Bilans energii elektrycznej	11 (217)	308

BUDOWNICTWO

Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny stałe)	12 (218)	309
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny stałe)	wykres chart	310
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	13 (219)	310
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej	14 (220)	311
Struktura produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	wykres chart	311
Budynki oddane do użytkowania	15 (221)	312

CONSTRUCTION

Indices of construction and assembly production (constant prices)	12 (218)	309
Indices of construction and assembly production (constant prices)	wykres chart	310
Construction and assembly production (current prices)	13 (219)	310
Price indices of construction and assembly production	14 (220)	311
Structure of construction and assembly production by type of constructions (current prices)	wykres chart	311
Buildings completed	15 (221)	312

15. TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA

TRANSPORT

Sieć komunikacyjna	1 (222)	313
Linie kolejowe eksploatowane na 100 km ² powierzchni ogólnej (gęstość sieci) według województw w 2017 r.	wykres chart	314
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej (gęstość sieci) według województw w 2016 r.	wykres chart	314
Przewozy ładunków i pasażerów	2 (223)	315
Tabor kolejowy normalnotorowy	3 (224)	317
Morska flota transportowa	4 (225)	317
Ładunki załadowane i wyładowane oraz pojemność statków wchodzących do portów morskich	5 (226)	318
Ruch pasażerów w portach morskich	wykres chart	318
Tabor pływający śródlądowego transportu wodnego	6 (227)	319

15. TRANSPORT. POST AND TELECOMMUNICATIONS

TRANSPORT

Transport infrastructure	1 (222)	313
Railway lines operated per 100 km ² of total area (network density) by voivodship in 2017	wykres chart	314
Hard surface public roads per 100 km ² of total area (network density) by voivodship in 2016	wykres chart	314
Transport of goods and passengers	2 (223)	315
Standard gauge rolling stock	3 (224)	317
Maritime transport fleet	4 (225)	317
Goods loaded and unloaded as well as capacity of ships arrivals in seaports	5 (226)	318
Passenger traffic at seaports	wykres chart	318
Inland waterways transport fleet	6 (227)	319

		Tabl. Table	Str. Page
Wybrane dane o transporcie lotniczym rozkładowym	Selected data on scheduled air transport	7 (228)	319
Ruch pasażerów w portach lotniczych	Passenger traffic at airports	wykres chart	320
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	Registered road vehicles and tractors	8 (229)	321
Samochody osobowe zarejestrowane na 1000 ludności według województw w 2017 r.	Registered passenger cars per 1000 population by voivodship in 2017	wykres chart	321

POCZTA I TELEKOMUNIKACJA

Placówki pocztowe i listonosze .....
Niektóre usługi pocztowe .....
Abonenci telefoniczni, aparaty telefoniczne oraz połączenia telefoniczne .....
Abonenci telefoniczni na 1000 ludności w wybranych krajach .....

POST AND TELECOMMUNICATIONS

Post offices and postmen	9 (230)	322
Selected postal services	10 (231)	323
Telephone subscribers, telephone sets and telephone calls	11 (232)	323
Telephone subscribers per 1000 population in selected countries	wykres chart	324

16. HANDEL ZAGRANICZNY

Obroty handlu zagranicznego według głównych partnerów (ceny bieżące) .....
Dynamika importu i eksportu (ceny stałe) ....
Dynamika obrotów handlu zagranicznego w wybranych krajach w 2016 r. (ceny stałe) .....
Dynamika importu i eksportu oraz wskaźniki cen handlu zagranicznego .....
Obroty handlu zagranicznego według grup krajów (ceny bieżące) .....
Obroty handlu zagranicznego według wybranych krajów (ceny bieżące) .....
Import i eksport na 1 mieszkańca w wybranych krajach (ceny bieżące) .....
Import i eksport według sekcji SITC (ceny bieżące) .....

16. FOREIGN TRADE

Foreign trade turnover by main trading partners (current prices)	1 (233)	325
Indices of imports and exports (constant prices)	wykres chart	327
Indices of foreign trade turnover in selected countries in 2016 (constant prices)	wykres chart	328
Indices of imports and exports and price indices of foreign trade	2 (234)	329
Foreign trade turnover by groups of countries (current prices)	3 (235)	330
Foreign trade turnover by selected countries (current prices)	4 (236)	331
Imports and exports per capita in selected countries (current prices)	wykres chart	334
Imports and exports by SITC sections (current prices)	wykres chart	335

17. FINANSE

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw .....
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2017 r. ....
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw .....

17. FINANCE

FINANCES OF ENTERPRISES

Revenues, costs and financial result of enterprises	1 (237)	337
Revenues, costs and financial result of enterprises in selected sections in 2017	2 (238)	338
Current assets of enterprises	3 (239)	340

	Tabl. Table	Str. Page
Zobowiązania krótkoterminowe przedsiębiorstw	4 (240)	341
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	5 (241)	342
PIENIĄDZ I BANKI	MONEY AND BANKS	
Podaż pieniądza M3	M3 money supply	6 (242) 344
Struktura podaży pieniądza M3	Structure of M3 money supply	wykres chart 345
Bilans płatniczy Polski	Poland's balance of payments	7 (243) 346
Zadłużenie zagraniczne i oficjalne aktywa rezerwowe Polski	Foreign debt and official reserve assets of Poland	8 (244) 347
Srednie kursy niektórych walut obcych w Narodowym Banku Polskim	Average exchange rates of some currency of the National Bank of Poland	wykres chart 347
Stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego	Interest rates of the National Bank of Poland	9 (245) 348
Przychody, koszty i wynik finansowy banków	Revenues, costs and financial results of banks	10 (246) 348
RYNEK GIEŁDOWY	THE STOCK MARKET	
Obroty na Głównym Rynku Giełdy Papierów Wartościowych	Turnover value on the Main Market of the Warsaw Stock Exchange	11 (247) 351
Akcje i prawa do akcji na Głównym Rynku Giełdy Papierów Wartościowych	Shares and rights to shares on the Main Market of the Warsaw Stock Exchange ...	12 (248) 353
Giełdowa kapitalizacja spółek w relacji do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	Market capitalisation of the companies in relations to gross domestic product (current prices)	wykres chart 354
Kontrakty terminowe na Głównym Rynku Giełdy Papierów Wartościowych	Futures contracts on the Main Market of the Warsaw Stock Exchange	13 (249) 355
Obroty na rynku NewConnect Giełdy Papierów Wartościowych	Turnover value on the NewConnect market of the Warsaw Stock Exchange	14 (250) 355
Rynek skarbowych papierów wartościowych (Treasury BondSpot Poland)	Treasury securities market (Treasury Bond-Spot Poland)	15 (251) 357
Rynek instrumentów dłużnych Catalyst	Debt securities on the Catalyst market	16 (252) 357
ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ	INSURANCE COMPANIES	
Ogólny rachunek zysków i strat zakładów ubezpieczeń	General profit and loss account of insurance companies	17 (253) 359
Ubezpieczenia według rodzaju ryzyka	Insurance by type of risk	18 (254) 360
OTWARTE FUNDUSZE EMERYTALNE	OPEN PENSION FUNDS	
Przychody, koszty i wynik finansowy powszechnych towarzystw emerytalnych	Revenues, costs and financial results of general pension societies	19 (255) 365
Przychody, koszty i wynik finansowy otwartych funduszy emerytalnych	Revenues, costs and financial results of open pension funds	20 (256) 365
Aktywa otwartych funduszy emerytalnych	Assets of open pension funds	21 (257) 366

	Tabl. Table	Str. Page
Składki i odsetki przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartych funduszy emerytalnych	Contributions and interest transferred from the Social Insurance Institution to open pension funds	22 (258) 366
Stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych	Open pension funds rates of return	23 (259) 366
FINANSE PUBLICZNE	PUBLIC FINANCE	
Budżet państwa	The state budget	24 (260) 368
Budżet środków europejskich	The European funds budget	25 (261) 371
Państwowy dług publiczny	Public debt	26 (262) 372
Wydatki budżetu państwa według działów	State budget expenditure by division	27 (263) 373
Budżety jednostek samorządu terytorialnego	Local government units budgets	28 (264) 374
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca według województw w 2017 r.	Per capita expenditure of local government units budgets by voivodship in 2017	wykres chart 377
18. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	18. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
INWESTYCJE	INVESTMENTS	
Dynamika nakładów inwestycyjnych według rodzajów (ceny stałe)	Indices of investment outlays by type (constant prices)	wykres chart 379
Nakłady inwestycyjne	Investment outlays	1 (265) 379
Struktura nakładów inwestycyjnych według rodzajów (ceny bieżące)	Structure of investment outlays by type (current prices)	wykres chart 380
Nakłady inwestycyjne według sekcji (ceny bieżące)	Investment outlays by sections (current prices)	2 (266) 381
Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny stałe)	Indices of investment outlays (constant prices)	3 (267) 382
ŚRODKI TRWAŁE	FIXED ASSETS	
Dynamika wartości brutto środków trwałych według grup (ceny stałe)	Indices of gross value of fixed assets by groups (constant prices)	wykres chart 384
Wartość brutto środków trwałych	Gross value of fixed assets	4 (268) 384
Struktura wartości brutto środków trwałych według grup (bieżące ceny ewidencyjne)	Structure of gross value of fixed assets by groups (current book-keeping prices)	wykres chart 385
Wartość brutto i stopień zużycia środków trwałych	Gross value and degree of consumption of fixed assets	5 (269) 386
Dynamika wartości brutto środków trwałych (ceny stałe)	Indices of gross value of fixed assets (constant prices)	6 (270) 387
19. RACHUNKI NARODOWE	19. NATIONAL ACCOUNTS	
Dochód narodowy brutto (ceny bieżące)	Gross national income (current prices)	1 (271) 390
Tworzenie i wykorzystanie produktu krajowego brutto w 2017 r. (ceny bieżące)	Generation and use of gross domestic product in 2017 (current prices)	wykres chart 391

		Tabl. Table	Str. Page
Dynamika podstawowych kategorii makroekonomicznych w gospodarce narodowej (ceny stałe)	Indices of main macroeconomic categories in the national economy (constant prices)	2 (272)	392
Wskaźniki cen podstawowych kategorii makroekonomicznych w gospodarce narodowej	Price indices of main macroeconomic categories in the national economy	3 (273)	392
Dynamika produktu krajowego brutto w wybranych krajach w 2017 r. (ceny stałe)	Indices of gross domestic product in selected countries in 2017 (constant prices)	wykres chart	393
Dynamika produktu krajowego brutto (ceny stałe)	Indices of gross domestic product (constant prices)	wykres chart	394
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	Gross domestic product (current prices)	4 (274)	394
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według województw w 2016 r. (ceny bieżące)	Gross domestic product per capita by voivodship in 2016 (current prices)	wykres chart	395
Dynamika produktu krajowego brutto według sekcji (ceny stałe)	Indices of gross domestic product by sections (constant prices)	5 (275)	396
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w wybranych krajach (ceny bieżące)	Gross domestic product per capita in selected countries (current prices)	wykres chart	397
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	Institutional sectors and their relationships	schemat scheme	398
Udział sektorów instytucjonalnych w tworzeniu produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	Share of institutional sectors in generation of gross domestic product (current prices)	wykres chart	399
Popyt krajowy (ceny bieżące)	Domestic demand (current prices)	6 (276)	399
Relacja spożycia prywatnego i nakładów brutto na środki trwale do produktu krajowego brutto w wybranych krajach (ceny bieżące)	Relation of private consumption expenditure and gross fixed capital formation to gross domestic product in selected countries (current prices)	wykres chart	401
Relacja popytu krajowego do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	Relation of domestic demand to gross domestic product (current prices)	7 (277)	402
Dynamika popytu krajowego brutto (ceny stałe)	Indices of domestic demand (constant prices)	8 (278)	402
Relacja nadwyżki (+)/deficytu (-) oraz długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do produktu krajowego brutto w krajach Unii Europejskiej (ceny bieżące)	Relation of surplus (+)/deficit (-) and debt of the general government sector to gross domestic product in the European Union countries (current prices)	wykres chart	404

20. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

20. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON	Entities of the national economy recorded in the REGON register	1 (279)	406
Spółki zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych	Companies recorded in the REGON register by legal status	2 (280)	408

21. PRZEGLĄD MIĘDZYNARODOWY

21. INTERNATIONAL REVIEW

Powierzchnia Ziemi	Total area of the world	1 (281)	416
Największe wyspy świata	The largest islands of the world	2 (282)	417

		Tabl. Table	Str. Page
Najwyższe szczyty górskie kontynentów	The highest summits of the continents	3 (283)	418
Największe morza i zatoki świata	The largest seas and gulfs of the world	4 (284)	420
Najdłuższe rzeki świata	The longest rivers of the world	5 (285)	420
Największe jeziora świata	The largest lakes of the world	6 (286)	422
Powierzchnia i ludność świata	Total area and population of the world	7 (287)	423
Powierzchnia, ludność i stolice krajów świata	Total area, population and capital cities of the countries of the world	8 (288)	423
Powierzchnia, ludność i stolice terytoriów niesamodzielnych	Total area, population and capital cities of the dependent territories	9 (289)	432
Niektóre wskaźniki społeczno-gospodarcze świata	Selected indices of socio-economic world development	10 (290)	436
Zbiory i produkcja światowa wybranych artykułów rolnych	World production of selected agricultural products	11 (291)	443
Zbiory i plony ziemiopłodów w 2016 r.	Crop production and yields in 2016	wykres chart	444
Produkcja światowa ważniejszych wyrobów przemysłowych	World production of principal industrial products	12 (292)	445
Udział i miejsce Polski w świecie	Poland in the world	13 (293)	445
Udział i miejsce Polski w Europie	Poland in Europe	14 (294)	446
Polska w Unii Europejskiej w 2017 r.	Poland in the European Union in 2017	15 (295)	447

Skorowidz alfabetyczny

Liczby oznaczają strony. Kreski oznaczają powtórzenie wyrazów poprzedniego hasła; liczba kresek odpowiada liczbie kolejno powtarzających się wyrazów (bez przyimków, zaimków i spójników).

A

Abonament za radio i telewizję 186
Abonenci radiowi 460, 461, 474, 475, 487
— telefoniczni 324, 437, 447, 450
— telefonií przewodowej (patrz Standardowe łącza główne)
— — ruchomej 323, 324, 437, 450, 466, 467, 478, 479
— telewizyjni 460, 461, 474, 475, 487
Absolwenci 134, 201—204, 207, 209—211, 213, 214, 458, 459, 472, 473
Administracja państwowa 63
— publiczna 63
— — i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 410
— samorządu terytorialnego 63
Administrowanie i działalność wspierająca 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 409
Adopcje 84, 228
Akcje 351, 353, 356
Akt oskarżenia 78
Aktywa 366
— obrotowe przedsiębiorstw 340
— o wyjątkowej wartości, przyrost 400
Aktywność ekonomiczna ludności 118—120
Akumulacja brutto 391, 392, 400, 402, 403, 468, 469, 478, 479
—, relacja do produktu krajowego brutto 402
Aluminium 304
Ambulatoria 93
Amoniak 38
Aparat fotograficzny cyfrowy 173, 174
Aparaty telefoniczne, publiczne 323
Apteki 94, 223
Aresztowani 92
Areszty śledcze 91
Artykuły konsumpcyjne (patrz Towary)
— żywnościowe (patrz Towary)
Asesorzy 79, 82
Asystenci rodziny 226
— sędziów 82
Autobusy 313, 321
Automat pralniczy 172, 174
Autostrady 313, 450

B

Banki 348, 349
Barki 319
Bary 177

Bataty 443
Bawełna 443
Baza noclegowa turystyki 237, 474, 475
Benzyna 185, 302
Bezpieczeństwo publiczne 74, 75
Bezrobotni 118—121, 134—137, 157, 452, 453, 483
— w szczególnej sytuacji na rynku pracy 134, 135, 137
— zarejestrowani 134—137, 452, 453, 483
—, zasiłki 135, 157
Biblioteki 94, 231, 252
—, czytelnicy 231, 252
—, księgozbiór 94, 231, 252, 460, 461, 474, 475
—, wypożyczenia 231, 252, 474, 475
—, zbiory specjalne 252
Bierni zawodowo 118, 120, 122
Bilans płatniczy 346
Bilanse materiałowe 306—308
Bilety 186
Brona państwowa, zawieszana 186, 281
Broszury 231
Budownictwo 119, 124, 125, 127—129, 132, 146, 148, 309—312, 338—342, 381, 382, 386, 388, 395, 396, 406, 409, 448, 450, 451, 464, 465
— mieszkaniowe 380, 381
Budynki i budowle 309—312, 379, 380, 384, 385
— gospodarstw rolnych 312
—, kubatura 312, 464, 465, 476, 477
— mieszkalne 312, 386, 464, 465, 476, 477
— niemieszkalne 312
Budżet państwa 368—370, 373, 468, 469
— środków europejskich 371, 373
Budżety gospodarstw domowych 161—174
— jednostek samorządu terytorialnego 374—377
Buraki 184, 264, 268, 270, 271, 273, 277—279, 443—446, 460, 461, 474, 475
Bydło 264, 274—276, 279, 280, 445, 446, 462, 463, 488, 489

C

Cebula 184, 271
Cegła 186, 303
Cement 186, 280, 281, 303, 445—447, 464, 465, 476, 477
Centralne ogrzewanie 185, 193
Ceny 179—186
— detaliczne towarów i usług 183—186
—, relacje 280, 281
— skupu 278, 279
— targowiskowe 280
—, wskaźniki cen 147, 152, 168, 180—183, 196, 265, 298, 299, 311, 329, 392, 449, 454, 455, 484

Chemikalia 302, 303, 335
Chleb 183
Chłodziarki 172
— i zamrażarki 179, 185, 304, 476, 477
Chłopcy 85
Choroby 107, 108, 132, 223, 224
Chóry 233
Ciągniki 186, 280—282, 305, 321, 462, 463, 466, 467, 489
Cieleta 264, 276, 279, 280
Clo 368
Cudzoziemcy 214, 235
Cukier 169, 184, 301, 445—447, 464, 465, 470, 471, 476, 477
Cyna 445
Cynk 30, 445
Czekolada 178, 184
Czyny karalne 76, 84, 85

D

Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych 403, 404, 451
Defoliacja 290, 291
Dekanat 115
Demoralizacja 84, 85
Dentyści 93, 219, 458, 459, 472, 473
Diagnostyki laboratoryjne 219
Diecezje 116
Dług gwarantowany 372
— państwowy publiczny 370, 372, 373
— —, relacje do produktu krajowego brutto 373
— sektora instytucji rządowych i samorządowych 403, 404, 451
— zagraniczny 347
Dochody 138—145, 159, 346, 368, 371, 374, 375, 468, 469
— budżetów jednostek samorządu terytorialnego 374, 376
— budżetu państwa 368, 373, 468, 469
— w sektorze gospodarstw domowych 139, 141—145, 159
— z tytułu własności 141
Dochód gospodarstw domowych 165, 167
— narodowy brutto 390
— z zagranicy 390
Domy studenckie 216
— i zakłady pomocy społecznej 229
Dorośli skazani 87—90
Dorzeczka 21, 22, 33
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293—295, 298, 299, 338—342, 381, 382, 386, 387, 406, 408
Dotacje 369, 375, 376
Drewno 287, 462, 463, 476, 477
Drogi ekspresowe 313
— publiczne 313, 314, 466, 467, 471
— wodne śródlądowe 313
Drób 184, 264, 276, 279
Drukarka wielofunkcyjna 173, 174
Drzewostany 288—291
Duchowni 114—116

Działalność finansowa i ubezpieczeniowa 124, 126—128, 130, 146, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
— profesjonalna, naukowa i techniczna 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
— związana z kulturą, rozrywką i rekreacją 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 410
Dzieci 84, 108, 217, 225—229, 486, 487
Dziedziny nauk 247, 251, 252
Dzienni opiekunowie 226

E

Edukacja 124, 126—128, 130, 147, 148, 160, 166, 182, 183, 381, 382, 387, 388, 407, 410, 449, 456—459
— i wychowanie 199—217
Egzekucje komornicze 84
Eksport 306—308, 325—335, 441, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479
— wyrobów wysokiej techniki 451
Elektrownie 306, 308
Emeryci i renciści 149, 150, 454, 455
Emerytury i renty 149—152, 157, 165, 454, 455
Emigracja 96, 452, 453
Emigranci 112
Emisja gazów cieplarnianych 39, 448
— zanieczyszczeń powietrza 38, 39, 481
Energia cieplna 305
— elektryczna 185, 188, 189, 305, 308, 439, 445—447, 456, 457, 464, 465, 470, 471, 476, 477
—, odbiorcy 188
— pierwotna (pozyskanie) 445—447, 450

F

Farmaceuci 93, 219
Filharmonie 233
Filmy 233
Finanse przedsiębiorstw 336—342
— publiczne 367—377
Fizjoterapeuci 219
Flota morską transportową 317, 466, 467
Fundusze 47
Funkcjonariusze 74
— służby więziennej 92, 93

G

Gabinety stomatologiczne 93
Galerie sztuki 232
Gastronomia 177
Gaz 30, 185, 188, 189, 193, 300, 307, 308, 445, 456, 457, 470, 471
—, odbiorcy 188
Gazety i czasopisma 186, 231

Gęstość zaludnienia 65, 68, 69, 95, 99, 424—436, 447, 482
Gminy 54—57, 61, 64—66
Gospodarstwa domowe 161—174, 188, 189, 191, 255, 307, 308, 344, 450, 456, 457, 468—471, 478, 479
— —, wyposażenie 172—174, 450
— indywidualne w rolnictwie 123, 125, 261, 263, 266—271, 274, 276, 282, 488
Górnictwo i wydobywanie 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293, 294, 297, 298, 338—342, 381, 382, 386, 387, 394, 396, 406, 408, 450
Góry, szczyty 19, 20, 418, 419
Granice Polski 17, 18
Grubizna 287, 288, 462, 463, 476, 477
Grunty 28, 29, 265, 266, 285
— leśne 28, 29, 265, 285, 490
— orne 28
— rolne 28, 29, 265, 266
— ugorowane 265, 266
—, zagospodarowanie 29
— pod zasiewami 265, 266, 268, 269, 460, 461, 488
— zdewastowane i zdegradowane 29, 480
— zrekrutowane 29
Grzywny 89

H

Handel i gastronomia 175—179
—, naprawa pojazdów samochodowych 124, 125, 127—129, 146, 148, 338—342, 381, 382, 386, 388, 395, 396, 406, 409
— zagraniczny 325—335, 468, 469
Herbata 184, 443
HIV 224
Holowniki 319
Hospicja 221
Hotele 237

I

Igrzyska olimpijskie 241
— paraolimpijskie 242
Imigracja 96, 452, 453
Imigranci 112
Import 306—308, 325—335, 440, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479
Indeks kosztów zatrudnienia 448
Indeksy giełdowe 353
Informacja i komunikacja 124, 126—128, 130, 146, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
Infrastruktura komunalna 187—190, 456, 457
— transportu 311, 313
Inspekcja Handlowa; działalność 78
Instytucje muzyczne 232, 233
Instytuty badawcze 246, 248, 252, 253
— naukowe 246, 248
— naukowo-badawcze 81
Internaty i bursy 216
Internet 255—258, 437, 450
Inwestycje 340, 346, 379—382, 460, 461, 464—469, 478, 479

Inwestycje portfelowe 346
— zagraniczne, bezpośrednie 346, 347
Izby chorych 93
— mieszkalne 191, 192, 194, 456, 457, 472, 473
— przyjęć, szpitale 222

J

Jaja 169, 184, 264, 276, 277, 279, 280, 443, 462, 463, 470, 471, 474, 475
Jałówki 280
Jaskinie 20, 43
Jednostki administracji centralnej (rządowej) 202—204
— badawczo-rozwojowe 252
— kościelne 114, 115
— naukowe 253
— podziału terytorialnego 64—69
— samorządu terytorialnego 54—57, 64—67, 202—204, 374—377
— —, organy wykonawcze 55, 57
— zbożowe 278
Jeziora 23, 33, 422
Jęczmień 263, 268, 270, 278—280, 443, 445, 446, 474, 475
Języki, nauczanie 205—207
Jogurty 169

K

Kadencje ławników sądowych 83
— Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 49
— Sejmu i Senatu 49, 51—53
Kakao 443
Kamera wideo 173
Kanalizacja 187, 188
Kanały 23
Kapusta 184, 271
Karta Dużej Rodziny 226
Kary 89—91
Kasze i ziarna zbóż 169, 178
Kauczuk 443
Kawa 184, 443
Kina 233, 460, 461, 474, 475, 487
Kluby dziecięce 225
— i koła poselskie 52
— senackie 53
— sportowe, ćwiczący, sekcje 240
Kobiety 51, 56, 57, 72, 74, 79, 92, 93, 95, 97—100, 107—114, 118, 120, 134—136, 149, 209—211, 213, 214, 251, 252, 447, 448, 452, 453, 482
Koks i półkoks 302
Komisje sejmowe i senackie 53
Komornicy sądowi 81
— —, działalność 84
Komputery 173, 174, 255, 258, 304, 450
Komunikacja miejska 316, 466, 467
Koncerty 232, 233
Konie 276, 280
Kontynenty 416—442
Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 227

Kopaczka do ziemniaków 186, 281
 Korekta z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-
 -rentowych 145
 Korzystający z noclegów 237
 Koszty 127, 128, 339, 349, 359, 365
 — banków 349
 — finansowe 337, 339, 365
 — otwartych funduszy emerytalnych 365
 — powszechnych towarzystw emerytalnych 365
 — pracy 127, 128
 — uzyskania przychodów 337, 339
 — zakładów ubezpieczeń 359
 Kościoły 114—116
 Kraje 18, 73, 101, 105, 109, 119, 121, 171, 181, 215,
 235, 238, 249, 254, 257, 262, 275, 283, 292, 296,
 324—326, 328, 330—334, 393, 397, 401, 404,
 417—435
 Krajowa Administracja Skarbowa, działalność 78
 Kredyty 341
 Krowy 274, 280
 Krwiodawstwo 223
 Książki i broszury wydane 231
 Księża 114, 116
 Kuchenka mikrofalowa 172, 174
 Kukurydza 268, 270, 272, 278, 279, 443—446
 Kultura 231—234, 460, 461
 Kuratorzy 82
 Kursy walut 347
 — zawodowe 94

L

Lasy 43, 44, 265, 285—291, 462, 463, 476, 477,
 490
 — ochronne 43, 44
 —, zdrowotność 290
 Łądy 416
 Leczeni 221, 222, 458, 459, 472, 473, 487
 Lecznictwo uzdrowiskowe 221
 Lekarze 93, 219, 458, 459, 472, 473
 Len 443
 Lesistość 286, 287, 462, 463
 Leśnictwo 285—291, 460—463
 Linie kolejowe 313, 314, 466, 467, 490
 — komunikacji miejskiej 313
 Listonosze 322
 Lochy 274
 Lokomotywy, typy 317
 Lotnicze pogotowie ratunkowe 222
 Ludność 65—69, 95—113, 118—120, 177, 187, 191,
 423—436, 445—447, 452, 453, 481, 482, 484
 — aktywna zawodowo 118—120, 163, 436, 448
 — korzystająca z oczyszczalni ścieków 36, 37, 187,
 481
 — krajów 101, 105, 109, 423—431
 — miast 96, 98—100, 102, 104, 106—108, 110, 111,
 113, 423—435, 452, 453, 482
 — na podstawie bilansów 96—100, 102, 103, 452,
 453
 — — spisów 95, 191
 — świata 423
 — wsi 95, 98—100, 102, 104, 106—108, 110, 111,
 113

Ł

Ładunki 315, 316, 318
 Ławnicy 83
 Łazienka 193
 Łączność 160, 166, 182, 183
 Łąki 28, 265, 266
 Łowiectwo 284
 Łóżka, hospicja 221
 —, sanatoria 221
 —, szpitale 93, 221, 222, 458, 459, 472, 473, 487

M

Makaron i produkty makaronowe 168, 178, 183
 Małżeństwa 104, 106, 470, 471
 Marchew 184, 271
 Margaryna 178, 184, 301
 Masło 169, 178, 184, 301, 445, 470, 471, 476, 477
 Masowce 317
 Maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia 248,
 379, 380, 384, 385
 Mąka 169, 178, 183
 Medale zdobyte 241—244
 Metale 304
 Metan 30
 Metro 313
 Metropolie 116
 Mężczyźni 85, 88, 95, 97—100, 107—113, 118, 120,
 134—136, 149, 448, 482
 Miasta 36, 64—67, 98—100, 102, 104, 106—108,
 110, 111, 113, 116, 118, 174, 187—189, 191—196,
 206, 216, 217, 220, 223, 256, 312, 323
 — na prawach powiatu 54—57, 64—67
 — świata 423—435
 Miedź 30, 300, 304, 445—447
 Miejsca, domy studenckie 216
 —, — i zakłady pomocy społecznej 229
 —, internaty i bursy 216
 —, kina 233, 474, 475
 —, kluby dziecięce 225
 —, młodzieżowe ośrodki socjoterapii 208
 —, — — wychowawcze 208
 — noclegowe 237, 474, 475, 487
 —, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze 208
 — pasażerskie 319
 —, przedszkola 216
 —, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze 208
 —, teatry i instytucje muzyczne 474, 475
 —, żłobki 225
 Miejscowe zagrożenia 75
 Mieszanki paszowe 186, 280, 281
 — zbożowe 268, 270, 278
 Mieszkania 160, 191—196, 456, 457, 472, 473, 484,
 485
 — w budowie 194
 — chronione 229
 —, formy własności 193—195
 — oddane do użytkowania 194—196, 456, 457, 472,
 473, 485
 —, użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki ener-
 gii 160, 166, 182

Mieszkania, wyposażenie 193
—, — mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego 160, 166, 182, 183
—, zaludnienie 191, 192
— zamieszkałe 191
—, zasoby 191—193, 456, 457, 472, 473, 484
Mieszkańcy domów i zakładów pomocy społecznej 229
Mięso 169, 178, 184, 276—279, 300, 438, 443, 446, 450, 462, 463, 470, 471, 474, 475
Migracje ludności 96, 111, 112, 452, 453
— —, saldo 483
— —, wewnętrzne 111, 483
— —, zagraniczne 96, 112, 483
Misje i operacje pokojowe Wojska Polskiego 73
Mistrzostwa świata i Europy 243, 244
Mleko 169, 184, 264, 276—279, 301, 443, 446, 450, 462, 463, 470, 471, 474, 475, 489
Młodzież niekontynuująca nauki 449
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii 208
— — wychowawcze 208
Mniejszości narodowe i etniczne oraz regionalne, szkolnictwo 205
Morza 420, 421
Motele 237
Motocykl, skuter i motorower 172, 321
Muzea, wystawy, zwiedzający 232
Mydło 179, 186, 303

N

Nabiał 169, 184
Nadwyżka operacyjna brutto 141
— sektora instytucji rządowych i samorządowych 404, 451
Najwyższa Izba Kontroli, działalność 61, 62
Nakłady bieżące 248
— brutto na środki trwałe 400—403, 451, 468, 469, 478, 479
— na działalność badawczą i rozwojową 247—250, 449
— inwestycyjne 248, 379—382, 460, 461, 464—469, 478, 479
— — na środki trwałe 47, 48, 379, 380
Należności 340
Napoje alkoholowe 176, 178, 180, 182, 184
— — i wyroby tytoniowe 160, 166, 176, 177, 180, 182, 454, 455
— bezalkoholowe 166, 180, 182
Natura 2000, obszary 44
Nauczyciele 93, 200, 217
Nauka i technika 245—254
Nawozy mineralne lub chemiczne 186, 280—283, 303, 445, 462—465, 489
— wapniowe 282, 489
Nianie 225
Nieczystości ciekłe 189
Nieletni 76, 84—86
Niemowlęta 104, 108
Niepełnosprawni 135, 217, 228, 229, 242, 244
Nieużytki 28
Noclegi 237, 238
Nośniki energii 166, 182, 306—308

O

Obciążenia 338, 339
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej 309—311
— noclegowe 237
Obligacje 357
Obrabiarki 305, 464, 465
Obrona narodowa 71—73
Obroty handlu zagranicznego 325, 326, 328, 330—333, 468, 469
Obsługa długu publicznego 370
— rynku nieruchomości 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych 40—44
Obuwie 182, 185, 302, 464, 465, 476, 477
Oceany 420, 421
Ochrona lasów 289
— środowiska 28—48
— zdrowia 93, 219—224, 458, 459
Oczyszczalnie ścieków 36, 37, 187
Oczyszczanie ścieków 34—36
Odbiorniki radiofoniczne 179, 464, 465, 476, 477
— telewizyjne 173, 174, 179, 186, 304, 464, 465, 476, 477
Oddziały przedszkolne 216, 217
— szpitalne ratunkowe 222
Odkurzacze 185, 304
Odiów zwierząt łownych 284
Odnowienia, lasy 288, 462, 463
Odpady 45, 46, 481
— komunalne 189, 190, 448
Odpływy wód 31
Odstrzał zwierząt łownych 284
Odszkodowania 131, 154, 362, 363
Odzież 185, 301
— i obuwie 160, 166, 182, 449
Oferty pracy 135, 137
Ofiary śmiertelne 75, 129—131, 322
Oficjalne aktywa rezerwowe 346, 347
Ogórki 271
Ograniczenie wolności 89
Ogrody przydomowe 265, 266
Okopowe (rośliny) 270, 271
Oleiste (rośliny) 268, 270
Oleje napędowe 186, 280, 281, 302
— opałowe 302
— i tłuszczowe 169, 184
Oliwki 443
Olów 30, 445
Opady atmosferyczne 25—27, 31
Operator wyznaczony 322
Opery i operetki 233
Opieka nad dziećmi 225—228
— zdrowotna i pomoc społeczna 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 410
Opiniotwórcze zespoły sądowych specjalistów 81, 82
Opłata skarbową 374
Opłaty na rzecz właścicieli 182
Opróżnienie lokali mieszkalnych 84
Organizacje społeczne i stowarzyszenia 202—204
— wyznaniowe 202—204
— i zespoły eksterytorialne 407, 410

Orkiestry 233
Orzeczenia sądów 84—91
Orzeszki ziemne 443
Oskarżenie (prywatne, publiczne) 87
Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu 449
— fizyczne 139, 141—143, 193—195, 253
— prowadzące działalność gospodarczą 406, 407
— ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 207
Oszczędności brutto 145
Ośrodki leczenia odwykowego 221
— rehabilitacyjne dla narkomanów 221
— rewalidacyjno-wychowawcze 208
Otwarte fundusze emerytalne 365, 366
Owce 274, 276, 277, 279
Owies 268, 270, 278, 443
Owoce 169, 184, 264, 274, 277, 278, 443, 470, 471
Ozon, zawartość w atmosferze 39, 40

P

Paczki pocztowe 323
Paliwa 185, 186, 300, 302, 306—308, 335
Państwowa Inspekcja Pracy, działalność 133
— Straż Łowicka, działalność 78
— — Pożarna, działalność 75
Papier 302, 445—447
Papierosy 184, 301, 470, 471
Papiery wartościowe 351, 353, 355—357
Parafie 114, 115
Parki krajobrazowe 42
— narodowe 40, 41
Pasażerowie 316, 318, 320, 466, 467, 478, 479
Pastewne (rośliny) 268—271
Pastwiska 28, 265, 266
Patenty 253
Pchaczce 319
Pedagodzy 82
Pensjonaty 237
Piaski i żwir 30
Piecza zastępcza 226—228
Pieczywo 168, 301
Pielęgniarki 219, 458, 459, 472, 473
Pieniądz gotówkowy w obiegu 344, 345
Piwo 178, 184, 301
Placówki gastronomiczne 176, 177
— opiekuńczo-terapeutyczne 228
— opiekuńczo-wychowawcze 228
— pocztowe 322, 466, 467, 478, 479, 491
— pomocy społecznej 229
— wsparcia dziennego 226
— wychowania przedszkolnego 216, 486
Plony ziemniaków 270—273, 460, 461
Płec 79, 85, 88, 92, 93, 95, 97—100, 107—114, 118, 120, 134—136, 149, 209—211, 213, 214, 452, 453, 482
Pobierający emeryturę lub rentę 163, 454, 455
Pobór wody 31
Pocztą i telekomunikacją 322—324, 466, 467
Podatek akcyzowy 368
— dochodowy 349, 359, 365, 368, 374

Podatek od nieruchomości 374
— rolny 374
— od towarów i usług 368
Podatki od dochodów, majątku itp. 141
— pośrednie 368
— od produktów pomniejszone o dotacje do produktów 391, 399
Podaż pieniądza 344, 345
Podmioty w działalności badawczej i rozwojowej 246, 248
— gospodarcze 253, 309
— gospodarki narodowej 405—410, 491
Podregiony 68, 69
Podręczniki szkolne 231
Podroby 462, 463, 470, 471, 474, 475
Pogłowie zwierząt 274, 276, 445, 446
Pogrzeb, sprawienie 230
Pojazdy do transportu publicznego 305
— zarejestrowane 321
Policja 74, 246, 248, 252, 253
—, działalność 76—78
Polska Akademia Nauk 246, 248, 252, 253
Połowy 291, 292, 462, 463, 476, 477
Położenie geograficzne Polski 17
Położone 219
Pomidory 271
Pomniki przyrody 43
Pomoc doraźna 222
— społeczna 225—230
Popyt krajowy 391, 392, 399, 400, 402, 403, 468, 469, 478, 479
— —, relacja do produktu krajowego brutto 402
Porady ambulatoryjne 220, 221, 472, 473, 487
Porty lotnicze 320
— morskie 318, 466, 467
Posiłek 230
Posłowie 51, 52
Postępowania w sprawach o przestępstwa 78
Powiaty 54, 56, 57, 64, 66, 67, 374—377
Powierzchnia gruntów leśnych 28, 29, 265, 285, 490
— — ornych 28
— krajów 423—431
— lasów 43, 44, 285, 286, 289, 462, 463, 476, 477, 490
— mieszkań 191—193, 195, 485
— — oddanych do użytkowania 195, 456, 457, 472, 473, 485
— nieużytków 28
— Polski 17, 18, 28, 445—447, 470, 471, 480
— o szczególnych walorach przyrodniczych 40—44, 481
— świata 416, 423
— terytoriów niesamodzielnych 432—435
— użytków rolnych 28, 29, 265, 266, 460, 461, 470, 471
— województw 65, 480
— wód 17, 21—24, 28
— zasiewów 265, 266, 268, 269, 460, 461, 488
— Ziemi 416
Powietrze, temperatura 25—27
—, zanieczyszczenia 38, 39, 481
Pozbawienie wolności 90
Pozostający w utrzymaniu 163
Pozostała działalność usługowa 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 410

Pozyskanie drewna (grubizny) 287, 462, 463, 476, 477
 Pożary 75, 290
 Praca, czas pozostawiania bez pracy 136, 483
 —, przyuczynny niepodjemowania 122
 —, staż 136
 —, warunki 132, 133
 —, wypadki 129—131
 Pracodawcy i pracujący na własny rachunek 123, 125, 139, 141—143
 Pracownicy cywilni 72—74, 92, 93
 — medyczni 93, 219, 458, 459, 472, 473
 — ochrony zdrowia 93, 219, 222
 Pracujący 118—120, 124—126, 139, 141—143, 162, 246, 247, 250, 448, 452, 453, 462—467, 470, 471, 483
 Praktyki lekarskie 220, 221
 Pralki 179, 185, 304, 476, 477
 Produkcja budowlano-montażowa 309—311, 464, 465, 476, 477
 — energii elektrycznej 305, 308, 445—447, 464, 465, 476, 477
 — filmowa 233
 — globalna 391, 392
 — produktów pochodzenia zwierzęcego 264, 276, 277, 462, 463, 474, 475
 — rolnicza 261—265, 276, 277, 460, 461, 474, 475
 — — globalna 261, 263, 264
 — — końcowa 261, 263, 460, 461
 — — towarowa 261, 263, 264, 460, 461, 474, 475
 — sprzedana budownictwa 309, 450, 490
 — przemysłu 293—299, 439, 450, 464, 465, 476, 477, 490
 — wyrobów przemysłowych 300—305, 445—447, 464, 465, 476, 477
 — żywności 438
 Produkt krajowy brutto 390—397, 399, 401—404, 442, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479, 491
 — — — według parytetu siły nabywczej 397, 451
 Produkty rolne 276, 277
 Profesorowie 251
 Prokuratorzy 79
 Prokuratury 79
 —, działalność 76—78, 80
 Promieniowanie jonizujące 47
 Promy 316, 317
 Prosięta 280
 Proso 443
 Proszek do prania 185
 Przeciętny pobyt chorego (w zakładach lecznictwa) 222
 Przedmioty trwałego użytkowania 172—174
 Przedsiębiorstwa 255, 258, 337—342, 344, 406, 407
 — estradowe 232, 233
 Przedstawienia i koncerty 232, 233
 Przedszkola 216, 217
 Przegład międzynarodowy 411—451
 Przejścia graniczne 235
 Przekazy pocztowe 323
 Przeladunek (załadunek, wyladunek) 318
 Przemysł 119, 123, 125, 127—129, 132, 146, 148, 293—308, 338—342, 381, 382, 386, 387, 394, 396, 406, 408, 448, 451, 464, 465

Przemysłowe (rośliny) 264, 268, 269
 Przepięstwa 76—78, 85, 89—90
 Przesyłki kurierskie 323
 — listowe 323, 478, 479
 Przetwory mięsne 178
 Przetwórstwo przemysłowe 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293—295, 297—299, 338—342, 381, 382, 386, 387, 394, 396, 406, 408, 450
 Przewodnicy turystyczni 239
 Przewozy ładunków 315, 316, 466, 467, 478, 479
 — pasażerów 316, 466, 467, 478, 479
 Przychodnie 220
 Przychody 145, 177, 306—308, 337, 338, 346, 348, 349, 359, 366
 — banków 348, 349
 — z całokształtu działalności 337, 338
 — z działalności gastronomicznej 177
 — finansowe 337, 338, 365
 — otwartych funduszy emerytalnych 365
 — powszechnych towarzystw emerytalnych 365
 — ze sprzedaży 315, 322, 337, 338
 — zakładów ubezpieczeń 360
 Przyjazdy cudzoziemców 235
 Przyrost naturalny 96, 103—105, 447, 470, 471, 483
 — rzeczywisty 96
 Pszenica 263, 268, 270, 272, 278—281, 443—446, 460, 461, 474, 475
 Pszenżyto 268, 270, 278, 279
 Punkty apteczne 223
 — biblioteczne 231
 — gastronomiczne 177
 — przedszkolne 216, 217
 Pyły i gazy 38, 39

R

Rachunek bieżący 346
 — finansowy 346
 — kapitałowy 346
 — wykorzystania dochodów w sektorze gospodarstw domowych 145
 Rachunki narodowe 389—404, 468, 469
 Radni organów jednostek samorządu terytorialnego 56, 57
 Ratownictwo medyczne 222
 Ratownicy 75, 222
 Redukcja pyłów i gazów 39, 481
 Referendarze sądowi 82
 Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej 221
 Regiony i makroregiony 68
 Rekreacja i kultura 160, 166, 182, 183, 449
 Restauracje 177
 — i hotele 160, 166, 182, 183, 449
 Rezerwy przyrody 41
 Rezydenci 113
 Rodzinne domy dziecka 227
 Rodziny wspierające 226
 — zastępcze 227
 Rolnictwo 259—283
 —, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo 119, 123, 125, 127—129, 146, 148, 381, 382, 386, 387, 394, 396, 406, 408, 448, 451

Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo 460—463
Rolnicy indywidualni 150—152, 154, 454, 455
Ropa naftowa 30, 300, 307, 445
Rowery 172, 179, 185, 305
Rozchody 145, 306—308
Rozliczenia międzyokresowe 340
Rozwody 104, 106, 470, 471
Ruch pasażerów 318, 320
Rudy metali 30
Rurociągi 311, 313
Rybołówstwo 291, 292, 462, 463
Ryby 169, 178, 184, 291, 292, 462, 463, 476, 477
Rynek giełdowy 351—357
— pracy 117—137, 452, 453
Ryż 168, 183, 443, 444
Rzecznik Praw Obywatelskich 59, 60
Rzeczowe środki obrotowe, przyrost 400
Rzeki 22, 33, 420, 421
Rzepak i rzepik 270, 273, 278, 279, 443

S

Sady 28, 266
Saldo obrotów handlu zagranicznego 325, 326, 330
— wymiany produktów z zagranicą 391
Sale projekcyjne 233
Samobójstwa 107, 110
Samochody ciężarowe 305, 321
— osobowe 172, 174, 179, 185, 305, 321, 447, 450, 464—467, 476—479
Samoloty 319
Samorządowe kolegia odwoławcze 61—63
Sanatoria 221
Sądownictwo 81—83
Schronienie 230
Seanse w kinach 233
Sejm 49—53
Sektory instytucjonalne 139, 141—145, 159, 160, 398—400, 402—404
—, —, — sektorów gospodarstw domowych 139, 141—145, 159, 160, 398—400, 402, 468, 469, 478, 479
—, —, — instytucji finansowych 398—400
—, —, — niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych 398, 399
—, —, — rządowych i samorządowych 398—400, 402—404
—, —, — przedsiębiorstw niefinansowych 398—400
Senat 49—53
Senatorowie 51—53
Separacja 104
Sery i twarogi 169, 178, 184, 301
Sędziowie 82
Siano 270, 271, 280
Siarka 30, 300
Sieć gazowa 187—189, 193, 456, 457, 470, 471
— kanalizacyjna 34, 36
— komunikacyjna 187, 188, 313, 456, 457
— osiedleńcza 102
— wodociągowa 31, 187, 188, 456, 457, 470, 471
Sieroty 228

Siewniki 281, 305
Sizal (włókno agawy) 443
Skargi 58, 60
Skazani za przestępstwa 87—90, 92
Sklepy 177, 484
Składowiska kontrolowane 189
Skup jaj 279
— mleka 278, 279, 489
— produktów rolnych 278, 279, 462, 463
— zbóż 278, 279
Skup żywca 278, 279, 462, 463, 489
Słoma 270, 271
Służba więzienna 92, 93
Soja 443
Sołectwa 64
Sól 30, 184, 300
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze 208
Społeczeństwo informacyjne 255—258
Sport 240—244
Spożycie 146, 158—160, 168, 169, 391, 392, 399—403, 468—471, 478, 479
— prywatne 399, 401, 402, 451
— publiczne 400, 402
—, relacja do produktu krajowego brutto 402, 451
— w sektorze gospodarstw domowych 145, 159, 160, 399, 402, 449, 468, 469, 478, 479
Spółdzielnie 406, 407
Spółki 406—410
Sprawy w sądach 83
Sprzedaż detaliczna towarów 176, 177, 454, 455, 470, 471
— hurtowa 176
— w placówkach gastronomicznych 176, 177
Stacje meteorologiczne 25, 26
— naukowo-badawcze 26
— paliw 177
Stal 304, 445—447, 464, 465, 476, 477
Stan (jakość) wód 32—34
Standardowe łącza główne 323, 437, 447
Starosta powiatowe 61
Statki, nośność, pojemność i wiek 317—319
Stolice państw 423—435
Stołówki 177
Stopa bezrobocia 118, 120, 121, 135, 137, 448, 452, 453, 483
Stopień zużycia środków trwałych 386, 387
Stopnie naukowe 251
Strajki, strajkujący 132, 452, 453
Straty 306—308, 337—339, 349, 365
Straż Graniczna, działalność 78
— Leśna Lasów Państwowych, działalność 78
— pożarna, państwowa, ochotnicza 75
Strączkowe (rośliny) 268, 270, 278
Strefa euro 447—451
Studenti 201, 204, 207, 212—215, 449, 458, 459, 472, 473
Subwencje 369, 375
Surowce chemiczne 30
— energetyczne 30, 300, 306—308, 445—447
— metaliczne 30
— skalne 30
Szkoły 94, 199—207, 209—216, 246, 248, 252, 253, 456—459, 472, 473, 485, 486
Szlaki turystyczne 239
Szpitale 93
Szpitalne oddziały ratunkowe 222

Ś

Ścieki 34—36
Środki transportu 379, 380, 384, 385
— trwałe 384—388, 460, 461, 464—469, 478, 479
— wychowawcze lub poprawcze 86
Świadczenia emerytalne i rentowe 149—152
— pomocy społecznej 230
— rodzinne 155
— społeczne 142, 149—157
— z ubezpieczeń społecznych 142, 149—154, 165, 454, 455
— zdrowotne ratownictwa medycznego 222
Świadczenie wychowawcze 156
Świat 420—431, 436—445

T

Tabor kolejowy 317
— śródlądowego transportu wodnego 319
Tarcica 302, 464, 465
Teatry i instytucje muzyczne 232, 233, 460, 461, 474, 475
Tektura 302, 445—447
Telefon komórkowy 172, 174
Telefoniczne łącza główne 323, 437, 447, 466, 467, 478, 479, 491
— połączenia wychodzące 323
Tereny komunikacyjne 28, 29
— mieszkaniowe (osiedlowe) 28, 29
— przemysłowe 28, 29
Terms of trade 329
Terytoria niesamodzielne 432—435
Terytorialna struktura kraju 64—69
Terytorium 17
Tlenek, tlenki 38, 39
Tłuszcze i oleje 462, 463, 470, 471, 476, 477
Towary 166, 176, 178, 179, 335, 454, 455, 470, 471
— konsumpcyjne 176, 178, 179, 470, 471
— niekonsumpcyjne 176
— niezwyńnościowe 176, 179
— i usługi 180—186
— — konsumpcyjne 166, 180—186, 454, 455, 484
— — niekonsumpcyjne 180, 186
Transfery bieżące 142
Transport 160, 166, 182, 183, 313—322, 466, 467
— i gospodarka magazynowa 124, 126—128, 130, 132, 146, 148, 315, 381, 382, 386, 388, 407, 409
— kolejowy 315, 316, 466, 467, 478, 479
— lotniczy 315, 316, 319, 320
— morski 315, 316, 318, 466, 467
— rurociągowy 315
— samochodowy 315, 316, 466, 467, 478, 479
— śródlądowy wodny 315, 316, 319
Trasy lotnicze 319
Trwanie życia 109, 110
Trybunał Konstytucyjny, wyroki i postanowienia 58
Trzcina cukrowa 443
Trzoda chlewna 264, 274—276, 279, 280, 445, 446, 462, 463, 489
Turystyka 234—239
Tworzywa sztuczne 303
Tytuły naukowe 251

U

Ubezpieczenia 358—363
—, polisy 360, 361
— społeczne 149—154, 373, 454, 455
— —, składki 141, 142
— —, świadczenia 142, 149—154, 454, 455
Uczestnicy studiów doktoranckich 214, 216
Uczniowie, szkoły 94, 201—207, 209—211, 216, 456—459, 472, 473, 485, 486
Ugrupowania gospodarcze 330, 447—451
Ukarani 91, 92
Układ pionowy powierzchni 19
Umorzenia spraw 78, 87
Uniewinnienia sądowe 87, 91
Urodzenia żywe 96, 103, 104, 447, 470, 471
Urządzenia komunalne 187, 188
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej, kablowej lub naziemnej cyfrowej 173, 174
Urzednicy 79, 82
Urzędy marszałkowskie 61
— wojewódzkie 61
Ustónecznienie 25
Usługi 119, 166, 448, 451
— medyczne 185
— pocztowy i telekomunikacyjny 322—324
— pomocy społecznej 230
— transportowe 186
Uszkodzenie drzew 290, 291
Utrzymujący się z niezarobkowych źródeł 163
Użytki ekologiczne 28, 42
— kopalne 28, 29
— rolne 28, 29, 265, 266, 460—463, 470, 471, 488, 489
Użytkowanie gruntów 28, 265, 266

W

Wagony kolejowe, rodzaje 305, 317
Waluty państw 347
Wartość dodana brutto 391, 392, 394—396, 399, 451
Warunki naturalne 17—27
— pracy 129—133
Warszawa 169, 184, 264, 268, 271, 277, 278, 443, 470, 471
Wełna 276, 279, 443, 474, 475
Wędliny 178, 184, 301
Węgiel 30, 185, 280, 281, 300, 306, 445—447, 464, 465, 476, 477
— brunatny 30, 300, 306, 445—447
— kamienny 30, 185, 280, 281, 300, 306, 445—447, 464, 465, 476, 477
Wiatr, prędkość 25
Widzowie w kinach 233, 460, 461, 474, 475, 487
— w teatrach i instytucjach muzycznych 232, 233, 460, 461, 474, 475
Wiek ludności 97—101, 109, 110, 112, 119, 120, 135, 204, 217, 436, 452, 453
— —, nieprodukcyjny 97, 100, 101
— —, poprodukcyjny 100
— —, produkcyjny 97, 100, 101, 120, 122, 452, 453
— —, przedprodukcyjny 100

Wielokrotnie karani 92
 Wierni (wyznawcy) 114—116
 Wies 36, 98—100, 102—104, 106—108, 110, 111, 113, 118, 174, 188, 191—196, 206, 216, 217, 220, 223, 231, 233, 256, 312, 323, 456, 457
 Wino 178, 184, 301, 445
 Włókna chemiczne 445
 Włókniste (rośliny) 268
 Wodociągi 34, 187—189, 193, 456, 457, 470, 471
 Województwa 23, 29, 35, 40—42, 46, 54, 56, 57, 64—69, 77, 86, 89, 131, 137, 143, 212, 239, 250, 258, 267, 272, 287, 314, 321, 374—377, 395, 480—491
 Wojsko Polskie 71—73
 Wolontariusze 228
 Wódki 178, 184, 301
 Wskaźniki cen (patrz Ceny)
 — emerytur i rent 152, 454, 455
 — poziomu kosztów 342
 — rentowności obrotu 342
 — towarowej produkcji rolniczej 265
 — wolumenu 329
 — wykrywalności sprawców przestępstw 77
 — wynagrodzeń 147, 454, 455
 — wypadkowości 129, 130
 — zatrudnienia 118, 120, 448
 Wspieranie rodziny 226
 Współczynnik aktywności zawodowej 118—120, 448
 — dziecięści 106
 — reprodukcji 106
 Wybory do organów jednostek samorządu terytorialnego 54, 55
 — do Parlamentu Europejskiego 51
 — Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 50
 — do Sejmu i Senatu 50
 Wychowanie przedszkolne 199, 201, 216, 217
 Wychowanie, interwencyjne ośrodki preadopcyjne 228
 —, młodzieżowe ośrodki socjoterapii 208
 —, — — wychowawcze 208
 —, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze 208
 —, placówki opiekuńczo-terapeutyczne 228
 —, — opiekuńczo-wychowawcze 228
 —, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze 208
 Wycieczki turystyczne 239
 Wydajność pracy 448
 Wydatki budżetu państwa 369, 370, 373, 468, 469
 — budżetów jednostek samorządu terytorialnego 376, 377
 — gospodarstw domowych 166, 167
 Wydawnictwa 231
 Wydziały sądowe 81
 Wyjazdy do fałszywych alarmów 75
 — w kraju i za granicę 236
 — zespołów ratownictwa medycznego 222
 Wykroczenia 92
 Wykształcenie ludności 124, 136, 449
 — osób młodych 449
 — posłów i senatorów 52
 — radnych 56
 — zatrudnionych 72, 74, 92
 Wynagrodzenia 63, 72, 74, 79, 82, 93, 145—149, 376, 454, 455, 484
 — i inne dochody związane z pracą najemną 141

Wynagrodzenie, przeciętne miesięczne 63, 72, 74, 79, 82, 93, 146—149
 Wynałazki, wzory użytkowe 253, 254
 Wynik finansowy 339, 349, 359, 365
 Wypadki drogowe 322
 —, ofiary 75, 322
 — przy pożarach 75
 — przy pracy 129—131
 Wyroby przemysłowe 300—305, 445—447, 464, 465, 476, 477
 — tekstylne 301
 Wyspy 417
 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293—295, 297, 299, 338—342, 381, 382, 386, 387, 394, 396, 406, 408, 450
 Wyznania religijne 114—116

Z

Zaburzenia psychiczne 224
 Zachorowania 223, 224
 Zadłużenie zagraniczne 347
 Zagrożenie ubóstwem 170, 171, 448
 Zakaz prowadzenia pojazdów 91
 Zakłady karne 91
 — dla nieletnich 81, 82
 — opiekuńczo-lecznicze 221
 — pielęgnacyjno-opiekuńcze 221
 — ubezpieczeń 359
 — uciążliwe dla czystości powietrza 39
 Zakwaterowanie i gastronomia 124, 126—128, 130, 146, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
 Zalesienie 286, 288
 Zapasy 306—308, 340
 Zasadzenie zwierząt łownych 284
 Zasiłki 135, 153—155, 157, 230
 Zasoby drewnne 288
 — kopalin 30
 — mieszkaniowe zamieszkałe i niezamieszkałe 191—193, 456, 457, 472, 473, 484
 — wodne 31, 32
 Zatok i 17, 18, 420
 Zatrucia 224
 Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy 123, 125, 452, 453
 Zatrudnienie 63, 72, 74, 79, 82, 92, 93, 125, 126, 132, 149
 Zawodnicy sportowi 241, 242
 Zbiorniki i stopnie wodne 24
 Zbiornikowce 317
 Zbiory owoców 274
 — warzyw 271
 — zbóż 270, 271, 438, 443, 450
 — ziemiopłodów 270—274, 438, 443—446, 450, 460, 461, 474, 475
 Zboża 263, 268—272, 277—281, 438, 443—446, 450
 — podstawowe 263, 268, 270, 271, 278, 443—446, 460, 461, 470, 471, 474, 475, 488
 Zdrowie 160, 166, 182, 183, 449
 Zespoły pieśni i tańca 233
 — przyrodniczo-krajobrazowe 43

Zespoły ratownictwa medycznego 221
— trakcyjne elektryczne 317
— wychowania przedszkolnego 216, 217
Zestaw kina domowego 173
— do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku 172
Zgony 96, 103, 107, 109, 447, 470, 471
— niemowląt 104, 108, 483
— według przyczyny 107, 108
Ziemniaki 169, 184, 264, 268—271, 273, 277—281, 443—446, 460, 461, 474, 475
Zlewiska 21
Zmywarka do naczyń 172, 174, 304
Zobowiązania krótkoterminowe przedsiębiorstw 342
Zużycie energii elektrycznej 189, 308, 439, 456, 457, 464, 465, 470, 471
— gazu 189, 307, 308, 456, 457, 470, 471
— nawozów mineralnych lub chemicznych 282, 283, 462, 463, 489
— paliw 306—308
— pośrednie 391, 392
— ropy naftowej 307, 464, 465
— surowców energetycznych 439
— węgla 306
Zużycie wody 189, 456, 457, 470, 471
Zwalczanie szkodników lasów 289
Zwierzęta chronione 44

Zwierzęta gospodarskie 274—276, 280, 462, 463, 488, 489
— łowne 284
Zysk 337—339, 349, 359

Ż

Żrebięta 280
Źródła finansowania deficytu budżetu państwa 370
— — działalności badawczej i rozwojowej 247
— promieniowania 47
— zanieczyszczeń 38

Ż

Żelazko 187
Żłobki 225
Żołnierze 71—73
Żyto 263, 268, 270, 272, 278—280, 443—446, 460, 461, 474, 475
Żywiec rzeźny 264, 276, 278, 279, 462, 463, 474, 475, 489
Żywność 166, 168, 169, 178, 182—184, 335
— i napoje bezalkoholowe 160, 166, 176, 180, 182, 449, 454, 455

Index

A

- Abroad travelling 235, 236
Accident rate 129, 130
Accidents at work 129—131
Accommodation and catering 124, 126—128, 130, 146, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
Accusation (private, public) 87
Acquittals, court 87, 91
Activities of extraterritorial organisations and bodies 407, 410
Activity rate 118—120, 448
Actual increase 96
Actual rentals for housing 182
Addiction recovery centres 221
Adherents, faithful 114—116
Adjustment for the change in pension entitlements 145
Administrative and support service activities 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 409
Admission room 222
Adoption 84, 228
Adults sentenced 87—90
Afforestation 286, 288
Age of population 97—101, 109, 110, 112, 119, 120, 135, 204, 217, 436, 452, 453
Age of population, non-working 97, 100, 101
Age of population, post-working 100
Age of population, pre-working 100
Age of population, working 97, 100, 101, 120, 122, 452, 453
Agricultural land, area 28, 29, 265, 266, 460—463, 470, 471, 488, 489
Agricultural output (production) 261—265, 276, 277, 438, 460, 461, 474, 475
Agricultural tax 374
Agriculture 259—283, 460—463
Agriculture, forestry and fishing 119, 123, 125, 127—129, 146, 148, 381, 382, 386, 387, 395, 396, 406, 408, 448, 451, 460—463
Air pollutants 38, 39
Air rescue, medical 222
Air routes 319
Air temperature 25—27
Air transport 315, 316, 319, 320
Aircraft 319
Airports 320
Alcoholic beverages 176, 178, 180, 182, 184
Alcoholic beverages, tobacco 160, 166, 176, 177, 180, 182, 454, 455
Allowances 135, 153, 154, 157
Aluminium 304
Ambulatory departments 93
Ammonia 38
Animals for slaughter 264, 276, 278, 279, 462, 463, 474, 475, 489
Animals, protected 44
Appointed operator 322
Arable land, area 28, 29
Area of special nature value 40—44, 481
Arrivals of foreigners 235
Art galleries 232
Arts, entertainment and recreation 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 410
Assessors 79, 82
Assets 340, 366
Assistance of judges 82
Atmospheric precipitation 25—27, 31
Audience in cinemas 233, 460, 461, 474, 475, 487
Audience in theatres and music institutions 232, 233, 460, 461, 474, 475
Automatic washing machine 172, 174, 304

B

- Balance of crude oil 307
Balance of electricity 308
Balance of hard coal 306
Balance of lignite 306
Balance of natural gas 307, 308
Balance of payments 346
Banks 348, 349
Barges 319
Barley 263, 268, 270, 278—280, 443, 445, 446, 474, 475
Bars 177
Basic cereals 263, 268, 270, 271, 278, 443—446, 460, 461, 470, 471, 474, 475, 488
Bathroom 193
Bed places, tourism 237, 239
Beds, boarding-schools 216
Beds, dormitories 216
Beds, hospice 221
Beds, hospitals 93, 221, 458, 459, 472, 473, 487
Beds, sanatoria 221
Beer 178, 184, 301
Beetroots (sugar beets) 184, 264, 268, 270, 271, 273, 277—279, 443—446, 460, 461, 474, 475
Benefits 135, 153—155, 157, 230
Bicycles 172, 179, 185, 305
Bill of indictment 78
Blood donation 223
Boarding houses 237
Boarding-schools 216
Bonds 357
Books and pamphlets published 231
Books loans 231, 252, 474, 475
Border crossings 235
Border Guard, proceedings 78
Borders of Poland 17, 18
Boys 84
Bread 168, 183, 301
Brick 186, 303
Buildings and structures 309—312, 379, 380, 384, 385
Buildings, non-residential 312
Buildings, residential 312, 386
Bulk cargo ships 317

Burial 230
Buses 313, 321
Butter 169, 178, 184, 301, 445, 470, 471, 476, 477

C

Cabbage 184, 271
Calls of emergency rescue team 222
Calves 264, 276, 279, 280
Canals 23
Canteens 177
Capital account 346
Capital cities 423—435
Care and education centres 228
Care and therapy centres 228
Carrots 184, 271
Cases in courts 83
Cases of prosecutor's offices 80
Casualties during fires 75
Catering 177
Catering establishments 176, 177
Cattle 264, 274—276, 279, 280, 445, 446, 462, 463, 488, 489
Causes of deaths 107, 108
Caverns (caves) 20, 43
Cement 186, 280, 281, 303, 445—447, 464, 465, 476, 477
Central (government) administration units 202—204
Cereal mixed 268, 270, 278
Cereal units 278
Cereals 263, 268—272, 277—281, 438, 443—446, 450
Championships, world and European 243, 244
Changes in inventories 400
Changes in valuables 400
Cheese and curd 169, 178, 184
Chemical fibres 445
Chemical raw materials 30
Chemicals 302, 303, 335
Child-raising benefit 156
Childcare for children 225—228
Children 84, 108, 217, 225—229, 486, 487
Children's clubs 225
Chocolate 178, 184
Choirs 223
Chronic medical care homes 221
Church units 114, 115
Churches 114—116
Cigarettes 184, 301, 470, 471
Cinemas 233, 460, 461, 474, 475, 487
Cities (see Urban areas)
Cities of the world 424—435
Cities with powiat status 55—58, 64—67
Civil engineering works 309—311
Civilian employees 72—74, 92, 93
Claims (see Compensations)
Clergy 114—116
Clothing 185
Clothing and footwear 160, 166, 182, 301, 449
Cocoa 443
Coffee 184, 443
Coke and semi-coke 303
Committees of the Sejm and Senate 53
Communication 160, 166, 182, 183, 466, 467
Companies 406—410
Compensations (claims) 131, 154, 362, 363
Competitors 241, 242
Complaints 58, 60
Compound feedingstuffs 186, 280, 281
Computers 173, 174, 255, 258, 304, 450
Concerts 232, 233
Constitutional Tribunal, verdicts and decisions 58
Construction 119, 124, 125, 127—129, 132, 146, 148, 309—312, 338—342, 381, 382, 386, 388, 395, 396, 406, 409, 448, 450, 451, 464, 465
Construction and assembly production 309—311, 464, 465, 476, 477
Consultative staff of judicial specialists 81, 82
Consumer goods 176, 178, 179, 470, 471
Consumer goods and services 166, 180—186, 454, 455, 484
Consumer price indices 449
Consumers of electricity 188
Consumers of gas 188
Consumption (final consumption expenditure) 145, 158—160, 168, 169, 391, 392, 399—403, 468, 469, 478, 479
Consumption of crude oil 307, 464, 465
Consumption of electricity 189, 308, 439, 450, 456, 457, 464, 465, 470, 471
Consumption of fixed assets 386, 387
Consumption of gas 189, 307, 308, 456, 457, 470, 471
Consumption of mineral or chemical fertilizers 282, 283, 462, 463, 489
Consumption of power raw materials 439
Consumption of water 189, 456, 457, 470, 471
Consumption, private 399, 401, 402, 451
Consumption, public 400, 402
Consumption, relation to gross domestic product 402, 451
Continents 416—442
Controlled landfill sites 189
Convicts 87—90, 92
Cooperatives 406, 407
Copper 30, 300, 304, 445—447
Correctional measures 86
Cost level indicator 342
Costs 337, 339, 349, 359, 365
Costs of banks 349
Costs of general pension societies 365
Costs of insurance companies 359
Costs of obtaining revenues 337, 339
Costs of open pension funds 365
Cotton 443
Councillors, educational level 56
Councillors of organs of local government units 56—58
Countries 18, 73, 101, 105, 109, 119, 121, 171, 181, 215, 235, 238, 249, 254, 257, 262, 275, 283, 292, 296, 324—326, 328, 330—334, 393, 397, 401, 404, 417—435
Countries, area 423—431
Courier consignments and direct mail 323
Court division officials 82
Court professional probation officers 82
Court receivers 81, 84
Courts 81
Courts, adjudications 84—91

Cows 274, 280
 Credits 341
 Crimes 76—78, 85, 88—90
 Crop yields 270—273, 460, 461
 Crops 270—274, 438, 443—446, 450, 460, 461, 474, 475
 Crude oil (petroleum) 30, 300, 307, 445
 Cubic volume of buildings 312, 464, 465, 476, 477
 Cucumbers 271
 Culture 231—234, 460, 461
 Currency 347
 Currency exchange rates 347
 Currency in circulation 344, 345
 Current account 346
 Current assets of enterprises 340
 Current taxes on income, wealth, etc. 141
 Customs duties 368

D

Dairy products 169, 184, 301
 Damaged trees 290, 291
 Day carers 225
 Day-support centres 226
 Deaths 96, 103, 107, 108
 Debt, guaranteed 372
 Debt of the general government sector 403, 404, 451
 Decanates 115
 Deficit of the general government sector 403, 404, 451
 Defoliation 290, 291
 Degree of consumption of fixed assets 386, 387
 Demoralization 84, 85
 Dental (stomatological) consultations 220, 221
 Dental practices 220, 221
 Dentists 93, 219, 458, 459, 472, 473
 Dependent territories, area 432—435
 Dependents 163
 Deputies 51, 52
 Deputies and senators, educational level 52
 Deputy clubs and groups 52
 Detoxification centres 221
 Devastated and degraded land 29, 480
 Diesel oil 186, 280, 281, 302
 Digital camera 173, 174
 Dioceses 116
 Direct investment 346, 347
 Disabled persons (handicapped) 135, 217, 228, 242, 244
 Discontinuances 78, 87
 Diseases 107, 108, 132, 223, 224
 Dishwasher (dish washing machine) 172, 174, 304
 Divorces 104, 106, 470, 471
 Doctors 93, 219, 458, 459, 472, 473
 Domestic demand 391, 392, 399, 400, 402, 403, 468, 469, 478, 479
 Domestic demand, relation to gross domestic product 402
 Domestic outgoing telephone calls 323
 Domestic trips 236
 Dormitories 216
 Drainage areas and drainage basins 21, 22, 33
 Dues 341

Durable goods 172—174
 Dwelling stocks inhabited and uninhabited 191—193, 456, 457, 472, 473, 484
 Dwellings 191—196, 484
 Dwellings completed 194—196, 456, 457, 472, 473, 485
 Dwellings completed, useful floor area 195
 Dwellings fitted 193
 Dwellings, furnishings, household equipment and routine household maintenance 160, 166, 182, 183
 Dwellings, housing, water, electricity, gas and other fuels 166, 182
 Dwellings inhabited 191
 Dwellings protected 229
 Dwellings, type of ownership 193—195
 Dwellings under construction 194
 Dwellings, useful floor area 191—193, 195, 485

E

Early leavers from education and training 449
 Ecological areas 28, 42
 Economic activity of the population 118—120
 Economic entities 253, 309
 Economic groupings 330, 447—451
 Economically active persons 118—120, 163, 436, 448
 Economically inactive persons 118, 120, 122
 Edible animal fats 462, 463, 470, 471, 476, 477
 Education 124, 126—128, 130, 147, 148, 160, 166, 182, 183, 199—217, 381, 382, 387, 388, 407, 410, 449, 456, 457
 Educational or correctional measures 86
 Eggs 169, 184, 264, 276, 277, 279, 280, 443, 462, 463, 470, 471, 474, 475
 Election of the President of the Republic of Poland 50
 Elections to organs of local government units 54, 55
 Elections to the European Parliament 51
 Elections to the Sejm and Senate 50
 Electric railcars 317
 Electricity 185, 188, 189, 305, 308, 439, 445—447, 456, 457, 464, 465, 470, 471, 476, 477
 Electricity, gas and other fuels 182
 Electricity, gas, steam and air conditioning supply 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293—295, 297, 299, 338—342, 381, 382, 386, 387, 394, 396, 406, 408, 480, 450
 Elevations 19
 Emergency medical services 222
 Emergency rescue teams 222
 Emigrants 112
 Emigration 96, 452, 453
 Emission of air pollutants 38, 39, 481
 Employed persons 118—120, 124—126, 139, 141—143, 162, 452, 453, 462—467, 470, 471, 483
 Employees hired on the basis of an employment contract 123, 125, 452, 453
 Employees of health care 93
 Employers and own-account workers 123, 125, 139, 141—143
 Employment 79, 82, 92, 93, 125, 126, 132, 149, 246, 247, 250, 448
 Employment rate 118, 120, 448
 Encumbrances 338, 339

Enforcement 84
 Enterprises 255, 258, 337—342, 344, 406, 407
 Entertainment enterprises 232, 233
 Entities of the national economy 405—410, 491
 Entities in research and development 246, 248
 Environment 17—27
 Environmental protection 28—48
 Equipment for reception and reproduction of sound 172
 Euro area 447—451
 European funds budget 371, 373
 Excise tax 368
 Excursions 239
 Expenditure of the state budget 369, 370, 373, 468, 469
 Expenditures, capital 248
 Expenditures, current 248
 Expenditures in households 166, 167
 Expenditures of local government units budgets 376, 377
 Exports 306—308, 325—335, 441, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479
 Expressways 313
 External balance of goods and services 391

F

Facilities of in-patient health care 221
 Facilities of out-patient health care 220
 Facilities, tourism 237, 474, 475
 Fallow land 265, 266
 False alarms 75
 Family assistants 226
 Family-based foster care coordinator 227
 Family benefits 155
 Family support 226
 Farm buildings 312
 Farmers 150—152, 154, 454, 455
 Fatalities 75, 322
 Feed (plants) 268—271
 Feed root plants 270, 271
 Females (women) 51, 56—58, 72, 74, 79, 92, 93, 95, 97—100, 107—114, 118, 120, 134—136, 149, 209—211, 213, 214, 251, 252, 447, 448, 452, 453, 482
 Ferries 316, 317
 Fertility rate 106
 Fertilizers, lime 489
 Fertilizers, mineral or chemical 186, 280—283, 303, 445, 462—465, 489
 Fibrous (plants) 268
 Fields of science 247, 251, 252
 Films 233
 Final agricultural output 261, 263, 460, 461
 Finances of enterprises 336—342
 Financial account 346
 Financial and insurance activities 124, 126—128, 130, 146, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
 Financial costs 337, 339, 365
 Financial result 337, 339, 349, 359, 365
 Financial revenues 337, 339, 365
 Fines 89
 Fire service, state, volunteer 35
 Fires 75, 290
 First-aid 222

Fish 169, 178, 184, 291, 292, 462, 463, 476, 477
 Fish catches 462, 463, 476, 477
 Fishing 291, 292, 462, 463
 Fixed assets 384—388, 468, 469
 Fixed assets, degree of consumption 386, 387
 Fixed assets, gross value 384—388, 460, 461, 464—469, 478, 479
 Flax 443
 Flour 169, 178, 183
 Food 166, 168, 169, 178, 182—184, 335
 Food and non-alcoholic beverages 160, 166, 176, 180, 182, 449, 454, 455
 Food production 438
 Food stands 177
 Footwear (shoes) 182, 185, 302, 464, 465, 476, 477
 Foreign debt 347
 Foreign departures 235
 Foreign direct investment 451
 Foreign language (education) 205—207
 Foreign trade 325—335, 468, 469
 Foreign trade turnover 325, 326, 328, 330—333, 468, 469
 Foreign trade turnover, balance 325, 326, 330
 Foreigners 214, 235
 Forest area 43, 44, 285, 286, 289, 462, 463, 476, 477, 490
 Forest condition 290
 Forest cover 286, 287, 462, 463
 Forest Guard of State Forests, proceedings 78
 Forest land 28, 29, 265, 285, 490
 Forest protection 289
 Forestry 285—291, 460—463
 Forests 43, 44, 265, 285—291, 462, 463, 476, 477, 490
 Forests, protective 43, 44
 Foster care 227, 228
 Foster families 227
 Foster homes 227
 Fruit 169, 184, 264, 274, 277, 278, 443, 470, 471
 Fruit production 274
 Fuel oils 302
 Fuels 30, 185, 186, 300, 302, 306—308, 335
 Fuels, consumption 306—308
 Fuels (power raw materials) 306—308, 439, 445—447
 Functionaries 74
 Funds 48, 345, 369

G

Game shot 284
 Game species 284
 Game stocked 284
 Game trapped 284
 Gas 30, 185, 188, 189, 193, 300, 307, 308, 445, 456, 457, 470, 471
 Gas supply system (network) 187—189, 193, 456, 457, 470, 471
 Gasoline (see Petrol)
 Geographic location of Poland 17
 Gminas 54—58, 61, 64—66
 Goods 166, 176, 178, 179, 315, 316, 318, 335, 454, 455, 470, 471
 Goods and services 180—186, 454, 455
 Goods loaded and unloaded 318, 466, 467

Graduates, school-leavers 134, 201—204, 207,
 209—211, 213, 214, 458, 459, 472, 473
 Grants 369, 375, 376
 Greenhouse gas emission 39, 448
 Groats and cereal grains 169, 178
 Gross agricultural output 261, 263, 264
 Gross capital formation 391, 392, 400, 402, 403,
 468, 469, 478, 479
 Gross capital formation, relation to gross domestic
 product 402
 Gross disposable income 139, 142—145, 159
 Gross domestic expenditures on research and de-
 velopment activity 247—250, 449
 Gross domestic product 390—397, 399, 401—404,
 442, 446, 447, 451, 468, 469, 478, 479, 491
 Gross domestic product according to purchasing
 power parity 398, 451
 Gross fixed capital formation 400—403, 451, 468,
 469, 478, 479
 Gross national income 390
 Gross saving 145
 Gross value added 391, 392, 394—396, 399, 451
 Groundnuts in shell 443
 Growing stock of standing wood 288
 Gulfs 17, 18, 421

H

Hard coal 30, 185, 280, 281, 300, 306, 445—447,
 464, 465, 476, 477
 Hay 270, 271, 280
 Health 160, 166, 182, 183, 449
 Health care 93, 219—224, 458, 459
 Health centres (see Out-patient departments)
 Health resort treatment 221
 Heat energy 305
 Heating of dwellings 185, 193
 HIV 224
 Home theatre system 173
 Homes of social welfare 229
 Horses 276, 280
 Hospice 221
 Hospital emergency ward 222
 Hospitals 93, 221
 Hotels 237
 Household budgets 161—174
 Household equipment 172—174, 449
 Households 161—174, 188, 189, 191, 255, 307,
 308, 344, 450, 456, 457, 468—471, 478, 479
 Households' final consumption expenditure 399,
 402, 449, 468, 469, 478, 479
 Human health and social work activities 124, 126—
 128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 410
 Human Rights Defender 59, 60
 Hunting 284

I

Immigrants 112
 Immigration 96, 452, 453
 Imports 306—308, 325—335, 440, 446, 447, 451,
 468, 469, 478, 479

Imprisonment 90
 Income, foreign 390
 Income of households 165, 167
 Income of the households sector 138—145, 159
 Income of the households sector, employees 139,
 141—143
 Income of the households sector, gross operating
 surplus 141
 Income of the households sector, gross primary
 141
 Income of the households sector, property income
 141
 Income of the households sector, recipients of non-
 earned income sources 139, 141—143
 Income of the households sector, recipients of retire-
 ment and other pensions 139, 141—143
 Income (revenue) 346, 348, 371, 374, 375
 Income tax 349, 359, 365, 368, 374
 Indices of retirement and other pensions 152, 454,
 455
 Indices of stock market 353
 Indices of wages and salaries 147, 454, 455
 Indirect taxes 368
 Industrial areas 28, 29
 Industrial crops 264, 268, 269
 Industrial products 300—305, 445—447, 464, 465,
 476, 477
 Industry 119, 123, 125, 127—129, 132, 146, 148,
 293—308, 338—342, 381, 382, 386, 387, 394,
 396, 406, 408, 448, 451, 464, 465
 Infant deaths 104, 108, 483
 Infants 104, 108
 Infirmaries 93
 Information and communication 124, 126—128, 130,
 146, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
 Information society 255—258
 Inland waterway transport 315, 316, 319
 Inland waterway transport fleet 319
 Inland waterways 313
 In-patients (patients) 221, 222, 458, 459, 472, 473,
 487
 Insolation 25
 Institutional sector of financial corporations 398—
 400
 Institutional sector of general government 398—400,
 402—404
 Institutional sector of households 139, 141—145,
 159, 160, 398—400, 402, 468, 469, 478, 479
 Institutional sector of non-financial corporations
 398—400
 Institutional sector of non-profit institutions serving
 households 398, 399
 Institutional sectors 139, 141—145, 159, 160, 398—
 400, 402—404
 Insurance 358—363
 Insurance companies 359
 Insurance policies 360, 362
 Intermediate consumption 391, 392
 International review 411—451
 Internet 255—258, 437, 450
 Inter-period settlements 340
 Investments 340, 346, 379—382, 460, 461, 464—
 469, 478, 479
 Ionizing radiation 47
 Iron 185
 Islands 417

J

Job offers 135, 137
Judges 82
Juvenile institutions 81, 82
Juveniles 76, 84—86

L

Laboratory diagnosticians 219
Labour costs 127, 128
Labour costs index 448
Labour market 117—137, 452, 453
Labour productivity 448
Lakes 23, 33, 422
Land 28, 29, 265, 266, 285
Land, management 29
Land use 28, 265, 266
Lands 416
Landscape parks 42
Landscape-nature complexes 43
Large Family Card 226
Lay judges 83
Lead 30, 445
Letters mailed 323, 478, 479
Liabilities of enterprises 341
Libraries 94, 231, 252
Libraries, borrowers (readers) 231, 252
Libraries, loans 231, 252
Libraries, special collection 252
Library collections 94, 231, 252, 460, 461, 474, 475
Library service points 231
Life expectancy 109, 110
Life-long learning 449
Lignite 30, 300, 306, 445—447
Liquid waste 189
Live births 96, 103, 104, 447, 470, 471
Livestock 274—276, 280, 445, 446, 462, 463, 488, 489
Local government administration 63
Local government appeal councils 61—63
Local government units 54—58, 64—67, 202—204, 374—377
Local government units budgets 374—377
Local government units, executive bodies 55, 58
Local threats 75
Locomotives, types 317
Lorries (commercial vehicles) 305, 321, 466, 467
Losses 306—308, 337—339, 349, 365

M

Machine tools 305
Machinery, technical equipment and tools 248, 379, 380, 384, 385
Magazines 231
Maintained from non-earned sources 163
Maize 268, 270, 272, 278, 279, 443—446
Males (men) 85, 88, 95, 97—100, 107—113, 118, 120, 134—136, 149, 447, 482

Manufacturing 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293—295, 297—299, 338—342, 381, 382, 386, 387, 394, 396, 406, 408, 450
Margarine 178, 184, 301
Maritime transport 315, 316, 318, 466, 467
Maritime transport fleet 317, 466, 467
Market agricultural output 261, 263, 264, 460, 461, 474, 475
Marketplace prices 280
Marriages 104, 106, 470, 471
Marshals' offices 61
Meadows 28, 265, 266
Meal 230
Meat 169, 178, 184, 276—279, 300, 438, 443, 446, 450, 462, 463, 470, 471
Meat products 178, 184, 300
Medals won 241—244
Medical air rescue 222
Medical consultations 220, 221, 472, 473
Medical personnel 93, 219, 458, 459, 472, 473
Medical practices 220, 221
Men (see Males)
Mental disorders 224
Mentally retarded 229
Metal ores 30, 300
Metallic raw materials 30
Metals 304
Meteorological stations 25, 26
Methane 30
Metro 313
Metropolises 116
Microwave oven 172
Midwives 219
Milk 169, 184, 264, 276—279, 301, 443, 446, 450, 462, 463, 470, 471, 474, 475, 489
Millet 443
Mineral fuels 335
Mineral resources 30
Mining and quarrying 123, 125, 127, 129, 146, 148, 293, 294, 297, 298, 338—342, 381, 382, 386, 387, 394, 396, 406, 408
Mining grounds 28, 29
Mobile phone 172, 174
Mobile telephone subscribers 323, 324
Money supply 344, 345
Monuments of nature 43
Motels 237
Motorcycles, scooters, motorbikes 172, 321
Motorways 313, 450
Mountain peaks (summits) 19, 20, 418, 419
Multifunction printer 173, 174
Municipal infrastructure 187—190, 456, 457
Municipal installations 187, 188
Municipal waste 189, 190, 448
Museums, exhibitions, visitors 232
Music institutions 232, 233

N

Nannies 225
National accounts 389—404, 468, 469
National and ethnic minorities 205
National defence 71—73
National Labour Inspectorate, activity 133

National parks 40, 41
National Revenue Administration, proceedings 78
Natura 2000 areas 44
Natural increase 96, 103—105, 447, 470, 471, 483
Natural persons 139, 141—143, 193—195, 253
Natural persons conducting economic activity 406, 407
Nature reserves 41
Newspapers and magazines 186, 231
Nights spent 237
Non-alcoholic beverages 166, 180, 182
Non-consumer goods 176
Non-consumer goods and services 180, 186
Non-foodstuffs goods 176, 179
Nurseries 225
Nursery schools 216, 217
Nurses 219, 458, 459, 472, 473
Nursing homes 221

O

Oats 268, 270, 278, 443, 474, 475
Oceans 416, 417, 420, 421
Offences 91
Official reserve assets 346, 347
Officials 79, 82
Oils and fats 169, 184
Oilseeds (plants) 268, 270
Olives 443
Olympic games 241
One-year colt 280
One-year heifer 280
Onions 184, 271
Open pension funds 365, 366
Operas and operettas 233
Orchards 28, 266
Orchestras 233
Orphans 228
Other service activities 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 410
Outlays on fixed assets 48, 379, 380
Out-patient departments 220
Out-patient services 185
Output 391, 392
Oxide, oxides 38, 39
Ozone content in the atmosphere 39, 40

P

Paid employees, educational level 72, 74
Paid employment 63, 72, 74, 79, 82, 93, 125, 126, 132, 149
Pamphlets 231
Paper 302, 445—447
Paperboard 302, 445—447
Paralympic games 242
Parishes 114, 115
Particulates and gases 38, 39, 481
Passenger capacity (seats) 319
Passenger cars 172, 174, 179, 185, 305, 321, 447, 464—467, 476—479

Passenger traffic 318, 320
Passengers 316, 318, 320, 466, 467, 478, 479
Pasta (macaroni) and pasta products 168, 178, 183
Pastures 28, 265, 266
Patent applications and utility model applications 253, 254
Patents 253
Patient stay (in health care facilities), average 222
Peacekeeping missions and operations of the Polish Military 73
Pedagogues 82
Penitentiary staff 92, 93
People with special educational needs 207
Performances and concerts 232, 233
Personnel in research and development 246, 247, 250
Petrol (gasoline) 185, 302
Petrol stations 177
Pharmaceutical outlets 223
Pharmacies 93, 223
Pharmacists 219
Philharmonic halls 233
Physiotherapists 219
Piglets 280
Pigs 264, 274—276, 280, 445, 446, 462, 463, 489
Pipeline transport 315
Pipelines 311, 313
Places, children's clubs 225
Places, nurseries 225
Places, nursery schools 216
Places, rehabilitation-education centres 208
Places, social welfare homes 229
Places, special education care centres 208
Places, youth education centres 208
Places, youth social therapy centres 208
Plants nuisance to air quality 39
Plastics 303
Pluck 462, 463, 470, 471, 474, 475
Poisonings 224
Police 74
Police, activity 76—78
Polish Academy of Sciences 246, 248, 252, 253
Polish Military 71—73
Population 65—69, 95—113, 118—120, 177, 187, 191, 423—437, 445—447, 452, 453, 481, 482, 484
Population based on balances 96—100, 102, 103, 452, 453
Population based on census data 95, 191
Population connected to wastewater treatment plants 36, 37, 187, 481
Population density 65, 68, 69, 95, 99, 423—436, 447, 482
Population, economically active 118—120, 436, 448
Population, educational level 124, 136, 449
Population, internal migration 111, 452, 453, 483
Population, international migration 96, 112
Population, migration 96, 111, 112, 452, 453, 483
Population of rural areas 95, 98—100, 102, 104, 106—108, 110, 111, 113
Population of the countries 101, 105, 109, 423—431
Population of the world 423
Population of urban areas 95, 98—100, 102, 104, 106—108, 110, 111, 113, 423—435, 452, 453, 482

Population, resident 113
 Portfolio investment 346
 Post and telecommunications 322—324, 466, 467
 Post and telecommunications services 322—324
 Post offices 322, 466, 467, 478, 479, 491
 Postal transfers 323
 Posted parcels 323
 Postmen 322
 Potato digger 186
 Potatoes 169, 184, 264, 268—271, 273, 277—281, 443—446, 460, 461, 470, 471, 474, 475
 Poultry (chicken) 184, 264, 276, 279
 Power plants 306, 308
 Power raw materials (fuels) 300, 306—308, 439, 445—447
 Powiat starost offices 61
 Powiats 54, 56—58, 64, 65, 67, 374—377
 Pre-adoptive intervention centres 228
 Pre-primary education 199, 201, 216, 217
 Pre-primary education establishments 216, 486
 Pre-primary education groups 216, 217
 Pre-primary points 216, 217
 Pre-primary sections 216, 217
 Pretrial detainees 92
 Previously punished 92
 Prices 179—186
 Prices of goods and services, retail 183—186
 Prices, price indices 147, 152, 168, 180—183, 196, 265, 298, 299, 311, 329, 392, 449, 454, 455, 484
 Prices, relations 280, 281
 Priests 114, 116
 Primary energy 445, 446, 450
 Prison staff 92, 93
 Prisons 91
 Private accusation 87
 Private farms in agriculture 123, 125, 261, 263, 266—271, 274, 276, 282, 488
 Procurement of agricultural products 278, 279, 462, 463
 Procurement of animals for slaughter 278, 279, 462, 463, 489
 Procurement of cereals 278, 279
 Procurement of hen eggs 279
 Procurement of milk 278, 279, 489
 Procurement prices 278, 279
 Production of animal products 276, 277, 462, 463, 474, 475
 Production of cereals 270, 271, 438, 443, 450
 Production of electricity 305, 308, 445—447, 464, 465, 476, 477
 Production of industrial products 300—305, 445—447, 464, 465, 476, 477
 Professional, scientific and technical activities 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
 Professors 251
 Profits 337—339, 349, 359
 Prosecutors 79
 Prosecutor's offices, activities 76—78, 80
 Public accusation 87
 Public administration 63
 Public administration and defence; compulsory social security 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 387, 388, 407, 410
 Public debt 370, 372, 373

Public debt, relation to gross domestic product 373
 Public debt servicing 370
 Public finance 367—377
 Public roads 313, 314, 466, 467, 491
 Public safety 74, 75
 Public transport vehicles 305
 Publications 231
 Pulses 268, 270, 278
 Punishable acts 76, 84, 85
 Punished 92
 Pupils (students) 201, 202, 204—207, 456—459, 472, 473, 485, 486
 Pushers 319

R

Radiation sources 47
 Radio receivers (sets) 179, 464, 465, 476, 477
 Railway coaches 317
 Railway lines 313, 314, 466, 467, 490
 Railway transport 315, 316, 466, 467, 478, 479
 Rape and turnip rape (rapassed) 270, 273, 278, 279, 443
 Readers 252
 Real estate activities 124, 126—128, 130, 147, 148, 381, 382, 386, 388, 407, 409
 Recipients of retirement and other pension 163
 Reclaimed land 29
 Recreation and culture 160, 166, 182, 183, 449
 Reduction of particulates and gases 39, 481
 Refrigerators, freezers 172, 174, 179, 185, 304, 476, 477
 Regional Centre of Forensic Psychiatry 221
 Regions and macroregions 68
 Rehabilitation-education centres 208
 Religious denominations 114—116
 Religious organisations 202—204
 Remand prisons 91
 Removals (timber) 287, 462, 463, 476, 477
 Renewals and afforestations 288, 462, 463
 Reproduction rates of population 106
 Rescue personnel 75
 Research-development units 252
 Research institutes 246, 248, 252, 253
 Reservoirs and falls 24
 Residential areas 28, 29
 Residential construction 381, 382
 Residents, care and education centres 228
 Residents, care and therapy centres 228
 Residents of social welfare homes 229
 Residents, pre-adoptive intervention centres 228
 Residents, rehabilitation-education centres 208
 Residents, special education care centres 208
 Residents, youth education centres 208
 Residents, youth social therapy centres 208
 Resources of the households sector 145
 Restaurants 177
 Restaurants and hotels 160, 166, 182, 183, 449
 Restriction of freedom 89
 Retail sale 176, 177, 454, 455, 470, 471
 Retirees and pensioners 149, 150, 454, 455
 Retirement and other pensions 149—152, 157, 165, 454, 455

Revenue of local government units budgets 374, 375
 Revenue offices, proceedings 78
 Revenue of state budget 368, 373, 468, 469
 Revenues from catering activity 177
 Revenues from sale 315, 322, 337, 338
 Revenues from total activity 337, 338
 Revenues of banks 348, 349
 Revenues of insurance companies 359
 Revenues of open pension funds 365
 Revenues of pension societies 365
 Revoked the right to operate a vehicle 91
 Rice 168, 183, 443, 444
 Risk-of-poverty 170, 171, 448
 Rivers 22, 33, 420, 421
 Road accidents 322
 Road traffic and casualties 322
 Road transport 315, 316, 466, 467, 478, 479
 Road vehicles registered 321
 Rolling stock 317
 Rooms in dwellings 191, 192, 194, 456, 457, 472, 473
 Rubber 443
 Rural areas 36, 98—100, 102—104, 106—108, 110, 111, 113, 118, 174, 188, 191—196, 206, 216, 217, 220, 223, 231, 233, 256, 312, 323, 456, 457
 Rye 263, 268, 270, 272, 278—280, 443—446, 460, 461, 474, 475

S

Sales in catering establishments 176, 177
 Sales, retail of goods 176, 177, 454, 455, 470, 471
 Salt 30, 184, 300
 Sanatoria 221
 Sand and gravel 30
 Satellite or cable television equipment 173, 174
 Sawnwood 302
 Schools 94, 199—207, 209—216, 246, 248, 252, 253, 456—459, 472, 473, 485, 486
 Science and technology 245—254
 Scientific degrees 251
 Scientific institutes 246, 248
 Scientific research stations 26
 Scientific titles 251
 Scientific units 253
 Screenings in cinemas 233
 Screens in cinemas 233
 Seaports 318, 466, 467
 Seas 420, 421
 Seats in cinemas 233, 474, 475
 Seats, theatres and music institutions 474, 475
 Securities 351, 353, 355—357
 Seeders (tractor mounted grain drill) 281, 305
 Sejm 49—53
 Senate 49—53
 Senate clubs 53
 Senators 51—53
 Sentenced for crimes prosecuted 87—90, 92
 Separations 104
 Services 119, 166, 448, 451
 Settlement system 102

Sewage system (network) 34, 36, 187, 188
 Sex 79, 85, 88, 92, 93, 95, 97—100, 107—114, 118, 120, 134—136, 149, 209—211, 213, 214, 452, 453, 482
 Share of high-tech exports 451
 Shares 351, 353, 356
 Sheep 274, 276, 277
 Shelter 230
 Ships, capacity 317—319
 Shops 177, 484
 Sisal 443
 Soap 179, 186, 303
 Social assistance 230
 Social benefits 142, 149—157, 165, 230
 Social organisations and associations 202—204
 Social security benefits 142, 149—154, 165, 373, 454, 455
 Social security contributions 141—143
 Social welfare 225—230
 Social welfare facilities 229
 Sold production of construction 309, 450, 490
 Sold production of industry 293—299, 439, 450, 464, 465, 476, 477, 490
 Soldiers 71—73
 Song and dance ensembles 233
 Sources of funds of research and development activity 247
 Sources of pollution 38
 Sources of state budget deficit financing 370
 Sown area 265, 266, 268, 269, 460, 461, 488
 Sows 274
 Soybeans 443
 Special educational care centres 208
 Sport 240—244
 Sports clubs, persons practising sports, sections 240
 Stamp duty 374
 Standard main lines 323, 437, 447
 State administration 63
 State budget 368—370, 373, 468, 469
 State budget expenditure 369, 370, 373, 468, 469
 State Fire Service, activity 75
 State Hunting Guard, proceedings 78
 Steel 304, 464, 465, 476, 477
 Stock market 351—357
 Stocks 306—308, 340
 Stomatological offices 93
 Straw 270, 271
 Strikes 132
 Students 94, 201—207, 209—216, 449, 456—459, 472, 473
 Students of doctoral studies 214, 216
 Subregions 68, 69
 Subscribers, mobile telephone 323, 324, 437, 450, 466, 467, 478, 479
 Subscribers, radio 460, 461, 474, 475, 487
 Subscribers, telephone 324, 437, 447, 450
 Subscribers, television 460, 461, 474, 475, 487
 Subscription, radio and TV 186
 Subvention 369, 375
 Sugar 169, 184, 301, 445—447, 464, 465, 470, 471, 476, 477
 Sugar cane 443
 Suicides 107, 110
 Sulphur 30, 300
 Supply (revenues) 306—308
 Supporting families 226

Supreme Audit Office, activity 61, 62
Surplus of the general government sector 404, 451
Sweet potatoes 443

T

Tankers 317
Tax on real estate 374
Taxes less subsidies on products 391, 399
Tea 184, 443
Teachers 93, 200, 217
Telephone main line 323, 437, 447, 466, 467, 478, 479, 491
Telephones, public pay 323
Television receivers (sets) 173, 174, 179, 186, 304, 464, 465, 476, 477
Terms of office of the President of the Republic of Poland 50
Terms of office of the Sejm and Senate 49, 51—53
Terms of trade 329
Territorial structure of the country 64—69
Territory 17
Textbooks 231
Textiles and textile articles 301
Theatres and music institutions 232, 233, 460, 461, 474, 475
Tickets 186
Timber 287, 462, 463, 476, 477
Tin 445
Tomatoes 271
Total area of Poland 17, 18, 28, 431, 445—447, 470, 471, 480
Total production of primary energy 450
Tour guides 239
Tourism 234—239
Tourist accommodation establishments 237, 474, 475
Tourist trails 239
Tourists accommodated 237
Towns (see Urban areas)
Tractor mounted harrow 186, 281
Tractors 186, 280—282, 305, 321, 462, 463, 466, 467, 489
Trade and catering 175—179
Trade Inspection organs, proceedings 78
Trade; repair of motor vehicles 124, 125, 127—129, 146, 148, 338—342, 381, 382, 386, 388, 395, 396, 406, 409
Transaction price indices 329
Transfers 142
Transport 160, 166, 182, 183, 313—322
Transport and communications 449, 466, 467
Transport areas 28, 29
Transport equipment 379, 380, 384, 385
Transport infrastructure 311, 313
Transport of goods 315, 316, 466, 467, 478, 479
Transport of passengers 316, 466, 467, 478, 479
Transport services 186
Transportation and storage 124, 126—128, 130, 132, 146, 148, 315, 381, 382, 386, 388, 407, 409
Tree stands 288—291
Triticale 268, 270, 278, 279
Tugs 319
Turnover profitability rate 342

U

Unemployed persons, registered 134—137, 452, 453
Unemployed persons (unemployment) 118—121, 134—137, 157, 452, 453, 483
Unemployed persons with a specific situation on the labour market 134, 135, 137
Unemployment benefits 135, 157
Unemployment rate 118, 120, 121, 135, 137, 448, 452, 453, 483
Urban areas 36, 64—67, 98—100, 102, 104, 106—108, 110, 111, 113, 116, 118, 174, 187—189, 191—196, 206, 216, 217, 220, 223, 256, 312, 323, 452, 453, 470, 471
Urban transport 316, 466, 467
Urban transport lines 313
Use 306—308
Uses of the households sector 145

V

Vacate dwellings 84
Vacuum cleaners 185, 304
Value added tax 368
Vegetable production 271
Vegetables 169, 184, 264, 268, 271, 277, 278, 443, 470, 471
Video camera 173
Village administrator's offices 64
Vocational courses 94
Vodkas 178, 184, 301, 470, 471
Voivodship offices 61
Voivodships 23, 29, 35, 40—42, 46, 54, 56—58, 64—69, 77, 86, 89, 131, 137, 143, 212, 239, 250, 258, 267, 272, 273, 287, 314, 321, 374—377, 395, 480—491
Voivodships, area 65, 480
Volume indices 329
Volunteers 228

W

Wages and salaries 63, 72, 74, 79, 82, 93, 145—149, 454, 455, 484
Wages and salaries, average monthly 63, 72, 74, 79, 82, 93, 146—149, 376, 454, 455, 484
Wages, salaries and other income connected with hired work 141
Wagons, types 305, 317
Washing machines 179, 185, 304, 476, 477
Washing powder 185
Waste 45, 46, 481
Wasteland 28
Wastewater 34—36, 480, 481
Wastewater, treatment 34—36
Wastewater treatment plants 36, 37, 187
Water area 17, 21—24, 28
Water outflow 31

Water resources 31, 32
Water status (quality) 32—34
Water supply; sewerage, waste management and re-
mediation activities 123, 125, 127, 129, 146, 148,
293—295, 298, 299, 338—342, 381, 382, 386,
387, 394, 396, 406, 408
Water supply system (network) 31, 187—189, 193,
456, 457, 470, 471
Water withdrawal 31
Waterworks 34
Wheat 263, 268, 271, 272, 278—281, 443—446,
460, 461, 474, 475
Wholesale 176
Wind, velocity 25
Wine 178, 184, 301, 445
Women (see Females)
Wood 287, 462, 463, 476, 477
Wool 276, 279, 443, 474, 475
Work, conditions 129—133
Work, duration of unemployment 136

Work, reasons for not accepting work 122
Work seniority 136
World 423, 436—446
World, area 416, 423

Y

Yoghurt 169
Youth education centres 208
Youth educational attainment level 449
Youth social therapy centres 208

Z

Zinc 30, 445